

Е. Дж. Ваггонер, А. Т. Джоунс

ЗВІСТКА ДЛЯ ОСТАННЬОГО ПОКОЛІННЯ

*«Тут терпеливість святих, що додержують
заповіді Божі та Ісусову віру» (Об'явл. 14:12)*

2025

Від укладачів

Дорогі читачі, ми представляємо вам для щоденного вивчення в першому півріччі ранкові читання на кожен день під назвою «Звістка для останнього покоління». Сьогодні Бог напередодні Свого другого пришествя на цю грішну землю, формує Свій вірний решток, який вступить у кульмінаційну битву з темрявою цього світу і вийде переможцем.

Ми щиро бажаємо, щоб ви були на боці Господа, щоб близьке пришествя Христа було для вас радісним очікуванням, а не часом, коли завалиться ваше життя, життя ваших близьких і дорогих вам людей. Прийміть Євангеліє, станьте в стрій Божого народу, і побачите спасіння Господне.

Під час перекладу цього матеріалу використовували тексти Святого Письма із синодального перекладу на російську мову. У тих випадках, де була необхідність використання іншого перекладу для яскравішого підкреслення сенсу, відповідна інформація вказана: (*пер. з англ.*).

Підбір статей, складання, адаптація, богословська експертиза і переклад: група «Вісники».

Зміст

СІЧЕНЬ	9
Звістка третього ангела і робота	10
Церква наших днів	13
Благословення Авраама	15
Праведність Божа	18
Печатка праведності.....	21
«І Я вас посилаю».....	24
Світло Його лица (ч. 1)	27
Світло Його лица (ч. 2)	29
Світло Його лица (ч. 3)	31
Стороже, яка пора ночі?.....	33
Святі Божі.....	34
Вихваляйте	37
Спосіб пришествя Христа	39
Мир і безпека?	42
Вічне життя	45
Нагорода святих	48
Церква – дім Божий.....	51
Обітниця Його приходу	54
Не християнська нація	57
Спосіб пришествя Христа	58
Громадянський уряд і Божий закон.....	61
Мета пришествя Христа	63
Члени Тіла Христового	65
Панування	68
Церква Христа	70
Сатана як бог віку цього	73
Як протистояти папству?	76
Покликання Авраама.....	78
«Свята Анна» проти Спасителя	81
Надія обітниці.....	84
Залишок, який залишається.....	87
ЛЮТИЙ	89
Істинний Ізраїль.....	90
Непогрішність папи.....	93
Даниїл, розділ 7. Перші три царі.....	95
Христос чи Петро – хто? Христос і глава (ч. 1).....	98
Христос чи Петро – хто? Без видимого глави (ч. 2).....	100

Христос чи Петро – хто? Хто основа? (ч. 3).....	102
Чи мав Петро непогрішність? (ч. 4).....	104
Папство і пророцтво Даниїла	106
Католицизм проти християнства. Покаяння і покарання	110
Папство. Падіння Церкви (ч. 1).....	113
Папство. Падіння Церкви (ч. 2).....	115
Католицизм проти християнства. Спотворена віра (ч. 1).....	118
Католицизм проти християнства. Приклади католицької віри (ч. 2)	120
Папство і 1260 років.....	122
Католицизм проти християнства. Віра – сила, здатна діяти	125
Католицизм проти християнства. Старий заповіт.....	127
Папство і 1798 рік.....	130
Непорочне зачаття Діви Марії	133
Божественність Христа (ч. 1)	135
Встановлення поклоніння образам. Друга заповідь.....	138
Діла Ісуса доводять Його Божественну природу	141
Причини полону Ізраїльського народу.....	143
Христос як законодавець	147
Походження доктрини природного безсмертя (ч. 1).....	150
Природне безсмертя – обман сатани (ч. 2).....	152
Природне безсмертя. Земне життя – пар (ч. 3).....	153
Природне безсмертя. Христос розп'ятий (ч. 4)	155
Чи можемо ми дотримуватися суботи?	156

БЕРЕЗЕНЬ	159
Смерть Саула	160
Питання щодо дотримання суботи	162
Справжність книг Нового Заповіту (ч. 1).....	165
Справжність книг Нового Заповіту (ч. 2).....	167
Міркувати з Господом.....	169
Справжність книг Старого Заповіту (ч. 1)	172
Справжність книг Старого Заповіту (ч. 2)	175
Спіритизм і Біблія	178
Інший погляд на папство	180
Спіритизм проти Євангелія	181
Спіритизм і хороші люди.....	183
Результат спіритизму	185
Війна папства зі святими	187
Закон і життя.....	191
Перша заповідь з обітницею.....	194
Виховання та покарання дітей	196

Цивільний уряд і Закон Божий.....	198
«Хай не буде тобі інших богів...» (ч. 1).....	201
«Хай не буде тобі інших богів...» (ч. 2).....	204
Справжня допомога.....	207
Багатство і накопичення	208
Багатство і спадщина. Зажерливість.....	211
Християнський значок	214
Євангеліє – це сила Божа.....	216
Євангеліє – це таємниця Божа.....	219
Євангеліє. Боротьба двох таємниць.....	222
Вивчення помилок для пізнання істини.....	226
Розвиток «таємниці беззаконня» (ч. 1).....	227
Розвиток «таємниці беззаконня» (ч. 2).....	230
Наука.....	233
Віра – безкоштовний дар для всіх.....	234
КВІТЕНЬ.....	237
Спокій, який залишається (ч. 1).....	238
Спокій, який залишається (ч. 2).....	240
Христос – автор віри. Сила Божа.....	242
Справедливість і милосердя	243
Бог – джерело всього суцього	245
Необхідність згоди з Богом	246
Справедливість милосердя	247
Надаючи людям іти своїм шляхом	248
Доля нечестивих	249
Незгасимий вогонь – вічний вогонь	250
Бог – усе в усьому	251
Я перший грішник.....	252
Виправдання ділами.....	254
Ранній і пізній дощ	257
Чи виліковне пияцтво?.....	260
Слово Боже і коментар.....	261
«Бо знаю, в Кого я ввірував».....	263
Кого світ не може прийняти	264
Вірити в Бога, але не в Христа.....	267
Без плями перед Богом.....	268
Єдність і одноманітність.....	269
Чи приймете ви або засмутите Святого Духа?	271
Подяка	273
Який Дух ви прийняли?	277

Творіння замість Творця.....	279
Чи згодні ви?.....	282
Чиє серце найлукавіше?.....	284
Речі Божі для нас.....	286
Створення.....	288
До досконалості.....	291

ТРАВЕНЬ	293
Вихваляння.....	294
Слово Христа до Івана Хрестителя.....	296
Як бути терплячим.....	298
Восьма заповідь.....	300
Глибина гріха.....	302
Впевненість у Богові.....	304
Воскресіння Христа як факт.....	306
Важливість воскресіння.....	307
Сила воскресіння.....	309
Свідки воскресіння.....	311
Це наша молитва.....	313
Суттєве та несуттєве.....	316
Формалізм у релігії та вавилонський полон.....	317
Терпіти християнство чи любити й насолоджуватися ним?.....	320
Причини вавилонського полону.....	321
Випадок із совістю.....	324
Ярмо Христа.....	328
Алфавіт.....	329
Насіння радості.....	331
Протестантизм істинний і хибний.....	333
Система освіти за Навуходоносора.....	334
Страх Господній.....	336
Християнська дисципліна. Частина 1.....	337
Християнська дисципліна. Частина 2.....	340
Порятунок в теперішньому.....	343
Благодіяння Бога, дані нам.....	346
Два сини.....	347
Даниїл і школи пророків.....	349
Правило більшості.....	352
Релігійні закони та дотримання неділі.....	354
Кращий світ і бажання.....	356

ЧЕРВЕНЬ	357
Субота – день Господній (ч. 1).....	358
Субота – день Господній (ч. 2).....	361
Хрещення Святим Духом	363
Релігійна свобода.....	365
Чого вчили в школах пророків?	366
Школа пророків. Перший предмет вивчення – мудрість	369
Церква і Євангеліє.....	372
Святий Дух приносить нам присутність Христа.....	374
Вибраний рід. Священство царське.....	376
Істинна мудрість, знання і наука в школі пророків (ч. 1).....	377
Істинна мудрість, знання і наука в школі пророків (ч. 2).....	379
Бог як супутник	382
Успіх і щастя.....	385
Святі.....	386
Освячення Святим Духом.....	389
Слова та діла	390
Увічнення доброти	393
Дивитись і пильнувати.....	394
Книга Даниїла. Поміркованість. Стриманість. Харчування.....	395
Наш притулок	398
Чи є у вас Святий Дух	399
Милосердя Боже	400
Закон без Христа і з Христом.....	402
Здійснення задуму Бога через полон Даниїла	403
Праведний суд	405
Троїстий союз у період полону Даниїла	408
Бог – скеля і притулок.....	410
Даниїл і сон Навуходоносора.....	413
Христос і Мойсей (ч. 1).....	417
Христос і Мойсей (ч. 2).....	420

СІЧЕНЬ

Звістка третього ангела і робота

«Гроші, витрачені на підготовку служителів до роботи, були необхідні в той час, коли було так багато протидії світлу, що його Бог дає щодо питань про виправдання по вірі й праведності Христа, яка удосталь дається всім, хто прагне й жадає її. Але Господь поставив перед вами іншу роботу – роботу з розповсюдження істини, створюючи центри впливу в містах і посилаючи працівників на дороги й на загороди» (Е. Уайт, «Особливе свідectво», 1897 р., № 10, с. 5, 6.).

Звістка про дарування Божої праведності по вірі в Ісуса Христа всім і кожному, хто увірував, вчення про праведність по вірі, була особливою Божою звісткою свого часу. Тепер Господь закликає Свій народ до «іншої роботи – роботи з розповсюдження істини шляхом створення центрів інтересу в містах, посилаючи працівників на дороги й на загороди».

Перша з них була особливою Божою звісткою в 1888 р.; друга – в 1897 р. Це не означає, що перша звістка – звістка про Божу праведність – закінчується зараз і має бути зупинена, щоб перейти до звістки для тих, хто перебуває на дорогах й на загородах. Зовсім ні. **Перша продовжується, а остання додається до неї. Справді, перша була і залишається підготовкою до останньої; тільки перша була особливим посланням тоді, а остання додається до неї і є особливим посланням зараз.**

Це схоже на три послання з Об'явл. 14. Перше було особливим посланням на самому початку; потім, коли було проголошено друге послання, воно стало особливим, хоча актуальність першого послання не послабшала, вони існували разом з акцентом на другому. Потім, коли виникло третє послання, воно, своєю чергою, стало особливим; перші два не припинилися, але всі три існують разом як одне велике триразове послання з акцентом на третьому. **Так і зараз істина про праведність Божу була особливою звісткою, коли вона виникла; а тепер, коли дана інша робота – заклик до тих, хто перебуває на дорогах й загородах, – перша не припиняється, але обидві існують разом з акцентом на останній.**

Тому звістка до тих, хто перебуває на дорогах й на загородах, – це така ж безсумнівна звістка для народу Божого, яку він повинен прийняти і проголосити сьогодні, як і звістка про праведність Божу свого часу, і друга свого часу, і третя в теперішній час. **Дійсно, як уже зазначалося, це останній заклик звістки третього ангела; це звістка третього ангела для цієї години. І замість того, щоб залишити позаду будь-яку попередню фазу послання третього ангела, всі вони досягають кульмінації в цьому і продовжуються зі зростаючою**

силою та славою; і таким чином послання вибухне гучним кличем і освітить землю славою Божою.

Щоб це було краще видно, в іншому місці говориться, що робота, представлена в Ісаї 61:1-3, – це та сама робота, яка має бути зроблена, і що нею «дивно нехтували». Що ж це за робота, про яку йдеться в Ісаї 61:1-3? Ось вона, прочитаємо: «Дух Господа Бога на мені, бо Господь помазав Мене благовістити сумирним, послав Мене перев'язати зламаних серцем, полоненим звіщати свободу, а в'язням відчинити в'язницю, щоб проголосити рік уподобання Господу, та день помсти для нашого Бога, щоб потішити всіх, хто в жалобі, щоб радість вчинити сіонським жалобникам, щоб замість попелу дати їм оздобу, оливу радости замість жалоби, одягу хвали замість темного духа! І будуть їх звати дубами праведности, саджанцями Господніми, щоб прославивсь Господь».

У Луки 4:18 так записано про те, як Ісус того дня стояв у синагозі й читав це місце Писання: «Мене Він помазав, щоб Добру Новину звіщати вбогим». І доручення йти на дороги й загороди, вулиці та провулки міста – це, безумовно, проповідь Євангелія бідним. **Тому робота, про яку йдеться в Ісаї 61:1-3, і робота на дорогах й на загородах, на вулицях і провулках міст – це одна й та сама робота.**

Пам'ятайте також, що коли Ісус того дня в синагозі прочитав Ісаї 61:1-3 і сказав: «Сьогодні збулося Писання, яке ви почули», Він вступив в останній період Своєї роботи в цьому світі. Коли ця фаза Його роботи завершилася, все було скінчено. І тепер настав час, коли Божий народ приступає до тієї самої роботи, до якої тоді приступив Ісус, вірно й те, що зараз ми вступаємо в останню фазу роботи, даної нам для виконання. І, коли вона буде завершена, все буде закінчено.

Майте також на увазі, що слова, які Ісус читав того дня в синагозі і які, як Він сказав, того дня сповнилися, починаються так: «На Мені Дух Господній»; лише за кілька днів до цього Він був хрещений Святим Духом, щоби здійснити те, що належало Йому в останній період Його праці на землі, і оскільки саме ця праця нині має бути у нас на часі, і до неї ми повинні приступити, **то цілком точно, що настав час для нас хреститися Святим Духом.**

Як необхідно було Ісусові хреститися Святим Духом, щоб здійснити цю роботу, що лежала тоді перед Ним, так тим паче необхідно нам хреститися Святим Духом, щоб здійснити ту ж саму роботу, яка лежить зараз перед нами.

Не забувайте, що Ісус був досконалим християнином кожен день Свого життя до того моменту, коли Він повинен був приступити до цієї роботи; **але, перш ніж почати її, і Він повинен був хреститися Святим Духом. Святий Дух був з Ним кожную годину Його земного життя аж до цього часу; але перш ніж Він зможе здійснити роботу, яка тоді стояла перед Ним, Своєю завершальною роботою, Йому необхідно було хреститися Святим Духом.**

Тому, якби ми з вами щодня були такими ж досконалими християнами, яким був Ісус до цього часу, то для того, щоб здійснити ту ж саму завершальну роботу, нам необхідно було б хреститися Святим Духом. **І якби Дух Святий був з нами, як Він був з Ісусом перші тридцять років Його життя на землі, то для того, щоб ми могли здійснити роботу, яка зараз стоїть перед нами, ми мали б хреститися Духом Святим.**

Чи є ми такими ж досконалими християнами, яким був Він кожного дня Свого життя? О, ні. Тоді наскільки більше ми потребуємо хрещення Святим Духом, ніж Він! Чи мали ми у своєму житті Святого Духа, як Він протягом тридцяти років Свого життя? О, ні. Тоді наскільки більше ми потребуємо хрещення Святим Духом, ніж Він!

І все ж для завершення справи Божої того дня було необхідно, щоб Він був охрещений Святим Духом. **У той завершальний період Його роботи на Нього чекали випробування, гоніння, спокуси і хрест, які Він не зміг би успішно подолати без хрещення Святим Духом. Так і для завершення Божого діла в наші дні необхідно, щоб ми були хрещені Святим Духом. У цей завершальний період нашої роботи на нас чекають випробування, гоніння, спокуси і хрест, які ми не зможемо успішно подолати без цього хрещення Святим Духом.**

Ми не тільки потребуємо Його, не тільки повинні мати Його в серці, але, слава Господу, можемо отримати Його. Бог жадає, щоб ми Його отримали. **Отець любить нас так само, як Він любить Ісуса.** І хвала Його святому імені, коли **Він пропонує нам ту саму роботу, яка стояла перед Ісусом, Він дає нам Того самого Святого Духа повною мірою, щоб ми були готові до неї.**

Подяка Богові за Його невимовний дар, за Його ніжну любов і за Його м'яке керівництво Своїм народом! (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 12 жовтня 1897 р.)

Церква наших днів

«Через Ісуса Христа Бог передбачив усе, щоб Його народ міг з'єднатися з Божественними силами і щоб ці сили могли співпрацювати з людськими інструментами. Вони можуть відкрити світові, мертвому в гріхах, силу і достатність Христа. Вони представляють перед світом інший світ вищих, святіших законів, ніж може винайти мирська мудрість або підпорядкувати собі земля, чистішого щастя і радості, ніж може дати земля своїм прихильникам, які приходять через служіння, що не залежить від усіх людських винаходів...» (Е. Уайт, GCB April 1, 1897, Art. C, par. 6).

«Церква Христа на землі має бути схожа на небеса – храм, побудований за зразком того, що було показано на Святій Горі. Людина повинна відмовитися від своїх ідей, планів і пристосувань і дозволити Богові втілити в життя Його початкові задуми. Людська мудрість не повинна заважати великому Архітектору в Його роботі. Його робота і мета не були зрозумілі. Завдяки прорахункам людей сучасна церква має настільки неправильну форму, що не може бути прийнята великим Будівельником. Людські поради настільки рясні, що індивідуальний досвід рідкісний. Люди діють там, де має діяти Бог; Божі плани відхиляються вбік, а людські мірки привносяться для створення моделей і форм. Але великий і досконалий Проектувальник оголошує роботу недосконалою. Храм, який людина будує за зразком небесного, повинен мати точні пропорції, задані йому великим Архітектором, Чий зразок не має вад. Він приніс із неба золотий вимірювальний стрижень, і кожен працівник трудиться тільки під Його керівництвом і відповідно до Його планів» (Е. Уайт, LUN December 23, 1908, par. 2).

«Не повинно бути ніяких людських розрахунків. Бог хоче мати в працівниках тільки тих, хто трудитиметься разом із Ним, хто зв'яже себе з Христом і навчиться в Нього лагідності та смиренності серця. Він каже: “Зроби все за зразком, що тобі на горі був показаний”. Тоді світові буде явлено храм небесного зразка, у якому проявлятиметься Божественна присутність і на якому стоятиме печатка Божа» (Е. Уайт, GCB April 1, 1897, Art. C, par. 7).

Для того щоб зробити все за зразком, ми повинні його побачити. Так, ми повинні постійно тримати його в полі зору. **Бо ми повинні робити все за зразком – не відповідно до нашого уявлення про зразок, а відповідно до самого зразка.**

Для того щоб ми могли бачити зразок і постійно тримати його перед очима, ми повинні бути там, де він знаходиться. Але зразок проявляється тільки на горі. Отже, єдине, що ми повинні зробити, – це зійти на гору.

Чи так це? Чи можемо ми це зробити? Чи є для цього слово? Прочитайте наступне: «На гору високу зберися собі, благовіснику Сіону» (Ісаї 40:9) Тут ідеться про це, чи не так? Слава Господу! Тоді зійдемо до Нього на гору, і Він зустріне нас там; Він влаштує перед нами всі благодіяння Свої; Він поставить нас у ущелині скелі й покриє нас рукою Своєю, благословенною рукою, простровленою за нас; і виголосить перед нами ім'я Господнє, відкривши нам Себе.

Тоді, знаючи Його, здійсняться й інша частина вірша: «Свого голоса сильно підвищ, благовіснику Єрусалиму! Підвищ, не лякайся, скажи містам Юди: Ось Бог ваш!» (Ісаї 40:9).

І це буде гучним кличем у посланні третього ангела. «Встань, зійди на гору високу», де слава Його; тоді «світися, бо прийшло твоє світло, а слава Господня над тобою засяяла. Сяє Господь над тобою, і слава Його над тобою з'являється». Таким чином, «слава Господня відкриється», «земля світиться від слави Його», «і всяка плоть побачить це».

Він хоче, щоб ми були на горі, щоб бачити зразок, щоб ми могли зробити все відповідно до цього зразка. **Він хоче, щоб ми також були на високій горі, щоб, коли голос здійметься з силою в гучному кличі, його почули далеко-далеко, навіть до країв землі, всі народи, і племена, і язики.**

Тоді й на нас у силу досконалої в нас роботи буде покладена печатка Господа – «печатка Бога Живого». «Зійди до Мене на гору і будь там». (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 19 жовтня 1897 р.)

Благословення Авраама

«Христос відкупив нас від прокляття Закону, ставши прокляттям за нас, бо написано: Проклятий усякий, хто висить на дереві, щоб Авраамове благословення в Ісусі Христі поширилося на поган, щоб обітницю Духа прийняти нам вірою» (Гал. 3:13, 14).

Ми викуплені від прокляття закону, щоб мати благословення Авраама; і ми отримуємо благословення Авраама, щоб отримати обітницю Духа.

Якщо ми не викуплені від прокляття закону, то ми не можемо мати благословення Авраама. А без благословення Авраама ми не можемо отримати обітницю Духа. Без благословення Авраама немає сенсу просити про дар Святого Духа, бо без нього Дух Святий не може бути даний. Скільки б людина не бажала отримати дар Духа, скільки б не просила, вона не зможе отримати Його, якщо не матиме благословення Авраама.

Не те, щоб Господь не хотів дати Духа Свого тому, хто просить; не тому, що Він встановив жорсткий стандарт і примушує кожного, як своєрідну покуту, прийти до цього, інакше Він не дасть Свого Духа. **Ні, ні; але тому, що для Господа дати Святого Духа тому, хто не має благословення Авраама, означало б тільки поставити Свою печатку на гріху і охрестити гріх на праведність.** Цього, звичайно, Бог ніколи не зможе зробити; і цього, звичайно, ніхто ніколи, свідомо розуміючи ці речі, не попросить Його зробити.

Тому дуже важливо знати, що таке благословення Авраама, і мати його у своєму розпорядженні. Бо якщо це так, то всім таким людям Дух Святий дається вільно і без міри, і кожен, хто просить, отримує, бо він просить з вірою, просить з волі Божої і знає, що отримує. **Благословення Авраама – це ключ, що відкриває повноту Святого Духа:** з ним ми можемо вільно увійти й насолоджуватися всіма Його скарбами; без нього ми мусимо стояти осторонь і, хоча й жадаємо його, ніколи не зможемо отримати.

У чому ж полягає благословення Авраама? У тому ж розділі Послання до галатів, вірш 9, ми читаємо: «Тому ті, хто від віри, будуть поблагословлені з вірним Авраамом». **Ті, хто вірить, благословляються, – благословення приходить за вірою.** І вони «благословляться з вірним Авраамом». Авраам отримав благословення по вірі. **Віра сама по собі не є благословенням; це благословення отримується по вірі.** Це має бути так, бо «що не від віри, те гріх» (Римл. 14:23)

Отже, благословення прийшло до Авраама через віру. Благословення Авраама отримано по вірі. Що ж отримав Авраам по вірі? «Так як Авраам був увірував в Бога, і це залічено за праведність йому» (Гал. 3:6). **Благословення,**

отримане Авраамом по вірі, було праведністю. То чи є праведність по вірі благословенням Авраама? Саме так.

Подивимося далі, наскільки це підтвердиться: «Що ж, скажемо, знайшов Авраам, наш отець за тілом?» (Римл. 4:1). Ми знаємо, що він знайшов благословення, бо Писання говорить про «благословення Авраама», і воно приходить до нас через Ісуса Христа.

Якщо ми правильно вважаємо, що праведність по вірі – це благословення Авраама, то, коли Писання буде говорити нам про те, що знайшов Авраам, ми повинні очікувати, що Писання насамперед візьме на озброєння цю думку.

Як же це відбувається? Саме так, бо Писання продовжує: «Бо коли Авраам виправдався ділами, то він має похвалу, та не в Бога» (Римл. 4:2). Усе, у чому людина не може прославитися перед Богом, не є благословенням. Тож якби Авраам був зарахований до праведних у справах, то він не міг би прославитися перед Богом, тоді цілком очевидно, що **праведність у справах не є благословенням Авраама.**

Що ж тоді? Писання говорить: «Що бо Писання говорить? Увірував Авраам Богові, і це йому залічено в праведність. А заплата виконавцеві не рахується з милости, але з обов'язку. А тому, хто не виконує, але вірує в Того, Хто виправдує нечестивого, віра його порохується в праведність» (Римл. 4:3-5). **Це і є праведність за вірою – саме те, що знайшов Авраам.** Авраам знайшов благословення. Праведність за вірою, таким чином, має бути благословенням Авраама.

Але чи говорить Писання про це як про благословення, причому так, що ми можемо бути абсолютно впевнені, що саме це і є благословення Авраама? Читаємо далі: «Як і Давид називає блаженною людину, якій рахує Бог праведність без діл» (вірш 6). Слово говорить про те, що Авраам отримав благословення, повіривши Богові. **І потім, продовжуючи безпосередньо цю тему, те саме слово говорить, що Давид описує блаженство людини, яка отримує те, що отримав Авраам. Безсумнівно, що в тому, що отримав Авраам, було тільки «блаженство»; те, що отримав Авраам, було праведністю, і він отримав її, повіривши Богові; тому безсумнівно, що праведність по вірі – це «блаженство», благословення Авраама.**

Як Давид описує блаженство Авраама і всіх інших людей, які отримали те, що отримав Авраам? «Блаженні, кому прощені беззаконня, і кому прикриті гріхи. Блаженна людина, якій Господь не порохує гріха!» (вірші 7, 8).

Англійське слово *forgiven* (прощений), складається зі слів *for* (за) *given* (дано). Коли беззаконня «прощаються», замість них щось дається. Що ж дається за них? Звичайно, праведність, бо Бог поставив Христа «щоб виявити Свою правду через відпущення давніше вчинених гріхів» (Римл. 3:25). І блаженні ті, «кому прощені беззаконня» (Римл. 4:7). «В одержу праведности мене вбрав» (Ісаї 61:10).

Що приписується людині, якій не зараховується гріх? Тільки праведність, бо тут описується людина, «якій рахує Бог праведність».

Бог дав Аврааму праведність замість його беззаконня; того, хто був грішником, Бог покрити одягом праведності, і йому Господь поставив праведність замість гріха. Все це було праведністю Божою від початку і до кінця. Це те, що отримав Авраам, і він отримав це по вірі. У цьому було блаженство для Авраама. І Давид описує блаженство всіх інших людей, які отримали саме це благословення. Отже, це благословення Авраама.

Але Писання говорить про це ще раз: «Чи ж це блаженство з обрізання чи з необрізання? Бо говоримо, що віра залічена Авраамові в праведність» (Римл. 4:9). Таким чином, не може бути й тіні сумніву в тому, що праведність Божа, яка дається по вірі, насправді є благословенням Авраама.

А у вас є благословення Авраама? Звідки у вас праведність, на яку ви претендуєте і від якої залежить ваше прийняття і схвалення Богом? Чи отримали ви її від Самого Бога? Чи отримали ви її, повіривши Богові? Чи отримали, «зробивши все можливе»?

Якщо у вас є якась праведність, яку ви не отримали від Бога, то у вас немає ніякої праведності. Якщо у вас є якась інша праведність, крім праведності Божої, то у вас її взагалі немає.

Саме праведність Бога, і тільки її, повинні шукати люди. Ніщо інше не допоможе. «Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його» (Матв. 6:33). Це безплатний дар для кожної душі у світі: «Але дарма виправдуються Його благодаттю, через відкуплення, що в Ісусі Христі, що Його Бог дав у жертву примирення в крові Його через віру, щоб виявити Свою правду через відпущення давніше вчинених гріхів» (Римл. 3:24, 25). «А Божа правда через віру в Ісуса Христа в усіх і на всіх, хто вірує, бо різниці немає» (вірш 22).

Авраам повірив Богові, і це було поставлено йому в праведність. «Та не написано за нього одного, що залічено йому, а за нас, залічиться й нам, що віруємо в Того, Хто воскресив із мертвих Ісуса, Господа нашого» (Римл. 4:23, 24). Якщо ви вірите в Нього, тоді прийміть Його праведність вільно й у всій її повноті, так само вільно й повно, як вона дана Ним.

Праведність Божа, яка дається по вірі, – це благословення Авраама. Ті, хто має віру, благословенні разом із вірним Авраамом. Подякуйте за це Господу і прийміть благословення Авраама. Бо Христос викупив нас від прокляття закону; Він зробив це, щоб на нас зійшло благословення Авраама. Будь ласка, не відганяйте це благословення невір'ям. Відкиньте невір'я. **Вірте Богові, і нехай благословення Авраама, праведність Божа, увіллється в нас і наповнить усе життя своєю силою і солодким ароматом.** (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 12 жовтня 1897 р.)

Праведність Божа

«А тепер, без Закону, правда Божа з'явилась, про яку свідчать Закон і Пророки. А Божа правда через віру в Ісуса Христа в усіх і на всіх, хто вірує, бо різниці немає, бо всі згрішили, і позбавлені Божої слави» (Римл. 3:21-23).

«Але дарма виправдуються Його благодаттю, через відкуплення, що в Ісусі Христі, що Його Бог дав у жертву примирення в крові Його через віру, щоб виявити Свою правду через відпущення давніше вчинених гріхів» (вірші 24, 25).

«За довготерпіння Божого, щоб виявити Свою правду за теперішнього часу, щоб бути Йому праведним, і виправдувати того, хто вірує в Ісуса» (вірш 26).

Це праведність Бога, Його власна досконала і нескінченна праведність, яка стає явною і наочною. Ніщо, крім цієї праведності, не принесе нікому користі. **Тільки Його праведність, саме така, яка вона є в Ньому, може принести користь.** Ніхто і ніколи не повинен задовольнятися жодною миттю без упевненого і повного володіння цією праведністю.

Вона проявляється без закону. Але це саме та праведність, яку закон завжди вимагав і вимагає. Закон не може проявити її, тому що це закон, «безсилий тілом» (Римл. 8:3). Тому тепер праведність має бути явлена без закону. Коли ж вона проявляється, тобто в точності відповідає тому, що вимагав закон у всі часи, закон свідчить про неї цілком задовільно і позитивно. Кожному, хто приймає її, закон свідчить, що всі його власні вимоги повністю задоволені, що всі його вимоги повністю виконані.

І ця праведність Божа, ця досконала і нескінченна праведність, була принесена у світ і здійснена для людей «вірою Ісуса Христа». І ця праведність Божа, праведність Самого Бога, в усій її досконалості та в усій її безмежності явлена в повному і вільному дарі всім і кожному, хто вірить в Ісуса. Хай буде благословенне Його славне ім'я на віки віків!

Ви вірите в Ісуса. Ви вірите в Нього вже давно. Чи прийняли ви в Ньому цей повний і безкоштовний дар досконалої праведності Божої? Або ви працюєте і виснажуєте свій дух, душу і тіло, намагаючись стати кращими? Втоmlена, виснажена душа, зупинись! Звернись до Ісуса. Прийми досконалау праведність Божу в тому повному і вільному дарі, в якому вона дана тобі.

Усі ваші зусилля, спрямовані на те, щоб стати кращими і виконати закон, не принесуть жодної користі, бо тут потрібна не ваша праведність, а праведність Божа. **Закон вимагає не вашої праведності, а Божої.** Не ваша праведність буде прийнята законом; тільки Божа праведність буде прийнята. Неважливо, як сильно ви стараетесь і скільки робите, закон ніколи не засвідчить вашу праведність; закон засвідчить тільки праведність Бога.

Тоді припиніть безплідні спроби утвердити свою правоту. **Прийміть досконалу праведність Бога і заспокойтеся.** Ця праведність належить вам, бо ви вірите в Ісуса. Тоді прийміть у всій повноті цей великий безкоштовний дар Божий. **Не бійтеся вимагати його: ви маєте на нього право в силу самого факту вашої віри в Ісуса. Але ваша віра не досягне своєї істинної мети, якщо ви не заявите про праведність Бога і тим самим не відмовитеся від усякої думки про те, щоб коли-небудь досягти будь-якої своєї власної праведності.**

Бо ви виправдані «Дарма виправдуються Його благодаттю, через відкуплення, що в Ісусі Христі» (Римл. 3:24). «Христос відкупив нас від прокляття Закону, ставши прокляттям за нас, бо написано: Проклятий усякий, хто висить на дереві» (Гал. 3:13). Він став прокляттям за вас, і цим викупив вас від прокляття. Невже ви вважаєте цей заповіт марним для себе, не прийнявши відкуплення, яке Він здійснив?

Він викупив нас, ставши за нас цим прокляттям спеціально для того, щоб ми могли бути виправдані, спеціально для того, щоб ми могли мати праведність Божу. **Таким чином, цілком очевидно, що, коли ми віримо в Ісуса і не приймаємо праведності Божої в усій її досконалості, у тому повному вільному дарунку, в якому вона дається, ми, звісно, порушуємо саму мету нашої віри і тим самим просто воюємо проти своєї власної віри.** Так нехай же всі ці шляхи будуть назавжди залишені, і нехай віра вільно діє, щоб принести нам усе, що Бог дав і обіцяв!

Бо Бог запропонував Його «у жертву примирення в крові Його через віру, щоб виявити Свою правду через відпущення давніше вчинених гріхів» (Римл. 3:25). У вас є віра в Його Кров. Тоді прийміть Божу праведність, яку Він навмисно проголосив. **Не прийняти її, маючи віру в Його Кров, означає порушити саму мету і дію віри.** Нехай кожна душа, яка назвала ім'я Христа, прийме Його проголошення Божої праведності, бо вона проголошена повністю і вільно всім кожному, хто вірить, і немає жодної відмінності. Бо, оскільки всі згрішили, відкуплення і праведність оголошені вільно всім.

І ця праведність Божа оголошена вам і дана для відпущення гріхів, які вже в минулому. Скільки ваших гріхів уже залишилося в минулому? Усі, звісно. Щойно гріх вчинено, він уже в минулому. Отже, вираз «давніше вчинених гріхів», охоплює всі гріхи, які коли-небудь з'являлися у вашому житті аж до того моменту, коли ви читаете ці рядки. **І в цей момент Ісус проголосує вам і для вас Божу праведність для прощення всіх гріхів, скоєних до цього моменту. Вірте в це, приймайте це і радійте цьому навіки.** Бо навіки незмінне це благословенне слово, що Він проголосує праведність Божу для вас і для вас для відпущення гріхів, які були в минулому.

І не бійтеся, ні на хвилину не сумнівайтеся, що ви не маєте права вимагати всього цього. Бо Бог поставив Його «за довготерпіння Божого, щоб виявити Свою правду за теперішнього часу, щоб бути Йому праведним, і виправдувати того, хто вірує в Ісуса» (Римл. 3:26). **Бог може істинно й абсолютно абсолютно зробити все це для вас.** Він усе влаштував так, що може це все зробити. Тому вірте у все це, приймайте все це і насолоджуйтеся всім цим «зараз», «у цей час» і на віки віків. (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 5 жовтня 1897 р.)

Печатка праведності

«Христос відкупив нас від прокляття Закону, ставши прокляттям за нас, бо написано: Проклятий усякий, хто висить на дереві, щоб Авраамове благословення в Ісусі Христі поширилося на поган, щоб обітницю Духа прийняти нам вірою» (Гал. 3:13, 14).

Благословенням Авраама була праведність, яку він здобув, повіривши Богові, – праведність по вірі. Христос викупив людей від прокляття, щоб це благословення могло прийти на них. Він викупив нас від прокляття, щоб на нас зійшло це благословення.

Це благословення, ця праведність – безкоштовний дар для всіх; і він вільно належить усім, хто вірить Богові. Воно дається кожній людині, щоб вона могла отримати обітницю Духа. Так було з Авраамом, і так буде з усіма дітьми Авраама.

Бо «блаженство з обрізання чи з необрізання? Бо говоримо, що віра залічена Авраамові в праведність. Як же залічена? Як був в обрізанні, чи в необрізанні? Не в обрізанні, але в необрізанні! І прийняв він ознаку обрізання, печать праведности через віру, що її в необрізанні мав, щоб йому бути отцем усіх віруючих, хоч були необрізані, щоб і їм залічено праведність, і отцем обрізаних, не тільки тих, хто з обрізання, але й тих, хто ходить по слідах віри, що її в необрізанні мав наш отець Авраам» (Римл. 4:9-12).

«Ознака обрізання» була «печаткою праведности». Що ж таке справжнє обрізання? Це не обрізання «зовнішнє, по плоті», а «обрізання сердечне по духу», похвала якому – від Бога (Римл. 2:28, 29, *пер. з англ.*).

Коли відбувається це обрізання серця, то людина, яка його отримала, любить Бога всім серцем і всією душею. Бо так написано: «І обріже Господь, Бог твій, серце твоє та серце насіння твого, щоб ти любив Господа, Бога свого, усім своїм серцем та всією душею своєю, щоб жити тобі» (П. Зак. 30:6). Це не що інше, як любов Бога в серці, а «надія не засоромить, бо любов Бога вилилася в наші серця Святим Духом, даним нам» (Римл. 5:5).

Таким чином, цілком очевидно, що істинне обрізання – це робота Святого Духа над серцем, що очищає його від усякого гріха і любові до гріха і проливає в нього любов Божу.

Але обрізання – це печатка праведності. Це печатка праведності Божої на тому, хто вірує в Бога. Це «печатка праведності віри, яку мав він у необрізанні». Тому, оскільки обрізання – це печатка праведності Божої, яка по вірі, і оскільки обрізання – це дія Святого Духа, що проливає на людину любов Божу («Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю»), то безсумнівно, що

дар Святого Духа, хрещення Святим Духом, є печаткою праведності – праведності Божої, яка по вірі.

Тому ніхто не може з повним правом очікувати дару Святого Духа, хрещення Святим Духом, якщо він не володіє праведністю, яку Святий Дух може схвалити й закарбувати як справжню. Дух Божий може затвердити тільки праведність Бога. А праведність Божа може бути досягнута тільки вірою в Ісуса Христа, тому що тільки через Ісуса Христа вона була явлена світові: «А тепер, без Закону, правда Божа з'явилась, про яку свідчать Закон і Пророки. А Божа правда через віру в Ісуса Христа в усіх і на всіх, хто вірує, бо різниці немає» (Римл. 3:21, 22).

Дух Святий є печатка праведності Божої на тому, хто вірує, тому для того, хто не має праведності Божої, просити хрещення Духом Святим – означає просити Духа Святого накласти печатку на гріх і хрестити гріх у праведність. Але цього ніколи не станеться. Господь ніколи не може поставити Свою печать на гріх; Він ніколи не може хрестити гріх у праведність. А «вся праведність наша немов поплямована місячними одіж». Немає істинної праведності, крім тієї, що від Бога, а її не можна отримати інакше, як через віру в Ісуса Христа.

Але кожна душа, яка має праведність від Бога, кожна душа, яка отримала праведність від Бога тільки через віру в Нього, може з цілковитою впевненістю, з цілковитою мірою йти до Бога, просити про дар Його Святого Духа і отримати його. Ця людина може просити з вірою, не вагаючись; і просячи з вірою і з волі Божої, вона неодмінно отримує, і вона знає це.

Маючи праведність Божу, вона просить з волі Божої, бо благословення Авраама, праведність Божа, приходять до нас через Христа саме для того, щоб ми могли отримати обітницю Духа. **І коли Він дає Свою власну праведність саме для того, щоб ми могли отримати обітницю Духа, то коли людина приймає Його праведність і з цієї причини просить Святого Духа, вона просить саме з волі Божої, і вона отримує.**

Бо «коли чого просимо згідно волі Його, то Він слухає нас. А як знаємо, що Він слухає нас, чого тільки ми просимо, то знаємо, що одержуємо те, чого просимо від Нього». **Він дав нам Свою праведність, щоб ми могли отримати обітницю Духа, а коли ми отримали Його праведність і просимо Духа, невже Він відмовить нам у Дусі? Ні, ні! Усім таким людям Він готовий дати Святого Духа з більшою готовністю, ніж батьки дарують необхідні хороші подарунки своїм дітям.**

Якби Господь хоч на мить утримав Святого Духа від того, хто приходиться із праведністю Божою на собі, в той час як Він віддав Свою праведність саме для того, щоб ми могли отримати обітницю Духа, то це означало би, що Він відрікся б від Самого Себе. Але цього Він зробити не може, «бо не може зректись Самого Себе». Тому, будь ласка, ні на хвилину не думайте, що Він

зречеться Себе, не даючи вам Святого Духа, коли ви прийдете до Нього з Божою праведністю як основою вашого прохання. Не думайте, що Бог хоч на мить відмовить вам у повному безоплатному дарунку Свого Святого Духа, коли ви прийдете до Нього з праведністю Божою, яка дається по вірі.

Хіба не зрозуміло, що в дорогоцінній звістці про праведність за вірою, яку Бог посилає Своему народу, Він прагне лише підготувати народ до прийняття дару Святого Духа, до хрещення Святим Духом?

І хіба не цілком зрозуміло, що ті, хто відкинув цю звістку про праведність Божу, хто засумнівався в ній, хто знехтував нею, хто вважав її «дрібницею», відрізали себе від отримання хрещення Святим Духом?

І знову повторимо: «Обітниця Духа» приймається тільки «через віру». **Це печатка праведності Божої, а праведність Божа здобувається тільки вірою. Хіба ви не бачите, що у Своїй дорогоцінній звістці про праведність через віру Господь милостиво відроджує та культивує віру у Своему народі, щоб, коли настане час повного вилиття Його Духа в останньому дощі, Його діти були би настільки привчені до прояву віри, що могли би одразу ж отримати обітницю Духа через віру?**

Але, люба душе, не сумуй. Ще не надто пізно. Божа праведність завжди вільно і повною мірою дається всім, хто волає до Нього, кожному віруючому в Ісуса. І кожній душі Він дав віру, з якою вона може її прийняти. Вірте ж Йому! Приймійте Його праведність з повною впевненістю у вірі. І потім, практикуючи віру в здобутті й прославленні Його праведності, безоплатно даної такому грішнику, як ви, станьте готовими прийняти з цілковитою впевненістю у вірі обітницю Духа в Його виливанні зараз в останньому дощі.

Кожна людина народжується в цей світ з нескінченним голодом, тому тільки нескінченність може задовольнити її. Чи буде вона задоволена таким чином, залежить від кожної людини. (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 19 жовтня 1897 р.)

«І Я вас посилаю»

Безсумнівно, що робота Христа в останній період Його життя на землі – це та сама робота, яка зараз стоїть перед Його народом. Бо ми зараз перебуваємо в останньому періоді Його роботи в цьому світі, як і Він після Свого хрещення перебував в останньому періоді Свого життя і роботи на землі.

Ця справа – «Дух Господа Бога на мені, бо Господь помазав Мене благовістити сумирним, послав Мене перев'язати зламаних серцем, полоненим звіщати свободу, а в'язням відчинити в'язницю, щоб проголосити рік уподобання Господу, та день помсти для нашого Бога, щоб потішити всіх, хто в жалобі, щоб радість вчинити сіонським жалобникам, щоб замість попелу дати їм оздобу, оливу радости замість жалоби, одежу хвали замість темного духа! І будуть їх звати дубами праведности, саджанцями Господніми, щоб прославивсь Господь!» (Ісаї 61:1-3).

Перш ніж приступити до цієї конкретної роботи, Він був хрещений Святим Духом. Тому Він сказав: «На Мені Дух Господній, бо Мене Він помазав, щоб Добру Новину звіщати вбогим...». І тому про Нього написано таке: «Ісуса, що був із Назарету, як помазав Його Святим Духом і силою Бог. І ходив Він, добро чинячи й усіх уздоровлюючи, кого поневолив диявол, бо Бог був із Ним» (Дії 10:38).

Такий запис про Христа, коли Бог послав Його; і така робота, яку Бог послав Його зробити. Такою є робота, на яку Бог посилає нас зараз, і такою має бути робота кожного, хто посланий на цю роботу. Христос не міг приступити до цієї роботи, поки не охрестився Святим Духом; не можемо і ми. Він не міг здійснити цю роботу, на яку Бог послав Його, не будучи помазаний Святим Духом і силою: не можемо і ми.

Він і не просить нас про це. Його слово, звернене до нас, Його учнів, сьогодні, так само вірне, як і тоді в давнину: «Позостаньтеся... аж поки зодягнетесь силою з висоти» (Луки 24:49). «Як Отець послав Мене, і Я вас посилаю!.. Прийміть Духа Святого!» (Івана 20:21, 22).

Бог послав Ісуса проповідувати Євангеліє бідним і помазав Його Святим Духом на цю справу: «Як Отець послав Мене, і Я вас посилаю!.. Прийміть Духа Святого!».

Отець послав Ісуса зіцлювати розбитих серцем, проповідувати полоненим визволення, а в'язням – відкриття в'язниці, охрестив Його Духом Святим, щоб Він міг здійснити це: «Як Отець послав Мене, і Я вас посилаю!.. Прийміть Духа Святого!».

Господь послав Ісуса сповістити благодатний рік Господній і втішити всіх скорботних; і Дух Господа Бога зійшов на Нього, щоб Він міг виконати те, на що був посланий: «Як Отець послав Мене, і Я вас посилаю!.. Прийміть Духа Святого!».

«Бо Кого Бог послав, Той Божі слова промовляє» (Івана 3:34). «Що й говоримо не вивченими словами людської мудрости, але вивченими від Духа Святого, порівнюючи духовне до духовного» (1 Кор. 2:13). «Як Отець послав Мене, і Я вас посилаю!.. Прийміть Духа Святого!»

І прийміть Духа Святого без міри. Бо як Отець послав Ісуса, так Він посилає і вас. І «Бо Кого Бог послав, Той Божі слова промовляє, бо Духа дає Бог без міри». Він не дає Духа мірою тому, кого послав, чи то Ісус, чи то ви. Бо «Як Отець послав Мене, і Я вас посилаю!» (Івана 20:21).

Тому, коли Бог дає вам Духа без міри, будь ласка, приймайте Його саме так, як Він даний. Не думайте вимірювати для себе те, що Бог дав вам без міри, бо Бог дає нам і робить для нас «значно більш над усе, чого просимо». Не треба, подібно до невіруючого Ізраїлю давнини, «обмежувати Святого ізраїлевого» (Псал. 78:41, пер. з англ.). Ні! Він дав Святого Духа без міри. «Прийміть Духа Святого» без міри.

Бог поставив перед нами роботу, якою, за Його словами, в даний час повинні з інтересом займатися кожна сім'я, кожна церква, кожна конференція і Генеральна Конференція. Не робити цю роботу – значить не йти в ногу зі справою Божою, яка просувається; а не йти в ногу зі справою Божою, яка просувається, – значить тільки падати і залишатися позаду. Але ця робота не може бути виконана без хрещення Святим Духом. Без цього і намагатися не варто, це неможливо. Ісус не зміг, і ніхто інший не зможе. Але справа має бути зроблена, це справа Божа на даний момент. Ми поставлені перед вибором прийняти або відкинути хрещення Святим Духом.

І як це має тішити кожне серце! І тим більше, що для цієї справи Бог дає Духа без міри. Звісно, легко хреститися в океані – потрібно тільки зануритися в нього. Звичайно, також легко хреститися в безмірному океані Божого Духа. Зануритися.

Оскільки Бог дає Духа не мірою і оскільки Дух є печатка праведності, то, звісно, впливає, що кожен, хто хоче мати Духа без міри, повинен спершу мати праведність без міри.

Що ж це за праведність, яка не має міри? Праведність Божа. І ця праведність Божа, яка тільки і є без міри, дається кожному віруючому в Ісуса. **Отримавши єдину праведність, яка не має міри, ми готові прийняти Святого Духа без міри.**

І в цьому секрет особливої звістки про праведність Божу, яку Він посилав і продовжує посилати Своему народові. **Він знав, що ми підійшли до часу вилиття Святого Духа без міри в останньому дощі. Він знав, що ми повинні прийняти цього Духа без міри, щоб зустріти й успішно виконати те, що нам**

належить. Він знав, що цей Дух є печаткою праведності. Він знав, що для того, щоб будь-хто міг прийняти цей Дух без міри як печатку праведності, праведність, печаткою якої Він є, також повинна бути без міри. Він знав, що в нас немає праведності без міри. Тому Він милостиво послав нам як Свій цілковитий вільний дар Свою власну праведність, праведність Самого Бога, щоб ми могли прийняти її і бути абсолютно впевнені, що маємо праведність без міри; і таким чином, завдяки цьому в цілковитій упевненості з вірою отримати Духа без міри.

«О глибино багатства, і премудрости, і знання Божого!» «Благий Господь – невимовно благий». Хваліть Його святе ім'я на віки віків! (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 19 жовтня 1897 р.)

Світло Його лица (ч. 1)

«Ти наші провини поклав перед Себе, гріхи ж нашої молодости на світло Свого лица!» (Псал. 90:8). Що це – привід для радості чи для смутку? Безсумнівно, більшість тих, хто читає ці слова, відчувають почуття страху і жаху. Думка про те, що всі їхні гріхи відкриті перед Богом, приводить їх у трепет, і вони хочуть забути про це. Вони не можуть позбутися думки, що Бог – це суворий, непримиренний тиран, який постійно шукає, за який би гріх звинуватити Свої творіння. І ось вони уявляють собі, що Бог суворо стежить за цими гріхами, щоб стягнути за кожен з них. Це судження про Бога за людськими мірками; це перетворення Його на таку ж людину, як і вони самі.

Але ми впевнені, що «А все, що давніше написане, написане нам на науку, щоб терпінням і потіхою з Писання ми мали надію» (Римл. 15:4). Отже, у процитованому тексті має бути надія і втіха. Давайте подивимося, до чого призводить те, що Бог осяює наші таємні гріхи світлом Свого лица, адже Писання може багато чого розповісти нам про це.

Для початку візьмемо те чудове благословення, яке Бог наказав Аарону та його синам виголосити над синами Ізраїлевими: «Нехай Господь поблагословить тебе, і нехай Він тебе стереже! Нехай Господь засяє на тебе лицем Своїм, і нехай буде милостивий до тебе! Нехай Господь зверне на тебе лице Своє, і хай дасть тобі мир!» (Числ. 6:24-26). Отже, у сьайві лица Господнього є благодать. А що робить благодать? Благодать Божа приносить спасіння (Тита 2:11). «Спасені ви благодаттю» (Ефес. 2:8). «Що маємо в Ньому відкуплення кров'ю Його, прощення провин, через багатство благодаті Його» (Ефес. 1:7). «Закон же прийшов, щоб збільшився переступ. А де збільшився гріх, там зарясніла благодать, щоб, як гріх панував через смерть, так само й благодать запанувала через праведність для життя вічного Ісусом Христом, Господом нашим» (Римл. 5:20, 21). **Таким чином, у сьайві обличчя Господа – прощення і спасіння, вічне життя.**

Крім того, у піднесенні лику Господа над нами є мир. Мир протилежний ворожнечі та розбрату. Гріх – це ворожнеча, «Думка бо тілесна ворожнеча на Бога, бо не кориться Законові Божому, та й не може» (Римл. 8:7). **Тому дарування миру – це відібрання гріха і дарування праведності.** «І вас, що були колись відчужені й вороги думкою в злих учинках, тепер же примири́в смертю в людськiм тілі Його, щоб учинити вас святими, і непорочними, і неповинними перед Собою» (Колос. 1:21, 22). «Він бо наш мир, що вчинив із двох одне й зруйнував серединну перегороду, ворожнечу, Своїм тілом, Він Своєю наукою знищив Закона заповідей, щоб з обох збудувати Собою одного нового чоловіка,

мир чинивши» (Ефес. 2:14-15). **Таким чином, у зверненні Божого обличчя на нас відбувається зняття гріха і дарування праведності.**

Псалмоспівець каже: «Багато хто кажуть: Хто нам покаже добро?» і тут же дає відповідь: «Підійми ж на нас, Господи, світло Свого лица!» (Псал. 4:6). Світло лица Господнього приносить благо. **Тому, коли наші таємні гріхи постають у світлі Його лица, на їхнє місце приходить Його доброта.** Так, коли гріх гнітив душу псалмоспівця, він говорив: «Чого, душе моя, ти сумуєш, і чого ти в мені непокоїшся? Май надію на Бога, бо я Йому буду ще дякувати за спасіння Його!» (Псал. 42:5). «Чого, душе моя, ти сумуєш, і чого ти в мені непокоїшся? Сподівайся на Бога, бо я ще буду хвалити Його за поміч лица Його» (Псал. 42:5, *пер. з англ.*). (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 6 квітня 1893 р.)

Світло Його лиця (ч. 2)

Про практичну допомогу, яку надає світло лику Господнього, сказано таке: «Боже, своїми ушима ми чули, наші батьки нам оповідали: велике Ти діло вчинив за їхніх днів, за днів стародавніх: Ти вигнав поганів Своєю рукою, а їх осадив, понищив народи, а їх Ти поширив! Не мечем бо своїм вони землю посіли, і їхнє рамено їм не допомгло, а правиця Твоя та рамено Твоє, та Світло обличчя Твого, бо Ти їх уподобав!» (Псал. 44:1-3). Прочитайте ще раз про благословення, які приходять зі світлом Божого лику: «Справедливість та право підстава престолу Твого, милість та правда обличчя Твоє випереджують! Блаженний народ, що знає він поклик святковий, Господи, вони ходять у світлі обличчя Твого! Радіють вони цілий день Твоїм іменням, і підвищуються Твою справедливістю, бо окраса їхньої сили то Ти». (Псал. 89:14-17). Таким чином, ми бачимо, що коли Господь осяє нас Своїм обличчям, то в Його погляді присутні милість і істина. Він з милістю вкладає Свою істину у нутрощі тих, хто ходить у світлі Його обличчя.

Коли обраний народ перебував у вавилонському полоні, а його місто і храм лежали в руїнах, пророк Даниїл звернувся до Господа з молитвою і проханням, сповідуючи свій гріх і гріх свого народу, і сказав: «Господи, у міру всієї Твоїї справедливості нехай відвернеться гнів Твій та Твоя ревність від Твого міста Єрусалиму, Твоїєї святої гори, бо через наші гріхи та через провини наших батьків Єрусалим та народ Твій відданий на ганьбу для всіх наших околиць. І нині прислухайся, Боже наш, до молитви Твого раба та до його благань, і нехай засвітиться Твоє лице над Твою спустошеною святинею, ради Господа! Нахили, Боже мій, вухо Своє та й послухай, відкрий Свої очі й побач наші спустошення та те місто, де кликалося Ім'я Твоє в ньому, бо ми кладемо свої благання перед Твоїм лицем не через свої справедливості, але через велику Твою милість» (Дан. 9:16-18). **Сяйво Господнього обличчя, звернене на Його святилище, означає його відновлення; Його погляд на запустіння Його народу означає його визволення;** так само, коли Бог ставить перед Собою наші беззаконня, це означає прощення; а світло Його обличчя, яке осяяло наші таємні гріхи, позбавить нас від них.

«Пастирю ізраїлів, послухай же, Ти, що провадиш, немов ту отару, Йосипа, що на Херувимах сидиш, появися перед обличчям Єфрема, і Веніямина, і Манасії! Пробуди Свою силу, і прийди, щоб спасти нас! Боже, приверни нас, і хай засяє обличчя Твоє, й ми спасемось!» (Псал. 80:1-3). І обітниця: «А для вас, хто Ймення Могого боїться, зійде Сонце Правди та лікування в проміннях Його» (Мал. 4:2). «Бо сонце та щит Господь, Бог! Господь дає милість та славу, добра не відмовляє усім, хто в невинності ходить» (Псал. 84:11).

Господь – Бог слави; але Його слава – це Його милість. «Бо всі згрішили, і позбавлені Божої слави» (Римл. 3:23). **Якби вони не згрішили, то не позбулися б Його слави; тож досконала праведність Бога – це Його слава.** І тому, коли Він дає Свого Духа, щоб зміцнити Свій народ проти гріха і наставити його на шлях праведності, це відбувається «за багатством слави Своєї» (Ефес. 3:16). Його благодать приносить спасіння, але коли воно здійсниться і святі засяють славою Божою в прийдешніх віках, слава, якою вони сятимуть, просто покаже «безмірне багатство благодаті Своєї» (Ефес. 2:7).

І ось як це відбувається: «Бо Бог, що звелів був світлу засяяти з темряви, у серцях наших засяяв, щоб просвітити нам знання слави Божої в Особі Христовій» (2 Кор. 4:6). «Сонце та щит Господь, Бог». Його світло і славу видно у Христі, Який є «Сонцем Правди». Як сонце світить на землю і приносить плоди, даруючи життя, здоров'я і радість, так і світло слави Божої в особі Ісуса Христа сяє в серцях людей, викликаючи праведність і хвалити їх, «бо плід світла знаходиться в кожній доброті, і праведності, і правді» (Ефес. 5:9).

Але Бог не упереджений у Своїх милостях. Він не дивиться на обличчя. Коли нас закликають любити ворогів, благословляти тих, хто нас проклинає, робити добро тим, хто нас ненавидить, і молитися за тих, хто нас кривдить і переслідує, це робиться на виконання слів: «щоб вам бути синами Отця вашого, що на небі, що наказує сходити сонцю Своему над злими й над добрими, і дощ посилає на праведних і на неправедних» (Матв. 5:45). Сонце так само яскраво світить на полях невірних, як і на полях християн. «Від спеки його ніщо не заховається».

Так і з Богом. «Бо з'явилася Божа благодать, що спасає всіх людей» (Тита 2:11). На землі немає жодної душі, на яку не падало б сонячне світло Божої благодаті, «де збільшився гріх, там зарясніла благодать» (Римл. 5:20). «А Бог доводить Свою любов до нас тим, що Христос умер за нас, коли ми були ще грішниками» (Римл. 5:8). І «Він помер за всіх», щоб з милості Божої «смерть скуштувати за всіх» (Євр. 2:9). На суді з'ясується, що на кожній людині засяяла слава Божої благодаті, більш ніж достатня, щоб зняти з неї всякий гріх. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 6 квітня 1893 р.)

Світло Його лиця (ч. 3)

Виникає запитання: «Чому ж тоді не всі спасуться, якщо Сонце Правди світить усім, і у світлі Його обличчя є спасіння?» Відповідь на нього вже готова. Прочитайте слова апостола Павла: «Тож, мавши надію таку, ми вживаємо великої сміливости, а не як Мойсей, що покривало клав на обличчя своє, щоб Ізраїлеві сини не дивилися на кінець того, що минає. Але засліпилися їхні думки, бо те саме покривало аж до сьогодні лишилось незняте в читанні Старого Заповіту, бо зникає воно Христом. Але аж до сьогодні, як читають Мойсея, на їхньому серці лежить покривало, коли ж вони навернуться до Господа, тоді покривало здіймається. Господь же то Дух, а де Дух Господній, там воля. Ми ж відкритим обличчям, як у дзеркало, дивимося всі на славу Господню, і змінємося в той же образ від слави на славу, як від Духа Господнього» (2 Кор. 3:12-18).

Після того як Господь прорік Свій закон, Він покликав Мойсея на гору, щоб той прийняв його. Мойсей був із Господом сорок днів і сорок ночей. Коли він спустився, щоб поговорити з народом, вони боялися підійти до нього, тому що обличчя його сяяло, хоча сам він цього не знав. Тому, поки він говорив з ними, йому доводилося надягати покривало; коли ж він повертався для бесіди з Богом, то знімав його і говорив з Господом з непокритим обличчям (див. Вих. 34:29-35). Саме з цієї обставини апостол витягує урок. Зверніть увагу на такі моменти.

До гори, на яку зійшов Господь, люди не могли наблизитися; дотик до неї означав смерть. Однак Мойсей зійшов на неї в безпеці. Люди не могли дивитися на обличчя Мойсея, бо воно віддзеркалювало славу Божу, але Мойсей говорив із Господом із непокритим обличчям. Чому така різниця? **Не через різницю в статурі, не через те, що Бог був більш прихильний до Мойсея, а тому що в Мойсея була віра, а в них – ні.** «Вірою він покинув Єгипет, не злякавшись гніву царевого, бо він був непохитний, як той, хто Невидимого бачить» (Євр. 11:27). Але їхній розум був засліплений, а сліпота розуму – це невіра. Якби вони зняли завісу невір'я зі своїх сердець, то могли б бачити відбиту славу Божу на обличчі Мойсея. Дійсно, вони могли б бачити ту саму славу, що й Мойсей, і їхні обличчя сяяли б так само. Таким чином, ми бачимо, що, хоча обличчя Господа проливає славні промені благодаті на всіх людей на землі, багато хто не отримує їхнього цілющого тепла, бо вкритий завісою невір'я.

І ще: **невір'я – це самозвеличення, а віра – смиренність.** «Ось надута, не проста душа його в ньому, а праведний житиме вірою своєю» (Авак. 2:4). **Смирення визнає Бога всезнаючим, всемогутнім і праведним. Воно визнає, що тільки Він один благий.** Воно говорить разом із пророком: «Тобі, Господи, справедливість, а нам сором на обличчя... що згрішили перед Тобою!»

(Дан. 9:7, 8). **Віра завжди означає смирення серця і визнання гріха.** Невір'я завжди підносить себе і відмовляється визнати гріх. Таким чином, невіра – це покривало, що приховує гріх. «Хто ховає провини свої, тому не ведеться, а хто признається та кидає їх, той буде помилуваний» (Прип. 28:13). **Невір'я покриває гріхи, але віра в милосердя Боже визнає їх і дозволяє світлу Його лиця освітити їх, щоб зняти.**

Слава Господня завжди поглинає гріх. Щоправда, певний час люди можуть приховувати гріх, але, коли Господь прийде, Він «висвітлить таємниці темряви та виявить задуми сердець» (1 Кор. 4:5). Тоді всі нечестиві, що піднеслися проти Бога, будуть винищені духом уст Його і знищені явленням пришестя Його (2 Сол. 2:8). Слава Господня цілковито знищить усякий гріх, і ті, хто доти приховував його у своєму серці й тримав його як частину себе, будуть знищені разом із ним. Але ті, хто, визнавши гріх, відрікся від нього і відкрив його світлу Його обличчя, знайдуть спасіння у славі Господній. Нечестиві закликатимуть скелі й гори впасти на них, щоб приховати їх від обличчя Того, Хто сидить на престолах (Об'явл. 6:16), а праведники, коли відкриється Його слава, «веселитися в радості будуть».

Тож прислухаймося до умовляння: «Пошукуйте Господа й силу Його, лице Його завжди шукайте!» (Псал. 105:4). «За Тебе промовило серце моє: Шукайте Мого лиця! тому, Господи, буду шукати обличчя Твого» (Псал. 27:8). «Одного прошу я від Господа, буду жадати того, щоб я міг пробувати в Господньому домі по всі дні свого життя, щоб я міг оглядати Господню приемність і в храмі Його пробувати! бо Він заховає мене дня нещастя в Своїй skinі, сховає мене потаємно в Своєму наметі, на скелю мене проведе!» (вірші 4, 5). (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 6 квітня 1893 р.)

Стороже, яка пора ночі?

Як часто ми звертаємося до годинника, щоб визначити годину дня або ночі! За словами пророка, буде поставлено питання іншого роду, що стосується часу. Воно виражене в таких словах: **«Стороже, яка пора ночі?» (Ісаї 21:11)**, тобто де ми перебуваємо в часі протягом ночі? Як скоро настане ранок? Для таких допитливих душ сторож – це годинник. **«Ви світло для світу» (Матв. 5:14)**, каже Христос Своїм послідовникам, світло не тільки для того, щоб указати їм шлях, яким потрібно йти, а й для того, **щоб показати людям, де ми перебуваємо впродовж часу. І наше вчення, і наше життя мають бути для них такими ж ясними, як стрілки на циферблаті годинника.** Давайте будемо обережні, щоб не помилитися в годиннику. (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 14 грудня 1897 р.)

Святі Божі

Ми читаємо в Римл. 1:7: «Усім, хто знаходиться в Римі, улюбленим Божим, вибраним святим, благодать вам та мир від Бога, Отця нашого, і Господа Ісуса Христа!»

В одному привітанні апостола Павла укладено цілий світ думок. Жодне слово не було написано ним даремно. Вираз, на який ми хочемо звернути особливу увагу, звучить так: «покликаним святим».

Слово «святі» використовується в Біблії для позначення народу Божого як під час перебування в цьому світі, так і після відкуплення. Павло під час своїх місіонерських подорожей збирав гроші для бідних святих у Єрусалимі (Римл. 15:25, 26; 1 Кор. 16:1). Три інших послання він адресував відповідно таким чином: «святим, що в Ефесі» (Ефес. 1:1); «до всіх святих у Христі Ісусі, що знаходяться в Филипах» (Филп. 1:1); та «до святих і вірних братів у Христі, що в Колосах» (Колос. 1:2). **Коротше кажучи, це слово зазвичай використовується як синонім слова «християнин».** Це має слугувати тому, щоб дати нам піднесене уявлення про те, що таке бути християнином, а не низинне уявлення про те, що таке бути святим.

Римо-католицька церква з властивою їй зарозумілістю **взяла на себе прерогативу визначати святих.** Вона вважає, що святий значно відрізняється від звичайного християнина, і привласнює звання «святого» давно померлим людям, подібно до того, як у навчальному закладі привласнюють ступінь аспіранта тому, хто після закінчення домігся особливих успіхів у певній роботі або навчанні. Але це повне перекручення біблійного вживання цього терміна, бо він по праву належить усім, хто у Христі.

Святий – це той, хто освячений. Ці два слова мають спільне походження. Павло адресував своє Перше послання до коринтян «Божій Церкві, що в Коринті, посвяченим у Христі Ісусі, покликаним святим, зо всіма, що на всякому місті прикликають Ім'я Господа нашого Ісуса Христа, їхнього і нашого» (1 Кор. 1:2). **Освячення не є, як дехто думає, особливою благодаттю, дарованою деяким християнам, але є станом усіх справжніх християн. Усі, хто перебуває у Христі Ісусі, освячені, і з цієї причини вони називаються святими.** Сучасна ідея про те, що людина може роками жити у виправданому перед Богом стані і нічого не знати про освячення, є лише іншим боком римо-католицької ідеї про те, що святий – це не звичайний християнин, а щось більше, ніж просто християнин. На освячення дивляться не як на необхідність, а як на привілей, дарований небагатьом; і результатом цього є зниження стандарту простого християнства.

Слово «освячений» означає освячувати, присвячувати для релігійних цілей. Слово «святий» означає людину або річ, присвячену або виділену таким чином. Я наведу перше визначення як грецького, так і латинського слів, які так перекладено: *agios (hagios)* – «присвячений богам» (лат. *Sacer*), «сакральний (священний), святий» (словник Лідделла – Скотта). Латинське слово *sanctus*, яке перекладається як «святий», походить від дієслова *sancio*, що визначається як «зробити священним або недоторканим релігійним актом; призначити священним або недоторканим». Стосовно юридичних постанов або інших публічних процедур воно означало «встановлювати, призначати, ухвалювати, розпоряджатися; також робити безвідкличним або незмінним» (Латинський словник Гарпера). Ці визначення суттєво допоможуть читачеві в розумінні теми освячення. У гармонії з цими визначеннями перебуває наступний коментар доктора Барнса до слова «святий»: «Радикальна ідея цього слова – те, що відокремлене від загального до священного використання, і відповідає давньоєврейському слову “кадош”. Воно застосовується до всього, що відокремлено для служіння Богові, до храму, одягу священників тощо, а також до самих священників. Воно застосовувалося до євреїв як до народу, відокремленого від інших народів і присвяченого Богові або освяченого для Нього, тоді як інші народи були присвячені служінню ідолам. Воно також застосовується до християн як до народу, присвяченого або виділеного для служіння Богові. Отже, радикальна ідея в застосуванні цього слова до християн полягає в тому, що вони відокремлені від інших людей, інших предметів і занять і присвячені служінню Богові. Це особлива характеристика святих».

Бути святим Божим – означає бути освяченим або посвяченим на служіння Йому. Процес відбувається таким чином. Бог закликає всіх людей. «А Дух і невіста говорять: Прийди! А хто чує, хай каже: Прийди! І хто прагне, хай прийде, і хто хоче, хай воду життя бере дармо!» (Об’явл. 22:17). Цей заклик поширюється на всіх людей без винятку. Дух прагне до кожної душі. Біля дверей кожного серця стоїть Христос і стукає. Деякі чують Його голос і відчиняють Йому. Це запрошення віддати себе в Його повне володіння. Це означає віддати себе Богові; поступитися Йому, щоб бути Його рабом. **Віддання себе Богові, щоб Його воля була правилом у кожній дії, слові та думці, є актом посвяти Богові. Це має бути добровільна дія з боку людини, але саме любов Христа спонукає людину до цієї дії.** Людина, підраховавши ціну, свідомо відмовляється від світу з його гріховними задоволеннями, відмовляється від усякої мети й бажання мати свій власний шлях і приймає Христа як свого єдиного Вчителя. **Тоді вона присвячує себе служінню Богові, а отже, освячується, стає святою Божою.**

З цього випливає, що освячення не обов’язково має на увазі досконалість характеру в тому розумінні, в якому зазвичай використовується цей вираз. Спочатку в людини немає християнського характеру. Характер не змінюється в одну мить від недосконалості до досконалості; але віддання себе

Христу, щоб Він створив у душі те, що добре, може бути справою однієї миті. Старі речі відходять у минуле, і починається нове життя. І хоча людина ні на йоту не досягає міри зрілості повноти Христової, її не засуджено, тому що всі її вчинки здійснюються в Бозі. Вона освячена не тому, що свята, а тому, що віддала себе в руки Божі, щоб бути святою.

Можливо, наступна оцінка Ольсгаузена з приводу слова «святі» зробить це питання зрозумілішим: «Це слово у своєму безпосередньому значенні означає не ступінь моральної досконалості (коринтяни, які з багатьох причин заслуговували на осуд, названі *hagiodi* – святими), а відноситься до відокремлення віруючих від великої маси людей, язичницького світу. **Однак це, безсумнівно, також має на увазі, що християни стали причетними до принципу вищого морального життя, який, як у процесі розвитку, поступово має проникнути в усю людину і привести до досконалої святості.** Цей принцип – Дух Христа, тож ідея Павла, що Бог “зробив нас прийнятими в Улюбленім” (Ефес. 1:6, *пер. з англ.*) також може бути застосована до поняття *hagios*. **Християни святі завдяки Христу, який живе в них і є їхнім істинним життям».**

Апостол Павло каже: «Отож, коли ви воскресли з Христом, то шукайте того, що вгорі, де сидить Христос по Божій правиці. Думайте про те, що вгорі, а не про те, що на землі. Бож ви вмерли, а життя ваше сховане в Бозі з Христом» (Колос. 3:1-3). Фраза «вище християнське життя» в католицькому розумінні, що застосовується до стану, вищого за просте прийняття Бога, **є хибною і вводить в оману. Християнське життя – це найвище життя, яке тільки може бути.** Це життя у Христі, Який сидить по праву руку від Бога на небесах. Менше, ніж це, не є християнським життям.

Мета цієї статті не в тому, щоб знизити чиесь уявлення про освячення або святість, а в тому, щоб підняти уявлення людей про те, що значить бути християнином; щоб переконати їх у тому, що **той, хто не освячений у Христі Ісусі і, отже, не є святим Божим, не є християнином.** Істинний шлях – це представити християнське життя в його істинному світлі, а потім вказати на джерело допомоги.

Християнське життя – це безперервний рух уперед. Християнин – це учень; **це той, хто бере участь у війні, постійно здобуваючи перемоги; це той, хто біжить наввпередки, постійно наближаючись до мети, яка є «нагородою високого поклику Божого в Христі Ісусі».** Його вчитель – Христос, Чие ярмо він узяв і в Якого він вчиться; його ватажок у битві – Ісус Христос, Який, як Вождь воїнства Господнього, має всю владу на небі й на землі. Він хоче передати Своїм вірним послідовникам, щоб вони були більш ніж переможцями, через Того, Хто любить їх; **і в перегонах, що їх чекають, вони повинні бігти із завзятістю, «дивлячись на Ісуса».** Отже, «ми ж відкритим обличчям, як у дзеркало, дивимося всі на славу Господню, і змінємося в той же образ від слави на славу, як від Духа Господнього» (2 Кор. 3:18). (Е. Дж. Ваггонер. *The Present Truth*, 13 серпня 1891 р.)

Вихваляйте

«Вихваляйте тих, хто вас переслідує: вихваляйте, а не проклинайте». Це буквальный переклад Послання до римлян 12:14. В англійській Біблії це звучить так: «Благословляйте тих, хто вас переслідує: благословляйте і не проклинайте». Але оскільки слово, переведене як «благословляти», грецькою звучить як *eulogeite*, від якого походить англійське слово *eulogize*, буквальный переклад цього вірша англійською мовою звучить саме так: «Вихваляйте тих, хто вас переслідує: вихваляйте, а не проклинайте».

Вихвалити людину – це значить говорити про неї добре, хвалити її, вживати щодо неї хороші слова і витончені вирази. І саме так, за словами Господа, ми повинні говорити про тих, хто нас переслідує. Чи робили ви це коли-небудь? А якщо робили, то чи робите досі? Чи робите ви це постійно?

Можливо, ви скажете: «Ми не можемо цього зробити». Але так не піде. Є Слово Господнє, яке говорить, що саме так ми і повинні чинити. А Він не велить нам робити те, що неможливо зробити. **Тому якщо ви не можете добре відгукуватися про гонителів, хвалити їх, вживати щодо них добрі слова і витончені вирази, то проблема у вас самих і вам потрібно те, чого у вас зараз немає.** Не забувайте, що «всі прохання Божі – це спонукання».

Що ж допоможе людині все ж таки зробити це? Давайте подивимося: «Бо коли ми, будши ворогами, примирилися з Богом через смерть Сина Його» (Римл. 5:10). «Бо колись були й ми нерозсудні, неслухняні, зведені, служили різним пожадливістям та розкошам, жили в злобі та в заздрощах, бридкими були, ненавиділи один одного» (Тита 3:3).

Чому ж Бог примири нас із Собою? Ось чому: «Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого» (Івана 3:16). «З'явилась благодать та людинолюбство Спасителя, нашого Бога» (Тита 3:4). «Через Свою превелику любов, що нею Він нас полюбив», Він врятував нас.

Але чому Він полюбив таких людей, як ми? Відповідь проста: тому що Він є Любов. Любов – це те, Хто Він є; і Він не може бути нічим іншим, тому що Він – Бог. Якби Він не був Тим, Хто Він є, – Тим, Хто був учора, сьогодні і навіки, – Він перестав би бути Богом. Тому, будучи Богом і Любов'ю, Він полюбив нас і продовжує любити. Будучи вічним Богом і Любов'ю, Він любить нас вічною любов'ю. І Він не може вчинити інакше.

Отже, Бог є Любов, чи думаєте ви, що Йому було важко любити людей? Як ви думаєте, будучи Любов'ю, чи повинен Він намагатися (ред.: або змушувати Себе) любити людей, навіть найгірших? Іншими словами, як ви

думаєте, чи важко Йому бути Самим Собою? Як ви думаєте, чи доводиться Йому коли-небудь намагатися бути просто Тим, Хто Він є? Ні, ні! Звичайно, ні.

Любов Божа в Ньому Самому, у Його власному серці, зробила все це для Його ворогів і тих, хто Його переслідував. Божа любов у серці Ісуса, навіть у передсмертній агонії, говорила про Його гонителів: «Отче, відпусти їм, бо не знають, що чинять вони!...» (Луки 23:34). **І Йому не склало труднощів похвалити їх: це зробила любов Божа, яка була в Його серці.**

Отже, любов Божа, будучи однією і тією самою вчора, сьогодні і навіки, є також однією і тією самою скрізь, де її можна знайти. **А оскільки вона одна й та сама завжди і скрізь, то за самою своєю природою вона діятиме однаково завжди і скрізь. Якщо ж ця любов оселиться у вас, то чи не буде вона діяти у вас точно так само, як у Бозі й у Христі? Безсумнівно! Дуже добре, ось слово: «А надія не засоромить, бо любов Божа вилилася в наші серця Святим Духом, даним нам» (Римл. 5:5).**

Тому якщо ви не можете говорити добре про тих, хто вас переслідує, якщо ви не можете хвалити їх, якщо ви не можете використовувати хороші слова та вишукані фрази по відношенню до них, то це просто тому, що у вас немає любові Божої. А якщо у вас немає Божої любові, то це просто тому, що ви не маєте Святого Духа. Тоді єдине, що потрібно зробити всім або кожному, – це просто отримати Святого Духа. Він пролле в наші серця любов Божу, завдяки якій ми зможемо завжди легко вихваляти тих, хто нас жене; вихваляти, а не проклинати.

«Просіть, і буде вам дано». «Прийміть Духа Святого». (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 14 грудня 1897 р.)

Спосіб пришестя Христа

Дуже шкода, що в наш час переважає тенденція виступати проти буквального тлумачення Писання. Здається, людям важко зрозуміти, що Христос і апостоли завжди говорили простою, зрозумілою мовою, такою, якою одна людина могла б говорити з іншою. Щоразу, коли читається уривок, першою думкою багатьох стає: Який у ньому прихований сенс? Який урок передається? Досліджувати Писання – це добре; і **якщо є важкий текст, то правильно з'ясувати його сенс, порівнюючи його з іншими текстами**; але є речі, які настільки очевидні, що будь-яка спроба пояснення тільки затемнює очевидний сенс. І так йде справа з більшою частиною Біблії (*ред.: вона дуже ясна і не потребує тлумачень*).

Щоправда, є притчі, але їх легко відрізнити від прямих, простих висловлювань, і вони зазвичай або пояснюються самим Писанням, або використовуються настільки часто, що не потребують пояснення. Коли Христос був на землі, одним із доказів Його Божественної місії було те, що біднякам було проповідовано Євангеліє; отже, ми повинні очікувати, що Його вчення буде таким, щоб його могли зрозуміти бідні люди, які не отримали освіти. Так воно і є. Біблія є зразком простоти; вона використовує мову простих людей.

Ми бачили, наскільки прямо і ясно говориться в Біблії про Другий прихід Христа. Жоден віруючий у Біблію не робить вигляд, що заперечує ці твердження, бо це означало б заперечення Біблії. Але є дуже багато тих, хто ухиляється від цих тверджень і практично заперечує їх, стверджуючи, що Другий прихід Христа буде духовним (*ред.: невидимим*). Дехто стверджує, що Христос приходить, коли помирає хороша людина; інші стверджують, що Його пришестя відбувається під час навернення; треті, продовжуючи останню ідею, стверджують, що колись у майбутньому настане тимчасове тисячоліття, коли всіх людей навернуть, і тоді Христос прийде та царюватиме над Своїм народом духовно, і що саме це мається на увазі під Другим приходом Христа.

Але Біблія так само виразно говорить щодо способу пришестя Христа, як і щодо факту Його пришестя. У ній ясно сказано, що Христос прийде особисто і зримо. Тексти, що підтверджують це, звичайно ж, послужать додатковим доказом того, що Христос обов'язково прийде.

Спочатку варто звернути увагу на Євр. 9:28: «Другий раз з'явиться тим, хто чекає Його на спасіння». Христос має прийти вдруге; але якщо теорія про те, що Він приходить після смерті або навернення, є правильною, то Він уже приходив багато тисяч разів.

Знову ж таки: час служіння Христа на землі, про який ми маємо запис у Новому Заповіті, визнається всіма як Його перший прихід. Але до цього часу

люди також наверталися (*ред.: ставали віруючими*), і протягом тисяч років хороші люди помирали. Якщо Христос приходить під час навернення людини або під час її смерті, то Він мав приходити мільйони разів до Свого першого пришествя. Будь-яка людина може побачити абсурдність цих теорій.

Ніхто не заперече, що Христос у різні періоди історії світу зустрічався і розмовляв з деякими зі Своїх відданих послідовників, і що Він завжди присутній зі Своїм народом за допомогою Свого Духа; але нічого подібного не згадується в розглянутих текстах.

Однак було б явною непослідовністю називати будь-який з цих часів Другим пришествям Христа. Жоден з них не має пріоритету перед іншим. Але був один час, коли Він був тут особисто, коли Він говорив з тисячами людей і Його бачили тисячі. У той час на землі, ймовірно, не було народу, який не знав би про Нього і Його могутні діла; і відтоді немає народу, який не чув би про цю дивовижну подію. У той час Він сказав, що прийде «знову», а Павло, говорячи про перший прихід і його мету, сказав, що Він прийде «вдруге». Послідовність, отже, вимагає, щоб Його другий прихід був також особистим і видимим, не менш помітним і не менш відомим, ніж перший. І про це нам ствердно сказано, що так і буде: «Ото Він із хмарами йде, і побачить Його кожне око, і ті, що Його прокололи були» (Об'явл. 1:7).

І знову ми читаємо: «Бо прийде Син Людський у славі Свого Отця з Анголами Своїми, і тоді віддасть кожному згідно з ділами його» (Матв. 16:27). Ті, хто поміщає Друге пришествя Христа в момент смерті або навернення, повинні мати дуже слабе уявлення про славу Отця. Коли Господь зійшов на гору Сінай, «і сильно затремтіла вся гора...» (Вих. 19:18); а коли слава Господа наповнила скинію, навіть Мойсей не зміг увійти (див. Вих. 40:34, 35). Слава одного ангела при воскресінні Ісуса змусила римську варту впасти за мертво (Матв. 28:4). Яким же буде прояв слави, коли Він прийде у Своїй власній славі, славі Отця і всіх святих ангелів? Ця слава, яка буде супроводжувати пришествя Христа, описується таким чином: «Приходить наш Бог, і не буде мовчати: палючий огонь перед Ним, а круг Нього все буриться сильно!» (Псал. 50:3). Павло каже, що, коли Христос прийде, Він «з'явиться з неба... з Анголами сили Своєї, в огні полум'яному» (2 Сол. 1:7, 8). Те, що цю славу буде видно всім, доводить уже цитований текст з Об'явл. 1:7 і слова нашого Спасителя в Матв. 24:27: «Бо як блискавка та вибігає зо сходу, і з'являється аж до заходу, так буде і прихід Сина Людського». Кожен, хто бачив, як блискавка виблискує по небу такими яскравими спалахами, що навіть заплющені повіки не можуть повністю приховати це враження, той може малою мірою оцінити жах того дня. Про наслідки цієї слави ми дізнаємося з 2 Сол. 2:8: «І тоді то з'явиться той беззаконник, що його Господь Ісус заб'є Духом уст Своїх і знищить з'явленням приходу Свого». Вогонь, який, за словами Давида, «пожере перед Ним», – це слава Його присутності.

Немає потреби доводити, що пришествя Господнє не буде схоже на тишу сцени біля смертного одра або на годину, коли людина віддає своє серце Богові. Однак на цей рахунок існує безліч інших текстів, не менш сильних, ніж уже процитовані. Наведемо лише два, щоб показати, наскільки буквальною і особистим є це пришествя. Перший – Дії 1:9-11: «І, прорікши оце, як дивились вони, Він угору возноситься став, а хмара забрала Його сперед їхніх очей... А коли вони пильно дивились на небо, як Він віддалявся, то два мужі у білій одежі ось стали при них, та й сказали: Галілейські мужі, чого стоїте й задивляєтесь на небо? Той Ісус, що вознісся на небо від вас, прийде так, як бачили ви, як ішов Він на небо». Другий – 1 Сол. 4:16: «Сам бо Господь із наказом, при голосі Архангола та при Божій сурмі зійде з неба, і перше воскреснуть умерлі в Христі».

Ці тексти говорять самі за себе. Мова ясна і зрозуміла будь-якій людині. І все ж хто може усвідомити ту жахливу сцену, яку вони віщують? Людський розум не в змозі уявити собі жахливу велич того часу, коли відкриється Господь неба і землі. Нехай кожен разом із поетом поставить собі запитання: «Як серце моє витримає жахи того дня, коли земля і небо, вражені, відсахнуться перед Суддею?» (Е. Дж. Ваггонер. *The Present Truth*, 21 липня 1887 р.)

Мир і безпека?

Незважаючи на повсюдне стрімке зростання злочинності та насильства; незважаючи на найбільші приготування до війни, які будь-коли бачив світ; незважаючи на зростаючу мирську сутність церкви, з кафедри та в релігійній пресі продовжують говорити про мир та безпеку, про тисячоліття, в якому не буде війни та в якому світ буде повернутий. У розпал насильства і злочинів здається дивним говорити про мир і безпеку. За наявності найбільших приготувань до війни **здається досить безглуздом оголошувати про швидке настання часу, коли війни не буде.** На тлі зростаючого мирського життя церкви і втрати нею сили благочестя перспектива навернення світу до Христа виглядає не надто позитивно. І все ж у цих самих обставинах, у ці самі часи проповідуються ці самі речі.

Але чи є така проповідь проповіддю істини? Невже через практику насильства і злочинів має настати ера миру і безпеки як для тих, хто скоює ці злочини, так і для тих, хто їх не скоює? Чи правда, що ці величезні приготування до війни, ця постійна готовність до війни, ці зростаючі ревнощі та войовничий дух серед народів повинні привести до того часу, коли всі народи добровільно складуть зброю і більше не готуватимуться до війни, і коли більше не буде ні ревнощів, ні войовничого духу? Невже через миролюбну церкву, яка прагне мирської влади та мирської прихильності, хлине такий потік Божественної благодаті, що він непереборно захлесне весь світ? Такі результати від таких причин або за допомогою таких засобів – це моральна неможливість. Тоді чому ж від одного кінця християнства до іншого кафедри дзвенять цим? Чи тому, що Писання каже, що так буде? Давайте подивимося.

На доказ того, що це так, наводяться деякі місця Писання. Давайте прочитаємо їх. «Я хочу звістити постанову: Промовив до Мене Господь: Ти Мій Син, Я сьогодні Тебе породив. Жадай Ти від Мене, і дам Я народи Тобі, як спадщину Твою, володіння ж Твоє аж по кінці землі» (Псал. 2:7, 8). Хіба це не говорить про те, що весь світ буде навернений? Хіба? Очевидно, що ні. Тут говориться, що язичники і крайні частини землі будуть віддані Синові Божому. Але не говориться, що це станеться через навернення або заради навернення. Але можна запитати: хіба навернення не є очевидним висновком з тексту? Це не так, бо наступний вірш показує протилежне: «Ти їх повбиваєш залізним жезлом, потовчеш їх, як посуд ганчарський...» (вірш 9). Це, безумовно, щось зовсім інше, аніж їхнє навернення. Про це свідчать і інші вірші: «Служіть Господеві зо страхом, і радійте з тремтінням! Шануйте Сина, щоб Він не розгнівався, і щоб вам не загинути в дорозі, бо гнів Його незабаром запалиться. Блаженні усі, хто на Нього надіється» (вірші 11, 12).

Це показує, що наближається час, коли Син розгнівається, і гнів Його розгориться; і що зараз люди повинні укласти мир з Ним, щоб не бути розбитими і зруйнованими, коли гнів Його розгориться, бо так буде зроблено з язичниками і крайніми частинами землі, коли вони будуть віддані Йому. Це підтверджує й інше місце Писання, в якому йдеться про цей гнів. В Об'явл. 6:16 йдеться про «гнів Агнца». І коли цей гнів буде явлений, «і земні царі, і вельможі та тисячники, і багаті та сильні, і кожен раб та кожен вільний, поховались у печери та в скелі гірські, та й кажуть до гір та до скель: Поспадайте на нас, і позакривайте ви нас від лица Того, Хто сидить на престолі, і від гніву Агнца!... Бо прийшов це великий день гніву Його, і хто встояти може?» (вірші 15-17). Тому можна з упевненістю сказати, що другий псалом не вчить, що світ буде навернений; і він не припускає, щоб у нього вкладали будь-яке подібне вчення.

Іншим місцем Писання, яке наводять на доказ навернення світу, є у Об'явл. 11:15 «Перейшло панування над світом до Господа нашого та до Христа Його, і Він зацарює на вічні віки». Але цей текст багато в чому збігається з попереднім нашим уривком. У ньому не говориться, що ці царства стають Його царствами через навернення або внаслідок навернення. Очевидно, що цей текст має той самий зміст, що й другий псалом. Прочитайте їх разом: «І дам Я народи Тобі, як спадщину Твою, володіння ж Твоє аж по кінці землі». «Перейшло панування над світом до Господа нашого та до Христа Його». Ці два тексти, безумовно, говорять про один і той самий час і одну й ту саму подію, і ми бачили, що ці народи (язичники) віддано Йому на поталу. А те, що це одне й те саме з «панування над світом», очевидно з контексту. Весь вірш говорить: «І засурмив сьомий Ангол, і на небі зчинились гучні голоси, що казали: Перейшло панування над світом до Господа нашого та до Христа Його, і Він зацарює на вічні віки!» (Об'явл. 11:15).

«Сьомий Ангол», про якого тут ідеться, – це сьомий із семи ангелів-сурмачів, про нього написано в розділах 8-11 книги Об'явлення. І кожна з трьох останніх труб супроводжується горем, бо в Об'явл. 8:13 сказано: «І бачив, і чув я одного орла, що летів серед неба і кликав гучним голосом: Горе, горе, горе тим, хто живе на землі, від голосів сурмових позоставших трьох Анголів, що мають сурмити!» Три сурми ще не пролунали, але коли вони пролунають, має статися три нещастя. Про це свідчить Об'явл. 11:14: «Друге горе минуло! Ото незабаром настане за ним третє горе». Потім слідує звук сьомої сурми й оголошення про те, що царства цього світу стають царствами нашого Господа і Його Христа. Оскільки сьома сурма супроводжується третім горем і оскільки саме за сьомої сурми царства цього світу стають царствами нашого Господа і Його Христа, то, безсумнівно, що саме в середині часу горя царства цього світу стають царствами нашого Господа і Його Христа.

Про це свідчить вірш 18: «А погани розлютилися, та гнів Твій прийшов, і час настав мертвих судити, і дати заплату рабам Твоїм, пророкам і святим, і тим, хто Ймення Твого боїться малим і великим, і знищити тих, хто нищить землю». Час

відплати святим і все інше настане в пришествя Господа, бо Він каже: «Ото, незабаром приходжу, і зо Мною заплата Моя, щоб кожному віддати згідно з ділами його» (Об'явл. 22:12). Тоді розгориться гнів Його, і дано буде Йому розлучені народи, і під час скорботи вони будуть розбиті в прах і знищені за те, що нищили землю.

Це підтверджується пророцтвом у Дан. 2:31-45. Там ми бачимо великого боввана, у якого голова була із золота, груди й рамена – зі срібла, нутро та стегно його – з міді, ноги – із заліза, а стопи – із заліза й глини. Потім ми бачимо камінь, який вдарив боввана по ногах його, «і розтрощив їх. Того часу розторошилося, як одне, залізо, глина, мідь, срібло та золото, і вони стали немов та полова з току жнив, а вітер їх розвіяв, і не знайшлося по них жодного сліду». І на пояснення цього Слово каже: «А за днів тих царів Небесний Бог поставить царство, що навіки не зруйнується, і те царство не буде віддане іншому народові. Воно потовче й покінчить усі ті царства, а само буде стояти навіки» (вірш 44).

Очевидно, що в жодному з цих текстів не йдеться ні про навернення народів, ні про тисячолітній мир, це навіть не передбачається. Замість миру народи «розлютилися»; замість безпеки на землі – «горе»; замість навернення світу – руйнація, яка тяжко впаде на голову нечестивих. І все ж перед обличчям цих ясних заяв Слова Божого і подій, що знаменують їхнє виконання, люди проповідуватимуть прямо протилежне.

Але навіть це показано Словом Божим як те, що буде в цей час. В останніх віршах 4-го розділу Першого послання до солунян говориться про пришествя Господа. Потім у перших віршах 5-го розділу говориться: «А про часи та про пори, брати, не потрібно писати до вас, бо самі ви докладно те знаєте, що прийде день Господній так, як злодій вночі. Бо коли говоритимуть: Мир і безпечність, тоді несподівано прийде загибель на них, як мука тієї, що носить в утробі, і вони не втечуть» (вірші 1-3).

Це показує, що в той час, коли насувається руйнація, будуть люди, які кажуть: «Мир і безпечність», а потім раптова руйнація наздожене їх. Тож якщо і є щось, чому люди не повинні вірити, то це проповіді про мир і безпеку, проповіді про тисячоліття миру та навернення народів. Сама проповідь цього свідчить про її хибність, бо Слово Боже каже, що тоді «прийде загибель». (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 26 лютого 1891 р.)

Вічне життя

Досліджуючи вчення про друге пришестя і споріднене з ним вчення про воскресіння, ми дійшли до необхідного висновку, що **якщо Христос не прийде, то ніхто з Його послідовників не матиме надії на спасіння**. Провідне місце, яке відведене цьому питанню в Біблії, особливо в Новому Заповіті, достатньо, щоб переконати будь-кого в його величезній важливості; а якщо врахувати слова Христа про те, що Його друге пришестя буде з явною метою забрати учнів до Себе, то стає зрозумілим, чому цьому питанню надають таке велике значення. Ми не сміємо ставитися до слів нашого Спасителя настільки легковажно, щоб сказати, що Його обіцянки нічого не значать; але якщо Його послідовники зможуть бути з Ним до Його другого пришестя, тоді Його обіцянка в Івана 14:3 не має жодного значення. **Отже, як ми вже говорили, ми приходимо до висновку, що народ Божий повинен чекати свого спасіння до приходу Господа.**

Наше читання Біблії також показало нам, що воскресіння з мертвих – це «життя наново», що має на увазі попереднє припинення життя між смертю і воскресінням; бо людина не може «жити наново», якщо вона одного разу не перестала жити. А оскільки немає воскресіння, поки не прийде Господь, з цього випливає, що **якби Він не прийшов, то не було б життя для Його народу**. Від цього висновку нікуди не дітися; ми підтвердимо його словами Писання.

Немає в Біблії слів, більш знайомих християнину або більш ясних для нього, ніж ці слова Христа, звернені до Никодима: «Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне» (Івана 3:16). **Любов Бога до людини перебуває за межами всякого людського розуміння**. Навіть ангели, як нам сказано (1 Петра 1:12), прагнуть зазирнути в таємницю плану спасіння і зрозуміти її. Але ніхто, крім Самого Бога, не може осягнути любов, яка спонукала до здійснення цього грандіозного задуму. На віки віків вона викликатиме здивування як у святих, так і в ангелів. Людські серця знають дещо про любов, і дехто, можливо, може уявити собі, яких мук вони зазнали б, якби їм довелося віддати єдину дитину на жорстокі катування і безславну смерть. **Але любов нескінченного Бога має бути настільки більшою, ніж любов смертних, наскільки Сам Бог більший за людину**. І все ж таки Він віддав Свого Однородженого Сина – Того, Ким усе було створено, Котрому ангели поклоняються з благоговінням, рівним тому, що вони надають Богові, – щоб люди мали життя вічне. Тоді, звісно, люди не мають вічного життя або, що те ж саме, безсмертя за своєю природою.

Люди часто працюють без толку, витрачають час і сили на те, що абсолютно не потрібно; але про Бога такого й уявити неможливо. Оскільки Він знає кінець від початку, Він знає, що необхідно зробити, і які засоби потрібні для цього. Чи став би Бог приносити таку нескінченну жертву, щоб зробити щось абсолютно непотрібне? Віддати людині те, чим вона вже володіла? Звичайно ж, ні. Якби люди були надані самим собі, у них ніколи не було б навіть надії на вічне життя.

І тут нам варто замислитися над тим, що це за чудова річ, яку було куплено для нас такою ціною. Мало хто цінує її так, як слід було б. Якби люди цінували її, тоді б усі славили Бога за Його любов до нас. Перш за все, ми повинні пам'ятати, що завдяки дару Сина Божого нам доступне вічне життя, і тільки так. Тому Павло каже: «Бо заплата за гріх смерть, а дар Божий вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім» (Римл. 6:23). **Вічне життя – це життя на всю вічність, життя, якому немає кінця.** Що ж таке життя? Це просто існування. Нічого іншого в цьому слові не міститься. Бідняк, який гарує, щоб прогостувати, інвалід, який не має жодної миті, вільної від болю, звір, який не має моральних почуттів, дурень, який за рівнем інтелекту стоїть ще нижче за тварину, – усі вони живуть так само безумовно, як і людина, яка має здоров'я, багатство, гостре сприйняття й почуття морального обов'язку. Ми можемо сказати про одного, що в нього щасливе життя, а про іншого, що його життя нещасливе, навіть обтяжливе, але ці визначення не можуть бути передані беззастережним терміном «життя». **Коли ми чуємо, що людина живе, ми знаємо, що вона існує, і це все, що ми знаємо.** Вона може бути хворою або здоровою, багатою або в злиднях, насолоджуватися досконалим щастям або страждати від крайніх мук, але ми нічого не можемо знати про це, поки нам не скажуть щось більше, ніж просто факт, що вона живе.

Що ж таке вічне життя? **Просто вічне існування.** Тоді це вічне існування, яке стало доступним людині завдяки жертві Христа. Ми не говоримо, що відкуплені не будуть насолоджуватися досконалим щастям, але це не головне, що дається переможеній людині. **Щастя відкуплених – справа другорядна, що впливає з обставин, у яких вони перебувають. Те, що щастя має бути долею людей, які проводять вічність у присутності Бога і Христа, де ніщо не може дошкулити їм, є природним наслідком.** Нескінченне існування, таким чином, – ось що обіцяно тим, хто вірить у Сина Божого.

І тепер ми помічаємо, що «кожен, хто вірує в Нього», матиме життя вічне. Що матимуть ті, хто не вірить у Нього? Чи буде це вічне життя? Якщо це так, що всі люди мають безсмертя за своєю природою, то що виграє той, хто вірить в Ісуса? Наскільки віруючі кращі за невіруючих? Ні на скільки. **Чи розумно припускати, що Бог пропонуватиме людині нескінченне існування як стимул для прийняття Христа, якщо вона вже має його і якщо вона має його настільки надійно, що Сам Бог не може позбавити її цього? Немає нікого, хто б відповів «ні» на таку пропозицію.** Ми повторюємо: **якщо всі люди за природою володіють безсмертям, то Євангеліє не спонукає людину вірити в Христа.**

Ті, хто дотримується думки, що людина по суті своїй безсмертна, не можуть стверджувати, що невіруючим буде гірше, ніж віруючим, що вони будуть приречені на безнадійні страждання, бо, **як ми бачили, як винагороду пропонується чисте і просте життя.** У тексті не говориться, що Бог віддав Свого Сина, щоб кожен, хто вірує в Нього, не був нещасним, але мав щастя. Ми повинні сприймати текст так, як він є, і не додавати до нього нічого, що в ньому не міститься. З Івана 3:16 ми не можемо зробити жодного іншого висновку, крім того, що ті, хто не вірить у Христа, не матимуть вічного життя. Про це ясно сказано в 36-му вірші того ж розділу: «Хто вірує в Сина, той має вічне життя; а хто в Сина не вірує, той життя не побачить».

Вічне життя – це велика мета, заради якої була створена людина. Нинішнє життя – це випробувальний термін, у якому нас перевіряють, щоб дізнатися, чи вміємо ми користуватися таким великим благом. Якщо ми бажаємо вічного життя досить серйозно, щоб дотримуватися умов, то в останній день воно буде дароване нам; але якщо ми розтратимо це життя і збездистинимо Бога, то яке в Нього буде спонукання продовжити наше життя на вічність? Він не зробить цього. І оскільки ті, хто не слухається Бога, ніколи не виходять за межі цього випробувального стану, так би мовити, напередодні життя, можна з упевненістю сказати, що вони не побачать справжнього життя. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 22 вересня 1887 р.)

Нагорода святих

Розглянемо запитання, поставлене Петром Господу Ісусу: «Годі відізвався Петро та до Нього сказав: От усе ми покинули, та й пішли за Тобою слідом; що ж нам буде за це?» (Матв. 19:27). На це запитання Господь дав дві відповіді. Перша була адресована безпосередньо дванадцятьом і стосувалася тільки їх: «Поправді кажу вам, що коли, при відновленні світу, Син Людський засяде на престолі слави Своєї, тоді сядете й ви, що за Мною пішли, на дванадцять престолів, щоб судити дванадцять племен Ізраїлевих. І кожен, хто за Ймення Мое кине дім, чи братів, чи сестер, або батька, чи матір, чи діти, чи землі, той багатократно одержить і успадкує вічне життя» (Матв. 19:28, 29). Інша відповідь стосується всіх людей: «Немає такого, щоб дім полишив, чи братів, чи сестер, або матір, чи батька, або діти, чи поля ради Мене та ради Євангелії, і не одержав би в сто раз більше тепер, цього часу, серед переслідувань, домів, і братів, і сестер, і матерів, і дітей, і піль, а в віці наступному вічне життя» (Марка 10:29, 30).

Вічне життя – це життя, яке матимуть ті, хто вірує в Господа Ісуса Христа. «Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне» (Івана 3:16). «А це свідчення, що Бог життя вічне нам дав, а життя це у Сині Його. Хто має Сина, той має життя; хто не має Сина Божого, той не має життя» (1 Івана 5:11, 12).

Разом із вічним життям тим, хто вірує в Сина Божого, дарується і вічна слава. «А Бог усякої благодаті, що покликав вас до вічної слави Своєї в Христі, нехай Сам удосконалив вас, хто трохи потерпів, хай упевнить, зміцнить, уgruntує» (1 Петра 5:10). «Бо я думаю, що страждання теперішнього часу нічого не варті супроти тієї слави, що має з'явитися в нас» (Римл. 8:18). «Бо теперішнє легке наше горе достачає для нас у безмірнім багатстві славу вічної ваги» (2 Кор. 4:17).

Вони стоятимуть у присутності престолу Божого і Його слави. «Потому я глянув, і ось натовп великий, що його зрахувати не може ніхто...» (Об'явл. 7:9). «А Тому, Хто може вас зберегти від упадку, і поставити перед Своєю славою непорочними в радості, Єдиному премудрому Богові, Спасителеві нашому через Ісуса Христа, Господа нашого, слава, могутність, сила та влада перше всього віку, і тепер, і на всі віки! Амінь» (Юди 24, 25).

Про деякі інші славні нагороди, які матимуть ті, хто залишив усе й пішов за Христом, ми дозволимо розповісти іншому місцю Священного Писання в тонах, що зачаровують, наче налаштовані на симфонії іншого світу: «І бачив я небо нове й нову землю, перше бо небо та перша земля проминули» (Об'явл. 21:1). Вогонь, що винищив нечестивих, одночасно очищає землю. Видалено всякий слід

прокляття. «Жодне вічно палаюче пекло не буде нагадувати викупленим про страшні наслідки гріха. Навіки залишиться тільки одне: сліди розп'яття на тілі нашого Відкупителя. Рани на Його закривавленому чолі, на боці, на руках і ногах будуть єдиним нагадуванням про жорстокість гріха» (Е. Уайт. «Велика боротьба»).

«А ти, башто Черідна, підгірку Сіонської доньки, прийде до тебе і дійде старе панування, царювання для донечки Єрусалиму» (Михея 4:8). Царство, втрачене гріхом, Христос відновив, і відкуплені повинні володіти ним разом із Ним. Праведники успадкують землю і житимуть у ній вічно. Боязнь зробити спадщину святих занадто буквальною призвела до того, що багато хто одухотворяє ті самі істини, які змушують нас дивитися на нову землю як на свій буквальный дім. Христос запевнив Своїх учнів, що Він пішов приготувати для них житло. Ті, хто приймає вчення Слова Божого, не будуть у повному невіданні щодо небесної оселі. І все ж апостол Павло заявляє: «Але, як написано: Чого око не бачило й вухо не чуло, і що на серце людині не впало, те Бог приготував був тим, хто любить Його» (1 Кор. 2:9). Людська мова не в змозі описати нагороду праведників. Вона буде відома тільки тим, хто побачить її. Ніякий обмежений розум не може осягнути славу Божого раю.

«У Біблії спадщина спасених названа “бвтьківщиною” (Євр. 11:14-16). Там Небесний Пастир водить Своїх овець до джерел води живої. Там дерево життя щомісяця приносить свої плоди, і листя його служить для блага народів. Там течуть вічні потоки, чисті, як кристал, і вздовж них дерева, що ростуть, кидають свою тінь на стежки, приготовані для викуплених Господа. Там великі долини плавно переходять у прекрасні пагорби, і гори Божі здійсмають свої вершини. Там, у мирних долинах, на берегах живих потоків, врятовані Божі – ці втомлені блукачі й мандрівники – нарешті знайдуть свою домівку» (Е. Уайт. «Історія спасіння»).

«Новий Єрусалим – місто, яке “славу Богу він має. А світлість його подібна до каменя дорогоцінного, як каменя ясписа, що блищить, як кришталь” (Об’явл. 21:11). Господь каже: “І буду Я Єрусалимом радіти, і втішатися буду народом Своїм” (Ісаї 65:19). “І почув я гучний голос із престолу, який кликав: Оце оселя Бога з людьми, і Він житиме з ними! Вони будуть народом Його, і Сам Бог буде з ними, і Бог кожду сльозу з очей їхніх зітре, і не буде вже смерти. Ані смутку, ані крику, ані болю вже не буде, бо перше минулося” (Об’явл. 21:3, 4)». (Е. Уайт. «Історія спасіння»).

«У граді Божому “ночі вже більше не буде”. Там ніхто не потребуватиме відпочинку або жадатиме його. Виконання волі Божої та прославлення Його імені не викличе втоми. Ми завжди відчуватимемо свіжість нескінченного ранку. “А ночі вже більше не буде, і не буде потреби в світлі світильника, ані в світлі сонця, бо освітлює їх Господь, Бог, а вони царюватимуть вічні віки” (Об’явл. 22:5). Сонячне проміння замінить приємне м’яке сяйво, що у багато разів перевершує полуденний блиск нашого світила. Слава Бога й Агнця немеркнучим

світлом наповнює Святе місто. Викуплені ходять у славі вічного дня, хоча вона виходить не від сонця». (Е. Уайт. «Історія спасіння»).

«“А храму не бачив я в ньому, бо Господь, Бог Вседержитель то йому храм і Агнець” (Об’явл. 21:22). Народ Божий отримає перевагу відкритого, вільного спілкування з Отцем і Сином. “Отож, тепер бачимо ми ніби у дзеркалі, у загадці” (1 Кор. 13:12). Ми бачимо образ Божий, відбитий, як у дзеркалі, у творіннях природи і в Його стосунках із людьми, але тоді ми побачимо Його віч-на-віч, між нами не буде проміжної завіси. Ми будемо стояти в Його присутності і бачити славу Його обличчя». (Е. Уайт. «Історія спасіння»).

«Там безсмертний розум з нев’янучим захопленням споглядатиме чудеса творчої сили і таємниці викупної любові. Там не буде жорстокого ворога-спокусника, що спокушає забути Бога. Стануть розвиватися всі здібності, вміння і навички; примножиться кожен талант. Набуті знання не призведуть до розумової перевтоми або виснаження життєвих сил. Там можна буде здійснювати найграндіозніші проекти; втілювати в життя найпіднесеніші прагнення, найсміливіші плани; але й після цього будуть нові вершини, які слід узяти; нові дива, що викликатимуть захоплення; нові істини, що їх треба осягнути; нові об’єкти дослідження, що вимагатимуть докладання зусиль, розуму, душі й тіла» (Е. Уайт. «Велика боротьба»).

«І роки, що минають у вічність, відкриватимуть дедалі глибші і славніші істини про Бога і Христа. І в міру множення пізнання будуть збільшуватися любов, благоговіння і щастя. Що більше люди пізнаватимуть Бога, то більше вони захоплюватимуться Ним. І коли Ісус відкриє перед ними багатства викуплення і дивовижні досягнення великої боротьби з сатаною, серця відкуплених запаляться ще більш палкою любов’ю, і з ще більшим захопленням вони заграють на золотих арфах, і незліченні тисячі голосів приєднаються до могутнього хору славослів’я» (Е. Уайт. «Велика боротьба»).

«І кожне створіння, що воно на небі, і на землі, і під землею, і на морі, і все, що в них, чув я, говорило: Тому, Хто сидить на престолі, і Агнцеві благословення, і честь, і слава, і сила на вічні віки» (Об’явл. 5:13) (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 13 серпня 1891 р.)

Церква – дім Божий

В одному з визначень, які Писання дає Церкві Христа, вона названа «домом Божим». Павло сказав Тимофію: «Це пишу я тобі, і сподіваюсь до тебе прийти незабаром. А коли я спізнаюся, то щоб знав ти, як треба поводитися в Божому домі, що ним є Церква Бога Живого, стовп і підвалина правди» (1 Тим. 3:14, 15). І знову в Посланні до євреїв ми читаємо: «І Мойсей вірний був у всім домі Його, як слуга, на свідоцтво того, що сказати повинно було. Христос же, як Син, у Його домі. А дім Його ми, коли тільки відвагу й похвалу надії додержимо певними аж до кінця» (Євр. 3:5, 6). Петро також приймає цю формулу і говорить про Господа: «А коли Архипастир з'явиться, то одержите ви нев'янучого вінка слави. Також молоді, коріться старшим! А всі майте покору один до одного, бо Бог противиться гордим, а смиренним дає благодать!» (1 Петра 5:4, 5).

Христос є «живий камінь», і ті, хто вірує в Нього, стають «живим» камінням, бо вони живуть Тим, Хто є життя, бо написано: «Ось кладу Я на Сіоні Каменя вибраного, наріжного, дорогоцінного, і хто вірує в Нього, той не буде осоромлений». Отже, ці люди, які, увірувавши в живий Камінь, стають живими, або живим камінням, будують духовний дім, і цей дім – Церква Бога живого. Павло далі говорить про неї як про Божу будівлю. Говорячи про себе й Аполлоса як про служителів, через яких брати увірували в Христа, він стверджує: «Бо ми співробітники Божі, а ви Боже поле, Божа будівля» (1 Кор. 3:9). Тобто їхніми трудами через проповідь Євангелія Христа ці брати були приведені до віри в Христа, живого каменя, і, **увірувавши в Нього, перейнялися життям від Нього, ставши таким чином в образі живого каміння. З них був побудований духовний дім, вони стали Божою будівлею.** Тепер Павло продовжує цю думку: «Я за благодаттю Божою, що дана мені, як мудрий будівничий, основу поклав, а інший будує на ній; але нехай кожен пильнує, як він будує на ній! Ніхто бо не може покласти іншої основи, окрім покладеної, а вона Ісус Христос» (1 Кор. 3:10, 11).

Христос є основою і головним наріжним каменем, самою основою фундаменту, а в Посланні до ефесян Павло продовжує цю думку і завершує цю концепцію церкви як будинку або будівлі Божої. Про Христа він каже: «Бо обое Ним маємо приступ у Дусі одним до Отця. Отже, ви вже не чужі й не прихоськи, а співгорожани святим, і домашні для Бога, збудовані на основі апостолів і пророків, де наріжним каменем є Сам Ісус Христос, що на ньому вся будівля, улад побудована, росте в святий храм у Господі, що на ньому і ви разом будуетесь Духом на оселю Божу» (Ефес. 2:18-22).

Отже, ось погляд Господа на церкву як на дім або будівлю Божу: Христос, апостоли та пророки є основою, а всі члени Церкви – надбудовою. **Але Сам**

Христос є головним наріжним каменем, основою всієї будови, основою самого фундаменту. Тому що тільки у Христі апостоли і пророки були апостолами і пророками, як і будь-який член Церкви. Христос – живий камінь, до якого повинні прийти апостоли, пророки і всі інші, щоб стати живими каменями, придатними для будівництва Божого. В Ісусі Христі і на Ісусі Христі будується Церква Христова, Церква Бога живого. І мета цієї будівлі – «на оселю Божу» через Духа. «А ви не в тілі, але в дусі, бо Дух Божий живе в вас. А коли хто не має Христового Духа, той не Його» (Римл. 8:9). І сказав Ісус: «Як хто любить Мене, той слово Моє берегтиме, і Отець Мій полюбить його, і Ми прийдемо до нього, і оселю закладемо в нього» (Івана 14:23). Так і є, і про них Бог сказав: «Або яка згода поміж Божим храмом та ідолами? Бо ви храм Бога Живого, як Бог прорік: Поселюсь серед них і ходитиму, і буду їм Богом, а вони будуть народом Моїм» (2 Кор. 6:16). Як Він говорить і в іншому місці: «Чи не знаєте ви, що ви Божий храм, і Дух Божий у вас пробуває?» (1 Кор. 3:16). «Бо ви храм Бога живого». Коли ті, в кому мешкає Дух Божий, «відповідно влаштовані» і побудовані на основі апостолів і пророків та Ісуса Христа, вони виростають у святий храм у Господі і є «оселею Бога Духом». Це і є дім Божий, Церква Бога живого.

Петро сказав, як уже цитувалося вище: «Приступайте до Нього, до Камня живого, дорогоцінного, що відкинули люди Його, але вибрав Бог» (1 Петра 2:4). Властивість живого каменю полягає в тому, що його можна відполірувати до такої міри, що він відображатиме образ того, хто на нього дивиться. Таким чином, Христос – це живий камінь, до якого ми приходимо і на який ми дивимося, і, дивлячись на нього, ми бачимо себе. І там «ми ж відкритим обличчям, як у дзеркало, дивимося всі на славу Господню, і змінємося в той же образ від слави на славу, як від Духа Господнього» (2 Кор. 3:18). І в такий спосіб, змінюючись у той самий образ, ми стаємо живим камінням, що відбиває образ Христа, коли Він дивиться на нас; «бо Бог, що звелів був світлу засяяти з темряви, у серцях наших засяяв, щоб просвітити нам знання слави Божої в Особі Христовій» (2 Кор. 4:6).

Тоді церква справді є світлом світу, містом, поставленим на пагорбі, яке неможливо приховати. «Підвалини муру міського прикрашені були всяким дорогоцінним камінням. Перша підвалина яспис, друга сапфір, третя халкидон, четверта смарагд, п'ята сардонікс, шоста сардій, сьома хризоліт, восьма берил, дев'ята топаз, десята хрисопрас, одинадцята якінт, дванадцята аметист. А дванадцять брам то дванадцять перлин, і кожна брама зокрема була з однієї перлини. А вулиці міста щире золото, прозорі, як скло. А храму не бачив я в ньому, бо Господь, Бог Вседержитель то йому храм і Агнець. І місто не має потреби ні в сонці, ні в місяці, щоб у ньому світили, слава бо Божа його освітила, а світильник для нього Агнець». (Об'явл. 21:19-23). Око ніколи не бачило, окрім як у святому видіннях, такої сцени слави і краси, як тут зображено місто Бога живого і дім відкуплених.

Новий Єрусалим – це не церква. Це не дім, не будівля, не оселя, не церква Божа, про яку йдеться в текстах, процитованих нами в цій статті. Але з цього опису славного міста Божого, з цього образу церкви як будинку, будівлі та оселі Божої ми можемо почерпнути уявлення про те, якою Господь бажає бачити славу Церкву Божу. Христос – живий камінь, головний наріжний камінь, найдорогоцінніший. **Він – перша, головна основа церкви.** На ньому, як на основі, спочивають апостоли і пророки, створені з Нього живі камені. Потім на цій основі побудовані всі святі, як золото, срібло і дорогоцінне каміння (1 Кор. 3:12). Тоді світло пізнання слави Божої, що сяє в особі Ісуса Христа, проходячи через усіх цих людей і відбиваючись від них, робить Церкву воістину світлом світу, що дає людям пізнання слави Божої, як Він явив Себе в Ісусі Христі. О, якби кожен, хто сповідує себе членом Церкви Христової, дійсно був таким! О, якби кожен, хто сповідує себе членом Церкви, був справді з'єднаний із Христом! Якби кожен із них був справді живим каменем, що відображає дорогоцінний образ дорогого Відкупителя і таким чином передає тим, хто перебуває в темряві, світло пізнання слави Божої, явленої в Ісусі Христі, Господі нашому. Тоді світ дійсно повірить, що Бог послав Ісуса Христа. (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 10 вересня 1891 р.)

Обітниця Його приходу

Те, що на цій землі колись жила людина на ім'я Ісус із Назарету, навряд чи хтось зараз заперечуватиме. Яких би суперечливих поглядів не дотримувалися ті чи інші люди щодо Його природи і становища, всі згодні з одним фактом, що Він був узятий «і нечестивими руками розп'ятий, і вбитий», і це визнається всіма. Але багато хто не усвідомлює, що визнання цих фактів фактично є визнанням натхнення Біблії. Ті самі події, які ніяка людська мудрість не могла передбачити, були записані святими пророками за сотні років до того, як вони відбулися. Цей факт показує, що ці пророки були натхненні або, як заявляє Петро, вони говорили, «проваджені Духом Святим» (2 Петра 1:21).

Але якщо це так, то ми повинні визнати, що те, що вони писали про місію Ісуса, також було правдою. Павло коротко підсумовує це, коли каже, що «Усі пророки свідкують про Нього, що кожен, хто вірує в Нього, одержить прощення гріхів Його Йменням» (Дії 10:43). Отже, Христос, як згодні всі християни, є «Однороджений Син Божий»; Він – «Агнець Божий, що на Себе гріх світу бере»; Він – Божественне Слово, що, будучи на початку в Бога, стало тілом і мешкало на землі (Івана 1). Події Його життя, Його підпорядкування батькам, Його хрещення, Його спокуса в пустелі, Його чудові вчення, Його дивовижні дива, які показують водночас Його ніжність і силу, Його зрада й розп'яття, і, зрештою, Його тріумфальне воскресіння та вознесення на небеса – усе це знайоме сотням тисяч людей, а то й мільйонам сьогодні.

Крім Його чудесної жертви, яка викликала нескінченну любов усіх істот, характер Ісуса як людини був дуже привабливим. Його учні, які були з Ним вдень і вночі протягом більш ніж трьох років, навчилися віддано любити Його як за те, Ким Він був, так і за те, що Він їм обіцяв. На Ньому були зосереджені всі їхні надії. Їхні почуття добре висловив Петро, який, коли їх запитали, чи залишають вони Ісуса, сказав: «Господи, до кого нам іти? Ти маєш слова життя вічного». Тому ми можемо уявити собі, до певної міри, їхнє засмучення, коли Ісус сказав їм: «Мої дітоньки, не довго вже бути Мені з вами! Ви шукати Мене будете, але як сказав Я юдеям: Куди Я йду, туди ви прийти не можете, те й вам говорю Я тепер» (Івана 13:33). Це був крах усіх їхніх надій; їхні серця наповнилися мукою. Ісус, Якого вони любили, повинен був піти, і навіть якби вони поклали за Нього своє життя, Він не взяв би їх із собою.

Але співчутливий Спаситель не залишив Своїх дітей у болісному очікуванні. Помітивши їхній похмурий вигляд, Він сказав: «Нехай серце вам не тривожиться! Віруйте в Бога, і в Мене віруйте! Багато осель у домі Мого Отця; а коли б то не так, то сказав би Я вам, що йду приготувати місце для вас? А коли відійду

й приготую вам місце, Я знову прийду й заберу вас до Себе, щоб де Я були й ви» (Івана 14:1-3).

«Віруйте в Бога, і в Мене віруйте». Що можуть означати ці слова, крім того, що слова, які Він збирався вимовити, були словами Самого Бога, істинними і незмінними? **Що б не означала ця обітниця, ми можемо бути впевнені в тому, що вона буде виконана, так само як і в тому, що Бог є Бог істини. Ми можемо покласти на Нього беззастережно.**

А тепер про сенс обітниці. Як можна зробити її яснішою? Суть її полягає в цих простих словах: «Я знову прийду». Тоді Його присутність була буквальною і особистою. Слово «знову», що означає «ще раз», має на увазі повторення того ж самого. Тобто що Він прийде в тому самому вигляді, в якому був тоді, звісно, прославленим, як ми це побачимо, але реальною, відчутною особою, Ісусом із Назарету. У цих трьох віршах, які ми процитували, міститься дуже багато, але зараз нас хвилює тільки той простий факт, що Христос дав слово прийти знову.

Час, який Ісус провів на цій землі, від Його народження у Вифлеємі до Його вознесіння з Оливної гори, відомий як Перший прихід, або прихід Христа. **Безсумнівно, Він уже багато разів з'являвся на землі, але це була Його перша поява у зв'язку з великим планом спасіння.** І тому, хоча відтоді Він постійно присутній на землі через Свого представника, Святого Духа, Його другий прихід має бути визначений тим, як говориться в обітниці: «Я знову прийду». Ця обітниця не може бути виконана ніяк по-іншому, крім Його особистої присутності у славі. Це буде Його другий прихід у зв'язку з великим планом спасіння – цього разу для того, щоб завершити роботу, взявши Свій народ до Себе.

Те, що ми не помиляємося, кажучи, що Христос, втішаючи Своїх учнів, дав обіцянку про Друге пришестя, доводять слова Павла в Євр. 9:28: «Так і Христос один раз був у жертву принесений, щоб понести гріхи багатьох, і не в справі гріха (*ред.: без гріха, у пер. з англ.*) другий раз з'явиться тим, хто чекає Його на спасіння». Це безперечно.

Цей текст також вирішує ще одне спірне питання – про майбутнє випробування. «Людам призначено вмерти один раз, потім же суд». Як скоро після смерті відбудеться суд, має бути визначено іншими текстами. Загальна істина полягає в тому, що люди вмирають тільки один раз і що після цього їхня подальша доля визначається судом. «Так і Христос один раз був у жертву принесений, щоб понести гріхи багатьох». Тобто, оскільки у людей є тільки одне життя, або випробувальний термін, який закінчується їхньою смертю, Христос був принесений у жертву тільки один раз. Його жертва стосувалася тільки людей у цьому житті. Якби у людини було два або більше випробувальних терміни, тоді було б необхідно принести дві або більше жертви від Його імені; але була тільки одна жертва. Під час Свого пришестя Христос був принесений у жертву, «щоб понести гріхи багатьох». Господь «на Нього Господь поклав гріх усіх нас» (Ісаї 53:6). Він «тілом Своїм» підніс наші гріхи на дерево (1 Петра 2:24). **Щоб**

врятувати нас від гріха, Він став гріхом (2 Кор. 5:21); невинний був зарахований до винних, щоб винні були зараховані до невинних. Блага цієї жертви тепер доступні всім, хто прийме її, поки Ісус відстоює її заслуги перед Отцем. Але коли Він прийде «другий раз», Він буде «без гріха» (*пер. з англ.*); **тоді Він уже не діятиме як заміна грішників; Він уже не братиме на себе жодної відповідальності за них. Гріхи праведників будуть викреслені, а гріхи тих, хто не покається, обрушаться на їхні власні голови.** Тоді для них більше не буде випробувального терміну, якщо тільки Христос знову не візьме на Себе їхні гріхи і не принесе нову жертву; бо ні в кому іншому немає спасіння (Дії 4:12). А оскільки Христос приносить тільки одну жертву, з цього випливає, що їхні гріхи залишаються на них, щоб занурити їх у погибель.

У вже процитованих текстах є достатній доказ того, що обіцяне прищестя відбудеться не після смерті святих і не після навернення грішників. Він з'явиться «тим, хто чекає Його»; тим, котрі «люблять явлення Його». І це прищестя – не смерть, бо це тільки «друге» прищестя; якби смерть була цим прищестям, то було б багато мільйонів прищесть, бо не минає жодної миті, щоб люди не вмирали. Він сказав, що прийде «знову»; тепер ми стверджуємо, що це не може бути застосовано до смерті, якщо тільки Його перший прихід не був смертю, і всі вони були мертві, коли Він говорив, бо «знову» означає повторення.

Але ми маємо натхненний коментар з цього приводу в останньому розділі Євангелія від Івана. Христос щойно пояснив Петру, якою смертю він має прославити Бога, коли цей учень, обернувшись, побачив Івана, що йде слідом, і запитав: «Господи, цей же що?», «Промовляє до нього Ісус: Якщо Я схотів, щоб він позостався, аж поки прийду, що до того тобі? Ти йди за Мною» (вірш 22). Якщо прищестя Христа відбудеться після смерті Його святих, то ці слова Христа рівнозначні наступному: «Якщо Я хочу, щоб він жив, доки не помре, що тобі до того?» Але така підміна робить уривок абсолютно безглуздим. Коли Христос говорив про Своє прищестя, Він не мав на увазі смерть. (Е. Дж. Вагнер. The Present Truth, 19 січня 1888 р.)

Не християнська нація

Важко було б використати більш розпливчастий вираз, ніж «християнська нація». У всій країні немає жодного міста, жодного села, в яких усі люди були б християнами. Рідко можна знайти сім'ю, в якій усі були б християнами; та й окремих християн не так уже й багато. Ми говоримо про це не для того, щоб знайти винних; ми просто констатуємо факти, це знає кожна людина, яка бачить речі такими, якими вони є. **Нехай будь-яка людина в будь-якій країні поставить собі запитання і чесно відповідь на нього: «Скільки з моїх найближчих сусідів і знайомих справді показують ділами благочестивого життя, що вони справжні, послідовні християни?»** Перед обличчям фактів, якими вони є, відповідь може бути тільки одна: **дуже мало.** Як багато тих, хто справді відокремлений від світу і узгоджується з волею Христа?

Візьмемо, наприклад, навіть самі церкви, всі знають, та й самі церкви визнають, що багато хто з їхніх членів не витримує випробування настановами Христа. Багато з них люблять оперу чи цирк більше, ніж молитовні зібрання; екскурсію більше, ніж служіння церкви; мирську газету більше, ніж проповідь; задоволення більше, ніж Бога; світ більше, ніж Христа. Тоді, якщо так йде справа з церквою, який сенс називати націю християнською? І якщо церква майже наполовину заповнена мирськими людьми, який сенс говорити про те, що це християнська нація? Біда в тому, що вони настільки вільно тлумачать термін «християнин», що навряд чи можна помітити відмінність між багатьма з тих, хто носить це ім'я, і тими, хто його не носить, а потім поширюють цей термін на всю масу, і таким чином у них виходить «християнська» нація. Але доти, доки термін «християнин» означає те, що говорить про нього Слово Боже – поки воно означає точну відповідність заповідям Христа, – доти не буде і не може бути християнської нації, якщо кожна людина не стане християнином через постійну, дієву віру в Христа. (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 28 січня 1892 р.)

Спосіб пришествя Христа

У своєму Першому посланні до фессалонікійців апостол Павло застерігає братів від безнадійної печалі за померлими друзями, ніби вони загинули. Він запевняє їх «словом Господнім», що ті, хто живе до пришествя Господа, не матимуть переваги перед тими, хто заснув в Ісусі. Ми будемо з Христом не раніше, ніж вони. І потім він продовжує розповідати, як це може бути. «Сам бо Господь із наказом, при голосі Архангола та при Божій сурмі зійде з неба, і перше воскреснуть умерлі в Христі, потім ми, що живемо й zostались, будемо схоплені разом із ними на хмарах на зустріч Господню на повітрі, і так завсіди будемо з Господом» (1 Сол. 4:16, 17).

У нас ще буде нагода використати цей текст, але поки що ми його опускаємо. Звернувшись до першого розділу Книги діянь Святих Апостолів, ми читаємо розповідь про вознесіння Христа. У своєму Євангелії Лука раніше писав: «І Він вивів за місто їх аж до Віфанії; і, знявши руки Свої, поблагословив їх. І сталось, як Він благословляв їх, то зачав відступати від них, і на небо возноситись» (Луки 24:50, 51). У другій розповіді Луки ми маємо таке: «І, прорікши оце, як дивились вони, Він угору возноситись став, а хмара забрала Його сперед їхніх очей... А коли вони пильно дивились на небо, як Він віддалявся, то два мужі у білій одежі ось стали при них, та й сказали: Галілейські мужі, чого стоїте й задивляєтесь на небо? Той Ісус, що вознісся на небо від вас, прийде так, як бачили ви, як ішов Він на небо» (Дії 1:9-11).

Неможливо помилитися з цими словами. Христос був там особисто. У тілесній формі, коли Він благословляв Своїх учнів, Він вознісся на небо. І ангели оголосили, що «Сам бо Господь» (1 Сол. 4:16) – має прийти в такий самий спосіб, в який Він покинув землю. Тепер, щоб показати досконалу гармонію біблійної розповіді, ми цитуємо тут слова Івана: «Ото Він із хмарами йде, і побачить Його кожне око, і ті, що Його прокололи були, і всі племена землі будуть плакати за Ним. Так, амінь» (Об'явл. 1:7). **Той, хто стверджує, що пришествя Христа – це смерть, або момент навернення, або щось іще, крім буквального повернення на землю, прямо суперечить цим очевидним текстам.**

Наш Спаситель передбачав, що до Його повернення багато хто буде зайнятий саме цією справою – фальсифікацією Його пришествя. Щоб відвернути увагу людей від реального пришествя Христа, описаного в Біблії, сатана і його ангели перетворяться не просто на ангелів світла, а й візьмуть вигляд самого Христа, «будуть чинити великі ознаки та чуда, що звели б, коли б можна, і вибраних»

(Матв. 24:24). Вони стверджуватимуть, що Христос уже прийшов, і творитимуть чудеса, щоб підтримати це твердження. Як же ми тоді можемо бути впевнені, що це не Христос? Ось вірна настанова: «А коли скажуть вам: Ось Він у пустині не виходьте, Ось Він у криївках не вірте! Бо як блискавка та вибігає зо сходу, і з'являється аж до заходу, так буде і прихід Сина Людського» (Матв. 24:26, 27). Причина, через яку неможливо буде обдурити обраних, полягає в тому, що вони пам'ятатимуть і беззастережно віритимуть ясним заявам Біблії.

Ці тексти доводять не тільки те, що прищестя Господа – це буквальна подія, а й те, що воно ще в майбутньому. Ви все ще стверджуєте, що воно відбулося в день П'ятидесятниці? Ми відповідаємо, що слова Павла в Євр. 9:28 були написані через багато років після цього дня. У той час ніхто ще з апостолів не написав жодного рядка, і після воскресіння Христа вони не займалися жодною громадською діяльністю. Якщо стверджується, що руйнування Єрусалима відповідає прищестю Господа, то ми нагадуємо вам, що книга Об'явлення була написана після того, як Єрусалим був завойований Титом; і в цій книзі, окрім уже цитованого опису (Об'явл. 1:7), майже заключними словами є такі: «Ото, незабаром приходжу, і за Мною заплата Моя, щоб кожному віддати згідно з ділами його» (Об'явл. 22:12). «Той, Хто свідкує, говорить оце: Так, незабаром прийду!» (вірш 20). Це забороняє застосовувати обітницю до будь-якої події до кінця першого століття.

Знову ж таки, досі не відбулося жодної події, яку можна прирівняти приходу Господа, описаному у Біблії. Петро, відповідаючи тим, хто, стверджує, що не бачить жодних ознак такої події, глузливо запитує: «Де обітниця Його приходу?» Він сказав: «День же Господній прибуде, як злодій вночі, коли з гуркотом небо мине, а стихії, розпечені, рунуть, а земля та діла, що на ній, погорять...» (2 Петра 3:10). Псалмоспівець каже: «Приходить наш Бог, і не буде мовчати: палючий огонь перед Ним, а круг Нього все буриться сильно! Він покличе згори небеса, і землю народ Свій судити: Позбирайте для Мене побожних Моїх, що над жертвою склали заповіта зо Мною» (Псал. 50:3-5).

Сьогодні небеса не зникли, як сувій, коли його згортають; ще немає того, щоб славне явлення Сина Людського в цих небесах, що розверзлися, засліпило всі очі, як яскравий спалах блискавки. Ще немає сьогодні, як сказано в пророцтві, наступного: «І земні царі, і вельможі та тисячники, і багаті та сильні, і кожен раб та кожен вільний, поховались у печери та в скелі гірські, та й кажуть до гір та до скель: Поспадайте на нас, і позакривайте ви нас від лица Того, Хто сидить на престолі, і від гніву Агнця!...» (Об'явл. 6:15, 16). Немає сьогодні ще того часу, коли голос Архангела і сурма Божа викличуть мертвих у Христі з могил, і коли живі праведники з радісною злагодою вигукнуть: «Це наш Бог, що на Нього ми

мали надію і Він спас нас! Це Господь, що на Нього ми мали надію, тішмося ж ми та радіймо спасінням Його!» (Ісаї 25:9).

Цей день не мине і не залишить святих і грішників у невіданні про його настання. Господь прийде не як заступник, а як цар, «без гріха». Того дня не буде більше милості для грішників – вони отримують за ділами своїми; не буде більше випробувань для святих – Він з'явиться їм для спасіння. У зв'язку з цим ніхто не може сказати: «Ми знатимемо про це більше, коли це станеться». Так, ми знатимемо; але ті, хто відкладає своє знання про це доти, доки воно не станеться, дізнаються про це на свою печаль. Поки навколо нас відбуваються знамення, що вказують на близькість цього пришествя, вивчаймо Писання, щоб бути дітьми світла і, підправивши і запаливши наші світильники, з радістю вітати нашого Господа, коли Він повернеться. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 2 лютого 1888 р.)

Громадянський уряд і Божий закон

Десять заповідей є для Всесвіту вищим стандартом моральності. Вони є законом Божим, вищим у моральному управлінні. Кожен обов'язок, прописаний у Біблії, тобто кожен обов'язок людини, бере свій початок в одній із Десяти заповідей. **Порушення цього закону, навіть у думках, є гріхом.** Бо сказав Христос: «Ви чули, що сказано: Не чини перелюбу. А Я вам кажу, що кожен, хто на жінку подивиться із пожадливістю, той уже вчинив із нею перелюб у серці своїм». І ще: «Ви чули, що було стародавнім наказане: Не вбивай, а хто вб'є, підпадає він судові. А Я вам кажу, що кожен, хто гнівається на брата свого, підпадає вже судові. А хто скаже на брата свого: рака, підпадає верховному судові, а хто скаже дурний, підпадає геєнні огненній» (Матв. 5:27, 28, 21, 22). І: «Кожен, хто ненавидить брата свого, той душоуб. А ви знаєте, що жаден душоуб не має вічного життя, що в нім перебувало б» (1 Івана 3:15).

Цього достатньо, щоб показати, що **Десять заповідей мають справу з думками, із серцем, із совістю.** Через цей закон пізнається гріх (Римл. 3:20); насправді біблійне визначення гріха говорить: «Гріх то беззаконня» (1 Івана 3:4). І, як уже було показано, **закон можна порушити, якщо думати про іншого грубо або нечисто;** робити це аморально.

Але **тільки Боже правління і Його правління має відношення до думок і намірів серця і до вічних інтересів людей.** Уряди земні мають стосунок тільки до зовнішніх дій і тимчасових справ людей, і це без зв'язку з будь-яким питанням про Бога або релігію. **Закон Божого уряду – моральний: закони людських урядів – тільки цивільні.**

Моральний закон визначається таким чином: «Воля Бога як верховного морального правителя щодо характеру і поведінки всіх відповідальних істот; правило дії, обов'язкове для совісті або моральної природи». «Моральний закон у стислому викладі міститься в Декалозі, написаному перстом Божим на двох кам'яних скрижалях і переданому Мойсееві на горі Сінай».

Це визначення, очевидно, відповідає Писанню. Писання показує, що Десять заповідей – це закон Божий; що вони виражають волю Божу; що вони відносяться до совісті й досліджують думки та наміри серця; і що послух цим заповідям – це обов'язок людини перед Богом.

Писання говорить: «Підсумок усього почутого: Бога бійся, й чини Його заповіді, бо належить це кожній людині! Бо Бог приведе кожну справу на суд, і все потаємне, чи добре воно, чи лихе» (Екл. 12:13, 14).

Ця цитата, як і наведені вище з Нагірної проповіді Христа, є достатніми, щоб показати, що послух моральному закону від серця і в самому дусі думки –

це і є мораль; яку, отже, правильно визначають як «відношення відповідності або невідповідності до справжнього морального стандарту або правила, відповідність вчинку Божественному закону». Моральний закон є закон Божий. Моральність є відповідність цьому закону, і цей закон відноситься до думок і намірів серця, з цього випливає, що за самою природою справи виконання цього закону або вимога відповідності йому **лежить поза юрисдикцією і навіть досяжністю будь-якого людського уряду.**

За законом Божим ненависть – це вбивство; пожадливість – ідолопоклонство; нечисті помисли про жінку – перелубство. Усі ці речі однаково аморальні, однаково порушують моральний закон; але жоден цивільний уряд не прагне карати за них. Людина може все життя ненавидіти свого ближнього; вона може жадати всього на землі; вона може думати нечисто про кожну жінку, яку вона бачить, – вона може продовжувати робити це все своє життя; **але поки ці речі обмежені її думками, цивільна влада не може торкнутися її.** Важко уявити собі більш аморальну людину, ніж така людина, але держава не може її покарати. Вона й не намагається її покарати. Це просто тому, що з такими речами – з моральністю чи аморальністю – держава не може мати нічого спільного.

Але давайте підемо далі. Нехай тільки ненависть людини приведе її, навіть знаком, до спроби завдати шкоди своєму ближньому, і держава покарає її; нехай тільки жадібність змусить її підняти руку на те, що їй не належить, у спробі вкрасти, і держава покарає її; нехай тільки нечисті думки приведуть її до спроби насильства над будь-якою жінкою, і держава покарає її. **Однак слід пам'ятати, що і в цьому випадку держава карає її не за аморальність, а за правопорушення.** Аморальність лежить у серці й може бути виміряна тільки Богом. **Непорядність у зовнішній дії можуть виміряти люди. Держава має опікуватися не питаннями моральності добра чи зла, а громадянськими правами і правопорушеннями.**

Правильність цієї відмінності проявляється і в терміні, яким позначається уряд людей – державний або національний уряд. Він називається громадським урядом, а термін «громадський» визначається таким чином: «Той, що належить до міста, або держави, або до громадянина в його відносинах до своїх співгромадян або до держави».

Таким чином, очевидно, що уряди людей мають відношення тільки до стосунків людей до своїх співгромадян, але ніяк не до їхніх стосунків до Бога, що знов-таки означає лише твердження, що **уряди людей ніколи не можуть по праву мати ніякого відношення до релігії.** (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 24 березня 1892 р.)

Мета пришестя Христа

Якщо Господь справді прийде знову, то для цього в Нього має бути якась мета. І якщо Він так докладно розповів нам про Свій прихід і закликав нас готуватися до цієї великої події, значить, Він не залишив нас у невіданні щодо її мети. Ми побачимо, що Писання дуже ясно говорять і про це.

Слова Самого Христа вимагають нашої особливої уваги. Обітниця про прихід Христа, що міститься в Івана 14:2, 3. Ця обітниця також містить причину: «...Йду приготувати місце для вас? А коли відійду й приготую вам місце, Я знову прийду й заберу вас до Себе, щоб де Я були й ви». Він прийде, щоб забрати всіх Своїх послідовників до Себе. Ті, хто сумував при думці про те, що Він розлучений з ними, знову насолоджуватимуться Його присутністю.

Крім цього, є ще дещо. Павло втішав фессалонікійських братів у їхній скорботі думкою, що Сам Бог може дати їм спокій, і цей спокій, за його словами, вони отримають, коли Господь Ісус з'явиться з неба «з Анголами сили Своєї, в огні полум'яному, що даватиме помсту на тих, хто Бога не знає, і не слухає Євангелії Господа нашого Ісуса» (2 Сол. 1:7, 8). Із цими двома текстами узгоджуються слова Христа: «Бо прийде Син Людський у славі Свого Отця з Анголами Своїми, і тоді віддасть кожному згідно з ділами його» (Матв. 16:27); і ці слова: «Ото, незабаром приходжу, і зо Мною заплата Моя, щоб кожному віддати згідно з ділами його» (Об'явл. 22:12).

Ці тексти досить ясно показують мету Другого пришестя Христа – **забрати Свій народ до Себе і помститися нечестивим**. Цю останню частину ми поки залишимо осторонь і розглянемо обітницю, дану учням. Зі слів Христа ми природно робимо висновок, що в Його народу немає іншого способу бути з Ним, крім Його пришестя. «Я знову прийду й заберу вас до Себе, щоб де Я були й ви». Поєднання «щоб» означає мету й еквівалентне словам «для того, щоб». Коли ми читаємо: «Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне» (Івана 3:16), ми розуміємо, що віра в Христа – це єдиний спосіб уникнути загибелі. І коли ми читаємо обіцянку Христа учням, ми розуміємо, що, якби Христос не прийшов, Його учні не змогли б бути з Ним. Справді, якби було інакше, якби учні могли бути з Христом без Його приходу за ними, яка сила чи втіха були б у Його обіцянці? **Адже єдині слова розради, які Він мав для них, полягали в тому, що Він прийде, щоб забрати їх до Себе**. Більше того, ми не можемо уявити собі, щоб Ісус дав непотрібну обіцянку; але припустімо, якби учні могли бути з Ним без Його приходу, Він, звісно, знав би це, і тому давати таку обіцянку було б абсолютно марно. Отже, з цього тексту ми повинні зробити висновок, що учні Христа ще не перебувають з Ним, тому що Його прихід ще в майбутньому. Ми звертаємо увагу читача на інші тексти, які підтверджують цей висновок.

Павло вмовляє нас спрямовуватися до того, що вище, і каже: «Коли з'явиться Христос, наше життя, тоді з'явитеся з Ним у славі і ви» (Колос. 3:4). Зверніть увагу на прислівник «тоді». Він вказує на час, коли святі з'являться у славі; це коли з'явиться Христос.

Апостол Петро дає настанови пресвітерам церков, заохочуючи їх до вірної праці, і каже для їхнього підбадьорення: «А коли Архипастир з'явиться, то одержите ви нев'янучого вінка слави» (1 Петра 5:4). Звістка про це дана, але ми не очікуємо цього до приходу Христа.

І знову він каже: «Благословенний Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, що великою Своєю милістю відродив нас до живої надії через воскресення з мертвих Ісуса Христа, на спадщину нетлінну й непорочну та нев'янучу, заховану в небі для вас, що ви бережені силою Божою через віру на спасіння, яке готове з'явитися останнього часу» (1 Петра 1:3-5).

У 3-му розділі Другого послання до Тимофія апостол Павло говорить про переважне виродження останніх днів і рекомендує Біблію як єдине, що ґрунтовно підготує людей до добрих справ. Потім він продовжує: «Отже, я свідкую тобі перед Богом і Христом Ісусом, що Він має судити живих і мертвих за Свого приходу та за Свого Царства. Проповідай Слово, допоминайся вчасно-невчасно, докоряй, забороняй, переконуй з терпеливістю та з наукою» (2 Тим. 4:1, 2). Отже, ми бачимо, що суд має відбутися у зв'язку з пришествям Христа. Але якщо мертві не будуть судимі до приходу Христа, то з цього неминуче випливає, що вони не отримають жодної нагороди до того часу. І це саме те, що сказав Спаситель, як процитовано з Матв. 16:27; Об'явл. 22:12.

Апостол продовжує своє вмовляння Тимофію і каже: «Я змагався добрим змагом, свій біг закінчив, віру зберіг. Наостанку мені призначається вінок праведности, якого мені того дня дасть Господь, Суддя праведний; і не тільки мені, але й усім, хто прихід Його полюбив» (2 Тим. 4:7, 8). Суддя дасть вінці того дня, каже Павло. Якого дня? Того дня, коли Він судитиме живих і мертвих, «за Свого приходу та за Свого Царства». Петро сказав старійшинам, що вони повинні отримати свої вінці під час явлення головного Пастиря, а Павло каже, що всі, хто полюбив Його явлення, отримають свої вінці в той самий час.

Павло каже: «Мені призначається вінок праведности». Він підійшов до кінця свого життя і мав бути «принесений» у жертву істині. Він відчував, що справу його життя було чесно виконано. Чи очікував він, що відразу ж отримає свою нагороду? Ні; він був упевнений у вінці, але знав, що його не дадуть до явлення Христа.

Ми бачили, що коли Христос прийде, Його супроводжуватимуть усі святі ангели (Матв. 25:31). Робота, яку вони мають виконати, описана в Матв. 24:31: «І пошле Ангелів Своїх Він із голосним сурмовим гуком, і зберуть Його вибраних від вітрів чотирьох, від кінців неба аж до кінців його». І це узгоджується зі словами псалмоспівця: «Він кличе згори небо і землю, судити народ Свій: Позбирайте для Мене побожних Моїх, що над жертвою склали заповіта зо Мною» (Псал. 50:4, 5). (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 16 лютого 1888 р.)

Члени Тіла Христового

Ми вже звертали увагу на ті місця Писання, де говориться про церкву як про Тіло Христове, а про членів церкви як про членів Тіла Христового, а отже, як про членів одне одного, бо вони «суглобами й зв'язями» «з'єднані в любові». Оскільки члени церкви є членами Тіла Христового, а також членами один одного, то як може не бути єдності в церкві? **Якщо я – член Тіла Христового, і ти – член Тіла Христового, то якщо ми поважаємо Христа, то як може бути, щоб ми не поважали одне одного? Якщо ми любимо Христа, як ми можемо мати будь-що, крім любові один до одного?** Але, більше того, ми також є членами один одного; і оскільки «ніхто ніколи не зненавидів плоті своєї», **то як же може бути, щоб ми не любили один одного?**

Саме в цьому полягає випробування нашої любові до Христа: «Як хто скаже: Я Бога люблю, та ненавидить брата свого, той неправдомовець. Бо хто не любить брата свого, якого бачить, як може він Бога любити, Якого не бачить?» (1 Івана 4:20). **Жодна людина не може оцінити любов Христа, якщо вона злісна і жорстока по відношенню до свого брата, за якого помер Христос. Члени церкви не можуть розраховувати на честь Христа, якщо вони безчестять один одного.** Безчестячи один одного, вони безчестять Христа, тому що «ми члени тіла Його, плоть від плоті Його, а кістки від кісток Його». Але коли кожен бачить у своєму братові того, за кого помер Спаситель, і того, хто є членом Тіла Христового, тоді кожен ставитиметься до свого брата з ніжністю та любов'ю, як Спаситель ставиться до нього – з ніжністю та любов'ю. Коли кожен бачить у своєму братові душу, настільки дорогоцінну, що Христос помер за нього, він не ставитиметься до нього недбало, не завдаватиме йому болю без потреби. **Заподіяння болю братові не може не заподіювати болю Христу, бо ми – члени Його Тіла, а Він – Голова Тіла,** і саме голова завжди усвідомлює будь-який біль у тілі. Писання хоче, щоб ми відчули, наскільки тісні стосунки між Христом і Церквою, а також між членами церкви.

Павло викладає це так: «Бо як тіло одне, але має членів багато, усі ж члени тіла, хоч їх багато, то тіло одне, так і Христос... Та Бог змішав тіло, і честь більшу дав нижчому членові, щоб поділення в тілі не було, а щоб члени однаково дбали один про одного. І коли терпить один член, то всі члени з ним терплять; і коли один член пошанований, то всі члени з ним тішаються. І ви тіло Христове, а зосібна ви члени!» (1 Кор. 12:12-27).

Тут показано, що в Церкві – Тілі Христа – члени складають це Тіло, як і в людському тілі очі, руки, ноги тощо утворюють тіло. І як у людському тілі різні члени з'єднані один з одним, кожен на своєму місці, щоб утворити досконале тіло,

так і в Тілі Христа. І Бог «розклав члени в тілі, кожного з них, як хотів», і як у людському тілі один вивихнутий член бентежить і спотворює все тіло, так і в Тілі Христа. Як у людському тілі кожен член може правильно виконувати свою функцію, тільки працюючи на тому місці, на якому він перебуває, так і в Тілі Христа. Щоб кожен член знав своє місце і зберігав його в церкві, це так само необхідно для ефективної роботи церкви, як і те, щоб кожен член людського тіла був правильно розміщений на своєму місці для легкої та зручної роботи людського тіла. Але «всі члени мають не однакове діяння»; всі не можуть бути руками, всі не можуть бути очима, всі не можуть бути ногами. Нехай **око і рука поміняються місцями, і благо обох буде знищено, і кожне з них стане злом для всього тіла**. Нехай руки і ноги поміняються місцями, і ефективність усіх буде знищена. Але коли всі члени тіла – очі, руки і ноги – перебувають на своїх місцях, кожен із них може бути ефективним на своєму місці. Око бачить те, що має бути зроблено, ноги несуть нас у межах досяжності, а руки виконують завдання, і кожне з них необхідне для роботи іншого. **Якщо всі вони не працюють разом, жодне завдання не може бути виконано ефективно**.

Так відбувається з людським тілом, як усім відомо; так відбувається і з Тілом Христа, Церквою. **Кожен член церкви на своєму місці необхідний кожному іншому члену церкви**. Так, навіть «члени тіла, що здаються слабші, значно більше потрібні». І ті члени тіла, які здаються нам менш почесними, повинні бути шановані найбільше. Христос удостоїв їх місця в церкві, невже ми будемо їх зневажати? «А щоб члени однаково дбали один про одного. І коли терпить один член, то всі члени з ним терплять; і коли один член пошанований, то всі члени з ним тішаться». Або, як сказано в іншому місці: «Пам'ятайте про в'язнів, немов із ними були б ви пов'язані, про тих, хто страждає, як такі, що й самі ви знаходитесь в тілі» (Євр. 13:3). «І ви тіло Христове, а зосібна ви члени!». Якби кожен, хто є членом церкви, усвідомив, наскільки священними є стосунки, в які він вступив! Тоді учні Христа справді будуть єдині, і світ повірить, що Бог послав Його.

Для повчання і творення церкви – Господь помістив у неї певні дари. «Піднявшись на висоту, Ти полонених набрав і людям дав дари!.. І Він, отож, настановив одних за апостолів, одних за пророків, а тих за благовісників, а тих за пастирів та вчителів, щоб приготувати святих на діло служби для збудування тіла Христового, аж поки ми всі не досягнемо з'єднання віри й пізнання Сина Божого, Мужа досконалого, у міру зросту Христової повноти» (Ефес. 4:8, 11-13). В іншому місці про ці дари сказано: «А інших поставив Бог у Церкві поперше апостолами, подруге пророками, потрете учителями, потім дав сили, також дари вздоровлення, допомоги, управління, різні мови» (1 Кор. 12:28). **Таким чином, ми бачимо, що дар викладання Слова Божого посідає лише третє місце за важливістю серед дарів Духа Божого для членів церкви**. Він поступається дару пророцтва і перебуває перед чудесами, дарами зцілень або розмаїттям мов. Павло висловив це таким чином: «Дякую Богові моему, розмовляю я мовами

більше всіх вас. Але в Церкві волію п'ять слів зрозумілих сказати, щоб і інших навчити, аніж десять тисяч слів чужою мовою!» (1 Кор. 14:18, 19).

І хоча всі можуть говорити мовами людськими та ангельськими, але якщо не мають милосердя – любові Божої, то вони – як мідь, що звучить, або як кимвал, що дзвенить. Хоча всі мають дар пророцтва і дар премудрості до розуміння всіх тасмниць і до всякого пізнання, і хоча всі мають віру, що може переставляти гори, але якщо не мають любові, то вони ніщо. І хоча всі вони настільки прихильні, що готові віддати все своє майно, щоб нагодувати бідних, і хоча всі вони настільки впевнені в тому, у що вірять, що готові померти на вогнищі як свідки цього, якщо в них немає любові, це нічого не дасть. Це любов. Це любов Божа, пролита в серце Святим Духом. Це та любов, яка виконує заповіді Божі, «бо то любов Божа, щоб ми додержували Його заповіді», а «любов виконання Закону». І тому хоча всі й можуть мати ці чудові сили, але якщо вони не дотримуються заповідей Божих, тоді вони ніщо. «До Закону й свідоцтва! Як вони не так кажуть, як це, то немає для них зорі ранньої!» (Ісаї 8:20). Але якщо в церкві є любов Божа, дотримання заповідей Божих, то всі ці дари творять Тіло Христове, вирощують його в любові і збільшують його зростанням Божим.

Скільки часу мине, перш ніж Церква Бога живого досягне повноти свого високого привілею? (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 11 серпня 1892 р.)

Панування

Те, що ця земля належить Господу, ніхто ні на хвилину не поставить під сумнів. **Вона належить Йому, тому що Він – Творець.** Псалмоспівець сказав: «Господня земля, і все, що на ній, вселенна й мешканці її, бо заклав Він її на морях, і на річках її встановив» (Псал. 24:1, 2). Коли пророк Даниїл витлумачив цареві Навуходоносору сон, що віщував йому приниження, він сказав цареві, що його треба вигнати зі свого царства, доки він не дізнається, «що над людським царством панує Всевишній, і дає його тому, кому хоче» (Дан. 4:25). А в Псал. 115:16 ми читаємо: «Небо, небо для Господа, а землю віддав синам людським». Це означає, що небеса є місцем проживання Бога (Псал. 11:4), Він одноосібно керує ними, Він зробив людину жителем землі.

Коли і як влада над землею була дана людині, розповідається в наступних віршах: «І сказав Бог: Створімо людину за образом Нашим, за подобою Нашою, і хай панують над морською рибою, і над птаством небесним, і над худобою, і над усею землею, і над усім плазуючим, що плазує по землі. І Бог на Свій образ людину створив, на образ Божий її Він створив, як чоловіка та жінку створив їх. І поблагословив їх Бог, і сказав Бог до них: Плодіться й розмножуйтеся, і наповнюйте землю, оволодійте нею, і пануйте над морськими рибами, і над птаством небесним, і над кожним плазуючим живим на землі!» (Бут. 1:26-28).

Панування – це царство; мати панування – означає мати царську владу. А оскільки земля була дана людям для панування, вона була призначена для царства людини. Про це говорить Давид у псалмі 8, там він говорить про людину: «А однак учинив Ти його мало меншим від Бога, і славою й величчю Ти коронуєш його! Учинив Ти його володарем творива рук Своїх, все під ноги йому вмістив: худобу дрібну та биків, їх усіх, а також степових звірів диких, птаство небесне та риби морські, і все, що морськими дорогами ходить» (Псал. 8:5-8). Апостол цитує псалом у Євр. 2:7, 8 і робить додаткову заяву: «А тепер ще не бачимо, щоб піддане було йому все». Це так тому, що людина втратила владу, яка, безсумнівно, була їй дана. **Таким чином, у словах апостола ми маємо одночасно констатацію втрати панування, вперше даного людині, і обіцянку його відновлення.**

Подробиці втрати панування, яке спочатку було дано людині, викладено в розділі 3 книги Буття. У першій частині розділу ми дізнаємося, що змії спокусив Єву і переконав її з'їсти заборонений плід, а вона, своєю чергою, спонукала Адама з'їсти його. Тоді Бог сказав Адаму: «І до Адама сказав Він: За те, що ти послухав голосу жінки своєї та їв з того дерева, що Я наказав був тобі, говорячи: Від нього не їж, проклята через тебе земля! Ти в скорботі будеш їсти від неї всі дні свого життя. Тернину й осот вона буде родити тобі, і ти будеш їсти траву польову.

У поті свого лица ти їстимеш хліб, аж поки не вернешся в землю, бо з неї ти взятий. Бо ти порох, і до пороху вернешся» (Бут. 3:17-19). І після цього, коли Каїн убив свого брата, Господь сказав: «Коли будеш ти порати землю, вона більше не дасть тобі сили своєї. Мандрівником та заволокою будеш ти на землі» (Бут. 4:12). З цього ми дізнаємося, що саме через непослух людини ми не бачимо зараз, що все підпорядковане їй.

Але коли людина втратила владу над землею, хто її набув? Очевидно, той, кому вона підкорилася. Петро каже: «Бо хто ким переможений, той тому й раб» (2 Петра 2:19). А Ісус сказав: «Коли сильний збройно свій двір стереже, то в безпеці маєток його. Коли ж дужчий від нього його нападе й переможе, то всю зброю йому забере, на яку покладався був той, і роздасть свою здобич» (Луки 11:21, 22). Наші перші батьки були переможені змієм, «що диявол він і сатана» (Об'явл. 20:2), і тому саме сатані вони поступилися пануванням, яке було їм дано.

Те, що сатана тепер є правителем цієї землі, а не людина, показано в Писанні. У 2 Кор. 4:4 про сатану йдеться як про «бог цього віку». Христос сказав, що нечестиві – діти сатани (Івана 8:44); а в Ефес. 2:2 «духа, що працює тепер у неслухняних», названий «князем, що панує в повітрі». Сатана – обвинувач братів, той, проти якого послідовники Христа повинні твердо стояти у вірі (див. 1 Петра 5:8, 9), а Павло каже, що ми боремося не проти крові та плоті, а «проти влади, проти світоправителів цієї темряви, проти піднебесних духів злоби» (Ефес. 6:12). І ніхто не може сумніватися, що Христос мав на увазі саме сатану, коли сказав: «...Надходить князь світу цього, а в Мені він нічого не має» (Івана 14:30). (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 16 січня 1890 р.)

Церква Христа

У Писанні стосунки християнина з Христом описуються під символом шлюбного союзу: «Так, мої браття, і ви вмерли для Закону через тіло Христове, щоб належати вам іншому, Воскреслому з мертвих, щоб приносити плід Богові» (Римл. 7:4). «Заручив бо я вас одному чоловікові» (2 Кор. 11:2). І окремих християнин у цьому посланні представлений як заручений, яє «чиста діва» Христу.

Такі люди, зібрані у спілкуванні, утворюють Церкву Христа. І стосунки до Христа такого зібрання індивідуумів також описуються під символом шлюбного союзу: «Чоловіки, любіть своїх дружин, як і Христос полюбив Церкву, і віддав за неї Себе, щоб її освятити, очистивши водяним купелем у слові, щоб поставити її Собі славною Церквою, що не має плями чи вади, чи чогось такого, але щоб була свята й непорочна! Чоловіки повинні любити дружин своїх так, як власні тіла, бо хто любить дружину свою, той любить самого себе. Бо ніколи ніхто не зненавидів власного тіла, а годує та гріє його, як і Христос Церкву, бо ми члени Тіла Його від тіла Його й від костей Його! Покине тому чоловік батька й матір, і пристане до дружини своєї, і будуть обоє вони одним тілом. Ця таємниця велика, а я говорю про Христа та про Церкву» (Ефес. 5:25-32).

Відповідно до цієї ідеї Церква Христа представлена в Писанні як найчистіша і найпрекрасніша з жінок, що спирається на руку свого коханого, **притягнута до Нього потягом Його любові, її єдина думка – про коханого, для неї Він – кращий з десяти тисяч і цілком прекрасний, чий стяг над нею – любов і Хто представить її Собі «славною Церквою, не маючи плями, чи вади, чи чогось такого, але щоб була вона святою й непорочною».** Такою є Церква для Христа; таким є Христос для Своєї Церкви; і такими є відносини між Христом і Його Церквою.

Такій церкві, як ця, Христос присвятив Своє Євангеліє, щоб через неї воно стало відоме всякому створінню. **Тільки така церква, як ця, може звіщати Євангеліє Христа.** Це Євангеліє «бож вона сила Божя на спасіння кожному» (Римл. 1:16). **Ніхто не може проголосити цю силу, якщо не відчуває її в собі самому.** І церква могла пізнати силу Божу тільки через пізнання сили в собі і для себе. А ця сила пізнається тільки вірою, і за природою речей церква може виконати справу Євангелія, покладену на неї, тільки залишаючись вірною своєму Господу.

Таким чином, Євангеліє – це Христос у людях, надія слави (Колос. 1:27). Це те, що Церква Христа повинна звіщати людям. **Ніхто не може пізнати Христа**

в людях, якщо людина не знає Христа в собі. Богу було угодно «виявити мною Сина Свого, щоб благовістив я Його між поганями» (Гал. 1:16). Але Христос мешкає в людях тільки по вірі: «...через віру замешкав у ваших серцях» (Ефес. 3:17). **Тому очевидно, що єдиний спосіб, яким Церква може зробити Христа в людях надією слави, – це мати і знати Христа, явленого в ній самій.** А оскільки це пізнається тільки вірою, то очевидно, що, тільки зберігаючи вірність Христу, вона може пізнати Христа в собі або зробити Його відомим у людях.

Повторимо ще раз: у Євангелії відкривається праведність Бога, і тільки Божа праведність. І тільки праведність Божу повинна знати Церква Христа, і вона повинна зробити її відомою всьому світу. У цьому полягає служіння Євангелія, яке покладено на Церкву Христа. Ця праведність пізнається тільки вірою і відкривається тільки по вірі. «Правда бо Божа з'являється в ній з віри в віру», «а Божа правда через віру в Ісуса Христа в усіх і на всіх, хто вірує, бо різниці немає» (Римл. 1:17; 3:22). Отже, оскільки ця праведність пізнається тільки вірою і відкривається тільки по вірі, очевидно, що тільки перебуваючи у вірності Христу, Церква може пізнати або зробити відомою праведність Божу, відкрити в Євангелії. І сума всіх цих прикладів, і багатьох інших, які можна було б навести, просто показує знову й знову, що, **тільки перебуваючи цілковито у Христі, повністю довіряючи Йому, повністю залежачи від Нього, маючи досконалу вірність Йому, церква може бути тим, чим вона має бути, щоб робити те, для чого вона створена.**

Такою була Церква Христа на початку. Така Церква Христова завжди. Але сталося відступництво від Христа і від істинної Церкви Христової. За часів апостолів було дано попередження: «Із вас самих навіть мужі постануть, що будуть казати перекручене, аби тільки учнів тягнути за собою...» (Дії 20:30). «Хай ніхто жадним способом вас не зведе! Бо той день не настане, аж перше прийде відступлення, і виявиться беззаконник, призначений на погибіль... Бо вже діється таємниця беззаконня ...» (2 Сол. 2:3, 7).

Господь підніс Свою Церкву й зодягнув її в прекрасні шати спасіння й праведності та сили благочестя перед очима всіх народів. Він зробив її дуже вродливою, і вона процвітала, і слава про її красу йшла по всьому світу, бо вона була досконала завдяки Його красі, яку Він одягнув на неї, але, не вдовольнившись звеличенням, яке дав Господь і яке могло зберегтися тільки завдяки її власній покористі, церква загордилася й возвеличила себе. **Не задовольняючись красою Господа, яку Він надягнув на неї, вона пишалася своєю власною красою; і замість того, щоб сподіватися на Нього у своїй красі, вона сподівалася на себе. Не задовольняючись тим, що в ній прославився тільки Бог, вона прославила себе і жила насолоджуючись.** Тоді, сподіваючись на себе, пишаючись своєю красою, звеличуючи свої заслуги і задовольняючись власною достатністю, цим

самим вона поставила себе на місце Бога. Тому цілком природно, що вона прагнула повернути учнів до себе, а не до Господа. Мало того, піднівши себе, звеличивши і сподіваючись на себе, вона не могла повернути учнів ні до кого, крім себе. Так сталося відступництво. **І таким чином, замість того, щоб залишатися Церквою Христа в істині, являючи світові тасмницю Бога і благочестя, вона стала, хоча все ще сповідує себе Церквою Христа, лише проявом світові тасмниці себелюбства та егоїзму, що є самою тасмницею беззаконня.** (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 29 грудня 1892 р.)

Сатана як бог віку цього

У розповіді про спокусу нашого Господа в пустелі ми маємо найяскравіший доказ того, що сатана володіє владою, яка була дана Адаму. Остання і найсильніша спокуса описується так: «Знов диявол бере Його на височезну гору, і показує Йому всі царства на світі та їхню славу, та й каже до Нього: Це все Тобі дам, якщо впадеш і мені Ти поклонишся» (Матв. 4:8, 9).

Хтось може подумати, що сатана збрехав, коли давав цю обіцянку Христу, і що він знав, що в нього не було сили виконати обіцянку, навіть якби він міг спонукати Господа виконати умови. Немає сумнівів, що сатана збрехав, коли сказав, що віддасть Христу всі царства світу, і що він не мав наміру віддати все, що мав; але якщо він не володів царствами землі, то Христос мав би це знати, і в такому разі запропонувати їх Христові не було б спокусою. Коли сатана сказав Ісусові: «Коли Ти Син Божий, скажи, щоб каміння це стало хлібами», то це була справжня спокуса, бо Ісус був дуже голодний. Коли сатана поставив Ісуса на вершину храму і сказав: «Коли Ти Син Божий, то кинься додолу», була спокуса показати Свою Божественну силу. І коли сатана показав Ісусові всі царства світу, пропонуючи віддати їх Йому в обмін на Його пошану, це була спокуса, тому що сатана пропонував саме те, заради чого Христос прийшов у світ, бажаючи викупити. **Ісус не сказав сатані, що він не має права пропонувати Йому царства світу цього, а просто відмовився прийняти їх на запропонованих умовах, тим самим мовчазно визнавши, що сатана – «князь світу цього».**

В Єзек. 28:12-17 ми маємо безпомилкове посилення на сатану. Жодна інша істота не могла б заслужити такий опис: «Сину людський, здійми жалобну пісню на тирського царя, та й скажеш йому: Так говорить Господь Бог: Ти печать досконалости, повен мудрости, і корона краси. Ти пробував ув Едені, садку Божому: усякий дорогий камінь на одежі твоїй: карнеоль, топаз і яспіс, хризоліт, согам, і онікс, сапфір, рубін і смарагд, і золото; знаряддя бубнів твоїх та сопілок твоїх були в тебе що дня, коли був ти створений, були вони наготовлені. Ти помазаний Херувим хоронитель, і Я дав тебе на святу гору Божу, ти ходив посеред огнистого каміння. Ти був бездоганний у своїх дорогах від дня твого створення, аж поки не знайшлася на тобі несправедливість. Через велику торгівлю твою твоє нутро переповнилось насиллям, і ти прогрішив. Тому Я зневажив тебе, щоб не був ти на Божій горі, і погубив тебе, хоронителю Херувиме, з середини огнистого каміння. Стало високим твоє серце через красу твою, ти занапастив свою мудрість через свою красу. Кинув Я тебе на землю, дав тебе перед царями, щоб дивились на тебе».

Це опис сатани до його падіння, а також виклад причини його падіння. Але нехай кожен зверне особливу увагу на те, що істота, описана таким чином, названа «тирським царем» (вірш 12). Мудрість і сила людини, що сиділа на троні Тиру, описані у віршах 2-11 цього ж розділу, і вона названа «царем Тиру». У цьому ми маємо ще одне натхненне свідчення про те, що сатана – «бог цього віку», який діє в дітях непослуху. **Нечестиві правителі, такі як цар Тирський, є царями лише номінально;** вони поступаються силою сатані, який править через них, і, таким чином, сатана є справжнім царем. **Але хоча сатана узурпував владу, яку Бог дав Адаму, він не має необмеженого контролю над цією землею.** Бог не дав необмеженої і верховної влади над землею навіть людині, коли вона була в праведності (*ред.: до грехопадіння*); і **тому, коли сатана переміг людину, він не зміг отримати необмежений контроль над землею.** Сатана визнав цей факт, коли сказав Господу про Йова: «Чи ж Ти не забезпечив його, і дім його, і все, що його?» (Йова 1:10). Все ще залишається істиною, що «Над людським царством панує Всевишній, і кому схоче, дає його» (Дан. 4:17).

У зв'язку зі згадкою про спокусу Ісуса було сказано, що сатана запропонував Йому те, заради чого Він прийшов у світ, щоб спокутувати, – панування над землею, яке втратив Адам. **Коли Адам втратив панування, він також втратив право на життя; він віддав своє життя сатані одночасно з тим, як віддав йому землю.** Тому сатана – «бог цього віку» і має владу смерті (Євр. 2:14). Христос прийшов, щоб викупити те, що втратив Адам. І тому, коли апостол, цитуючи слова псалмоспівця, каже, що Бог поставив людину над ділами рук Своїх, але що «а тепер ще не бачимо, щоб піддане було йому все» (вірш 8), він додає: «Але бачимо Ісуса, мало чим уменшеним від Анголів, що за перетерплення смерті Він увінчаний честю й величністю, щоб за благодаттю Божою смерть скуштувати за всіх... А що діти стали спільниками тіла та крові, то й Він став учасником їхнім, щоб смертю знищити того, хто має владу смерті, цебто диявола... та визволити тих усіх, хто все життя страхом смерті тримався в неволі» (Євр. 2:9, 14, 15).

Щоб Христос міг викупити людей від смертного прокляття, яке обрушилося на них, коли вони поступилися сатані, **Він повинен був понести таке ж прокляття.** Павло каже: «Христос відкупив нас від прокляття Закону, ставши прокляттям за нас, бо написано: Проклятий усякий, хто висить на дереві» (Гал. 3:13). І ось, **щоб викупити землю, Він поніс її прокляття, коли на Його голову було покладено терновий вінець** (див. Бут. 3:17, 18 і Матв. 27:29). Оскільки Христос Своєю смертю отримав право знищити того, хто має силу смерті, тобто диявола, Він також отримав право на панування, яке узурпував сатана. І тому пророк звертається до Христа таким чином: «А ти, башто Черідна, підгірку Сіонської доньки, прийде до тебе і дійде старе панування, царювання для донечки Єрусалиму» (Михея 4:8).

У цих словах міститься обітниця про відновлення першого панування (див. Бут. 1:28), але вже не для Адама, який втратив його, а для Христа, другого Адама, який викупив його.

Коли Бог вимовив прокляття на наших перших батьків і на землю, Він також вказав шлях позбавлення. Христос, Визволитель, був одразу ж обіцяний. Сатані Господь сказав: «І Я покладу ворожнечу між тобою й між жінкою, між насінням твоїм і насінням її. Воно зітре тобі голову, а ти будеш жалити його в п'яту» (Бут. 3:15). У цих словах міститься обітниця про Месію, Який, хоча Йому і буде дозволено бути ураженим сатаною, тим самим отримає право знищити сатану і всі його діла.

Минув час, і сатана, здавалося, ще міцніше зміцнився на землі, бо написано: «І бачив Господь, що велике розбещення людини на землі, і весь нахил думки серця її тільки зло повсякденно... І бачив Бог землю, і ось зіпсулась вона, кожне бо тіло зіпсуло дорогу свою на землі» (Бут. 6:5, 12). На всій землі була тільки одна сім'я, яка визнавала Бога і служила Йому; все інше людство повністю віддалося на служіння дияволу. «І промовив Господь до Ноя: Прийшов кінець кожному тілу перед лицем Моїм, бо наповнилась земля насильством від них. І ось Я винищу їх із землі» (вірш 13).

Так земля з усіма її мешканцями була знищена потопом. Врятувалися тільки Ной і його сім'я; і коли вони вийшли з ковчега, Бог сказав їм, як Він сказав Адаму і Єві: «Плодіться й розмножуйтеся, та наповняйте землю» (Бут. 9:1). **Він не дав їм, як нашим першим батькам, панування над усією землею**, бо це було неможливо; але щоб люди не були винищені звірами, які стали дикими, перейшовши під владу сатани, Він сказав: «І ляк перед вами, і страх перед вами буде між усією звіриною землі, і між усім птаством небесним, між усім, чим роїться земля, і між усіма рибами моря. У ваші руки віддані вони» (Бут. 9:2). **Таким чином, Бог втрутився, щоб обмежити владу сатани, даючи людям шанс на життя, щоб вони могли підготуватися до повного володіння землею, коли її буде відновлено.** (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 30 січня 1890 р.)

Як протистояти папству?

Секрет величезної переваги, якою володіє папство, полягає в тій особливій «політиці», завдяки якій справа його рук так довго і широко процвітає. **Папство – досконалий господар усіх видів обманних винаходів, немає жодного виду людської праці, який міг би успішно протистояти йому. Намагатися протистояти йому якимось хитрим методом – значить не тільки уподібнитися йому, а й зрештою настільки перевершити його в хитрощах, що потім буде соромно, що ти взагалі намагався це зробити. Намагатися протистояти йому зараз будь-яким політичним або урядовим методом, навіть якщо він правильний, означає опинитися в такому невідгідному становищі, що всі ці зусилля виявляться практично марними.**

Що ж робити? Сидіти на місці й нічого не робити? Ні, ні. Ми маємо бути активнішими і робити більше, ніж будь-коли раніше. Як же це зробити? Є один спосіб, і тільки один. **Це Слово Боже, вічне Євангеліє.** Цей метод дає тому, хто його використовує, всі переваги становища і влади над папством і всіма його діями.

Цей метод дає всі переваги в становищі, тому що **папство нічого не знає про Євангеліє**, і в суперечці з тим, хто використовує тільки цей метод, всі переконання й аргументи папства знищуються. **Це також дає всі переваги в силі, тому що саме Євангеліє є силою Божою, і в суперечці з тим, хто залежить від сили Божої і пов'язаний тільки з нею, папство безсиле.**

Такий істинно християнський шлях, такий істинно протестантський шлях протистояння папству; і на цьому шляху немає такого поняття, як поразка чи невдача; бо те, що здається поразкою, є перемогою, є триумфом. Це було ретельно і повною мірою доведено історією.

Це стосується і часу Мартіна Лютера, і виникнення протестантизму. Доти, доки протестанти залишалися вірні тільки Євангелію і покладалися тільки на його силу, папство, що володіло тоді всією міццю Європи, було безсилим перед ними. Мартін Лютер, вождь і лідер опозиції папству, в ті часи був атакований з усією силою хитрості і підступності папства; опублікованим указом імператора від імені «святої церкви» його оголосили поза законом у всій Європі, і всім наказали під страхом зради схопити його і віддати на поховання, щоб отримати нагороду за таку добру справу. **Однак за всього цього папство так і не змогло накласти на нього руку або заподіяти йому шкоду, і він врешті-решт помер мирно й у своєму ліжку вічним переможцем над усією силою папства; живучи й помираючи, він довів усьому світові, що може зробити людина, яка протистоїть папству, яка залежить тільки від Євангелія і пов'язана тільки з силою Божою.**

І доти, доки протестантизм був вірний у своїй відданості Євангелію і тільки Божій силі, доти приплив Реформації нестримно нісся вперед. Але щойно ця вірність слабшала, приплив стримувався і звертався назад. Але Євангеліє не припинилося. Слово Боже не обмежене. Сила Божа не слабшає щодо тих, хто вірить. **Вічне Євангеліє перебуває, і воно повинне бути проповідане за участю сили Божої такою мірою, якої світ ніколи не бачив, і воно повинне здійснити те, чого Лютер так бажав побачити, – повне повалення й знищення папства та всіх його гидот.** (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 14 червня 1894 р.)

Покликання Авраама

Ми бачимо, що незабаром після потопу люди настільки сповнилися бунтівної гордості, що почали будувати місто і вежу, думаючи, що таким чином вони зможуть захистити себе від будь-яких судів, які Бог може накликати на них (Бут. 11:1-9). Ця нечестива спроба не увінчалася успіхом, і люди були розсіяні по обличчю всієї землі, при цьому вони не залишили служіння сатані. Приблизно через чотириста років після потопу люди на землі знову занурилися в ідолопоклонство і забобони.

У той час Господь прийшов до Авраама, одного з нащадків Сима, і промовив до нього: «Вийди зо своєї землі, і від родини своєї, і з дому батька свого до Краю, який Я тобі покажу. І народом великим тебе Я вчиню, і поблагословлю Я тебе, і звеличу ймення твоє, і будеш ти благословенням. І поблагословлю, хто тебе благословить, хто ж тебе проклинає, того прокляну. І благословляться в тобі всі племена землі» (Бут. 12:1-3).

Господь побачив в Авраамі готовність служити Йому, хоча всі його одноплемінники були ідолопоклонниками (І. Нав. 24:2), і Він відокремив його від них, щоб він не заразився від них, але став батьком народу, який мав успадкувати землю. Якщо ми уважно вивчимо цю обітницю, то виявимо, що вона охоплює дуже багато чого. «Благословляться в тобі всі племена земні» означає не що інше, як володіння всією землею, нащадками Авраама.

У Бут. 13:14-17 ми знаходимо більш докладне підтвердження цієї обітниці в таких словах: «І промовив Господь до Аврама, коли Лот розлучився із ним: Зведи очі свої, та поглянь із місця, де ти, на північ, і на південь, і на схід, і на захід, бо всю цю землю, яку бачиш, Я її дам навіки тобі та потомству твоєму. І вчиню Я потомство твоє, як той порох землі, так, що коли хто потрапить злічити порох земний, то теж і потомство твоє перелічене буде. Устань, пройди по Краю вздовж його та вширшки його, бо тобі його дам».

Тут ми маємо переконливий доказ того, що обітниця Авраамові включала в себе не що інше, як усю землю, тому що його сім'я повинно було помножитися, як пісок земний. Уся довжина і вся широта землі повинна була належати їм.

У той час у Авраама не було дитини, і, цілком ймовірно, він ніколи не міг її мати: «І був Аврам віку дев'ятидесяти літ і дев'яти літ, коли явився Господь Аврамові та й промовив до нього: Я Бог Всемогутній! Ходи перед лицем Моїм, і будь непорочний! І дам Я Свого заповіта поміж Мною та поміж тобою, і дуже-дуже розмножу тебе. І впав Аврам на обличчя своє, а Бог до нього промовляв, говорячи: Я, ось Мій заповіт із тобою, і станеш ти батьком багатьох народів. І не

буде вже кликатись ім'я твоє: Аврам, але буде ім'я твоє: Авраам, бо вчинив Я тебе батьком багатьох народів» (Бут. 17:1-5).

Знову ж таки, коли Бог збирався знищити Содом, то сказав: «Чи Я від Авраама втаю, що Я маю зробити? Бож Авраам справді стане народом великим та дужим, і в ньому поблагословляться всі народи землі! Бо вибрав Я його, щоб він наказав синам своїм і домові своєму по собі. І будуть вони дотримуватися дороги Господньої, щоб чинити справедливість та право, а то для того, щоб Господь здійснив на Авраамові, що сказав був про нього» (Бут. 18:17-19).

Це дає нам зрозуміти, що обітниця була дана Аврааму з такою впевненістю, тому що Господь знав, що він буде дотримуватися Його заповідей, і що він заповість своїм дітям і своїм домашнім після нього чинити так само. З цього ми також можемо дізнатися, що обітниця його нащадкам стосувалася тільки тих, хто буде служити Господу.

І знову ми бачимо, що обітниця була поновлена, коли Авраам показав свою віру в Бога, вирішивши принести в жертву свого єдиного сина, через якого мала виповнитися обітниця. Тоді Господь покликав Авраама і сказав: «Клянуся Собою, це слово Господнє, тому, що вчинив ти цю річ, і не пожалів був сина свого, одинака свого, то благословляючи, Я поблагословлю тебе, і розмножуючи, розмножу потомство твоє, немов зорі на небі, і немов той пісок, що на березі моря. І потомство твоє внаслідок брами твоїх ворогів. І всі народи землі будуть потомством твоїм благословляти себе через те, що послухався ти Мого голосу» (Бут. 22:16-18).

У виразі «і потомство твоє внаслідок брами твоїх ворогів» міститься обіцянка завоювання. Майте це на увазі, поки ми розглядаємо кілька інших моментів. Слова в Посланні до галатів 3:15-17 – це місце Писання, яке тісно пов'язане з темою, яку ми розглядаємо. Воно говорить наступне: «Браття, кажу я людському: навіть людського затвердженого заповіту ніхто не відкидає та до нього не додає. А обітниці дані були Авраамові й насінню його. Не говориться: і насінням, як про багатьох, але як про одного: і Насінню твоєму, яке є Христос. А я кажу це, що заповіту, від Бога затвердженого, Закон, що прийшов по чотириста тридцяти роках, не відкидає, щоб обітницю він зруйнував». З вищенаведеного місця Писання ми дізнаємося, що **насіння, якому було дано обітницю, – це Христос, Той самий, Який був обіцяний під час гріхопадіння.**

Тепер у зв'язку з обіцянкою Авраамові, що його насіння оволодіє містами його ворогів, прочитайте такі слова Бога Отця, звернені до Його Сина Ісуса Христа: «Ти Мій Син, Я сьогодні Тебе породив. Жадай Ти від Мене, і дам Я народи Тобі, як спадщину Твою, володіння ж Твоє аж по кінці землі! Ти їх повбиваєш залізним жезлом, потовчеш їх, як посуд ганчарський...» (Псал. 2:7-9).

Коли це станеться, тоді «смирненні успадкують землю і насолоджуватимуться великою кількістю світу», бо смирненні – це ті, хто прийшов до Христа і дізнався про Нього, віддавши себе Йому в раби. Павло каже: «А коли

ви Христові, то ви Авраамове насіння й за обітницею спадкоємці» (Гал. 3:29). Отже, разом із твердженням: «Тож знайте, що ті, хто від віри, то сини Авраамові. І Писання, передбачивши, що вірою Бог виправдає поган, благовістило Авраамові: Благословляться в тобі всі народи» (Гал. 3:7, 8), ми можемо зробити висновок навіть на цьому етапі нашого дослідження, що **обітниця Авраамові та його насінню була нічим іншим, як обітницею землі всім, хто через віру в Христа здобуде перемогу над гріхом**. І це підтверджується заявою Павла: «Бо обітницю Авраамові чи його насінню, що бути йому спадкоємцем світу, дано не Законом, але праведністю віри» (Римл. 4:13). (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 13 лютого 1890 р.)

«Свята Анна» проти Спасителя

Наступні цитати взяті з римо-католицької праці «Посібник з посвячення добрій святій Анні», яку офіційно схвалено. За цитатами йдуть коментарі з Біблії.

Ці цитати надруковані не з метою висміяти католиків або католицькі доктрини, а з надією піднести в їхній свідомості Господа Ісуса Христа до місця, яке Він посідає за волею і Словом Божим, але це місце, за вченням цієї католицької книжки, на жаль, відведене «Святій Анні».

«О Боже Ісусе, будь милостивий до вірних слуг Твоїї бабусі святої Анни, яви їм милість Твою і з любові до неї простягни їм руку допомоги у всіх їхніх потребах. О Маріє, Матір Божа, поручися завжди захищати тих, хто вшановує Твою благословенну Матір і служить Їй із благочестивим серцем» (с. 362).

«І сказав хтось Йому: Ото мати Твоя й Твої браття стоять онде осторонь, і говорити з Тобою бажають. А Він відповів тому, хто Йому говорив, і сказав: Хто мати Моя? І хто браття Мої? І, показавши рукою Своєю на учнів Своїх, Він промовив: Ото Моя мати та браття Мої! Бо хто волю Мого Отця, що на небі, чинитиме, той Мені брат, і сестра, і мати» (Матв. 12:47-50).

«О мудра й могутня Мати, що має стільки сили й заслуг перед Богом і царює у славі з Царицею Раю, благословенною Дочкою Твоюю Марією, ніколи не дозволяй серцю Твоєму забути про мої потреби. Я справді недостойний слуга Твій, але я дорожу в душі моїй думкою, що моє віддане служіння Тобі буде запорукою мого спасіння» (с. 364).

«Чи ж жінка забуде своє немовля, щоб не пожаліти їй сина утроби своєї? Та коли б вони позабували, то Я не забуду про тебе! Отож на долонях Своїх тебе вирізьбив Я, твої мури позавсіди передо Мною» (Ісаї 49:15, 16). «Тоді каже до нього Ісус: Відійди, сатано! Бож написано: Господеві Богові своєму вклоняйся, і служи Одному Йому» (Матв. 4:10), **а не через святу Анну**.

«О чарівна заступниця, представ себе за мене перед престолом Божественної Величності, щоб помислом твоїм я отримав прощення за скоєне зло, силу надалі перемагати пристрасті й благодать проводити всі дні мої в добрих справах» (с. 365).

«До Отця не приходять ніхто, якщо не через Мене» (Івана 14:6). «Бо Христос увійшов не в рукотворну святиню, що була на взір правдивої, але в саме небо, щоб з'явитись телер перед Божим лицем за нас» (Євр. 9:24). «Один бо є Бог, і один Посередник між Богом та людьми, людина Христос Ісус» (1 Тим. 2:5).

«Свята Мати Свята Анно, великою силою, яку дав тобі Бог, покажи себе моєю матір'ю, моєю утішницею і захисницею, прийми мене з Богом, Якого я так глибоко образила» (с. 370).

«А Бог доводить Свою любов до нас тим, що Христос умер за нас, коли ми були ще грішниками. Тож тим більше спасемося Ним від гніву тепер, коли кров'ю Його ми виправдані. Бо коли ми, будши ворогами, примирилися з Богом через смерть Сина Його, то тим більше, примирившись, спасемося життям Його» (Римл. 5:8-10).

«Свята Мати Свята Анно, тією великою силою, яку Бог дав тобі... утіш мене в моїх випробуваннях» (с. 370).

«Бо ви всім збагатилися в Ньому, словом усяким і всяким знанням...» (1 Кор. 1:5). «Сам же Господь наш Ісус Христос [не “свята Анна”], і Бог Отець наш, що нас полюбив і дав у благодаті вічну потіху та добру надію, нехай ваші серця Він потішить, і нехай Він зміцнить вас у всякому доброму ділі та в слові» (2 Сол. 2:16, 17).

«Зміцни мене в усіх битвах моїх; допоможи мені в день потреби моєї» (с. 370).

«Я все можу в Тім, Хто мене підкріплює, в Ісусі Христі» (Филп. 4:13). «Не надійтесь на князів, на людського сина, бо в ньому спасіння нема» (Псал. 146:3).

«Допоможи мені в день потреби моєї» (с. 370).

«Отож, приступаймо з відвагою до престолу благодаті [а не до “матінки Анни”], щоб прийняти милість та для своєчасної допомоги знайти благодать» (Євр. 4:16).

«Визволи мене від усякої небезпеки» (с. 370).

«І до Мене [а не “святу Анну”] поклич в день недолі, Я тебе порятую, ти ж прославиш Мене [не “святу Анну”]» (Псал. 50:15).

«Допоможи мені в годину смерті і відкрий мені двері раю. Амінь» (с. 370).

«Коля я піду хоча б навіть долиною смертної темряви, то не буду боятися злого, бо Ти [не “Свята Анна”] при мені, Твоє жезло й Твій посох вони мене втішать» (Псал. 23:4). «І знову промовив Ісус: Поправді, поправді кажу вам, що Я двері вівцям. Усі, скільки їх перше Мене приходило, то злодії й розбійники, але вівці не слухали їх. Я двері: коли через Мене хто ввійде, спасеться, і той ввійде та вийде, і пасовисько знайде» (Івана 10:7-9).

«Свята матінко Анно, помори мене з Господом моїм і Богом моїм, якого я образив» (с. 376).

«Хіба буде держатися міцно Мого він захисту, щоб мир учинити зо Мною, зо Мною щоб мир учинити» (Ісаї 27:5). У перекладі з англійської: «Нехай візьме він силу Мою, щоб примиритися зі Мною; і примириться зі Мною». «Отож, виправдавшись вірою, майте мир із Богом через Господа нашого Ісуса Христа» [а не через «святу Анну»] (Римл. 5:1).

«Моє серце, на жаль, мої нахили і моя воля прив'язані до суєти, до світу і чуттєвості. Ця велика любов, яку Бог живить до мене, численні блага, якими Він обдарував мене, не чіпають і не пробуджують мене від моєї провини. [Нескінченна сила і любов Бога занадто слабкі, і католик вдається до допомоги “святої Анни”.] Добра свята Анно, зміни ці нечестиві схильності» (с. 379, 380).

«Або погорджуєш багатством Його доброти, лагідности та довготерпіння, не знаючи, що Божа добрість провадить тебе до покаяння?» (Римл. 2:4). «І, як буду піднесений з землі, то до Себе Я всіх притягну» (Івана 12:32).

«Моя любя матінко свята Анно, я безмежно довіряю твоїм молитвам; я віддаю в твої благословенні руки мою душу, моє тіло і всі мої надії як у цьому світі, так і в світі прийдешньому» (с. 383).

«Не надійтесь на князів, на людського сина, бо в ньому спасіння нема: вийде дух його і він до своєї землі повертається, того дня його задуми гинуть! Блаженний, кому його поміч Бог Яковів, що надія його на Господа, Бога його» (Псал. 146:3-5). «Чи ж народ не звертається до свого Бога? За живих питатися мертвих?» (Ісаї 8:19). Зазначимо, що «Мати Анна», якщо така людина колись жила, то Писання не називає імені матері Марії, яка померла, але Господь Ісус Христос «завжди живий», щоб заступатися за нас (Євр. 7:25).

«Честь», «хвала, подяка, слава і любов моїй могутній і коханій святій Анні!» «Навіки» (с. 104, 325, 392).

«І я бачив, і чув голос багатьох Анголів навколо престолу, і тварин, і старців, і число їх було десятки тисяч раз по десять тисяч і тисячі тисяч. І казали вони гучним голосом: Достойний Агнець, що заколений, прийняти силу, і багатство, і мудрість, і міць, і честь, і славу, і благословення! І кожне створіння, що воно на небі, і на землі, і під землею, і на морі, і все, що в них, чув я, говорило: Тому, Хто сидить на престолі, і Агнцеві благословення, і честь, і слава, і сила на вічні віки» (Об'явл. 5:11-13). (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 18 жовтня 1894 р.)

Надія обітниці

Ні Авраам, ні Ісаак, ні Яків ніколи не мали жодної частки в обіцяній їм спадщині. Коли Стефан постав перед юдейським синедріоном на суді за своє життя, він послався на заклик Бога до Авраама йти до землі Ханаанської і сказав: «Та спадщини на ній Він не дав йому навіть на крок, але обіцяв дати її на володіння йому й його родові по нім, хоч дитини не мав він» (Дії 7:5). І це Стефан використовував як частину свого аргументу, що обітниця Ізраїлю ще не здійснилася. Але ми побачимо, що Господь не слабшає у Своїй обіцянці.

Не тільки Авраам не мав спадщини в землі, а й Ісаак та Яків були в такому ж становищі. Апостол каже: «Вірою Авраам, покликаний на місце, яке мав прийняти в спадщину, послухався та й пішов, не відаючи, куди йде. Вірою він перебував на Землі Обіцяній, як на чужій, і проживав у наметах з Ісааком та Яковом, співспадкоємцями тієї ж обітниці, бо чекав він міста, що має підвалини, що Бог його будівничий та творець» (Євр. 11:8-10).

І те ж саме вірно щодо численного потомства Авраама по вірі (вірші 13-16). Вони сповідували, що були мандрівниками й прибульцями на землі, яка була обіцяна їм у спадок; вони померли, не отримавши обіцяної спадщини або якоїсь її частини; **однак їхня віра була такою ж сильною, коли вони померли, як і тоді, коли була дана обіцянка.** Тому ми точно знаємо, що **ніхто з патріархів не очікував, що спадщина буде дана їм за життя.** Вони ясно заявили, каже Павло, що шукали країну, і ми вже дізналися, що цією країною була вся земля; і оскільки вони не були розчаровані тим, що країна не була дана їм за життя, очевидно, що **вони розуміли обітницю як воскресіння з мертвих.** Про це ясно сказав Павло, коли свідчив про свою віру перед Агрипою. Він сказав: «І тепер я стою отут суджений за надію обітниці, що Бог дав її нашим отцям, а її виконання чекають побачити наші дванадцять племен, служачи Богові безперестанно вдень та вночі. За цю надію, о царю, мене винуватять юдеї! Чому ви вважаєте за наймовірне, що Бог воскрешає померлих?» (Дії 26:6-8).

Усі, хто читав книгу Діань святих Апостолів, знають, що Павла піддавали гонінням з боку юдеїв за те, що він проповідував Христа. Це було причиною всіх гонінь юдеїв на християн. Після того як Петро та Іван зцілили кульгавого біля воріт храму й оголосили юдеям, що це сталося силою Ісуса з Назарету, якого вони розіп'яли і який воскрес із мертвих, «А коли промовляли вони до народу оце, до них приступили священники, і влада сторожі храму й саддукеї, обурюючись, що навчають народ та звіщають в Ісусі воскресіння з мертвих» (Дії. 4:1, 2). Це було тягарем усіх апостолів. Павло сказав, що в Коринті він не знав нічого іншого, окрім «Ісуса Христа, і Того розп'ятого...» (1 Кор. 2:2), і ми можемо бути певні, що

він не проповідував коринтянам інше Євангеліє, ніж іншим людям. Дійсно, коли Павло постав перед Агрипою і вимовив слова, процитовані в попередньому абзаці, він сказав: «Але, поміч від Бога одержавши, я стою аж до дня сьогоднішнього та свідкую малому й великому, нічого не розповідаючи, окрім того, що сказали Пророки й Мойсей, що статися має, що має Христос постраждати, що Він, як перший воскреснувши з мертвих, проповідувати буде світло народові й поганам» (Дії 26:22, 23).

Юдеї сповідували віру в писання Мойсея і пророків, і апостоли не проповідували нічого іншого. Коли Павла звинуватили юдеї перед Феліксом, він сказав: «Але признаюсь тобі, що в дорозі оцій, яку звать вони ерессю, я Богові отців служу так, що вірую всьому, що в Законі й у Пророків написане. І маю надію я в Бозі, чого й самі вони сподіваються, що настане воскресення праведних і неправедних» (Дії 24:14, 15).

Імовірно, у багатьох випадках, коли людей переслідували як єретиків, єресь, у якій їх звинувачували, була доктриною, якої їхні звинувачувачі мали би дотримуватися, якби вони були послідовними у своїй релігії. У переважній більшості випадків єретиками в церкві були люди, які корилися і говорили про істини Біблії, а їхніми гонителями були ті, хто своєю проповіддю був засуджений за непослідовність. Так юдеї дотримувалися вчення про воскресіння мертвих; але вони переслідували Павла за його проповідь, тому що вона мала на увазі проповідь Христа, Якого їхня гордість змушувала їх відкидати.

Тепер співвіднесіть ці факти із заявою Павла про те, що він був засуджений за надію обітниць, даної Богом батькам, і стане зрозуміло, що обітниця батькам свідчила, що через Христа вони повинні мати воскресіння з мертвих і через це увійти у свою спадщину. Павло очікував виконання цієї обітниць з такою ж палкою надією і такою ж непохитною вірою, як і Авраам, і саме це він мав на увазі, коли казав, що, «і навчає нас, щоб ми, відцуравшись безбожності та світських пожадливоростей, жили помірковано та праведно, і побожно в теперішнім віці, і чекали блаженної надії та з'явлення слави великого Бога й Спаси нашого Христа Ісуса» (Тита 2:12, 13).

Це було надією церкви в усі віки. Патріарх Йов посеред своїх глибоких страждань знаходив розраду в знанні, що його Відкупитель живий і останнього дня з'явиться на землі, і що, хоча черв'яки пожиратимуть його тіло, але в плоті своїй він побачить Бога (Йова 19:23-27). І знову, після того як він сказав про очевидність смерті й тління, він запитує: «Як помре чоловік, то чи він оживе?» і одразу ж відповідає на своє запитання, кажучи: «Буду мати надію по всі дні свого життя, аж поки не прийде заміна для мене! Кликав би Ти, то я відповів би Тобі, за чин Своїх рук сумував би» (Йова 14:14, 15). Що це буде за зміна і коли вона відбудеться, нам говорить апостол Павло таким чином: «Ось, кажу я вам таємницю: не всі ми заснемо, та всі переминемось, раптом, як оком змигнути, при останній сурмі: бо засурмить вона і мертві воскреснуть, а ми

перемінимось... тоді збудеться слово написане: Поглинута смерть перемогою! Де, смерте, твоя перемога? Де твоє, смерте, жало?» (1 Кор. 15:51-55).

Ісаї також, говорячи про запустіння Ізраїлю, сказав: «Померлі твої оживуть, воскресне й моє мертве тіло. тому пробудіться й співайте, ви мешканці пороху, бо роса Твоя це роса зцілень, і земля викине мертвих» (Ісаї 26:19). І це станеться в той час, про який ідеться в наступних віршах, що їх Павло цитував, коли показував коринтянам таємницю воскресіння з мертвих: «І вчинить Господь Саваот на горі цій гостину з страв ситих, гостину із вин молодих, із шпикового товщу, із очищених вин молодих. І Він на горі цій понищить заслону, заслону над усіма народами, та покриття, що розтягнене над усіма людьми. Смерть знищена буде назавжди, і витре сльозу Господь Бог із обличчя усякого, і ганьбу народу Свого він усуне з усієї землі, бо Господь це сказав. І скажуть в той день: Це наш Бог, що на Нього ми мали надію і Він спас нас! Це Господь, що на Нього ми мали надію, тішмося ж ми та радіймо спасінням Його!» (Ісаї 25:6-9). (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 27 лютого 1890 р.)

Залишок, який залишається

Ми знову повертаємося до Авраама й обітниці, даної йому та його потомству. Ми дізналися, що обітниця була підтверджена йому у Христі; і, звісно, так і було, коли йому було обіцяно сина, бо в Писанні сказано: «І вірував Аврам Господеві, а Він залічив йому те в праведність» (Бут. 15:6). **Прирахування його віри до праведності було не чим іншим, як прощенням його гріхів через Христа.** Про це ясно говориться в Посланні до римлян 4:3-9. У той самий час, коли йому було підтверджено обітницю, Господь сказав Авраамові: «І промовив Господь до Авраама: Добре знай, що потомство твоє буде приходьком в землі не своїй. І будуть служити вони, і будуть їх мучити чотири сотні літ. Але народ, якому служити вони будуть, Я засуджу; та вони потім вийдуть з великим маєтком» (Бут. 15:13, 14).

У цьому тексті ми читаємо передбачення про перебування в Єгипті; але тут міститься більше, ніж тільки це, бо **сини Ізраїлеві не були в Єгипті чотириста років.** Від того часу, як Аврааму була дана обітниця, до дарування закону (*ред.: на горі Синаї*), одразу після виходу з Єгипту, минуло всього чотириста тридцять років (Гал. 3:17). Ми можемо легко визначити цей час таким чином: від часу, коли була дана обітниця, до народження Ісаака минуло двадцять п'ять років. Порівняйте Бут. 12:1-4 і Бут. 21:5. Від народження Ісаака до народження Якова минуло шістдесят років (Бут. 25:26). Від народження Якова до зішестя в Єгипет минуло сто тридцять років (Бут. 47:8, 9). Таким чином, від обіцянки Аврааму до зішестя в Єгипет минуло (25 + 60 + 130 = 215 років). А Йосип Флавій каже («Старожитності», розділ 15, параграф 2), що тривалість перебування в Єгипті (*ред.: чисте перебування*) становила двісті п'ятнадцять років, таким чином, виходить чотириста тридцять років (Гал. 3:17).

Але як щодо чотирьохсот років страждань, які, за словами Господа, повинні були понести нащадки Авраама? З тексту, а також з Дії 7:6, 7 випливає, що чотириста років закінчилися під час виходу, в той самий час саме час, коли закінчилися і чотириста тридцять років. Таким чином, ці гоніння мали розпочатися через тридцять років після того, як Аврааму була вперше дана обітниця, або коли Ісааку було близько п'яти років. Далі у Гал. 4:29 Павло каже, що «хто родився за тілом», а саме Ізмаїл, переслідував Ісаака, який був народжений по Духу; і це не може належати до будь-якого іншого часу, окрім того, коли Ізмаїл «насміхався» з Ісаака, що призвело до вигнання Ізмаїла та його матері (Бут. 21:9, 10). **Це єдиний зафіксований випадок переслідування Ісаака Ізмаїлом, і сталося це, наскільки можна підрахувати, приблизно за тридцять років після обітниці і за чотириста років до визволення з Єгипту.** Таким чином,

з чотирьохсот років страждань було сто вісімдесят п'ять, які вони перенесли в землі Ханаанській і в прилеглих країнах. Однак весь цей час вони поневірилися в країні, яка їм не належала. Порівняйте Бут. 15:13 і Євр. 11:9.

Ми минули рабство в Єгипті й підійшли до часу виходу. Коли Мойсей був посланий до Єгипту для визволення народу, Господь дав йому таке послання: «Тому скажи синам Ізраїлевим: Я Господь! І Я виведу вас з-під тягарів Єгипту, і визволю вас від їхньої роботи, і звільню вас витягненим раменом та великими присудами. І візьму вас Собі за народа, і буду вам Богом, і ви познаєте, що Я Господь, Бог ваш, що виводить вас із-під тягарів Єгипту! І введу вас до того Краю, що про нього Я підняв був Свою руку, щоб дати його Авраамові, Ісакові та Якову. І Я дам його вам на спадщину. Я Господь» (Вих. 6:6-8).

Тут обітниця Аврааму, яка була відновлена Ісаку та Якову, була знову дана їхнім нащадкам. І на виконання цієї ж обітниці Господь сказав їм, коли вони вийшли з Єгипту: «Ви бачили, що Я зробив був Єгиптові, і носив вас на крилах орлиних, і привів вас до Себе. А тепер, коли справді послухасте Мого голосу, і будете дотримувати заповіту Мого, то станете Мені власністю більше всіх народів, бо вся земля то Моя! А ви станете Мені царством священиків та народом святим. Оце ті речі, що про них будеш казати Ізраїлевим синам» (Вих. 19:4-6).

Про те, що це була та ж сама обіцянка, яка була дана Аврааму, ми маємо чітке твердження в наступних словах, що містяться у П. Зак. 7:6-8: «бо ти святий народ для Господа, Бога свого, тебе вибрав Господь, Бог твій, щоб ти був Йому вибраним народом зо всіх народів, що на поверхні землі. Не через численність вашу понад усі народи Господь уподобав вас та вибрав вас, бож ви найменші зо всіх народів, але з Господньої любови до вас, і через додержання Його присяги, що присягнув був вашим батькам, Господь вивів вас сильною рукою, і викупив тебе з дому рабства, з руки фараона, царя єгипетського».

Коли ми читаємо обітницю, записану в Бут. 22:17, ми відзначаємо, що слова «потомство твоє внаслідок брами твоїх ворогів» включають спокій від гноблення. Так і обітниця ізраїльтянам включала не тільки володіння землею, а й спокій. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 13 березня 1890 р.)

ЛЮТИЙ

Істинний Ізраїль

Обіцянка говорить: «Переможцеві сісти Я дам на Моєму престолі зо Мною, як і Я переміг був, і з Отцем Своїм сів на престолі Його» (Об'явл. 3:21). Слово «Ізраїль» означає «князь Божий» або «той, хто перемагає». Це ім'я було дано Якову після того, як він усю ніч боровся з ангелом і здобув перемогу. Господь сказав йому: «Не Яків буде називатися вже ймення твоє, але Ізраїль, бо ти боровся з Богом та з людьми, і подужав» (Бут. 32:28). Тому переможець – це ізраїльтянин; і обітниця свідчить, що тим, хто є ізраїльтянами, Христос дасть сісти з Ним на Його престолі.

Природні нащадки Авраама ніколи не вважалися справжнім Ізраїлем і спадкоємцями за обітницею, якщо вони не були, подібно до нього, праведниками. Коли Христос сказав юдеям, що якщо вони повірять у Нього, то пізнають істину, і істина зробить їх вільними, вони відповіли: «Авраамів ми рід, і нічийми невірниками не були ми ніколи» (Івана 8:33). Але Ісус показав їм, що вони перебувають у гіршому рабстві, ніж будь-яке людське рабство, а саме в рабстві гріха (вірш 34); і на їхні повторні заяви, що вони діти Авраама, Він відповів: «Коли б ви Авраамові діти були, то чинили б діла Авраамові. А тепер ось ви хочете вбити Мене, Чоловіка, що вам казав правду, яку чув Я від Бога. Цього Авраам не робив... Ваш батько диявол, і пожадливісті батька свого ви виконувати хочете. Він був душоуб споконвіку, і в правді не встояв, бо правди нема в нім. Як говорить неправду, то говорить зо свого, бо він неправдомовець і батько неправді» (вірші 39, 40, 44).

Так само Іван Хреститель закликав нечестивих фарисеїв і саддукеїв не спокушатися, що вони діти Авраама, бо Бог може з каміння спорудити дітей Авраама (Матв. 3:7-9), явно маючи на увазі, що, перш ніж виконати обітницю для таких негідних нащадків, якими були вони, Бог візьме каміння і спорудить дітей Авраама. Те, що ця ідея не була новою, видно з того факту, що навіть у пустелі в той самий час, коли обітниця була поновлена євреям під час виходу, упертий єврей, який відмовився упокоритися перед Богом і визнати свій гріх у день викуплення, був викреслений зі свого народу (Левит 23:28, 29), у той час як чужинцеві в будь-який час дозволялося зараховувати себе до Ізраїлю через акт обрізання.

Обрізання було знаком єврейського громадянства. Людина, яка пройшла обрізання, вважалася ізраїльтянином; однак, як уже говорилося, цей обряд здійснювався над чужинцями (*ред.: іноземцями*), після чого їх вважали такими самими, як і тих, хто народився від єврейських батьків, показуючи тим самим, що природні нащадки Авраама не становили весь Ізраїль. Більше

того, у нас є докази того, що Господь ніколи не вважав зовнішній знак обрізання, чи то в місцевого жителя, чи то в чужинця, свідоцтвом того, що ця людина справді є спадкоємцем Авраама. З наступного уривка ми дізнаємося, що мало на увазі обрізання: «Блаженна людина, якій Господь не порухе гріха! Чи ж це блаженство з обрізання чи з необрізання? Бо говоримо, що віра залічена Авраамові в праведність. Як же залічена? Як був в обрізанні, чи в необрізанні? Не в обрізанні, але в необрізанні! І прийняв він ознаку обрізання, печать праведности через віру, що її в необрізанні мав, щоб йому бути отцем усіх віруючих, хоч були необрізані, щоб і їм залічено праведність» (Римл. 4:8-11).

Авраам прийняв обрізання на знак того, що він здобув «праведність Божу, яка від віри в Ісуса Христа». Обрізання **було знаком праведності. Якщо людина була обрізана, але не була праведною, вона була не більше дитиною Авраама, ніж будь-яка інша людина; а хто був праведним, як Авраам, той справді був його дитиною.** Тому Авраам був батьком усіх тих, хто увірував, як обрізаних, так і необрізаних. Про те, що зовнішнє обрізання не робить людину ізраїльтянином, якщо вона не праведна, Павло ясно говорить у Посланні до римлян 2:25-29: «Обрізання корисне, коли виконуєш Закона; а коли ти переступник Закону, то обрізання твоє стало необрізанням. Отож, коли необрізаний зберігає постанови Закону, то чи не порухесться його необрізання за обрізання? І необрізаний з природи, виконуючи Закона, чи не осудить тебе, переступника Закону з Писанням і обрізанням? Бо не той юдей, що є ним назовні, і не то обрізання, що назовні на тілі, але той, що є юдей потаємно, духово, і обрізання серця духом, а не за буквою; і йому похвала не від людей, а від Бога».

Це було вірно не тільки тоді, коли писав апостол, а й від самого початку історії єврейського народу. Коли Господь давав закони Своему народові з гори Сінай, Він сказав, що, якщо вони не послухаються Його, Він наведе спустошення на їхню землю, і вони загинуть серед язичників, але, «І визнають вони гріх свій та гріх батьків своїх, що ними спроневірилися були Мені, а також, що ходили проти Мене. Також і Я піду проти них, і впроваджу їх до краю їхніх ворогів. Якщо тоді впокориться їхнє необрізане серце, то тоді понесуть кару за свої гріхи. І Я згадаю заповіта Свого з Яковом, а також заповіта Свого з Ісаком, і також заповіта Свого з Авраамом згадаю, і згадаю той Край» (Левит 26:40-42).

І так було за часів Мойсея, так само як і за часів Христа, що «ізраїльтянином воістину» був той, у кому «не було лукавства». В 11-му розділі Послання до римлян апостол дуже переконливо показує, яким чином обітниці Ізраїлю можуть бути виконані, навіть якщо всі буквальні нащадки Якова втратять своє право на спадщину. У першому і другому віршах він заявляє, що Бог не прогнав Свій народ. Це могло б навести нас на думку, що буквальний Ізраїль усе ще є обраним народом Божим, якби він не сказав у вірші 5, що ті, хто залишився, – «за вибором благодаті». Потім він представляє Ізраїль у вигляді оливкового дерева. Деякі гілки були відрізані, а язичники, дика маслина, були щеплені. Це щеплення суперечить

природі, тому що щеплені гілки мають корінь і м'якоть прирученої оливки, до якої вони щеплені, і приносять той самий плід. **Він попереджає тих, хто щеплений, не вихвалитися, бо вони варті тільки вірою, і як природні гілки були відламані через невір'я, так і вони можуть бути видалені. Євреї, природні гілки, стануть частиною дерева, але якщо вони і стануть, то не як первісні гілки, а як духовно щеплені по вірі в Ісуса.** Таким чином, народ Ізраїлю буде тільки духовним народом, тими, хто Христові, «і так увесь Ізраїль спасеться» (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 8 травня 1890 р.)

Непогрішність папи

Звідки вона береться? Як він її отримує?

Для того щоб відповісти на ці запитання чесніше і повніше, давайте подивимося, що являє собою точний і офіційний виклад цього твердження – «непогрішно». Ось твердження: «Отже, вірно дотримуючись традиції, прийнятої від початку християнської віри, на славу Бога, Спасителя нашого, задля піднесення католицької релігії та порятунку християнського народу, ми, священний собор, стверджуючи, навчаємо й визначаємо, що це богоодкровенний догмат; що **римський понтифік, коли він каже *ex cathedra* (ред.: *ex cathedra*), є непогрішимим.**: з кафедри), тобто, коли він, виконуючи посаду пастора і вчителя всіх християн, через свою верховну апостольську владу визначає вчення про віру або моральність, якого має дотримуватися вся церква, він завдяки Божественній допомозі, обіцяній йому блаженним Петром, **володіє тією непогрішністю**, якою Божественний Відкупитель забажав наділити Свою церкву у визначенні вчення про віру або моральність; і що, отже, такі **визначення згаданого римського понтифіка самі по собі непорушні і не залежать від згоди церкви**».

Отже, католики вірять, що папа непогрішний, коли він навчає вірян *ex cathedra*, тобто «з кафедри» Святого Петра, у питаннях віри або моралі (Католицька віра, с. 69).

З цього видно, що немає жодних домагань на непогрішність папи, крім тих випадків, коли він говорить *ex cathedra*, тобто з «кафедри Святого Петра»:

- (а) «**як батько і лікар** (ред.: *богослов*) усіх християн»,
- (б) «**виконуючи посаду пастора і вчителя всіх християн**»,
- (в) **і тільки тоді, коли він говорить з питання віри або моралі.**

Тобто, якщо він говорить або пише тільки як священник, єпископ або богослов, він не претендує на непогрішність, і те, що він говорить або пише, не претендує на непогрішну істину. Якщо він говорить про погоду або врожай, або про втрату тимчасової влади, або про політику загалом, або про свою велику «любов до протестантів» – у жодному з цих випадків не стверджується, що непогрішність стосується його або будь-чого, що він говорить.

Із самого догмату абсолютно ясно стверджується не те, що непогрішність узагалі стосується людини, яка випадково стала папою, а те, що вона стосується папи, який випадково став людиною. Наприклад, Йоахім Печчі випадково став папою. Коли він був звичайним Йоахімом Печчі і ніким іншим, до нього не додавали ні найменшого натяку на домагання на непогрішність. І якби він завжди залишався простим Йоахімом Печчі, то ні в кого і в думках не виникло б щось

подібне. Коли він став «батьком Печчі», священником, усе було точно так само; коли він став єпископом Печчі, усе було точно так само; коли він став архієпископом Печчі, усе було точно так само; і коли він став кардиналом Печчі, усе було точно так само – **на жодній із цих посад, які він обіймав, ні в кого не виникало й думки про його непогрішність**. І якби він завжди залишався на одній із цих посад, то жодна думка про непогрішність ніколи не була б пов'язана з ним.

Отже, цілком очевидно, що поза посадою Папи Римського немає жодної думки про непогрішність, пов'язаної з людиною, яка випадково стає папою. Як священник, або єпископ, або архієпископ, або кардинал він не має жодного стосунку до непогрішності. Проте 363 голосами проти двох, єпископів, архієпископів і кардиналів, було встановлено доктрину, **що непогрішність дійсно прикріплюється до нього, коли він стає папою. І це при тому що жоден із 363 не зробив жодної заяви про непогрішність зі свого боку!**

Таким чином, ми маємо справу з абсурдним припущенням, що 363 елементи абсолютної схильності до помилок можуть непогрішно затвердити доктрину про те, що непогрішність пов'язана з одним із їхніх власних, абсолютно схильних до помилок «я», коли він стає папою! Ні, це ще не зовсім повний виклад справи; бо, коли 363 проголосували за це, це не було непогрішно встановлено, поки папа не проголосив це *ex cathedra*. **Тобто 363 погрішних проголосували непогрішно, потім той, хто до цього був погрішний, проголосив це непогрішним, і в такий спосіб це стало непогрішно.** Іншими словами, 363 тих, хто помиляється, проголосували за його непогрішність, коли він промовляє *ex cathedra*; але це не могло бути безумовно непогрішним, доки він сам непогрішно не проголосив це; але при цьому він не міг непогрішно проголосити це, доки це не стало непогрішним! Подібне породжує абсолютно несхоже і з нічого з'явилося щось! (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 29 листопада 1894 р.)

Даниїл, розділ 7. Перші три царі

«За першого року Валтасара, царя вавилонського, бачив Даниїл сон та пророцьке видіння голови своєї на своєму ложі. Того часу записав він сон, сказавши з нього головне» (Дан. 7:1).

Який саме рік був першим роком правління Валтасара, ми не можемо визначити. Раніше з упевненістю стверджували, що це був 555 рік до н. е.; але потім припустили, що Валтасар і Набонід були однією і тією ж людиною. Ім'я Набонід зустрічається в оповіданнях про повалення Вавилону; і, знаючи, що він почав царювати 555 року до н. е., хронологи відзначили 555 рік як перший рік правління Валтасара. Але пізніші дослідження виявили той факт, що Валтасар був сином Набоніда і просто асоціювався як цар, який царює зі своїм батьком (*ред.: співправитель*). Коли Кір виступив проти Вавилону, Набонід вийшов йому назустріч, але, зазнавши поразки, зачинився в Борсиппі, за кілька миль нижче від Вавилону, доручивши управління містом Вавилоном Валтасару.

Це пояснює, чому Валтасар у ніч свого великого бенкету обіцяв зробити Даниїла третім правителем у царстві (Дан. 5:16), а не другим, якщо той витлумачить написане на стіні. Він обіцяв Даниїлу найвище місце, яке тільки можна було отримати. Набонід був першим, сам Валтасар – другим, а Даниїл став третім. Це один із найсильніших доказів точності Біблії як історичного запису. Що більше розкопується стародавніх джерел, то точнішою і достовірнішою стає Біблія. «Даниїл заговорив та й сказав: Бачив я в своєму видінні вночі, аж ось чотири небесні вітри вдарили на Велике море. І чотири великі звірі піднялися з моря, різні один від одного» (Дан. 7:2, 3).

Писання ніколи не ставить людину перед необхідністю гадати про будь-що, що Бог бажає, щоб вона зрозуміла; Він бажає, щоб ми зрозуміли книгу пророка Даниїла (Матв. 24:15), і тому ми звернемося до Біблії за тлумаченням цього видіння. У цьому ж 7-му розділі ми маємо пояснення. У 17-му вірші говориться: «Ці великі звірі, що їх чотири, це чотири царі встануть з землі». І потім, показуючи нам, що маються на увазі не окремі царі, а царства, наступний вірш продовжує: «І приймуть царство святі Всевишнього, і будуть міцно держати царювання аж навіки, і аж на віки віків» (вірш 18). З цього вірша ми дізнаємося, що ці чотири царства будуть єдиними вселенськими імперіями до встановлення Царства Божого, спадкоємцями якого стануть святі і в якому вони житимуть вічно. Ми знаємо, що це було завершенням чотирьох царств з Дан. 2. Таким чином ми знаємо, що чотири царі з Дан. 7 повинні бути ідентичні чотирьом царям з Дан. 2; бо абсолютно неможливо, щоб дві серії вселенських царств існували на землі в один і той самий час.

Є ще два символи, а саме вітри і море, – символічні, бо звірі символічні, і буквальні вітри і море; але вони легко зрозумілі. Чотири звірі (царства) з'явилися внаслідок боротьби чотирьох небесних вітрів на великому морі. Вітри, що дмуть на морі, спричиняють паніку. Але сум'яття, внаслідок якого народи здійснюються й падають, – це війна; тому ми повинні зробити висновок, що чотири вітри, які дмуть на великому морі, уособлюють чвари між народами землі.

Слід прийняти як факт, що якщо символ одного разу використаний у пророцтві з певним значенням, то він повинен мати те саме значення в будь-якому іншому пророцтві, де він зустрічається. Якби це було не так, ми не мали б гармонії в Біблії. Дотримуючись цього принципу, все тоді буде гармонійно. У 17-му розділі книги Об'явлення Іван каже, що він бачив жінку, яка сиділа на багатьох водах (вірш 1); і ангел сказав йому (вірш 15), що ці води були «народами, племенами та язиками». Тоді велике море з Дан. 7 має представляти народи землі. Дивіться також Ісаї 8:7, де цар Ассирії названий «водами річки». Якщо море означає людей, то, звичайно ж, хвилювання моря вітрами означає хвилювання пристрастей людських. У гармонії з цим ми знаходимо в Єрем. 25:32, 33, що внаслідок сильного вихору, який здійметься від берегів землі, вбиті будуть від одного кінця землі до іншого кінця землі. В Об'явл. 7:1-3 вітер, несамовиті пристрасті людські, представлені як такі, що утримуються, щоб не зашкодити землі.

Отже, пророцтво представляє чотири вселенські імперії: Вавилон, Мідо-Персію, Грецію та Рим, кожна з яких виникла внаслідок некерованих пристрастей людей. Вони були представлені таким чином, щоб виявити додаткові особливості. Перший, Вавилон, з його силою і славою, був представлений левом з орлиними крилами (Дан. 7:4). В одному місці він описується так: «Бо оце Я поставлю халдеїв, народ лютий та скорий, що грає по широкій землі, щоб захопити оселі, які не його. Страшний та грізний він, від нього самого виходить і право його, і великість його. І від пантер його коні швидші, і від вовків вечерових лютіші» (Авак. 1:6-8).

Даніїл продовжує про цього першого звіра: «Передній був, як лев, а крила в нього орлині. Я бачив, аж ось були вирвані йому крила, і він був піднятий від землі, і поставлений на ноги, як людина, і серце людське було йому дане» (Дан. 7:4).

Крила на спині лева символізують стрімкість, з якою Вавилон поширював свої завоювання (див. Ав. 1:6-8). Своїми крилами він був піднятий від землі й височів над будь-якою перешкодою, що лежала на шляху, і таким чином його просування було безперешкодним. Але слава Вавилонського царства закінчилася з Навуходоносором. Царство було таким же величним, як і колись, але сила, що підтримує цю пишність, зникла. Воно більше не долало всі перешкоди, як на орлиних крилах; воно стояло на місці й не розширювало своїх завоювань. Замість того щоб бути лев'ячою пристрастю, Валтасар був настільки боязкий, що «ослабили суглоби крижів його, і билися коліна його одне об одне» (Дан. 5:6), коли в розпал його богохульних одкровенень на стіні з'явився запис. Ми бачимо,

що «совість робить боягузами» всіх нечестивих людей, коли вони бачать почерк Божий, чи то на стіні, чи то в Його книзі.

«А ось звір інший, другий, подібний до ведмеда, і був поставлений на одному боці, і було три ребрі в його пащі між зубами його. І йому сказали так: Уставай, їж багато м'яса!» (Дан. 7:5). Фразу «був поставлений на одному боці» можна перекласти з англійського тексту ще як «і він підніс себе з одного боку». А маргінальне читання звучить так: «Він підніс одне панування». Це вказує на те, що насправді одна з гілок Мідо-Персидської імперії мала першість. Спочатку Мідійське царство було царством, а Персія – лише провінцією. Коли почалася вавилонська експедиція, її очолив Дарій, цар Мідії; його племінник Кір, принц Персії, був просто союзником. Коли Вавилон був завойований, Дарій зайняв трон; але після смерті Дарія середина частина царства стала другорядною. Деякі історики стверджують, що Персія повстала з Мідії і завоювала своє панування. Але як би там не було, безсумнівно, що Персія була провідною державою в Мідо-Персидському пануванні. Вона настільки височила над серединною частиною, що про імперію часто говорять просто як про Перську імперію.

«...йому сказали так: Уставай, їж багато м'яса!» (Дан. 7:5). З цього ми бачимо, наскільки доречно було використовувати другу лінію символів (*ред.: Дан. 7 на відміну від Дан. 2*) для позначення чотирьох царств. Їхні особливості не могли бути вказані частинами боввана (Дан. 2), за винятком того, що одне могло бути показане сильнішим або величнішим, ніж інше. Але в цій лінії (Дан. 7) вказані додаткові характеристики. Так, показано, що **Мідо-Персидська імперія характеризувалася жагою до завоювань та зневагою до людського життя**. Кожен читач історії знає, що жорстока, деспотична вдача більшості перських царів і величезні армії, якими вони жертвували, повністю підтверджують характер, який пророцтво надає цій імперії. Історик Прідо оголошує перських царів після Кіра «найгіршою расою людей, яка коли-небудь керувала імперією».

«Потому я бачив, аж ось звір інший, мов пантера (*пер.з англ. леопард*), а в нього на спині чотири пташині крилі. Цей звір мав чотири голови, і була йому дана влада» (Дан. 7:6).

Леопард – дуже швидконогий звір, а додавання чотирьох крил додало б йому майже незбагненної швидкості. Ніщо не могло б точніше уявити грецьку імперію за Олександра Македонського, саме ім'я якого є синонімом швидкості руху. За словами історика Ролліна (книга 15, розділ 2, останній абзац), «Олександр менш ніж за вісім років пройшов зі своєю армією понад тисячу сімсот ліг, не враховуючи повернення до Вавилону. І він перемагав ворогів у міру просування» (*ред.: 1 ліга – 4,8 км., 8 600 км.*).

Голови цього звіра можуть вказувати не на що інше, як на чотири частини, на які було розділено Грецьку імперію після смерті Олександра. Майте на увазі, що Грецьку імперію не було розділено на чотири інші імперії, але в однієї імперії були голови, як і в леопарда в пророцтві (Е. Дж. Вагонер. *The Present Truth*, 11 вересня 1890 р.)

Христос чи Петро – хто? Христос і глава (ч. 1)

Догмат про папську непогіршність свідчить, що папа непогіршний не через якусь обіцянку, дану йому самому як особі або посадовій особі, а «через Божественну допомогу, обіцяну йому в блаженному Петрі».

Тому при вивченні цього питання досить доречно запитати, як папські богослови знаходять, що це було обіцяно Петру? І чи було насправді це обіцяно Петру, чи папі «в блаженному Петрі», чи в будь-кому ще?

Твердження, що це обіцяно йому тільки «в блаженному Петрі», необхідне для того, щоб встановити хоч якийсь зв'язок між папою і Петром. І цей суттєвий зв'язок встановлюється, коли папа говорить *ex cathedra*, тобто «з кафедри» святого Петра. **Але якщо виявиться, що Петру взагалі ніколи не була обіцяна непогіршність, то з цього випливає, що навіть кафедра святого Петра не може забезпечити папі таку бажану непогіршність.**

Правда в тому, що ця обіцянка непогіршності Петру, а отже, і папі «в блаженному Петрі» виникає з того самого закону, що, як ми вже з'ясували, є джерелом «непогіршності» папи, а саме **закону, згідно з яким подібне породжує зовсім несхоже і з нічого виникає щось**. Насправді він породжений двома величезними припущеннями:

По-перше, що Церква Христа «повинна мати видимого главу» і, по-друге, що Петро є цим главою. Перше з цих припущень кардинал Гіббонс сформулював так: **«Єдність управління не менш істотна для Церкви Христової, ніж єдність вчення**. Наш Божественний Спаситель ніколи не говорить про Свої церкви, але про Свою Церкву. Він не каже: “На скелі оцій побудую Я церкви Свої”, але: “На скелі оцій побудую Я церкву Свою”, з чого ми повинні зробити висновок, що в Його наміри ніколи не входило створювати або санкціонувати різні конфліктні деномінації, але одне корпоративне тіло з усіма його членами, об'єднаними під одним видимим главою, бо, оскільки Церква – видиме тіло, вона повинна мати видимого главу» (Віра наших отців, с. 24, 25).

На цьому сумнівному припущенні, що Церква Христова «повинна мати видимого главу», побудовано все папство з його претензією на непогіршність і на все інше, що воно претендує мати і чим претендує бути. Але ніщо не може бути більш хибним, ніж ідея, що Церква Христа має або «повинна мати видимого главу».

Ісус Христос Сам є главою Церкви, бо написано: «Хочу ж я, щоб ви знали, що всякому чоловікові голова Христос, а жінці голова чоловік, голова ж Христові Бог» (1 Кор. 11:3); «І ви тіло Христове, а зосібна ви члени!» (1 Кор. 12:27); Він «є глава тіла, церкви».

Господь Ісус прожив у цьому світі ціле життя як людина, схильна до всіх людських слабкостей і немочей; бо Він сказав про Себе: «Я нічого не можу робити Сам від Себе» (Івана 5:30). І оскільки Він також сказав усім людям: «без Мене нічого чинити не можете ви» (Івана 15:5), то цілком зрозуміло, що в цьому світі Він поставив Себе на місце людини; однак Він був керований Отцем на всьому шляху, бо Він сказав: «Отець, що в Мені перебуває, Той чинить діла ті» (Івана 14:10).

Таким чином, Він не утверджував Себе і не йшов Своїм власним шляхом, але Він довірився Отцеві, і був ведений Ним, і був навчений Ним, як і всі ми, що маємо бути спасенні Ним. Він був не Сам по Собі і не йшов Своїм шляхом, але тільки так, як вів Його Отець; тобто **Отець був Його головою увесь час, доки Він був у цьому світі як людина; а Отець, як Голова, був увесь цей час невидимий**. І це має показати, і справді показує, людині шлях, яким вона має йти, той шлях, яким ішов Ісус Христос, живучи християнським життям у цьому світі.

Якби Господь Ісус попросив, щоб у цьому світі Ним керував видимий глава, це означало б заперечення Отця. І для будь-кого, хто сповідує віру в Ісуса, просити для себе видимого главу, щоб бути його провідником, – означає заперечувати Ісуса Христа. Християнин повинен бачити Того, Хто невидимий (Євр. 11:27). Християнин повинен дивитися на те, що невидиме (2 Кор. 4:18). А невидиме Боже ясно видиме (Римл. 1:20). Тож ніщо не може більш ясно показати земну і плотську сутність усіх папських концепцій, ніж ця вимога, щоб Церква Христова мала «видимого главу». **Будь-яка церква, у якій є видимий глава, не є і не може бути церквою Христа.** А саме такою є Римокатолицька церква. (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 6 грудня 1894 р.)

Христос чи Петро – хто? Без видимого глави (ч. 2)

І знову кардинал Гіббонс каже: «Його Церкву можна порівняти з людським тілом. В одному тілі є багато членів, усі вони нерозривно пов'язані з головою. Голова наказує, і нога миттєво рухається, рука піднімається, і губи розкриваються. Так і наш Господь постановив, щоб Його Церква, що складається з багатьох членів, була з'єднана з одним верховним видимим головою, якому вони зобов'язані коритися» (Віра наших отців, с. 26).

Церква Христа – це Тіло Христа, це правда. І Сам Христос – Глава цього «тіла Його, що є Церква». І прибрати **Христа, істинного Главу цього тіла, і поставити на Його місце іншого, людину, – значить забрати все життя з церкви та зробити її млявою в тому, що стосується Господа або духовності. Прибрати істинного голову будь-якого тіла і поставити на його місце іншого – означає знищити життя цього тіла.** Навіть якщо голова, яку замінять, буде справді закріплена якимось чином, все, що може являти собою ця річ, буде лише мертвою формою. І такою є католицька церква, згідно з усіма уявленнями про неї, які викладає саме папство.

Знову цитуємо з того ж джерела: «Церкву в Писанні іменують прекрасною назвою нареченої або дружини Христа, і християнський закон допускає тільки одну дружину» (там само).

Це саме по собі правильно. І той же християнський закон допускає тільки одного чоловіка. Так ось, у цьому символі Писання Христос займає місце чоловіка для дружини. А оскільки християнський закон допускає тільки одного чоловіка, то з цього ясно випливає, що, якщо хтось інший поставить себе на місце чоловіка цієї дружини – церкви, – це буде яким порушенням християнського закону. І для будь-якої дружини – будь-якої церкви, яка претендує на те, щоб бути нареченою або дружиною Христа, – дозволити іншій людині зайняти місце Христа, істинного чоловіка для неї, – це, безсумнівно, порушення християнського закону.

Порушити християнський закон – це оголосити себе перелюбницею і блудницею. І такою є католицька церква, згідно з її власною авторитетною заявою.

Твердження, що Петро був першим, хто зайняв це незаконне місце по відношенню до «дружини Христа», або що ця «дружина» прийняла Петра як першу заміну свого істинного і живого чоловіка, – це анітрохи не змінює сутнісної аморальності цього й не звільняє від справедливого обвинувачення в тому, що це є порушенням християнського закону, який допускає тільки одного чоловіка: «Бо заміжня жінка, поки живе чоловік, прив'язана до нього Законом...» (Римл. 7:2). Таким чином, згідно з Писанням, християнин, а в даному випадку християнська

церква, перебуває у шлюбі з Христом – «з Воскреслим з мертвих» – доти, доки Він живий. **Тому, якщо будь-яка християнська церква з'єднується з іншим чоловіком, поки живий Ісус Христос, то Писання істини називає її «перелюбницею».** Отже, оскільки католицька церква стверджує, що вона «дружина Христа», але водночас вимагає «іншого чоловіка» як свого видимого чоловіка, свого «видимого глави», щоб «говорити з нею про Його почуття у вірі та моральності», оскільки це її власний вияв і вона не претендує ні на що інше, вона зобов'язана заявити, що Ісус Христос мертвий, або ж визнати себе перелюбницею. І в будь-якому разі цілком зрозуміло, що вона не є нареченою або дружиною Христа; бо, якщо вона буде стверджувати, що Він помер і що через це вона має право з'єднатися з цим іншим, то вона не Його дружина, а дружина іншого чоловіка; якщо ж вона не допустить заявити, що Христос помер, то «поки живе чоловік, вона буде вважатися перелюбницею, якщо стане дружиною іншому чоловікові», і в цьому разі вона так само не є Його дружиною. Таким чином, з її власних проявів і на підставі її власних тверджень можна зробити висновок, що **католицька церква ні в якому сенсі не є християнською церквою.** (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 6 грудня 1894 р.)

Христос чи Петро – хто? Хто основа? (ч. 3)

Як же тоді справи з її іншим припущенням, що Петро був призначений цим видимим главою, і тому папа походить за спадкоємністю від нього, а отже, «завдяки Божественній допомозі, обіцяній йому в блаженному Петрові», «непогрішний», «коли він говорить *ex cathedra*, тобто “з кафедри” святого Петра»?

Ось слова кардинала з цього приводу: «Давайте тепер коротко розглянемо підстави самої доктрини [непогрішності папи]. Наступні слова з Євангелія, вимовлені в різний час, були звернені виключно до Петра: “Ти скеля, і на скелі оцій побудую Я церкву Свою, і сили адові не переможуть її”. “Я, Верховний Архітектор Всесвіту, – каже наш Спаситель, – створю Церкву, яка існуватиме до кінця часів. Я закладу основу цієї церкви так, що вітри і бурі помилок ніколи не здолають її. **Ти, о Петре, будеш основою цієї церкви.** Вона ніколи не впаде, бо ти ніколи не похитнешся; і ти ніколи не захитаєшся, бо спочиваєш на Мені, камені істини”. **Церква, основою якої є Петро, оголошена неприступною, тобто захищеною від помилок.** Як можна уявити собі нерухому будівлю, побудовану на хиткому фундаменті? Бо не будівля підтримує фундамент, а фундамент підтримує будівлю» (Віра наших отців, с. 150, 151).

Тепер ці твердження насправді ясно показують, що концепція, яку вони визначають, абсолютно непеєднувана з істиною Святого Письма і зазнає невдачі на кожному кроці, коли застосовується до Петра або будь-якої іншої людини чи послідовності людей. І все, що потрібно для знищення всієї теорії, це прочитати два або три уривки Писання, які прямо говорять на цю тему.

Бо написано: «Ніхто бо не може покласти іншої основи, окрім покладеної, а вона Ісус Христос» (1 Кор. 3:11). І ще: «Збудовані на основі апостолів і пророків, де наріжним каменем є Сам Ісус Христос, що на ньому вся будівля, улад побудована, росте в святий храм у Господі, що на ньому і ви разом будуєтеся Духом на оселю Божу» (Ефес. 2:20-22). **Зверніть особливу увагу, що це місце Писання не говорить, що ви збудовані на основі, якою є апостоли і пророки, але воно говорить: «Збудовані на основі апостолів і пророків», тобто ви збудовані на основі, на якій збудовані апостоли і пророки.**

І хто є підстава апостолів і пророків? Відповідь: «Сам Ісус Христос», «ніхто бо не може покласти іншої основи, окрім покладеної, а вона Ісус Христос». Тому, оскільки «основа апостолів і пророків» є «Сам Ісус Христос», і оскільки християни «збудовані на основі апостолів і пророків», **Писанням істини встановлено, що той, хто не побудований на «Самому Ісусі Христі» як на єдиній основі, що закладена або може бути закладена, не є християнином;**

і будь-яка церква, що не побудована на «Самому Ісусі Христі» як на єдиній основі, що закладена або може бути закладена, в жодному розумінні не є християнською церквою.

А саме такою, за її власним винятковим твердженням, є католицька церква. Вона не стверджує, що «збудована на основі апостолів і пророків», яка є «Сам Ісус Христос» як єдина основа. Вона стверджує, що побудована **на основі одного з апостолів**. Церква Христа не побудована на жодній такій «основі». **Церква Христа не побудована на основі з пилу і навіть не на скелі, яка зроблена з пилу. Вона побудована на вічній, самоіснуючій скелі, яка є «Сам Ісус Христос».** (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 6 грудня 1894 р.)

Чи мав Петро непогрішність? (ч. 4)

Раніше ми дійшли висновку, що Христос, а не Петро є скелею, на якій побудована Церква. Але давайте послухаємо слово Господа від самого Петра з цього питання.

Так написано рукою Петра: «І, немов новонароджені немовлята, жадайте щирого духовного молока, щоб ним вирости вам на спасіння, якщо ви спробували, що добрий Господь. Приступайте до Нього, до Каменя живого, дорогоцінного, що відкинули люди Його, але вибрав Бог. І самі, немов те каміння живе, будуйтеся в дім духовий, на священство святе, щоб приносити жертви духовні, приємні для Бога через Ісуса Христа. Бо стоїть у Писанні: Ось кладу Я на Сіоні Каменя вибраного, наріжного, дорогоцінного, і хто вірує в Нього, той не буде осоромлений! Отож бо, для вас, хто вірує, Він коштовність, а для тих, хто не вірує камінь, що його занедбали були будівничі, той наріжним став каменем» (1 Петра 2:2-7).

Те, що «камінь», про який тут ідеться, – це не хто інший, як Сам Ісус Христос, а не Петро в якомусь сенсі. І це ясно зі слів, сказаних Петром в іншому місці. Він говорить про Ісуса Христа з Назарету, Якого розіп'яли юдеї: «Він камінь, що ви, будівничі, відкинули, але каменем став Він наріжним!» (Дії 4:11).

У першому з цих уривків Петро цитує Писання. Давайте звернемося до слів, на які посилається Петро і які, за його словами, означають «Ісуса Христа Назарянина», і подивимося, що там говорить: «Тому Господь Бог сказав так: Оце поклав каменя Я на Сіоні, каменя випробуваного, наріжного, дорогого, міцно закладеного. Хто вірує в нього, не буде той засоромлений!» (Ісаї 28:16). Сам Петро каже, що цей камінь, покладений «у основу» (*пер. з англ.*), є «Ісус Христос Назарянин», «є глава». І Петро каже, що саме до цього «Каменя живого» повинні прийти люди, щоб бути під покровом Христа, щоб бути в «домі духовному», який є Церква Бога живого.

Отже, для кожного, хто дбає тільки про істину, свідoctво самого Петра краще, ніж свідoctво католицької церкви про Петра. І для кожної такої людини натхненне свідoctво самого Петра про те, хто є основою і главою церкви, є набагато кращим, ніж не натхненне і корисливе свідoctво католицької церкви та її пап про Петра.

Натхненне свідчення про Петра, що «Ісус Христос Назарянин» є «каменем», «Камнем живим», який є «випробуваним» та «главою» будівлі Божої, цього «духовного дому», який є Церква Ісуса Христа, Сина Бога живого. Це також натхненне свідчення апостола Павла. Інакше кажучи, це свідчення Самого Ісуса Христа, що Він і тільки Він є підставою і головою апостолів, і пророків, і всієї

Церкви Христової, і що «ніхто бо не може покласти іншої основи, окрім покладеної, а вона Ісус Христос».

І це слово показує, що твердження папства про те, що Петро є основою і прикрасою Церкви Христової, таке ж хибне, швидкоплинне, безпідставне і невловиме, як і «матеріал, з якого зроблені мрії». Звідси «непогрішність папи», що впливає з «Божественної допомоги, обіцяної йому благословенним Петром», так само хибна, скороминуща, безпідставна і невловима, як і «те, з чого зроблені мрії».

Кардинал Гіббонс у «Вірі наших отців» заявляє, що Ісус сказав Петру: «Ти, о Петре, будеш основою цієї церкви. Вона ніколи не впаде, бо ти ніколи не похитнешся». Наголошуючи на словах Христа, звернених до Петра, що Він молився за нього, щоб, коли його просять, як пшеницю, його віра не ослабла, кардинал далі каже: «Тому віра Петра завжди буде твердою» (с. 152); що, отже, віра «намісників» Петра завжди буде твердою, і тому ці «намісники» завжди будуть непогрішними у вірі.

Цей аргумент, як і всі інші їхні аргументи на користь непогрішності папи, абсолютно безпідставний, оскільки є Божественно зафіксованим факт, що Петро похитнувся і що його віра не раз зазнавала поразки. Адже саме після цих слів, сказаних Господом, Петро тричі відрікся від Нього і заявив, що не знає Його. Не варто казати, що це не було питання «віри чи моральності» і що тому непогрішність тут ні до чого. Це було повністю питання віри і моральності.

Це було питання віри, бо **пізнання Господа Ісуса є не що інше, як питання віри**; і **заперечувати Його є не що інше, як заперечувати віру, якою Він пізнається.** (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 13 грудня 1894 р.)

Папство і пророцтво Даниїла

«Потому я бачив у видіннях тієї ночі, аж ось четвертий звір, страшний і грізний, та надмірно міцний, і в нього великі залізні зуби. Він жер та торощив, а решту ногами своїми топтав, і він різнився від усіх звірів, що були перед ним, і мав десять рогів. Я приглядався до тих рогів, аж ось поміж ними піднісся ріг інший, малий, а три з тих передніх рогів були вирвані з коренем перед ним. І ось у того рога очі, як очі людські, і уста, що говорили про великі речі» (Дан. 7:7, 8).

Оскільки чотири звіра представляли чотири вселенські імперії (Дан. 7:17, 18), четвертий звір представляє четверте царство, або Рим.

Але Даниїл не був повністю задоволений першою відповіддю ангела. Пов'язавши його видіння зі сном Навуходоносора, він мав знати основні риси цих чотирьох царств; але були деякі деталі, на які він хотів отримати більше світла: «Тоді хотів я знати певне про четвертого звіра, що різнився від їх усіх, він страшний, надмірний, зуби його залізні, а пазурі його мідяні, він жер та торощив, а решту ногами своїми топтав, і про десять рогів, що на його голові, і про іншого, що піднісся, а три через нього випали, і про цього рога, що мав очі, а уста говорили про великі речі, а вид його більший від його друзів» (Дан. 7:19, 20).

Відповідь на це питання було дано таким чином: «Він так сказав: Четвертий звір четверте царство буде на землі, яке буде різнитися від усіх царств, і пожере всю землю, і вимолотить її та розторощить її. А десять рогів визначають, що з того царства встане десять царів, а по них встане інший, що буде різнитися від попередніх, і скине трьох царів» (Дан. 7:23, 24).

Четвертий звір був четвертим царством, або Римом, а десять рогів, як ясно сказано, «є десятьма царями, що повстануть», тобто десятьма частинами, на які має бути розділена Римська імперія. Про цей поділ йдеться в Дан. 2:41. Вони не постраждали від вторгнення варварських племен, які розчленували Римську імперію в четвертому і п'ятому століттях, історія яких так наочно описана істориком Гіббоном.

Після завершення поділу Римської імперії, що стався 476 року н. е., мала виникнути інша держава, яка у своєму зростанні мала вирвати з корінням три перші царства. Усі коментатори настільки однакові щодо цього «малого рога», що мав «очі, як очі людські, і уста, що говорили про великі речі» (Дан. 7:8), що ми не ризикуємо бути передчасними в судженнях, коли одразу скажемо, що **цей ріг представляє папство. Характеристики, наведені в Дан. 7:8, 20, 21, 25, трапляються саме в папстві й у жодній іншій владі.** Воно викорчувало три царства, щоб звільнити собі місце; і ніби на підтвердження виконання пророцтва,

тіара папи – це потрійна корона. Таку корону не носить жоден інший правитель. Три царства, які були викорчовані папством, будуть названі трохи пізніше.

«І він буде говорити слова проти Всевишнього, і пригнобить святих Всевишнього, і буде думати позмінювати свята та права, і вони віддані будуть у його руку аж до одного часу, і часів і половини часу» (Дан. 7:25). Якщо ми виявимо, що ці три характеристики відносяться до папства, тоді не буде жодного сенсу проводити далі ідентифікацію маленького рогу. Розгляньмо їх детально.

1. «І він буде говорити слова проти Всевишнього». Відомо, що папу називають намісником Сина Божого, що вказує на те, що він виконує обов'язки Христа. Павло, називаючи папство «беззаконник» (2 Сол. 2:3, 4), каже, що він «звеличує себе вище за все, що називається Богом або чому поклоняються» (*пер. з англ.*). Це паралель із Дан. 7:25. Це виконується в домаганнях папи на владу давати індульгенції, чого Сам Бог ніколи не обіцяв робити. Крім того, вона виконується в папському догматі про непогрішність. Ця догма була затверджена собором 1870 року (*ред.: перший Ватиканський собор*), і ми наведемо частину його постанови: «І оскільки за Божественним правом апостольського примату римський понтифік поставлений над вселенською церквою, **ми далі вчимо та проголошуємо, що він є верховним суддею вірян, і що в усіх справах, вирішення яких належить церкві, можна вдаватися до його суду, і що ніхто не може скасувати рішення апостольського собору, вищого за який немає авторитету, і ніхто не може законно переглянути його рішення**» (Ватиканські декрети, д-р Філіп Шафф).

Хоча ця догма була ратифікована 1870 року, її дотримувалися протягом століть, про що свідчить таке жажливе твердження в одному з римських декретів: «Якщо папа стане нехтувати своїм власним спасінням і спасінням інших людей і настільки втратить усяке благо, що потягне за собою незліченну кількість людей до пекла та кине їх разом із собою на вічні муки, то ніхто зі смертних не може наважитися засудити його, оскільки він є суддею всіх і не повинен бути засуджений ніким» (цитуються за книжкою Дж. Вайлі «Історія протестантизму», книга 5, розділ 10).

Монсенйор Кейпел, який був особистим капеланом папи Пія IX, у брошурі під назвою «Папа; намісник Христа; глава Церкви» наводить перелік титулів і найменувань, що були надані папі в різних церковних документах, і з цього списку ми наводимо такі: Божественний глава всіх глав; Святий батько отців; Понтифік, верховний над усіма прелатами; Головний пастор, пастир пастирів; Христос за обрядом; Мелхиседек за чином; Первосвященик; Верховний єпископ; Носій ключа Царства Небесного; Верховний вождь, наймогутніше Слово; Намісник Христа; Суверенний єпископ єпископів; Правитель Дому Господнього; Апостольський Владика і Отець Отців; Учитель і Лікар душ; Скеля, над якою не встоять горді врата пекла; Непогрішний папа; Глава всіх Святих Священиків

Божих; Глава Вселенської Церкви; Єпископ єпископів, тобто Суверенний Понтифік.

Ці титули і багато інших, настільки ж блюзнірських, включно з «Левом, що з племені Юдиного», папа отримує за «правом». Жодна інша влада на землі ніколи так не протистояла і не звеличувалася над усім, що називається Богом або чому поклоняються; тож папа сидить у храмі Божому, «за Бога себе видаватиме» (2 Сол. 2:4),

2. «Пригнобить святих Всевишнього». Коли ми переходимо до цього питання, докази стають приголомшливими. І час, і слова не в змозі передати істинність слів Біблії. Серед папських злодіянь виділяється різанина в день святого Варфоломія. Так, 24 серпня 1572 року в Парижі почалося одне з найжахливіших і холонокровних масових убивств, про які оповідає історія, – убивство гугенотів. Сам король Карл IX взяв у ньому участь, розстрілюючи багатьох із тих, хто намагався врятуватися від люті його солдатів. **Число вбитих по всій Франції з цієї нагоди оцінюється кращими авторитетами в сімдесят тисяч осіб.**

Але святі повинні були бути пригноблені. Це передбачає щось більше, ніж відкрите винищення. Ми цитуємо один абзац з розповіді про ув'язнення вальденсів, коли за наказом Людовика XIV, який був слухняним слугою папи, їх вигнали зі своїх місць: «Ми не знаємо, чи був коли-небудь раніше цілий народ у в'язниці одночасно. Але тепер це сталося. Усі вальденси, які уникли меча катів, були ув'язнені в підземелля П'ємонту!.. І як із ними поводитися у в'язниці? Так, як поводитися з африканським рабом на “середньому шляху”. Їм не вистачало ні їжі, ні одягу. **Хліб, який їм роздавали, був гнилим. Вони пили протухлу воду.** Вдень вони піддавалися впливу сонця, а вночі – холоду. **Вони були змушені спати на голій підлозі або на соломі, в якій було стільки паразитів, що кам'яна підлога була кращою. У цих жахливих оселях спалахували хвороби, і смертність була жахливою.** “Коли вони увійшли в ці темниці, – каже Анрі Арманд, – вони нарахували чотирнадцять тисяч здорових горян, але коли за клопотанням швейцарських депутатів їхні в'язниці було відкрито, звідти виповзло лише три тисячі скелетів”» («Історія протестантизму», книга 16, розділ 16, параграф 18).

Скільки мільйонів мучеників було віддано смерті в ім'я християнства цією самою нехристиянською та антихристиянською силою, папством, ніколи не буде відомо, поки мертві, малі й великі, не постануть перед Богом. Таким чином, можливо, більше, ніж своїми чудовими домаганнями і богохульними титулами, папство виголосило великі слова проти Всевишнього; бо оскільки воно сповідує себе християнським, воно змусило ворогів Христа ганьбити християнську релігію, яку вони через невігластво вважали винною в стількох злодіяннях. **Папство зробило більше для того, щоб породити невір'я, ніж усі інші причини разом узяті.**

3. «Буде думати позмінювати свята та права». Папство без вагань наклало нечестиві руки навіть на закони Божі й переробило Десять заповідей під себе. **Щоб дозволити поклоніння зображенням, воно виключило основну частину другої заповіді, додавши частину, що залишилася, до першої, а десяту розділило, щоб кількість залишилася колишньою.**

Не зупиняючись на тому, не маючи дозволу в Біблії на зміну заповіді про суботу на перший день тижня, католицька церква стверджує, що вона зробила цю зміну своєю власною владою, тим самим привласнюючи собі право скасовувати постанови Бога. Про те, що вона явно ставить себе вище за Біблію, свідчить наступна цитата з книжки «Вірний спосіб пізнати істинну релігію»: **«Нарешті, дотримання святості неділі – річ абсолютно необхідна для спасіння; але це ніде не вказано в Біблії; навпаки, Біблія говорить: “Пам’ятай день суботній, щоб святити його!” (Вих. 20:8), а це субота, а не неділя; отже, Біблія не містить усього, що необхідне для спасіння, і, отже, не може бути достатнім правилом віри»** (с. 95, 96).

Але Біблія є надійнішим і достатнішим керівництвом у всьому: «Усе Писання Богом надхнене, і корисне до навчання, до докору, до направи, до виховання в праведності, щоб Божа людина була досконала, до всякого доброго діла готова» (2 Тим. 3:16, 17). «Кожне Боже слово очищене, щит Він для тих, хто в Нім пристановище має. До слів Його не додавай, щоб тебе не скартав Він, і щоб неправдомовцем не став ти» (Прип. 30:5, 6). **Усе, що хоч найменшою мірою відрізняється від стандарту Писання, має вважатися невірним.** Той, хто додає до своїх слів, буде викритий у брехні. Отже, оскільки папство справді додає до слів Господа і хвалиться своєю владою робити це, з цього випливає, що воно є єдиним з тією системою релігії, про яку Павло каже, що її виборці замінили «Вони Божу правду замінили на неправду, і честь віддавали, і служили створінню більш, як Творцеві, що благословенний навіки, амінь» (Римл. 1:25). Ця папська система релігії ставить людину на місце Бога, вихваляється своєю владою змінювати слова Божі та керувати совістю людей усупереч постановам Божим; і в такий спосіб вона звеличує себе над Богом. Які ще слова можна сказати проти Всевишнього? (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 25 вересня 1890 р.).

Католицизм проти християнства. Покаяння і покарання

«Як людині виправдатися перед Богом?» Це було велике питання, яке ставили люди від часів людини з землі Уц (*ред.: патріарха Йова*) і навіть задовго до цього. Фактично це було велике питання всіх людей в усі віки; це велике питання і зараз; і цьому питанню ще належить стати набагато більш захоплюючою темою в майбутньому, ніж зараз.

У кожному з трьох великих релігійних епох світової історії – визволення Ізраїлю з єгипетського рабства, апостольське століття та епоха Реформації – це питання було одним із головних; **і в наш час воно знову стане головним питанням у великому конфлікті, що має стати кульмінацією всіх питань у всі віки.**

Як же люди стають праведними, виправданими, спасеними від гріха згідно з папством? **Покаянням.** Де доказ цього? Ось він: «Покаяння, за допомогою якого прощаються гріхи, вчинені після хрещення»; «Таїнство покаяння, в якому тому, хто кається, дарується прощення гріхів» (Католицька віра, с. 80, 366).

В одній із цитат ідеться про те, що покаяння – це засіб, за допомогою якого прощаються гріхи, вчинені нами «після хрещення». Тому важливо знати, коли, згідно з цією системою, має відбуватися хрещення, а також знати, скільки гріхів може бути скоєно до хрещення. Ось авторитетна католицька заява з цього питання: «Зі сказаного ви можете судити, наскільки ганебною є поведінка батьків-католиків, які нехтують хрещенням своїх дітей при першій же нагоді, ризикуючи тим самим своїми власними душами, а також душами своїх безневинних нащадків» (Віра наших отців, с. 313).

Отже, оскільки хрещення має бути здійснене над дитиною якомога раніше, то буквально неможливо, щоб така людина колись вчиняла будь-які гріхи, окрім як після хрещення. А оскільки покаяння є засобом отримання прощення гріхів, вчинених після хрещення, то з цього випливає, як двічі два – чотири, що, згідно з папством, **покаяння є способом прощення всіх гріхів, способом виправдання, спасіння.** Неможливо уникнути цього висновку з цих передумов. І справді, папство не бажає уникати цього висновку, бо це його конкретна доктрина.

Якщо покаяння є засобом виправдання, способом порятунку від гріха, то що ж таке покаяння? Ось авторитетна відповідь: «У випадку з тими, хто впав у смертний гріх після хрещення, коли провину за цей гріх і вічне покарання за нього пробачено, все ще дуже часто залишається борг тимчасового покарання, що його має сплатити грішник. Цей борг залишається не через недосконалість сили відпущення гріхів у таїнстві покаяння, не через недостатню дієвість спокути Ісуса

Христа, а тому, що з волі Божої покарання за минулі гріхи допомагає нам компенсувати недосконалість нашого покаяння і служить виправленням» (Католицька віра, с. 191).

Тепер, коли провину за гріх і вічне покарання за нього прощено і скасовано, але грішник ще не врятований, доки не заплатить борг тимчасового покарання, тоді від чого залежить його порятунок і хто його спаситель? **Таким чином, покаяння і покарання – це папський шлях спасіння.**

Але і це ще не все, Сам Господь несе за це відповідальність, тож це буквально представлено як Божественний шлях спасіння і Божественний засіб виправдання. Бо ясно сказано, що цей обов'язок покарання, який має бути сплачений безвинним грішником, залишається, «бо з волі Божої покарання за минулі гріхи допомагає нам компенсувати [оплатити] недосконалість нашого покаяння і служить виправленням». **Оскільки Господь прощає як провину, так і вічне покарання за гріх, але зі Своєї волі встановив, що грішник однаково має сплатити борг покарання, щоб бути виправданим і врятованим, то безсумнівно, що, згідно з папською системою, Бог зробив покарання, яке є покаянням, засобом виправдання та шляхом спасіння.**

І справді, цей же авторитет стверджує далі таке: «З цього ми бачимо, що... Він не звільнив нас від необхідності робити за допомогою Його благодаті все, що ми можемо, **щоб покарати себе за злочини й образи, які ми принесли Богові. Здоровий глузд підказує нам, що це правильно і справедливо»** (там само, с. 192).

Кожен, хто замислиться над цим питанням, може досить легко побачити, що замість того, щоб бути здоровим глуздом, це цілковита відсутність здорового глузду в кожному елементі, який каже людині, що це правильно чи справедливо, що вона має карати себе, щоб врятуватися від самої себе. Але оскільки покарання – це єдиний спосіб спасіння, відомий папству, і оскільки самість – це її власний рятівник, то, коли людина карає себе, щоб врятуватися від самої себе, це досить логічно. І покарання-карання є таким суттєвим папським способом спасіння, що навіть вмираючий розбійник, якого Сам Господь Ісус помилював на хресті, вимушений робити покаяння. Ось слова католицизму: «Помилування, дароване розбійникові, який розкався, у спасенних словах: “Поправді кажу тобі: ти будеш зо Мною сьогодні в раю!” (Луки 23:43), не може бути сприйняте як доказ того, що ми звільнені Богом від здійснення справ покаяння. Це була чудова й особлива благодать, дарована за надзвичайних обставин, а саме коли кров викуплення справді проливалася на хресті; ба більше, розбійник, який помирав, окрім свідоцтва про Божественність Ісуса Христа, визнав свою провину й у душі покаяння переніс муки розп'яття та жорстоке відсікання кінцівок як покарання, яке справедливо припадає на нього за його гріхи» (там само, с. 193).

Уся ця доктрина про те, що люди повинні карати себе, щоб урятуватися, походить із абсолютно хибної, навіть язичницької ідеї, що Бог суворий, суворий, забороняє і вимагає, замість того, щоб бути ніжним, люблячим, перемагаючим

і милосердним. Вона розглядає Його як настільки нестриманого і суворого, що Він має бути «зворушений» вчинками людей, які приводять Його в гарний настрій, і покараннями, які роблять їх такими жалюгідними об'єктами, що зрештою папа або хтось інший може переконати Його поступитися і «врятувати» їх. І ось ця думка авторитетно висловлена: «Ми постійно потребуємо дійсної благодаті для здійснення добрих справ як до, так і після виправдання... Однак добрі діла, вчинені за допомогою благодаті до виправдання, не є, строго кажучи, заслугами, але служать для того, щоб згладити шлях до виправдання, щоб спонукати Бога» (там само, с. 76, 77).

Таким чином, за їхнім власним свідченням, бог папства має таку вдачу і характер, що злим людям необхідно здійснювати «добрі діла», щоб спонукати Його; а потім, після того, як вони спонукають Його, їм однаково необхідно заплатити «борг тимчасового покарання», щоб спонукати Його дати їм виправдання, на яке вони з таким трудом заслужили. Не дивно, що для такого бога інквізиція є приємною даниною.

Це і є самоспасіння у викладі папства. (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 28 березня 1895 р.)

Папство. Падіння Церкви (ч. 1)

Оскільки тільки Біблія є істинним стандартом віри і моралі, цілком очевидно, що, коли будь-яка влада ставить себе вище за Біблію, за цим має послідувати розкладання. Історія Римо-католицької церкви показує, що це абсолютно вірно. **Влада, яка ставить себе вище за Бога, обов'язково ставить себе проти Бога; але, оскільки Бог є втіленням усього доброго, то те, що протистоїть Йому, має бути втіленням усього злого.** Тому, згідно з пророчою заявою про припущення папства, ми повинні очікувати побачити в ньому найглибші глибини беззаконня. Наведемо кілька цитат про відступництво, яке призвело до повного розвитку «цього нечестивого», «людини гріха». Доктор Вайлі у своїй книжці «Історія протестантизму» каже: «Щойно натхненні мужі перестали звертатися до нас і їхнє місце зайняли їхні учні та вчені – без сумніву, люди апостольського духу та вчення, але без прямого знання своїх попередників, – ми відчуваємо зміну; затьмарення змінюється на перевершальну славу Євангелія. Переходячи від Павла до Климента, а від Климента до наступних отців, ми бачимо, що **Євангеліє стає менш благодатним і більш заслуженим.** Світло слабшає в міру того, як ми йдемо шляхом патристики і віддаляємося від апостольського світанку. Принаймні певний час воно залишається тим самим Євангелієм, але його слава зріділа, його могутня сила ослабла; і ми згадуємо, як змінюється сонце, коли після споглядання його в тропічній півкулі ми бачимо його на північному небі, де його косі промені, пробиваючись крізь туман і випаровування, позбавляються половини своєї пишноти. Побачене крізь туман патристичної епохи, Євангеліє навряд чи має такий самий вигляд, як те, що без єдиної хмаринки увірвалося у світ за кілька століть до цього» (книга I, розділ 2, параграф 11).

Доктор був більш милосердний, ніж того вимагають факти, кажучи, що отці, безсумнівно, були людьми апостольського духу і вчення. Вони були в найкращому разі лише наполовину язичниками, якими б не були їхні наміри, бо вони пили з брудного джерела язичницької філософії, а не з чистого джерела Божественного одкровення; і їхньою великою спробою була асиміляція християнства і язичницької філософії. У цьому вони досягли успіху, і занадто добре. Ми знову цитуємо Вайлі: «Браму **святилища було одного разу зламано, потік розпусти продовжував литися з ще більшою силою.** Уже запроваджені відхилення у вченні та поклонінні змінили яскравість ранку церкви на сутінки; занепад північних народів, що розпочався в п'ятому і тривав протягом кількох наступних століть, перетворив ці сутінки на ніч. **Нові племена змінили свою країну, але не свої забобони; і, на нещастя, християнство того часу не мало ні завзяття, ні енергії, щоб навчити їх і повернути до істинної віри.** Біблію було

вилучено з ужитку; на кафедрі байки узурпували місце істини; святі життя, чие мовчазне красномовство могло б підкорити варварів, рідко наводилися як приклад; і, отже, замість того, щоб церква розсіяла марновірства, що тепер огортали її, наче хмарину, **ці марновірства майже погасили її власне світло**. Вона відкрила свої ворота, щоб прийняти нові народи такими, якими вони були. Вона окропила їх новою водохресною водою; вона вписала їхні імена до своїх реєстрів; вона навчила їх у своїх заклинаннях повторювати титули Трійці; але доктрини Євангелія, що самі по собі можуть прояснити розуміння, очистити серце та збагатити життя чеснотою, вона прищеплювала їм з малою ретельністю. Вона уклала їх у свої рамки, але вони навряд чи стали більш християнськими, ніж колись, у той час як вона сама стала набагато менш християнською» (там само, книга 1, глава 2, параграф 8).

Таким чином, церква ставала язичницькою, і не знадобилося багато часу, щоб завершити трансформацію. Історик Вайлі продовжує: «**Відступництво** подібне до падіння важких тіл, воно **відбувається з дедалі більшою швидкістю**. Спочатку на могилах мучеників запалювали лампади, потім на їхніх могилах звершували трапезу Господню, потім за них і перед ними підносили молитви, потім картини і зображення стали спотворювати стіни, а трупи забруднювати підлоги церков. Хрещення, для якого апостолам була потрібна тільки вода, не могло відбуватися без білого одягу і хризми, молока, меду і солі. Потім з'явився натовп церковних чиновників, чий імена і кількість разюче відрізняються від тих небагатьох і простих людей, що були зайняті в першій хвилі поширення християнства» (там само, параграф 8). (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 9 жовтня 1890 р.)

Папство. Падіння Церкви (ч. 2)

Розбещення церкви було неминучим результатом методів, використаних для навернення людей. Історик каже: «Оскільки нижчі верстви суспільства керуються наслідуванням в наверненні тих, хто володів якимось визначним походженням, владою або багатством, незабаром пішли натовпи охочих. **Порятунок простих людей було куплено за малою ціною, якщо правда, що за один рік у Римі було охрещено дванадцять тисяч чоловіків**, крім того, пропорційну кількість жінок і дітей, і що **імператор обіцяв кожному наверненому білий одяг із двадцятьма шматками золота**» (Decline and Fall of the Roman Empire, chap. 20, paragraph 18).

Немає підстав не вірити цьому твердженню, оскільки достовірно відомо, що Григорій Тауматург (Григорій Чудотворець), єпископ Неокесарії, у річниці мучеників (а їх було багато) дозволяв своїй пастві давати волю задоволенням, вдаватися до веселощів і робити все те, що ідолопоклонники звикли робити у своїх храмах у дні свят, сподіваючись у такий спосіб привернути увагу язичників і думаючи, що з часом вони, як «християни», добровільно залишать ці звичаї (див. «Екклезіастичну історію» Мосхайма, книга 1, розділ 2, частина 2, розділ 4, розділ 2, примітка 3).

Це був не поодинокий випадок, бо історик Мосгайм каже, що **«християнські єпископи навмисно примножували священні обряди заради того, щоб зробити іудеїв і язичників більш дружелюбними до них»**. Таким чином, чисте християнство було витіснене в безвість, а те, що носило його ім'я, насправді було язичництвом з усією його зіпсованістю. Говорячи про варварів, які завоювали Рим, історик Вайлі каже: «Ці грубі воїни, які перекинули трон цезарів, схилилися перед кафедрою пап. Євангелізація цих племен була легко здійсненним завданням. “Католицька віра”, яку вони почали змінювати на язичництво або аріанство, полягала головним чином у тому, що вони могли вимовляти імена предметів свого поклоніння, які їм залишалося обожнювати за допомогою майже тих самих обрядів, що їх вони практикували у своїх рідних лісах. Вони не надто переймалися вивченням християнської доктрини чи практикою християнської чесноти. Епоха надала лише кілька посібників з одного з них і ще менше прикладів іншого» («Історія протестантизму», книга 1, розділ 3, параграф 9).

Як могли існувати приклади доброчесності, коли істинно доброчесних людей було вбито, а єдиною визнаною доброчесністю була прихильність догмам Риму? Генрі Чарльз Лі у своїй книжці «Історія інквізиції в Середні віки» наочно зображує стан папства. З цього приводу він, зокрема, каже: **«Інквізиція своїми методами запровадила єдність віри; доки людина лишалася вірною**

католицькій церкві, то злочини й гріхи, власне кажучи, були важливі остільки, скільки вони були джерелом прибутків для торговців відпущеннями гріхів. За словами Теодорика Врі, пекло і чистилище спорожніли б, якби для цього дістали достатньо грошей. Настільки поширене неправдиве вчення відбивається і в одному одкровенні Божої Матері Св. Бригітти: “Усякий тато, якщо він тільки не еретик, хоч би яким би він не був занечищеним гріхами й вадами, не є таким винним, щоб міг втратити своє право в’язати й відпускати душі. Багато розпусних пап перебуває в пеклі, але всі їхні законні дії, вчинені ними на землі, вважаються такими, що залишаються чинними та затвердженими Богом; таїнства, вчинені всіма священиками, якщо вони не еретики, є дійсними, хоч би яким було при цьому їхнє моральне падіння”».

Єдине істотне значення мала тільки чистота віри; чистота ж моральна була другорядною дрібницею. Це уявлення цілком відокремлювало релігію від моральності, як це свідчить зауваження папи Пія II, що францисканці були чудовими богословами, але анітрохи не думали про чесноту.

«Це було, дійсно, прямим результатом системи переслідування, втіленої інквізицією. Безжално в ім’я Христа знищували еретиків, яких визнавали за взірць чесноти, тим часом, як, знову-таки в ім’я Христа, вірні католики могли за кілька грошей купити відпущення найганебніших злочинів. Коли єдиним непростимим гріхом була наполеглива прихильність до якогось незначного відступу від вчення, як, наприклад, убогість Христа, і коли всі бачили, як їхні духовні керівники давали приклад пороку, розпусти, зневаги до священних предметів, тоді всі моральні підвалини було зруйновано, і зло й добро безнадійно змішалися. Бути може, світ ніколи не бачив більш розбещеного суспільства, ніж європейське в XIV і XV століттях» (том 3, с. 641, 642).

Звичай продавати відпущення гріхів, що був вигаданий з метою поповнити виснажену папську скарбницю, є одним із найгірших діянь, коли-небудь скоєних папством проти Бога та Його поклоніння. **Він звів нанівець викуплення, вважаючи кров заповіту нечестивою річчю,** і закріпив світ набагато надійніше, ніж будь-коли раніше, в «кайданах беззаконня», які мають утримувати тих, хто думає, що дар Божий можна купити за гроші.

Можливо, дехто вважає, що папство виправилося, оскільки ми більше не бачимо злочинів, які так відкрито скоюються під його крилом. Вони думають, що його злодіяння були викликані невіглаством епохи і що «цивілізація, що розвивається» зробила такий злочин неможливим. Таким людям слід пам’ятати, що «Рим ніколи не змінюється». **Єдина причина, через яку злочини не вчиняються так відкрито під його захистом, полягає в тому, що зараз він не має можливості захистити їх.** Як доказ того, що позірне поліпшення характеру папства пояснюється відсутністю влади, а не поширенням освіти і просвітництва, ми наводимо такі аргументи: «В Італії відродження літератури, піднесення інтелектуальних здібностей супроводжувалося глибшою деградацією як

морального, так і духовного стану суспільства. Не позбувшись забобонів, воно зробило модним скептицизм, послабило санкції релігії, не забезпечивши іншої основи для моралі. Світ, імовірно, ніколи не бачив більш зухвалої зневаги до всіх законів, людських і Божественних, аніж та, що її демонстрували і церква, і миряни під час понтифікатів Сикста IV, Інокентія VIII та Олександра VI [1471-1503.] Зростання культури та багатства, здавалося, лише створювало нові привабливі можливості для розкоші й пороку, і від найвищих до найнижчих верств суспільства потурали неприборканим апетитам, цинічно ігноруючи навіть лицемірство» (там само, с. 203).

Принципи папства сьогодні ті самі, що й п'ятсот років тому. **Сьогодні ця система так само порочна, як і раніше, і її неможливо реформувати.** Писання називає його «беззаконником», і таким воно залишиться до кінця своєї історії. Люди не наливають нове вино в старі посудини, і **Бог не ввіряє Свою істину в руки тих, хто довів свою невірність.** (Е. Дж. Вагонер. The Present Truth, 9 жовтня 1890 р.)

Католицизм проти християнства. Спотворена віра (ч. 1)

Католицька церква хвалиться тим, що вона нічого не знає про спотворену віру. Але це те саме вчення про віру і про виправдання вірою, яке породило Реформацію і сформувало справжній, споконвічний протестантизм. І ось про цю віру, і про Реформацію, що була породжена нею, Католицька церква говорить так: **«Як у революціях лідери намагаються повернути народ на свій бік принадою обіцяної незалежності, так і за часів так званої Реформації, що була революцією проти церковної влади й порядку в релігії, здається, що метою реформаторів було обдурити народ під приводом зробити його незалежним від священників, до рук яких наш Спаситель передав звершення семи таїнств, помилування й благодать. Тому вони почали з того, що відкинули п'ять із цих таїнств. Потім вони звели, як видно, до питання форми два таїнства, які вони сповідували, щоб зберегти, а саме, Святе Хрещення і Святу Євхаристію. Щоб компенсувати цю відмову і дати можливість кожній людині самій призначати собі й самій отримувати прощення гріхів і Божественну благодать, незалежно від священників і таїнств, вони винайшли винятковий засіб, який ніколи раніше не був відомий у Церкві Божій і який досі відкидається всіма східними церквами та римо-католиками в усьому світі... Вони сформулювали новий догмат “Виправдання однією вірою”, або “тільки вірою”. Лютер винайшов, як ми вже говорили, цю доктрину і першим надав слову “віра” такого значення... І тільки відтоді почала існувати людина, яка бачила в слові “віра”, яке так часто трапляється у Святому Письмі, те, чого ніколи не бачили отці, богослови, святі та вся Церква Божа» («Католицька віра», с. 365, 366, 374).**

Цих витягів достатньо, щоб показати, що **Католицька церква справді нічого не знає про віру, яка є від Бога і яка, оскільки вона є від Бога, несе в собі достатню силу і заслугу, щоб виправдати і врятувати грішника, який дасть їй змогу виробити в ньому праведність Божу.**

Яке ж значення Католицька церква надає слову «віра»? Ось воно: **«Ці тексти, всі з яких відносяться до рятівної віри, доводять без сумніву, що не надія на Христа необхідна для особистого спасіння, а віра в Символ віри... є вірою, що сприяє виправданню»** (там само, с. 370).

Але хто створив Символ віри? Люди, і тільки люди. **Костянтин був головним агентом у створенні первісного католицького віровчення, Нікейського Символу віри.** Люди – єдині автори віровчення, а «віра» для них – це «віра у віровчення», з чого одразу ж випливає, що ця віра виключно їхня власна, їхнього власного виробництва, а зовсім не дар Божий, і тому вона зовсім

не є істинною вірою. **Бо істинна віра, яка справді спасає, «не від вас самих, це дар Божий».** А оскільки саме люди створили католицький Символ віри і оскільки католицька віра – це лише «віра в символи віри», то можна з упевненістю сказати, що **католицька віра – це підробка, яку вона хоче видати за істинну віру, причому силою.**

Однак недостатньо сказати, що це простий людський винахід; він походить із нижчого і глибинного рівня. Простежимо споконвічну суть: **«Під вірою мається на увазі не довіра до Христа для особистого спасіння, але, вочевидь, тверда віра в те, що Ісус – Месія, Христос, Син Божий, що те, що говорить про Нього в Євангелії, – правда, і що те, чого Він навчав, – правда»** (там само, с. 369). (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 11 квітня 1895 р.)

Католицизм проти християнства. Приклади католицької віри (ч. 2)

У Писанні є кілька прикладів католицької «віри». І тепер, коли ми читаємо про це і маємо пряме слово Боже про те, ким були ті, хто дотримувався цієї «віри», ми можемо без зусиль зрозуміти справжню природу і походження католицької віри, «віри у віровчення».

Ось одне з них: «І був чоловік у синагозі, що мав духа нечистого демона, і він закричав гучним голосом: Ах, що нам до Тебе, Ісусе Назарянине? Ти прийшов погубити нас. Я знаю Тебе, хто Ти, Божий Святий... А Ісус заборонив йому, кажучи: Замовчи, і вийди з нього! І, кинувши демон того на середину, вийшов із нього, нічого йому не пошкодивши» (Луки 4:33-35).

А ось ще одне: «І духи нечисті, як тільки вбачали Його, то падали ницьма перед Ним, і кричали й казали: Ти Син Божий! А Він їм суворо наказував, щоб вони Його не виявляли» (Марка 3:11, 12).

І ще: «І, як прибув Він на той бік, до землі Гадаринської, перестріли Його два біснуваті, що вийшли з могильних печер, дуже люті, так що ніхто не міг переходити тією дорогою. І ось, вони стали кричати, говорячи: Що Тобі, Сину Божий, до нас? Прийшов Ти сюди передчасно нас мучити?» (Матв. 8:28, 29).

І ще одне: «Дехто ж із мандрівних ворожбитів юдейських зачали закликати Ім'я Господа Ісуса над тими, хто мав злих духів, проказуючи: Заклинаємо вас Ісусом, Якого Павло проповідує! Це ж робили якісь сім синів юдейського первосвященника Скеви. Відповів же злий дух і сказав їм: Я знаю Ісуса, і знаю Павла, а ви хто такі?» (Дії 19:13-15).

У цих прикладах присутній кожен елемент «віри», визначеної вище католицькою церквою і викладеної ними як «спасительна віра». Кожен із цих бісів у наведених місцях Біблії проявив «очевидну тверду віру» і фактично проголосив її: «Ісус є Месія, Христос, Син Божий!» І той легіон із них, який знайшов притулок у свиней і звів з розуму аж дві тисячі з них, також виявив «очевидну тверду віру в те, що все, що говориться про Христа в Євангелії, істинне». Бо від самого початку Євангелія в цьому світі про Нього йшлося, що Він має вразити диявола в голову; і справді, про Нього йшлося, що Він має знищити диявола. А те, що цей легіон дияволів «вочевидь твердо вірив», що це правда, ясно видно з їхнього переляканого запитання: «Прийшов Ти сюди передчасно нас мучити?» Вони твердо вірили, що час мук настане, як було сказано; і тепер вони боялися, що це спіткає їх «передчасно».

Ці приклади не тільки містять усі елементи того, що авторитетно визначено й викладено як католицьку «спасительну віру», показуючи, що це всього лише

віра бісів, і Писання ясно підтверджує, що це саме така віра. Ось слова: «Чи віруєш ти, що Бог один? Добре робиш! Та й демони вірують, і тремтять» (Якова 2:19). **Ось пряме слово Господа, що ця «віра», яка гордо виставляється як католицька, це просто віра, яку мають біси. І вона не спасає їх. Вона не має сили змінити їхнє життя. Вони, як і раніше, залишаються бісами. І, більше того, Ісус заборонив їм проповідувати цю «віру».**

Це саме «віра у віровчення». Вона від них самих, а не від Бога. І будучи тільки від себе, вона безсила принести їм якусь чесноту, щоб змінити життя; вона безсила створити в них якесь добро. **Будучи нездатною до дії, ця віра мертва. І ті, хто її дотримується, розуміючи, що вона нежива і нічого не може для них зробити, зобов'язані надати їй видимість життя, роблячи для неї великі діла в примноженні мертвих діл.** Бо діла, які не від віри, які не здійснюються самою вірою, це мертві діла. Вони гірші, чим просто марні, бо все, «що не від віри, те гріх». **Будь-яка віра, яка сама по собі не здатна виробляти або не творить діла Божі в тому, хто її сповідує, це мертва віра.** Це «віра у віровчення». Це «віра» бісів. Це «віра» папства. І коли така «віра» видається за християнство, вона є таємницею беззаконня, де б вона не знаходилася. І тому Писання одразу після опису цієї «віри» бісів продовжує: «Чи хочеш ти знати, о марна людино, що віра без діл мертва?» (Якова 2:20). А потім наводить як приклад Авраама і звертається до всіх: «Чи ти бачиш, що віра допомогла його ділам, і вдосконалилась віра із діл?» (Якова 2:22). **Таким чином, діла, якими віра стала досконалою, були досконалі самою вірою.** Коли віра жива, діла віри проявляються так само безумовно, як коли дерево живе, плоди з'являються у свій час.

Єдине, що буде прийнято на Суді, – це діла. Єдині діла, які будуть прийняті на Суді, – це діла праведності. І єдина праведність, яка буде прийнята або схвалена будь-яким чином на Суді, – це праведність Бога. І ця праведність є вільним даром для людей і звершується в людині тільки за вірою – «Божа праведність через віру в Ісуса Христа в усіх і на всіх, хто вірує, бо різниці немає».

Щоправда, «церква» каже, що «ця віра», «віра у віровчення», ця віра бісів, «веде до уповання на Христа і до всіх інших чеснот». Але примітно, що вона не зробила цього для самих бісів. І настільки ж примітно і настільки ж очевидно, що «ця віра» за всі ці сотні років не привела Католицьку церкву ні до надії на Христа, ні до будь-яких інших чеснот. (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 11 квітня 1895 р.)

Папство і 1260 років

Пророк Даниїл каже: «І вони віддані будуть у його руку аж до одного часу, і часів і половини часу» (Дан.7:25). Слово «вони», звісно, відноситься до «святих Всевишнього», а «до одного часу, і часів і половини часу» вказує на період папського панування, бо ми знаємо, що малий рік символізує римо-католицьку владу.

Нам не потрібно гадати, що це означає, тому що Біблія сама є тлумачем. В Об'явл. 12:14 ми знаходимо згадку про той самий період часу: "І жінці дані були дві крилі великого орла, щоб від змія летіла в пустиню до місця свого, де будуть її годувати час, і часи, і півчасу». Тепер у 6-му вірші того самого розділу та ж сама подія описується такими словами: «А жінка втекла на пустиню, де вона мала місце, від Бога для неї вготоване, щоб там годували її тисячу двісті шістьдесят день». З цих двох віршів ми дізнаємося, що «час, і часи, і півчасу» – це всього лише інший вираз для тисячі двісті шістьдцяти днів. Отже, малий рік з Дан. 7 мав панувати протягом тисячі двохсот шістьдцяти днів.

Але тепер виникає запитання: «Чи можливо, що тільки тисяча двісті шістьдесят днів, або три з половиною пророчих роки, охоплюють весь час, який пророцтво відводить папству?» Ми відповідаємо: «Ні». І пояснення цьому просте. Пророцтво символічне; чотири могутні імперії представлені звірами; римо-католицька влада представлена малим рогом одного зі звірів. Очевидно, що пророцтво не було б послідовним, якби воно виражало тривалість існування цих держав у буквальних роках. Час був би непропорційним природі символу, що представляє владу. Тому очевидно, що час також має бути символічним. Тоді ми ставимо собі питання: який стандарт часу, що використовується в символічному пророцтві? В Єзек. 4:4-6 ми читаємо відповідь: «А ти лягай на лівий свій бік, і поклади на нього провину Ізраїлевого дому. За числом днів, що будеш лежати на ньому, ти будеш носити їхню провину. І Я призначив тобі роки їхньої провини за числом днів, три сотні й дев'ятдесят днів, і ти будеш носити провину Ізраїлевого дому. А коли ти це скінчиш, то ляжеш удруге, на правий свій бік, і будеш носити провину Юдиного дому сорок день, один день за один рік Я тобі призначив»

Оскільки всі пророцтва Писання походять з одного джерела і не підлягають приватному тлумаченню (2 Петра 1:20, 21), тлумачення одного й того самого символу в кожному пророцтві повинне бути однаковим; тому «час, і часи, і півчасу», або тисяча двісті шістьдесят днів, означають тисяча двісті шістьдесят років.

Наступне питання, яке необхідно вирішити: коли починається і закінчується цей період часу? Різні автори називають кілька дат для позначення піднесення

папського верховенства, але 538 рік н. е., схоже, є єдиною датою, яка справедливо претендує на розгляд. Пророк, описуючи піднесення малого рога, каже, що він «скине трьох царів» (Дан. 7:24). Це пояснює той факт, що три роги мали бути вирвані перед ним. Звичайно, **єдиними силами, які будуть вирвані з коренем, щоб звільнити місце для католицької влади, будуть ті, які все ще їй протистоять**. Задовго до 538 року нашої ери язичництво як державна релігія в Римській імперії було вже мертво. З часів Костянтина, хоч і номінально, імперія була християнською. Варварські племена, на які вона була розділена (десять частин), також прийняли християнство імперії. Історик Д'Обіньє каже: «Уже ліси Півночі наповнили найдієвіші пропагандисти папської влади. Варвари, які вторглися на Захід і оселилися там, але нещодавно навернені в християнство, не розуміючи духовного характеру церкви і відчуваючи потребу в зовнішній пишності релігії, в напівдикому і напівязичницькому стані духу, розпростерлися біля ніг свого первосвященника Рима» («Історія Реформації», книга 1, розділ 1, частина 31).

Але не всі ці племена були прихильні до домагань єпископів Риму. Деякі з них, **особливо герули, вандалі й остготи, були аріанами за вірою**. Боротьба між католиками й аріанами була жорстокою й запеклою, і поки ці держави володіли Італією та прилеглою територією, жоден католицький єпископ не міг правити в Римі. У 494 році н. е. зі смертю Одоакра влада герулів була знищена. З цього часу їх неможливо простежити в історії. 534 року вандалів підкорив Велізарій, полководець Юстиніана, а 538 року Рим, який до цього часу перебував у володінні аріанських остготів, зайняла римська армія, і в ньому було встановлено католицьку релігію. Ці завоювання докладно описані в 39-му і 41-му розділах історика Гіббона.

Коли остання з цих аріанських держав була повалена (538 р. н. е.), колишні імператорські укази щодо єпископа Риму могли набути чинності. Говорячи про те, як полеглий єпископ поступово узурпував владу над іншими церквами, Д'Обіньє каже: «Щоб заглушити крики церков, Рим знайшов нових союзників. Князі, які в ті непевні часи часто знаходили свої трони хиткими, пропонували свою прихильність церкві в обмін на її підтримку. Вони поступалися їй духовною владою за умови, що вона платитиме їм світською владою. Вони залишали їй право на свій розсуд розпоряджатися душами людей за умови, що тільки вона позбавить їх від ворогів. Влада ієрархії, висхідна за шкалою, та імператорська влада, що йде на спад, схилилися таким чином одна до одної, і це прискорювало подвійну долю. Рим не міг програти від цього. Едикти Феодосія II і Валентиніана III проголошували єпископа Риму “правителем усіх церков”. Юстиніан видав аналогічний указ. Ці декрети не містили всього того, що папи претендували бачити в них. Але в ті часи невігластва їм було легко домогтися ухвалення того тлумачення, яке було найсприятливішим для них самих» (там же, параграфи 29, 30).

Щоб ясно показати мету цих воєн проти аріанських держав і те, що було досягнуто в результаті цих воєн, ми наведемо дві короткі цитати з Гіббона. Після опису поразки вандалів і взяття Карфагена римлянами історик говорить таке про Юстиніана: «Він прийняв вісників перемоги в той час, коли готувався опублікувати пандекти римського права; побожний або ревнивий імператор прославляв божественну добру волю і мовчки визнавав заслуги свого успішного полководця. **Нетерпляче очікуючи скасування тимчасової й духовної тиранії вандалів, він без зволікання розпочав повне утвердження Католицької церкви.** Її юрисдикцію, багатство й імунітети, можливо, найістотнішу частину єпископальної релігії, було відновлено й посилено ліберальною рукою; аріанське богослужіння придушили, збори донатистів заборонили; і Карфагенський синод голосом двохсот сімнадцяти єпископів привітав справедливий захід благочестивої відплати» (Decline and Fall, chap. 41, par. 11).

Перемога Велізарія над остготами (538 р. н. е.) описується так: «Готи погодилися відступити перед лицем звитязного ворога, відкласти до наступної весни наступальні операції, зібрати свої розрізнені сили, відмовитися від своїх далеких володінь і довірити навіть сам Рим вірі його жителів. Леудеріс, старий воїн, був залишений у столиці з чотирма тисячами воїнів; слабкий гарнізон, що міг би протистояти завзяттю римлян, хоча й був нездатний чинити опір їхнім бажанням. Але в їхніх умах на мить спалахнув релігійний і патріотичний ентузіазм. Вони люто вигукували, що апостольський престол більше не повинен бути спаплюжений урочистістю або потуранням аріанству; що гробниці кесарів більше не повинні зневажати дикуни Півночі; і не замислюючись про те, що Італія повинна перетворитися на провінцію Константинополя, вони з ніжністю вітали відновлення римського імператора як нову еру свободи і процвітання. **Посланці папи і духовенства, сенату і народу запросили лейтенанта Юстиніана прийняти їхню добровільну вірність і увійти в місто, ворота якого були відкриті для його прийому.** Перші дні, що збіглися зі старими Сатурналіями, були присвячені взаємним привітанням і загальній радості, і католики готувалися святкувати без суперників свято Різдва Христового, що наближалось» (там же, параграфи 22, 23).

Ці цитати переконливо показують, що в 538 р. н. е. єпископ Риму справді став буквально «папою», тобто батьком, або главою і правителем церков. Останній протистоячий рік був тоді вирваний, і папство могло вільно вступити в ту кар'єру церковної тиранії, яку воно довго готувало; і «таємниця беззаконня», яка діяла так довго, отримала повну свободу. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 23 жовтня 1890 р.)

Католицизм проти християнства.

Віра – сила, здатна діяти

Рим наводить ілюстрацію, щоб показати різницю між вірою Христа і «вірою у віровчення», і ось вона: «Щоб показати несправедливість прийняття слова “віра”, що зустрічається у Святому Письмі, у цьому новому протестантському сенсі сподівання на Христа для помилування, за виключенням будь-яких інших уподобань або засобів, а не в католицькому сенсі віри у відкриті істини... дозвольте мені використати таку ілюстрацію. Припустімо, людина, яка страждає на важку хворобу, посилає за відомим лікарем. Лікар приходить, виписує рецепт і, щоб вселити пацієнтові більше довіри, каже йому: “Тільки вір у мене, і ти вилікуєшся”. Чи можемо ми припустити, що нещасний страждалець, йдучи від лікаря, скаже: “Я не буду приймати ліків, тому що лікар сказав: ‘Тільки вір, і ти вилікуєшся?’” Такий спосіб міркувань і дій, здається, неможливо прийняти щодо зцілення тіла, але щодо зцілення душі тисячі людей впадають у цю сумну помилку» (Католицька віра, с. 374, 375).

Тепер немає ані найменшого сумніву в тому, що це твердження чудово ілюструє різницю між вірою Христа і католицькою вірою, бо воно повністю виходить з того, що в слові Божому не більше сили або чесноти, ніж у слові людському; що слово Христа, небесного Лікаря, має не більше сили зцілювати, ніж слово земного лікаря. **І в цьому справді полягає різниця між істинною вірою, вірою Божою, і католицькою вірою, «вірою у віровчення».**

Справжня віра знаходить у слові Божому, слові небесного Лікаря, живу творчу силу Божу для виконання всього того, про що говорить це слово. Коли сотник попросив Ісуса зцілити його хворого слугу, Ісус сказав: «Я прийду й уздоровлю його». Але сотник сказав: «Та промов тільки слово, і видужає мій слуга». І Ісус Сам вирішив, що це «віра», і навіть «така велика віра», якої Він не знайшов в Ізраїлі, і сказав сотникові: «Іди, і як повірив ти, нехай так тобі й станеться». І зцілювся раб його тієї ж години (Матв. 8:5-13).

Один вельможа також прийшов до Ісуса, благаючи Його: «Піди, Господи, поки не вмерла дитина моя». Ісус каже йому: «Іди, син твій живе». «І повірив той слову, що до нього промовив Ісус, і пішов. А коли ще в дорозі він був, то раби його перестріли його й сповістили, говорячи: Син твій живе. А він їх запитав про годину, о котрій стало легше йому. Вони ж відказали до нього: Учора о сьомій годині гарячка покинула його. Зрозумів тоді батько, що була то година, о котрій до нього промовив Ісус: Син твій живе. І ввірував сам і ввесь його дім» (Івана 4:46-53).

Це віра, справжня віра. Вона знаходить у самому Слові Божому всю достатність для здійснення всього, що це Слово виражає. І знову і знову, фактично в усіх випадках, записаних у Новому Завіті, **це була віра у вимовлене слово** і, таким чином, здобуття сили цього слова для звершення того, що було виголошене, – саме ця віра зцілювала хворих, відновлювала паралізованих, примушувала німих говорити і прощала грішників. Це віра Богу. Це і є віра.

Але коли слово Боже вважається таким самим безсилим, як слово людини; коли слово Ісуса Христа вважається таким самим позбавленим цілющої сили, як і слово простого людського лікаря; коли слово живого Бога зводиться до рівня слова людей, і в усіх намірах і цілях приймається як слово людей, а **слова самих людей, сформульовані у віровченні, справді ставляться на місце слова Божого**; тоді така віра – це віра лише в себе, і вона така сама безсила й така сама порожня в спасенній добротності, як і самі люди. Це знову і знову одна й та сама історія, коли люди намагаються врятуватися самі від себе. І ця «віра», яка повністю походить від самих людей, яка стоїть тільки на словах і мудрості людей, ця «віра у віровчення», що ідентична «вірі» бісів, це, за її власним вихвалянням і за її власною ілюстрацією, віра католицької церкви. (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 18 квітня 1895 р.)

Католицизм проти християнства. Старий заповіт

Є ще одна заява, яка настільки ясно показує сутність «віри», якої дотримується католицька церква, і спасіння, яке вона пропонує, що її варто процитувати. Ось вона: «Здається, ми чуємо, як Ісус, наш небесний Лікар, каже: “Я помер за всіх і тим самим приготував у Своїй крові ліки для всіх. Якщо ви хочете, щоб заслуги Моїх страждань (страстей) і смерті були застосовані до вас, щоб звільнити ваші душі від гріха, ви повинні... вірити, що Я є те, Ким Я Себе оголошую, і вірити в те, чого Я навчаю. Робіть також те, що Я сказав вам робити, і тоді заслуги Моїх страждань (страстей) і смерті будуть застосовані до вас, і ви будете виправдані”».

По суті, це Старий завіт, і навіть у термінах. Він ідентичний завіту «від гори Сінай, що в рабство народжує» (Гал. 4:24). **Ось умови Старого заповіту, заповіту з Сінаю:** «Ви бачили, що Я зробив був Єгиптові, і носив вас на крилах орлиних, і привів вас до Себе. А тепер, коли справді послухаєте Мого голосу, і будете дотримувати заповіту Мого, то станете Мені власністю більше всіх народів, бо вся земля то Моя! А ви станете Мені царством священиків та народом святим. Оце ті речі, що про них будеш казати Ізраїлевим синам... І відповів увесь народ разом, та й сказав: Усе, що Господь говорив, зробимо! А Мойсей доніс слова народу до Господа» (Вих. 19:4-6, 8).

Їхня згода послухатися Його голосу справді була згодою дотримуватися Десяти заповідей. Бо, коли Його голос пролунав із Сінаю, були вимовлені тільки Десять заповідей. І про них написано: «Бога бійся, й чини Його заповіді, бо належить це кожній людині» (Екл. 12:13).

Тож по суті заповіт із Сінаю – це те ж саме, як і ця католицька заява, яка говорить: «Я зробив для вас цю велику справу». Тепер, якщо ви хочете отримати користь від цього, вірте в те, чого Я навчаю, робіть також те, що Я сказав вам робити, і тоді ви отримаєте це і будете виправдані. І всі люди сказали, що вони зроблять це, і це було сказано ними в надії бути виправданими. Ці два твердження ідентичні як за суттю, так і за вченням. **Думка обох полягає в тому, що людина повинна творити праведні діла, щоб бути праведною, замість того щоб спочатку бути праведною, щоб творити праведні діла.**

Однак не варто казати, що раз Господь зробив заяву на Сінаї, то заява з Риму є істиною. Господь мав мету в цьому заповіті з Сінаю, навіть якщо цей заповіт тоді й «привів до рабства». Цей заповіт з Сінаю відповідає Агарі в родині Авраама. Діти цього заповіту, люди, які вступили в нього, відповідають Ізмаїлу, дитині Агарі. Оскільки Агар була рабинею, то й дитина, народжена від неї, була

дитиною рабства. Оскільки Агар представляє заповіт з Сінаю, а її дитина була дитиною рабства, то заповіт з Сінаю призвів до рабства, і діти цього заповіту були дітьми рабства.

Більше того, Ізмаїл був «народжений по плоті». І як Ізмаїл представляє дітей заповіту по плоті, так і вони були «по плоті» і знали тільки народження плоті. Знаючи тільки плотське народження і думаючи тільки про плотські речі, вони вважали себе здатними виконати всю праведність Божу. Господь прекрасно знав, що вони не можуть цього зробити; але вони не знали цього і не хотіли вірити, що не можуть цього зробити. **Щоб переконати їх у тому, що вони не можуть цього зробити, і дати їм можливість побачити свою нездатність зробити це, Господь дав їм повну та справедливу можливість спробувати.**

Протягом сорока днів вони повністю продемонстрували свою повну нездатність зробити те, що Господь сказав їм, і те, що вони добровільно обіцяли зробити. Вони опинилися в ще глибшому рабстві, ніж будь-коли. Тоді вони захотіли, щоб Господь визволив їх від рабства гріха, навернувши до свободи праведності Своєю власною силою, через Своє власне слово, за Своєю власною обітницею, як Він визволив їхнього батька Авраама. Одним словом, вони були готові досягти праведності, виправдатися вірою, замість того щоб намагатися здобути її ділами. **Вони були готові бути дітьми обітниць, а не дітьми плоті.**

З'ясувавши на цьому досвіді, що «думка бо тілесна ворожнеча на Бога, бо не кориться Законові Божому, та й не може», вони були готові народитися згори від Духа Божого, замість того щоб продовжувати довіряти шляхам народження плоті. **Виявивши, що за цим старим і тимчасовим заповітом вони загинули, вони були готові врятуватися за новим і вічним заповітом, який полягав в наступному:** «Оце Заповіт, що його Я складу по тих днях із домом Ізраїлевим, говорить Господь: Покладу Я Закони Свої в їхні думки, і на їхніх серцях напишу їх, і буду їм Богом, вони ж будуть народом Моїм! І кожен не буде навчати свого ближнього, і кожен брата свого, промовляючи: Пізнай Господа! Усі бо вони будуть знати Мене від малого та аж до великого з них! Буду бо Я милостивий до їхніх неправд, і їхніх гріхів не згадаю Я більш» (Євр. 8:10-12).

У цьому заповіті немає жодних «якщо». Він залежить не від того, що ми робитимемо, а від того, що Бог піде попереду: «А Божа правда через віру в Ісуса Христа в усіх і на всіх, хто вірує, бо різниці немає, бо всі згрішили, і позбавлені Божої слави» (Римл. 3:22, 23).

Таким був заповіт, укладений на Сінаї, такою була його природа і мета. І те, що запис цього заповіту з характером і досвідом тих, хто спричинив його укладення і хто вступив у нього, був потрібен для майбутніх століть, **демонструється повторенням його в католицькій системі «віри».** Той заповіт був помилковим, бо ґрунтувався на обіцянці народу коритися Божому закону без віри в Ісуса Христа; але це його повторення в католицькій церкві є нескінченно хибним, порівнюючи з первісним прикладом. І хоча їхня власна

гріховність і самоправедність призвели до створення Сінайського заповіту, тим не менш, через цей сумний досвід Бог відвернув народ принаймні від самих себе до пізнання Христа. Тоді **як папство бере саме одкровення Євангелія Христа і перетворює його на Старий Заповіт (Сінайський заповіт), через це збочення воно відводить людей від Христа, підносячи себе. Воно ставить Сінайський заповіт на місце Нового. Воно ставить діла на місце віри. Воно ставить рабство замість свободи. Воно ставить церемонії на місце Христа. І тим самим ставить людину на місце Бога.**

Це папство, і це його доктрина «віри». І як Бог сказав про Агар та Ізмаїла в сім'ї Авраама, і про заповіт із Сінаю та його дітей у сім'ї Ізраїлю, так Він говорить про це ж нечестя, як це було б у сім'ї християнства: «Прожени рабиню й сина її, бо не буде спадкувати син рабині разом із сином вільної» (Гал. 4:30).

Ніколи не було більш вірного опису папства, ніж те, що це «метод забуття Бога, який повинен прийти як метод спогаду про Нього». (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 18 квітня 1895 р.)

Папство і 1798 рік

Оскільки панування папства мало тривати тисячу двісті шістьдесят років, очевидно, що воно мало бути зупинене в 1798 році н. е. Давайте подивимося, чи сталося на той час що-небудь, що виправдовує цей висновок. Із «Циклопедії Чамберса», статті «Пій» ми цитуємо: «Зрештою, [французька] Директорія наказала вторгнутися до Риму; Бертє увійшов у місто 10 лютого 1798 року й оволодів замком Сант-Анджело. Пія [VI] закликали зрєктися свого тимчасового суверенітету, і у відповідь на його відмову 20 лютого його схопили і відвезли в Сієну, а потім у знамениту Чертозу, або Картузіанський монастир, у Флоренції. У зв'язку із загрозою наступу австро-російської армії наступного року його перевели в Гренобль і, нарешті, у Валанс на Роні, де, виснажений віком і суворим ув'язненням, він помер у серпні 1799 року на вісімдесят другому році свого життя і двадцять четвертому році свого понтифікату».

Таким чином, ми бачимо, що з 538 по 1798 рік минуло тисяча двісті шістьдесят років безперервної влади папства, що є явним виконанням пророцтва. У цей час владу папства було зламано; справді, можна було б навіть вважати, що її повністю знищено. Однак у березні 1800 року було обрано іншого папу, і відтоді **папство продовжує існувати, але з ослабленою владою**. Одразу ж після проголошення догмату про папську непогіршність, 21 липня 1870 року, король Італії Віктор Еммануїл II скористався виведенням французьких солдатів із Риму, щоб зробити це місто столицею свого королівства. Відповідно, він увійшов до нього 20 вересня того ж року, і цей день ознаменував кінець тимчасового панування Папи Римського, що відтоді набирає обертів у Ватикані, де, щоб ефективніше впливати на симпатії народу, він сповідував себе бранцем. Зі свого притулку, подібно до старого папи Буньяна в його печері, він кричить тим, хто зневажає його домагання: «Ви ніколи не виправитесь, поки не буде спалено більше вас»; бо його єдина амбіція – відновлення колишньої могутності папства.

Чи буде ця мрія коли-небудь повністю здійснена, не вказано в пророцтві, яке ми розглядаємо; однак те, що перед кінцем світу влада папства, як порівняти з 1870-ми роками, зросте значно більше, ніж у теперішньому часі, ясно показано в цих словах. «Я бачив, що цей рік учинив бій зо святыми, і переміг їх. Аж ось прийшов Старий днями, і даний був суд святим Всевишнього, і надійшов умовлений час, і царство взяли святі» (Дан. 7:21, 22).

Протягом кількох років на той час здавалося, що всі залишки влади папства були безповоротно загублені; але «Писання не може порушене бути», і тепер, хоча воно не має територіального панування, окрім міста-держави Ватикану, на землі нема царства, що наблизилося б до нього за силою. **Папа керує не тільки**

величезною кількістю католиків у кожній країні під сонцем, які майже всі зберігають йому вірність вищу за ту, якою вони завдячують своїм цивільним правителям, але він керує також народами. Не тільки в католицьких країнах його вплив є верховним, а й уряди, що сповідують протестантизм, звертаються до нього по допомогу у важких ситуаціях. Німеччина, яка так довго протистояла йому, тепер фактично підпорядковується його диктату; Англія запросила його допомогти їй залагодити її проблеми з Ірландією; цар Росії зробив йому пропозицію, оскільки йому потрібна його допомога в боротьбі з нігілізмом. Коли папські делегати прибули до Америки, щоб передати кардиналу Гіббонсу відзнаки його посади, назустріч їм було відправлене урядове судно, і, коли воно повернулося з ними на борту, папський прапор майорів з щогли замість зоряно-смугастого (*ред.: прапора США*). З нагоди ювілею папи Лева XIII Швеція та Італія були єдиними країнами, які не надіслали йому подарунків і привітань.

Християнський союз (26 січня 1888 року) заявив, що вручення папі Леву XIII копії Конституції президентом Сполучених Штатів було «розумним способом виконання того, що за цих обставин було майже питанням національного обов'язку». А як причину цієї незвичайної заяви наводилося ще незвичніше твердження, що «папа – це тимчасовий князь, і йому належать зручності, які виплачуються тимчасовим князем». Далі він сказав: **«Не виключено, що може настати час, коли старий антагонізм католиків і протестантів здасться незначним у світлі глибших антагонізмів, які зроблять їх по суті єдиним цілим»**. В історії траплялися і більш дивні речі, ніж така зміна ставлення, яка буде пов'язана з подальшим об'єднанням католиків і протестантів.

У журналі «Christian at Work» (12 і 19 квітня 1888 р.) професор Чарльз А. Бріггс з Теологічної семінарії Союзу, Нью-Йорк, опублікував статтю під назвою «Рим – союзник чи ворог, чи обидва?», у якій він зазначив кілька пунктів відмінностей у питаннях, які він вважав несуттєвими, але сказав: «У всіх питаннях богослужіння ми здебільшого згодні з римо-католиками, і ми повинні без вагань укласти з ними союз, наскільки це можливо, щоб зберегти святість суботи (*ред.: за їхнім розумінням це неділя*) як дня богослужіння» і т. д.

Ще один пункт, і дуже важливий, має бути достатнім з цього питання. У «протестантській» Німеччині, у місті Кассель, де більшість церков – лютеранські, преподобного Туммеля в 1888 році звинуватили в нападках на папство і називанні папи антихристом. Виступаючи за дев'ятимісячне тюремне ув'язнення для пана Туммеля, прокурор сказав: **«Підсудний посилається (або апелює) до доктора М. Лютера. По-перше, слід врахувати, що Лютер жив триста років тому і що за цей час змінилися звичаї, тон, смаки тощо. Якби Лютер жив сьогодні і говорив і писав те саме, що й тоді, його, безсумнівно, було б засуджено на підставі статті 496 Кримінального кодексу»**.

Історія розвивається стрімко, і тому, хто вивчає пророцтва, не доведеться довго чекати, щоб побачити, чим усе це закінчиться. В одному він може бути

впевнений: «спів несправедливих короткій», і коли мати блудниць і гидот земних скаже: «Сиджу, як цариця, і я не вдова, і бачити смутку не буду!» Через це одного дня придуть кари її – смерть, і плач, і голод, і вона «спалена буде огнем». **Що швидше відроджується сила і вплив папства, то скоріше Господь заб'є «беззаконника» Духом уст Своїх і знищить його з'явленням приходу Свого** (2 Сол. 2:8); і тоді «Царство, і панування, і велич царств під усім небом буде дане народові святих Всевишнього. Його царство буде царство вічне, а всі панування Йому будуть служити й будуть слухняні» (Дан. 7:27). (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 6 листопада 1890 р.)

Непорочне зачаття Діви Марії

Існує велика кількість протестантів, а також інших некатоліків, які дотримуються помилкової думки, що вчення про непорочне зачаття стосується зачаття Ісуса від Діви Марії. Істина ж полягає в тому, що воно стосується не зачаття Христа від Марії, а зачаття самої Марії від своєї матері. Офіційна і «непогіршена» доктрина про непорочне зачаття, урочисто визначена як стаття віри папою Пієм IX, виголошена *ex cathedra* (ред.: з-за кафедри) 8 грудня 1854 року, звучить так: «Владою Господа нашого Ісуса Христа, блаженних апостолів Петра і Павла та нашою власною владою ми заявляємо, проголошуємо та визначаємо, що вчення, згідно з яким Пресвята Діва Марія в першу мить свого зачаття, за особливою милістю та привілеєм Всемогутнього Бога, зважаючи на заслуги Ісуса Христа, Спасителя людства, була збережена вільною від усіх плям первісного гріха, **було відкрите Богом, і тому в нього мають твердо та непохитно вірити всі віруючі**. Отже, якщо хто надумає, нехай відверне його Бог, думати в серці своєму інакше, ніж визначено нами, нехай знає і, понад те, розуміє, що його засуджено своїм власним судом, що **він зазнав краху віри і відпав від єдності Церкви**».

У наші дні загального прийняття католицизму як християнства, компромісів з католицькою церквою і вибачень за неї, нам слід вивчити такі речі, як ця, щоб ми могли знати для себе, яким є їхній реальний вплив на вчення Христа та які їхні наслідки для тих, хто приймає цей догмат. Першим наслідком цього є те, що Діва Марія, якщо за фактом і не божественна, то найближча до цього з усіх істот у Всесвіті, і це в її людській природі (ред.: гріховній природі). На доказ цього ми маємо такі висловлювання католицьких отців і святих. Стародавній автор «De Nativitate Christi», знайдений у працях «святого» Кипріяна, каже: «Оскільки людська природа (Марії) дуже відрізняється від природи решти людства, гріх не долучився до неї».

Феодорит, отець, який жив у п'ятому столітті, каже, що Марія «**набагато перевершувала херувимів і серафимів у чистоті**».

У грецькій літургії святого Хризостома, отця четвертого століття, такі слова наказано співати хором під час канону меси: «Воістину личить нам славити Тебе, Матір Божа... Ти – Матір Бога нашого, **шанована краще за херувимів; Ти, поза всяким порівнянням, славніша за серафимів**».

Феодор, патріарх Єрусалимський, сказав на другому соборі в Нікеї, що Марія «справді Матір Божа, незаймана до і після народження дитини; і її створили у стані, більш піднесеному та славному, ніж усі природи, чи то інтелектуальні, чи то тілесні» (Віра наших отців, с. 216, 217).

Це ставить природу Марії нескінченно вищою за будь-яку реальну подобу або спорідненість із людством.

Маючи це на увазі, давайте перейдемо до наступного кроку. І ось слова кардинала Гіббонса: «Ми стверджуємо, що Друга Особа Пресвятої Трійці, Слово Боже, Яке за Своєю Божественною природою від вічності породжене від Отця і є єдиносущне Йому, в повноті часу було знову народжене, народившись від Діви, тим самим являючи Себе з Її материнської утроби **в людській природі, єдиносущній Їй**».

«Наскільки піднесена таємниця втілення може бути відображена в природному порядку, Пресвята Діва під покровом Святого Духа **передала Другій Особі Нероздільної Трійці, як це роблять матері, істинну людську природу тієї самої субстанції, що і її власна**, тим самим істинно і справді з'явившись Його матір'ю» (Віра наших отців, с. 198, 199).

Тепер з'єднайте все це разом. По-перше, ми маємо природу Марії, яка визначається як не тільки «дуже відмінна від природи решти людства», а й як «більш піднесена та славна, ніж усі природи»; таким чином, вона безмежно перевершує будь-яку реальну подобу або відношення до людства, яким ми є насправді.

Далі ми бачимо, що Ісус описується як такий, що взяв від неї людську природу тієї ж субстанції, що і її власна.

З цього випливає, так само точно, як двічі по два чотири, що **у своїй людській природі Господь Ісус «дуже відрізняється» від людства, Він далі від нас, навіть ніж херувими і серафими, і нескінченно перевершує будь-яку реальну подобу або спорідненість з нами, якими ми є в цьому світі.** З цього також випливає, що догмат про непорочне зачаття робить Ісуса Христа нескінченно недосяжним для людства, настільки недосяжним для нас, наче б Він узагалі ніколи не пропонував Себе нам. Таким чином, доктрина непорочного зачаття повністю позбавляє світ Ісуса Христа, Спасителя, саме тією мірою, якою ця доктрина приймається.

Ми знаємо відповідь, яку «церква» дає на це: Марія та Йосип, а також усі інші святі клопочуть перед Ним за тих, хто хоче отримати Його допомогу, і що через них Він може досягти людства, хоча Сам Він дуже далеко за межами нас. Але це такий же великий обман, як і все інше. Бо Діва Марія, Йосип і всі інші святі мертві й не можуть ні за кого клопотати. Бо Слово Боже ясно говорить, що «померлі нічого не знають» (Екл. 9:5). І «Бож у смерті нема пам'ятання про Тебе» (Псал. 6:5). І Ісус сказав усім Своїм учням: «Куди Я йду, туди ви прибути не можете» (Івана 13:33).

Таким чином, коли Марія, Йосип та інші святі мертві і, отже, не можуть ні за кого клопотати, удвічі очевидним є факт, що догмат про непорочне зачаття робить Ісуса Христа нескінченно недоступним для людства і позбавляє світ Спасителя в тій мірі, в якій цей догмат приймається.

Істина полягає в тому, що Господь Ісус у Своєму людському єстві став нижчим за ангелів і прийняв нашу природу з плоті й крові, як вона є, з усіма її немочами. (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 2 травня 1895 р.).

Божественність Христа (ч. 1)

Перший текст, який ми цитуємо, добре знайомий кожному, хто хоч щось знає про Біблію, – Івана 1:1, 2: «Споконвіку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово. Воно в Бога було споконвіку». Те, що це стосується Христа, очевидно з вірша 4: «І життя було в Нім, а життя було Світлом людей» і вірша 14: «І Слово сталося тілом, і перебувало між нами, повне благодаті та правди, і ми бачили славу Його, славу як Однородженого від Отця». Справді, ми ніколи не чули нікого, хто б сумнівався, що в цьому уривку євангеліст посилається на Христа. **З цього уривка Писання ми дізнаємося, що Христос є Бог.** Одного цього тексту, якби в нас не було іншого, було б достатньо, щоб стверджувати Божественність Христа, бо слово «**Божественність**» означає «**природа, або сутність Бога**». Ми віримо в Божественність Христа, тому що Біблія говорить, що Христос є Бог.

У книзі пророка Ісаї, сповненій пророцтв про Месію, ми знаходимо такі слова, сказані в очікуванні Христа: «Бо Дитя народилося нам, даний нам Син, і влада на раменах Його, і кликнуть ім'я Йому: Дивний Порадник, **Бог сильний, Отець вічності, Князь миру**» (Ісаї 9:6).

Неможливо знайти імена, що більш повно показують піднесену природу Христа, ніж ці: «**Бог сильний, Отець вічності**». Але ми знову читаємо в улюбленого учня: «Ніхто Бога ніколи не бачив, Однороджений Син, що в лоні Отця, Той Сам виявив був» (Івана 1:18).

Цей текст показує близькість стосунків між Христом і Отцем. Він – «Однороджений Син», і Він «в лоні Отця». Де б Христос не перебував особисто, Він «в лоні Отця»; це твердження універсальне і показує єдність Отця і Сина. «Він явив Його». Тобто **ніхто не бачив Бога, але люди знають Його характер і властивості, тому що бачили Його у Христі**. На цю істину добре вказують слова Христа, звернені до Пилипа. «Говорить до Нього Пилип: Господи, покажи нам Отця, і вистачить нам! Промовляє до нього Ісус: Стільки часу Я з вами, ти ж не знаєш, Пилипе, Мене? Хто бачив Мене, той бачив Отця, то як же ти кажеш: Покажи нам Отця?» (Івана 14:8, 9).

Христос так чудово уявляв Отця, що для когось сказати, що він не бачив Отця, було рівносильно тому, що він не бачив Христа. На це в нас є слова Самого Христа; тому ті, хто відмовляється прийняти Його Божественність, роблять це просто тому, що не можуть повірити Його слову. Саме ім'я, яке було дано Ісусові, – Еммануїл – означає «З нами Бог» (див. Матв. 1:23).

Апостол Павло, розмірковуючи в Посланні до євреїв про верховенство Христа над ангелами, каже, що це тому, що «він остільки був ліпший понад

Анголів, оскільки славніше за них успадкував Ім'я» (Євр. 1:4). Яке ім'я Він має у спадок? Це «могутній Бог». Як Однороджений Син Божий, Він має це ім'я по праву. Цілком природно, що Син успадковує ім'я Отця. Про те, що Він має це ім'я, свідчать і слова Самого Отця, Який звертається до Сина з цим ім'ям. Апостол говорить про Бога Отця: «А про Сина: Престол Твій, о Боже, навек віку; берло Твого царювання берло праведности» (Євр. 1:8).

Можливо, найсильніший аргумент на користь Божественності Христа, який тільки можна знайти в Біблії, крім виразних тверджень, міститься в Матв. 19:17, бо це власна заява Христа про те, що Він був Богом. Один юнак, правитель, прийшов до Христа і сказав: «Учителю Добрий, що маю зробити я доброго, щоб мати життя вічне?» Ісус відповів: «Чого звеш Мене Добрим? Ніхто не є Добрий, крім Бога Самого. Коли ж хочеш ввійти до життя, то виконай заповіді».

Що мав на увазі Христос у Своему зустрічному питанні? Чи хотів Він дорікнути юнакові за те, що той назвав Його добрим? Чи хотів Він відхреститися від цього епітета? Ні в якому разі, тому що Він був абсолютно добрий; Він був уособленням доброти. Павло стверджує, що Він «святий, незлобивий, невинний, відлучений від грішників, що вищий над небеса» (Євр. 7:26). Не може бути жодних сумнівів у тому, що Він був добрий.

Він хотів переконати юнака, що Той, до Кого він звертався як до Учителя, був не просто людиною, як один із рабинів, **але що Він був Богом. Він претендував на абсолютну доброту, а оскільки немає нікого доброго, крім Бога, то Він тим самим ототожнював Себе з Богом.** І з цим ми можемо пов'язати твердження апостола Павла, що «в Ньому тілесно живе вся повнота Божества» (Колос. 2:9).

Наступні уривки, безсумнівно, стосуються Христа і віддають Йому всю силу і славу Божества: «Прорік Бог над Богами Господь, і землю покликав від схід сонця і аж до заходу його. із Сіону, корони краси, Бог явився в промінні! Приходить наш Бог, і не буде мовчати: палючий огонь перед Ним, а круг Нього все буриться сильно! Він покличе згори небеса, і землю народ Свій судити: Позбирайте для Мене побожних Моїх, що над жертвою склали заповіта зо Мною. і небеса звістять правду Його, що Бог Він суддя. Села. Слухай же ти, Мій народе, бо буду ось Я говорити, ізраїлеві, і буду свідчить на тебе: Бог, Бог твій Я!» (Псал. 50:1-7).

Цей текст описує друге пришестя Христа. Інший, дещо схожий текст, – Авак. 3:3-6: «Бог іде від Теману, і Святий від Парану гори. Села. Велич Його вкрила небо, і слави Його стала повна земля! А сяйво було, наче соняшне світло, проміння при боці у Нього, і там укриття Його потуги. Перед обличчям Його моровиця іде, а по стопах Його пнеться полум'я. Став, і землю Він зміряв, поглянув і народи затряс, і попадали гори довічні, вікові похилились узгір'я. Путі Його вічні».

Тут ми маємо безпомилкову вказівку на пришестя Господа. Його сила і Божество навряд чи можуть бути представлені більш піднесено. Зверніть увагу на слова вірша 4 в англійському перекладі: «Проміння при боці у Нього, і там

укриття Його потуги». **Саме з боку Христа текла змішана кров і вода, яка показувала, що Його серце було розбите за грішників.** Рани Ісуса – це запорука Його любові до грішників. З Його боку текла кров, яка «очищає нас від усякого гріха». **Але якщо ця кров зневажається, то рани стають настільки ж сильними для гніву, як і для спасіння.** Своєю великою жертвою Він показав Свою безмежну силу викупити і знищити. На те, що вигляд ран Ісуса посилює страх і муки грішників, вказують слова: «Ото Він із хмарами йде, і побачить Його кожне око, і ті, що Його прокололи були, і всі племена землі будуть плакати за Ним. Так, амінь!» (Об'явл. 1:7).

Але, можливо, найсильнішу мову, що показує Божественність і велич Христа, ми знаходимо в Ісаї. Пророк каже: «Року смерти царя Озії бачив я Господа, що сидів на високому та піднесеному престолі, а кінці одежі Його переповнювали храм. Серафими стояли зверху Його, по шість крил у кожного: двома закривав обличчя своє, і двома закривав ноги свої, а двома літав. І кликав один до одного й говорив: Свят, свят, свят Господь Саваот, уся земля повна слави Його! І захиталися чопи порогів від голосу того, хто кликав, а храм переповнився димом! Тоді я сказав: Горе мені, бо я занапащений! Бо я чоловік нечистоустий, і сиджу посеред народу нечистоустого, а очі мої бачили Царя, Господа Саваота!» (Ісаї 6:1-5).

Ми не знали б Кого це стосується, якби наш Спаситель Сам не процитував слова Ісаї в Івана 12:39-41 і не застосував їх до Себе. З цих текстів ми маємо доказ не тільки того, що натхненні автори називають Ісуса Божественним Сином Божим, а й того, що Ісус Сам стверджував факт, що Він – Бог. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 20 листопада 1890 р.)

Встановлення поклоніння образам. Друга заповідь

«Я Господь, Бог твій, що вивів тебе з єгипетського краю з дому рабства. Хай не буде тобі інших богів передо Мною! Не роби собі різьби і всякої подоби з того, що на небі вгорі, і що на землі долі, і що в воді під землею. Не вклоняйся їм і не служи їм, бо Я Господь, Бог твій, Бог заздрисний, що карає за провину батьків на синах, на третіх і на четвертих поколіннях тих, хто ненавидить Мене, і що чинить милість тисячам поколінь тих, хто любить Мене, і хто держиться Моїх заповідей» (Вих. 20:2-6).

З часів Костянтина і до кінця VI століття в Католицькій церкві повсюдно утвердилося поклоніння образам. Так само встояло католицьке ідолопоклонство, коли на початку VII століття з пустель Аравії ринули магометани, вершачи суд над «ідолами золотими, і срібними, і мідними, і кам'яними, і дерев'яними, що не можуть вони ані бачити, ані чути, ані ходити» (Об'явл. 9:20).

«Тріумфуючі мусульмани, що запанували в Дамаску і загрожували Константинополю, кинули на шальки терезів докору накопичену вагу істини і перемоги. Міста Сирії, Палестини та Єгипту були укріплені із зображеннями Христа, Його Матері та Його святих, і кожне місто покладалося на надію або обітницю чудодійного захисту».

«У стрімкій боротьбі, що тривала десять років, араби підкорили ці міста і ці зображення, і, на їхню думку, Господь Саваоф виголосив вирішальний суд між поклонінням і презирством до цих німих і неживих ідолів. У цей період лих і потрясінь красномовство ченців було використано на захист зображень» (Гіббон).

Під впливом звинувачень в ідолопоклонстві, які магометани безперервно висували проти католиків, дехто почав думати про те, що, можливо, це звинувачення справедливе, і дуже бажав реформації церкви. Крім того, по всьому світу були розсіяні справжні християни, які словом Божим і прикладом первісних часів постійно виступали проти поклоніння зображенням.

За сто років цей вплив став настільки сильним, що імператор Лев Ісаврянин у 727 р. виступив зі своєю позицією і видав едикт, що забороняв поклоніння зображенням. **Протидія цьому руху імператора спричинила славнозвісну іконоборчу суперечку між шанувальниками й противниками зображень, що тривала з кривавою й невсцухаючою люттю впродовж ста двадцяти років – від 726 до 846 року – та врешті-решт призвела до тріумфу поклоніння зображенням і «релігії Костянтина».**

Імператор наказав розбити зображення, побілити стіни церков і з чесною, але необачною енергією взявся за викорінення ідолопоклонства. Але серед християн

одразу ж розгорілися запеклі суперечки: ченці й народ встали на захист своїх образів і зображень, а імператора навіть у його власній столиці засуджували як еретика й тирана.

Над воротами імператорського палацу знаходився образ Спасителя, який прославився своєю чудотворною силою, їх назвали Мідними воротами через багаті кахлі позолоченої бронзи, що вкривали його розкішний вестибюль. Імператор наказав зняти святу фігуру і розбити її. Але народ з усіх кінців міста збігся на захист свого улюбленого ідола, накинувся на солдатів і багатьох із них віддав смерті.

«Жінки були ще більш жорстокими, ніж чоловіки. Як фурії, вони кинулися до місця події і, побачивши одного з солдатів, який займався неприпустимою справою на вершині драбини, стягнули його і розірвали на шматки, коли він лежав побитий на землі. Так, – вигукує благочестивий літописець, – служитель імператорської неправди разом упав з вершини драбини на дно пекла».

«Жінки влетіли у велику церкву і, знайшовши іконоборчого патріарха у вівтарі, обсипали його камінням і тисячею лайливих імен. Він вибіг із будівлі, весь побитий, і впав непритомний. Викликали варту, і жіноче повстання було придушене, але тільки після того, як кілька жінок загинули в сутичці».

«Виконанню імператорських указів чинили опір часті заворушення в Константинополі та провінціях; життя Лева наражалося на небезпеку, його солдати гинули в різанині, а народний ентузіазм пригнічувався найрішучішими зусиллями цивільної та військової влади».

У 728 р. в Італії було опубліковано едикт східного імператора про скасування поклоніння зображенням. Папа, звісно, виступив на захист зображень, і «італійці присягнулися жити і померти на захист папи і святих образів». Так почалася війна, яка за своїм характером і наслідками була в усіх відношеннях характерна для папства. Вона затвердила поклоніння образам як елемент католицької віри; вона розвинула верховенство папи в мирських справах.

Коли на Заході опублікували указ Лева проти поклоніння зображенням, «зображення Христа і Богородиці, ангелів, мучеників і святих були усунені в усіх церквах Італії»; **імператор пригрозив папі, що якщо він не виконає указу, то буде позбавлений сану і відправлений у заслання**. Але папа Григорій II твердо став на бік поклоніння зображенням і розіслав по всій Італії пастирські листи, закликаючи вірян чинити так само.

«За цим сигналом Равенна, Венеція, міста екзархату і Пентаполіса долучилися до справи релігійних зображень; їхні морські і сухопутні військові сили склалися здебільшого з тубільців; дух патріотизму і завзяття передався найманим чужинцям. Італійці присягнулися жити і померти на захист папи і святих образів. Греки були повалені й винищені, їхні вожді зазнали безславної смерті, а папи, хоч і схильні до милосердя, відмовилися заступитися за ці винні жертви».

У Равенні в 729 р. н. е. заворушення і криваві чвари були настільки великими, що було вбито навіть екзарха, особистого представника імператора. «Щоб покарати це безчинство і відновити своє панування в Італії, імператор послав флот і армію в Адріатичну затоку. Зазнавши від вітрів і хвиль багато втрат і затримку, греки спустилися в околиці Равенни. У день запеклої боротьби, коли обидві армії поперемінно то поступалися, то просувалися вперед, було видно привид, чути голос, і Равенна перемогла, запевняючи всіх у своїй перемозі. Чужинці відступили на свої кораблі, але людне узбережжя заповнило безліч човнів; води річки По були так сильно заражені кров'ю, що протягом шести років люди утримувалися від річкової риби; а встановлення щорічного свята увіковічило поклоніння образам і огиду до грецького тирана. На тлі тріумфу католицької зброї римський понтифік скликав синод із дев'яноста трьох єпископів проти ересі іконоборців. З їхньої згоди він оголосив загальне відлучення від церкви всіх, хто словом чи ділом зазіхає на перекази отців і на зображення святих». (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 3 квітня 1902 р.)

Діла Ісуса доводять Його Божественну природу

В одній із бесід з юдеями Він використав таку мову, що показує Його становище рівності з Отцем: «Бо Отець і не судить нікого, а весь суд віддав Синові, щоб усі шанували і Сина, як шанують Отця. Хто не шанує Сина, не шанує Отця, що послав Його» (Івана 5:22, 23).

Перша причина, з якої Бог вимагає шанування, – це те, що Він Творець. Павло каже, що язичники, які не знають Бога, не мають виправдання, бо Бог відкрив їм усе, що можна знати про Нього; бо від створення світу невидиме Боже, тобто Його вічна сила і Божество, явно виявляється, осягається розумом через створені речі (Римл. 1:19, 20). **Оскільки Христос повинен шануватися всіма так само, як і Отець, з цього випливає, що Він повинен шануватися як Творець;** і тому, згідно зі словами Павла в Посланні до римлян, видиме творіння слугує доказом «вічної сили й Божества» Христа. Давайте звернемо увагу на кілька текстів, у яких йдеться про Христа як про Творця. У віршах Івана 1:1, 2, які цитувалися раніше, показано, що Христос – Бог. Вірш 3 говорить: «Усе через Нього повстало, і ніщо, що повстало, не повстало без Нього».

У Посланні до євреїв 1:8-10 ми читаємо слова, з якими Отець звернувся до Сина. У вірші 10 Отець говорить Синові: «Ти, Господи, землю колись заклав, а небо то чин Твоїх рук». Тому щоразу, коли ми дивимося на землю або на сяючі зірки на небесах, ми можемо знати, що вони показують силу і любов нашого Спасителя, Господа Ісуса Христа. Без Нього не було нічого створено. Апостол Павло в Посланні до колосян підкреслює це найбільш яскраво, говорячи про Христа, через любов якого ми маємо відкуплення: «Він є образ невидимого Бога, роджений перш усякого творива. Бо то Ним створено все на небі й на землі, видиме й невидиме, чи то престоли, чи то господства, чи то влади, чи то начальства, усе через Нього й для Нього створено! А Він є перший від усього, і все Ним стоїть» (Колос. 1:15-17).

На підставі слів «перш усякого творива» (у пер. з англ.: *Первісток усякого створіння*) дехто стверджує, що Христос Сам є створеною істотою. Але це не тільки поспішний висновок, а й висновок, що прямо суперечить самому тексту. Зверніть увагу на такі моменти.

1. Одна й та сама істота не може бути одночасно і творінням, і Творцем. Але в цьому тексті найяскравіше стверджується те, чого вчать інші тексти: Христос – Творець.

2. Вірш 16 показує, що Він не був створений, бо «Бо то Ним створено все на небі й на землі, видиме й невидиме». Іван також говорить: «Усе через Нього повстало, і ніщо, що повстало, не повстало без Нього» (Івана 1:3). **Це виключає**

Христа зі списку створених істот, бо все, що було створено, було створено Ним. В Об'явл. 5:13 також ідеться про те, що «кожне створіння, що воно на небі, і на землі, і під землею», віддало Йому честь і славу.

3. Вираз «перш усякого творива» (у пер. з англ.: *Первісток усякого створіння*) в жодному разі не може вказувати на те, що Він – створена істота, яка стоїть по відношенню до інших істот просто як перша і вища за рангом, тому що Він – «Однороджений Син Божий». **У Всесвіті немає нікого іншого, хто був би пов'язаний з Богом Отцем так, як Він.** Термін «Первісток» у цьому випадку не має на увазі, що інші народилися після Нього. **Це лише показує Його перевагу над усім сущим**, як сказано у вірші 18.

4. Вірш 17 говорить, що «Він є перший від усього, і все Ним стоїть». Це знову відокремлює Його від творіння, за винятком того, що Він є Господом творіння, і саме цього вчить текст. **У Ньому творіння мало свій початок**, як сказано в Об'явл. 3:14. **Творіння існувало в Ньому немов би в зародку**; «Бо вгодно було, щоб у Нім перебувала вся повнота» (Колос. 1:19). Ніякі слова не можуть досконаліше показати передіснування і творчу силу Христа, ніж це сказано в Колос. 1:15-17.

«Все Ним стоїть». Буквально: «Ним усе тримається, або перебуває, разом». Це еквівалентно Євр. 1:3, де йдеться про Нього як про Того, Хто тримає «усе словом сили Своєї». **Він привів усі речі в буття, і Він же зберігає їх у цьому бутті.** Його слово викликало їх до існування, і Його слово підтримує їх. **У всьому цьому Він діє не самостійно, а спільно з Отцем.** Він сказав: «Я й Отець Ми одне!» (Івана 10:30). **Немає жодної думки в одного з Них, яка не була б думкою іншого.** Їхня єдність у творенні показана в словах: «І сказав Бог: Створімо людину за образом Нашим, за подобою Нашою» (Бут. 1:26). **Ця єдність Отця і Сина пояснює, чому єврейське слово «Бог» стоїть у множині.** «Ніхто Бога ніколи не бачив, Однороджений Син, що в лоні Отця, Той Сам виявив був» (Івана 1:18). Усе, що ми знаємо про Бога, ми дізнаємося через Христа. Тому нехай ніхто не говорить, що, звеличуючи Христа, ми ризикуємо знизити наші уявлення про Отця. Це неможливо, бо **чим більш піднесені уявлення ми маємо про Христа, тим більш піднесеними мають бути наші уявлення про Отця** (Е. Дж. Ваггонер. *The Present Truth*, 4 грудня 1890 р.)

Причини полону Ізраїльського народу

Навряд чи знайдеться хоч одна частина біблійної історії, якій приділяли б менше уваги, ніж тій, що відноситься до періоду відновлення Ізраїлю у своїй власній землі після Вавилонського полону. І все ж навряд чи знайдеться частина біблійної історії, яка була б більш насичена самим життям і дією Бога в людських справах; навряд чи знайдеться історія, більш насичена цінними уроками. Справді, немає жодної частини біблійного оповідання, яка була б настільки сповнена різноманітних ілюстрацій того, як швидко і як звичайно Бог може втрутитися у справи царів і влади на користь Своєї справи і Свого народу на землі.

Особливе місце в цій біблійній розповіді посідають такі книги Біблії, як книги пророка Даниїла, Ездри, Неємії, Есфірі, пророків Аггея, Захарії та Малахії. Період світу, що охоплюється оповіддю, – приблизно з 536 р. до н.е. і до розп'яття Христа.

Бог вивів Ізраїль з Єгипту і, відокремивши від усіх народів, помістив його в землю Ханаанську, «славу всіх земель», щоб він був світлом світу. Головна причина, через яку Він помістив народ у землю Ханаанську – Палестину, – у тому, що тоді і в наступні століття ця маленька країна була стрижнем усього світу. Між Єгиптом і східними та північними народами тоді і в наступні століття існувала постійна взаємодія, практично вся ця взаємодія обов'язково відбувалася на території Палестини. Однак пізніше, коли вага імперії перемістилася на захід, Палестина все ще залишалася центром, навколо якого оберталися грандіозні справи всього світу.

У цьому центрі великих світових течій Бог поставив Свій народ, щоб бути Його світлом для всіх народів, люди, постійно проходячи й проїжджаючи через цю країну, повинні були споглядати цей благословенний народ і славу землю і бути вимушені сказати: «Тільки він мудрий та розумний народ, цей великий люд» (П. Зак. 4:6). І, таким чином, ці народи прагнули б шукати джерело цієї мудрості й розуміння, цього процвітання і слави, і в результаті вони істинно навернулися б від ідолопоклонства до поклоніння Богові. **Бог мав намір, щоб Його дивовижна присутність, яка перебуває з Його народом, вплинула на всі народи на благо**, і в такий спосіб мала здійснитися Божа обітниця Авраамові: «Благословляться в тобі всі народи!» (Гал. 3:8).

Отже, про Ізраїль Бог сказав: «Тож народ пробуває самотно, а серед людей не рахується» (Числ. 23:9). Але народ не хотів цього. Вони стверджували і наполягали: «Настанови нам царя... як у всіх народів» (1 Сам. 8:5). У них був свій шлях, вони відкинули Бога і не тільки стали «як усі народи», а й чинили «гірше за язичників», що оточували їх. І потім, коли вони стали подібні до

народів, які були в тій землі до них, земля не могла більше терпіти їх, і тому мусила вигнати їх, як вона виганяла народи до них. Їх повели в полон до **Вавилона, і земля спорожніла, щоб вона могла відпочити від болісних беззаконь, які на ній чинилися.**

Особливими гріхами, які призвели до полону Ізраїлю і спустошення землі, були такі.

1. **Гноблення і несправедливість.** «Доме Давидів, отак промовляє Господь: Судить вранці суд і рятуйте грабованого від руки переслідника, щоб не вийшла, немов той огонь, Моя лють, і вона запалає за зло ваших учинків, і не буде кому погасити!» (Єрем. 21:12). «Так говорить Господь: Чиніть правосуддя та правду, і рятуйте грабованого від руки гнобителя, чужинця ж, сироту та вдову не гнобьте, не грабуйте, і крові невинної не проливайте на місці цьому!» (Єрем. 22:3); «і тоді Я дам вам жити на цьому місці» (Єрем. 7:5-8, *пер. з англ.*).

2. **Пригнічення й обман трудящого в його заробітній платі,** тоді як вони у своєму багатстві насолоджувалися розкішшю. «Горе тому, хто несправедливістю дім свій будує, а верхні кімнати безправ'ям, хто каже своєму ближньому працювати даремно, і платні його йому не дає, що говорить: Збудую собі дім великий, і верхні кімнати широкі! І вікна собі повирубусь, й криє кедриною, і малює червоною фарбою» (Єрем. 22:13, 14).

3. **Зневага до бідних.** «Чи ти зацарюєш тому, що в кедрах ти мешкаєш? Чи ж твій батько не їв та не пив? І коли правосуддя та правду чинив він, тоді було добре йому, він розсуджував справу нужденного й бідного, й тоді добре було! Чи не це Мене знати? говорить Господь. Хіба твої очі та серце твоє не обернені тільки на користь свою, та щоб проливати кров невинну, і щоб гніт та насилля чинити?» (Єрем. 22:15-17).

4. **Зневага до суботи** (Єрем. 17:21-27).

5. **Поклоніння сонцю з усіма гидотами, які з ним пов'язані** (Єзек. 8:3-18).

6. **Відкидання слова і послання Господа у докорі, поради та застереженні** (Єрем. 26:1-23; 6:22, 23; 37:1-21; 38:1-28).

Але вінцем усієї гидоти було:

7. **Вони зробили храм Божий і форми поклоніння Господу своєю упевненістю у спасінні,** практикуючи при цьому всі інші беззаконня й мерзоти; вони вимагали від Бога суворої відповідальності за Його обітници, в той час як самі абсолютно бешкетували проти всіх приписів, на яких ці обітници могли б спочивати; вони робили капітал з Божого храму, таїнств і служінь, призначених для порятунку від гріха, як гарантію своєї цілковитої відмови від потурання гріхові: «Так говорить Господь Саваот, Бог Ізраїлів: Поправте дороги свої й свої вчинки, й Я зроблю, що ви житимете на цім місці! Не надійтесь собі на слова неправдиві, щоб казати: Храм Господній, храм Господній, храм Господній отут!» (Єрем. 7:3, 4). «Почуйте ж це, голови дому Якового та начальники дому Ізраїля, які нехтують справедливість, а все просте викривлюють, вони кров'ю будують

Сіона, а кривдою Єрусалима. Його голови судять за хабара, і навчають за плату його ті священники, і за срібло ворожать пророки його, хоч на Господа вони опираються, кажучи: Хіба не Господь серед нас? Зло не прийде на нас! О так, через вас Сіон буде на поле заораний, а Єрусалим на руїни обернеться, а гора храмова стане взгір'ями лісу...» (Михея 3:9-12). «Ось собі ви надієтеся на слова неправдиві, які не допоможуть: Чи ви будете красти, вбивати й перелюб чинити, і присягати фальшиво, й кадити Ваалові, і ходити за іншими богами, яких ви не знаєте, а потім ви прийдете й станете перед обличчям Моїм у цім домі, що зветься Ім'ям Моїм, і скажете: Урятовані ми, щоб чинити гидоти всі ці? Чи вертепом розбійників став оцей дім, що Ім'я Моє кличеться в ньому, на ваших очах? І Я оце бачу, говорить Господь» (Єрем. 7:8-11).

Через такий жалюгідний, навіть відчайдушний стан речей в Єрусалимі, Господь був змушений порівняти його з Содомом, заявивши, що він і Содом – сестри; і далі: «Як живий Я, говорить Господь Бог, не зробила Содома, сестра твоя, вона та дочки її, як зробила ти та твої дочки!...» (Єзек. 16:48-50). І ось Єзекіїль побачив у видіннях чоловіка з писарським каламаром при стегнах його, який проходив по всьому Єрусалиму, і ставив знаки на чолах людей, що зітхали та плакали над усіма гидотами, що чинилися в ньому. За ним слідували ще кілька людей, кожен зі зброєю в руках, щоб «вбивати... не маючи милосердя» всіх, до кого вони прийдуть, крім тих, на яких є цей знак (див. Єзек. 9:1-7).

Уся ця історія має свою паралель в останні дні, навіть у наш час. Переважає загальне нечестя (Матв. 24:12; 2 Тим. 3:13); гноблення, несправедливість, обман робітника в його заробітній платі, щоб збільшити переповнену скарбницю багатіїв, які впиваються розкішшю, – усьому цьому потурають (Якова 5:1-8); серед цього достатку в середовищі безмежних мільйонів людей спостерігається така зневага до бідних, що Бог вимушений звернути Свою увагу саме на них (Луки 14:21-23); нехтується субота (Ісаї 56:1, 2; 58:13, 14); приймаючи неділю як день Господній, шанують сонце й надалі (Дан. 7:25; Об'явл. 14:9-12); поради й попередження Слова Божого, яке стосується всього зла й неминучої загибелі, відкидаються (2 Петра 3:3-7, 10-14; Матв. 24:37-39).

Крім того, панує та сама головна гидота – потурання цілій низці беззаконь під виглядом благочестя (2 Тим. 3:1-5), тож, дивлячись на все це, Бог змушений порівняти світ з Содомом, бо останні дні світу подібні до останніх днів Содому: «Так само, як було за днів Лотових: їли, пили, купували, продавали, садили, будували; того ж дня, як Лот вийшов із Содому, огонь із сіркою з неба линув, і всіх погубив. Так буде й того дня, як Син Людський з'явиться!» (Луки 17:28-30).

І поки ця руйнація і спустошення наближаються, небесний вісник (Об'явл. 7:2, 3) проходить світом, ставлячи царську печатку – небесний знак – на рабах Божих, які зітхають і плачуть над усіма гидотами, які чиняться на землі; а за ним проходять вісники суду, винищуючи всіх, на кому немає цього знака (Об'явл. 14:9, 10; 16:1-21).

Таким чином, період, що завершився руйнуванням Єрусалима і спустошенням цієї землі, безумовно і повною мірою містить уроки глибокого сенсу для людей, які живуть в останні дні, бо всі міста народів і світу будуть зруйновані, а земля спорожніє «від обличчя Господнього, від полум'я гніву Його» (Єрем. 4:26; Об'явл. 16:19; Соф. 1:14-18).

Так і період відновлення ізраїльського народу після давньої руйнації та спустошення містить уроки глибокого значення для народу Божого всіх часів, а особливо останніх днів (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 21 серпня 1902 р.)

Христос як законодавець

Оскільки всі повинні почитати Сина так само, як і Отця, вони повинні почитати Його не тільки як Творця, а й як Законодавця. Ісая сказав: «Бо Господь наш суддя, Господь законодавець для нас, Господь то наш цар, і Він нас спасе!» (Ісаї 33:22). Твердження Христа, що «Отець і не судить нікого, але весь суд віддав Синові, щоб усі шанували Сина, як шанують Отця. Хто не шанує Сина, той не шанує й Отця, що послав Його» (Івана 5:22, 23), саме по собі є доказом того, що Христос – Законодавець. **Тільки та сила, яка встановлює закони, може забезпечити їх виконання.** Тепер ми перейдемо до доказу того, що закон був даний Христом, так само як і Його праведність.

Христос був вождем дітей Ізраїлю від Єгипту до Ханаану. Можливо, немає людини, яка б не вірила в це в загальних рисах; але це можна дуже чітко довести. Спочатку ми цитуємо 1 Кор. 10:4, де йдеться про те, що отці «пили всі той самий духовний напій, бо пили від духовної скелі, що йшла всід за ними, а та скеля був Христос». Христос – це скеля, на якій побудовано Церкву Божу, і скеля, що зітре в порошок ворогів Божих (Матв. 16:18; Ефес. 2:20; 1 Петра 2:4-8; Луки 20:17, 18).

Він – скеля, на якій утверджуються ті, кого піднято з жахливої ями гріха (Псал. 39:2, 3; 1 Кор. 3:11). Саме Його відкинув Ізраїль, коли «Скелю спасіння свого злегковажив» (П. Зак. 32:15).

Це ще більш ясно видно з порівняння Числ. 21:5, 6 і 1 Кор. 10:10. У першому тексті говориться: «І промовляв той народ проти Бога та проти Мойсея: Нащо ви вивели нас із Єгипту, щоб ми повмирили в пустині? Бож нема тут хліба й нема води, а душі нашої обридла ця непридатна їжа. І послав Господь на той народ зміїв сарафів, і вони кусали народ. І померло багато народу з Ізраїля». **Тут ми бачимо, що народ виступив не тільки проти Мойсея, свого видимого лідера, а й проти Бога, свого невидимого лідера.** Тепер у 1 Кор. 10:9 Павло ясно говорить, проти кого вони нарікали. Він каже: «Ані не випробовуймо Христа, як деякі з них випробовували, та й від зміїв загинули». Отже, саме Христос з ім'ям Бога вів Ізраїль, і саме проти Нього вони нарікали.

Оскільки Христос був вождем Древнього Ізраїлю на всьому шляху з Єгипту до Ханаану, то з цього випливає, що Христос був Ангелом Господнім, який з'явився Мойсею в палаючому кущі і сказав: «І сказав: Я Бог батька твого, Бог Авраама, Бог Ісака й Бог Якова! І сховав Мойсей обличчя своє, бо боявся споглянути на Бога! І промовив Господь: Я справді бачив біду Свого народу, що в Єгипті, і почув його зойк перед його гнобителями, бо пізнав Я болі його. І Я зійшов, щоб визволити його з єгипетської руки, та щоб вивести його з цього краю до Краю доброго й широкого, до Краю, що тече молоком та медом до місця

ханаанейнина, і хіттеянина, і амореянина, і періздеянина, і хіввеянина, і євусеянина» (Вих. 3:6-8).

Тепер подивимося на вступні слова Декалогу (*ред.: першу заповідь*): «І Бог промовляв всі слова оці, кажучи: Я Господь, Бог твій, що вивів тебе з єгипетського краю з дому рабства. Хай не буде тобі інших богів передо Мною!» (Вих. 20:1-3). **Це місце Писання ясно ідентифікує лідера дітей Ізраїлю, який виводить їх з Єгипту, як Того, Хто дає закон на Сінаї.** Якщо скажуть, що в цьому зв'язку не можна розділити Отця і Сина, ми відповімо, що саме цього ми й не робимо. **Отець і Син не можуть бути розділені в жодному зв'язку, бо Вони єдині. Але як Син був Тим, Ким було створено все суще, так Він був і Тим, Хто оголосив людям закон Єгови.** Таким чином, Він – Божественне Слово. **Син сповіщає волю Отця, яка також є Його власною волею.**

Той факт, що саме голос Христа проголосив закон із Сінаю, можна продемонструвати і так: після розповіді про дарування закону в Євр. 12:18-21 апостол каже: «Глядіть, не відвертайтеся від Того, хто промовляє. Бо як не повтікали вони, що зреклися того, хто звіщав на землі, то тим більше ми, якщо зрікаємося Того, Хто з неба звіщає, що Його голос захитав тоді землю, а тепер обіцяв та каже: Ще раз захитаю не тільки землю, але й небом» (Євр. 12:25, 26).

Це говорить нам про те, що той самий голос, який сколихнув землю при даруванні закону з Сінаю, знову сколихне землю і небеса. Тепер зверніть увагу на наступні тексти, які показують, що станеться у зв'язку з Другим пришествям: «Сам бо Господь із наказом, при голосі Архангола та при Божій сурмі зійде з неба, і перше воскреснуть умерлі в Христі» (1 Сол. 4:16).

Те, що в цей момент буде чути голос Христа, показує текст Івана 5:26-29: «Бо як має Отець життя Сам у Собі, так і Синови дав життя мати в Самому Собі. І Він дав Йому силу чинити і суд, бо Він Людський Син. Не дивуйтесь цьому, бо надходить година, коли всі, хто в гробах, Його голос почують, і повиходять ті, що чинили добро, на воскресення життя, а котрі зло чинили, на воскресення Суду».

Отже, саме голос Сина Божого відкриває могили. Тепер ми порівняємо ще кілька місць Святого Письма. У Псал. 2:7-9 ми дізнаємося, що Христос має керувати язичниками жезлом залізним і розбивати їх, як посудини гончара. Ісаї каже, що «вдарить Він землю жезлом Своїх уст, а віддихом губ Своїх смерть заподіє безбожному» (Ісаї 11:4). В Об'явл. 19:11-21 є опис виходу Христа з небесним воїнством, щоб поборотися з нечестивими народами землі та знищити їх; а в Єрем. 25:30, 31 цю битву описано так: «Господь загримить з височини, і з мешкання святого Свого Свій голос подасть! Загримить на оселю Свою, кликне Він, мов чавильники ті винограду, відповідь усім мешканцям земним! Дійде гомін до краю землі, бо в Господа пря із народами, Він буде судити кожне тіло і несправедливих віддасть їхньому мечеві, говорить Господь».

Порівняйте з цим Об'явл. 19:15 та Ісаї 63:1-6, а також прочитайте Йоїла 3:16: «Господь загримить із Сіону, та з Єрусалиму Свій голос подасть, і небо й земля

затремтять, та Господь охорона Своєму народові, і твердиня синам Ізраїлевим». Цих текстів достатньо, щоб показати, що потрясіння небес і землі походить від голосу Того, Хто веде боротьбу з народами, і Хто повинен знищити їх і визволити Свій народ. Ми вже бачили, що голос, який має захитати небеса і землю, – це той самий голос, який захитав землю при даруванні закону на горі Сінай. Але саме Христос має розбити народи, і тому саме Його голос потрясе землю і небо. Тому саме голос Ісуса виголосив Десять заповідей з вершини Сінаю. Закон є істина (Псал. 118:142), а Христос каже: «Я дорога, і правда, і життя» (Івана 14:6). Десять заповідей – це праведність Бога (Ісаї 51:4-7) і Його воля (Римл. 2:17, 18); але **заповіді представляють праведну волю Христа тією самою мірою, що і волю Отця, бо Він і Отець – одне** (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 1 січня 1891 р.)

Походження доктрини природного безсмертя (ч. 1)

Для того щоб ясно зрозуміти й оцінити становище папства в той момент, коли Римська імперія зникла і воно опинилося наодинці посеред величезної сцени руйнування та анархії, **необхідно знати джерело його сили, завдяки якому воно змогло вижити**. А для того щоб дізнатися це, необхідно коротко викласти частину її попередньої історії.

У тій похмурій суміші відвертого язичництва, сповідання і форм християнства у філософських школах Амонія Саккаса, Климента й Орігена в Олександрії **зародився елемент, який, відтіснивши все інше, назавжди став опорою папства – монастирі, або чернецтво** (від грецького слова, що означає: «той, хто живе один, усамітнений; людина, що віддалилася від світу для релігійної медитації та виконання релігійних обов'язків на самоті; релігійний відлюдник»).

У філософії Аммонія, Климента й Орігена все Писання містить принаймні два смисли: буквальний і прихований. **Буквальний смисл вважався нижчим смислом Писання**, і, отже, це перешкоджало правильному розумінню прихованого смислу з його цілою низкою далеких прихованих смислів, і, відповідно, його зневажали та відокремлювали якнайдалі від прихованого смислу, і він вважався найменш цінним. Йшлося про те, що «джерело багатьох бід лежить у дотриманні буквальної (плотської) або зовнішньої частини Писання», що «ті, хто так чинить, не досягнуть Царства Божого» і що, отже, «Писання мало корисне для тих, хто розуміє його так, як воно написано». **В основі всієї цієї схеми лежала їхня концепція людини. Саме тому, що в їхній філософії тіло – це нижча частина людини, то буквальний зміст Писання вважався нижчим. Саме тому, що тіло часто вводить хороших людей у гріх, у їхній філософії вважалося, що буквальний зміст Писання вводить людей в оману. У їхній системі філософії тіло людини було лише на заваді душі та перешкоджало її небесним устремлінням, тому його слід було зневажати і, нехтуючи ним, караючи та моря голодом, якнайдалі відокремлювати від душі.** Звідси випливало, на їхню думку, що буквальна частина Писання, яка відповідає тілу людини, також перешкоджає правильному розумінню прихованих смислів Писання, тому її слід зневажати, ігнорувати й відокремлювати, наскільки це можливо, від прихованого смислу або душі Писання.

Чому до них прийшла ця філософія про природу людини? **Це було повне прийняття язичницької концепції природи людини, це було пряме продовження під християнським сповіданням язичницької філософії безсмертя душі.** Бо близько кінця II століття раптово виникла нова

філософська течія, яка за короткий час взяла гору в значній частині Римської імперії, і вона не тільки майже пом'якшила інші секти, а й завдала величезної шкоди християнству. Місцем його виникнення став Єгипет і особливо Александрія, яка тривалий час була центром літератури та всіх наук. Її послідовники вирішили називатися платоніками (або платоністами). Однак вони не слідували Платону беззастережно, а збирали з усіх систем усе, що здавалося їм таким, що збігалося з їхніми власними поглядами.

Платон вчив, що тільки душі героїв, знаменитих людей і видатних філософів підносяться після смерті в палаци світла і блаженства, а душі всіх інших людей, обтяжені пристрастями, занурюються у пекло, звідки їм не дозволяється виходити, доки вони не очистяться від скверни та пороку. Це вчення було з жадібністю сприйнято християнами-платоніками і використовувалося як коментар до вчення Ісуса. Звідси виникло уявлення, що тільки мученики одразу після смерті вступають у стан щастя, а для решти відведена якась невідома область, у якій вони мають бути ув'язнені до Другого пришествя Христа або, принаймні, до очищення від різних пороків.

Про пошуки древніх філософів Греції та Риму щодо безсмертя душі добре сказано, що «їхній розум часто керувався уявою, а уява – марнослаством. Коли вони із задоволенням розглядали широту своїх розумових здібностей, коли вони вправляли різні здібності пам'яті, уяви та судження в найглибших міркуваннях або в найважливіших працях, коли вони розмірковували про бажання слави, що переносила їх у майбутні віки, далеко за межі смерті й могили, вони не хотіли... припустити, що істота, чесноти якої викликали в них найщиріше захоплення, може бути обмежена ділянкою землі й кількома роками життя» (Гіббон) (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 11 червня 1903 р.)

Природне безсмертя – обман сатани (ч. 2)

Отже, очевидно, що в основі філософії безсмертя душі лежить марнославство, самолюбство, самозвеличення, егоїзм. Саме це призвело людей до того, що вони стали вважати себе у своїй душі «безсмертними і нетлінними» (так виразно висловився Платон), а значить, по суті, частиною Божества. І це підтверджується одкровенням. Бог сказав людині, яку Він створив і поставив панувати над усією землею і над усякою рухомою на ній істотою: «Із кожного дерева в Раю ти можеш їсти. Але з дерева знання добра й зла не їж від нього, бо в день їди твоєї від нього ти напевно помреш». При цьому сатана прийшов зі словами: «Не помрете, бо знає Бог, що в день, у який ви скуштуєте від нього, відкриються очі ваші, і ви будете як Бог» (Бут. 3:4, 5, *пер. з англ.*). Жінка повірила цим сатанинським словам. Повіривши, вона побачила те, що було неправдою: дерево, яке «робить людину мудрою», філософом; і «взяла з його плоду, та й з'їла, і разом дала теж чоловікові своєму, і він з'їв».

Ось витoki філософії безсмертя душі в цьому світі. Єдина причина, через яку людина не померла того дня, навіть у той самий час, коли вона згрішила, полягає в тому, що там, у той момент, Ісус Христос приніс Себе в жертву за людину і взяв на Себе смерть, яка повинна була б тоді впасти на неї, і в такий спосіб дав людині ще один шанс, випробування, перепочинок, щоб вона могла вибрати життя. Ось чому Бог міг одразу ж сказати обманщику: «І Я покладу ворожнечу між тобою й між жінкою, між насінням твоїм і насінням її. Воно зітре тобі голову, а ти будеш жалити його в п'яту» (Бут. 3:15; Агг. 2:7; Римл. 16:20; Євр. 11:14). І ще написано: «Я прийшов, щоб ви мали життя, і подостатком щоб мали» (Івана 10:10). Він прийшов, щоб вони могли мати життя; і якби Він не приніс Себе в жертву, людина ніколи не мала б життя після вчинення гріха. І, прийшовши для того, щоб людина могла мати життя, це тимчасове життя для людини було і залишається винятково для того, щоб вона могла використати його для здобуття більш рясного життя, вічного життя, життя Божого. Таким чином, тільки завдяки дару Христа будь-яка людина в цьому світі взагалі має можливість дихати. І єдина мета того, щоб людина мала можливість дихати, полягає в тому, щоб вона могла вибрати життя, щоб вона могла жити й уникнути смерті, викликаної гріхом (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 11 червня 1903 р.)

Природне безсмертя. Земне життя – пар (ч. 3)

І ось що написано: «Яке ваше життя? Бо це пара, що на хвильку з'являється, а потім зникає» (Якова 4:14). І що таке смерть? Як помирають люди в цьому світі? Це сон (Івана 11:11-14; 1 Сол. 4:15, 16; Дії 24:15; Івана 5:28, 29), від якого можна прокинутися тільки під час воскресіння мертвих. **Так і прихід Христа – це дар Христа, Який приніс Себе в жертву, коли людина згрішила, і в такий спосіб дав людині це життя, яке є лише пар і яке закінчується цією смертю, яка є лише сон, тож усьому людству навіки сказано: «Дивися: я сьогодні дав перед тобою життя та добро, і смерть та зло... І ти вибери життя, щоб жив ти та насіння твоє»** (П. Зак. 30:15, 19). «Хто слухає слова Мого, і вірує в Того, Хто послав Мене, життя вічне той має, і на суд не приходять, але перейшов він від смерти в життя» (Івана 5:24).

Відповідно до цих слів: «Хто має Сина, той має життя; хто не має Сина Божого, той не має життя», бо «оце написав я до вас, що віруєте в Ім'я Божого Сина, щоб ви знали, що ви віруючи в Ім'я Божого Сина, маєте вічне життя» (1 Івана 5:12, 13). І це життя, яке справді справжнє, за межами цього життя, яке є пара, і цієї смерті, яка є сон, **забезпечується тільки у Христі через воскресіння мертвих**, як написано: «Коли з'явиться Христос, наше життя, тоді з'явитеся з Ним у славі і ви» (Колос. 3:4). «Бо це ми вам кажемо словом Господнім, що ми, хто живе, хто полишений до приходу Господнього, ми не попередимо покійних. Сам бо Господь із наказом, при голосі Архангола та при Божій сурмі зійде з неба, і перше воскреснуть умерлі в Христі, потім ми, що живемо й zostались, будемо схоплені разом із ними на хмарах на зустріч Господню на повітрі, і так завсіди будемо з Господом» (1 Сол. 4:15-17). А без воскресіння мертвих немає і майбутнього, бо «якщо мертві не воскресають... то віра ваша даремна: ви в своїх ще гріхах. Тому й ті, хто заснув у Христі, загинули» (*пер. з англ.*). І «коли я зовірами боровся в Ефесі, яка мені по-людському користь, коли мертві не воскресають? Будемо їсти та пити, бо ми завтра вмрем!» (1 Кор. 15:16-18, 32).

Ось істинний і єдино вірний шлях до безсмертя: не просто безсмертя душі, але безсмертя і душі, і тіла. Бо Христос викупив тіло нарівні з душею; Він дбає про людей і хотів би, щоб вони дбали про тіло так само, як і про душу; як написано: «Улюблений, я молюся, щоб добре велося в усьому тобі, і щоб був ти здоровий, як добре ведеться душі твоїй» (3 Івана 2 вірш). Тільки Бог має безсмертя (1 Тим. 6:16). Христос «вивів на світло життя та нетління Євангелією» (2 Тим. 1:10). **Таким чином, безсмертя – це дар Божий, який отримують тільки віруючі в Євангеліє.** А їм воно дається тільки під час воскресіння мертвих, як написано: «Ось кажу я вам таємницю: не всі ми заснемо, та всі

перемінимось, раптом, як оком змигнути, при останній сурмі: бо засурмить вона і мертві воскреснуть, а ми перемінимось!... Мусить бо тлінне оце зодягнутись в нетління, а смертне оце зодягтися в безсмертя. А коли оце тлінне в нетління зодягнеться, і оце смертне в безсмертя зодягнеться, тоді збудеться слово написане: Поглинута смерть перемогою! Де, смерте, твоя перемога? Де твоє, смерте, жало? Жало ж смерти то гріх, а сила гріха то Закон. А Богові дяка, що Він Господом нашим Ісусом Христом перемогу нам дав» (1 Кор. 15:51-57). (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 11 червня 1903 р.)

Природне безсмертя. Христос розп'ятий (ч. 4)

Павло в одній зі своїх мандрівок прибув до Афін, де пробув кілька днів і «розмовляв у синагозі з юдеями та з богобійними, і на ринку щоденно з стрічними» (Дії 17:17). І в усіх своїх промовах він проповідував Євангеліє – Христа і Його розп'яття: Христос – сила і премудрість Бога. І воскресіння мертвих, і життя, і безсмертя – тільки через Христа. «А дехто з філософів епікуреїв та стоїків сперечалися з ним». І «Одні говорили: Що то хоче сказати оцей пустомов?» Інші: «Здається, він проповідник чужих богів». І це тому, що «він їм звів Євангелію про Ісуса й воскресіння». Це було абсолютно нове вчення, якого вони ніколи не чули. Тому вони взяли його і привели в ареопаг, кажучи: «Чи можемо знати, що то є ця наука нова, яку проповідуєш ти? Бо чудне щось вкладаєш до наших вух. Отже хочемо знати, що то значить має?» (вірші 19, 20). І коли, стоячи на Марсовому пагорбі, він проповідував їм Євангеліє і закликав усіх «щоб скрізь каялися, бо Він визначив день, коли хоче судити поправді весь світ через Мужа, що Його наперед Він поставив, і Він подав доказа всім, із мертвих Його воскресивши. Як почули ж вони про воскресіння мертвих, то одні насміхатися стали, а інші казали: Про це будемо слухати тебе іншим разом...» (вірші 30-32).

Ця розповідь показує, що християнська концепція безсмертя жодною мірою не збігається з концепцією Платона та інших філософів. Якби Павло проповідував в Афінах про безсмертя душі, ніхто б не вважав його «проповідником чужих богів». Така проповідь ніколи не була б названа як «наука нова». Ніщо подібне не було б «чудне щось... до їхніх вух». **Але християнство не знає такого поняття, як безсмертя душі.** Тому Павло проповідував безсмертя як дар Божий через Ісуса Христа і воскресіння з мертвих. **Він проповідував, що без Євангелія всі люди загинули і підлягають смерті.** Бо, звертаючись до греків, він писав: «Коли ж наша Євангелія й закрита, то закрита для тих, хто гине, для невіруючих, яким бог цього віку засліпив розум, щоб для них не засяяло світло Євангелії слави Христа, а Він образ Божий» (2 Кор. 4:3, 4). Він проповідував Слово: не про те, що душа «безсмертна і нетлінна», а про те, що «душа, що грішить, вона помре» (Єзек. 18:4); що «загинуть безбожні» (Псал. 37:20); що вони «стануть нічим» (Ісаї 41:12); що «ще трохи й не буде безбожного, і будеш дивитись на місце його і не буде його» (Псал. 37:10); що «заплата за гріх смерть, а дар Божий вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім» (Римл. 6:23). «Я, говорить Господь Бог, не прагну смерті несправедливого, а тільки щоб вернути несправедливого з дороги його, і буде він жити! Наверніться, наверніться з ваших злих доріг, і нащо вам умирати, доме Ізраїлів?» (Єзек. 33:11). (А. Т. Джоунс. The Present Truth, 11 червня 1903 р.)

Чи можемо ми дотримуватися суботи?

Є багато людей, які вважають, що вони не можуть дотримуватися суботи, і для них ми пропонуємо розглянути деякі з так званих причин, які вони наводять. Це тільки для тих, хто визнає істинність Біблії, цілковито переконаний, що сьомий день – субота Господня, і знає, що всі люди зобов'язані дотримуватися її, але уявляє, що вони перебувають у такому становищі, що це неможливо для них. **Ще жодна людина не була поставлена в таке становище, щоб вона не могла зробити те, що, безумовно, є її обов'язком.** Їй може бути важко і, можливо, неприємно, але ніколи не неможливо.

«Я хотів би дотримуватися суботи, – каже один, – але моя діяльність не дає мені змоги це робити». Що ж, якщо це справді так, то займіться якоюсь іншою справою, яка не заважатиме дотриманню суботи. Якби ви побачили, що ваша нинішня справа сильно шкодить вашому здоров'ю і через кілька місяців призведе до смерті, якщо її не кинути, ви б не гаючи часу змінили б рід своєї діяльності. **Але, ослухавшись Бога, ви втрачаєте Його прихильність, а це тягне за собою вічну смерть.**

«Але я не зміг би жити, якби дотримувався суботи». Цей аргумент має ту саму причину, що й наведений вище, і його пропонують як ті, хто займається процвітаючим бізнесом, так і ті, хто трудиться заради хліба насущного. Звідки ви знаєте, що не змогли б жити? Хіба немає тисяч людей, які дотримуються суботи, і хіба вони при цьому не живуть? Запитайте тих, хто спробував, і подивіться, яке свідчення вони дають. Щоправда, можливо, ви не зможете накопичити стільки майна, але «яка ж користь людині, що здобуде весь світ, але душу свою занапастить?»

Але давайте розглянемо це питання докладніше. Ви кажете, що не можете жити, якщо дотримуетесь суботи. А чи впевнені ви, що зможете жити, якщо не будете її дотримуватися? Чи є у вас гарантія, що ваше життя триватиме нескінченно довго? Чи живуть ті, хто порушує Божий закон, у середньому довше, ніж ті, хто його дотримуеться? Ви, звичайно, не знаєте жодної людини, яка не була б схильна до смерті. Псалмоспівець каже: «Котрий чоловік буде жити, а смерті на бачитиме, збереже свою душу від сили шеолу?» (Псал. 89:48). Людині належить одного разу померти, і це без різниці віку або віри. **Тоді чому ви вважаєте, що будете звільнені від покарання, якщо не будете дотримуватися суботи?**

«Але, – без сумніву, відповідь наш друг, – я, звісно, очікую, що колись помру в природному перебігу подій, незалежно від того, чи дотримуюся я суботи, чи ні; я маю на увазі, що не зможу заробляти на життя для себе та моєї сім'ї». Що ж, ви

сповідуєте віру в Біблію; давайте подивимося, що вона говорить із цього приводу. «Отож, не журіться, кажучи: Що ми будемо їсти, чи: Що будемо пити, або: У що ми зодягнемось? Бож усього того погани шукають; але знає Отець ваш Небесний, що всього того вам потрібно. Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його, а все це вам додасться» (Матв. 6:31-33). Чи може будь-яка обіцянка бути простішою, ніж ця? Якщо вона не означає того, про що говорить, то вона тоді нічого не означає. Але Бог повністю здатний виконати цю обіцянку. Тільки подумайте про те, яким величезним майном Він володіє! Ось його опис: «бо належить Мені вся лісна звірина та худоба із тисячі гір, Я знаю все птаство гірське, і звір польовий при Мені! Якби був Я голодний, тобі б не сказав, бо Моя вся вселенна й усе, що на ній» (Псал. 50:10-12). Звичайно, вам не потрібно боятися голоду, якщо ви служите такому Владиці, як цей.

Послухайте ще одну обіцянку: «Надійся на Господа й добре чини, землю замешкуй та правди дотримуй» (Псал. 37:3). Ось вам обітниця; тепер послухайте свідчення того, хто мав можливість дізнатися, як вона виконується: «Я був молодий і постарівся, та не бачив я праведного, щоб опущений був, ні нащадків його, щоб хліба просили» (вірш 25). Ви можете переконатися в цьому на власному досвіді, якщо захочете. Хто ці люди, що складають велику армію волоцюг, які бродять країною і просять хліба? Чи християни вони загалом? Це ті, хто спустив своє майно на служіння Богові? Я думаю, ніхто ніколи не бачив волоцюгу, який був би відзначений своєю побожністю. Один з активних працівників Християнської асоціації молодих чоловіків каже, що із сотень тих, хто звернувся по благодійну допомогу до установи, з якою він пов'язаний, усі – нерелігійні люди, і що він ніколи не знав постійного відвідувача церкви, який просив би милостиню. Воістину, «благословення Господнє робить багатим, і Він не додає до нього печалі».

Господь знову каже: «І будеш ти пам'ятати Господа, Бога свого, бо Він Той, що дає тобі силу набути багатство» (П. Зак. 8:18, *пер. з англ.*). Ніхто не може сумніватися в істинності цього твердження. «Він... Сам дає всім і життя, і дихання, і все». Ми не можемо зберегти життя ні на одну мить. **Усі люди, як хороші, так і погані, однаковою мірою залежать від Бога в тому, що стосується життя і супутніх йому благословень. Якщо Бог благословив вас у минулому, коли ви, нехай і неусвідомлено, зневажали Його закон, то чи не буде Він з більшою вірогідністю продовжувати благословляти вас, якщо ви будете коритися Йому? Хіба Він не проявляє особливу турботу про Своїх слуг, які з радістю коряться Йому? Звичайно, жодна людина, яка сповідує віру в Слово Боже, не повинна боятися виконувати Його заповіді.**

Однак не варто думати, що тим, хто кориться Богові, обіцяно достаток багатства. Псалмоспівець бачив, що нечестиві «разом із іншими людьми не зазнають вони вдарів»; він бачив, що в них більше, ніж серце може побажати; і він заздрих, бачачи процвітання нечестивих. Але, коли він увійшов у святилище

Боже і зрозумів їхній кінець (Псал. 73:17), він припинив заздрити. Він побачив, що Бог не збирається винагороджувати ні добрих, ні поганих у цьому житті. Злі цілком можуть мати багатство в цьому житті, тому що це вся насолода, яку вони колись отримують; **а праведники цілком можуть дозволити собі мати лише небагато з благ цього світу і навіть терпіти скорботи й гоніння, оскільки для них Бог приготував «спадщину нетлінну й непорочну та нев'янучу» – «у безмірнім багатстві славу вічної ваги».**

Але є одна відмінність між багатим грішником і бідним рабом Божим: **Порушнику Божого закону не дасться жодної обіцянки.** Бог дозволяє сонцю світити, а дощу падати як на праведних, так і на неправедних. **Але в порушника немає гарантії, що все його багатство не «змайструє воно собі крила, і полетить», і він не залишиться жебраком; тоді як праведник, який може мати лише мізерну їжу, має обітницю, що і це небагато буде йому збережено.** Бог часто допускає, щоб Його слуги були поставлені в скрутне становище, і, щоб випробувати їхню віру, інколи ставить їх туди, де вони не бачать жодного виходу; і все ж таки Його обітниці вірні й не можуть не здійснитися. Їжа й одяг обіцяні, і хоча вони можуть бути мізерними, але «краще мале справедливого, ніж велике багатство безбожних, і то багатьох» (Псал. 37:16).

Ще одна думка: якщо ми дотримуємося Божих заповідей, ми – Божі слуги. Якщо ж ми відмовляємося коритися Йому, то чиї ми слуги? Ми, звісно, маємо бути в такому разі слугами сатани. Тут немає нейтральної сторони, «кому віддаєте себе за рабів на послух, то ви й раби того». Тепер, якщо ви продовжуєте грішити, а гріх є не що інше, як порушення закону (1 Івана 3:4), яка ваша перспектива життя? Ось вона: «Бо заплата за гріх смерть» (Римл. 6:23). «Душа, що грішить, вона помре» (Єзек. 18:20). **Ви кажете, що не зможете жити, якщо будете виконувати всі Божі заповіді; Бог каже, що ви не зможете жити, якщо не будете їх виконувати. Якби ваше твердження було правильним, ви б втратили тільки це теперішнє життя, і багато людей у минулі часи втратили свої життя за істину Божу, і ми вшановуємо їх за це; але якщо ви не послухаетесь Бога, ви втратите вічне життя.** Ісус каже: «Бо хто хоче спасти свою душу, той погубить її, хто ж за Мене свою душу погубить, той знайде її» (Матв. 16:25). **Сатана може добре обіцяти, але в нього немає нічого, крім скарбів цього світу, і всі вони втрачені, тож йому нема чого запропонувати вам.** Зовсім інша справа – служіння Богові. Апостол каже: «Бо вправа тілесна мало корисна, а благочестя корисне на все, бо має обітницю життя теперішнього та майбутнього» (1 Тим. 4:8). Бог обіцяє дати незліченну міру щастя тим, хто боїться Бога (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 9 квітня 1891 р.)

БЕРЕЗЕНЬ

Смерть Саула

Смерть Саула настала не наступного дня після відвідин Ен-Дорської ворожки. Перш за все, зверніть увагу, що слово «завтра» означає день, наступний за ніччю, в яку воно було вимовлено. Наприклад, 1 Сам. 19:10, 11: «А Саул хотів ударити списом у Давида, прибити його до стіни, та відхилився той перед Саулом, і він увігнав списа в стіну, а Давид утік, і був урятований тієї ночі. І послав Саул посланців до Давидового дому, щоб стерегли його й щоб убили його вранці. І розповіла Давидові його жінка Мелхола, говорячи: Якщо ти не врятуєш свого життя цієї ночі, то взавтра ти будеш забитий». Дії 23:31, 32: «Отож вояки, як наказано їм, забрали Павла, і вночі попровадили в Антипатриду. А другого дня, полишивши кіннотчиків, щоб ішли з ним, у фортецю вони повернулись». Також Дії 20:7-11: «А дня першого в тижні, як учні зібралися на ламання хліба, Павло мав промову до них, бо вранці збирався відбути, і зтягнув своє слово до півночі». Тоді Євтих випав з вікна і загинув, а Павло оживив його і, «вернувшись, він хліб переломив і спожив, і бесіду довго точив, аж до досвітку, потім відбудув». У цьому тексті йдеться про те, що він проповідував до опівночі, збираючись піти назавтра, і що він пішов на світанку.

Отже, з цих місць Писання зрозуміло, що термін «завтра» означає день, або світлу частину часу, яка настає за ніччю, або темною частиною, і що воно починається вранці або навіть зі світанком. Тому, коли дух сказав Саулу через жінку: «**Взавтра ти та сини твої будете разом зо мною**», тобто що вони мали померти, він мав на увазі під словом «завтра» світлу частину доби, яка слідує за ніччю.

По-друге, ми хочемо зрозуміти становище обох армій у той час і їхні подальші пересування. Щоб допомогти читачеві зрозуміти це, я наводжу тут план названих місць, їхнє відносне положення і відстань. В оповіданні названо п'ять місць: Шунем, Гілбоа, Ен-Дор, Афек і Ізреель.

Отже, в 1 Сам. 28:4 говориться: «І зібралися филистимляни, і прийшли, і таборували в Шунемі. А Саул зібрав усього Ізраїля, і таборували в Гілбоа». Таким чином, у перший день Ізраїль перебуває на Гілбоа, а филистимляни – у Шунемі, за сім миль одна від одної. Тієї ночі Саул вирушив до Ен-Дору, за десять миль, і запитав духа; дух сказав йому, що він і його сини мають бути з ним «завтра» (вірш 19). Тоді Саул і його слуги «устали й пішли тієї ночі» (вірш 25) назад на Гілбоа; загалом Саул пройшов тієї ночі двадцять миль.

Другий день («завтра» – вірш 19). Далі читаємо 1 Сам. 29:1: «І зібрали филистимляни всі свої війська до Афеку [за три милі від Шунема], а Ізраїль таборував в Аїні, що в Ізреелі» (за чотири милі від Гілбоа). Відстань між ними

становить близько чотирьох миль, оскільки Афек знаходиться приблизно на такій відстані від Ізрееля. Але, коли филистимляни рухалися із Шунема до Афеку, проходячи «сотнями та тисячами», їхні князі побачили Давида і його людей у тилу в Ахіша і виступили проти того, щоб іти на битву з ними (1 Сам. 29:2-5). Тоді Ахіш наказав Давидові та його людям повернутися до своїх домівок, але було вже надто пізно, щоб вони могли вирушити цього дня, і Ахіш сказав Давидові: «А тепер устань рано вранці ти та раби пана твого, що прийшли з тобою. І повставайте рано вранці, і як вам розсвіне, ідіть» (вірш 10).

Другий (завтрашній) день, про який говорив дух, уже минув, битва ще не відбулася і не могла відбутися, тому що обидва війська перебувають на відстані чотирьох миль одне від одного, і Саул, і його сини ще були живі на землі.

День третій. Читаємо вірш 11: «І встав рано вранці Давид та люди його, щоб піти ранком і вернутися до филистимського краю. А филистимляни пішли до Ізраїля».

В Ізреелі перебували Саул та ізраїльтяни, там же відбулася битва, і «побігли Ізраїлеві мужі перед филистимлянами, і падали трупами на горі Гілбоа» (1 Сам. 31:1). **І це сталося не наступного дня після того, як Саул запитав духа-заклинача. Оскільки «не сталася та річ, і не прийшло, то це те слово», як він сказав,** тому Господь не говорив цим духом (див. П. Зак. 18:22).

Якщо ви хочете побачити пророцтво, вимовлене Духом Господнім про «завтрашній день», яке здійснилося з точністю до букви, прочитайте 2 Сам. 7.

Отже, ми бачимо, що в цьому питанні, як і в усіх інших, Писання з абсолютною впевненістю доводить, що саме злий, брехливий дух, один із «духів демонських» (Об'явл. 16:14), з'явився жінці з Ен-Дору й спілкувався з Саулом. (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 18 грудня 1879 р.)

Питання щодо дотримання суботи

Одне з найпоширеніших заперечень, яке люди висувають проти дотримання суботи, полягає в тому, що **вона особлива і її дотримується дуже мало людей**. Є дві групи людей, які використовують цей аргумент. Одні намагаються зробити з цього вагомий аргумент проти суботи і стверджують, що якщо суботи дотримується дуже мало людей, то це не може бути правильним, припускаючи, що більшість має бути правою. Інші вірять, що сьомий день – субота Господня, але не мають мужності жити за переконанням обов'язку. Вони кажуть: «Якщо всі інші будуть дотримуватися суботи, я теж буду радий це робити».

Перших легко переконати, якби вони захотіли. **Давайте подивимося, до якого абсурду доведе нас теорія про те, що більшість має бути права**. Менше чотирьохсот років тому було загальним переконанням, що Земля плоска і що вона нерухома. Протягом сотень років нікому не спадало на думку піддати це переконання сумніву; і коли нарешті кілька сміливців наважилися висунути ідею про те, що Земля куляста і що вона рухається, їх вважали фанатиками і небезпечними еретиками. Але доказ того, що Земля кругла, був переконливим, і тепер усі освічені народи дотримуються цього переконання. **Тепер, якщо вірно, що більшість має бути права, ми повинні зробити висновок, що кілька століть тому Земля дійсно була плоскою, але в міру розвитку знань людей вона поступово набула своєї нинішньої форми**. І багато інших висновків, настільки ж абсурдних, мають бути прийняті, якщо ми дотримуємося теорії, що все, у що вірить більшість людей, правильно. Але прихильники цієї теорії рідко наполягають на ній з будь-якого іншого питання, крім суботи. Істина полягає в тому, що думки людей ніяк не впливають на факти. **Думки людей змінюються, але істина завжди залишається незмінною**.

Ті, хто не наважується самотужки коритися істині, можуть зміцнити свою віру, розглянувши деякі відомі випадки. Павло каже в Посланні до римлян 15:4: «А все, що давніше написано, написано нам на науку, щоб терпінням і потіхою з Писання ми мали надію».

Розділ 11 Послання до євреїв містить список видатних людей. Ми згадуємо Ноя, який «з Богом ходив» в епоху, коли було «велике розбещення людини на землі», і «весь нахил думки серця її тільки зло повсякденно». Ною, мабуть, коштувало чималих труднощів відкрити світові таку непопулярну істину, як те, що світ має бути знищений потопом. **Безсумнівно, над ним насміхалися найнемилосерднішим чином і вважали дурнем, але подія довела мудрість його вчинку**. Якби він почекав, поки люди достатньо приймуть істину, щоб

зробити її респектабельною, перш ніж приступити до будівництва ковчега, він би загинув разом з іншими.

Авраам – ще одна людина, яку наводять як приклад віри. Думаю, ми не усвідомлюємо всієї повноти жертви, яку він приніс, підкоряючись велінню: «Вийди зо своєї землі, і від родини своєї, і з дому батька свого до Краю, який Я тобі покажу». Сім'я його батька, як ми дізнаємося з І. Нав. 24:2, 3, служила іншим богам. Безсумнівно, йому довелося витримати багато заперечень і глузувань з боку своїх родичів за те, що він залишив їх і пішов, здавалося б, без жодної мети, навіть не знаючи, куди він іде. **Ні в кого, хто починає підкорятися Богові в ці часи, не може бути більш похмурої перспективи, ніж в Авраама.** Якби він відступив, то замість того, щоб стати батьком усіх віруючих, його ім'я могло б ніколи не з'явитися серед них. Інші приклади можна наводити нескінченно.

Хто не шанує цих моральних героїв? І хто не бажав би бути таким самим, як вони, і бути гідним розділити їхню нагороду? Та й хто може не бажати? Вони були людьми, схильними до слабкостей і спокус так само, як і люди в наш час. Вони жили в цьому світі, спілкувалися зі своїми побратимами і займалися різною діяльністю, як і зараз. Як же вони стали настільки шановані Богом? **Просто тому, що вони хотіли, щоб їх вважали особливими; вони більше думали про Боже схвалення, ніж про схвалення людей. За це ми високо цінуємо їх, але водночас уникаємо робити те, що ми в них звеличуємо.** Однак ми можемо бути схожими на них, якщо захочемо, тому що їхні діла записані, як каже Павло, для нашої втіхи.

При уважному вивченні ми виявимо, що Біблія багато говорить на користь особливого народу. Євреї були виведені з єгипетського рабства, щоб вони могли служити Господу і бути особливим народом. Павло говорить у Тита 2:14, що Христос «Самого Себе дав за нас, щоб нас визволити від усякого беззаконства та очистити Собі людей вибраних, у добрих ділах запопадливих». Тут апостол особливо звертається до тих, хто очікує «блаженної надії та з'явлення слави великого Бога й Спаси нашого Христа Ісуса». **Отже, схоже, що Божому народу не потрібно сподіватися стати популярним у наші дні більше, ніж у минулому. Христос був дуже непопулярний:** «До свого Воно прибуло, та свої відцурались Його» (Івана 1:11). Далеко не всі увірували в Нього, і вони були з найнижчих верств суспільства, і врешті-решт навіть вони залишили Його, в той час як Він страждав від найжорстокіших гонінь. І що ж Він каже Своїм учням? «Як Мене переслідували, то й вас переслідувати будуть». **Отже, ті, хто чекає, поки істина стане популярною, перш ніж прийняти її, чекають марно.**

Одна думка з приводу виразу «особливий народ». Не мається на увазі, що люди повинні прагнути до того, щоб виділятися своєю особливістю. Божий народ особливий просто тому, що він «у добрих ділах запопадливий», у той час як люди, які сповідують християнство, «самолюбні», «ненависники добра» тощо

(2 Тим. 3:1-5). Христос був особливим у цьому відношенні, але Він був зразком смирення. Цей народ має бути подібним до Нього; його зневажають не через індивідуальні особливості, а через його непохитну прихильність істині. «Коли вас світ ненавидить, знайте, що Мене він зненавидів перше, як вас. Коли б ви зо світу були, то своє світ любив би. А що ви не зо світу, але Я вас зо світу обрав, тому світ вас ненавидить» (Івана 15:18, 19).

Хто не бажає страждати з Христом? Якщо Він так багато перетерпів за нас, чи можемо ми не перетерпіти трохи за Нього? Якби ми могли потрапити на небеса без жодних страждань, хіба нам не соромно було б сказати, що ми ніколи не страждали за Нього? У нас також є розрада в тому, що, коли ми страждаємо за істину, Він страждає разом із нами і сприймає всі образи, завдані Його народові, як такі, що завдані Йому Самому. І на довершення всього нас запевняють, що «коли терпимо, то будемо разом також царювати», і що «теперішнє легке наше горе достачає для нас у безмірнім багатстві славу вічної ваги». (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 23 квітня 1891 р.)

Справжність книг Нового Заповіту (ч. 1)

Доти, доки Біблія вважається Словом Божим, її будуть заперечувати. Доти, доки Писання матиме авторитет, воно буде спростовуватися як таке. Скільки ми можемо представляти Писання як Слово Боже, стільки ж ми повинні будемо його і захищати. Але якщо ми віримо, що воно справжнє, що воно було написане тоді, коли воно було написане, і що, отже, воно є тим, чим воно є, то підтримувати й захищати його – одне задоволення, і найчудовіше в цій справі те, що немає нестачі в ефективних засобах захисту, хоч би з якого боку був здійснений напад.

Одне з улюблених заперечень людей: «Ми не можемо сказати, коли була написана Біблія, чи були книги Біблії написані тоді, як про них говориться, чи сотні років потому».

Але у відповідь на це ми можемо сказати: «У нас є численні й неспростовні докази того, що книги Біблії були написані в той час, який для них затверджується, як Новий Заповіт, так і Старий».

У цій статті ми не збираємося наводити будь-які докази, що підтверджують надприродний характер чудес або пророцтв, а лише докази того, що книги, які містять надприродне, були написані в той час, про який вони заявляють. І при цьому ми представимо факти, які неможливо спростувати.

Те, що Біблія існує донині, – це факт. Фактом є й те, що на противагу їй пишуться книжки. Цього ніхто не може заперечувати. Настільки ж незаперечно, що майже сто років тому Томас Пейн написав книжку проти Біблії, яка доводить, що тоді існувала та ж сама Біблія, яка існує сьогодні. Близько 365 років тому Лютер у Німеччині, Цвінглі у Швейцарії, Фабер у Франції – кожен з них виступав проти розкладання Римської церкви, і це протистояння ґрунтувалося виключно на Біблії. Біблію проповідували, перекладали, друкували і поширювали величезними тиражами. Не можна заперечувати, що Біблія існувала вже тоді. Ми можемо повернутися ще майже на двісті років назад, і в Англії у Вікліфа була Біблія, він роз'яснював її людям, закликав їх вивчати її самостійно і навіть переклав її англійською мовою.

Але, щоб не бути нудними, повернімося одразу на п'ятнадцять століть назад, у 331-361 рр. н. е. Юліан був імператором Римської імперії, писав на противагу християнству і, звісно, виступав проти вчення Нового Заповіту. Але він ніколи не претендував на те, щоб заперечувати істинність євангельських подій як історії, хоча і заперечував Божественність Ісуса Христа, що стверджується в працях євангелістів; він визнавав основні факти Євангелія, а також чудеса Спасителя і Його апостолів. Він назвав на ім'я Матвія і Луку і представив заперечення проти родоводу Христа, наведеного ними, яке висувається і донині. «Він переказав

вислови Христа словами самих євангелістів, засвідчив, що Євангеліє від Івана було написане пізніше за інших євангелістів і в той час, коли до християнської віри було навернено безліч людей в Італії та Греції, та неодноразово посилався на факти, записані в книзі Діянъ святих Апостолів». «Він прямо вказує на ранні дати цих записів, називає їх тими іменами, які вони носять зараз. **Він увесь час стверджує, ніде не ставить під сумнів їхню автентичність або автентичність;** він не дає жодного найменшого натяку на те, що підозрює підробку всіх або якої-небудь їхньої частини» (Введення Хорна, том 1, розділ 2, розділ 2).

Це «свідчення ворога є найсильнішим доказом» на користь Нового Заповіту і доводить, що він існував у 331 р. н. е.

Але в нас є й інші свідчення такого ж роду. За сто років до Юліана, у 233 р. н. е., жив Порфирій, «найрозумніший і найжорстокіший противник християнської релігії, якого тільки може породити античність». «Він розмовляв із християнами в Тирі, на Сицилії і в Римі». «З усіх супротивників християнської релігії він був найкваліфікованішим для з'ясування автентичності священних писань. Він володів усіма можливостями, які могли дати йому природні здібності або політичне становище, щоб з'ясувати, чи був Новий Заповіт справжнім твором апостолів і євангелістів, або ж його нав'язали світові після смерті його передбачуваних авторів. Але ніде немає і сліду такої підозри, і **Порфирію ніколи не спадало на думку припустити, що він підроблений. Він не заперечував істинності євангельської історії, але вважав чудеса Ісуса Христа реальними фактами.** Він також звертає увагу на відмінність між Павлом і Петром у Посланні до галатів 2:11. Але заперечення Порфирія не обмежувалися Новим Заповітом, він нападав і на Старий Заповіт, особливо на пророцтво Даниїла, стверджуючи, що воно було написане після часів Антіоха Епіфана» (Horne's Introduction, vol. 1, chap. 2, sec. 2, and Unbelief in the Eighteenth Century, by Principal Cairns, Lecture 1, sec. 3).

Це доводить, що Біблія була широко відома ще в 233 р. н. е., бо як могла людина писати на противагу тому, чого не існувало? (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 2 травня 1882 р.)

Справжність книг Нового Заповіту (ч. 2)

Але ми можемо повернутися на шістдесят років назад, у 176 р. н. е., або близько того, і знайти Цельса, ще одного «невірного автора» й одного з найбільших ворогів, з якими християнству доводилося боротися. Він не тільки називає на ім'я, а й цитує уривки з книг Нового Заповіту, тож ми знаємо, що перед нами саме ті книги, на які він посилався. «Чудодійне зачаття згадується з метою звинуватити діву Марію в перелюбі; Ми також дізнаємося про намір Йосипа прогнати її, і про подальше явище йому уві сні ангела, який попередив його взяти її за дружину. Зустрічаємо згадку про зірку, побачену під час народження Немовляти, про поклоніння волхвів у Віфлеємі новонародженому Спасителеві та про вбивство немовлят Іродом, як наслідок того, що його ошукали волхви. А також про повторне явлення ангела Йосипу і про подальшу втечу до Єгипту. Таким чином, тут згадуються всі факти народження нашого Спасителя. Крім того, ми дізнаємося про зішестя Духа у вигляді голуба і голос із неба під час хрещення Спасителя в Йордані. Чуємо про спокусу в пустелі, про те, що Христа постійно супроводжувала певна кількість учнів, хоча число їхнє неточне. Є згадка про бесіду Спасителя з самарянкою біля колодязя і менш виразне посилання на спробу мешканців Назарету скинути Його зі скелі, на якій було збудовано їхнє місто. Таким чином, тут міститься достатньо свідчень про Його хрещення і факти, що безпосередньо послідували за цим».

Він «також стверджує, що вірить у чудеса Христа, і такі чудеса, як зцілення хворих, насичення п'яти тисяч людей і воскресіння мертвих, прямо згадуються, хоча й приписуються магічному впливу. Також дослівно цитуються кілька уривків із Нагірної проповіді Спасителя і наводяться Його передбачення про страждання, смерть і воскресіння. Не менш точно описані й заключні сцени життя Спасителя. Ми зустрічаємося зі зрадою Юди і зченням Петра від свого Вчителя, дізнаємося, що Христос був зв'язаний, ображений, побитий прутами і розп'ятий, читаємо про жовч, яку Йому дали їсти, й оцет, який Він пив, і ображаємося байдужим жартом із приводу крові та води, які витекли з бока нашого помираючого Відкупителя. Він згадає деякі слова, вимовлені Христом на хресті, і говорить про землетрус і темряву, що послідували за розп'яттям. Також згадується явлення ангелів біля гробу і явлення Христа Марії Магдалині та учням після Його воскресіння». «Відзначається проблема в питанні, чи був один ангел, чи два біля гробу». «Ісусові дорікають у тому, що камінь повинен був відвалити ангел». Тепер він каже: «Ці речі взяті з ваших власних писань, щодо яких ми не потребуємо інших доказів, оскільки ви падаєте від свого власного авторитету»

(Horne's Introduction, vol. 1, chap. 2, sec. 2; i Unbelief in the Eighteenth Century, by Principal Cairns, Lecture 1, sec. 3).

Про сумніви в існуванні Нового Заповіту за часів Юліана, Порфирія і Цельса не може бути й мови, і, як уже зазначалося, жоден із цих авторитетних авторів не ставив під сумнів автентичність записів про життя, смерть і воскресіння Христа. Для нас сьогодні так само нерозумно заперечувати факти Реформації Лютера, як і очікувати, що Юліан заперечуватиме існування записів про служіння Ісуса; так само нерозумно для нас сьогодні заперечувати факти висадки батьків-пілігримів на Новій землі, як і припускати, що Порфирій може заперечувати достовірність історії Нового Заповіту. Ми можемо так само нерозумно відкинути всі свідчення Американської революції, як і припустити, що Цельс міг відкинути свідчення життя Ісуса у світі. Безумовно, було б найбільшою дурістю для будь-якої людини заперечувати реальність хоча б однієї з цих трьох світових подій. І так само найвищою мірою нерозумно було б заперечувати подію, яка на той час приводила світ у такий рух, у який він ніколи ще не приходив. Подію, результати якої ставили під загрозу саме існування імперії Юліїв у тому вигляді, в якому вона існувала протягом сотень років, не можна було заперечувати. **Кожен із цих людей, особливо Цельс, мав достатньо засобів і можливостей, а також бажання спростувати автентичність цих священних записів, якби це було можливо; і той факт, що жоден із них навіть не спробував це зробити, доводить, що це було неможливо.** «Його свідчення тут, вочевидь, має найбільшу вагу; і його позиція як водночас безпосереднього наступника та ворога надає Євангеліям визнання, яке не могло прийти з жодного іншого середовища, навіть із пізнішого невір'я в наступні століття. Сучасне невір'я не в змозі похитнути цей фундамент або перетворити ті матеріали, які Цельс засвідчив як міцні й документальні, на туман і пару мінливої традиції. Те, на що він нападає, – це не хмара, а чітко окреслена фортеця, на якій видно сліди вивчених атак і облог. Тепер уже надто пізно стирати його лінії та паралелі, які навіть додалися до тих окопів, проти яких вони були спрямовані».

Як останній, але аж ніяк не найменший авторитет на підтвердження ранньої дати Нового Завіту ми наводимо слова Гіббона, короля істориків. Він каже: «Християнське Одкровення було завершено за правління Нерви» (Decline and Fall, chap. 21, sec. 7). Цей незаперечний авторитет переносить нас на шістдесят років назад після Цельса, оскільки правління Нерви розпочалося в 96 р. н. е. і закінчилося в 98 р. н. е. Перед нами ланцюг авторитетів, жодна ланка якого не може бути розірвана. Тому всі разом узяті вони з абсолютною впевненістю доводять, що Новий Заповіт був написаний у той час, коли, як стверджується, він був написаний.

З Новим Заповітом усе зрозуміло. Нам ще належить говорити про Старий Заповіт. (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 2 травня 1882 р.)

Міркувати з Господом

«Прийдіть, і будемо правуватися, говорить Господь: коли ваші гріхи будуть як кармазин, стануть білі, мов сніг; якщо будуть червоні, немов багрянниця, то стануть мов вовна вони!» (Ісаї 1:18). Яка чудова обіцянка! Здається, це занадто добре, щоб бути правдою, але це так. Тільки подумайте! Людина, повністю опоганена гріхом, стає чистою, як сніг, що щойно випав з неба. Це диво Всесвіту.

Як це відбувається? Так, як ніхто з людей і подумати не міг.

– «Вірне це слово, і гідне всякого прийняття, що Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то я» (1 Тим. 1:15).

– «Кожен, хто чинить гріх, чинить і беззаконня. Бо гріх то беззаконня. І ви знаєте, що Він був з'явився, щоб гріхи наші взяти, а гріха в Нім нема» (1 Івана 3:4, 5).

– «Коли ж ходимо в світлі, як Сам Він у світлі, то маємо спільність один із одним, і кров Ісуса Христа, Його Сина, очищує нас від усякого гріха» (1 Івана 1:7).

– «Коли ми свої гріхи визнаємо, то Він вірний та праведний, щоб гріхи нам простити, та очистити нас від неправди всілякої» (1 Івана 1:9).

– «бо всі згрішили, і позбавлені Божої слави, але дарма виправдуються Його благодаттю, через відкуплення, що в Ісусі Христі, що Його Бог дав у жертву примирення в крові Його через віру, щоб виявити Свою правду через відпущення давніше вчинених гріхів» (Римл. 3:23-25).

– «А тому, хто не виконує, але вірує в Того, Хто виправдує нечестивого, віра його порухується в праведність» (Римл. 4:5).

Суть усього цього полягає в тому, що грішник спасається від гріха, отримуючи праведність Божу у Христі. Він викуплений, очищений кров'ю Христа. **Але кров Христа – це життя Христа** (див. Лев. 17:11). Коли Христос пролив Свою кров за людину, Він вилив Своє життя за грішну людину. **Той, хто визнає, що згрішив, і приймає Христа вірою, отримує Його життя у свою душу.** Тоді він стає новим творінням, і життя, яким він і тепер живе, це життя вірою в Сина Божого, що полюбив його і віддав Себе за нього (Гал. 2:20). **Ця людина просто обмінялася життями з Сином Божим. Будучи розп'ятою з Христом, вона віддає своє старе життя Христу, і таким чином воно разом із гріхами прибивається до хреста.** Але якщо він розп'ятий із Христом, то повинен і ожити з Христом, бо «коли ми померли з Христом, то віруємо, що й жити з Ним будемо» (Римл. 6:8). **Але тільки Христос має силу жити після того, як віддав Своє життя;** тому нове життя, яким живуть відкуплені, – це життя Христа. Таким чином, вони обмінялися життями з Христом.

Усе це суперечить людському розуму. «Бож слово про хреста тим, що гинуть, то глупота» (1 Кор. 1:18), «а ми проповідуємо Христа розп'ятого, для юдеїв

згіршення, а для греків безумство, а для самих покликаних юдеїв та греків Христа, Божу силу та Божую мудрість!» (вірші 23, 24). Людина каже: «Поступай правильно, і тоді ти будеш правильним». Це здається людському розуму єдиним розумним шляхом. Але Бог каже: «Дозволь Мені зробити тебе правильним, і тоді ти будеш чинити правильно».

«І, як Мойсей підніс змія в пустині, так мусить піднесений бути й Син Людський, щоб кожен, хто вірує в Нього, мав вічне життя» (Івана 3:14, 15). Сини Ізраїлеві згрішили в пустелі: «І послав Господь на той народ зміїв сарафів, і вони кусали народ. І померло багато народу з Ізраїля». Тоді народ зізнався у своїх гріхах і попросив, щоб змії були видалені від нього. «І прийшов народ до Мойсея та й сказав: Згрішили ми, бо говорили проти Господа та проти тебе. Молися до Господа, і нехай Він забере від нас цих зміїв. І молився Мойсей за народ. І сказав Господь до Мойсея: Зроби собі сарафа, і вистав його на жердині. І станеться, кожен покусаний, як погляне на нього, то буде жити. І зробив Мойсей мідяного змія, і виставив його на жердині. І сталося, якщо змії покусав кого, то той дивився на мідяного змія і жив!» (Числ. 21:6-9).

Було б дивно, якби серед людей не знайшлося тих, хто відмовився дивитися на змія. Вони міркували так: «Це все дурниці, що, дивлячись на цього мідного змія, можна зцілитися від укусу змії. Якби піднятися на стовп і потерти рану об змія, то в цьому була б якась користь; але просто дивитися марно, і я не збираюся виставляти себе дурнем». **Саме так міркують люди про Господа. Їм здається дурістю, що людина може стати абсолютно праведною, просто глянувши на Христа. Ні; якщо їм і судилося стати праведними, то вони впевнені, що це має статися якимось більш багатообіцяючим способом, ніж цей.** Вони не стануть ризикувати своїм спасінням через один погляд. Вони можуть покластися на свої власні зусилля, але лежати й пасивно дивитися на Христа здається їм надто самовпевненим.

Істина полягає в тому, що факти Євангелія не можуть бути пояснені людиною. Вони взагалі вищі за людину і недоступні її розуму. Людина, залишена напризволяще, щоразу впадає в гедонізм (*ред.: аксіологічне вчення, згідно з яким задоволення є вищим благом і сенсом життя, єдиною термінальною цінністю*) (див. Римл. 1:20-25). «Але хіба Бог не говорить нам, щоб ми розсудили разом?» – запитують деякі. Так, і тут багато хто перекручує текст, з якого ми почали. **Вони використовують свій розум як основу для віри, забуваючи про те, що віра має бути наставником розуму. Бог не велить нам застосовувати свій розум для пошуку шляху спасіння, але каже: «Прийдіть і давайте розсудимо разом»** (*пер. з англ.*). Хто це «ми»? Звичайно ж, ідеться про нас і Господа. **Біда в тому, що дуже багато людей, прочитавши цей заклик, одразу ж починають міркувати поодиночі, залишаючи Господа осторонь. І тоді вони приходять до фатальних висновків.**

Ми повинні міркувати разом із Господом. Цілком розумно, що в міркуваннях з Господом ми повинні відступати перед Ним і дозволяти Його розуму керувати нами. «Бо ваші думки не Мої це думки, а дороги Мої то не ваші дороги, говорить Господь. Бо наскільки небо вище за землю, настільки вищі дороги Мої за ваші дороги, а думки Мої за ваші думки» (Ісаї 55:8, 9). **Навіть «незнання Боже (ред.: образно) має більше мудрості, ніж у вся мудрість людей».** Тому ми повинні міркувати про Божі речі не своїм розумом, а розумом Господа. Спочатку ми повинні підкоритися Господу, щоб Він вклав у нас розум, який був у Христі, і тоді ми бачитимемо ясно, бо ходитимемо у світлі, як Він у світлі. Отже, Кров Ісуса Христа, Сина Його, очищає нас від усякого гріха. Те, що здається дурницею, якщо дивитися на це з людського погляду, дуже розумно, якщо дивитися на це з Божого погляду; оскільки «Бог є любов» і оскільки Він «тішиться милосердям», то **для Бога спасіння грішників є найприроднішою справою.** Але від цього воно не менш дивовижне, адже найменші Божі діяння дають привід для нескінченного здивування людини. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 12 січня 1893 р.)

Справжність книг Старого Заповіту (ч. 1)

Історичний факт полягає в тому, що за 282 роки до Різдва Христового Старий Заповіт було перекладено з єврейської на грецьку мову в Олександрії (Єгипет), і він складався з тих самих книжок, що становлять Старий Заповіт у наші дні. Звідси очевидно, що ми досі маємо ті ж самі книги, які найдавніші юдеї визнавали справжніми.

Ми не розглядатимемо кожен книгу Старого Заповіту окремо, але тільки деякі з головних. А оскільки писання всього Старого Заповіту тісно пов'язані між собою, то якщо ми підтвердимо якусь його частину, то підтвердимо достовірність усього.

Спочатку ми розглянемо книгу Даниїла і для вступу наведемо кілька рядків з редакційної статті в *New York Independent*: «Кілька років тому критики в один голос відмовлялися бачити в ній [книзі Даниїла] щось більше, ніж апокаліптичний твір часів Антіоха Епіфана. Ейхорн, Бертольдт, Гезеніус, де Ветте, Ленгерке, Евальд і Хітціг, як поміркованіші, так і раціоналістично налаштовані критики, погодилися з пізньою датою її написання, деякі з них були настільки точні, що встановили її на 167 р. до н. е. «Не було ніякого Валтасара, – вигукували вони, – і ми не можемо навести нічого на підтвердження наших письмових свідчень». Відповіді на ці питання були слабкими і незадовільними. Але пам'ятники вавилонських царів почали читати кілька років тому.

Критики могли з великою часткою впевненості стверджувати, що «ніякого Валтасара ніколи не було», оскільки Берос і Геродот, єдині авторитети, що становлять цінність у цьому питанні, навели список вавилонських царів, у якому жоден з них не названий Валтасаром. Отже, раз історики не згадали його, значить, «такого царя ніколи не було». Але вавилонські написи все прояснюють і в точності підтверджують біблійну розповідь. У них говориться, що Набу-Нахід (Набонід) з військом вийшов на поле бою проти Кіра, залишивши командувати містом свого старшого сина Валтасара. Набу-Набід, зазнавши поразки від Кіра, змушений був сховатися в Борсиппі, а Кір пішов проти Вавилону і Валтасара, і місто було взято разом із Валтасаром, як сказано в книзі пророка Даниїла, 5-му розділі.

І цей стан справ у Вавилоні – єдиний, що узгоджується із записом у книзі Даниїла; адже Даниїл, безсумнівно, був призначений прем'єр-міністром царства, і золотий ланцюг був знаком цієї посади. Однак незважаючи на те, що він був прем'єр-міністром, про нього йдеться як про третього правителя царства (Дан. 5:7, 16, 20). Як це може бути? Таким чином, Набу-Набід – перший правитель, Валтасар, син його, – другий правитель, а Даниїл, прем'єр-міністр, усе ж таки

третій правитель. І жодним іншим способом не можна навести дані про Даниїла, оскільки його посада справді була другою в царстві. Але як повно це ілюструє досконалу точність Писання! Ось важливий момент в історії Вавилону, повністю пройдений стороною істориками; однак **Даниїл записав його в точності так, як він є, і через понад дві тисячі років написи вавилонського царя підтверджують його правоту.** Це також дозволяє віднести дату написання книги пророка Даниїла до того часу, на який вона претендує, оскільки у світовій історії не існує іншого часу, коли могли бути написані ці тексти з книги пророка Даниїла. Оскільки незабаром після цього Вавилон занепав і ці написи були поховані, то історики й не згадували про них; отже, вони не могли бути вивчені згодом; але вони були відомі у Вавилоні на той час, коли ці події сталися, і, отже, твердження книги пророка Даниїла правильно розміщені та абсолютно точно встановлені на дату 538 р. до н.е. (Докази стосовно Валтасара див. у Енциклопедії Британніка, 9-те изд., «Вавилонія»).

Ще одним доказом є список інструментів, згаданих у Дан. 3:5, 7, 15, він належить до часів Даниїла, а не був вигаданий трьома століттями пізніше. Коротше кажучи, «кожна історична або соціальна алюзія в книзі пророка Даниїла підтверджується виявленими фактами».

Книга пророка Єзекіїля дає ще один приклад точності біблійних авторів і відповідності часу, в який вона була написана. В Єзек. 23:14 ми читаємо: «Та вона ще додала до розпусти своєї, бо коли побачила мужів, вирізьблених на стіні, зображення халдеїв, креслених і запущених червониллом». Про це також можна сказати, що це «відноситься до часу Єзекіїля у вавилонському полоні і ніколи б не спало на думку ні пізніше, ні в будь-якій іншій країні. У Єгипті, в Ассирії, в Персії та в Греції їхнє мистецтво проявлялося в скульптурі. Від дорогоцінних каменів, різьблення на яких було настільки тонким, що змушувало вдаватися до допомоги збільшувального скла, до колосальних биків, які охороняли палац Ніневії від проникнення злих духів, – усе знаходило вираження в скульптурі. Але у Вавилонії все було зовсім по-іншому». «Якщо в ассирійців камінь був у достатку, то вавилоняни змушені були привозити його здалеку. Цегла (глина), навпаки, лежала під рукою. Якщо ассирійці використовували для прикраси своїх будівель скульптурний алебастр, то вавилоняни задовольнялися емальованою цеглою і розписною штукатуркою. Скульптура була природним чином розвинена в одній країні, так само як і живопис – в іншій; і орнамент, який в Ассирії можна було прикрашати зовні, у Вавилоні мусив обмежуватися внутрішнім оздобленням». (Порівняйте Єзек. 8:8-10 з текстом, наведеним вище.) «Нечисленні вавилонські барельєфи малі та неякісні у виконанні, але яскраве розфарбування і рясне використання металів компенсували цей недолік. Стіни були покриті найдорожчими матеріалами, а “зображення, написані кіновар’ю”, викликали захоплення чужинців. Любов до яскравих фарб, що контрастують з тверезими

тонами ассирійських палаців, призвела і до розведення садів, а висячі сади Вавилону, зведені на ярусах арок, були одним з чудес світу».

У жоден пізніший період світової історії про вавилонян не можна було сказати нічого подібного до того, що описує Єзекіїль. Адже через зовсім небагато часу Вавилонське царство було повалено мідянами і персами, які заволоділи ним, і ці вавилонські особливості були втрачені для всього світу. Але як ясно в цих словах Єзекіїля постає перед нами Вавилон його часу, коли царював Навуходоносор, всі сили якого були кинуті на будівництво і прикрашання його столиці, коли вся майстерність його чудових художників була використана для змішання яскравих барв, що прикрашали стіни його прекрасних палаців, і Вавилон сидів, як володарка світу, у тій піднесеній гордості й величі, «краса царств, пишнота халдейської гордості». І на підставі всього цього ми з упевненістю можемо стверджувати, що книгу пророка Єзекіїля правильно віднесено до 604-561 рр. до н.е. (Енциклопедія Британника, «Вавилонія»). (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 9 травня 1882 р.)

Справжність книг Старого Заповіту (ч. 2)

Тепер звернемося до книг Царств і пророка Ісаї. В Ісаї 36:1 та 2 Цар. 18:13 ми читаємо: «І сталося, чотирнадцятого року царя Єзекії прийшов Санхерів, цар асирійський, на всі укріплені Юдині міста, та й захопив їх». У наших Бібліях ця подія відноситься до 713 р. до н. е., що не зовсім відповідає асирійськими написам, але відстоїть від них усього на дванадцять років, тобто це занадто рано. В історичних пам'ятках ідеться про те, що Санхерів вступив на престол 12 числа місяця Ав (частина липня і серпня) 705 р. до н. е., а його вторгнення до Юдеї відноситься до 701 р. до н. е. Знову ж таки, в Ісаї 37:37, 38 та 2 Цар. 19:36, 37 говориться про наступне: «А Санхерів, асирійський цар, рушив та й пішов, і вернувся, й осівся в Ніневії. І сталося, коли він молився в домі Нісроха, свого бога, то сини його Адраммелех та Шар'ецер убили його мечем, а самі втекли до краю Арарат... А замість нього зацарював син його Есар-Хаддон». У написах ідеться, що Санхерів «будував для себе палац у Ніневії в масштабах, що перевершують усе, що коли-небудь намагалися зробити до нього. Його роботи були перервані вбивством у 681 р. двома його синами, які, однак, незабаром зіткнулися з військом Есар-Хаддона, молодшого та найулюбленішого сина їхнього батька, який у січні 680 р. розбив їх під Ханіраббатом і був проголошений царем» (Енциклопедія Британника, «Вавилонія»).

Таким чином, тут підтверджується кожен пункт Писання, і в цьому єдиному випадку невелика розбіжність у датах нічого не свідчить ні проти правдивості розповіді, ні проти загальної правильності часу, в який були написані ці книги. Більше того, розповідь Писання, здавалося б, вимагає більшого часу, ніж зазначено для цих подій. Вторгнення, повернення й убивство Санхеріва датуються 710-709 рр. до н.е., що навряд чи є достатнім часом, тим паче, що сказано, що він «вернувся, й осівся в Ніневії», а такий короткий період навряд чи виправдовує твердження, що він оселився в Ніневії. Але місцеві пам'ятки усувають усі труднощі, показуючи, що після повернення він справді жив у Ніневії, займаючись будівництвом палацу на честь свого бога. Таким чином, це є доказом того, що Ісаїя і ця частина Царств були написані ще в першій половині VII століття до н. е.

Наступний момент у книзі Царств – вторгнення Салманасара в Самарію (2 Цар. 18:9, 10): «І сталося четвертого року царя Єзекії, це сьомий рік Осії, Елиного сина, Ізраїлевого царя, пішов Салманасар, цар асирійський, на Самарію, та й обліг її. І здобув він її по трьох роках: шостого року Єзекії, це дев'ятий рік Осії, Ізраїлевого царя, була здобута Самарія». Біблійна хронологія відносить цю подію «приблизно до 723 року до н. е.». А табличка Салманасара з руїн Ніневії

стверджує, що його правління припало на 727-722 рр. до н. е. і що «головною подією його правління був похід на Самарію». Однак взяття цього міста було відкладено для його наступника Саргона 720 року. Це точно відповідає даті Писання, оскільки напад було скоєно близько 723 р., а облога тривала три роки, що і дає саму дату табличок Салманасара.

Не менш точним і непрямим є свідчення «Моавітського каменю», виявленого в серпні 1808 р. і нині багатьом знайомого, на якому написано таке: «Я – Меша, цар Моава [2 Цар. 3:4]; Дивонітянин, батько мій, царював над Моавом тридцять років, і я царював після батька мого. Зімрі був цар Ізраїльський [1 Цар. 16:16]; і багато днів страждав Моав, бо Кемош [1 Цар. 11:7; Єрем. 48:7, 13, 46] гнівався на землю його, і син його переспівував йому [1 Цар. 16:28]; і він теж говорив: я страждатиму Моавом. За моїх днів він говорив так: і подивився я на нього і на дім його. І Ізраїль постійно гинув [2 Цар. 1:1; 4:4, 5]. І оволодів Зімрі землею Медеви, і жив у ній Зімрі і син його, і онук його сорок років. Але Кемош відновив її в мої дні. І збудував цар Ізраїльський для нього Кар'ятаїм, і я воював проти міста, і взяв його [Єрем. 48:1, 23], і переніс звідти жертвовник Єгови, і поставив його перед Кемошем у Керіййоті. І сказав мені Кемош: піди й візьми Нево в Ізраїля. І пішов я вночі, і воював з ним від зорі до полудня, і взяв його, і дощенту зруйнував його, і винищив усіх його, сім тисяч, бо Аштору-Гамосу присвятив я їх. І взяв я звідти посудини Єгови, і приніс їх у жертву Кемошу. І збудував цар Ізраїльський Ягац, і оселився в ньому, коли воював проти мене, і Кемош прогнав його від себе, і взяв я з Моава двісті чоловік усіх, і напав на Ягац, і взяв його [Ісаї 15:4; Єрем. 48:21, 22], приєднавши його до Дивона. Кемош сказав мені: “Іди, бийся з Оронаїмом”» (Ісаї 15:2, 5; Єрем. 48:5, 18, 34).

Отже, ось факти в суворій відповідності до Писання, що розповідають про Зімрі, його сина Ахава та його онука Йорама, а також про Мешу, царя Моава, про рабство його батька та його власне повстання. А наведені вище посилання на Ісаю та Єремію показують, що ті самі міста, які назвав Меша, як захоплені ним і належні йому, свого часу належали Моаву. Абсолютно неможливо уявити собі, як ці твердження Писання могли бути отримані з будь-якого іншого джерела, крім самих подій. Адже не існує абсолютно ніякої історії моавитян, з якої вони могли б бути взяті в пізніші часи. Тому повний збіг між подіями, записаними в Біблії, і тим, що записав Меша, цар Моава, на камені, доводить, що ці записи мають один час виникнення. Таким чином, датою написання цієї частини Священного Слова є 929 р. до н. е. Однак ми не зобов'язані зупинятися на цій даті через відсутність доказів більш раннього часу, оскільки розшифровка написів на єгипетських пам'ятках і гробницях повністю підтверджує запис у П'ятикнижжі про Йосипа та вихід настільки, що тепер його розглядають як найцінніший допоміжний засіб для повного розуміння історії Єгипту, а «Бругш та Лепсіус, Шабас та Марієтт розглядають П'ятикнижжя як першочергову історичну цінність».

Більше нічого додавати не будемо. Ці свідчення, виключно зовнішні, доводять поза всяким розумним сумнівом, що Писання є справжніми записами того, про що вони оповідають, а всі археологічні пошуки лише нагромаджують докази їхньої абсолютної достовірності.

Тоді хай живе Книга книг – Біблія! У тобі міститься найдавніша історія, найвисокогірніша поезія, найвеличніші істини, найблагородніші приклади, найкраща розрада нашого недосконалого стану, найблагодословенніший дар у пізнанні роду людського! Щоб завжди було «для моєї ноги Твоє слово світильник, то світло для стежки моєї» на всьому шляху через темряву цього гріховного світу. Слався! Слався, дорогоцінний Спасителю, Якого ти відкрив, предмете твоєї найвисокогірнішої поезії, джерелі твоїх найвидатніших істин, сукупності твоїх найшляхетніших прикладів, предмету нашої надії, Автору та Звершувачу нашої віри, славному Цареві царів!

Радуйся, Сину Божий, Спасителю людства; нехай буде ім'я Твоє рясною темою моєї пісні! Відтепер і ніколи не дозволяй моєму серцю забувати славити Тебе, ні від хвали Отця твого відокремлюватися! (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 9 травня 1882 р.)

Спіритизм і Біблія

Зі слів самих спіритуалістів ми знаємо, що **спіритизм – це не більше і не менше, ніж віра в доктрину, згідно з якою померлі люди насправді не помирають, але після зміни, яку люди називають смертю, вони продовжують існувати, володіючи більш гострим сприйняттям і більшими знаннями, ніж за життя на землі, і що за певних умов вони можуть спілкуватися з людьми, які все ще живуть на землі.** Зараз перед нами стоїть питання: чи правда це? Відповідь на нього має дати Біблія.

– «Ось писання Єзекиї, Юдиного царя, коли він був захворів та видужав з своєї хвороби: Я сказав був: Опівдні днів своїх відійду до шеолових брам, решти років своїх я не матиму... Я сказав: Не побачу я Господа, Господа в краї живих, уже між мешканцями царства померлих не побачу людини... Домівка моя вже розібрана, і від мене відібрана, немов той пастуший намет; я життя своє звинув, мов ткач, від основи мене Він відірве, покінчить мене з дня до ночі... Я кричав аж до ранку... Він, як лев, поторощить всі кості мої, з дня до ночі покінчить зо мною... Пищу я, мов ластівка чи журавель, воркочу, мов той голуб; заниділи очі мої, визираючи до високости... Господи, причавлений я, поручися за мене! Що маю сказати? А що Він сказав був мені, те й вчинив. Тихо змандрую всі літа свої через гіркість моєї душі! Господи, на них, на словах Твоїх, житимуть люди, і в усьому цьому життєві моєї душі, уздоров же мене й оживи Ти мене! Ось терпіння це вийшло мені на добро, Ти стримав від гробу гниття мою душу, бо Ти кинув за спину Свою всі гріхи мої, бо не буде ж шеол прославляти Тебе, смерть не буде Тебе вихваляти... Не мають надії на правду Твою ті, хто сходить до гробу» (Ісаї 38:9-18).

– «Хто знаходиться поміж живих, той має надію, бо краще собаці живому, ніж левові мертвому! Бо знають живі, що помруть, а померлі нічого не знають, і заплати немає вже їм, бо забута і пам'ять про них, і їхнє кохання, і їхня ненависть, та заздрощі їхні загинули вже, і нема вже їм частки навіки ні в чому, що під сонцем тим діється!» (Екл. 9:4-6).

– «Все, що всилі чинити рука твоя, теє роби, бо немає в шеолі, куди ти йдеш, ні роботи, ні роздуму, ані знання, ані мудрости!» (Екл. 9:10).

– «Хвалитиму Господа, поки живу, співатиму Богу моєму, аж поки існую! Не надійтесь на князів, на людського сина, бо в ньому спасіння нема: вийде дух його і він до своєї землі повертається, того дня його задуми гинуть!» (Псал. 146:2-4).

Ще патріарх Йов поставив запитання: «Як помре чоловік, то чи він оживе [буде жити заново]?» І тут же відповів на нього так: «Буду мати надію по всі дні свого життя, аж поки не прийде заміна для мене! Кликав би Ти, то я відповів би Тобі, за чин Своїх рук сумував би» (Йова 14:14, 15). Що це за зміна, ми дізнаємося

зі слів Господа, сказаних апостолом Павлом: «Ось кажу я вам таємницю: не всі ми заснемо, та всі перемінемось, раптом, як оком змигнути, при останній сурмі: бо засурмить вона і мертві воскреснуть, а ми перемінемось!... Мусить бо тлінне оце зодягнутись в нетління, а смертне оце зодягтися в безсмертя. А коли оце тлінне в нетління зодягнеться, і оце смертне в безсмертя зодягнеться, тоді збудеться слово написане: Поглинута смерть перемогою!» (1 Кор. 15:51-54).

І ще: «І бачив я престоли та тих, хто сидів на них, і суд їм був даний, і душі стятих за свідчення про Ісуса й за Слово Боже, які не вклонились звірині, ані образів її, і не прийняли знамена на чола свої та на руку свою. І вони ожили, і царювали з Христом тисячу років. А інші померлі не ожили, аж поки не скінчяться тисяча років. Це перше воскресіння» (Об'явл. 20:4, 5).

Уважно прочитайте всі ці місця Писання. **Перші чотири ясно говорять про те, що мертві не мають жодної свідомості.** Тому стверджувати, що мертві мають свідомість, – означає суперечити Біблії. Спіритизм же стверджує саме це. **Тому спіритизм прямо суперечить Біблії.** Останні три тексти говорять про «життя заново», про зміну, яка відбувається для того, щоб люди, які колись померли, могли «жити заново». Людина не може поїхати в Париж «знову», якщо вона там не була жодного разу або не виїжджала з нього. Якщо вона народилася в Парижі й ніколи не покидала його, сказати, що вона «знову» в Парижі, – неправильно. Так і з життям. Про людину, яка ніколи не переставала жити, не можна сказати, що вона «знову» жива. Для того щоб про неї справді можна було так сказати, вона повинна була перестати жити, а потім знову стати живою. Таким чином, процитовані вище місця Писання вчать нас того, що після смерті людина перестає жити, а для того, щоб жити «знову», щоб прославити Господа й отримати нагороду, в ній має відбутися зміна. Ця зміна відбудеться в пришестя Господа. **Спіритизм же вчить, що люди ніколи не перестають жити, що після зміни, яку люди називають смертю, вони стають більш живими, ніж будь-коли раніше, тож ми знову бачимо, що спіритизм повністю суперечить Біблії.** Але Біблія – це істина Божа. Тому спіритизм – це брехня диявола.

В образі змія диявол обдурив Єву і тим самим погубив Едем. Бог сказав нашим першим батькам не їсти від дерева посеред саду, сказавши, що якщо вони це зроблять, то неодмінно помруть. Але диявол сказав жінці: «Умерти не вмрете». Саме так і говорить спіритизм. Саме тому, що **спіритизм – це всього лише обман сатани**, нам так гірко бачити, як люди приймають вчення спіритизму, вважаючи при цьому себе противниками цієї системи. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 12 січня 1893 р.)

Інший погляд на папство

Здається, що з будь-якого погляду, який би ми не обрали, папство виглядає найгіршим чином порівняно з будь-якою владою на землі. **Вивчаючи список пап, я був вражений стислістю правління багатьох із них, і це змусило мене провести порівняння між середньою тривалістю правління пап та інших правителів світу.** Далі буде наведено результат: **Таким чином, легко помітити, що середня тривалість правління римських пап у межах від сорока шести днів до цілого року коротша, ніж у будь-якої іншої низки правителів від Вавилону до наших днів.** І дуже важливо, що наступне за тривалістю правління було в Західній імперії, а ще більш тривале – в Римській імперії до її поділу; все це свідчить про те, що за часів пап становище справ було набагато гіршим, ніж в імперії до або після її поділу.

Однак проти цього підрахунку лінії пап можна заперечити, що він не зовсім справедливий, оскільки охоплює епоху мучеництва, упродовж якої чимало єпископів Риму було віддано на смерть під час гонінь, на які наражалися християни. Дійсно, багато хто з перших єпископів прийняв мученицьку смерть. Тому ми визнаємо справедливість цього твердження і почнемо з кінця епохи мучеництва, коли Костянтин дав мир церкві, і рахуватимемо до Реформації. Від Сильвестра до смерті Лева X., або з **314 до 1522 р., тобто за 1195 (6) років, змінилося 202 папи, середній час правління яких становив 5 років 10 місяців 29 днів.**

Не вдаючись у подробиці, ми просто додамо кілька основних фактів:

- два папи римські правили менше одного дня,
- шість із них царювали менше місяця,
- двадцять п'ять із них царювали менше року,
- вісьмох із них було вбито,
- четверо з них померли у в'язниці,
- шестеро з них були позбавлені влади.

Це далеко не повний список, але достатній для того, щоб певною мірою показати характер цих тат і їхній час.

Як у Христі втілилася і проявилася «таємниця благочестя» (1 Тим. 3:16), так, з іншого боку, в антихристі втілилася і проявилася «таємниця беззаконня» (2 Сол. 2:7). **Як у Христі, з якого б погляду ми Його не розглядали, ми бачимо тільки благочестя, так і в папській системі, з якого б погляду ми її не розглядали, ми бачимо тільки беззаконня, більше ніж у будь-якій іншій системі, яку бачив світ.** (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 13 лютого 1883 р.)

Спіритизм проти Євангелія

Не слід забувати, що спіритизм – це просто віра в те, що померлі мають свідомість, що вони цікавляться справами земних людей і можуть спілкуватися з ними. Те, що він суперечить Євангелію, досить очевидно з того, що він суперечить Біблії. Але ми хочемо простежити більш детально, як спіритизм діє. Візьмемо, наприклад, абзаци, процитовані доктором Талмейджем. Ось слова: «Юначе! Краще дивись, що ти робиш і куди йдеш, бо твоя прославлена мати дивиться на тебе».

Але це не той мотив, який потрібно ставити перед людиною, щоб спонукати її чинити правильно. **Навіть якби його мати була жива, мотивом її вчинків мало б бути щось більш високе, ніж те, що вона дивиться на нього. Але думка про те, що люди живі після смерті і що вони спостерігають за живими, ставить їх на місце Господа Ісуса Христа й ангелів.**

Ось фрагмент редакційної статті в релігійній газеті, що має багатотисячний тираж серед християн усіх конфесій: «Деякі святі обличчя батьків і матерів, які є благословенням для всіх, хто дивиться на них, ніколи не могли б сяяти так, як тепер, відображеним світлом небес, якби вони не були покликані до частих поглядів вгору крізь хмари в люблячому спілкуванні зі своїми дітьми на небі. Є мужні й ніжні діти, які стають більш серйозними, відповідальними і відданими у своїх юних життєвих випробуваннях, оскільки вони постійно відчувають пильну присутність своїх померлих батьків».

Такий спіритуалістичний шлях прославлення. Але тепер прочитайте біблійний шлях: «Ми ж відкритим обличчям, як у дзеркало, дивимося всі на славу Господню, і змінюємося в той же образ від слави на славу, як від Духа Господнього», «Бо Бог, що звелів був світлу засяяти з темряви, у серцях наших засяяв, щоб просвітити нам знання слави Божої в Особі Христовій» (2 Кор. 3:18; 4:6). **Те, що насправді може зробити тільки Господь Ісус Христос, спіритуалізм думає зробити за допомогою духів померлих.** Таким чином, Господь позбавляється належної Йому честі.

Життя і праведність нероздільні, «думка духовна життя та мир» (Римл. 8:6). Це так, тому що тільки Бог благий (див. Римл. 3:9-12 і Марка 10:17). Бог у Христі примирив з Собою світ, і тому **життя Христа було життям Бога.** Його життя – єдине абсолютно безгрішне життя, яке коли-небудь було явлене на цій землі. Тому ніхто не може бути праведним, якщо не має праведності по вірі Ісуса Христа, праведності Божої по вірі. Саме праведність одного зробить праведними багатьох (Римл. 5:19). Цей один – Христос.

Але, оскільки життя Бога у Христі – єдине праведне життя, а праведність невіддільна від життя Христа, з цього випливає, що всі, хто робиться праведним через Його послух, стають такими, маючи Його життя в собі. Саме в Ньому ми стаємо праведністю Божою. Тому ми читаємо: «Бо Законом я вмер для Закону, щоб жити для Бога. Я розп'ятий з Христом. І живу вже не я, а Христос проживає в мені. А що я живу в тілі тепер, живу вірою в Божого Сина, що мене полюбив, і видав за мене Самого Себе» (Гал. 2:19, 20).

Оскільки праведність невіддільна від життя Бога, то з цього випливає, що і вічне життя, і праведність є атрибутами Божественності. Стверджувати, що людина має життя в собі, незалежно від її віри, означає стверджувати, що вона також має праведність у собі і що вона не потребує Спасителя. Адже немає нічого більш достовірного, ніж те, що Христос прийшов на цю землю з єдиною метою – дати життя людям (див. Івана 3:16; Колос. 3:3, 4; Івана 10:10). **Тому спиритизм протистоїть найголовнішій істині Євангелія.**

Христос дає праведність, віддаючи Своє власне життя. Але те вчення, яке стверджує, що людина має життя в самій собі, руйнує благодать Божу і робить так, що Христос помер марно. Апостол Павло, показавши необхідність віри в Христа як єдиного засобу праведності, каже: «Божої благодаті я не відкидаю. Бо коли набувається правда Законом, то надармо Христос був умер!» (Гал. 2:21). А в наступному розділі він каже: «Якби бо був даний Закон, щоб він міг оживляти, то праведність справді була б від Закону!» (Гал. 3:21). Де життя, там і праведність. **Тому той, хто думає, що має життя в собі, несвідомо заперечує, що Христос є джерелом праведності для людей.**

Тенденція цього вчення полягає в тому, щоб кинути людину в пошуках праведності всередині самої себе. Так, фарисеї, які не хотіли прийти до Христа, щоб мати життя, «були себе певні, що вони ніби праведні». Але це найбезпосереднішим чином веде до пороку і аморальності, бо людина за своєю природою порочна, а зі зла може статися тільки зло.

Візьмемо, наприклад, спокусу, від якої Єва стала занепакою. Сатана сказав: «Умерти не вмрете». Обманута, вона їла і дала чоловікові своєму, і він їв. Цим непослухом «ввійшла до світу смерть і все наше горе». **Усе беззаконня у світі походять від віри в слова: «Умерти не вмрете».** Нічого, крім зла, ця віра принести більше не може. Тому ми підносимо свій голос, застерігаючи від будь-якого наближення до доктрини спиритизму. **Ухиляйтеся, як від прокази, від вчення, яке робить Христа і Його жертву марною;** не приймайте нічого, крім вчення Слова Божого, і пам'ятайте, що людина має життя тільки завдяки цьому Слову. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 12 січня 1893 р.)

Спіритизм і хороші люди

Не слід стверджувати, що всі, хто дотримується доктрини, згідно з якою людина насправді не вмирає, аморальні. Це було б грубим перекручуванням фактів. Серед прихильників цієї доктрини були і є прекрасні люди. Однак це не спростовує звинувачення, висунуті проти цього вчення. Хибне вчення не стає істиною, і його помилковість анітрохи не зменшується від того, що його дотримуються хороші люди. **Той факт, що Лютер вірив у Преіснування** (ред.: богословське поняття, що означає перетворення в таїнстві Євхаристії істоти хліба й вина на Тіло й Кров Христа), **не робить цю теорію істинною і не зменшує зла, яке з неї випливає.**

Хоча вірно, що багато добрих християн дотримувалися доктрини про те, що померлі перебувають у свідомості, не слід забувати, що вони дотримувалися цієї доктрини разом з усіма язичниками. **Ба більше, ця доктрина лежала в основі язичництва.** Але є одна відмінність: порівняно небагато християн, які повірили в неї, згодом доводили її до логічного кінця і вважали, що мертві можуть повертатися і спілкуватися з живими. **Однак тривожним фактом є те, що останніми роками віра в повернення і спілкування духів значно зросла серед тих, хто сповідує християнство.** Саме в цій особливості криється найбільша небезпека; але все, що з цього випливає, повинно бути віднесено на рахунок віри в усвідомлене життя після смерті, з якої і виходять ці помилки.

Підготовлено шлях до того, що в останні дні порок буде розповсюджений так само сильно, як за часів Ноя. Досить навести кілька цитат, щоб зрозуміти, як це відбуватиметься. Кілька років тому доктор Каррі, один із провідних методистських богословів, у бесіді з відвідувачем, який лежав на смертному одрі, сказав: «Я абсолютно впевнений в істинності християнства, хоча й очікую, що мої уявлення будуть змінені, коли я опинюся там».

Більшість людей, безсумнівно, вважатимуть це цілком природним. Це лише показує, що вони очікують зміни своїх уявлень про християнство після смерті. А це свідчить про сумнів у досконалії істинності того, чого вони дотримуються зараз. Але нас цікавить, як ці уявлення можуть вплинути на живих. По суті, у тих, хто помирає, немає свідомості істини чи омани, бо в могилі немає ні діл, ні устрою, ні знання, ні мудрості. **Коли людина помирає, вона повертається в землю, і того ж дня її думки гинуть.** Але відомо, що багато людей бачили вигляд своїх друзів, що пішли, і розмовляли з ними. Як це відбувалося? Та просто сатана, який створив вчення про те, що мертві живі, і здатний перетворюватися на подобу навіть ангела життя (2 Кор. 11:14), намагається поширити хибне

вчення, започатковане ним в Едемі. Усі явища мертвих і повідомлення від них насправді походять від духів бісівських.

Тепер про інше. Кілька років тому один популярний баптистський проповідник у Каліфорнії став переконаним спіритуалістом. Однак до того, як він залишив баптистську кафедру, він довгий час спілкувався з духами, які, на його думку, були духами його померлих друзів. Ці духи були звичними гостями його родини. Розповідаючи про деякі зі своїх досвідів, він сказав: **«Близько півсотні старих баптистських проповідників, з якими я був пов'язаний у минулому, уже приходили до нас додому і пояснювали, у чому полягала хибність їхнього колишнього вчення. Уся система біблійного тлумачення далека від істини, у чому кожен переконається, коли увійде в духовний світ».**

На великому релігійному зібранні, що відбулося менш ніж два роки тому в Лондоні, на якому були присутні провідні протестантські священнослужителі з усіх кінців світу, одним із висловлювань, що викликали найбільші оплески, був виступ одного з учасників, який сказав: «Ми говоримо про збереження віри батьків; звідки нам знати, яка віра батьків зараз?» **Ідея полягала в тому, що батьки, можливо, сильно змінили свою віру після відходу з цього життя.** Так ось, духи бісівські подбають про те, щоб усі, хто готовий бути обдуреним у такий спосіб, дізналися, яка віра «батьків» зараз. **Ці духи приходитимуть при кожній появі тих служителів, що пішли, і казатимуть їм, як вони казали раніше служителю баптистської церкви, що Біблія означає зовсім не те, що в ній написано.** І ті, хто вірить, що Біблія не означає того, що вона говорить про стан людини після смерті, будуть готові повірити у все, що скажуть їм ці духи щодо того, що вона вже, на їхню думку, означає.

Це точне виконання натхненних слів апостола Павла: «А Дух ясно говорить, що від віри відступляться дехто в останні часи, ті, хто слухає духів підступних і наук демонів, хто в лицемірстві говорить неправду, і спалив сумління своє» (1 Тим. 4:1, 2). (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 12 січня 1893 р.)

Результат спіритизму

Якщо люди відірвалися від Біблії, то що їх утримає? Очевидно, ніщо. Біблія – єдиний захист від гріха. «Я в серці своїм заховав Твоє слово, щоб мені не грішити проти Тебе» (Псал. 119:11). «Закон Бога його в його серці, кроки його не спіткнуться» (Псал. 37:31). «Через Слово, що Я вам говорив, ви вже чисті» (Івана 15:3). Людина може жити тільки кожним словом, що виходить з уст Божих. Тому, коли люди ввіряють себе в руки диявола, щоб зрозуміти Біблію, що може послідувати, крім того, що він введе їх у гріхи, автором яких він є? **І робити це він буде в той час, як буде лестити їм, запевняючи, що вони просуваються в істині і праведності.** Так було, коли він спокусив Єву, і апостол каже членам Церкви Христової: «Та боюсь я, як змії звів був Єву лукавством своїм, щоб так не попсувалися ваші думки, і ви не вхилилися від простоти й чистоти, що в Христі» (2 Кор. 11:3).

Саме таким чином у перші століття після Різдва Христового в Церкву ринув потік оман, забобонів і аморальності, що призвів до Темних віків. Унаслідок, головним чином, впливу Орігена маса сповідуючих християн прийшла до переконання, що Біблія не означає того, що в ній написано. Його вчення полягало в тому, що сенс Біблії часто прямо протилежний тому, що в ній написано, і може бути зрозумілий лише небагатьма. Звичайно, практичним результатом цього було вилучення Біблії з рук людей. Адже вони незабаром перестали б читати книгу, яку, як їм казали, вони не могли зрозуміти і яка скоріше вводила б їх в оману, ніж спрямовувала на шлях істинний. Таким чином, вони не мали чим перевірити істинність того, що давали їм їхні вчителі, і тому вбирали в себе найгрубіші заблудження.

Більше того, самі вчителі незабаром перестали читати Слово Боже. Оскільки, читаючи Біблію, вони вкладали в неї своє власне тлумачення, надаючи їй того сенсу, який їм подобався, то, природно, невдовзі **вони впали в практику виготовлення (тлумачення) Святого Письма без формального прочитання Біблії перед тим, як дати її людям.** Оскільки вони навчали людей тільки своїх власних ідей, то не було різниці, чи читали вони Біблію, а потім викладали свою думку, чи викладали свою думку, не читаючи Біблії. Таким чином, весь світ був відкритий для сприйняття самих грубих заблуджень. **Результатом цього стала жахлива аморальність, яка панувала всюди, і особливо серед тих, хто сповідував християнство.**

Коли Мойсей вирушив до фараона вимагати звільнення синів Ізраїлю, чаклуни протистояли йому своїми чарами. Ці чаклуни були спіритичними медіумами, і їхні чари були у владі їхнього господаря, диявола. Тепер прочитайте

опис апостола про те, як це відбуватиметься останніми днями навіть серед тих, хто сповідує побожність: «Знай же ти це, що останніми днями настануть тяжкі часи. Будуть бо люди тоді самолюбні, грошолобні, зарозумілі, горді, богозневажники, батькам неслухняні, невдячні, непобожні, нелюбовні, запеклі, осудливі, нестримливі, жорстокі, ненависники добра, зрадники, нахабні, бундючні, що більше люблять розкоші, аніж люблять Бога, вони мають вигляд благочестя, але сили його відреклися. Відвертайсь від таких! До них бо належать і ті, хто пролазить до хат та зводить жінок, гріхами обтяжених, ведених усякими пожадливістями, що вони завжди вчаться, та ніколи не можуть прийти до пізнання правди. Як Янній та Ямврій протиставилися були Мойсееві, так і ці протиставляться правді, люди зіпсутого розуму, неуки щодо віри» (2 Тим. 3:1-8).

Є багато хороших людей, які не вірять, що їх можна так обдурити. Це неможливо, якщо вони твердо тримаються істини Божої. Але, **поки вони дотримуються омані, у них немає жодного захисту.** Це перший крок, який містить у собі всі інші. Є багато людей, які вірять, що мертві перебувають у свідомості, хоча й не вірять у повернення духа і спілкування з ним. **Але коли вони побачать точні постаті своїх померлих друзів і отримують від них повідомлення, то, всупереч собі, повірять в оману. Встояти зможуть тільки ті, хто заздалегідь утвердився в істині, що мертві нічого не знають, що життя походить тільки від Христа, безсмертя дарується тільки під час Його пришествя, а всі духовні прояви – від диявола.** (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 12 січня 1893 р.)

Війна папства зі святыми

«Я бачив, що цей рік учинив бій зо святыми, і переміг їх. Аж ось прийшов Старий днями, і даний був суд святим Всевишнього, і надійшов умовлений час, і царство взяли святі» (Дан. 7:21, 22).

Ці слова є завершальними в запитанні Даниїла до ангела про суть істини четвертого звіра і про роги, що були на голові його, і про іншого, перед яким три перших роги були вирвані з корінням, і вони відносяться до того, про якого він сказав, що він мав вуста, що промовляли пихато, і що він мав міцніший вигляд, аніж його побратими. І ангел у своїй відповіді дав уточнення, які точно вказують на папство. Але в словах Даниїла, вірш 22, є один момент, якого ангел у своїй відповіді спеціально не торкнувся, а саме: уся тривалість часу, протягом якого малий рік вестиме війну проти святих. Ангел називає термін, протягом якого володарювання, святі, часи та закони мають бути віддані в його руку, а саме на час, часи і пів часу, або 1260 років, або до 1798 року. Однак слова Даниїла в 22-му вірші говорять про те, що **він бачив, як цей рік учинив бій зо святыми**, доки їм не було дано суд, що, згідно з Об'явл. 20:4, 1 Кор. 6:3 і 4:5, явно відноситься не до цього життя, а до приходу Господа і воскресіння святих.

Це підкреслюється наступними словами Даниїла: **війна велася зі святыми «і надійшов умовлений час, і царство взяли святі». Але оскільки нині папство не веде відкритої та рішучої війни зі святыми, і Даниїл бачив, що воно веде війну проти них** у той час, коли вони оволодіють царством (що станеться винятково під час Другого приходу Христа), **то видається очевидним одне: повинне статися відродження папи, яка переслідує, і папство має відновити владу, яка переслідує їх**. Ця думка підтверджується також Об'явл. 13 і 14. В Об'явл. 13:4 люди поклонялися звірові після того, як смертельна рана була зцілена. Але там вираз звучить так: «вклонилися», тоді як у 8-му вірші говориться: «І їй вклоняться всі, хто живе на землі». Це після того, як він пішов у полон, після смертельної рани і після того, як «вздоровлена була її рана смертельна», тобто після відновлення папства, після закінчення 1260 років, після 1798 року.

Як же має відбутися це відродження переслідувальної влади папства, особливо в нашій країні (*ред.: США*)? Здається, це ясно представлено в Об'явл. 13:11-18 і 14:9-12. Там показано піднесення влади перед самим пришестям Господа (Об'явл. 14:14), яка продовжить свою роботу до того самого часу, коли святі володітимуть Царство (Об'явл. 15:2). Яка ж робота, яку має здійснити ця сила? Вона повинна змусити «усіх малих і великих, багатих і вбогих, вільних і рабів» «поклонитися звірові» і щоб їм було «дано знамено». **І це знамено є чимось, що суперечить заповідям Божим і вірі Ісуса, бо, тільки**

дотримуючись заповідей Божих і віри Ісуса, ми будемо захищені від звіра і його образу і врешті-решт будемо визволені від нього в перемозі. Оскільки це знамено звіра (Об'явл. 14,9; 13,16) відрізняється від «печатки» або «знака» Божого (Об'явл. 7:3; Єзек. 20:20; Вих. 31:17; Єзек. 9:4), і оскільки ці тексти Писання вказують, що знак Божий – це субота, і оскільки все насправді прямує до здійснення поправки до Конституції Сполучених Штатів прямо для примусу до дотримання неділі, найбільш ганебно незаконної з усіх незаконних плодів «матері розпусти й гидоти землі», це не надуманий висновок, а, вочевидь, найбільш розумний висновок, що **інститут неділі** (*ред.: дотримання недільного дня*) є **знаком звіра**. І більше того, ця система виставляє його перед усіма як знак (знамено) своєї влади.

Тепер, знаючи це, чи може хто-небудь припустити, що, **коли поправку до Конституції буде ухвалено, система сидітиме склавши руки, не виявляючи жодного інтересу до виконання поправки, або що вона залишить виконання цієї поправки повністю на розсуд так званих протестантів?** Ні. Нині в суворій відповідності з «політикою» (Дан. 8:25), яка вирізняла всю її історію, **вона, сьогодні, принаймні, як усім здається, виявляє дуже мало інтересу до цього руху** (*ред.: до зміни Конституції США*); **тому що вона знає, що, якщо вона братиме активну участь у цьому підприємстві, це серйозно її скомпрометує; але, коли настане час голосувати з цього питання, ми побачимо, як вона усіма хитрощами, відомими їй лукавому досвіді, доведитиме справу до успішного завершення.** І коли успіх увінчає зусилля і поправка буде прийнята і готова до виконання, тоді настане довгоочікуваний час, на який вона чекала відтоді, як її владу було відібрано, **тоді ми побачимо, як вона схопиться зі свого трону і закличе своїх прихильників до розправи над єретиками.** Тоді ми побачимо, як її довго стримувана лють вирветься назовні. І, на жаль, ортодоксальні християни, американські протестанти, старанно працюють, щоб відкрити шлях і привести до цього страшного результату.

Коли ми говоримо про наші переконання і вказуємо на неминучі результати такої політики, вони кажуть дуже заспокоїливо: «О ні! Ви не повинні боятися, ми не зачепимо жодної волосинки на ваших головах». Навіть якщо припустити, що це правда (чого, однак, у жодному разі не можна припускати), що вони не зашкодять жодній волосині на наших головах, то насправді, якщо вони створять такий стан речей, не лише волосся на наших головах буде зачеплено, а й самі наші голови будуть цілковито зражені. Якби я тримався за дверцята, що утримують тигра в клітці, і робив усе можливе, щоб відчинити їх і випустити тигра на волю, ці джентльмени не визнали б за втіху, якби я сказав: «О, дорогі друзі, не бійтеся! Тигр не зачепить жодної волосинки на ваших головах», а потім відсуну засув і випущу тигра на свободу. З цієї ж причини ми не «прикладасмо їхні улесливі пахощі» до наших душ. **Ще 1626 року єзуїти заснували інквізицію в Абіссинії, щоб придушити дотримання суботи** (див. Гіббон, гл. 47, в останньому абзаці

говорить: «Абіссінців навчали працювати й гратися по суботах»). Запитайте себе: хіба Рим чи єзуїти змінилися відтоді? Ні. У цьому вони ніколи не змінюються. Тому, **щойно поправку до Конституції буде ухвалено, так само напевно відродиться папський дух гоніння проти всіх, хто дотримується заповідей Божих і віри Ісуса.**

Але це буде недовго, і святі не будуть віддані в руки папства, але вийдуть з його рук, бо пролунає голос з неба: «Вийдіть із нього, люди мої, щоб не сталися ви спільниками гріхів його, і щоб не потрапили в карання його. Гріхи бо його досягли аж до неба, і Бог ізгадав про неправди його. Відплатіть ви йому, як і він вам платив, і вдвоє подвойте йому за вчинки його! Удвоє налейте до чаші, що нею він вам наливав! Скільки він славив себе та розкошував, стільки муки та смутку завдайте йому! Бо в серці своєму говорить: Сиджу, як цариця, і я не вдова, і бачити смутку не буду! Через це одного дня прийдуть кари його, смерть, і плач, і голод, і спалений буде огнем, бо міцний Господь, Бог, що судить його! І будуть плакати та голосити за ним царі земні, що з ним розпусти чинили та розкошували, коли побачать дим пожежі його». І тоді ж пролунає радісний наказ: «Радій з цього, небо, і святі апостоли та пророки, бо Бог виконав суд ваш над ним!» І тоді «І один сильний Ангел узяв великого каменя, як жорно, і кинув до моря, говорячи: З таким розгоном буде кинений Вавилон, місто велике, і вже він не знайдеться! І голос гусярів, і співаків, і сопільників, і сурмачів уже не буде чутий в тобі! І вже не знайдеться в тобі жадного мистця й ніякого мистецтва, і шум жорен уже не буде чутий в тобі! І світло свічника вже не буде світити в тобі, і голос молодого й молодої вже не буде чутий в тобі. Бо купці твої були земні вельможі, бо твоїм ворожитством були зведені всі народи! Бо в нім знайдена кров пророків, і святих, і побитих усіх на землі» (Об'явл. 18).

Так, кров пророків і святих було знайдено на ньому, але самих пророків і святих там немає. Високо над його загибеллю, його горем і муками стоять ці люди, що мають «гусли Божі», що співають пісню перемоги над звіром, і над образом його, і над знаменом його, і над числом його ймення, і їхні голоси лунають серед того гучного голосу «великого натовпу в небі, який говорив: Алілуя! Спасіння, і слава, і сила Господеві нашому, правдиві бо та справедливі суди Його, бо Він засудив ту велику розпусницю, що землю зіпсула своєю розпустою, і помстив за кров Своїх рабів з її рук! І вдруге сказали вони: Алілуя! І з неї дим виступає на вічні віки! І попадали двадцять чотири старці й чотири тварині, і поклонилися Богові, що сидить на престолі, говорячи: Амінь, алілуя! А від престолу вийшов голос, що кликав: Хваліть Бога нашого, усі раби Його, і всі, хто боїться Його, і малі, і великі!» Тоді почувється той «голос великого натовпу, і наче шум великої води, і мов голос громів гучних, що вигукували: Алілуя, бо запанував Господь, наш Бог Вседержитель! Радіймо та тішмося, і даймо славу Йому, бо весілля Агнця настало, і жона Його себе приготувала!» І там буде чути голос славного Нареченого в тонах мірної солодкості, що

хвилюватиме вічною радістю серця Його щасливого народу. Там буде видно славу Наречену, одягнену в праведність святих, одягнену в чудові шати, прикрашену сапфіром, смарагдом, карбункулом і золотом. Там, перш за все, посеред них – Господь Бог, могутній; Він рятував, Він радіє за них з радістю, Він буде спочивати у Своїй любові, Він радіє за них зі співом (див. Соф. 3:17).

Але бурі та шторми стоять між нами і тим благословенним берегом. Боже, дай нам мужність у вірі, щоб вистояти, і силу, щоб усе подолати. І, Отче Небесний та Ісусе, Господи наш, оскільки Ти дав нам участь у конфлікті й у боротьбі, о, ми молимо Тебе, нехай нам не буде відмовлено в участі в славній перемозі! Амінь. (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 22 січня 1884 р.)

Закон і життя

Виконання заповідей Божих зводиться до одного слова: любов. Але любов – від Бога: «Бо Бог є любов». Зверніть увагу, що в тексті не говориться, що Бог має любов, а говориться, що Бог є любов. **Любов – це природа Бога, це Його життя.** Тому очевидно, що виконання заповідей Божих є прилучення до Божої природи.

Коли юнак підійшов до Христа і звернувся: «Учителю Добрий», Спаситель сказав йому: «Чого звеш Мене Добрим? Ніхто не є Добрим, крім одного, тобто Бога» (*ред.: пер. з англ.*). Христос не дорікав йому за те, що він назвав Його добрим, бо Він був справді добрим. Він «не відав гріха». Юдеям Він сказав: «Хто з вас може Мені докорити за гріх?» (Івана 8:46). І знову Він сказав: «Бо надходить князь світу цього, а в Мені він нічого не має» (Івана 14:30). Він знав, що Він добрий, і не міг заперечувати цього, тому що не міг заперечувати Самого Себе. Але, поставивши це запитання і зробивши цю заяву юнакові, Він показав, що Сам є Богом. Він і Отець – одне, і тільки Бог добрий.

На відміну від Бога, людина – тільки зло, «Нема праведного ані одного; нема, хто розумів би; немає, хто Бога шукав би, усі повідступали, разом стали непотрібні, нема доброчинця, нема ні одного!» (Римл. 3:10-12). «Бо зсередини, із людського серця виходять лихі думки, розпуста, крадіж, душогубства, перелюби, здирства, лукавства, підступ, безстыдства, завидюще око, богозневага, гордощі, безум. Усе зле це виходить зсередини, і людину опоганює!» (Марка 7:21-23).

Яким є серце, такою є і людина, «добра людина із доброї скарбниці серця добре виносить, а лиха із лихої виносить лихе» (Луки 6:45). А оскільки серце людини – не однієї тільки людини, не певного класу людей, а серце всього людства – зле, то і творити людина може тільки зло, коли вона надана сама собі, «бо тіло бажає противного духові, а дух противного тілу, і супротивні вони один одному, щоб ви чинили не те, чого хочете» (Гал. 5:17). І це сказано насамперед про тих, хто бажає чинити правильно.

Це зло в серці людини ворогує проти закону Божого. Тому ми читаємо: «Бо думка тілесна то смерть, а думка духовна життя та мир, думка бо тілесна ворожнеча на Бога, бо не кориться Законові Божому, та й не може. І ті, хто ходить за тілом, не можуть догодити Богові» (Римл. 8:6-8).

Проте Бог велить людям дотримуватися Його заповідей. А оскільки природа людини не може їх виконувати, а доброта перебуває тільки в Бозі, то, отже, для того щоб виконувати заповіді, потрібно мати природу Бога. Христос є одкровення Боже. Ніхто не знає Отця, крім Сина, і того, кому Син відкріє Його (див. Матв. 11:27). У житті Христа була досконала доброта, тому що Його життя було життям Бога. Бог добрий. Його життя – це сама благисть.

Добрість становить Його життя. **Добро – це не абстрактна річ, воно завжди має проявлятися в дії.** А дія – це життя. **Тож, оскільки немає нічого доброго, окрім Бога, з цього випливає, що той, хто дотримується заповідей Божих, повинен робити це, маючи в собі Його життя.**

Про те, що тільки таким чином праведність Закону може проявитися в людині, свідчить апостол Павло в Посланні до галатів. Він сказав: «І живу вже не я, а Христос проживає в мені. А що я живу в тілі тепер, живу вірою в Божого Сина, що мене полюбив, і видав за мене Самого Себе. Божої благодаті я не відкидаю. Бо коли набувається правда Законом, то надармо Христос був умер!» (Гал. 2:20, 21). Праведність приходить тільки через життя Бога у Христі. Тому «через послух Одного багато-хто стануть праведними» (Римл. 5:19). У всьому сонмі викуплених у Царстві Небесному буде проявлятися праведність Христа, і тільки Його праведність. **Справа не тільки в тому, що Христос виконував закон вісімнадцять століть тому, коли Він був на землі, а й у тому, що Він виконує закон зараз, так само, як і тоді; бо Він вчора, і сьогодні, і на віки вічні той самий; і тому, коли Він приходить, щоб оселитися в серцях людей, що вірять у Нього, Він живе в них тим самим життям слухняності, що й тоді, коли Він був тут, щоб померти за людину.** Знати це як практичний факт – означає визнати, що Христос прийшов у плоті.

Саме тому, що закон Божий є життям Божим, а воно є любов'ю, Спаситель дав таку настанову: «А Я вам кажу: Любіть ворогів своїх, благословляйте тих, хто вас проклинає, творіть добро тим, хто ненавидить вас, і моліться за тих, хто вас переслідує, щоб вам бути синами Отця вашого, що на небі, що наказує сходити сонцю Своему над злими й над добрими, і дощ посилає на праведних і на неправедних. Коли бо ви любите тих, хто вас любить, то яку нагороду ви маєте? Хіба не те саме й митники роблять? І коли ви вітаєте тільки братів своїх, то що ж особливого робите? Чи й погани не чинять отак?» (Матв. 5:44-47).

Найбільший прояв простої людяності – робити добро тим, хто робить нам добро. «Ніхто більшої любові не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх» (Івана 15:13). «А Бог доводить Свою любов до нас тим, що Христос умер за нас, коли ми були ще грішниками» (Римл. 5:8). **Людина іноді любить своїх друзів, але Бог любить Своїх ворогів. Це і є сама любов, тому що вона не виростає з того, що Він отримав від об'єкта любові.** Спаситель знав, що така любов неможлива для людської природи, і тому Він додав слова: «Отож, будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний!» (Матв. 5:48). **Тобто ми повинні володіти досконалістю Бога. Не те щоб ми стали богами, але ми повинні дозволити Його життю проявитися в нас, і тоді ми будемо володіти Його досконалістю. Усі благодіяння будуть від Бога, але вони вважатимуться нашими, тому що ми віддаємо себе їм, щоб Він міг жити в нас.**

Ця думка піднімає Закон Божий над рівнем простої сили і прославляє його. Ми знаємо, «що Його ота заповідь то вічне життя» (Івана 12:50). Десять заповідей

– це не довільні правила, встановлені Всевишнім для управління людством. Це не приписи, що існують тільки в письмовому вигляді, які людина повинна прочитати і потім зробити все можливе для їхнього дотримання; не закони земних урядів, у дотриманні яких людина не отримує жодної допомоги від законодавців. Бог не дав людині закон, твердий, як камінь, на якому він був вирізьблений на Сінаї, і не залишив виконувати його якнайкраще, піклуючись лише про те, щоб покарати її в разі невдачі. Справа зовсім в іншому. **Закон, написаний на кам'яних скрижалях, – це лише виклад у словах живої праведності живого Бога, яку Він у любові дає всім, хто хоче її прийняти.** Вона є умовою життя, просто тому що все життя походить від Бога; і оскільки всі, хто живе вічно, повинні мати Його життя, неминуче, що вони повинні мати Його праведність. **Але Бог не залишив заповіді на самоті забезпечувати цю праведність.** Він прекрасно розумів, що це неможливо. Тому Він віддав Себе, виливши Своє життя на хресті, щоб людина могла мати її. Таким чином, Закон Божий – це життя Бога, милостивого, люблячого і милосердного.

Тут необхідно наголосити лише на одній думці: **ніщо інше, як життя Боже, не може задовольнити вимоги закону.** Усякий, хто не досягає слави Божої, яка є Його добротою, є грішником, порушником закону. Праведність Божа, яка дається вірою в Ісуса Христа, – це єдине, про що закон свідчитиме, що він досконалий. Усе, що менше за це, буде засуджено законом, бо «все, що не від віри, є гріх» (Римл. 14:23, *пер. з англ.*). Немає жодної несправедливості в тому, що Бог підтримує цей високий стандарт для людини, оскільки Він віддає Себе з усією праведністю Свого життя кожному, хто його прийме. Він віддає Своє життя безоплатно. **Усе, що потрібно зробити людині, – це підпорядкувати себе праведності Божій.**

Проста форма благочестя нічого не дасть. Ніяка зовнішня відповідність закону не може бути прийнята за його дотримання. Є тільки один Бог, і тому є тільки одне життя Бога. **Він не визнає жодних богів-суперників, і Його не можна обдурити праведністю, яка є лише підробкою Його життя.** Будь-яка сповідувана відповідність закону Божому, що не походить із життя Бога в душі, є нічим іншим, як гріхом. Не слід забувати, що праведність – дотримання заповідей Божих – забезпечується тільки вірою в Ісуса Христа, а все, що не від віри, є гріх. (Е. Дж. Ваггонер. *The Present Truth*, 26 січня 1893 р.)

Перша заповідь з обітницею

«Шануй свого батька та матір свою, щоб довгі були твої дні на землі, яку Господь, Бог твій, дає тобі!» (Вих. 20:12).

Цей перший обов'язок, представлений на другій скрижалі Закону, є не тільки першим обов'язком другої великої заповіді, а й буквально першим обов'язком, що може виникнути в будь-якої людини, народженої в цьому світі. Таким чином, ця заповідь має дуже велике значення, і тут вона визначена найчіткіше з тієї причини, що дитину треба навчити шанувати своїх батьків ще до того, як вона стане достатньо дорослою, щоб бути навченою або дізнатися будь-що про Бога; отже, обов'язок шанувати батьків – це справді найперший обов'язок, що виникає в кожній людині, коли вона вступає в життя. Ба більше, оскільки обов'язок людини – любити Бога всім серцем і всією душею і шанувати Його понад усе, на батьків (які по відношенню до дитини займають місце Бога) покладено обов'язок виховувати й навчати свою дитину, допоки вона не досягне зрілого віку. Таким чином, на батьків лягає велика відповідальність: вони повинні так поводитися з дитиною і так ходити перед нею, щоб завжди бути для неї прикладом і провідником, що веде її вгору до Бога. Якщо в дитинстві дитину так наставляти і спрямовувати, то з роками вона буде слідувати заповідям, закладеним у ранньому дитинстві, і шанувати Бога. Якщо ж її не скеровувати і не контролювати, то майже напевно станеться зворотнє.

Хто ж у такому разі несе відповідальність за майбутнє – батько чи дитина? У Писанні сказано: «Привчай юнака до дороги його, і він, як постаріється, не уступиться з неї» (Прип. 22:6). Це позитивний доказ того, що батько отримає Божу санкцію на розумні зусилля з правильного виховання дитини. **«Шануй свого батька та матір свою» – це припис не тільки для дитини, а й для батьків.** Від характеру навчання дитини залежить, буде вона шанувати своїх батьків чи ні. У Прип. 29:15 останній пункт говорить про те, що недбайлива дитина накликає ганьбу на свою матір. Тому батько, який залишає дитину самій собі, непростимий. **Звички закріплюються з віком**, і дитина, надана сама собі, накликає ганьбу на свою матір.

Батьки повинні бути наполегливими в настановах, у жодному разі не послаблювати зусиль, навіть трохи, у навчанні та вихованні дітей. Павло каже: «Діти, слухайтеся своїх батьків у Господі, бо це справедливо! Шануй свого батька та матір це перша заповідь з обітницею, щоб добре велося тобі, і щоб ти був на землі довголітній! А батьки, не дратуйте дітей своїх, а виховуйте їх в напаминанні й остереженні Божому!» (Ефес. 6:1-4).

Як же, питається, Господь бажає, щоб батьки виховували своїх дітей? Чи дав Бог батькам чіткі вказівки, яких вони повинні дотримуватися? Давайте прочитаємо, що Він сказав, адже іншого авторитету в нас немає. Якщо прочитати П. Зак. 4:6-10, особливо останній вірш, то можна виявити, що дається застереження не тільки пам'ятати все почуте й побачене, а й особливо вчити дітей Десяти заповідей. У П. Зак. 6:4-7 перша велика заповідь представлена з обіцянкою, що її слід старанно викладати дітям. Зверніть увагу на маргінальне читання тексту («точити» або «заточувати»). Тут використовується образ дуже тупого інструменту, наприклад сокири. **Припис полягає в тому, щоб старанно відточувати й загострювати розум дитини, постійно навчаючи її заповідей Божих.**

Людський розум часто і від природи дуже тупий, а дитина, якщо вона буде надана сама собі, неодмінно буде млявою і дурною. Сумно, що батьки, як правило, залишають навчання й виховання своїх дітей іншим, незацікавленим особам: учителям денних і суботніх шкіл, які стежать за ними протягом короткого часу, години або близько того. І все ж батьки часом висловлюють здивування, що їхня дитина так повільно вчиться. Чи багато хто з цих батьків може згадати численні проповіді про заповіді Божі, які вони слухали, або навіть повторити їх дослівно? Далеко не всі, і все ж за всіх наявних можливостей, якщо вони виявляються несприйнятливими на слух і розуміння, чи повинні вони звинувачувати в цьому свою недбайливу дитину, яка, можливо, залишилася абсолютно ненавченою або невихованою? Батьки, яке краще або шляхетніше заняття може бути для вас, ніж привчання вашої дитини до того, щоб вона шанувала Бога і була почесною для вас? Не впадайте у відчай, продовжуйте щодня, щогодини відточувати цей розум, і врешті-решт ви побачите, як прищеплені уроки зазвучать на устах дитини: повторення дорогоцінних слів, істин та обіцянок, засвоєних від вас.

Нехай навчання не обмежується формальними уроками або сезонами навчання. Зусилля мають бути терплячими, старанними, постійними, мінливими залежно від обставин і обстановки. У суботніх школах, незважаючи на те, що уроки мають бути простими і зрозумілими, для успішного навчання необхідно вивчати самих дітей і пристосовувати урок до їхніх різних темпераментів. Те ж саме стосується і роботи батьків. **З дітьми не можна працювати однаково.** Кожен характер має бути ретельно вивчений, а навчання має бути різноманітним, щоб відповідати кожному маленькому розуму. (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 14 травня 1889 р.)

Виховання та покарання дітей

«І покладете ви ці слова Мої на свої серця та на свої душі, і прив'яжете їх на знака на руці своїй, і вони будуть пов'язкою між вашими очима. І будете навчати про них синів своїх, говорячи про них, коли ти сидітимеш у домі своїм, і коли ходитимеш дорогою, і коли лежатимеш, і коли вставатимеш. І ти понапишеш їх на бічних одвірках дому свого і на брамах своїх, щоб дні ваші та дні синів ваших на землі, яку Господь присягнув був батькам вашим дати їм, були такі довгі, як дні неба над землею» (П. Зак. 11:18-21). Як ви думаєте, яким був би стан людей сьогодні і стан землі, якби всі так шанували Бога і своїх батьків? У зв'язку з цим розглянемо Бут. 18:17-19. Там Бог заявляє, що знає Авраама, що він є людиною, яка буде керувати своїми дітьми, і тому довіряє йому та приймає його за підставу обітницї; але **якби його діти не були під контролем і не дотримувались Господнього шляху, то обітниця не могла би сповнитися через Авраама**. Однак за цим стоїть наступна думка: **якби Авраам не був людиною, яка б керувала своїми дітьми, він ніколи не був би покликаний**. Тепер прочитайте в 1 Сам. 2:12-17 про первосвященика Ілію, який дозволив своїм синам поводитися так порочно, що народ, який приходив на поклоніння, відвертався від служіння Господу. Чи вчив їх Ілій слухати його голос? Ні, він просто говорив з ними. «Нащо ви робите такі речі, про які я чую? Про ваші злі вчинки я чую від усього цього народу» (вірш 23). З Авраамом усе було інакше. Він наставляв своїх дітей, і вони знали, що, коли їхній батько говорить, він має на увазі саме це і що вони повинні слухатися його.

Коли батьки чинять так, як вчинив Ілій, це вчить дітей неслухняності. Не жартуйте з дитиною. **Коли ви даєте вказівку, наполягайте на її виконанні, інакше ви навчите дитину зневажати ваш авторитет**. Людській природі властиво йти якомога далі від послуху й уникати покарання. **Тому батьки мають бути обережними, даючи вказівки дітям, і не вимагати від них нічого такого, що в разі невиконання не потягне за собою покарання**. Мудрець каже: «До юнакового серця глупота прив'язана, та різка картання віддалить від нього її» (Прип. 22:15). «Картай свого сина, коли є надія навчити, та забити його не піднось свою душу» (Прип. 19:18). **Якщо батько частково карає дитину, то незабаром дитина вчиться використовувати патетичні заклики до милосердя, щоб призупинити вашу коригувальну руку. Таким чином, цінність покарання втрачається**.

Таким чином, з цього погляду для батьків не може бути більш вартого уваги дослідження, ніж методи правильного виховання дітей, оскільки це частина вивчення Закону Божого. Сказано також: «Не стримувай напучування юнака, коли різкою виб'єш його, не помре: ти різкою виб'єш його, і душу його від шеолу врятуєш» (Прип. 23:13-14). **Я не маю на увазі, що покарання має бути єдиним**

правилом у домі. Це дійсно останній засіб. Ніхто не приймає ліків, доки не буде змушений це зробити, особливо сильних, – лише в критичних випадках. Якби Ілій обрав правильний шлях, – а він не був надто старим, – коли його діти були молоді, він міг би навчити їх і виховати в страху перед Господом. Подивіться, до яких наслідків призвело його нехтування своїм обов'язком. Прочитайте 1 Сам. 3:11-13. Чому такий страшний вирок був винесений його дому? Тому що він знав про злочини, скоєні його дітьми, але не зробив жодних спроб виправити їх або контролювати. Таким чином, Ілій шанував своїх дітей більше, ніж Бога. **Якщо батьки настільки ніжні з дитиною, що ніколи не виправляють її, а дозволяють їй чинити по-своєму, то, коли вона виросте, вона майже напевно буде винна в ганебних і непристойних вчинках. Бог обіцяв, що дім Іллі ходитиме перед Ним вічно. Це була така сама обіцянка, як і та, що була дана Аврааму, але вона була відкликана; вона не могла бути виконана, тому що він не зміг виховати своїх дітей так само, як Авраам.** Отже, будьте уважні, коли дається наказ, стежте за тим, щоб він виконувався. Коли таке правило встановлено, воно усуває половину розбрату в родині.

Павло каже: «Діти, слухайтеся своїх батьків у Господі, бо це справедливо!» (Ефес. 6:1). Коли дитину вчать жити так, як вона вже вважає правильним, тому що це справді правильно, то вона вже далеко просунулася в тому навчанні, яке Бог схвалює і яке робить з неї хранителя заповідей. Наполягайте на тому, щоб дитина слухалася, тому що це правильно й угодно Богові (а не людині). **Коли дитина досягне зрілості, її життя визначатиметься принципами, отриманими в ранній юності, і вона обов'язково вчинить за переконанням.** Як рано батьки мають починати навчання? Це важливе питання. Одного разу його поставили лікарю, і він одразу ж поцікавився віком дитини. Коли йому сказали, що тому рік, він відповів: «Ви втратили всього один рік». Однак можна було б сказати, що втрачено два роки, оскільки внутрішньоутробний вплив часто призводить до того, що дитина з'являється на світ із численними відхиленнями, які тягнуть її вниз.

«А батьки, не дратуйте дітей своїх, а виховуйте їх в напаминанні й остереженні Божому!» «Батьки, не дратуйте дітей своїх, щоб на душі не впали вони!» (Ефес. 6:4; Колос. 3:21). Не допускайте, щоб виправлення відбувалося таким чином, щоб спровокувати, замучити або розлютити дитину, оскільки це може призвести до її розчарування. Не використовуйте екстравагантних виразів, таких як: «Я тобі вуха відкручу!», «Я посаджу тебе в темний підвал, де тебе зловить чорна людина!». Шкода, заподіяна брехнею, сказаною цією безтурботною матір'ю, ніколи не буде відома до судного дня! **Нехай ваша мета полягає в тому, щоб ваші діти знали, що ви завжди говорите правду. Ніколи не втрачайте їхньої довіри.** Якщо розповідати історії, нехай вони будуть такими, які звернуть думки дитини до Бога і допоможуть їй зрозуміти, що Бог – добрий і милосердний Батько. Нехай це завжди буде нашим заняттям – виховувати наших дітей у страху, у вченні та повчанні Господньому. (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 14 травня 1889 р.)

Цивільний уряд і Закон Божий

В останньому номері газети «Истина для теперішнього часу» було зроблено таку заяву щодо цивільного законодавства з релігійних питань: **«Якщо в Законі Божому немає підстав для будь-якої практики, то для людей ухвалювати закони, які примушують до цієї практики, – значить намагатися примусити їх до гріха, бо Закон Божий містить усе, що Бог хоче, щоб люди робили, і все, що відрізняється від Його Закону, є гріхом. І якщо Закон Божий справді наказує якусь річ, то видавати закони, що вимагають її виконання, щонайменше надмірно і самовпевнено».**

Будь-яке людське законодавство, що стосується Закону Божого або будь-якої його частини, є гріхом, і єдиним результатом такого законодавства є примус людей до гріха та утвердження їх у гріху. Це не поспішна, необдумана заява, а єдиний висновок, який можна зробити з природи закону, розкритої в Біблії. Запам'ятайте це: **заповіді Божі – це праведність Бога. Досконалий закон можна знайти тільки в житті Бога, яке відкрилося людям у Христі. Дотримання Закону Божого – річ, абсолютно недоступна людським силам: «Думка бо тілесна ворожнеча на Бога, бо не кориться Законові Божому, та й не може» (Римл. 8:7). «Бо жадне тіло ділами Закону не виправдається перед Ним, Законом бо гріх пізнається» (Римл. 3:20).** Тільки через віру в Ісуса Христа можна здобути праведність закону. **Бо праведність закону невіддільна від життя Бога, а це життя проявляється тільки у Христі.**

«Закон духовний» (Римл. 7:14). Кожна його частина духовна. Тобто це природа Бога, бо «Бог є Дух» (Івана 4:24). Тепер не потрібно сперечатися, щоб довести, що **ніяка людська сила не може вкласти в серця людей життя і Дух Божий. Жоден людський закон не може вкласти любов у серце людини. Закон Божий сам по собі не може цього зробити, окрім як у житті Христа. Тільки Дух Божий може поселити любов Божу в серце. Жодна людина сама по собі не в змозі так виконати Закон Божий, щоб стати праведною. Бог повинен жити в ній, живучи в ній Своїм життям.**

Наскільки ж менше праведності може дати людський закон? Усім очевидно, що найбільше, на що здатні людські законодавці та судді, – це звернути увагу на зовнішні вчинки людей. Людина судить за зовнішніми проявами, і тільки Господь дивиться на серце. Але дотримання Закону Божого, як ми бачили, не зводиться тільки до зовнішніх вчинків. **Зовнішня праведність – це гріх.** Звідси випливає неминучий висновок: щоразу, коли люди приймають і намагаються втілювати в життя закони, проголошуючи, що вони – частина Закону Божого, вони ганьблять Закон Божий і спонукають людей до гріха.

Бо, (1) коли люди видають закон і кажуть, що, виконуючи його, вони виконують закон Божий, вони тим самим кажуть, що закон Божий нічим не кращий за їхній закон. Вони кажуть, що Закон Божий вимагає не вищого ступеня праведності, ніж вони можуть забезпечити. Це найбільше безчестя по відношенню до Закону Божого.

I, (2) коли люди роблять таку заяву і змушують людей так думати, вони тим самим залишають їх у гріху. Адже найбільше, чого може вимагати і домагатися будь-який людський закон, – це зовнішнє виконання, і це найбільше, що людина може сама зробити для будь-якого закону. Тому, коли люди заявляють, що вони виконують закон Божий, вони тим самим навіюють людям думку, що просте зовнішнє дотримання задовольняє закон Божий. І тому, наскільки такі закони взагалі діють, настільки вони й ведуть людей до гріха і змушують їх заспокоюватися в гріху, думаючи, що вони виконують закон Божий. Немає більш злого і самовпевненого вчинку в цьому світі, ніж спроба нав'язати закон Божий і змусити людей думати, що таке можливо.

У 7-му розділі книги пророка Даниїла ми бачимо, що папство представлено у вигляді «малого рога», що піднімається серед десяти рогів четвертого звіра, який символізує Рим. Перед цим рогом три з десяти царств Римської імперії були зруйновані, щоб звільнити місце для нього. Про цей малий ріг – папство – ангел, який витлумачив видіння пророка, сказав: «І він буде говорити слова проти Всевишнього, і пригнобить святих Всевишнього, і буде думати позмінювати свята та права, і вони віддані будуть у його руку аж до одного часу, і часів і половини часу» (Дан. 7:25). Апостол Павло, який писав за Божим натхненням, називає папство «беззаконником», «що противиться та несеться над усе, зване Богом чи святощами, так що в Божому храмі він сяде, як Бог, і за Бога себе видаватиме» (2 Сол. 2:4).

Ці характеристики зустрічаються в кожному випадку, коли люди думають, що вони можуть нав'язати закон Божий. Бо сказати, що люди можуть виконувати Божий закон, означає сказати, що людина має владу Бога, а це означає, що ті, хто видає закони, виставляють себе Богом. Таким чином, кожен народ, що насаджує релігію за допомогою закону, ставить себе на місце Бога. Але, коли народ ставить себе на місце Бога, він тим самим відвертає увагу від Бога, оскільки сам не є Богом і не володіє Його атрибутами; тому таке насадження релігії є ніщо інше, як ідолопоклонство. Тому ми бачимо, що примусове виконання навіть християнської релігії є язичництвом. Союз церкви і держави, або союз релігії і держави, що одне й те саме, є самою суттю язичництва.

Це буде ясно кожному, хто серйозно задумається над цим питанням. Обіцянка вічного заповіту полягає в тому, що Бог вклав Свої закони у нутрощі людей і напише їх на їхніх серцях, і що Він буде їхнім Богом, а вони будуть Його народом. Все це може зробити тільки Бог. Жодна людина не може написати закон Божий на своєму серці, а тим більше на серці іншої людини. Жодна людина не

може зробити себе чадом Божим, так само як вона не може зробити себе чадом свого рідного батька. Як дитині нічого не варто зробити себе дитиною свого батька, так і людині нічого не варто зробити себе дитиною Бога. **Тільки в цьому останньому випадку вона дає свою згоду.** Але людина стає чадом Божим тільки з волі Бога (див. Івана 20:1, 12, 13; Якова 1:18).

Жодна людина не може зробити Бога своїм Богом. Бог може зробити Себе Богом для будь-якої людини; але щоразу, коли людина намагалася зробити Бога своїм Богом, у результаті виходив ідол. Ніхто не може створити Бога. Тому спроба примусити до дотримання першої заповіді Закону Божого призведе лише до національного ідолопоклонства. І такий самий результат має послідувати за спробою виконання будь-якої іншої заповіді. Таким чином, ми бачимо, що в релігійному законодавстві людських урядів гріх полягає не стільки в тому, що люди неправильно тлумачать прості слова закону, скільки в тому, що вони взагалі беруть на себе сміливість приводити у виконання закон Божий. (Е. Дж. Вагонер. The Present Truth, 26 січня 1893 р.)

«Хай не буде тобі інших богів...» (ч. 1)

«Хай не буде тобі інших богів передо Мною!» (Вих. 20:3).

Перша заповідь є зараз предметом дослідження. Перше, що необхідно для того, щоб зрозуміти заповідь і знати, кому підкорятися, – це знати, Хто такий Бог і що Він Собою представляє, щоб не мати перед Ним інших богів; **адже якщо ми маємо неправильні уявлення про Бога, то ми поклоняємось не Йому, а іншому богу.**

Колись був народ, який думав, що поклоняється Богові, але поклонявся невідомо чому. У Євангелії від Івана 4:22 ми знаходимо таке: «Ви вклоняєтесь тому, чого ви не знаєте». Це сказав Ісус самарянці про самарян. Цей народ завжди наполягав на тому, що його поклоніння – істинне і що їхнє місто Самарія – правильне місце для поклоніння, але Спаситель сказав жінці, що вони поклоняються невідомо чому. Проблема полягала в тому, що **цей народ мав хибні уявлення про Бога**, а оскільки вони могли поклонятися тільки відповідно до своїх уявлень, то поклонялися неправдивому богу. Але Спаситель сказав: «Але наступає година, і тепер вона є, коли богомільці правдиві вклоняться будуть Отцеві в душі та в правді, бо Отець Собі прагне таких богомільців». Немає іншого поклоніння, крім цього. Богу потрібно поклонятися в душі, тому що Він – дух і може бути пізнаний тільки так. Ніхто не може пізнати Його інакше. «Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією своєю думкою» (Матв. 22:37). «Тому то я сам служу розумом Законові Божому» (Римл. 7:25).

Розумом, тобто духовною складовою, людина служить Богові, і Дух Святий, просвіщаючи й наставляючи нас на всі святі шляхи Господні, показує нам, як ми можемо поклонятися Йому в душі й істині. Тоді, звичайно, ми, як ніхто інший, повинні знати, кому і чому ми поклоняємося. Павло сказав: «Бо знаю, в Кого я ввірував» (2 Тим. 1:12). А ми? Намагатися поклонятися Богові, маючи хибні уявлення про Нього, значить поклонятися іншому богові; тобто наші уявлення про Бога стають нашим богом, бо **ми можемо поклонятися тільки відповідно до своїх думок. Яким ми уявляємо собі Бога, таким буде і бог, якому ми поклоняємося.** Якщо наші уявлення про Бога помилкові, то ми поклоняємося не Йому, а іншому богові, це так само вірно, як язичник, який вирізає з дерева свого бога. **Він знає, що це не Бог, бо він його зробив, але він втілює своє уявлення про Бога і потім йому поклоняється.** Коли ми маємо **неправильне уявлення про характер Бога, ми поклоняємося іншому богові так само реально, хоча й не так відчутно, як якби ми втілювали цю ідею у вигляді відчутного образу.**

У міру того, як ми знаходимо живий зв'язок з Богом за допомогою Його Духа, нас направляють до істини відповідно до того, як ми повинні поклонятися Йому; Його Слово говорить нам, що Він є; тому ми повинні поклонятися Йому так, як Він відкрив Себе в Писанні. Що ж Він сказав про Себе? Це запитання змушує згадати про важливість слів Спасителя: «Хто Божого Царства не прийме, немов те дитя, той у нього не ввійде» (Марка 10:15). **Отже, приходячи до Писання, ми не повинні мати своїх власних уявлень, бо плотський розум не може уявити собі істинного Бога.** Ми повинні бути готові без сумнівів прийняти те, що говорить про Нього Писання. Давайте ж відкинемо всі упереджені ідеї і постараємося дізнатися, Хто і що є Бог, поклонятися Йому, як Він є, і любити Його, і тільки Його, всім серцем.

У те, що Бог – реальна Особистість, а не, як стверджують деякі віровчення, «без форми і частин» або, як інші, «без форми, частин і почуттів», ми повинні вірити, бо Його власне Слово говорить про Нього словами, які в усіх відношеннях мають на увазі реальну індивідуальність Його буття. Біблія говорить, що Він любить. Це почуття, відчуття або пристрасть; але як же Він може любити і бути коханим, як сказано в Писанні, якщо в Нього немає всіх почуттів? Біблія ясно показує, що у Нього є форма, частини і почуття. «І Він промовив: Я переведу все добро Своє перед тобою, і покличу Господнім Ім'ям перед тобою. І Я помилую, до кого милостивий, і змилосерджуся, до кого милосердний. І Він промовив: Ти не зможеш побачити лиця Мого, бо людина не може побачити Мене і жити. І промовив Господь: Ось місце при Мені, і ти станеш на скелі. І станеться, коли буде переходити слава Моя, то Я вміщу Тебе в щілині скелі, і закрию тебе рукою Своєю, аж поки Я перейду. А здійму руку Свою, і ти побачиш Мене ззаду, а обличчя Моє не буде видиме» (Вих. 33:19-23).

Творці деяких віровчень посилаються на П. Зак. 4:14-19, доводячи, що Бог не має форми, тіла й особистісних характеристик. Однак тут не говориться, що, коли Господь зійшов на гору Сінай, там не було жодної подібності, а лише те, що люди не бачили жодної подібності; і Мойсей розповідає, чому Бог сховав Себе від їхніх очей: «щоб ви не зіпсулися, і не зробили собі ідола на подобу якогось боввана, зображення самця чи самиці» (П. Зак. 4:16.). Існувала небезпека, що люди копіюватимуть форми небесних істот в образах і поклонятимуться їм. Але вони зробили врешті-решт тільки, вклонилися йому і сказали: «Оце твої боги, Ізраїлю, що вивели тебе з єгипетського краю!» (Вих. 32:4). **Щоб не дати народу так згрішити, Бог огорнув Себе і святих ангелів темрявою.** Але Бог реальний: «Багато разів і багатьма способами в давнину промовляв був Бог до отців через пророків, а в останні ці дні промовляв Він до нас через Сина, що Його настановив за Наслідника всього, що Ним і віки Він створив. Він був сяєвом слави та образом істоти Його, тримав усе словом сили Своєї, учинив Собою очищення наших гріхів, і засів на правиці величності на висоті» (Євр. 1:1-3). Подібних виразів занадто багато, щоб ми могли сумніватися в тому, що в Бога є особистість

і частини: «Нехай у вас будуть ті самі думки, що й у Христі Ісусі! Він, будши в Божій подобі, не вважав за захват бути Богові рівним» (Филп. 2:5, 6).

Усі ці тексти доводять, що Бог реальний, що Він має форму. Усі ідеї інших віровчень не тільки суперечать цим твердженням, а й суперечать самі собі. Тексти стверджують, що Христос – Бог, що Він народився від діви, помер, був похований, воскрес, вознісся на небо, де сидить праворуч Бога, і прийде знову судити світ. Як же можливо, щоб Він був без тіла і частин? Проблема з віровченнями полягає в тому, що вони створені людьми, а отже, виражають їхні уявлення. (А. Т. Джоунс. *The Advent Review and Sabbath Herald*, 21 травня 1889 р.)

«Хай не буде тобі інших богів...» (ч. 2)

У 1-му розділі книги пророка Єзекіїля є чудовий опис престолу Божого, і якщо порівняти цей розділ з Об'явл. 19:5; 4:5, то виявиться, що престол цей не нерухомий, з коштовного каміння або золота, а живий, рухомий. Прочитайте для себе 10-й розділ книги пророка Єзекіїля, і хоча неможливо зрозуміти його весь, можна скласти певне уявлення про славу, а також про те, що означають херувими, розміщені на ковчезі заповіту та вишиті на завісах святині, і чому священик, входячи у Святе святих, ніс ладан, щоб спалити й утворити хмару для захисту від слави Господньої. У книзі пророка Даниїла можна знайти повне підтвердження опису Єзекіїля. Таким чином, перед нами постає престол Бога живого з усіма оточуючими його небесними воїнствами (див. Вих. 7:9, 10). Отже, Хто ж Він такий? «Всемогутній», «Сущий», «Я Той, що є». У 4-му розділі книги Об'явлення Іван дає чудове зображення Бога і Його святих служителів, а також живих істот під престолом і навколо нього: «І спокою не мають вони день і ніч, промовляючи: Свят, свят, свят Господь, Бог Вседержитель, що Він був, і що є, і що має прийти!» (вірш 8).

Ось вам і реальність Бога. Як же нам тепер поклонятися Йому? Він описав Себе найдосконалішим чином, щоб ми могли дізнатися, що значить поклонятися Йому в душі й істині: «А Господь зійшов у хмарі, і став там із ним, та й покликав Ім'ям Господа. І перейшов Господь перед лицем його, та й викликнув: Господь, Господь, Бог милосердний, і милостивий, довготерпеливий, і многомилостивий та правдивий, що дотримує милість для тисяч, що вибачає провину й переступ та гріх, та певне не вважає чистим винуватого, бо карає провину батьків на дітях, і на дітях дітей, і на третіх, і на четвертих поколіннях» (Вих. 34:5-7). Це Бог, сповнений доброти і милосердя. Бути милосердним – означає ставитися до кривдника краще, ніж він на те заслуговує. «Не бариться Господь із обітницею, як деякі вважають це барінням, але вам довготерпить, бо не хоче, щоб хто загинув, але щоб усі навернулися до каяття» (2 Петра 3:9). Це Бог, а «Бог є любов». Він насолоджується милосердям і є «допомога в недолях, що часто трапляються». Усі можливі вирази використовуються для того, щоб показати Його доброту і милосердя; і тому, **коли ми починаємо думати, що Бог не є любов'ю і що Він ненавидить нас, наші враження відводять нас від Нього.** Бог ненавидить гріх, тому що гріх – це повна протилежність Його сутності; але Він любить грішника і бажає викупити його від прокляття гріха. **Коли ми вважаємо, що Бог ненавидить дітей людських, ми не поклоняємося Йому, а поклоняємося іншому богу.** Ми повинні досліджувати Писання і вірити в те, що Він там говорить, що Він є, а потім поклонятися Йому, як Він є; і тоді в нас не буде інших

богів перед Ним. Нам не потрібен ніякий інший бог, коли в нас є Той, Хто є абсолютною досконалістю, Хто є всяка доброта, любов, милість і довготерпіння до нас. Яка в нас може бути потреба в іншому? І Бог явив Себе в цьому образі для вас і для мене – не для ангелів, а для нас. Якщо ж ми не приймаємо Його таким, яким Він нам відкривається, то в нас є інший бог. Кожен, хто поклоняється Богу, уподібнюється тому, чому він поклоняється. **Якщо ми маємо хибні уявлення про Бога, то і поклоніння наше буде хибним, і характер, відповідно, теж. Бог чистий, і Він хоче, щоб ми стали такими, і необхідно, щоб ми розуміли Його, щоб стати такими, як Він.**

Отже, давайте відтепер поклонятися Богові в душі та істині. Будемо знати, що Він є, щоб за допомогою Його Духа зрозуміти, Кому ми поклоняємося. «А ми, що належимо дневі, будьмо тверезі, зодягнувшись в броню віри й любови, та в шолом надії спасіння, бо Бог нас не призначив на гнів, але щоб спасіння одержали Господом нашим Ісусом Христом» (1 Сол. 5:8, 9). **Наша велика біда в тому, що ми чинимо гріх, а потім, соромлячись його і пишаючись тим, що не можемо зізнатися в ньому, віддаляємо від себе Бога і уявляємо Його суворим суддею, а не милосердним і довготерпеливим батьком. Вчиняючи таким чином, ми поклоняємося хибному богові, а оскільки в нас немає віри в живого Бога, ми не приносимо Йому свої гріхи й у такий спосіб починаємо займатися самопокаранням; точно так само язичник поклоняється своєму хибному богові.** Усі добрі, чисті й ніжні слова людською мовою використовувалися для вираження доброти Божої; і насамперед хрест використовувався для того, щоб переконати нас у Його ніжному співчутті до нас: Бог так полюбив світ, що віддав Сина Свого Однородженого на смерть за нас. Цей славний Спаситель, який ходив нашою землею, являючи собою приклад усіх цих благородних якостей, сказав: «Хто бачив Мене, той бачив Отця». **Він був явленням Отця, Якому ми повинні поклонятися, і Він був Богом, який відкрився нам, щоб ми могли врятуватися від гріхів.** Навіщо ж нам потрібен інший бог? **Якщо ми хочемо стати чистими і доскональними, ми повинні поклонятися Богові, який поєднує в Собі всі ці якості. Якщо ми не віримо, що Бог володіє цими якостями, ми ніколи не зможемо володіти ними самі.** Ми повинні відкинути всі сумніви в доброті Бога і поклонятися Йому, щоб врешті-решт стати подібними до Нього. «І кожен, хто має на Нього надію оцю, очищає себе так же само, як чистий і Він» (1 Івана 3:3). Ми не зможемо стати подібними до Нього, якщо не будемо поклонятися Йому, як Він є. Ми не повинні сумніватися в Богові або думати, що Він не досконалий у любові та доброті. Ми повинні черпати в Нього ту силу і міць, яка зробить нас чистими і добрими. Від Нього, через Христа, виходить праведність; і коли ми постанемо перед Його престолом, зодягнуті в цю праведність, тоді ми будемо поклонятися Йому, яким Він є, від щирого серця.

Коли ми говоримо про Бога, ми говоримо і про Христа, бо Вони єдині. Ми поклоняємося Богові як Творцеві всього, Який над усім, вищий за все і Який

підтримує все словом Своєї сили і могутності. **Бог був явлений у плоті; тому, коли згадується Один із них, йдеться про Обох.** Він запустив планети в рух, і вони продовжують рухатися за Його законами і донині. Кажуть, що небо – це центр Всесвіту. **Однак говорити про центр безмежного простору – означає фактично говорити про центр того, що не має кола.** Ми знаємо, що небо є, що там перебувають Бог, Спаситель і ангели, але більшого ми не можемо знати.

Намагаючись осягнути неосяжність простору, розум спантеличується і благочестиво упокорюється в спогляданні Того, Хто все це створив і Хто вищий і вищий за все, – нашого Отця, до Котрого всі можуть прийти, – і з Ним нашого Спасителя, Котрий радить з Отцем. Блаженна думка, що це рада світу для нас із вами! То чи потрібен нам інший бог? Нехай Його милість, Його любов і чистота тягнуть нас до Нього, і нехай ми поклоняємося Йому в душі й істині, щоб, коли Він прийде, побачити Його Таким, Який Він є. Коли ми бачимо Бога Таким, Яким Він явлений у Біблії, ми не відчуваємо потреби в будь-якому іншому богові. Тоді в цій заповіді немає нічого страшного або жахливого. У ній є мир, радість і благословенна обітниця повноти Божої. (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 21 травня 1889 р.)

Справжня допомога

«Бог для нас охорона та сила, (*пер. з англ.: справжня, нинішня*) допомога в недолях, що часто трапляються» (Псал. 46:1).

Як багато допомоги та розради ми втрачаємо, неусвідомлено опускаючи слово «справжня» під час читання наведеного вище тексту. Ми з готовністю визнаємо, що Бог є «охорона та сила» для інших, і навіть іноді заходимо так далеко, що кажемо, що Він є «для нас охорона та сила». Тобто **ми віримо, що Він допоміг нам і що Він допоможе нам, якщо ми довіримося Йому, але хіба не зовсім інша річ – вірити, що Він є «вчасною допомогою» в цій біді, і не тільки вчасною, а й «швидкою вчасною допомогою»?** Як природно озиратися на тривалу хворобу або важке випробування в минулому, з вдячністю визнавати Божу турботу й допомогу під час цього і водночас боятися довіритися Йому в теперішній ситуації! **Набагато легше повірити в те, що Він нас почув і почує, ніж у те, що Він дійсно нас чує.** Ми визнаємо факт розп'ятого і воскреслого Спасителя, але як слабо ми за нього вхопилися! Як часто ми поводимося так, наче вважаємо, що вже нема кого жаліти і нема кого спасати, начебто наш Спаситель ще похований у новому гробі Йосипа! Але, слава Богу, «Він воскрес!», «Господь близький всім, хто взиває до Нього, хто правдою кличе Його! Волю тих, хто боїться Його, Він сповняє, і благання їх чує та їм помагає» (Псал. 145:18, 19).

Знову ж таки, добре пам'ятати про подяку Богові за позбавлення від небезпек; але ще краще завжди визнавати Його руку. Він піклується про нас не тільки для того, щоб уберегти від нещасних випадків, а й для того, щоб урятувати наші життя, коли нещасні випадки трапляються.

Одного разу в церкві зустрілися два проповідники, і один із них сказав, що йому є, за що дякувати Богові, бо, хоча його карету скинуло з насипу, коли він їхав, він уникнув травм; це було чудесне визволення. Інший сказав: «Брате мій, мені є, за що дякувати Богові більше, ніж тобі, бо я їхав тією самою дорогою, і ні зі мною, ні з моєю каретою нічого не сталося».

Це безпосередня особиста турбота Бога, яка зберігає нас у всі часи. Якби не Його милість, ми були б відрізані від світу. Тому замість того, щоб чекати, доки станеться якась велика подія, і ми переживемо дивовижне позбавлення від небезпеки, дякуймо Господу за те, що Його присутність зберігає нас від небезпеки кожен мить нашого життя. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 26 січня 1893 р.)

Багатство і накопичення

Сьогодні я зверну вашу увагу на деякі місця Писання, щоб показати, що таке мати інших богів перед Господом. Звернувшись до книги Йова 31:24-28, ми побачимо, що якщо ми поклоняємося сонцю або місяцю, то в нас інші боги. У давнину той, хто таємно або відкрито поклонявся сонцю як представнику Того, Кого ми не бачимо, повертав до сонця своє обличчя; а ті, хто поклонялися богині місяця, наприклад, ассирійці та вавилоняни, цілували їй руки, коли поклонялися, як і описує нам Йов. Якби ми чинили так само, то відреклися б від Бога. **Ніхто з нас не схильний чинити так, як ці древні, однак у сучасному світі ми бачимо поклоніння сонцю у вигляді освячення дня сонця та його дотримання як священного дня, що є частиною древнього поклоніння сонцю та запозичене з нього.** У віршах 24, 25 ми знаходимо ще ближчу і ретельнішу перевірку. Йов каже, що якби він зробив золото своєю надією або радів тому, що його рука збирала велике багатство, то він «відрікся б Бога Всевишнього». Подібне сподівання або причина для радості – така ж форма ідолопоклонства, як і поклоніння сонцю. **Тенденція кожного з них – віддалити наш розум і нашу надію від Бога, послабити нашу прихильність до Нього і неминуче відвести нас від Нього.**

Природно почуватися в більшій безпеці та спокої, коли хороша сума грошей надійно зберігається в банку, ніж коли в нас є лише один долар; але коли це так, де ж, дозвольте запитати, наша довіра? Чи не в нашому банківському рахунку? Звичайно ж, це надія не на Бога, бо людина, яка сподівається на Нього, почуватися в рівній безпеці та спокої, хоч би якою сумою вона володіла. «Наказуй багатим за віку теперішнього, щоб не неслися високо, і щоб надії не клали на багатство непевне, а на Бога Живого, що щедро дає нам усе на спожиток» (1 Тим. 6:17). Бо про багатство сказано: «Свої очі ти звернеш на нього, й нема вже його: бо конче змайструє воно собі крила, і полетить, мов орел той, до неба» (Прип. 23:5); «бо ми в Нім живемо, і рухаємось, і існуємо» (Дії 17:28).

Якщо Господь бажає процвітання справі моїх рук, і я підкоряю все Його розпорядженням, то я чиню добре. Про це Павло говорить Тимофію: «Щоб робили добро, багатилися в добрих ділах, були щедрі та пильні» (1 Тим. 6:18). Давайте не будемо думати, що бути багатим або заробляти гроші – це гріх. **Один із найкращих людей, про яких ідеться в Біблії (Йов), був дуже багатий, як і Авраам. Бог не дорікнув жодному з них за це. Апостол Павло каже: «У ревності не лінуйтеся, духом палайте, служіть Господеві» (Римл. 12:11). Це необхідні якості для того, щоб догодити Господу.** Отже, якщо людина не лінива у своїй справі і має здатність перетворювати товари на гроші, то де ж тут гріх? **Не в тому,**

що вона їх робить, а в тому, що сподівається на багатство після того, як воно накопичене. «Великий же зиск то благочестя із задоволенням. Бо ми не принесли в світ нічого, то нічого не можемо й винести. А як маєм поживу та одяг, то ми задоволені будьмо з того. А ті, хто хоче багатіти, упадають у спокуси та в сітку, та в численні нерозумні й шкідливі пожадливі, що втручають людей на загладу й загибіль» (1 Тим. 6:6-9). **У спокусу і пастки потрапляють не ті, хто багатий, а ті, хто хоче ним стати, хто ставить собі за мету накопичення багатства.**

Людина, що займається бізнесом, яка слідує своїй справі, шануючи Господа і боючись Його, процвітає, і її процвітання віддає честь і славу Богові. «Стережися, щоб не забув ти Господа, Бога свого», «щоб ти не сказав у серці своїм: Сила моя та міць моєї руки здобули мені цей добробут. І будеш ти пам'ятати Господа, Бога свого, бо Він Той, що дає тобі силу набути потугу» (П. Зак. 8:11, 17, 18). Якщо ми пам'ятаємо про це і «у ревності... служим Господу», завжди «щедрі та пильні», то ми надаємо честь Богові, використовуючи свої кошти; але грошолобство «корень усього лихого» (1 Тим. 6:10). «Але ти, о Божа людино, утікай від такого, – пише Павло Тимофію, – а женися за правдою, благочестям, вірою, любов'ю, терпеливістю, лагідністю!»

Щоб знати, як використовувати свої кошти, щоб Бог був задоволений нами, звернемося до того, як Йов вчинив з належним йому багатством. За Єзекіїлем, Йов разом із Даниїлом і Ноєм зараховується до праведників перед Господом. Як же він розпорядився своїми коштами? Ми бачимо, що якщо він приховав що-небудь від бідних, образив вдову або їв, не рахуючись з батьком; якщо бачив, що хтось страждає від нестачі одягу або зробив що-небудь проти сироти, то, каже він, «хай рамено моє відпаде від свого плеча, а рука моя від суглобу свого нехай буде відламана» (Йова 31:22). Можна з упевненістю сказати, що в наш час знайдеться не так уже й багато людей, які могли б дати таку клятву, розраховуючи, що Бог повірить їм на слово, і вони не стануть однорукими.

Який урок можна винести з цього? Смирений і праведний Йов знав, що його руки були лише каналом, через який Бог роздавав гроші і предмети першої необхідності тим, хто не володів здатністю накопичувати їх самостійно, і що ті, хто має кошти, повинні наслідувати його приклад. Йов не чекав, поки йому скажуть, де знаходяться бідні, а сам шукав їх. То чи не дає Бог кошти одним, щоб вони благословляли інших? «Хліб свій пускай по воді, бо по багатьох днях знов знайдеш його. Давай частку на сім чи й на вісім, бо не знаєш, яке буде зло на землі. Коли переповняться хмари дощем, то виллють на землю його. А коли деревина на південь впаде чи на північ, залишиться на місці, куди деревина впаде» (Екл. 11:1-3). Якщо хмари ніколи не спустошуються, що тоді? Бог формує їх, змушуючи сонце пити воду з океану, озер тощо, яка піднімається і пливе у вигляді хмар у регіони, що потребують дощу. **Якщо тепер**

хмари егоїстично утримуватимуть воду, боячись, що вона їм самим знадобиться, або що вони самі матимуть потребу, то який буде результат? Якщо зараз Господь дає в наші руки більше, ніж нам потрібно, то чи не для того, щоб ми могли роздати іншим, які відчувають нестачу? Нехай кожен адвентист заробляє якнайбільше грошей, чесно й благородно, але кожен додаткову копійку понад те, що потрібно для особистих потреб, тримає при собі, підкоряючись Божому поклику. Якщо кожен діятиме в такому дусі, то справа Божа піде вперед з такою силою, якої ще ніколи не було. (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 9 липня 1889 р.)

Багатство і спадщина. Зажерливість

Не гріх заробляти гроші, але гріх сподіватися на них, накопичувати для свого особистого комфорту і надлишку, замість того щоб відпускати хліб свій по водах, щоб знайти його через багато днів. «Але, – каже хтось, – я повинен відкладати щось для своїх дітей». Набагато краще, брати, навчити їх заробляти на життя самостійно, а не сподіватися на гроші, які ви можете їм залишити. Краще нехай ваша дитина отримає від вас менше грошей і навчиться сама заробляти собі на життя, ніж успадкує статки, які, можливо, зроблять із неї дурня (див. Екл. 2:13-19).

Якщо залишити дитині достаток (спадок), то це призведе до того, що вона не користуватиметься тими здібностями, якими наділив її Бог і які, за задумом Бога, мають бути використані для її честі та слави. То чи не краще людині особисто розподілити надлишки коштів, які Бог дозволив їй набути, так, щоб це було завгодно й прийнятно для Господа, **аніж залишити їх іншій, котра згодом може стати нерозумною і розтратити їх? І навіть якщо одержувач збереже суму цілою і неушкодженою, то, як свідчить майже загальне правило, багатство ніколи не переходить далі четвертого покоління.** То чи не є наймудрішим рішенням навчити дітей бути незалежними від усіх цих шансів? Це дасть змогу вільно розпорядитися надлишками коштів так, як того вимагає Бог, і уникнути небезпеки їхнього нецільового використання після смерті внаслідок сутяжництва адвокатів чи спадкоємців. Біблія вчить необхідності розподіляти кошти за життя, а не перекладати це на інших після нашої смерті.

Немає нічого поганого в тому, щоб мати гроші, але багато що залежить від того, як ми їх використовуємо: «І поглянув довкола Ісус, та й сказав Своїм учням: Як тяжко отим, хто має багатство, увійти в Царство Боже! І учні жажнулися від слів Його. А Ісус знов у відповідь каже до них: Мої діти, як тяжко отим, хто надію кладе на багатство, увійти в Царство Боже!» (Марка 10:23, 24). Ті, хто мають багатство, сподіваються на нього, тішаються, що воно дісталось їм у руки, вони можуть сісти і заспокоїтися, їм сказано: «Нерозумний, ночі цієї ось душу твою зажадають від тебе, і кому позостанеться те, що ти був наготовив?... Так буває і з тим, хто збирає для себе, та не багатіє в Бога» (Луки 12:20, 21). Нехай Бог буде вище за все це, інакше ми зречемося Його і матимемо іншого бога: «Багато бо хто, що про них я вам часто казав, а тепер говорю навіть плачучи, поводяться, як вороги хреста Христового. Їхній кінець то загибель, шунок їхній бог, а слава в їхньому соромі... Вони думають тільки про земне!» (Филп. 3:18, 19). Ці люди роблять апетит своїм богом. Чому вони є ворогами хреста Христового? Ісус сказав: «Коли хоче хто йти вслід за Мною, хай зречеться самого себе, і хай візьме

свого хреста та й за Мною йде!». Ми не можемо виконати жодне з двох останніх велінь, не виконавши того, що передує йому: спочатку відректися від себе, потім узяти свій хрест і, нарешті, піти за Господом. Ті, хто керується своїми апетитами, є ворогами хреста Христового, бо їхні бажання понад усе, і вони не можуть зректися себе. У них інші боги перед Господом.

Алкоголь, тютюн, чай, опіум – усе це боги; і ті, хто дозволяє будь-чому з них заволодіти собою, не є християнами, бо вони не зрікаються себе, не беруть свій хрест, а отже, не можуть слідувати за Спасителем. **Усі ці погані звички відділяють нас від Христа.** Всі вони – вороги хреста Христового. Павло каже: «Тож знаходжу закона, коли хочу робити добро, що зло лежить у мені... та бачу інший закон у членах своїх, що воює проти закону мого розуму, і полонить мене законом гріховним, що знаходиться в членах моїх» (Римл. 7:21, 23). І ще: «Але вмертвляю й неволю я тіло своє, щоб, звіщаючи іншим, не стати самому негідним» (1 Кор. 9:27). Конібір і Гаусон стверджують, що буквально значення цих слів таке: «Я тримаюся під тілом моїм, б'ючи його до крові». **Ідея полягає в тому, що такий курс призведе до умиртвіння плотської природи, і стара людина (гріх), таким чином, помре. Якщо тіло панує над нами, то тоді апетит і пристрасті керують нами, і ми не можемо виконувати закон; але якщо тіло перебуває під контролем, то розум може обернутися і служити Богові.** Чому люди не можуть побороти куріння та інші погані звички? **Тому що в них немає достатньо сильної волі, щоб зробити це. Воля недостатньо сильна, щоб перемогти тіло. Що ж тоді робити? Нехай вони зв'яжуть свою волю з волею Христа, і тоді Він послабить тілесну природу і дасть розуму силу протистояти зазіханням звички.**

Ісус хоче, щоб наш розум керував нами, щоб ми могли служити закону Божому. Жалюгідна істина полягає в тому, що батьки, народжуючи у світ дітей, послаблюють їх власними поблажками, тож воля від початку виявляється безсилою проти апетитів і спокус до поганих звичок. **Ніщо не може підняти їх над собою, крім сили Ісуса.** Розум має бути підпорядкований тільки Богові. Якщо він поневолений плотськими речами, то людина служить собі, а не Богові.

«Знайте бо це, що жаден розпусник, чи нечистий, або зажерливий, що він ідолянин, не має спадку в Христовому й Божому Царстві!» (Ефес. 5:5). Це той стрижень, навколо якого обертаються всі інші форми ідолопоклонства, – зажерливість. **Жадібна людина – це той, хто сподівається на багатство і радіє справам своїх рук.** Це ідолопоклонник. «Отож, умиртвіть ваші земні члени: розпусту, нечисть, пристрасть, лиху пожадливість та зажерливість, що вона ідолослуження» (Колос. 3:5).

Але крім користоловства є ще корінь, який необхідно знищити. Павло говорить Тимофію таке: «Знай же ти це, що останніми днями настануть тяжкі часи. Будуть бо люди тоді самолюбні, грошлюбні» тощо. (2 Тим. 3:1, 2). Що відбувається від того, що люди стають самолюбними? Користоловство, а за ним

і все інше. Егоїзм, таким чином, є коренем усього. Павло називає користолобців ворогами хреста Христового, тому що вони хочуть служити собі. **Тому, коли Спаситель вказує шлях до Бога, Він вражає корінь ворожнечі проти Бога – егоїзм:** «хай зречеться самого себе».

Як прийшов гріх у світ? Сатана підніс сам себе гординою, себелюбством. Отже, якщо корінь гріха – егоїзм, а зажерливість – ідолопоклонство, то ми робимо одне з двох: або служимо собі, або служимо Богові. Що ж обрати? Давайте порівняємо двох господарів. «Бо зсередини, із людського серця виходять лихі думки, розпуста, крадіж, душогубства, перелюби, здирства, лукавства, підступ, безстыдства, завидющеє око, богозневага, гордощі, безум. Усе зле це виходить зсередини, і людину опоганює!» (Марка 7:21-23, порівн. Римл. 3:10-18). Тепер як контраст давайте прочитаємо про характер Бога: «І перейшов Господь перед лицем його, та й викликнув: Господь, Господь, Бог милосердний, і милостивий, довготерпеливий, і многомилостивий та правдивий, що дотримує милість для тисяч, що вибачає провину й переступ та гріх, та певне не вважає чистим винуватого, бо карає провину батьків на дітях, і на дітях дітей, і на третіх, і на четвертих поколіннях» (Вих. 34:6, 7). Чи можемо ми вагатися? Любити нам Бога чи самих себе? Хіба Він не чистіший, не праведніший, не кращий, не досконаліший у всіх елементах добра, чистоти й істини? (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 9 липня 1889 р.)

Християнський значок

(Від ред.: ця стаття, незважаючи на те, що відноситься до проблеми минулого, здалася нам дуже цікавою і корисною і може послужити важливим попередженням для всіх нас і сьогодні).

Нині триває рух за те, щоб спонукати християн усіх конфесій носити спільний значок, щоб вони могли впізнавати один одного під час зустрічі. **Християнин, якого не можна впізнати інакше, як за значком на руці, мало що означає як християнин.** Це нагадує роботу людини в саду, яка, йдучи на обід, повинна була вбити в землю палицю, щоб, повернувшись, знати, де вона закінчила роботу.

Для відмінності християн від світу існує Богом даний знак, який неможливо успішно підробити. «А над усім тим зодягніться в любов, що вона союз досконалості!» (Колос. 3:14). «По тому пізнають усі, що ви учні Мої, як будете мати любов між собою» (Івана 13:35). Ця любов «вилилася в наші серця Святим Духом, даним нам» (Римл. 5:5). Таким чином, коли ми віримо, ми «запечатані стали Святим Духом обітниці, Який є завдаток нашого спадку, на викуп здобутого, на хвалу Його слави!» (Ефес. 1:13, 14). «А що ви сини, Бог послав у ваші серця Духа Сина Свого, що викликає: Авва, Отче!» (Гал. 4:6).

Біда всіх людських винаходів, що додаються до християнства, полягає в тому, що вони не слугують тій меті, заради якої були придумані, а тільки перекручують Євангеліє. Навіть якщо припустити, що всі християни погодяться використовувати значок, щоб їх знали, це не принесе жодної користі. Кілька копійок дозволять будь-кому придбати такий значок, і тисячі людей, не знаючи перших принципів Христа, проголосуватимуть себе християнами. Таким чином, сама назва «християнин» буде спаплюжена. **Багато людей намагалися вдосконалити Божий метод відділення церкви від світу, але штучні методи завжди зазнають невдачі.** Фарисеї не змогли відгородитися від світу, збільшивши ширину своїх філактерій. Вони видавали себе за дітей Божих, а насправді були дітьми диявола.

Ця ідея про значок, яким позначаються окремі християни, аналогічна ідеї про те, що народи можуть бути християнськими, якщо їх позначити як такі. У Сполучених Штатах уже давно існує партія, яка домагається включення імені Бога до Конституції країни. Дехто вважає, що таким чином Сполучені Штати стануть християнською нацією, але більшість людей стверджують, що, оскільки країна вже є християнською, вона має бути відповідним чином позначена, щоб інші люди могли визнати цей факт. **Можливо, коли нація буде офіційно оголошена християнською, буде прийнято індивідуальний значок, щоб ті,**

хто не позначає себе таким чином, могли бути виділені для місіонерських зусиль або покарання.

Річ у тім, що носіння такого значка буде вірним способом виявити, принаймні певною мірою, тих, хто не є християнином, адже мало хто зі справжніх християн буде його надягати. Усі ці речі, як-от сурмовий спів перед ким-небудь або носіння особливого одягу для позначення становища людини в церкві, чужі християнству. За законом віри хвастощі виключені (Римл. 3:27). Єдиний відмітний одяг, який повинен носити будь-який християнин, чи то публічний учитель, чи ні, – це «одежа праведності» і «шати спасіння» (Ісаї 61:10), і вони будуть надіті на нього Самим Господом. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 9 лютого 1893 р.)

Євангеліє – це сила Бога

«А Ісус підійшов і промовив до них та й сказав: Дана Мені всяка влада на небі й на землі. Тож ідіть, і навчіть всі народи, християчи їх в Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх зберігати все те, що Я вам заповів. І ото, Я перебуватиму з вами повсякденно аж до кінця віку! Амінь» (Матв. 28:18-20).

Про те, чого вони мали навчити всі народи, Марк говорить як про «Євангеліє»: «Ідіть по цілому світові, та всьому створінню Євангелію проповідуйте!... а хто не ввірує засуджений буде» (у перекладі з англ.: «проклятий»). Але, згідно з Євангелієм від Луки, Спаситель сказав їм: «А ви позостаньтеся в місті, аж поки зодягнетесь силою з висоти» (Луки 24:49). Потім у Дії 1:5, 8: «Іван бо водою христив, ви ж охрищені будете Духом Святим через кілька тих днів!... Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас, і Моїми ви свідками будете в Єрусалимі, і в усій Юдеї та в Самарії, та аж до останнього краю землі».

Усі ці вірші необхідні нам для того, щоб зрозуміти всю силу доручення, яке Господь дав Своїм учням у той час. Вони повинні були йти по всьому світу і проповідувати Євангеліє всякій тварі, навчаючи всі народи; але вони не повинні були йти, поки не вдягнуться силою згори. **Йти до цього часу було б марно, тому що Євангеліє саме по собі є силою Божою для спасіння, а проповідь Євангелія є проповіддю сили Божої для спасіння кожному віруючому. І якби вони пішли, думаючи проповідувати силу Божу, коли самі не були знайомі з цією силою, то це було б просто проповіддю порожніх слів; це не було б Євангелієм, тому що Євангеліє є сила Бога. Сам Господь назвав його силою Божою до спасіння. І проповідувати це Євангеліє, ще раз кажу, – означає проповідувати силу Божу. Будь-яка проповідь цього Євангелія, яка не є проповіддю сили Божої, взагалі не є проповіддю Євангелія Божого, це не проповідь Євангелія Христового. Це може бути проповідь про Євангеліє або проповідь іншого Євангелія, але це не проповідь Євангелія Ісуса Христа. Тому Він не хотів, щоб вони взагалі щось говорили про це, намагалися проповідувати, поки вони не будуть наділені силою самого Євангелія, силою Божою, силою згори.** Коли ж вони отримають силу, коли на них зійде Святий Дух, тоді, за Його словами, вони повинні будуть свідчити в Єрусалимі, в Юдеї, в Самарії та аж до самих меж землі.

У 1-му розділі Першого послання до Коринтян, починаючи з 17-го вірша, Павло розповідає про свій зв'язок із Євангелієм і про те, що його покликали проповідувати: «Бо Христос не послав мене, щоб христити, а звіщати Євангелію, і то не в мудрості слова, щоб безсилим не став хрест Христа». **Отже, для Павла проповідь Євангелія була проповіддю хреста Христового.** Прочитаємо

наступний вірш: «Бож слово про хреста тим, що гинуть, то глупота, а для нас, що спасаємось, Сила Божа!» **Отже, проповідь Євангелія – це проповідь хреста Христового, це проповідь сили Божої, бо Христос є силою Божою, як Павло каже в наступному вірші, і премудрістю Божою.** Отже, я читаю далі: «Бо написано: Я погублю мудрість премудрих, а розум розумних відкину! Де мудрий? Де книжник? Де дослідувач віку цього? Хіба Бог мудрість світу цього не змінив на глупоту? Через те ж, що світ мудрістю не зрозумів Бога в мудрості Божій, то Богові вгодно було спасти віруючих через дурість проповіді. Бо й юдеї жадають ознак, і греки пошукують мудрости, а ми проповідуємо Христа розп'ятого, для юдеїв згіршення, а для греків безумство».

Греки шукали мудрості, а Господь послав їм те, що вони вважали безумством. Юдеї вимагали знамення, і Господь дав їм те, що вони перетворили тільки на камінь спотикання. Елліни шукали мудрості, і Бог дав їм її; але вони не прийняли її, бо вважали її дурістю. Юдеї вимагали знамення, і Бог дав його, але вони не прийняли його, бо воно прийшло не так, як вони хотіли; тож вони перетворили його на камінь спотикання і не отримали від нього жодної користі. «Бо й юдеї жадають ознак, і греки пошукують мудрости, а ми проповідуємо Христа розп'ятого», «для самих покликаних юдеїв та греків Христа, Божу силу та Божую мудрість!».

Зверніть увагу: «Ми проповідуємо Христа розп'ятого». Для тих, хто покликаний, Христос є сила Божа і премудрість Божа. Це те, що люди послані проповідувати, тому що це і є Євангеліє. І неміч Божа сильніша за людей, і навіть якби була немудрість Божа, то і вона була б мудрішою за людей. Але зауважте, вони не були послані проповідувати слабкість; вони були послані проповідувати силу, навіть силу Божу, і вони проповідували її. Але навіть якби вони були послані проповідувати слабкість Бога, вона була б сильнішою за все, що можуть зробити або дізнатися люди. Тому людям залишається тільки прийняти її, коли Бог посилає її, прийняти її, бо, навіть якщо вона вважатиметься неміччю Божою, вона буде сильнішою за все, що люди можуть роздобути (знайти) або створити.

Тоді вони шукали мудрості, і Господь послав їм мудрість; Він послав їм Христа, премудрість Божу. Він послав їм Свою власну мудрість, мудрість Самого Бога; але вони вважали це за дурістю. **Отже, коли Бог посилає послання, незалежно від того, як ми до нього ставимось, ми повинні його прийняти. Коли Бог посилає послання, люди повинні прийняти його, навіть якщо вважають його слабким, бо воно сильніше за все, що дають люди.** Воно походить від Бога, воно нікому не зашкодить. Навіть якщо це вважатиметься дурістю, це зовсім не так; прийміть його. Не те щоб це було дурістю з боку Бога, але люди можуть вважати це дурістю. Так от, **оскільки це прийшло від Бога, це мудріше, ніж усе, що людина коли-небудь отримувала або коли-небудь могла отримати.** Тоді я ще раз кажу: коли Бог посилає послання, незалежно від того, як

люди дивляться на нього або що вони думають про нього, їхній обов'язок – прийняти його; і тоді **вони виявлять, що воно зовсім не таке, як вони думали; бо незнання Боже (ред.: образно) мудріше за людей, а слабкість Божа сильніша за людей.**

«Дивіться бо, браття, на ваших покликаних, що небагато-хто мудрі за тілом, небагато-хто сильні, небагато-хто шляхетні. Але Бог вибрав немудре світу, щоб засоромити мудрих, і немічне світу Бог вибрав, щоб засоромити сильне» (1 Кор. 1:26, 27).

Він обрав слабкі речі світу, щоб осоромити сильні, бо слабкість цього світу може мати силу Божу, і це зведе нанівець усе могутнє та осоромить усе мирське, «і простих світу, і погорджених, і незначних вибрав Бог, щоб значне знівечити, так щоб не хвалилося перед Богом жадне тіло».

«Бо я надумавсь нічого між вами не знати, крім Ісуса Христа, і Того розп'ятого» (1 Кор. 2:2). **Це все, що може знати той, хто проповідує Євангеліє, – Ісус Христос, і до того ж розп'ятий. Ось і вся історія; ось і все Євангеліє; ось і все, що є в Бозі:** «І я в вас був у немочі, і в страху, і в великій тремтінні. І слово моє й моя проповідь не в словах переконливих людської мудрости, але в доказі духа та сили, щоб була віра ваша не в мудрості людській, але в силі Божій!» (1 Кор. 2:3-5). (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 2 серпня 1892 р.)

Євангеліє – це таємниця Божа

Будь-яка віра, що спирається на людську мудрість, зазнає невдачі. Будь-яка віра, яка покладається на силу аргументів, зазнає невдачі. Будь-яка віра зазнає невдачі, окрім тієї, яка спирається на силу Божу і стоїть у силі Божій. Коли ми отримуємо силу Божу, коли наша віра спирається на неї, тоді аргументи придуть разом з нею; буде аргумент, який сильніший за все інше. Але аргумент впливає з сили, а не сила з аргументу. Тому будь-яка віра, яка тримається на силі аргументів і силі теоретичної демонстрації, ніколи не витримає випробування, яке випаде на долю тих, хто хоче увійти в Царство Боже.

У царині моральності, у сфері духовних речей знання – не сила. У цьому якраз і полягає основна відмінність між язичництвом і християнством. У язичництві з його головними теоріями, Сократа і всіх інших філософів, все, що, на їхню думку, потрібно було знати, щоб бути добродішним, – це чеснота. Знати добро – це все, що потрібно для того, щоб творити добро. Знати чисте – це все, що потрібно для того, щоб бути чистим. І вони викладали першокласні ідеї і давали чудові настанови в питаннях чистоти, в питаннях правильних вчинків, етики і всього іншого, **але самі не робили того, що, як вони навчали, було правильним і добрим;** і вони не могли цього зробити, тому що, хоча **вони мали знання, у них не було сили.**

Кожна людина на землі знає, що це твердження вірне, що в царині моралі знання не є силою; **тому що кожна людина в цьому світі знає краще, ніж вона сама є насправді,** і людина завжди знає набагато краще, ніж це реалізовано в її особистому житті. **Вона знає краще, ніж здатна зробити; і завжди знала краще, ніж була здатна зробити.** Ці філософи і ці мудреці знали краще, ніж були здатні зробити; і вони вчили набагато краще, ніж робили; і я знову кажу: кожна людина в цьому світі знає краще, ніж здатна зробити сама, і **без Христа все її життя складається зі спроб і невдач зробити добро, про яке вона знає.** Павло описує людей, якими вони є самі по собі, коли каже: «бажання лежить у мені, але щоб виконати добре, того не знаходжу» (Римл. 7:18). **Людина каже, що чинитиме краще, потім робить усе можливе і зазнає невдачі; і так буде завжди, доки вона не знайде ту силу, що приходить окрім неї самої, силу Божу, яка дається вірою в Ісуса Христа.**

Людям потрібні насамперед не знання, а сила. Христос і є ця сила; **Євангеліє відкриває її, а проповідь Євангелія робить її відомою.** Але перевага Христа для людей полягає в тому, що Він приносить не тільки силу, а й знання, яке набагато перевершує все, що людина може пізнати іншим способом. **Христос – це не тільки сила Божа, а й премудрість Божа. Бог дає мудрість,**

що перевершує все, що може знати людина, і силу, рівну мудрості. Бог дає силу, що перевершує все, що може зробити людина, і мудрість, рівну силі. І все це – у Христі, дарі Божому людям, і в Ньому мешкає вся повнота Божества тілесно. **Тому я кажу, що будь-яка віра, яка спирається на силу аргументів і мудрість людини, або вірить у певну ідею, бо хтось інший вірить у неї, або робить щось, бо хтось інший робить так, взагалі нічого не варта.** Наша віра має ґрунтуватися тільки на силі. А Христос – це сила Божа. І Христос, розп'ятий на хресті, – ось сила Божа і премудрість Божа, ось Євангеліє. Проповідь про це є проповідь Євангелія, і ніщо інше. Тому наша віра має ґрунтуватися не на мудрості людей і не на силі аргументів, а на Христі, і до того ж розп'ятому. У цьому сила Божа, у цьому Євангеліє.

Але я хочу звернути увагу на інший момент, і це ще одне твердження, що таке Євангеліє. Христос послав Павла проповідувати Євангеліє, і Павло говорить нам у Посланні до галатів, що Христос вчинив із ним так само, як із Дванадцятьма в Єрусалимі: Павло почав проповідувати Євангеліє. Бог доручив їм проповідувати Євангеліє, але перш ніж вони візьмуться за це, вони повинні були бути наділені силою згори, і ця сила згори була Святим Духом. Тут ми бачимо досвід Павла перед тим, як він зміг проповідувати Євангеліє. «Бог... уподобав виявити мною Сина Свого, щоб благовістив я Його між поганами» (Гал. 1:15, 16). У Дії 26:17, 18 ми знаходимо доручення Спасителя Павлу, розказане згодом самим Павлом: «Визволяю тебе від твого народу та від поган, до яких Я тебе посилаю, відкрити їм очі, щоб вони навернулись від темряви в світло та від сатаниної влади до Бога, щоб вірою в Мене отримати їм дарування гріхів і долю з освяченими».

Саме це Христос послав Павла проповідувати синам людським, і особливо язичникам. Павло каже, що, коли Богу було завгодно послати його проповідувати Христа, Йому було завгодно явити в ньому Свого Сина, щоб він проповідував Його язичникам. **Перш ніж Христос міг послати Павла на проповідь, він теж мав бути наділений силою згори. Христос мав бути явлений у ньому як сила Божа і премудрість Божа; тоді Павло зміг не просто проповідувати про Нього, а проповідувати Його. Недостатньо проповідувати про Христа, потрібно проповідувати Христа. Недостатньо проповідувати про Євангеліє, потрібно проповідувати Євангеліє.**

Перш ніж Христос міг послати Павла чи будь-кого з решти, Він мав відкритися в тих, хто мав проповідувати Його. Коли Христос відкривається в людині як сила Божа і премудрість Божа, вона стає служителем Христа. Тоді вона може служити людям. Якщо ж Христос не відкривається в людині як сила Божа і премудрість Божа, то ця людина не може служити Христу, бо в неї немає Христа. Бо той, хто не має Його, не може служити Йому. Покликання служителя Христа полягає в тому, щоби нести Христа людям, щоби Він дійшов до них таким

чином, щоби вони могли прийняти Його і щоби Він відкрився в них. Це і є служіння Євангелія. Євангеліє – це сила Божа, це служіння сили Божої.

Павла послали проповідувати Євангеліє; він став його служителем, проповідником таємниці Божої; і ця таємниця Божа є, як він каже, «Христос у вас, надія слави». Отже, проповідь Євангелія – це проповідь Христа в людях, надії слави. Служитель Євангелія – це служитель Христа в людях, надії слави. **Це, як і раніше, і назавжди проповідь Бога у Христі, явленого у плоті, – втілення.** Бо «кожен дух, який визнає, що Ісус Христос прийшов був у тілі, той від Бога. А кожен дух, який не визнає Ісуса, той не від Бога, але він антихристів, про якого ви чули, що йде, а тепер уже він у світі» (1 Івана 4:2, 3).

Але далі ми звертаємо увагу на вираз «таємниця Божа». Ми читаємо в Ефес. 3:3 і далі: «Бо мені відкриттям об'явилась була таємниця... А вона за інших поколінь не була оголошена людським синам». Ця таємниця, як він каже в іншому вірші: «Христос у вас, надія слави». Тепер він каже: Бог відкрив мені цю таємницю через одкровення, і Богу було завгодно відкрити в мені Свого Сина. «Звіщаю ж вам, браття, що Євангелія, яку я благовістив, вона не від людей. Бо я не прийняв, ні навчився її від людини, але відкриттям Ісуса Христа» (Гал. 1:11, 12). Не тільки через одкровення, яке дає Христос; але через це і багато іншого. Це одкровення Самого Ісуса Христа, як Він був явлений Павлу і як Він явлений людям, надія слави. І саме так **Павло отримав Євангеліє – через одкровення Ісуса Христа не тільки йому, а й у ньому самому.**

Цього достатньо, щоб показати, що Євангеліє є таємниця Божа; що проповідь Євангелія є проповідь таємниці Божої; і що **проповідь таємниці Божої є проповідь Христа в людях. Це і є одкровення таємниці Божої. Це Євангеліє, яке проповідували апостоли, і це єдине істинне Євангеліє.** (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 2 серпня 1892 р.)

Євангеліє. Боротьба двох таємниць

Ось ще один момент. Ми читали в цих віршах не тільки про те, що Євангеліє є Христос у людях, сила Божа і таємниця Божа, а й про те, що Євангеліє було сховане від віків і поколінь, а потім було явлення в такий спосіб, в який воно ніколи не було відоме раніше. **Отже, Євангеліє було відоме людям від Адама і після нього, і вони мали певну міру пізнання Євангелія. Але коли прийшов Сам Христос і явив Бога в Собі синам людським, ніколи раніше воно не було відкрите і зрозуміле так, як було відкрите і зрозуміле в той час.** Тоді воно прийшло в такій повноті, про яку раніше ніхто не знав. **І коли апостоли були послані проповідувати його в тому вигляді, в якому воно було відкрите, вони проповідували його в такій повноті та ясності, в якій воно ніколи не було проповідувано раніше.**

І Павло в Ефес. 3:8, 9 пише: «Мені, найменшому від усіх святих, дана була оця благодать, благовістити поганам недосліджене багатство Христове, та висвітлити, що то є зарядження таємниці, яка від віків захована в Бозі, Який створив усе». Тобто від початку світу до дня апостолів ця таємниця була якоюсь мірою прихована від світу і від людей, а потім її було відкрито і проповідувано, до того ж не тільки цим людям, а й у них і через них. Перечитайте ці вірші: Ефес. 3:3, 5, 8, 9; Колос. 1:25-27, пам'ятаючи про це.

Тоді апостоли були послані проповідувати це Євангеліє, проповідувати цю таємницю, яка була прихована від віків і поколінь. Раніше вона була прихована, а тепер стала відома всім людям у послуху віри. Бог хоче, щоб серед язичників стало відомо, яке багатство слави цієї таємниці, яка є «Христос у вас, надія слави». Це таємниця, яка була прихована від віків і поколінь і яку Бог тепер хоче відкрити язичникам і всім людям. Прочитайте Матв. 13:16, 17: «Очі ж ваші блаженні, що бачать, і вуха ваші, що чують. Бо поправді кажу вам, що багато пророків і праведних бажали побачити, що бачите ви, та не бачили, і почути, що чуєте ви, і не чули».

Тоді через служіння апостолів стало відомо те, що було приховано від віків і від родів, і це була таємниця Божа. І проповіддю Євангелія, каже Слово, Він хоче тепер відкрити святим Своїм, яке багатство слави цієї таємниці серед язичників. А таємниця ця «Христос у вас, надія слави». **Хоча в минулому вона була прихована від віків і поколінь, тепер Господь зриває завісу, відкриває її і устами апостолів, проповідуючи Євангеліє, поширює її перед усіма народами для послуху віри.** Це і є Євангеліє.

Тепер перейдемо до іншої області. Я хочу, щоб ви зараз уважно подумали, якщо ви не робили цього досі; і тим паче, якщо ви робили це. Євангеліє – це

таємниця Божа, чи не так? Таємниця Божа – це Євангеліє. Проповідь Євангелія, незбагненого багатства Христа, – це розкриття перед людьми спілкування з цією таємницею. Проповідуючи Євангеліє, Бог відкриває багатство слави цієї таємниці серед язичників, а це – Христос у людях, надія слави. **У колишні віки ця таємниця не була відкрита синам людським, як нині відкрита Його святим апостолам і пророкам.** І хоча вона була прихована від віків і поколінь, коли апостоли були послані на проповідь, наділені силою згори, щоб відкрити таємницю Божу, це стало зняттям завіси, яка вкривала цю таємницю всі попередні віки; і її було знято, щоб усі народи могли бачити, знати, розуміти й звертатися до Господа, **і знайомитися з Богом, як Він відкрився в Ісусі Христі, через те, що Ісус Христос відкрився в них самих.**

Ця звістка була послана для проповіді по всьому світу, для проповіді кожному створінню. І її було проповідувано. Перш ніж померли всі люди, яким спочатку було віддано це Євангеліє, воно було проповідувано в усьому світі. І під час проповіді, задовго до своєї смерті Павло, який так багато писав про це, сказав такі слова: «Бо вже діється таємниця беззаконня» (2 Сол. 2:7).

Про що проповідував Павло? Про таємницю Божу. Що вже діяло? Таємниця беззаконня. Ця таємниця беззаконня буде протистояти і підноситися над усім, що «зване Богом чи святощами, так що в Божому храмі він сяде, як Бог, і за Бога себе видаватиме» (вірш 4). Потім треба було розкрити ще одну таємницю. Таємниця **Божа була відкрита; таємниця беззаконня також мала бути відкрита.**

Таємниця беззаконня була розкрита. Ця таємниця беззаконня повстала і приховала таємницю Божу, яка була відкрита. Цією таємницею беззаконня було папство у всіх його проявах; і початок його діяльності був там, коли Павло написав це слово; воно діяло тоді. Він міг бачити це. Поки апостоли проповідували цю таємницю Божу, вони могли бачити, як наближається інша таємниця.

Ця інша таємниця прийшла; вона була відкрита; вона постала перед світом, видаючи себе за християнство; видаючи себе за представника Бога у світі; видаючи себе за релігію Христа у світі; видаючи себе за таємницю Бога. На це звернули увагу як на християнство, тоді як ніякого християнства в цьому не було. Бог оголосив його «таємницею беззаконня», «таємниця: Великий Вавилон, мати розпусти й гидоти землі». І це було лише приховуванням таємниці Божої від віків і поколінь.

Але, слава Богу, не для того, щоб приховати таємницю Божу від усіх віків і поколінь. **Коли таємниця беззаконня повністю розкриється, завіса знову буде роздерта, і таємниця Божа знову відкриється.** Бо я читаю: «І побачив я іншого Ангола, що летів серед неба, і мав благовістити вічну Євангелію мешканцям землі, і кожному людові, і племені, і язичку, і народові. І він говорив гучним голосом: Побійтеся Бога та славу віддайте Йому, бо настала година суду Його, і вклоніться Тому, Хто створив небо, і землю, і море, і водні джерела!» (Об'явл. 14:6, 7).

Це вічне Євангеліє є таємницею Божою, яка знову має бути проповідувана мені; і ця таємниця – «Христос у вас, надія слави». **І саме ця проповідь має тепер іти світом у славній трикратній звістці, що становить звістку третього ангела. І зараз настав час, коли Євангеліє, таємниця Божа, має бути проповідуваною і явленою в силі, величі та славі, подібних до яких не знав ніхто, крім часів апостолів, якщо навіть не перевершити їх.** Сила таємниці беззаконня зруйнована, таємниця Божа повинна бути знову явлена світові в усій своїй славі, бо ми читаємо, що «дня голосу сьомого Ангола, коли він засурмить, довершиться Божа таємниця, як Він благовістив був Своїм рабам пророкам» (Об'явл. 10:7). «А інший, другий Ангол летів слідом і казав: Упав, упав Вавилон, город великий, бо лютим вином розпусти своєї він напоїв усі народи! А інший, третій Ангол летів услід за ним, гучним голосом кажучи: Коли хто вклоняється звірині та образу її, і приймає знамено на чолі своїм чи на руці своїй, то той питиме з вина Божого гніву, вина незмішаного в чаші гніву Його, і буде мучений в огні й сірці перед Анголами святими та перед Агнцем. А дим їхніх мук підійматиметься вічні віки. І не мають спокою день і ніч усі ті, хто вклоняється звірині та образу її, і приймає знамено ймення його. Тут терпеливість святих, що додержують заповіді Божі та Ісусову віру!» (Об'явл. 14:8-12).

Зверніть увагу на зв'язок. Ангел іде з вічним Євангелієм, щоб проповідувати його. Це вічне Євангеліє – таємниця Божа, а проповідь його – проповідь Христа в людях як надії слави, Христа – сили Божої і премудрості Божої. Це Євангеліє відкидається, і відбувається відступлення, про яке кажуть: «Упав, упав великий Вавилон» (Об'явл. 18:2). Потім із цього відступлення відбувається те, проти чого застерігає третій ангел.

Отже, що призвело до таємниці беззаконня? Відступлення від таємниці Божої; бо, каже Павло, «той день не настане, аж перше прийде відступлення, і виявиться беззаконник, призначений на погибіль». **А таємниця беззаконня – це звір, папство.** Коли таємниця беззаконня звершиться, тоді прийде слово Боже, що сповіщає про ангела, який летить посеред неба і має вічне Євангеліє, таємницю Божу, для проповіді усьому світові, всякому створінню. Звідси також відбувається відступлення, і з цього відступлення виникає те, проти чого застерігає третій ангел: образ звіра, образ папства.

Як із першого відступлення вийшла таємниця беззаконня – звір, так і з другого відступлення вийшов образ таємниці беззаконня – образ звіра. Як проповідь Євангелія апостолами була проповіддю таємниці Божої, Христа в людях, надії слави, так і друга проповідь Євангелія є проповіддю тієї самої таємниці Божої, тієї самої сили Божої і тієї самої мудрості Божої, щоб явити Того самого Христа в людях, надію слави. І як з того відступлення з'явилася таємниця беззаконня, звір, папство, так і з цього відступлення з'явився образ таємниці, образ звіра, образ папства. Ці дві речі схожі одна на одну від початку

до кінця. **І ось третя звістка ангела – ця потрійна звістка – застерігає проти всієї цієї злої комбінації звіра і його образу.**

У 1840-1844 рр. перший ангел почав свою роботу. Цю звістку відкинули, і 1844 р. вістка другого ангела сповістила про падіння: «Упав Вавилон»; і з цього падіння з'являється образ таємниці беззаконня, образ звіра; і вістка третього ангела – це застереження від поклоніння звірові та його образу.

Оскільки початок цьому було покладено 1844 року, то настав час, коли таємниця беззаконня мала бути зруйнована, а таємниця Божа знову постати у всій своїй славі у світі. Але Єзекїїль і Лаодикійське послання показують, що мав настати час духовного занепаду.

Тому зараз настав час, коли вічне Євангеліє, таємниця Божа, має бути проповідане у всій своїй повноті, що означає відобразити Христа в людях у всій Його повноті. І як субота Господня в повноті свого значення є лише знаком того, що Христос у всій повноті є для тих, хто вірує в Нього; так і коли Христос в усій повноті буде сформований і виявиться в нас, то субота буде свідком, знаком, печаткою благословенного завершення.

І ось ця потрійна звістка, що відкриває в усій повноті таємницю Божу, яка є Христос у людях, надія слави, накладає на народ Божий печатку Бога живого і спасає його від зла та загибелі таємниці беззаконня, звіра та образу його, знамена його та числа ймення його. (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 2 серпня 1892 р.)

Вивчення помилок для пізнання істини

Нещодавно ми прочитали список вимог до служителя Євангелія, серед яких було й таке: «Він має бути в курсі новітньої руйнівної біблійної критики, щоб спростовувати її аргументи». Думка про те, що для того, щоб спростувати хибну думку, людина повинна її вивчити, занадто поширена. **Вона проявляється в тому, що для того, щоб уникнути зла, людина повинна піти туди, де воно є, і дізнатися про нього все.**

Якби люди так само міркували щодо їжі, то всі б скоро померли. Якби вони думали, що для того, щоб уміти розпізнати отруту і вберегти від неї своїх дітей, вони повинні спробувати всі відомі отрути, то цю оману дуже скоро було б розкрито. Людей, які знають все про отрути, порівняно небагато. Що ж роблять люди, які не знають про отрути? Вони розумно вирішують не пробувати нічого, що, на їхню думку, не є корисним, і в такий спосіб уникають усіх небезпек.

Деякі батьки роблять помилку, застерігаючи своїх дітей від усякого зла, щоб ті могли його уникнути. Це добре ілюструє такий випадок. Мати покликала сина: «Томе, ти вчиш папугу лаятися?» Той відповів: «Ні, я просто вчу його, які слова він не повинен вимовляти». Звичайно, це були ті самі слова, які папуга вимовляв. Так і з дітьми. **Якщо їм розповідати про зло, яке є у світі, вони обов'язково спробують його.** Нехай їхній розум буде наповнений добром, і тоді в них буде менше схильності слідувати злу. **Тоді, коли вони побачать або почують про злі практики чи вчення, вони одразу ж зможуть розпізнати зло за його контрастом з істиною і добром, з якими вони знайомі.**

Той, хто ставить перед собою завдання вивчити всі форми помилок, буде вирішувати цю проблему нескінченно. У результаті він ніколи не добереться до вивчення істини. Служитель, який вивчає праці невірних і руйнівних критиків Біблії, буде схильний годувати паству найсухішим лушпинням.

Нахненна порада апостола Павла має бути почута всіма: «А ти в тім пробувай, чого тебе навчено, і що тобі звірено, відаючи тих, від кого навчився був ти» (2 Тим. 3:14). **Дотримуйтеся істини; з оманною нам не потрібно мати нічого спільного.** (Е. Дж. Варгонер. The Present Truth, 9 лютого 1893 р.)

Розвиток «таємниці беззаконня» (ч. 1)

Тепер давайте ще раз зорієнтуємося, щоб ми могли об'єктивно приступити до розгляду іншого питання. **З першого відступництва вийшла таємниця беззаконня.** І оскільки ця таємниця беззаконня була і залишається папством, нам важливо знати, коли і як вона з'явилася і яке місце посіла. Як каже апостол, відбулося відступництво. Було прийнято самозвеличення єпископату і всілякі різні забави та обряди, а також захоплення язичницькою філософією і наукою, щоб полегшити навернення язичників. **Ці люди залишили таємницю Божу, залишили силу Божу; і коли вони виявили, що втратили силу Божу і не можуть більше впливати на людей, щоб вони були слухняними Богові, тоді вони стали шукати силу земних урядів, за допомогою яких вони могли б змусити людей бути слухняними церкві.**

За часів Костянтина ця влада, ця відступницька церква, це утворення таємниці беззаконня, робила все можливе, щоб здобути контроль над цивільною владою і примусити людей підкоритися догмам і правилам відступницької форми релігії, яка називала себе християнством. Тепер я хочу звернути вашу увагу на кілька фактів, пов'язаних із цим. Бо саме тоді відбулася низка подій, низка кроків, які варто розглянути зараз кожному, хто хоче знати, як виявити сходження образу таємниці беззаконня.

На початку IV століття в Римській імперії існувала потужна церковна організація, керівники та управителі якої «прагнули лише до того, щоб утвердити владу як свого роду суверенітет для себе» (Євсевій «Екклезіастична історія», кн. 8, розділ 1). Якщо «кожен єпископ в імперії сподівався зробити політику гілкою богослов'я», то «метою Костянтина було зробити богослов'я гілкою політики». **Тому в інтризі з Костянтином їм вдалося обміняти свій вплив і владу в богослов'ї на його вплив у політиці.** Як один із перших плодів цього, Костянтин отримав владу над однією половиною Римської імперії. Спільно з Ліцинієм він видав Міланський едикт, який скасував едикти Діоклетіана, спрямовані проти християн, і надав «повну свободу християнам дотримуватися свого власного способу богослужіння»; надавши «також християнам і всім вільний вибір слідувати тому способу богослужіння, який вони забажають», «щоб кожен мав привілей обирати й поклонятися тому божеству, якому забажає», і звелів, щоб церкви та церковне майно, конфісковане Діоклетіаном, були повернуті «всьому тілу християн», «і кожному... відповідно» (кн. 10, розділ 5).

Усе це було досить справедливо, правильно і безневинно саме по собі, якби тільки в цьому й полягало. Але за цим стояла церковна організація, яка прагнула утвердження влади як свого роду суверенітету, і та релігійно-

політична інтрига, в яку вона була втягнута, щоб жити і задовольняти це прагнення. **Ця церковна організація також претендувала на роль законного і єдино вірного представника і хранителя християнства у світі – це була католицька церква.** І не встиг Міланський едикт приписати відновлення власності християн, як цю власність використали і перетворили на питання, за допомогою якого можна було домогтися імператорського визнання і законного затвердження католицької церкви.

Уже давно було встановлено правило, що всі, хто не згоден з єпископами католицької церкви, обов'язково є єретиками, а не християнами; тепер же католицька церква стверджувала, що ніхто з них не має права на отримання будь-яких вигод від едикту, що повертає майно християнам. Інакше кажучи, католицька церква заперечувала право будь-кого, крім католиків, на отримання майна або грошей за Міланським едиктом, **заперечуючи їхнє право на звання християн. І цим питанням католицька церква змусила імператора прийняти рішення про те, хто є християнином.** І за цих обставин, у силу тієї влади і впливу, якими вона володіла, і того, що вона вже зробила в інтересах Костянтина, було вирішено, якщо не сказати погоджено, що це рішення буде на користь католицької церкви. Тому в едикті Костянтина, адресованому проконсулу, були такі слова: «Ми бажаємо, щоб, коли ти отримаєш це послання, якщо будь-що з того, що належить християнам католицької церкви в кількох містах або інших місцях, наразі перебуває у володінні декур'єнів або будь-кого іншого, то ти маєш негайно повернути це у свої церкви. Оскільки ми раніше постановили, що все, чим раніше володіли ці ж церкви, має бути їм повернуто».

Але, зауважте, так само швидко, як це було сказано, **католицька церква зробила поворот до слова «християнин» і змусила імператорську владу прийняти рішення про те, хто ж ці християни.** А оскільки вона дала йому свій вплив у політиці, він не смів говорити інакше, тому що, якби він це зробив, вона б перекинула свій вплив на Ліцинія або кого-небудь іншого, і він став би імператором. У її руках була політична влада, і вона нею користувалася.

Недостатньо було й того, що імператор вирішив, що всі ці милості призначені для «християн католицької церкви». Одразу ж виникли дві партії, які претендують на роль католицької церкви. Тому імператор мав вирішити, хто з них є католицькою церквою. Це питання було негайно порушене й оскаржене, унаслідок чого від Костянтина було отримано едикт, адресований тому самому проконсулу (провінції Африка), у якому були такі слова: «Моя воля полягає в тому, щоб ці люди, які перебувають у межах провінції, ввіреної тим із католицької церкви, над якими головує Цециліан, які віддають своє служіння цій святій релігії та яких заведено називати духівництвом, були цілком вільними й звільненими від усіх державних посад» і т.д.

Партія, якою керував Цециліан в Африці, була тією, що перебувала у спілкуванні з єпископом Риму. Тоді інша партія склала довгу низку звинувачень проти Цециліана і відправила їх імператору з проханням, щоб справу розглянули галльські єпископи. Костянтин перебував у цей час у Галлії; але замість того, щоб доручити галльським єпископам розглянути справу одним, він доручив трьом із них вирушити до Риму і засідати в раді з римським єпископом, щоб вирішити справу. Римському єпископу Костянтин надіслав листа з копіями всіх пред'явлених йому звинувачень і скарг, і в цьому листі до Римського єпископа, крім усього іншого, сказав таке: «Оскільки від вашої старанності не вислизнуло, що я виявляю таку повагу до святої католицької церкви, то бажаю, щоб ви загалом не залишили місця для розколу або поділу».

Цей собор, звісно ж, підтвердив слова імператора про те, що католицька церква в Африці – це справді та, над якою головував Цециліан. А оскільки саме вона перебувала в сопричасті з єпископом Риму, то з цього випливало, що **католицька церква – це та, над якою головували єпископи Риму.**

Потім Костянтин звернувся до Цециліана з листом, у якому обдарував ще більшим благоволінням те, що він тепер називав «законною і найсвятішою католицькою релігією», та **уповноважив його використати цивільну владу для примусу протилежного боку, донатистів, до покірності.**

Таким чином, не встигли вирішити, що є «законна і найсвятіша католицька церква», як цивільну владу було виразно передано в розпорядження цієї церкви і дано позитивну вказівку використовувати цю владу для примусу до дотримання нової імперської релігії. Відразу ж почалися гоніння. Донатистські єпископи були вигнані, і Костянтин наказав передати їх церкві католицької партії. Це не було зроблено мирно. «Кожна сторона звинувачувала іншу, але жодна з них не заперечує варварських сцен різанини і безчинств, що спустошували африканські міста. Донатисти хвалилися своїми мучениками; жорстокість католицької партії підтверджується їхнім власним зізнанням; вони не заперечують, а з гордістю виправдовують свої варварства: “Хіба помста Божа може бути обманута у своїх жертвах?” – кричали вони» (Мільман, «Історія християнства», кн. 3, гл. 1, п. 1, 1, pag. 5 з кінця). (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 9 серпня 1892 р.)

Розвиток «таємниці беззаконня» (ч. 2)

Уряд втратив здатність підтримувати мир. Громадянська влада, ставши учасницею релігійних суперечок, втратила можливість запобігати цивільному насильству між релігійними угрупованнями. Цивільний уряд був підпорядкований церкві і був лише її інструментом.

Усе це не змусило себе чекати. Усе сталося менш ніж за чотири роки. Міланський едикт було видано в березні 313 р. н. е. Ще до закінчення цього місяця було винесено рішення про те, що імператорські милості призначені для католицької церкви. Влітку 314 р. відбувся другий собор із того самого питання. А в 316 р. Цециліану надіслали декрет, який уповноважував його розподілити гроші серед служителів «законної і найсвятішої католицької релігії» та використовувати цивільну владу для примусу донатистів підкоритися рішенням соборів та імператора.

Міланський едикт, ухвалений у березні 313 р., називав наслідувачами «все тіло християн» без будь-яких застережень або позначення сект. До закінчення цього місяця положення едикту поширювалися тільки на «католицьку церкву християн». Восени того ж року, коли імператор писав єпископу Риму, призначаючи перший собор, він визначив створену церкву як «святую католицьку церкву». Влітку наступного, 314 року, скликаючи другий собор, він назвав доктрину католицької церкви «найсвятішою релігією». А коли було вирішено, яка партія представляє цю «найсвятішу релігію», то 316 р. у своєму листі та дорученні Цециліану він визначив її як «законну і найсвятішу католицьку релігію».

Але й це ще не все. **У цей час, також близько 314 р., було видано перший едикт на користь неділі, щоправда, поєднаної з п'ятницею.** У ньому пропонувалося, що в п'ятницю та неділю «не повинно відбуватися ніяких судових чи інших справ, але повинно служити Богові молитвами і моліннями», а в 321 р. дотримання п'ятниці скасували, і тільки неділю звеличували знаменитим законом Костянтина про недільний відпочинок, усе це було зроблено на догоду прагненню церковників затвердити владу як якийсь суверенітет для себе.

Але було й інше. Коли католицька церква змусила ухвалити це рішення на свою користь у питанні імператорських милостей і отримання майна у свої руки, вона одразу ж повернулася до іншої частини цього едикту й утримала Костянтина на тому, що коли вона була католицькою церквою в другій частині цього едикту, то вона, безумовно, була католицькою церквою і в першій частині едикту. І це сталося в прямій послідовності і таким чином. У 323 р. Костянтину за прямої і наполегливої допомоги католицької церкви вдалося перемогти Ліцинія і зробити себе одноосібним імператором. Не встигло це статися, як «релігійна свобода»,

гарантована «християнам» Міланським едиктом, як і положення того самого едикту про повернення християнам конфіскованого майна, були публічно і явно обмежені тільки католиками. Ця частина едикту свідчить: «Зрозумійте нині за цією постановою, ви, новаціани, валентиніани, маркіоніти, павліани, ті, кого називають катафрігіанами, **і всі ті, хто вигадусь й підтримує єресі за допомогою ваших приватних зборів**, з якою тканиною брехні та маркіоніти, з якими згубними й отруйними помилками нерозривно переплетені ваші доктрини; так що через вас здорова душа уражається хворобою, а жива стає жертвою вічної смерті...»

«Оскільки терпіти ваші згубні омани більше не представляється можливим, то ми цією постановою попереджаємо, щоб надалі ніхто з вас не смів збиратися разом. **Відповідно, ми розпорядилися позбавити вас усіх домівок, у яких ви звикли проводити свої зібрання, і наша турбота в цьому відношенні простягається настільки далеко, що ми забороняємо проводити ваші забобонні й безглузді збори не лише в громадських, а й у будь-яких приватних будинках чи місцях. Тому нехай ті з вас, хто бажає прийняти істинну і чисту релігію, вважатимуть за краще вступити в Католицьку Церкву і з'єднатися з нею у святому спілкуванні**, що дасть вам змогу прийти до пізнання істини...»

«Мета, гідна того процвітання, яким ми користуємося завдяки прихильності Бога, – намагатися повернути тих, хто в минулому жив у надії на майбутнє благословення, від усякої неправильності та омани на правильний шлях, від темряви до світла, від суєти до істини, від смерті до спасіння. А для того, щоб цей засіб міг бути застосований з дієвою силою, ми повеліли (як уже було сказано), щоб ви були рішуче позбавлені будь-якого місця для ваших забобонних зібрань: я маю на увазі всі молитовні будинки (якщо такі гідні цієї назви), які належать єретикам, і щоб їх без зволікань було передано католицькій церкві; усі інші місця було конфісковано в суспільне користування, щоб вони не залишали ніяких можливостей для майбутніх зборів; щоб відтепер жодне з ваших незаконних зборів не наважилося з'являтися в жодній громаді, а також, щоб ви не мали можливості для майбутніх зборів. Цей указ нехай буде оприлюднено».

Таким чином, менш ніж за одинадцять років після видання Міланського едикту католицька церква отримала у своє повне і виключне розпорядження владу в імперії, як у майнових правах, так і в праві відправлення релігійних обрядів, сповідуючи християнство, а також конкретне й пряме доручення використовувати цю владу і повноваження для примусу до покорі «єретиків». Так виникло папство – звір з Об'явлення 13:1-10; і все, що відбувалося в його історії від того дня до наших днів, було лише природним і неминучим наслідком влади і прерогатив, якими володіла і на які претендувала католицька церква.

Усе це впливало з Міланського едикту, який дарував державні милості «християнам». Ніхто не може справедливо заперечувати, що в Міланському едикті і в релігійно-політичній інтризі, яка за ним стояла, було укладено все папство. **Жодна людина не може успішно заперечувати, що Міланський едикт, хоча на перший погляд і мав доволі невинний вигляд, містив у собі все папство: або що те, що послідувало за ним упродовж десяти років до 323 року, про що ми вже говорили, було нічим іншим, як логічним та неминучим розвитком зла, що було в ньому міститься.** Усе це впливало з цього едикту. (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 9 серпня 1892 р.)

Наука

У світі існує велике нерозуміння того, що таке наука. Її стали розглядати як **просто виявлення і реєстрацію явищ**. Це частина науки, але аж ніяк не вся вона, і не найважливіша її частина. Наука означає просто знання, причому знання систематизоване. Але недостатньо просто знати, що річ існує. Знання голих фактів – це лише крок уперед порівняно зі знанням безсловесних тварин, які теж спостерігають явища. У них є очі, і багато хто з них знає те, що ще не відкрила людина. Тому людина, яка претендує на звання вченого тільки тому, що вона за допомогою мікроскопа чи інших способів відкрила багато явищ природи, не має права на це звання. Це загально визнано, і тому люди намагаються знайти причини того, що відбувається. Ось тут-то і відіграє велику роль «хибно названа наука». **Вони не враховують Бога у своїх розрахунках, а отже, упускають таємницю існування всього суцього. Не може бути справжнім ученим той, хто заперечує існування Бога або не визнає Його як безпосередню силу, яка підтримує все суще.** Але любов Божа проявляється в тому, що показує Його силу, бо саме силою Божою рятуються люди. Істинна наука, таким чином, веде до смиренної, побожної любові та прославлення Бога як Творця і Спасителя. **Тому споглядання Божої любові буде у віках не тільки піснею, а й наукою викуплених.** (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 23 лютого 1893 р.)

Віра – безкоштовний дар для всіх

«Бо спасені ви благодаттю через віру, а це не від вас, то дар Божий» (Ефес. 2:8). Благодаттю **ви спасенні, тому що саме благодать, тобто благовоління Боже, приносить спасіння**. Ця благодать дається вільно і без міри кожному з нас, приносячи спасіння всім, тож спасіння Боже вільне для всіх людей. Кожному з нас воно дається вільно, без міри і без залишку.

І хоча все це так, Господь ніколи не змусить людину прийняти його. Бог зробив людину вільною, і тому кожен абсолютно вільний прийняти це спасіння або відкинути його на свій розсуд. Бог не хоче і не потерпить примусового служіння. Тому «спасені ви благодаттю через віру». Вірити чи ні – залежить від нас самих. Тому написано: «Виберіть собі сьогодні, кому будете служити». «Хто хоче, хай воду життя бере дармо». «Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне».

І віру Бог теж дав. Бо, чи не читали ми вище, що «Бо спасені ви благодаттю через віру, а це не від вас, то дар Божий». І хіба не написано в іншому місці: «Дивлячись на Ісуса, на Начальника й Виконавця віри» І ще: «Віра від слухання, а слухання через Слово Христове». **Ісус Христос – Автор віри; Слово Боже – канал, по якому вона приходить; і Бог дав і Ісуса, і Слово, точніше, давши Ісуса, Він дав Слово, а давши Слово, Він дав Ісуса, тож у всіх сенсах віра – це дар Божий.**

І Він дав віру кожній людині. Бо написано: «А про праведність, що від віри, говорить так: Не кажи в своїм серці: Хто вийде на небо? цебто звести додолу Христа, або: Хто зійде в безодню? цебто вивести з мертвих Христа. Але що каже ще? Близько тебе слово, в устах твоїх і в серці твоїм, цебто слово віри, що його проповідуємо» (Римл. 10:6-8), «але думати скромно, у міру віри, як кожному Бог наділив» (Римл. 12:3). Таким чином, Бог вклав віру в уста і в серце кожної людини.

І знову: **Слово Боже – це засіб, канал віри**, бо «віра від слухання, а слухання через Слово Христове». І слово Боже було почуте всіма принаймні двома способами, бо «те, що можна знати про Бога, явне для них, бо їм Бог об'явив» (Римл. 1:19). Бо те, що може бути відомо про Бога, виявляється і людям, і в людях.

Воно явлено людям у створених речах, у видимому творінні. «Бо Його невидиме від створення світу, власне Його вічна сила й Божество, думанням про твори стає видиме. Так що нема їм виправдання» (вірш 20). І через це творіння люди чують Слово Боже, від слухання якого приходить віра. Щоб це було ясно видно, звернімося до 10-го розділу Послання до римлян і уважно дослідімо вірші 12-18. Там сказано наступне: «Бо нема різниці поміж юдеєм та гелленом, бо той же Господь є Господом усіх, багатий для всіх, хто кличе Його». Далі йдуть

запитання: «Але як покличуть Того, в Кого не ввірували? А як увірують у Того, що про Нього не чули? А як почують без проповідника? І як будуть проповідувати, коли не будуть послані?» Далі йде твердження: **«Але не всі послушались Євангелії».** Але хіба не всі вони чули Євангеліє? Звичайно, чули, бо ніхто не несе відповідальності за те, що не послухався Євангелія, якщо не чув його. Про це свідчать наведені вище запитання. **Отже, всі вони чули Євангеліє, але не всі послушалися його.** І про це теж написано: «Та кажу: Чи не чули вони? Отож: По всій землі їхній голос пішов, і їхні слова в кінці світу!»

Ці слова взяті з псалма 19, де йдеться про те, що небеса сповіщають славу Божу: «Небо звіщає про Божую славу, а про чин Його рук розказує небозвід. Оповіщує день дневі слово, а ніч ночі показує думку, без мови й без слів, не чутний їхній голос, та по цілій землі пішов відголос їхній, і до краю вселенної їхні слова!» **Ці останні слова – ті самі, які цитуються в Римл. 10:18, і зауважте, що вони наводяться там не тільки для того, щоб показати, що всі люди чули слово Боже, а й для того, щоб показати, що вони чули саме Євангеліє.** Таким чином, зі Слова Божого зрозуміло, що слово, яке небо звіщає день за днем, є словом Божим, а знання, яке з ночі на ніч воно показує, є знанням Божим. І те, що можна знати про Бога, явлене всім людям, бо Бог таким чином показав це їм. І як словом Господнім учинене небо (Псал. 33:6), так і через небо і все творіння це слово Боже говорить з людьми, сповіщаючи творчу силу і славу Божу. **Таким чином, усі люди чують слово Боже, а через слухання слова приходиться віра, так що таким чином Бог дав віру всім.**

У Посланні до римлян 7:14-24 описано досвід кожної людини, яка прийшла у світ і досягла віку пізнання і відповідальності, той досвід, у якому вона знає більше, ніж робить. Вона хоче робити добро, але замість цього робить зло. Вона ненавидить зло, але робить його. Вона хотіла б робити добро, але зло присутнє поруч із нею і заважає їй робити те добро, яке вона хотіла б. **Йде постійна війна, в якій вона зазнає поразки, потрапляє в полон і перебуває в рабстві. Звідки ж береться цей досвід? У чому причина цієї війни? Слово Боже створило її.**

Коли людина обрала сатану своїм паном і володарем і, як наслідок, згрішила, вона була повністю поглинута злом і не мала жодної тіні бажання добра; її розум був цілковито задоволений злом і тільки ним. Але Бог сказав сатані: «Я покладу ворожнечу між тобою й між жінкою, між насінням твоїм і насінням її». Ворожнеча між людиною і сатаною зруйнувала її вдоволення злом, і тепер вона його ненавидить. **У ненависті до зла закладено прагнення до добра.** А оскільки добро можна знайти тільки в Бозі, а Христос є одкровення Бога, то це прагнення до добра є прагнення до Христа. І тому в пророцтві про пришестя Христа у світ це виражено таким чином: «Прийде Бажаний усіма народами» (Огія 2:7, пер. з англ.). **Бажання добра, яке відчуває кожна людина, є бажанням Христа, і це бажання ніколи не буде задоволене в жодній душі, поки вона не знайде Ісуса Христа Спасителем світу.**

Таким чином, створюючи ворожнечу між людиною і сатаною, Бог відкриває людині двері віри, щоб вона могла знайти Ісуса Христа і в Ньому всю повноту спасіння вічного Бога. Так і написано: «Він прийшов на свідоцтво, щоб засвідчити про Світло, щоб повірили всі через нього... Світлом правдивим був Той, Хто просвічує кожну людину, що приходить на світ» (Івана 1:7, 9). **Таким чином, Бог визначив кожній людині міру віри. Так Бог вклав віру в уста і в серце кожної людини.** І кожна людина, яка користуватиметься тією мірою віри, яку вона має, буде «сильно рости» (2 Сол. 1:3), і в ній звершуватиметься повнота спасіння Божого.

І ось «кожному з нас дана благодать у міру дару Христового», і це «благодать, що спасає всіх людей», і ця благодать, ця благословенна милість Божа відчинила всім людям двері віри, даючи їм силу обирати й здатність одержувати повноту спасіння, яке достаток благодаті так вільно дарує. «Через це з віри, щоб було з милости, щоб обітниця певна була всім нащадкам, не тільки тому, хто з Закону, але й тому, хто з віри Авраама, що отець усім нам» (Римл. 4:16). І, нарешті, ще раз: «Бо спасені ви благодаттю через віру, а це не від вас, то дар Божий».

«О глибино багатства, і премудрости, і знання Божого! Які невідомі присуди Його, і недосліджені дороги Його! Бо хто розум Господній пізнав? Або хто був дорадник Йому? Або хто давніш Йому дав, і йому буде віддано? Бо все з Нього, через Нього і для Нього! Йому слава навіки. Амінь». (А. Т. Джоунс. The Advent Review and Sabbath Herald, 24 квітня 1894 р.)

КВІТЕНЬ

Спокій, який залишається (ч. 1)

Правильний розгляд цієї теми передбачає вивчення 4-го розділу Послання до євреїв, і тому ми почнемо з читання перших одинадцяти віршів цього розділу: «Отже, біймося, коли застається обітниця входу до Його відпочинку, щоб не виявилось, що хтось із вас опізнився. Бо Євангелія була звіщена нам, як і тим. Але не принесло пожитку їм слово почуте, бо воно не злучилося з вірою слухачів. Бо до Його відпочинку входимо ми, що ввірували, як Він провістив: Я присяг був у гніві Своїм, що до місця Мого відпочинку не ввійдуть вони, хоч діла Його були вчинені від закладу світу. Бо коли про день сьомий сказав Він отак: І Бог відпочив сьомого дня від усієї праці Своєї. А ще тут: До мого відпочинку не ввійдуть вони! Коли ж залишається ото, що деякі ввійдуть до нього, а ті, кому Євангелія була перше звіщена, не ввійшли за непослух, то ще призначає він деякий день, сьогодні, бо через Давида говорить по таким довгим часі, як вище вже сказано: Сьогодні, як голос Його ви почуєте, не робіть затверділими ваших сердець! Бо коли б Ісус Навин дав їм відпочинок, то й той відпочив від учинків своїх, як і Бог від Своїх. Отож, попильнуймо ввійти до того відпочинку. Щоб ніхто не потрапив у непослух за прикладом тим».

Як і в будь-якому місці Писання, сенс слів міститься в самих словах.

Перш за все, з 3-го розділу, продовженням якого є цей текст, ми дізнаємося, що йдеться про Древній Ізраїль. Бог обіцяв їм спокій, але вони не знайшли його через свою невіру в Його обіцянку.

По-друге, ми читаємо, що ту саму обіцянку дано і нам, і нас застерігають, що ми можемо не отримати цього через те саме невір'я.

По-третє, ми бачимо, що ця обітниця спокою, дана народові Ізраїлю, була проповіддю Євангелія, того ж самого, що зараз проповідується нам. В іншому місці апостол каже: «Скільки бо Божих обітниць, то в Ньому Так, і в Ньому Амін, Богові на славу через нас» (2 Кор. 1:20). **Кожна обітниця Божа, дана людині, перебуває у Христі**, і тому обітниця спокою, що була дана людям у колишні часи, була проповіддю Христа. Але Христос від Бога став для нас «мудрістю від Бога, праведністю ж, і освяченням, і відкупленням». Тому обітниця, дана Ізраїлю, була обітницею відкуплення з усім, що до нього відноситься.

У наступному тексті ми дізнаємося, що спокій, який був обіцяний Ізраїлю і який тепер обіцяний нам, здобувається вірою. Але оскільки «віра то підстава сподіваного, доказ небаченого» (Євр. 11:1), то з цього випливає, що **ті, хто вірить, дійсно входять у цей спокій**. Це дуже легко зрозуміти, якщо згадати, що обітниця спокою була дана через Христа, Котрий каже: «Прийдіть до Мене, усі стурдовані та обтяжені, і Я вас заспокою! Візьміть на себе ярмо Моє, і навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий, і знайдете спокій душам своїм» (Матв. 11:28, 29).

Цей спокій був приготований для людей від заснування світу, бо ми читаємо слова Господа про ізраїльтян: «До місця Мого відпочинку не ввійдуть вони, хоч діла Його були вчинені від закладу світу». І далі слідує доказ цього твердження в наступних словах: «Бо коли про день сьомий сказав Він отак: І Бог відпочив сьомого дня від усієї праці Своєї». І далі йдуть слова: «До мого відпочинку не ввійдуть вони». Таким чином, ми дізнаємося, що спокій, який Бог обіцяв ізраїльському народові і який він не отримав, бо не повірив Йому, був тим спокоєм, який Господь дав, коли створив небо і землю.

«Всі вони засоромляться та зніяковіють, майстри ідолів підуть у соромі разом, Ізраїль же буде спасений від Господа вічним спасінням: не будете ви засоромлені ані знеславлені аж на вічні віки! Бо так промовляє Господь, Творець неба. Він той Бог, що землю вформував та її вчинив і міцно поставив її; не як порожнечу її створив, на проживання на ній Він її вформував. Я Господь, і нема більше іншого Бога!» (Ісаї 45:16-18). «Бо так промовляє Господь Бог Святий Ізраїлів: Коли ви навернетесь та спочинете, то врятовані будете, сила вам буде в утишенні та сподіванні. Та ви не хотіли» (Ісаї 30:15). **Спасіння – це спокій; спокій від гріха і його прокляття.** Але спасіння дається тільки силою Божою (Римл. 1:16), а сила Божа – це сила, що проявляється у творінні (див. вірш 20). Отже, коли Бог створив землю для проживання людини й поселив її на ній, і земля, і людина були «вельми добрі», Його Божественна сила дала людині «усе, що потрібне для життя та побожності» (2 Петра 1:3).

Ісус, Чис ім'я в перекладі з давньоєврейської означає Спаситель, ввів синів Ізраїлю в землю Ханаанську, і вони почали опановувати її: «Вірою впали ерихонські мури по семиденнім обходженні їх» (Євр. 11:30). Бог дав їм землю Ханаанську, і не тільки невелику територію, відому як земля Палестинська, а й усю землю, адже саме це було обіцяно Аврааму в обітниці про землю Ханаанську. Синам Ізраїлю було сказано, що всі місця, по яких ступала їхня нога, повинні були належати їм. Таким чином, усе, що їм потрібно було зробити, – це оволодіти землею. **Вона належала їм, але їхня віра мала зробити це реальністю.**

Діти Ізраїлю мали спокій, коли увійшли в землю Ханаанську. Вони повірили Господу, коли перейшли Йордан і взяли Єрихон, а у вірі є спокій. **Вони отримали спокій від своїх ворогів, хоча й перебували серед них,** бо «Ангол Господній табором стає кругом тих, хто боїться Його і визволяє їх» (Псал. 34:7). **Але віра їхня була швидкоплинною, і тому вони втратили спокій.** Якби це було не так, якби вони зберегли віру і отримали постійний спокій через Ісуса, то Господь «про інший день не казав би по цьому». Тобто відновлення землі було б утверджене в ній навечно.

Але вони зазнали невдачі, і тому ту ж саму обіцянку, яку було дано їм, тепер дано нам. А чому? **Тому що Бог поклявся, що земля буде населена, згідно з Його первісним планом, досконалими людьми, які стали досконалими тією ж силою, що створила землю.** Ця клятва Бога забезпечила землю всім, хто вірить у Нього, і тому та сама клятва з такою ж упевненістю закриває доступ усім невірющим; тому Бог заприсягся, що невірющі ізраїльтяни не матимуть Його спокою. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 23 лютого 1893 р.)

Спокій, який залишається (ч. 2)

Але клятва, дана Богом, не може бути порушена, і тоді «деякі ввійдуть до нього». У євангельських обітницях на карту поставлена честь Бога. На початку Він створив землю і поселив на ній досконалу людину. Людина впала, і земля осквернилася. Якби Бог дозволив землі залишитися в цьому руйнівному стані і залишив би людину в її гріховному стані, сатана тріумфував би і вічно насміхався б над Богом, що Він не в змозі виконати Своєї цілі. Таким чином, постраждало б Боже управління. Але цього не може бути. Бог не тільки ставить на карту Свою честь, демонструючи Свою спроможність здійснити задумане, а й клятвено обіцяє повернути землю до її первісного стану та заселити її людьми, котрі стали досконалими через віру в Нього, і тому обов'язково хтось повинен увійти до Його спокою, що полягає в мирному володінні землею, яка знову стала новою.

Це той спокій, який залишається народу Божому. А що дає нам упевненість у тому, що він буде даний тим, хто вірить? «Бо колись про день сьомий сказав Він отак: І Бог відпочив сьомого дня від усієї праці Своєї». Коли настав сьомий день, небо і земля були закінчені, і все воїнство їхнє, і Бог спочив у день сьомий від усіх справ Своїх (див. Бут. 2:1-3). **Усе було готово для людини. Спокій, у який Бог увійшов після завершення творіння, залишивши Своє слово підтримувати те, що Він створив, був тим спокоєм, яким людина повинна була насолоджуватися вічно. Людина повинна була спиратися на слово Боже, яке створило землю.** І тепер, коли ми бачимо, що не все підпорядковано людині, як на початку, субота є запорукою того, що цей стан Едему буде відновлено; Бут. 2:15 у буквальному перекладі д-ра Янга звучить так: «І взяв Єгова Бог людину, і дав їй спокій в Едемському саду, щоб служити йому та берегти його». **Незважаючи на те що йому була уготована праця, все його життя було б одним вічним спокоєм, якби він не зневірився в Господі.** І коли Едем буде повернуто віруючим, вони отримають у своє розпорядження той спокій, який тепер призначений для них.

«До Його відпочинку входимо ми, що ввірували». **Досконала віра в Бога означає повне уповання на Його Слово, прийняття Його в усьому.** Це означає визнання того, що тільки Він є Творцем усього сущого, а ми – всього лише беспорядний прах. Так, навіть менше, ніж ніщо. Це означає визнання того, що як Бог через Христа створив усе із Себе, так Він здатен узяти людину в усій її нікчемності й створити її новим творінням у Христі Ісусі, щоб вона була пристосована для дому на землі, яка також має бути створена новою тією ж силою. Сьомий день – це пам'ять про творчу силу Бога. Це те, що Він дав як знак

Своєму народові, щоб вони знали, що Він – Бог, який освячує їх. Тільки у визнанні сьомого дня суботою Господньою і в досконалому дотриманні його у Христі Бог повністю і цілком визнається як єдиний Творець. **Таким чином, тільки в досконалому дотриманні сьомого дня, як суботи, або Господнього спокою, Йому довіряють, як має довіряти. Але суботній спокій – це спокій нової землі; тож той, хто досконало довіряє Господу як Тому, Хто Своєю творчою силою може зробити все, і проявляє цю довіру дотриманням Його суботи, справді має початок того спокою, яким святі будуть насолоджуватися у вічному Царстві Божому.** Їхня впевненість у тому, що вони нарешті розділять цей спокій, є впевненістю у фактичному володінні ним.

В іншому перекладі сказано: «Тож докладаймо зусиль, щоб увійти до того спокою», але це одне й те саме; адже ми бачили, що ця праця, яку дає Господь, сама по собі є спокоєм. «Оце діло Боже, щоб у Того ви вірували, Кого Він послав» (Івана 6:29). **Діла, які Бог вимагає від нас, це діла, які відбуваються в Ньому** (див. Івана 3:21). Божественний наказ говорить: «Отож, мої любі, як ви завжди слухняні були не тільки в моїй присутності, але значно більше тепер, у моїй відсутності, зо страхом і тремтінням виконуйте своє спасіння. Бо то Бог викликає в вас і хотіння, і чин за доброю волею Своєю» (Филп. 2:12, 13). **Наша робота полягає в тому, щоб спочивати в Ньому, і Він стає відповідальним за її результати.** Таким чином, у праці ми знаходимо спокій, і для тих, хто має Бога своїм уділом, на землі починається рай. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 23 лютого 1893 р.)

Христос – автор віри. Сила Божа

Христос є Автором віри. Сатана – автор сумнівів. Христос дав віру кожній людині. Сатана дає кожному сумнів. Кожна людина може зробити свій вибір. Що виберете ви? Ви можете постійно приймати віру і служити Христу; або ви можете приймати сумніви і служити сатані. Що ви оберете? Кому ви будете служити?

Єдина сила у Всесвіті, яка може успішно виробляти хороших людей, – це «сила Божа на спасіння»; тому людина, яка хвалиться тим, що вона «сама себе зробила», – невдаха. (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 12 жовтня 1897 року)

Справедливість і милосердя

У світі, і навіть у християнському, поширене дивне уявлення про те, що справедливість і милосердя – це протилежні риси, і що вони не можуть проявлятися в одній і тій самій людині в один і той самий час. Ми пам'ятаємо, як за давніх часів у гімні, що вихваляє «милосердя», в одному з рядків говорилося: «Справедливості немає в тобі місця». **Це виражає поширену ідею, що правосуддя є суворим і жорстоким, і що для того, щоб проявити милосердя, Бог має відкинути Своє правосуддя, а коли Він здійснює правосуддя, то відкидає милосердя.**

Це дуже невдала ідея. Вона представляє Бога мінливим. Але річ у тім, що Він не може зректися Себе і не змінюється. «Бо Я, Господь, не змінююся» (Мал. 3:6). «Справедливість та право підстава престолу Твого, милість та правда обличчя Твоє випереджують!» (Псал. 89:14). Це слова людини, через яку говорив Святий Дух. Псалом починається словами: «Про милості Господа буду співати повіки, я буду звіщати устами своїми про вірність Твою з роду в рід! Бо я був сказав: Буде навіки збудована милість, а небо Ти вірність Свою встановляєш на нім». І ще: «Дякуйте Господу, добрий бо Він, бо навіки Його милосердя!» (Псал. 136:1). Бог – від віку до віку; і **справедливість, і милість – частини Його характеру**; Він не може змінитися; тому і справедливість, і милість Господа мають перебувати вічно, незмінними.

Справедливість не меншою мірою, ніж милість, проявляється в плані викуплення. Так, ми читаємо: «бо всі згрішили, і позбавлені Божої слави, але дарма виправдуються Його благодаттю, через відкуплення, що в Ісусі Христі, що Його Бог дав у жертву примирення в крові Його через віру, щоб виявити Свою правду через відпущення давніше вчинених гріхів, за довготерпіння Божого, щоб виявити Свою правду за теперішнього часу, щоб бути Йому праведним, і виправдувати того, хто вірує в Ісуса» (Римл. 3:23-26). Тут ми бачимо, що **Бог не відкидає Свою справедливість під час спасіння людей**, але в самому акті викуплення Він проявляє Свою справедливість.

У скинії, яку Господь велів Мойсеєві побудувати і зразок якої Він показав йому на горі, головним предметом обстановки був ковчег. У цьому ковчезі знаходилися скрижалі закону. Кришка ковчеза називалася кришкою милосердя, і на ній були зображені два херувими, по одному з кожного боку, звернені один до одного (див. Вих. 25:10-21). Про це Господь сказав: «І Я буду тобі відкриватися там, і буду говорити з тобою з-над віка з-посеред обох херувимів, що над ковчезом свідочтва, про все, що розповім тобі для синів Ізраїлевих» (Вих. 25:22). «А коли Мойсей входив до скинії заповіту, щоб говорити з Ним, то він чув голос, що говорив до

нього з-понад віка, яке на ковчезі свідочтва, з-поміж обох херувимів говорив Він до нього» (Числ. 7:89). Звідси ми дізнаємося, що як скинія являла собою місце проживання Бога, відповідне небесному храму (див. Вих. 25:8; Євр. 9:23, 24; Псал. 11:4), так і **ковчег являв собою престол Божий**. Таким чином, **Закон Божий лежить в основі Його престолу**, але сам престол – це місце милосердя. У престолі Божому «милість та правда спіткаються, справедливість та мир поцілюються» (Псал. 85:10). **Його престол – це престол благодаті, де ми можемо отримати милість і знайти благодать для допомоги у важку хвилину** (Євр. 4:16). (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 23 лютого 1893 р.)

Бог – джерело всього сущого

Бог – Творець усього сущого. Зазвичай кажуть, що Він створив усе з нічого. Це вірно в тому сенсі, що Його слово утворило світи там, де нічого не було; **але насправді вони виникли з Його слова. Його слово наповнене Його власним життям; тому вірно, що все творіння з'явилося завдяки самому життю Бога. Усе виникло з Нього, тож у створенні світів є таємниця відтворення.** Ця думка виражена в словах псалмоспівця: «Господи, пристановищем нашим Ти був з роду в рід! Перше ніж гори народжені, і поки Ти витворив землю та світ, то від віку й до віку Ти Бог!» (Псал. 90:1, 2).

Прочитайте також такі знайомі тексти: «Бог, що створив світ і все, що в ньому, будши Господом неба й землі, проживає не в храмах, рукою збудованих, і Він не вимагає служіння рук людських, ніби в чомусь Він мав би потребу, бо Сам дає всім і життя, і дихання, і все. І ввесь людський рід Він з одного створив, щоб замешкати всю поверхню землі, і призначив окреслені доби й границі замешкання їх, щоб Бога шукали вони, чи Його не відчують і не знайдуть, хоч Він недалеко від кожного з нас. Бо ми в Нім живемо, і рухаємось, і існуємо, як і деякі з ваших поетів казали: Навіть рід ми Його! Отож, будши Божим тим родом, не повинні ми думати, що Божество подібне до золота, або срібла, чи до каменю, твору мистецтва чи людської вигадки» (Дії 17:24-29). «Бо в Тебе джерело життя» (Псал. 36:9). «Бо все це від Тебе» (1 Хронік 29:14). «Достойний Ти, Господи й Боже наш, прийняти славу, і честь, і силу, бо все Ти створив, і з волі Твоєї існує та створене все!» (Об'явл. 4:11).

Бог не тільки створив усі речі через Христа, **а й їхнє подальше існування залежить тільки від Нього.** Ми маємо відкуплення через кров Христа: «Бо то Ним створено все на небі й на землі, видиме й невидиме, чи то престоли, чи то господства, чи то влади, чи то начальства, усе через Нього й для Нього створено! А Він є перший від усього, і все Ним стоїть» (Колос. 1:16, 17). Христос, який є повнотою Божества, є життя всього. (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 23 лютого 1893 р.)

Необхідність згоди з Богом

Подальше існування всього сущого залежить від його гармонії з волею Бога і підпорядкування їй. Це не просто довільна вимога Бога, **Він вимагає, щоб усі речі підкорялися Йому не для того, щоб задовольнити Своє владолюбство, як це було б у випадку з людиною, а тому, що тільки в залежності від Нього всі речі можуть існувати.** «Було тобі виявлено, о людино, що добре, і чого пожадає від тебе Господь, нічого, а тільки чинити правосуддя, і милосердя любити, і з твоїм Богом ходити сумирно» (Михея 6:8). Двоє не можуть іти разом, якщо вони не згодні одне з одним. Людина не може ходити і жити з Богом, якщо вона не перебуває в союзі з Ним; але **саме її існування залежить від союзу з Богом.** Без Бога не може бути життя. «Тільки в Ньому ми живемо, рухаємося і маємо своє буття».

Що стосується самої землі, то тут немає жодних труднощів. Творіння було підпорядковане суеті, «не добровільно» (Римл. 8:20). **Вона пасивна в руках Бога, хоча й затьмарена гріхами людей.** Воно було прокляте заради людини, і ще деякий час воно стогне і страждає, чекаючи на визволення, яке неодмінно прийде до нього. Бо «що й саме створіння визволиться від неволі тління на волю слави синів Божих» (Римл. 8:21). Але людина вступила в союз із сатаною і його ангелами, повставши проти Всевишнього. Її природний розум тепер ворожий Богові, «бо не кориться Законові Божому, та й не може» (Римл. 8:7).

Однак з милості Божої людина продовжує своє існування, «Це милість Господня, що ми не погинули, бо не покінчилось Його милосердя» (Пл. Єрем. 3:22). Це довготерпіння Бога спрямоване на спасіння людини. Хоча люди втратили всі права на Нього, повставши проти Його любові й обравши смерть, Він не бажає їх полишати і тому передбачив засоби, щоб «вигнані Ним не були вигнані з Нього» (2 Сам. 14:14, *пер. з англ.*). У цьому проявляється велика любов Бога. Він «Самого Себе дав за нас». «Ніхто більшої любові не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх» (Івана 15:13). «А Бог доводить Свою любов до нас тим, що Христос умер за нас, коли ми були ще грішниками» (Римл. 5:8). Він зробив це, коли ми були «мертві через прогріхи», винятково «через Свою превелику любов, що нею Він нас полюбив», бо Він «багатий на милосердя» (Ефес. 2:4, 5). «Бо Бог у Христі примирив світ із Собою Самим» (2 Кор. 5:19). Віддаючи Себе за непокірних людей, щоб у такий спосіб примирити їх із Собою, Бог показує, як сильно Він бажає, щоб усі люди мали вічне життя, бо, як ми бачили, тільки в єднанні з Ним є життя. **І ця любов до людей і бажання, щоб вони мали вічне життя, щодня проявляється в тому, що як акт милості Він зберігає життя бунтівним людям, щоб вони могли почути Його любляче запрошення та примиритися з Ним.** Він каже: «Я прихилився до тих, що Мене не питали, Я знайдений тими, що Мене не шукали. Я казав: Оце Я, оце Я! до народу, що Йменням Моїм не був званий. Я весь день простягав Свої руки до люду запеклого, що він, за своїми думками, дорогою ходить недоброю» (Ісаї 65:1, 2). (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 23 лютого 1893 р.)

Справедливість милосердя

У милосерді проявляється справедливість Бога. Він створив людину за Своїм образом і подобою, наділивши її здібностями до найвищої насолоди, бо дав їй свободу вибору шляху і поставив перед нею все. **Найвища насолода можлива за найдосконалішої свободи**, і Бог дав її людині, надавши їй **максимальну свободу вибирати все, що вона забажає**. У цьому виборі Господь не накладає на людину **абсолютно ніяких обмежень**. Його сувора справедливість проявляється в тому, що Він не втручається в особисте право людини на вибір того, що вона хоче мати. **Бог знає, що тільки в Ньому людина може знайти своє вище благо, і тому Він представляє Себе перед людиною в найпривабливішому світлі та благає її прийняти Його, але Він не буде втручатися там, де Його присутності не бажають**. Він не буде примушувати волю людини. Створюючи людину, Він гарантував їй досконалу свободу, і Він Сам поважає права, якими наділив людину. Спроба примусити людину прийняти Його шляхи, якими б досконалими вони не були, означала б позбавлення її тієї свободи, яка невід'ємна від Бога, а отже, **означала б поразку Його власного задуму**.

«Сьогодні взяв я за свідків проти вас небо й землю, життя та смерть дав я перед вами, благословення та прокляття. І ти вибери життя, щоб жив ти та насіння твоє, щоб любити Господа, Бога свого, щоб слухатися голосу Його та щоб линути до Нього, бож Він життя твоє, і довгота днів твоїх, щоб сидіти на цій землі, яку заприсягнув Господь батькам твоїм Авраамові, Ісакові та Якову, дати їм» (П. Зак. 30:19, 20). Хто вибирає Бога, той має життя, бо Сам Бог є життя. Коли людина піддається на вмовляння Господа, віддаючи Йому перевагу, Господь з радістю приходить і задовольняє всі її потреби. **Він дає їй силу чинити правильно або, точніше, Він Сам живе в людині Своєю праведною волею. І поки людина віддаватиметься Богові, доти вона житиме, навіть на вічні віки**. Бог обіцяв, що **Він ніколи не залишить людину, яка довірилася Йому, і тому людина повинна жити доти, доки живий Бог**. Ця людина виявить, що Божий план для неї – це найкраще, що тільки можливо для неї. У присутності Бога – повнота радості. (Е. Дж. Вагонер. The Present Truth, 23 лютого 1893 р.)

Надаючи людям іти своїм шляхом

Що робити тим, хто не хоче, щоб Христос царював над ними? Що робити тим, хто наполягає у своєму повстанні проти Господа? Ось відповідь: «за те, що науку зненавиділи, і не вибрали страху Господнього, не хотіли поради моєї, погорджували всіма моїми докорами! І тому хай їдять вони з плоду дороги своєї, а з порад своїх хай насичаються, бо відступство безумних заб'є їх, і безпечність безтямних їх вигубить!» (Прип. 1:29-32). Вони чинять опір Духу Господньому, відкидаючи всі Його благання, поки з ними не стає марно боротися. Вони категорично відмовляються мати щось спільне з Господом, і Він дозволяє їм іти своїм шляхом, який приводить їх до загибелі. «Буває, дорога людині здається простою, та кінець її стежка до смерти» (Прип. 14:12).

Такі люди приречені на самоосуд. Їхнє засудження на смерть – це не просто рішення судді, а природний результат їхньої власної поведінки. Вони зненавиділи Господа, опиралися всім Його вмовлянням і демонстрували своє бажання не мати з Ним нічого спільного. **Оскільки вони категорично відмовляються жити з Ним, Йому не лишається нічого іншого, як залишити їх самим собі, а оскільки вони не мають засобів до існування, на них неминуче чекає загибель.** На додаток до наведеного в попередньому абзаці тексту, який показує, що це так, прочитайте наступний: «Ось тому без виправдання ти, кожний чоловіче, що судиш, бо в чому осуджуєш іншого, сам себе осуджуєш, бо чиниш те саме й ти, що судиш. А ми знаємо, що суд Божий поправді на тих, хто чинить таке. Чи ти думаєш, чоловіче, судячи тих, хто чинить таке, а сам робиш таке саме, що ти втечеш від суду Божого? Або погорджуєш багатством Його доброти, лагідності та довготерпіння, не знаючи, що Божа добрість провадить тебе до покаяння? Та через жорстокість свою й нерозкаяність серця збираєш собі гнів на день гніву та об'явлення справедливого суду Бога, що кожному віддасть за його вчинками» (Римл. 2:1-6).

Нечестивим дається та сама любов, що й праведникам. Часто люди кажуть, що Бог був дуже добрий до тієї чи іншої людини. Це правда, але це не вся правда, і це може створити неправильне враження. Річ у тім, що Господь добрий до всіх. «Господь добрий до всіх, а Його милосердя на всі Його творива!» (Псал. 145:9). Господь – це сама доброта. Він є любов. Він не може бути іншим, ніж Він є, і тому Він однаково добрий як до однієї людини, так і до іншої. Він однаково добрий до всіх і настільки добрий, наскільки Він може бути добрим завжди. **Тому деякі гинуть не тому, що їх не привабила любов Божа, а тому, що вони знехтували цією любов'ю.** Вони закам'яніли серцем проти Божої любові, і чим більше Він виявляв їм Свою любов, тим більше вони озлоблялися. Як то кажуть, сонце, що розтоплює віск, загартовує і глину. (Е. Дж. Вагонер. The Present Truth, 23 лютого 1893 р.)

Доля нечестивих

Яка доля тих, хто відкидає Господа? Абсолютно ясно, що це розлука з Ним, бо саме це вони обрали. **За своєю природою вони були відокремлені від Господа своїми гріхами. Однак Бог не відпустив їх, не спробувавши схилити до прийняття Його шляхів.** Але їхня відмова від Його люб'язних пропозицій свідчила про їхню рішучість назавжди розлучитися з Ним, і врешті-решт Він змушений був залишити їх самим собі.

Тепер виникає питання: де вони можуть існувати окремо від Бога? Прочитайте слова псаломспівця: «Куди я від Духа Твого піду, і куди я втечу від Твого лица? Якщо я на небо зйду, то Ти там, або постелюся в шеолі ось Ти! Понесуся на крилах зірниці, спочину я на кінці моря, то рука Твоя й там попровадить мене, і мене буде тримати правиця Твоя! Коли б я сказав: Тільки темрява вкриє мене, і ніч світло для мене, то мене не закриє від Тебе і темрява, і ніч буде світити, як день, і темнота як світло!» (Псал. 139:7-12).

Бог скрізь. Саме Його присутність, і тільки вона, підтримує Всесвіт. Тому очевидно, що тим, хто за власним вибором вічно відокремлений від Господа, не залишається нічого іншого, окрім цілковитого зникнення. У Всесвіті немає місця, де люди могли б існувати окремо від присутності Господа. І це саме те, що, за словами Господа, має стати їхньою долею. «Бо близький день Господній над усіма народами, як зробив ти, то так і тобі буде зроблено: вернеться на твою голову чин твій! Бо як ви пили на святій Моїй горі, так народи усі завжди питимуть! І будуть пити вони, і будуть хлєптати, і стануть вони, немов їх не було» (Овдія 15, 16). Це пожинання плодів їхнього власного шляху, а саме відкидання присутності Духа Божого.

Але, скаже хтось із читачів, хіба в Біблії не сказано, що нечестиві підуть у вічне покарання? Так, сказано, але давайте прочитаємо текст. Це заключна частина великої промови Спасителя, зверненої до учнів незадовго до Його розп'яття. Описавши нечестивих, Він каже: «І ці підуть на вічну муку, а праведники на вічне життя» (Матв. 25:46).

Але чи означає це, що нечестиві житимуть вічно? Не обов'язково. Це залежить від того, яким буде їхнє покарання. У Посланні до римлян 6:23 є паралельний текст. «Бо заплата за гріх смерть, а дар Божий вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашим» (Римл. 6:23). А раз таке покарання грішників і вони повинні йти у вічне покарання, то з цього випливає, що вони йдуть у вічну смерть. Це настільки ясно, наскільки це можна висловити словами. І це підтверджується натхненною заявою про те, що праведники матимуть спокій, «а вам, хто утиски терпить, відпочинок із нами, коли з'явиться з неба Господь Ісус з Анголами сили Своєї, в огні полум'яному, що даватиме помсту на тих, хто Бога не знає, і не слухає Євангелії Господа нашого Ісуса. Вони кару приймуть, вічну погибіль від лица Господнього та від слави потуги Його» (2 Сол. 1:7-9). (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 23 лютого 1893 р.)

Незгасимий вогонь – вічний вогонь

Але нам сказано, що вогонь, який спалює нечестивих, не згасне. Дуже вірно; і причина, через яку він не згасне, полягає в тому, що він незгасимий. «У руці Своїй має Він віячку, і перечистить Свій тік: пшеницю Свою Він збере до засіків, а полову попалить ув огні незгасимім» (Матв. 3:12). Він має бути незгасимим, бо це вогонь слави Господньої. Коли Господь прийде, нечестиві будуть винищені духом уст Його і знищені з'явленням приходу Його (див. 2 Сол. 2:8). **Цей вогонь має існувати доти, доки існує Бог; але якщо для ворогів Господа він – смерть, то для тих, хто любить Його, – світло і життя.** Це як у випадку з Древнім Ізраїлем: те, що було світлом для ізраїльтян, було сум'яттям і загибеллю для єгиптян.

Але з того, що вогонь незгасимий, не випливає, що те, що в нього кинуть, має існувати вічно. Зовсім навпаки. Якщо в будівлі спалахує пожежа, а пожежники не в змозі її загасити, то неминучим результатом є повне знищення будівлі. Так буде і з тими, хто буде кинутий у незгасимий вогонь останнього дня. У тексті говориться, що вони будуть «спалені» незгасимим вогнем. Нечестиві названі половами, що вказує на випадок, коли вони можуть бути знищені. «Бо ось наступає той день, що палає, як піч, і стануть всі пишні та кожен, хто чинить безбожне, соломою, і спалить їх день той, який наступає, говорить Господь Саваот, Який не позоставить їм кореня, ані галузки» (Мал. 4:1).

Сказане про незгасимий вогонь прояснило проблему, яка в декого могла виникнути у зв'язку з терміном «вічний вогонь», у який будуть відправлені нечестиві. «Тоді скаже й тим, хто ліворуч: Ідіть ви від Мене, прокляті, у вічний огонь, що дияволу та його посланцям приготований» (Матв. 25:41). Як ми вже бачили, дія такого вогню має бути спрямована на повне поглинання і знищення всіх залишків того, що в нього кинуть.

Але ми вже наводили приклад дії вічного вогню. Апостол Юда пише про суд, уготований дияволу й ангелам його разом із тими, хто служив йому, і наводить таку подобу: «Як Содом і Гоморра та міста коло них, що таким самим способом чинили перелюб та ходили за іншим тілом, **понесли кару вічного огню**» (Юди 7). **Вогонь, що знищить міста, – це той самий вогонь, який останнього дня знищить усіх нечестивих.** Це вічний вогонь, але зверніть увагу на його вплив на ці міста: «І більшою стала вина доньки люду мого за прогріх Содому, **що був перевернений вміть**, і не торкалися руки до нього» (Пл. Єрем. 4:6). (Е. Дж. Ваггонер. The Present Truth, 23 лютого 1893 р.)

Бог – усе в усьому

«Дякуйте Господу, добрий бо Він, бо навіки Його милосердя... Хто Єгипет побив був у їхніх перворідних, бо навіки Його милосердя... Хто море Червоне розтяв на частини, бо навіки Його милосердя! і серед нього ізраїля перепровадив, бо навіки Його милосердя! І фараона та війська його вкинув у море Червоне, бо навіки Його милосердя» (Псал. 136:1, 10, 13-15).

Милість Божа триває вічно, хоча є й такі, хто не бажає її приймати. У своєму милосерді Він довго терпить їх, але **Бог не може вічно терпіти заколот у Своїх володіннях і мусить бути справедливим до Своїх вірних підданих.** Тому, керуючись не тільки справедливістю, а й милосердям до тих, хто добровільно підкоряється Його владі, Він повинен дозволити нечестивцям понести покарання, якого вони домагалися. Справді, було б несправедливо не відплатити нечестивцям тим, заради чого вони так довго і старанно працювали. Вони радилися проти Господа і проти Його Помазанця, кажучи: «Позриваймо ми їхні кайдани, і покидаймо із себе їхні пута» (Псал. 2:3). Все їхнє бажання полягало в тому, щоб бути наданими самим собі, і тепер Бог виконує їхнє бажання. Але оскільки у Всесвіті немає місця, де б не було Бога, єдине, що для них залишається, – це знищення. Тому ми читаємо: «Бо витяті будуть злочинці, а ті, хто вповає на Господа землю впадкують! А ще трохи й не буде безбожного, і будеш дивитись на місце його і не буде його» (Псал. 37:9, 10).

Тоді здійсниться задум Божий, «для урядження виповнення часів, щоб усе об'єднати в Христі, що на небі, і що на землі» (Ефес. 1:10). Тоді Христос виконає мету, заради якої Він вознісся на небо, а саме «щоб наповнити все» (Ефес. 4:10). «А коли Йому все Він упокорить, тоді й Сам Син упокориться Тому, Хто все впокорив Йому, щоб Бог був у всьому все» (1 Кор. 15:28). І тоді «кожне створіння, що воно на небі, і на землі, і під землею, і на морі, і все, що в них, чув я, говорило: Тому, Хто сидить на престолі, і Агнцеві благословення, і честь, і слава, і сила на вічні віки» (Об'явл. 5:13). (Е. Дж. Вагонер. The Present Truth, 23 лютого 1893 р.)

Я перший грішник

«Вірне це слово (*пер. з англ.: вислів*), і гідне всякого прийняття, що Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то я» (1 Тим. 1:15).

У той час це був «вислів», по суті – приказка. Що таке приказка? Ось визначення цього слова: «Приказка – безособовий, поширений у народі вислів, що користується авторитетом завдяки своїй очевидній істинності і здоровому глузду».

У той час серед простих людей, християн, був поширений вислів: «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то я». Коли християнин ішов дорогою, він з вірою говорив: «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то я». Коли християнин працював у полі, він із повним серцем говорив: «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то я». Коли християнка ходила по дому, шила, готувала, прала, прибирала, вона з радістю говорила: «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перша то я».

Спочатку цей «вислів» користувався авторитетом завдяки своїй очевидній істинності та здоровому глузду, які проявляються в сердечному досвіді кожного християнина; але врешті-решт Сам Бог схвалив його як «вірне це слово [вислів, сповнений віри], і гідне всякого прийняття», і в такому вигляді поставив його перед світом навіки.

Однак сьогодні цей «вислів» не актуальний серед простих християн. **Сьогодні, коли цитується це місце Писання, у дев'яти випадках із десяти воно звучить так: «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то Павло».** І тоді ті, хто читає або цитує це місце, розмірковують про те, яким жакливим нечестивцем був Павло, а потім міркують: «Якщо така погана, кепська людина, як Павло, перший з грішників, могла врятуватися, то, звісно, могу врятуватися і я, який не такий уже й грішник».

Таким чином, цей благословенний вислів втрачає первісний сенс. Те, що Бог оголосив вірним і гідним усякого прийняття висловом і що Він поставив перед світом на всі часи, **щоб воно стало заявою християн, тепер не є таким.** Писання не говорить: «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то Павло». Воно говорить: «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то я».

Читати цей вислів або думати про нього, нібито він говорить: «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то Павло», – значить руйнувати його сенс. **Адже істотною характеристикою вислову є те, що він «безособовий».** А «безособовий» означає «такий, що не стосується жодної конкретної людини». Тому застосувати цей вислів до Павла як до першого з грішників – означає знищити цю думку.

Те, що безособове, стосується всіх людей однаково. Це суттєва властивість вислову – бути безособовим. Те, що «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то Павло», – це вірний вислів. Тому він стосується не тільки Павла, а й усіх християн.

Про це говорить і той факт, що грецький вираз у цьому вислові – це всього лише інша форма виразу «мене грішного» у молитві митаря в Луки 18:13; він точно відповідає словам: «Майте один одного за більшого від себе». **Буквально неможливо, щоб людина вважала іншого більшим від себе, якщо вона не вірить, що той більший від неї. І жодна людина не може повірити в те, що інша краща за неї саму, не повіривши заздалегідь, що вона сама гірша за іншу.** Але, коли людина дізнається, що вона сама – перша із грішників, їй стає досить легко вважати інших кращими за себе. Саме тоді вона бачить силу і благословення цього «вірного вислову», і для неї воно стає «вірним словом, і гідним всякого прийняття, що Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то я».

Можливо, ви ще не дізналися, що ви – перший із грішників. Якщо це так, то ви втрачаєте найблагословеннішу частину християнського досвіду.

О, настають часи, та вони вже настали, коли знову, як і вперше, на підставі «очевидної істини і здорового глузду» та авторитету Слова Божого «у народі», серед християн, буде поширеною думка, що «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то я». І це знову стане приказкою. Бо сьогодні так само правдиво, як і в усі часи, що «вірне це слово, і гідне всякого прийняття, що Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то я». (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 26 жовтня, 1897 р.)

Виправдання ділами

Ця назва теми призначена не для того, щоб показати, що виправдання ділами справді існує, а для того, щоб звернути увагу на зло, яке лякаюче поширене серед тих, хто сповідує християнство, і продовжує зростати. Небезпека його тим більша, що люди думають, ніби вірять і виконують Євангеліє. Давайте спочатку прочитаємо кілька відвертих висловлювань Писання на цю тему.

– «А всі ті, хто на діла Закону покладається, вони під прокляттям. Бо написано: Проклятий усякий, хто не триває в усьому, що написано в книзі Закону, щоб чинити оте. А що перед Богом Законом ніхто не виправдується, то це ясно, бо праведний житиме вірою» (Гал. 3:10, 11).

– «Бо жадне тіло ділами Закону не виправдається перед Ним, Законом бо гріх пізнається» (Римл. 3:20).

– «А що не від віри, те гріх» (Римл. 14:23).

Чи виключає віра діла? І хіба проповідь вчення про виправдання по вірі ігнорує необхідність добрих справ? Ніколи. «Тож чи не нищимо ми Закона вірою? Зовсім ні, але зміцнюємо Закона» (Римл. 3:31).

Ісус велів людям трудитися. Він сказав: «Пильнуйте не про поживу, що гине, але про поживу, що зостається на вічне життя, яку дасть нам Син Людський, бо відзначив Його Бог Отець. Сказали ж до Нього вони: Що ми маємо почати, щоб робити діла Божі? Ісус відповів і сказав їм: Оте діло Боже, щоб у Того ви вірували, Кого Він послав» (Івана 6:27-29).

Таким чином, ми бачимо, що **всі діла, яких вимагає Бог, звершуються по вірі**; віра сама творить діла (Гал. 5:6). Але хтось скаже: «Я знаю людей, які дуже багато вірять, але їхні діла не відповідають, тому я не вірю, що тільки віра виправдовує людину, адже апостол Яків ясно говорить, що Авраам був виправданий ділами».

Дуже самовпевнено казати, що він не вірить у те, що віра виправдовує людину, коли Біблія так ясно заявляє, що це так і що виправданий вірою має мир із Богом (Римл. 5:1).

Але давайте подивимося, що говорить Яків: «Яка користь, брати мої, коли хто говорить, що має віру, але діл не має? Чи може спасти його віра?» (Якова 2:14). «Ось, – каже наш друг, – саме це я і сказав; віри недостатньо для виправдання».

Не так швидко, будь ласка. Що за біда з тією людиною, яка каже, що в неї є віра, але немає діл? Та просто в тому, що в неї немає віри. **Якби в неї була віра, у неї були б діла, бо віра діє.** Питання, яке ставить апостол, звучить так: «Чи може віра врятувати людину, яка каже, що має її, а насправді її не має?» Іншими словами, яка користь від того, що людина каже, що має тисячу фунтів стерлінгів,

а насправді в неї немає ні цента? **Хіба тисяча фунтів принесе їй користь? Звичайно ж, ні. Чому? Чи тому, що гроші ні на що не годяться? Зовсім ні, а тому, що для того, щоб людина могла отримати будь-яку користь від грошей, вона повинна їх справді мати, а не просто говорити, що вони в неї є.**

«Демони (*дияволи, пер. КJV*) вірують, і тремтять». **Дійсно, дияволи вірять, що є єдиний Бог, але це не віра для них.** Вони бачили Бога. Більше того, вони відчували Його силу. **Їхня віра в існування єдиного Бога – це віра в реальний досвід. Їхня віра змушує їх тремтіти, а справжня віра цього не робить.** Віра діє через любов, а «страху немає в любові, але досконала любов проганяє страх геть, бо страх має муку. Хто ж боїться, той не досконалий в любові» (Гал. 5:6 і 1 Івана 4:18). **Демони не мають віри.**

«Чи хочеш ти знати, о марна людино, що віра без діл мертва?» (Якова 2:20). **Те, що мертво, не існує; тому віра, яка не має справ, не є справжньою вірою.** Це тільки форма, це удавання.

Але, скаже наш друг, що ти будеш робити з наступним віршем? Прочитаємо його: «Авраам, отець наш, чи він не з діл виправданий був, як поклав був на жертівника свого сина Ісаака?» (Якова 2:21). Запитання допускає тільки одну відповідь, і ми змушені відповісти «так». Але ми хотіли б нагадати кожному, що апостол не робив поділу на вірші відповідно до їхньої нумерації, і ми не повинні вважати, що на цьому вірші тема закінчується. Людина чула, як дуже багато людей посилалися на Авраама як на доказ того, що люди виправдовуються ділами, цитуючи 21-й вірш, як зазначено вище, але вона ніколи не чула, щоб хтось із них пішов далі і процитував наступні два вірші, які завершують послання на Авраама. Тому ми процитуємо їх: «Чи ти бачиш, що віра допомогла його ділам, і вдосконалилась віра із діл? І здійснилося Писання, що каже: Авраам же ввірував Богові, і це йому зараховане в праведність, і був названий він другом Божим» (Якова 2:22, 23).

Отже, коли Авраам діяв, діяла його віра, а діла, якими він був виправданий, були просто виконанням Писання: «Авраам повірив Богові, і це зарахували йому в праведність». Діла були результатом його віри і свідчили про те, що він володів нею досконала. Віра включає в себе все, що людина може зробити, щоб догодити Богові, бо «догодити ж без віри не можна» (Євр. 11:6).

«Отож, чи ви бачите, що людина виправдується від діл, а не тільки від віри?» (Якова 2:24). Тобто, як шойно було показано, людина виправдується ділами віри, а не мертвою вірою, яка не діє. Таким чином, ми бачимо, що апостол Яків не суперечить апостолу Павлу, як думав Лютер, і не представляє «інший бік» питання, яке так ревно проповідував Павло, а навчає того ж самого, що і в посланнях Павла.

У чому джерело ідеї, що люди можуть бути виправдані ділами? Секрет цього можна побачити в питанні, яке юдеї поставили Ісусові: «Сказали ж до Нього вони:

Що ми маємо почати, щоб робити діла Божі?» (Івана 6:28). Зауважте: «Що нам робити, щоб творити діла Божі?» Вони були цілковито переконані, що можуть творити діла Божі, і, звісно, людина має бути здатна творити діла Божі, якщо вона виправдовується ділами, бо Божа праведність – єдина праведність, яка має цінність.

Але для того, щоб бути здатним творити діла Божі, необхідно мати силу і доброту, що дорівнюють силі і доброті Бога. Тому ідея виправдання ділами – це просто піднесення себе над Богом. А це і є дух папства, це «беззаконник», тому «хай ніхто жадним способом вас не зведе! Бо той день не настане, аж перше прийде відступлення, і виявиться беззаконник, призначений на погибіль, що противиться та несеться над усе, зване Богом чи святощами, так що в Божому храмі він сяде, як Бог, і за Бога себе видаватиме» (2 Сол. 2:3, 4).

Спочатку наші перші батьки, обдурені змієм, який сказав їм, що, з'ївши заборонений плід, вони стануть як Бог, шукали виправдання своїми ділами. Тобто вони прагнули уподібнитися Богові своїми ділами. Результат цього видно в гріхопадінні, коли вони все ще продовжували намагатися виправдати себе перед Богом.

Ми щойно побачили, що виправдання ділами є характерною рисою папства. Але характерною рисою папства є об'єднання церкви і держави. Тобто цивільна влада використовується для того, щоб змусити людей чинити так, як велить церква. **Усе це впливає з ідеї, що людина виправдовується ділами закону.** Коли люди намагаються примусити до виконання релігійних обов'язків за допомогою закону, вони фактично кажуть: **«У людях є доброта, і вони можуть чинити правильно, якщо захочуть. Але деякі з них занадто вперті, щоб робити те добро, яке в них закладено, а деякі занадто ледачі або, навпаки, бояться чинити не так, як їхні сусіди. Тому їх треба змусити проявляти те добро, яке в них є».**

Має бути очевидно, що принцип релігійного законодавства, ухвалення законів, які спонукають або примушують людей робити те, що вважається правильним, – це принцип виправдання ділами. І як такий він прямо протилежний Євангелію. Тому кожен, хто любить Євангеліє Ісуса Христа, повинен гучним голосом застерегти людей від того, щоб релігія мала якийсь стосунок до нав'язування цивільних законів. (Е. Дж. Ваггонер, *The Present Truth*, 9 лютого, 1893 р.)

Ранній і пізній дощ

У книзі пророка Йоїля 2:23 сказано: «Радійте та тіштеся Господом, Богом своїм, бо вам їжі Він дасть на спасіння, і найперше зішле вам дощу, дощу раннього й пізнього» (*пер. І. Огієнка*). «Отже, радійте, сини Сіону, і веселіться про Господа, Бога вашого, бо Він дав вам... і дасть (викличе) вам дощ» (*пер. з англ.*).

Зверніть увагу на дві частини цього місця Писання, що відрізняються протилежними часами: «Він дав» і «Він викличе»: «Він дав вам ранній дощ, і Він викличе для вас дощ пізній» (*пер. з англ.*).

Коли можна сказати, що він дав ранній дощ, тоді можна сказати, що він спричинить для вас і інший дощ; і цей дощ, що прийде, буде, звичайно, пізнім дощем.

Але це ще не все; коли говориться: «Він дав вам ранній дощ» і при цьому «Він спричинить для вас дощ», то йдеться про перший дощ і другий дощ. Перший дощ не припиняється, але продовжує йти; він триває і змішується з другим дощем, коли той сходить, і, таким чином, «Він змусить сходити для вас дощ, перший і другий».

Чи можемо ми знати, коли дійсно можна сказати: «Він дав вам ранній дощ»? «Він дав вам учителя праведності по правді».

Що таке «вчення по правді»? Звісно, це не може бути нічим іншим, як вченням про праведність, яка, будучи стандартом, була б настільки досконалою і повною, що не могло б бути жодних сумнівів щодо її прийняття Господом, прийняття як досконалої праведності щодо того, хто міг би представити її. І, звичайно, така праведність не може бути нічим іншим, як праведністю Самого Бога.

Чи чули ви самі про якийсь вчення про праведність Божу? Чи говорили вам, що праведність Божа дається вам вільно і повністю? Чи просили вас прийняти Божу праведність? **Чи вчили вас, що праведність Самого Бога – це єдина праведність, яка може бути корисною для будь-якої душі, що вся інша праведність, уся наша праведність, – це брудне лахміття?** Чи вчили вас і чи наполягали на цьому, що «нині праведність Божа без закону з'явилася, будучи засвідчена законом і пророками, праведність Божа, яка від віри в Ісуса Христа для всіх і на всіх віруючих» (*пер. з англ.*)?

Чи вчили вас, що ви виправдані [зараховані до праведних] «через відкуплення, що в Ісусі Христі, що Його Бог дав у жертву примирення в крові Його через віру, щоб виявити Свою правду через відпущення давніше вчинених гріхів, за довготерпіння Божого, щоб виявити Свою правду за теперішнього часу, щоб бути Йому праведним, і виправдувати того, хто вірує в Ісуса» (Римл. 3:24-26)?

Чи вчили вас, що християнство полягає тільки в тому, щоб «щоб знайтися в Нім не з власною праведністю, яка від Закону, але з тією, що з віри в Христа, праведністю від Бога за вірою» (Филп. 3:9)?

Нам більше не потрібно ставити ці запитання. Ви знаєте, що протягом багатьох років все це старанно викладалося і що людей всюди переконували і продовжують переконувати прийняти цю праведність Божу. Ви знаєте, що протягом багатьох років Бог посилав **усьому** Своему народу **вчення про праведність**. Прийняли ви його чи ні, ви знаєте, що це було зроблено.

Що ж далі? А ось що: «І буде потому, виллю Я Духа Свого на кожне тіло» (Йоїля 2:28). Це станеться потому. У чому сила слів «потому»? Давайте прочитаємо їх у наступному зв'язку й подивимося, чи зможемо ми вловити їхнє значення: «Радійте ж, сини Сіону, і веселіться про Господа, Бога вашого, бо Він дав вам учителя праведності... І буде потому, виллю Я Духа Свого на кожне тіло» (вірші 23, 28, *пер. з англ.*). **Хіба не ясно, що це слово говорить про те, що після вчення праведності Він виллє Свій Дух? Так було спочатку; так буде і тепер, в останні дні.**

Отже, Бог протягом багатьох років посилав Своему народові вчення про праведність; Він давав ранній дощ, а тепер виливає Свій Дух, викликає дощ, як ранній, так і останній. Він давав «ранній дощ помірно», але тепер Він дасть його ясно, і пізній дощ так само.

Згідно з Писанням, Він мав спочатку дати вчення про праведність, а потім вилити Дух Свій. А у Свідостві говориться: «Гроші, витрачені на підготовку служителів до роботи, були потрібні в той час, коли було так багато протидії світлу, яке Бог давав щодо виправдання по вірі та Христової праведності, що удосталь зарахують усім, хто прагне та жадає її. Але Господь поставив перед вами іншу роботу – роботу з розповсюдження істини, створюючи центри інтересу в містах і посилаючи працівників на дороги й на загороди».

Інша робота, яку Господь поставив перед нами, – це проповідь Євангелія бідним. Для того, щоб Ісус міг виконувати цю роботу, Він був охрещений Святим Духом; і, для того, щоб ми могли виконувати цю роботу, ми повинні бути хрещені Святим Духом. Саме ця робота стоїть перед нами зараз.

Це та робота, яка стоїть перед нами зараз. Тому час вилиття Його Духа, час хрещення Святим Духом – зараз.

Будь ласка, уважно прочитайте цю паралель і подивіться, чи є вона справді паралеллю, а потім скажіть, чи не настав той час, про який говориться: «Радійте й веселіться за Господа, Бога вашого, бо Він дасть вам дощ у міру, і буде посилати вам дощ, дощ ранній і пізній, як колись».

Отож, радійте, сини Сіону, і веселіться за Господа, Бога вашого, бо Він дав вам учителя праведності... і буде після того, виллю від Духа Мого на всяку плоть.

«Благословенний Господь, Бог Ізраїлів, що зглянувся й визволив люд Свій... щоб ми, визволившись із руки ворогів, служили безстрашно Йому у святості й праведності перед Ним по всі дні життя нашого» (Луки 1:68-75).

«Радіймо та тішмося, і даймо славу Йому, бо весілля Агнця настало, і жона Його себе приготувала! І їй дано було зодягнутися в чистий та світлий вісон, бо віссон то праведність святих» (Об'явл. 19:7, 8).

О, одягніть шлюбний одяг, бо час настав! І голосно, далеко й широко для всіх інших пролунає благословенний заклик: «Приходьте, бо все вже готово!» (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 26 жовтня, 1897 р.)

Чи виліковне пияцтво?

У газеті New York Christian Advocate Джеймс Стюарт звертається до редактора з вищевказаним питанням і відповідає на нього в народній співучій манері, яку ми рекомендуємо всім. Це слова лікаря, який, вочевидь, знає, що є речі, які не можуть бути досягнуті людськими засобами: «Дозвольте мені наголосити на чудовій статті пана Бантінга у вашому номері, додавши, що **пияцтво в жодному разі не можна вважати хворобою, оскільки воно є цілком добровільною дією.** У Посланні до галатів (5 розділ, вірш 21) перелічено: “завидки, п’янство, гулянки”; “хто чинить таке, не впадкують вони Царства Божого”. **Маленьке слово “чинить”, на мій погляд, вирішує все питання, тому що “чинити” передбачає волю; перш ніж щось зробити, ми повинні захотіти це зробити.** У Слові Божому пияцтво скрізь поєднується з гріхами найогиднішого і найпринизливішого характеру, і ніколи – з хворобою. **Навряд чи можна сказати, що людина “чинить” хворобу, але вона може “чинити” гріх.** У всіх цивілізованих країнах пияцтво розглядається як гріх, а не як хвороба, і п’яниці зазнають покарання за свої проступки. Було б просто жахливо стверджувати, що Божий указ був виданий проти хвороби, а не проти гріха, або що законодавці світу повинні карати за хворобу, як за злочин. Я втомився від тимчасових прискіпувань і витонченості тих, хто називає п’яницю “дипсоманом”, дрібного злодюжку – “клептоманом” і т. д., і не завжди з суто безкорисливих та філантропічних спонукань проголошує якісь безпомилкові ліки для бідного одержимого п’яниці, що деградує, та деградантного п’яниці. **Матеріальні засоби не змогли і ніколи не зможуть остаточно вилікувати п’яницю.** Людина ніколи не зможе замінити Бога, і єдиними безпомилковими ліками від пияцтва, як і від усіх інших гріхів, є **благодать Божа, чудесна любов Христа.** Наповнення душі людини Духом Божим так відроджує її, що весь спосіб її життя змінюється, її апетити і звички повністю змінюються, і той, хто був п’яницею, під цим добродійним впливом стає піднесеною за образом свого Творця, вільною людиною, вільною не лише від пияцтва, а й від усіх інших принизливих і розбещуючих гріхів, що слідує за ним.

Я говорю про те, що знаю, коли кажу, що **особисто знайомий з багатьма людьми, професіоналами й комерсантами, які, будучи затятими п’яницями й випробувавши всі способи й методи лікування, відразу ж перетворювалися, коли благодатний Дух Святий наповнював їхні серця.** Рука Божа не скорочується, Він може врятувати п’яницю так само легко, як злодія або вбивцю, і хто захоче, той прийде. Я щодня молю Бога про те, щоб бідний п’яниця не сподівався більше на людські засоби порятунку від свого тяжкого гріха, але щоб його одразу ж привели до великого Лікаря, який може і здатний врятувати». (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 9 лютого, 1893 р.)

Слово Боже і коментар

У газеті «Індепендент» серйозно зазначається: «Можливо, декому, кого турбує думка про те, що Бог написав на кам'яних скрижалях Своїм власним пальцем звіт про творіння за шість буквальних днів, буде легше дізнатися про те, що давно відомо уважним читачам, що цей коментар не був частиною першої заповіді».

У той час, коли четверта заповідь разом з рештою дев'ятьма була виголошена з неба, «коментар» щодо шести буквальних днів був виголошений разом з усіма іншими. Бо написано: «Бог промовляв всі слова оці»; і далі йдуть Десять заповідей у повному обсязі, як вони й були відтоді: буквальні шість днів і все інше.

Далі написано наступне: «І промовляв Господь до вас із середини огню, голос слів ви чули, та виду ви не бачили, окрім голосу. І Він оголосив перед вами заповіта Свого, що наказав вам чинити, Десять Заповідей, і написав їх на двох камінних таблицях» (П. Зак. 4:12, 13). «Слова ці Господь промовляв до всього вашого зібрання, на горі з середини огню, хмари та мряки, сильним голосом. І більш не говорив, і написав їх на двох камінних таблицях, і дав їх мені» (П. Зак. 5:22). «І дав Він Мойсеєві, коли закінчив говорити з ним на Сінайській горі, дві таблиці свідoctва, таблиці кам'яні, писані Божим перстом» (Вих. 31:18). «І повернувся, і зійшов Мойсей із гори, а в руці його дві таблиці свідoctва, писані з обох їхніх сторін, звідси й звідти вони були писані. А таблиці Бога робота вони, а письмо Боже письмо воно, вирізьблене на таблицях... І сталося, коли він наблизився до табору, то побачив теля те та танці... І розпалився гнів Мойсеїв, і він кинув таблиці із рук своїх, та й розторощив їх під горою!» (Вих. 32:15, 16, 19).

«Того часу сказав був до мене Господь: Витеші собі дві камінні таблиці, як перші, та й вийде до Мене на гору, і зроби собі дерев'яного ковчега. А Я напишу на тих таблицях слова, що були на перших таблицях, які ти побив, і покладеш їх у ковчезі. І зробив я ковчеза з акаційного дерева, і витесав я дві камінні таблиці, як перші, та й зійшов на гору, а обидві таблиці в руці моїй. І Він написав на тих таблицях, як перше письмо, Десять Заповідей, що Господь говорив був до вас на горі з середини огню в день зборів. І Господь дав їх мені. І обернувся я, та й зійшов із гори, і поклав ті таблиці, що зробив, до ковчезу. І були вони там, як наказав був Господь» (П. Зак. 10:1-5).

Ось так, без жодних приміток і коментарів Господь сам розповідає про те, як Він вимовив, написав і дав Ізраїлю Десять заповідей на кам'яних скрижалях. І проста, ясна істина полягає в тому, що Бог вимовив Десять заповідей, як вони записані в 20-му розділі книги Вихід, де сказано про шість буквальних днів; потім Він написав їх Своїм перстом; ці слова про шість

буквальних днів записано двічі на двох кам'яних скрижалях; і що другий набір скрижалів зі словами «як перше письмо» було покладено до ковчега, де їх зберегли, і вони залишалися до руйнування храму Навуходоносором.

Слова Десяти заповідей, що були покладені в ковчег і зберігалися там, були такими, якими ми знаємо їх зараз, разом зі словами про шість буквальних днів. Ці слова були написані так, «як перше письмо». Перший запис був зроблений «Божим перстом» і являв собою слова, вимовлені Господом з раю.

Тому, оскільки слова Десяти заповідей, збережені в ковчезі, були такими, якими ми їх знаємо сьогодні, і містили слово про шість буквальних днів; оскільки слова Десяти заповідей, збережені в ковчезі, були такими самими, «як перше письмо», і оскільки перше писання було «Божим перстом» і було записом слів, первісно вимовлених Господом із неба, то з цього, безсумнівно, випливає, що «коментар», або «розповідь про створення світу за шість буквальних днів», була «частиною первісної заповіді», проголошеної Господом із неба й записаної на «таблицях кам'яних, писаних Божим перстом».

І саме це слово було сказано спочатку. Читайте: «Пам'ятай день суботній, щоб святити його! Шість день праці і роби всю працю свою, а день сьомий субота для Господа, Бога твого: не роби жодної праці ти й син твій, та дочка твоя, раб твій та невільниця твоя, і худоба твоя, і прихोцько твій, що в брамах твоїх. Бо шість день творив Господь небо та землю, море та все, що в них, а дня сьомого спочив тому поблагословив Господь день суботній і освятив його» (Вих. 20:8-11).

Це все слово Боже, вимовлене з небес і написане перстом Божим.

За винятком деяких слів диявола та інших слів невіруючих людей, у Біблії немає жодних коментарів: усе це – слово Боже. Бо Писання прийшло не «Бо пророцтва ніколи не було з волі людської, а звіщали його святі Божі мужі, проваджені Духом Святим» (2 Петра 1:21). Тому всі проблеми, пов'язані з розповіддю про створення світу за шість буквальних днів, зводяться до простого питання: чи віримо ми тому, що говорить Бог. **Той, хто вірить тому, що говорить Бог, не має проблем. Той, хто не вірить у те, що говорить Бог, не має нічого, крім проблем.**

Що стосується коментарів до Слова Божого, то перший з них, який коли-небудь був зроблений у цьому світі, був зроблений дияволом. І його коментар полягав у тому, що те, що сказав Господь, не є правдою. Жінка прийняла цей коментар, і таким чином весь світ опинився в біді. «Та боюсь я, як змії звів був Єву лукавством своїм, щоб так не попусувалися ваші думки, і ви не вхилилися від простоти й чистоти, що в Христі» (2 Кор. 11:3). (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 26 жовтня, 1897 р.)

«Бо знаю, в Кого я ввірував»

Хтось каже: «Я знаю, кому я повірив». Це добре; але набагато краще бути в змозі сказати разом з апостолом Павлом: «Бо знаю, в Кого я ввірував». Це велика різниця. Людина може знати, кому вона доручає ту чи іншу справу, не будучи особисто з нею знайомою; але Павло знав Господа як особистого друга, як і Авраам, і тому міг сміливо довірити все Йому. Таке знайомство – привілей кожної людини.

Усе Писання дано за натхненням Божим; але багато чого, що цитується людьми як Писання, не натхненне. Дев'ять осіб із десяти говоритимуть про бажання пізнати Господа, «пізнання Якого є життя вічне», і думатимуть, що вони цитують Писання. Христос сказав: «Життя ж вічне це те, щоб пізнали Тебе, єдиного Бога правдивого, та Ісуса Христа, що послав Ти Його» (Івана 17:3). Іншого в Біблії немає. Писання в тому вигляді, в якому воно написано, без будь-яких людських доповнень, достатньо. Доповнення тільки послаблюють його.

Якщо ви збираєтеся проповідувати мені або намагастесь вчити мене, говоріть мені тільки те, що ви знаєте, а не те, що ви думаєте. Не витрачайте час на те, щоб говорити мені, у що ви вірите. Іншими словами, не треба наводити мені як авторитет своє переконання в тому, що річ така. Я вважатиму само собою зрозумілим, що ви самі вірите в те, що кажете, і тому вам не потрібно витрачати час на те, щоб запевнити мене в цьому. Це не допоможе мені повірити в це, якщо ви вірите. Мені байдуже, у що ви можете вірити; ви можете вірити в те, що не так, і незалежно від того, правда це чи ні, ваша віра в це не є причиною, через яку я маю вірити. Але якщо ви це знаєте, то розкажіть мені факти, щоб я теж міг це знати. Той, хто подає як істину те, що йому невідомо, винен у тяжкому гріху. А якщо він щось знає, то так само легко, хоча, можливо, і не так приємно для його гордині, розповісти про підстави свого знання, як і вдавати з себе папу римського і намагатися змусити інших прийняти це на віру. (Е. Дж. Вагонер, The Present Truth, 6 квітня, 1893 р.)

Кого світ не може прийняти

«Якщо Ви Мене любите, Мої заповіді зберігайте! І вблагаю Отця Я, і Втішителя іншого дасть вам, щоб із вами повік перебував, Духа правди, що Його світ прийняти не може» (Івана 14:15-17).

Отже, світ не може прийняти Духа Божого. Зауважте: Слово не говорить, що світ не прийме Духа; воно говорить, що світ «прийняти не може» Його.

Це не твердження покарання або вироку, винесеного світу, що він не прийме Святого Духа; це твердження простої істини природи речей, що він не може прийняти Його. Це те ж саме, що сказати про сліпу людину, що вона не може бачити. Для сліпої людини була б велика різниця між тим, що Господь сказав: «Він не бачить» і «Він не побачить». Якби Він сказав про сліпого, що той не побачить, то це було б вироком, а якби Він сказав про нього, що той не бачить, то це було б простим твердженням уже існуючої істини.

Так і щодо світу та Святого Духа: це не вирок, що світ не прийме Його, а просте твердження істини, яка вже існує, і існує в природі речей.

Святий Дух – це Дух Божий. **Світ не від Бога. Тому світ не може отримати дар Святого Духа.**

Світ погруз в нечесті. **Дух Божий – це Дух Святий.** Ці два поняття протилежні. **Тому світ не може отримати дар Святого Духа.**

Святий Дух – це Дух Божий. У світу є інший бог – «бог цього віку». Тому світ не може прийняти Духа Божого.

Дух Святий проливає любов Божу. **Любов світу ворогує з Богом.** Тому світ не може отримати дар Святого Духа.

Таким чином, за самою природою речей, за самою природою світу світ не може, просто не може, прийняти Святого Духа. **Так і той, хто від світу, не може отримати дар Святого Духа.** Той, хто любить світ, хто любить те, що у світі й від світу, хто підтримує дружбу зі світом, чий бог – бог світу, той просто не може прийняти Духа Божого.

Але, слава Господу, Христос «дав Себе за гріхи наші, щоб визволити нас від світу цього лукавого» (Гал.1:4, *пер. з англ.*). Існує визволення від світу в славному свободу синів Божих; люди можуть відокремитися від світу, прийти до Бога і прийняти Дух Божий. Про таких людей сказано: «Ви не зо світу, але Я вас за світу обрав». «Я вибрав вас, і вас настановив, щоб ішли ви й приносили плід, і щоб плід ваш зостався». «Як Отець послав Мене, і Я вас посилаю... прийміть Духа Святого».

І все ж одна – так, одна – велика біда багатьох, хто сповідує християнство, полягає в тому, що вони не повністю відокремлені від світу. Вони все ще

схильні до світу, до шляхів, моди, бажань і речей цього світу. І це заважає їм отримати дар Святого Духа, тому що цей Дух «світ прийняти не може».

«А ми прийняли духа не світу, але Духа, що з Бога, щоб знати про речі, від Бога даровані нам» (1 Кор. 2:12). **Ніхто не може мати Духа Божого і водночас харчуватися духом світу.** Ніхто не може одночасно мати Дух Божий і дух світу. Ніхто не може бути одночасно керованим Духом Божим і духом світу, бо вони ведуть у прямо протилежних напрямках.

Ніхто не може прийняти Святого Духа, схиляючись до світу, до його шляхів, до його моди, до його бажань, бо «світ прийняти не може» Його. Ніхто не може прийняти Духа Божого, потураючи духу світу, бо «світ прийняти не може» Його.

Це схоже на дитину, у якої руки зайняті мішурою та іграшками. Батько простягає їй прекрасний, найпотрібніший і безцінний подарунок. Але дитина не може прийняти цей дорогий дар. Неважливо, наскільки він їй прийнятний і як вона зачарована ним, наскільки вона хоче його отримати, – руки її вже зайняті, і вона просто не може прийняти запропонований і найпотрібніший подарунок. Ах! Але вона може відпустити мішуру та іграшки, вона може звільнити свої руки. Тоді вона зможе отримати той добрий дар, який їй пропонують.

Так і з тисячами потенційних християн: прекрасний, найнеобхідніший і найбезцінніший дар Святого Духа вільно пропонується їм; вони раді та зачаровані ним; вони «хочуть отримати його, о, так сильно!», вони моляться за нього; вони просять його; вони спрагли його; але вони не можуть отримати, просто не можуть. А чому? Тому що їхні серця і руки вже сповнені мішурою та іграшками, коханням і хтивістю світу, модою, бажаннями, захопленням і шляхами світу. Тому, як би вони не хотіли отримати Святого Духа і як би повно і вільно Він не був даний Отцем, вони не можуть Його прийняти. Але вони можуть відпустити світ, відвернутися від нього, очистити серце і руки від мішури та іграшок; тоді вони зможуть прийняти Святого Духа, і Сам Господь подбає про те, щоб вони це зробили.

Це і є освячення, і саме про це йдеться в Писанні. Коли Давид віддав із власного майна і в достатку для будівництва храму Господнього, він сказав усьому народу: «І хто ще хоче присвятити своє служіння сьогодні Господу?» (1 Хронік 29:5, *переклад КJV*). Єврейський вираз «присвятити своє служіння» звучить як «наповнити свою руку». У цих словах заклик звучить так: «Хто ще жертвує, щоб сьогодні наповнити свою руку пожертвою для Господа?»

Ніхто не може наповнити свої руки для Господа, чії руки вже наповнені для світу; але той, хто спустошить свої руки для світу, може легко наповнити їх для Бога. Ніхто не може наповнити своє серце для Господа, чиє серце вже сповнене для світу; але хто спустошить своє серце для світу, той легко наповнить його для Бога. Так, про всіх них Бог Сам подбає, щоб їхні серця і руки були наповнені для Господа. «А що ви сини, Бог послав у ваші серця Духа Сина Свого» (Гал. 4:6).

Чи хочете ви отримати дар Духа Божого? Чи хочете ви хреститися Святим Духом? Чи хочете ви отримати Святого Духа?

Але хіба ви належите до світу і не можете прийняти Його? Ваше серце захоплене духом світу, тож ви не можете прийняти Духа Божого? Руки ваші сповнені мішури і мирських іграшок, так що ви не можете прийняти Духа істини?

Що ви обираєте – дух світу чи Дух Божий? Ви не можете мати і те й інше: що ж ви візьмете? Хто ж готовий цього дня наповнити серце і руки для Господа? Хто готовий, хто хоче, хто робить, хто спустошує серце і руки цього дня для світу, щоб наповнити серце і руки цього дня для Бога? (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 9 листопада, 1897 р.)

Вірити в Бога, але не в Христа

Ми іноді чуємо про людину, яка вірить у Бога, але не вірить у Христа. **Таку людину називають деїстом**, на відміну від тієї, хто взагалі не вірить у Бога і називається атеїстом. Прийнято вважати, що людина перебуває на шляху істини, якщо вона сповідує віру в Бога, але відкидає Христа. Насправді така віра – просте язичництво. Христос сказав: «Передав Мені все Мій Отець. І Сина не знає ніхто, крім Отця, і Отця не знає ніхто, окрім Сина, та кому Син захоче відкрити» (Матв. 11:27). «Ніхто Бога ніколи не бачив, Однороджений Син, що в лоні Отця, Той Сам виявив був» (Івана 1:18). Бог відкривається тільки у Христі. Тому той, хто каже, що вірить у Бога, але не вірить у Христа, тим самим заявляє, що він вірить не в істинного Бога, Бога Біблії, а в бога своєї власної уяви. **Люди проводять багато тонких відмінностей між різними видами невір'я, але на суді будуть існувати тільки два класи: християни і язичники**, ті, хто знає Бога, і ті, хто не знає Його. (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 6 квітня, 1893 р.)

Без плями перед Богом

«І Слово сталося тілом, і перебувало між нами» (Івана 1:14). Ця плоть була такою ж, як і наша, тому що, «А що діти стали спільниками тіла та крові, то й Він став учасником їхнім» (Євр. 2:14). «Бо приймає Він не Анголів, але Авраамове насіння» (вірш 16). Він узяв на Себе не природу ангелів, а природу людей – людську природу. Бо як людина була створена трохи нижчою за ангелів, так ми бачимо й Ісуса: «Ти його вчинив мало меншим від Анголів» (вірш 7).

Тому Він не соромиться називати нас братами. І «мусів бути Він у всьому подібний братам» (вірш 17).

Люди «тяжкої провини». Так було і з Ним: «на Нього Господь поклав гріх усіх нас».

Плоть людей – це гріховна плоть. Його плоть була подібна до неї, бо Бог послав «Сина Свого в подобі гріховного тіла» (Римл. 8:3). «Він зробив Його гріхом» (там само, *пер. з англ., пер. з оригіналу*).

Люди настільки слабкі, що Він повинен був сказати про кожного: «Без Мене нічого чинити не можете ви». І Він був створений у всьому таким абсолютно подібним до нас, що про Себе міг сказати: «Я нічого не можу робити Сам від Себе».

Але незважаючи на все це, незважаючи на всю гріховність, усю беззаконність і всю слабкість людської природи, яку Він прийняв на Себе і «зробився» «подібний братам», незважаючи на те, що все це було на Ньому, і незважаючи на те, що все це було в Ньому, Він «Святим Духом» «Себе непорочного Богу приніс». Хай буде благословенне ім'я Господнє!

І цією могутньою істиною Він назавжди встановив, що хоча ви настільки слабкі, що нічого не можете вдіяти, хоча ви обтяжені беззаконнями і сповнені гріха, але в Ньому, через вічний Дух, ви так само можете принести себе непорочними Богові.

Подяка Богові за Його невимовний дар; і нехай буде благословенне Його славне ім'я на віки віків! (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 16 листопада, 1897 р.)

Єдність і одноманітність

Може існувати найдосконаліша одноманітність без найменшого наближення до єдності. Коробка, наповнена кульками, може вмістити абсолютно однакові кульки як за розміром, формою, кольором, так і за матеріалом, з якого їх зроблено; але між ними немає і не може бути єдності. Така ж однаковість може бути і в масі гудзиків, але єдності бути не може. **Між гудзиками може бути зв'язок за допомогою шнурка, але це не є єдність гудзиків.**

Так і серед людей може бути однаковість, але не єдність. З часів Костянтина церковні політики докладали величезних зусиль до того, щоб домогтися однаковості, і ці зусилля, як вважалося, були спрямовані на досягнення християнської єдності. У деяких випадках однаковість було досягнуто, але єдності в ній було не більше, ніж у купі гудзиків, скріплених між собою шнурком.

Біблія сповнена ідеєю єдності в Церкві Христа, але ми не так часто читаємо про одноманітність. **Ця єдність має бути єдністю життя і зростання, а не просто зовнішнім з'єднанням.** У молитві Христа до Отця за Своїх учнів Він сказав: «А ту славу, що дав Ти Мені, Я їм передав, щоб єдине були, як єдине і Ми. Я у них, а Ти у Мені, щоб були досконалі в одно, і щоб пізнав світ, що послав Мене Ти, і що їх полюбив Ти, як Мене полюбив» (Івана 17:22, 23). **Тут ми бачимо, що слава Господня повинна призвести до об'єднання віруючих, і це об'єднання має бути союзом Отця і Сина.**

Союз Отця і Сина – це союз духу. Ми не можемо осягнути цей союз, але ми можемо знати, що це не насильницький союз, але що він впливає із самої Їхньої природи. У Них одне життя. Їхні думки і цілі однакові не тому, що Вони збираються разом, порівнюють записи і погоджуються бути схожими, а тому, що в Них обох одне життя. Тому союз віруючих має бути життєво важливим, інакше це взагалі не союз. Він досягається не шляхом дебатів (боротьби), суперечок і рішень більшості, а шляхом підпорядкування розуму Христу і слухання Його голосу. Вони мають бути об'єднані розумом і Духом Христа. **Життя Отця і Сина в кожному члені церкви призведе до найдосконалішої єдності в усьому Тілі.**

Адже людське тіло – це найдосконаліший приклад єдності, і саме його нам дає Біблія. Христос – Глава Тіла, Церкви (Ефес. 1:22, 23; Колос. 1:18). «Бо як тіло одне, але має членів багато, усі ж члени тіла, хоч їх багато, то тіло одне, так і Христос. Бо ми всі одним Духом охрищені в тіло одне, чи то юдеї, чи геллени, чи раби, чи то вільні, і всі ми напоєні Духом одним. Бо тіло не є один член, а багато» (1 Кор. 12:12-14). У людському тілі багато членів, і кожен з них виконує свою функцію; між членами немає одноманітності дій, але є найдосконаліша єдність. Усі разом у досконалій гармонії працюють на одну мету. Так і в Тілі

Христовому, «є різниця й між діями, але Бог той же Самий, що в усіх робить усе» (1 Кор. 12:6).

Це не дає підстав вважати, що в Церкві Христовій можуть бути розділення: одні вірять в одне, а інші – в інше і практикують інше. Бог скріпив тіло, щоб не було в ньому розколу (1 Кор. 12:24, 25). «Одне тіло, один дух, як і були ви покликані в одній надії вашого покликання. Один Господь, одна віра, одне хрищення, один Бог і Отець усіх, що Він над усіма, і через усіх, і в усіх» (Ефес. 4:4-6). Апостол благає: «Щоб ви всі говорили те саме, і щоб не було поміж вами поділення, але щоб були ви поєднані в одному розумінні та в думці одній» (1 Кор. 1:10). Але слід пам'ятати, що це з'єднання не штучне, а природне, не людської, а Божественної природи.

Усі політичні зусилля, спрямовані на уніфікацію (*ред.: уніфікація – приведення до однакової системи або форми*), антагоністичні Євангелію. Нещодавно одна видатна людина заявила, що єдність релігії необхідна для існування нації. **Ця ідея, що захопила сьогодні найосвіченіші країни, лежить в основі інквізиції. Христос бажає єдності, але Він не намагається примусити до неї, бо єдність, яка необхідна, – це єдність зростання у Христі, а до зростання не можна примусити. Релігія Ісуса – це любов, а сила вбиває любов. Де немає любові, там немає і праведності, а оскільки «праведність підносить націю», то очевидно, що найвірніший спосіб принизити націю – це намагатися домогтися повної однакової в питаннях релігії за допомогою закону.** (Е. Дж. Ваггонер, *The Present Truth*, 20 квітня 1893 р.)

Чи приймете ви або засмутите Святого Духа?

«І не засмучуйте Духа Святого Божого, Яким ви запечатані на день викупу» (Ефес. 4:30).

А про те, як нам уникнути засмучення Святого Духа, говориться в наступних словах: «Усяке подратування, і гнів, і лютість, і крик, і лайка нехай буде взято від вас разом із усякою злобою. А ви один до одного будьте ласкаві, милостиві, прощаючи один одному, як і Бог через Христа вам простив!» (вірші 31, 32).

Роздратування засмучує Святого Духа. **І все ж є люди, які сповідують християнство, які роками приховують роздратування проти ближніх і навіть проти братів і сестер.** Люди, які називають себе християнами, до такої міри озлоблені проти своїх братів в одній маленькій церкві, що не підуть до церкви, якщо інші підуть; а якщо вони підуть, а інші увійдуть, то вони самі вийдуть звідти. Як такі люди можуть вважати себе християнами – одна з найбільших загадок великої таємниці егоїзму. Але такі люди ніколи не зможуть прийняти Духа Святого, якщо будуть потурати такому духу: вони засмучують Духа Святого, а не приймають Його. Усяке подратування нехай буде взято від вас.

Гнів і лютість засмучують Святого Духа. Зрозуміло, ці поняття тісно пов'язані між собою. У перекладі з грецької мови слово «гнів» означає «активний принцип гніву», тоді як слово «лють» перекладається строго як «пристрасть». **Гнів є тимчасовим, тоді як лють – це хронічний прояв злоби. І те й інше – наслідок злоби, яку розглядають як укорінену схильність. Але є такі християни, у яких активний принцип гніву настільки вкорінився в їхній вдачі, що, коли їм кажуть якесь слово або роблять щось, що їх не влаштовує, вони миттєво спалахують, наче вогонь, в пристрасті гніву, а потім тримаються за нього й дуються під його впливом навіть упродовж кількох днів.** Такі люди не можуть прийняти Святого Духа, поки вони потурають такому духу: вони засмучують Святого Духа, а не приймають Його. Усяке подратування, і гнів, і лютість нехай буде взято від вас, щоб вам прийняти, а не засмучувати Святого Духа.

Крик і лайка засмучують Святого Духа. Крик – це те, «у чому розгнівані люди проявляються», ображаючи один одного (*ред.: можна сказати, що крик – це зовнішній ефект розгніваності, що виходить зсередини*). **Лихослів'я – це «більш хронічна форма наклепу, коли людина ганьбить іншого не спалахом образ, а підступно підриває довіру до неї через злі домисли та наклепи».** Крик можна визначити як гучні гнівні висловлювання на адресу людини, а лихослів'я – як помірні гнівні висловлювання. Гучні гнівні висловлювання, лихослів'я, наклеп і богохульство засмучують Святого Духа. Люди, які потурають таким речам, не можуть прийняти Святого Духа. Усяке подратування, і гнів, і лютість,

і крик, і лайка нехай буде взято від вас, щоб вам прийняти, а не засмучувати Святого Духа Божого, Яким ви запечатані на день викупу.

Злоба засмучує Святого Духа. Грецьке слово «злість» означає «моральна скверна, вада, зіпсованість, підлість, малодушність, слабкодухність, помилка». Це «внутрішній корінь, з якого походять усі ті речі», про які йшлося вище. **«Найжорстокіша та ворожнеча, яка плекається всередині і ніяк не проявляється до тих, хто перебуває зовні».** Такі люди не можуть прийняти Святого Духа. Усяке подратування, і гнів, і лютість, і крик, і лайка нехай буде взято від вас разом із усякою злобою, щоб вам прийняти, а не засмучувати Духа Святого Божого, Яким ви запечатані на день викупу.

Однак усі ці пороки плекаються і практикуються людьми, які належать до церкви і сповідують себе християнами. Нехай кожна душа щиро молиться: «Серце чисте сотвори мені, Боже, і тривалого духа в моєму нутрі віднови». І нехай кожен, хто так молиться, отримає на цю молитву Божественну відповідь: «І дам вам нове серце, і нового духа дам у ваше нутро».

Тоді ви один до одного будете ласкаві, милостиві, прощаючи один одному, як і Бог через Христа вам простив. Замість роздратування буде лагідність, замість гніву – м'якосердя, замість люті – прощення, а любов, милосердя і лагідність Божі, замість крику, лайки і злоби людської та бісівської.

Тоді й ви зможете отримати Духа Святого, бо Він каже: «І духа Свого дам Я до вашого нутра, і зроблю Я те, що уставами Моїми будете ходити, а постанови Мої будете стерегти та виконувати» (Єзек. 36:27).

Що ж ви оберете? Чи приймете ви Святого Духа? Чи засмутите Святого Духа?

Ви зробите те чи інше; від цього нікуди не дітися. **Бо не вибрати одне – значить вибрати інше: не вибрати прийняти Духа Святого – значить вибрати засмутити Духа Святого.**

Та й навіщо сумніватися? Хто віддасть перевагу роздратуванню перед добротою? Хто вважає за краще потурати гніву, а не ніжності серця? Хто віддасть перевагу люті перед прощенням? Хто віддає перевагу крику замість того, щоб проявляти м'якість? Хто вважає за краще злословити замість того, щоб бути люблячим? Хто вважає за краще бути злісним, а не милосердним?

«І не засмучуйте Духа Святого Божого». (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 16 листопада, 1897 р.)

Подяка

«Подяку складайте за все, бо така Божа воля про вас у Христі Ісусі» (1 Сол. 5:18). Це одне з найважливіших повелінь у Біблії. Від нього залежить весь наш світ і отримання всіх благословень, які Бог приготував для нас. **Неважливо, що не все здається сприятливим, ми повинні дякувати за це.** Ця заповідь, як і всі інші Божі заповіді, не є довільним правилом, якого ми повинні сліпо дотримуватися, але дуже розумна, якщо розглядати її з боку Бога.

Дуже часто люди думають, що їм нема за що дякувати. Це найбільша помилка у світі. Навіть люди, які сповідують християнство, часто піддаються таким думкам. Звісно, якби вони щиро замислилися над цим питанням, то змогли б знайти достатньо приводів для вдячності за будь-яких обставин. Але, на щастя, Бог не залишив нам завдання вишукувати серед справ нашого життя те, за що ми маємо бути вдячні. Ось Божественні вказівки: «І не впивайтесь вином, в якому розпушта, але краще наповнюйтесь Духом, розмовляючи поміж собою псалмами, і гімнами, і піснями духовними, співаючи й граючи в серці своєму для Господа, дякуючи завжди за все Богові й Отцеві в Ім'я Господа нашого Ісуса Христа» (Ефес. 5:18-20). Тож замість того, щоб говорити, що немає нічого, за що ми могли б подякувати, потрібно сказати, що ніколи не було нічого, за що ми не могли б подякувати Господу.

Хтось може сказати: «Я не розумію, як це можливо; є речі, за які неможливо дякувати». Ні, якщо людина – християнин. Хто-небудь розповість мені про якусь обставину і запитає: «Як я можу бути вдячний за це? Що в цьому є такого, за що можна бути вдячним?» Я не можу відповісти на ці запитання. Ви повинні віднести їх Господу, і нехай Він відповість на них за вас. **Нам не обов'язково знати все. Нам достатньо знати, що Бог знає все; що Він знає наш шлях і веде нас, якщо ми підкоримося Йому; що Він дбає про нас набагато більше, ніж ми можемо подбати про себе; і що в Нього є вся сила, щоб зробити для нас те добро, до якого спонукає Його любов.**

Якщо ми знаємо тільки одне і справді знаємо це, ми можемо бути вдячні за будь-яких обставин і за все; «І знаємо, що тим, хто любить Бога, хто покликаний Його постановою, усе допомагає на добре» (Римл. 8:28). Дехто запитає: «Звідки ми це знаємо?» Ми можемо знати це, тому що так говорить Бог. Цього достатньо. Ми не покликані знати, як це може бути, але тільки знати факт. «Але, можливо, я не з тих, хто любить Господа». Ви можете вирішити це питання дуже просто. **Любити Бога – найпростіша справа на світі. Але ми не повинні думати, що повинні змушувати себе любити Його. Ні; те, що легко, не вимагає сили, а де є сила, там ніколи немає любові. Сила руйнує любов. Як ми можемо любити**

Бога? Розмірковуючи про Нього. Ми не можемо не любити те, що загалом прекрасне, якщо тільки знаємо це. Бог – це любов. Він проявив Свою любов до нас, віддавши Себе за нас. «А Бог доводить Свою любов до нас тим, що Христос умер за нас, коли ми були ще грішниками» (Римл. 5:8). Той, хто розмірковує про це, не може не любити Бога. «Ми любимо Його, бо Він перше нас полюбив» (1 Івана 4:19).

Якщо ми любимо Бога, то знаємо, що все сприяє нашому благу. Ми знаємо це, тому що Він так говорить; і якщо ми любимо Його, то віримо Йому. **Зверніть увагу, що тут не йдеться про те, що все сприятиме нашому благу, але про те, що все сприяє благу.** Нам не потрібно чекати блага в майбутньому, але ми отримуємо його по ходу справи. Усе, що приходить до християнина, – благо. «Хто нас розлучить від любови Христової? Чи недоля, чи утиск, чи переслідування, чи голод, чи нагота, чи небезпека, чи меч? Як написано: За Тебе нас цілий день умертвляють, нас уважають за овець, приречених на заколення. Але в цьому всьому ми перемагаємо Тим, Хто нас полюбив. Бо я пересвідчився, що ні смерть, ні життя, ні Анголи, ні влади, ні теперішнє, ні майбутнє, ні сили, ні вишина, ні глибина, ані інше яке створіння не зможе відлучити нас від любови Божої, яка в Христі Ісусі, Господі нашім!» (Римл. 8:35-39).

Ну, а якщо все, що приходить до християнина, добре, і він знає, що це добре, то як він може не дякувати? Чи не буде він похмурою людиною, яка весь час скаржитися, а сам весь час отримує добро? Не нам питати: «Як можна отримати добро від тієї чи іншої речі?» Ми не маємо до цього жодного відношення. Бог взяв на Себе завдання влаштувати все на наше благо, і якщо Він знає, як це зробити, і здатний це зробити, то цього має бути достатньо для нас. Але для підбадьорення нашої віри ми можемо побачити ще ось що: все у Христі. «Той же, Хто Сина Свого не пожалів, але видав Його за всіх нас, як же не дав би Він нам із Ним і всього?» (Римл. 8:32). Відзначте це «всього». **І те, що здається поганим, і те, що здається добрим, – усе це приходить до нас у Христі, якщо ми тільки належимо Йому.** Диявол шукає нашої погібелі, але Христос переміг його і має силу обернути найбільші прокляття, які він міг би накликати на нас, на благословення. **Він може змусити людський гнів прославити Його. Подивіться, як Він подолав ненависть братів Йосипа і змусив її виконати Його власні цілі.**

«Христос відкупив нас від прокляття Закону, ставши прокляттям за нас, бо написано: Проклятий усякий, хто висить на дереві, щоб Авраамове благословення в Ісусі Христі поширилося на поган, щоб обітницю Духа прийняти нам вірою» (Гал. 3:13, 14). У цьому одному міститься все. Таємниця хреста містить у собі всі інші таємниці. **Саме завдяки їй усе складається на наше благо. У законі для грішників є тільки прокляття і смерть. Але Христос на хресті приймає на Себе прокляття закону і терпить смерть, яку закон накладає на нечестивців, і ось, кожному, хто вірить Христові та вірою ховається в Ньому, закон приносить**

життя і благословення. У Його тілі смерть перетворюється на життя, а прокляття – на благословення. Це Божественна алхімія, що набагато перевершує найсміливіші мрії старих філософів. Вони думали знайти засіб, за допомогою якого всі метали можна було б перетворити на тлінне золото; але у Христі все перетворюється на золото вічного Царства Божого – на вічне життя і славу.

Тому у світлі хреста так очевидні умовляння й обітничі: «Ні про що не турбуйтеся, а в усьому нехай виявляються Богові ваші бажання молитвою й проханням з подякою. І мир Божий, що вищий від усякого розуму, хай береже серця ваші та ваші думки у Христі Ісусі» (Филп. 4:6, 7). **Подяка має бути частиною кожної молитви. Подяка за що? За все, як ми вже читали. Дякуйте Богові не тільки за благословення в минулому, а й за благословення, які вам належить отримати. Дякуйте Йому за те, про що ви просите.** Тільки за цієї умови ви можете бути впевнені в отриманні чого-небудь. «Через це говорю вам: Усе, чого ви в молитві попросите, вірте, що одержите, і сповниться вам» (Марка 11:24).

«Як ми можемо вірити, що в нас є щось, коли в нас цього немає?» Ми не можемо, і від нас цього не чекають. Але ми мусимо вірити, що маємо це, бо це є в самих Божих обітницях, які є підставою для наших молитов. Якби не Божі обітничі, ми взагалі не могли б молитися. **Молитва – це просто прихід до Бога з обітницями, які Він дав, представлення їх Йому і утвердження всього, що в них є.** Слово Господнє – це творче слово. **Те, що названо, знаходиться в імені. Сутність обіцяного – в обітничі. Коли ми приймаємо обітничі вірою, у нас є обіцяне, і, звісно, ми можемо дякувати за нього Господу. Віра – це прийняття Божих слів. Коли кажуть, що ми нічого не можемо отримати без віри, це означає, що ми не можемо отримати нічого, якщо не приймемо це. Але якщо ми віримо Божим обітницям, то ми отримуємо те, що просимо, і наша вдячність від серця є свідченням нашої віри. Якщо в нас недостатньо віри, щоб дякувати Богові за те, що ми просимо, то в нас недостатньо віри, щоб узяти обіцяне Богом.**

Якби кожна людина суворо дотримувалася Божественного припису – дякувати в усьому і за все, і в кожній молитві, – то неживих молитов було б менше. Дійсно, їх би не було. **У молитві не було б безладних розмов. Ніхто не наважиться просити про те, за що він не може подякувати Господу в той момент, а це означає, що він не наважиться просити про те, на що немає підстав у Слові Господньому.** Ми повинні просити тільки відповідно до Його волі, і тоді ми будемо знати, що Бог чує нас і що ми отримуємо бажане. «І оце та відвага, що ми маємо до Нього, що коли чого просимо згідно волі Його, то Він слухає нас. А як знаємо, що Він слухає нас, чого тільки ми просимо, то знаємо, що одержуємо те, чого просимо від Нього» (1 Івана 5:14, 15). І тоді мир Божий, що перевершує всяке розуміння, буде зберігати наші серця і уми. Мир буде текти як річка, і ми будемо наповнені праведністю, як хвилі наповнюють море.

І ще одне: благо від подяки – це все для нас. **Ми дякуємо Господу не за Його благодіяння, а за наше власне спасіння. Невдячність – це перший крок до ідолопоклонства.** Такими стали язичники, «бо, пізнавши Бога, не прославляли Його, як Бога, і не дякували» (Римл. 1:21). Вдячність обов'язково має бути наслідком визнання Бога і Його доброти. Людина не може не усвідомлювати, що «усяке добре давання та дар досконалий походить згори від Отця світил, що в Нього нема переміни чи тіні відміни» (Якова 1:17), і не бути глибоко вдячною Йому. Тому той, хто не вдячний, не поклоняється Богові. Невдячність виникає з егоїзму. Невдячна людина така, тому що вона поглинена собою і поклоняється собі, а не Богові. Давайте ж остерігатися, щоб через невдячність не позбутися не тільки благословень, які Бог дарував нам, а й навіть пізнання Самого Бога. **Істинне поклоніння полягає не в тому, щоб звертатися до Бога з проханнями, а в тому, щоб дякувати Богові.** (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 20 квітня, 1893 р.)

Який Дух ви прийняли?

«А ми прийняли духа не світу, але Духа, що з Бога, щоб знати про речі, від Бога даровані нам» (1 Кор. 2:12)

Є тільки два духи – дух світу і Дух Божий. Кожен має той чи інший. Ніхто не має і не може мати обох одразу.

Між цими двома парфумами існує чітка й абсолютна межа. Що ж обрати? До кого з них ви схилиєтеся? До шляхів якого з них ви пристосуєтеся?

Чи дбаєте ви більше про те, що подумас світ, ніж про те, що говорить Бог? Якщо так, то ви прийняли не Духа Божого, а духа світу.

Коли світ диктує вам носити рюші, пір'я, хутро й узагалі всі ці примхи моди, а Бог каже, що ви маєте прикрашати себе «у скромному вбранні», до чого ви прислухаєтеся? Чого вам легше дотримуватися? Якщо ви слухаєте веління світу і якщо вам легше слідувати за світом у цих речах, то ви прийняли не Духа Божого, а духа світу.

Коли мирська гордість і похоть очей вимагає від тебе носити обручки, сережки, дорогоцінне каміння, золото, перли і тому подібні дорогі речі, а Бог каже, що не треба таких речей, то чому ти підкоряєшся? що тебе більше влаштовує? що тобі більше подобається? І чоловікам не потрібно перекладати все це на жінок. Якщо ви піддаєтеся велінню гордині й похоті очей, роблячи те, чого Бог прямо каже вам не робити, то, звісно, ясно, що ви прийняли не Духа Божого, а духа світу.

Можливо, ви говорили і будете говорити: «Що мені носити – це не ваша справа». Це абсолютно вірно, і ми завжди будемо підтримувати вас у цьому. Ми також говоримо від вашого імені: «Що вам носити – це не наша справа, а ваша власна». Це повинні вирішувати тільки ви, тільки ви самі.

Але ось у чому річ, хоча ви самі вирішуєте, що вам носити, а що ні, але ви говорите, що хочете отримати дар Святого Духа, хочете хреститися Святим Духом. Можливо, ви молитесь про дарування вам Святого Духа. Можливо, ви просили служителів Божих, можливо, навіть просили нас, щоб ми помолилися за вас, щоб ви отримали Святого Духа. Але світ не може прийняти Святого Духа. **Тому, якщо ви схилиєтеся до світу, до моди, вбрання, гордості та показухи цього світу, ви не зможете отримати Святого Духа, і неважливо, скільки ви будете молитися.** Допоки ви приймаєте і потураєте духу світу в носінні коштовностей, золота і перлів, у модному показі, ви просто не зможете прийняти Духа Божого, і не важливо, скільки ми чи інші служителі Божі молитимемося за вас.

Ні, Дух Божий і дух світу – не брати по вірі. Вони не будуть і не можуть іти разом. Тому, хоча це справді нічия справа, окрім вашої власної, що вам носити, чи відповідати мирському способу життя, чи ні, але в той самий час, коли ви кажете нам, що хочете охреститися Святим Духом, і коли ви просите нас молитися про те, щоб отримати дар Святого Духа, ми, як посланці Христа, повинні сказати вам, що світ не може прийняти Духа Божого. **Як служителі Христа ми зобов'язані сказати вам, що Дух Святий не хрестить моду, мирські прояви, похіть очей і гордість життєву.** У вірності Богу і вам ми повинні сказати, що ви не можете прийняти Духа Божого, потураючи духу світу, розважаючись або схиляючись до нього.

«А ми прийняли духа не світу, але Духа, що з Бога». Чи так це з вами? Чи цінуєте ви Дух Божий більше, ніж дух світу? Чи достатньо вам дорогий Дух Божий, щоб відмовитися від світу, речей, шляхів і духу цього світу, щоб мати цього доброго Духа? Чи відповісте ви «так»? (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 23 листопада, 1897 р.)

Творіння замість Творця

«Бо гнів Божий з'являється з неба на всяку безбожність і неправду людей, що правду гамують неправдою, тому, що те, що можна знати про Бога, явне для них, бо їм Бог об'явив. Бо Його невидиме від створення світу, власне Його вічна сила й Божество, думанням про твори стає видиме. Так що нема їм виправдання, бо, пізнавши Бога, не прославляли Його, як Бога, і не дякували, але знікчемніли своїми думками, і запаморочилось нерозумне їхнє серце. Називаючи себе мудрими, вони потуманіли, і славу нетлінного Бога змінили на подобу образа тлінної людини, і птахів, і чотириногих, і гадів. Тому то й видав їх Бог у пожадливістях їхніх сердець на нечистість, щоб вони самі знеславляли тіла свої. Вони Божу правду замінили на неправду, і честь віддавали, і служили створінню більш, як Творцеві, що благословенний навіки, амінь» (Римл. 1:18-25).

Вищевикладене є простим описом процесу, внаслідок якого люди стали язичниками, втративши не тільки знання про істинного Бога, а й втративши будь-яке знання, ставши дурнями у всіх сенсах цього слова. Ми говоримо, що це виклад шляху, йдучи яким, люди стали язичниками; але той самий шлях призведе до тих самих результатів і зараз, і, на жаль, цей шлях не залишився в минулому.

Уся справа зводиться до слів: «Божу правду замінили на неправду».

У чому полягає істина Божа? У тому, що Він – Творець, що Він «створив усе через Ісуса Христа», «бо то Ним створено все на небі й на землі, видиме й невидиме, чи то престоли, чи то господства, чи то влади, чи то начальства, усе через Нього й для Нього створено! А Він є перший від усього, і все Ним стоїть» (Колос. 1:16, 17). Він підтримує все словом сили Своєї (Євр. 1:3).

Тобто все було приведенне в буття тільки через Христа, але більше того, ніщо не продовжує існувати інакше як Його силою. Христос є сила Божа (1 Кор. 1:24), і силу Божу видно у створених речах. Скрізь, де в природі проявляються сила й енергія, є свідчення дії Христа. Сила матерії – це прояв сили Божої.

Люди говорять про «тяжіння», ніби це щось притаманне небесним тілам, що утримує їх від зіткнення одне з одним, але ніхто не може дати визначення тяжіння. Але Писання відкриває нам таємницю. «І до кого Мене прирівняєте, і йому буду рівний? говорить Святий. Підійміть у височину ваші очі й побачте, хто те все створив? Той, Хто зорі виводить за їхнім числом та кличе ім'ям їх усіх! І ніхто не загубиться через всесильність та всемогутність Його» (Ісаї 40:25, 26). Таким чином, гравітація – це просто сила слова Божого: «Він... тримав усе словом сили Своєї».

Так само і з когезією, силою, яка проявляється в подібних частинках матерії, пов'язуючи їх разом. Когезія означає, буквально, триматися разом. Запитайте

філософа, що утримує частинки матерії разом, і він скаже, що це сила когезії, або адгезії, якщо йдеться про несхожі частинки матерії. Іншими словами, їх утримує разом сила зчеплення! Писання говорить нам, що як у Христі все було створено, так і «все Ним стоїть», або тримається разом. Таким чином, сила, що утримує матерію разом, – це сила Христа.

Але таку відповідь можна вважати дурістю. Навіть люди, які сповідують християнство, настільки потрапили під вплив тих, хто не визнає Бога у своєму знанні, що, здається, вважають не меншим святотатством визнавати Бога в усьому. Відповідно, Бог виключається з їхньої філософської системи, а матерія обожнюється. Таким чином, істина про Бога перетворюється на брехню. Істина про те, що Бога видно у всіх Своїх справах, що немає нічого без сили Його присутності і турботи, підміняється брехнею про те, що матерія керує собою за допомогою якихось «природних законів», які живуть у ній. Це зародок будь-якого ідолопоклонства. **Замість того щоб бачити силу Бога в усьому і прославляти Його, люди стали вважати все богом. Тварині приписували силу Творця.**

Коли людина обожествляє творіння і забуває про Творця, що може перешкодити їй поклонитися творінню? Ніщо у світі. Саме так у давнину люди приходили поклонитися воїнству небесному, і птахам, і чотириногим звірам, і плазунам. Так само обожествлялася і людина. Апостол каже, що люди знікчемніли своїми думками, запаморочилось нерозумне їхнє серце. Історик говорить про це так: «У Греції та Римі було кілька мудреців, які склали більш піднесене й у деяких відношеннях більш справедливе уявлення про людську природу, хоча слід визнати, що в цих піднесених дослідженнях їхній розум часто керувався уявою, а уява – марнославством. Коли вони із задоволенням спостерігали за масштабами своїх розумових здібностей, коли вони використовували різні здібності пам'яті, уяви та судження в найглибших міркуваннях або найважливіших працях, коли вони міркували про прагнення до слави, що переносило їх у майбутні віки, далеко за межі смерті та могили, вони не бажали змішувати себе з польовими звірами чи припускати, що істота, чесноти якої викликали в них найщиріше захоплення, може бути обмеженою ділянкою землі та кількома роками життя».

Так від погляду на неживу природу не як на явну, а як на таку, що володіє силою Бога, вони дійшли до обожнювання людини. Відповідно, вони дуже природно прийшли до того, щоб вважати душу не просто безсмертною, а справді самоіснуючою – від вічності до вічності. Отже, вважалось, що люди мають божественне походження, і їм поклонялися після смерті. **Але такими, що мають божественне походження, вважалися не просто окремі люди, а все людство, і тому слабкості та вади людства розглядалися як атрибути божественності.** Таким чином, їхні боги були чудовиськами злочинів, що, природно, призвело до результатів, описаних у 1-му розділі Послання до римлян.

Подібні причини незмінно призводять до подібних результатів. **Тому неминучим результатом виключення Бога зі знань, яких навчають людей, буде те ж саме нечестя, яке описано в 1-му розділі Послання до римлян.** Прочитайте заключні вірші: «А що вони не вважали за потрібне мати Бога в пізнанні, видав їх Бог на розум перевернений, щоб чинили непристойне. Вони повні всякої неправди, лукавства, зажерливості, злоби, повні заздрости, убивства, суперечки, омани, лихих звичаїв, обмовники, наклепники, богоненавидники, напасники, чваньки, пишні, винахідники зла, неслухняні батькам, нерозумні, зрадники, нелюбовні, немилостиві» (Римл. 1:28-31).

Тепер порівняйте з цим списком наступне: «Знай же ти це, що останніми днями настануть тяжкі часи. Будуть бо люди тоді самолюбні, грошолюбні, зарозумілі, горді, богозневажники, батькам неслухняні, невдячні, непобожні, нелюбовні, запеклі, осудливі, нестримливі, жорстокі, ненависники добра, зрадники, нахабні, бундючні, що більше люблять розкоші, ніж люблять Бога, вони мають вигляд благочестя, але сили його відреклися. Відвертайсь від таких!» (2 Тим. 3:1-5).

Що є захистом від цього? Євангеліє у всій його повноті. Євангеліє – це сила Божа на спасіння кожному віруючому; а сила Божа – це творча сила. Христос, сила Божа, повинен шануватися як Творець. Він має бути визнаний володарем усієї влади на небі і на землі, а Його сила спасати має бути визнана як сила, якою Він творить. **Сила, за допомогою якої Він утримує Свій народ від падіння, – це та сама сила, за допомогою якої Він підтримує всю природу.**

Знак цього – субота, пам'ять про Його чудесні діла. Сила і Божа сутність пізнаються за створеними Ним речами, і субота – це знак, за яким люди пізнають Бога (Єзек. 20:12, 20). Субота робить відомою освячувальну силу Бога. **Таким чином, субота, що дотримується в душі та істині, означає досконалість Бога. Це означає не просто відпочинок у день суботній – це форма; але це означає посвячення душі Богові в добрих справах, як вірному Творцеві, – у цьому сила благочестя.**

Отже, перед нами особлива небезпека останніх днів і особлива звістка, що застерігає від неї. Послання полягає в тому, що Бог – Творець і хранитель усього сущого і що субота – знак Його влади. Дотримання суботи через Дух – це знак Божої сили, що діє в людині так само, як вона діє в сонці, місяці, зірках і рослинах. **Сила Божа буде проявлятися в такій людині; але як вона утримується від того, щоб обожествляти природу, і визнає Бога верховною силою в природі, так і вона відмовляється від усякої сили добра в собі й покладається тільки на Бога.** І, спираючись у такий спосіб на вічну Скелю, він захищений від потоку помилок, який сатана обрушує на землю, і від руйнування, що має послідувати за цим. (Е. Дж. Вагнер, *The Present Truth*, 20 квітня, 1893 р.)

Чи згодні ви?

«Чи йдуть двоє разом, якщо не умовились?» Ні.

Якщо двоє людей, навіть близькі друзі, йдуть разом, пліч-о-пліч, і в них виникають розбіжності, то вони або одразу зупиняються і доходять згоди, або кидають усе і не йдуть далі разом.

Тому буквально правильно, і це виражається в природних, несвідомих діях людей, що двоє не можуть іти разом, якщо вони не домовилися.

Тепер ви хочете йти з Богом. І Бог хоче, щоб ви ходили з Ним. Але як ви можете йти з Ним, якщо ви не згодні з Ним? Ви не можете.

Неважливо, наскільки сильно ви хочете йти з Ним, неважливо, наскільки сильно ви намагастесь йти з Ним, ви просто не можете йти з Ним, якщо ви не згодні з Ним.

Але коли ви згодні з Ним, ви можете – так, ви будете! – йти з Ним так само впевнено, як і взагалі йти. Немає такої сили у Всесвіті, яка могла б перешкодити вам іти з Богом, коли ви згодні з Ним.

Але це не зовсім ходіння з Богом – ходити з Ним деякий час, а потім на деякий час відійти від Нього. По-справжньому ходити з Ним – це ходити з Ним весь час; це перебувати з Ним і ходити. **А щоб ходити з Ним весь час, потрібно тільки весь час з Ним погоджуватися.**

То чи згодні ви з Ним весь час? Чи згодні ви з Ним у всьому? Він сказав вам усе, що вам коли-небудь потрібно було знати, щоб постійно ходити з Ним. У Своєму Слові Він дав вам усі Свої настанови, щоб ви були досконалими, «до всякого доброго діла готова», щоб ви могли знати й мати «усе, що потрібне для життя та побожності».

Чи згодні ви з Ним у всьому, що Він сказав у цьому Слові? Якщо так, то немає нічого у Всесвіті, що могло б перешкодити вам завжди ходити з Ним.

Але як же ви погодитесь з Ним, якщо не знаєте, що Він говорить? Тому, звісно, ви повинні старанно читати Його Слово, щоб знати, що Він говорить, щоб розумно погоджуватися з Ним. А коли ви читаєте Його Слово, чи погоджуєтесь ви з Ним у всьому, що ви прочитали? Чи згодні ви?

Коли ви читаєте те, що Він говорить, чи приймаєте ви це одразу як встановлену істину і говорите: «Це так»? Чи ви вагаєтесь, сумніваєтесь і говорите: «Як це може бути? Я цього не бачу, я цього не розумію»? Якщо ви чините саме так – а ви знаєте, що найчастіше саме так і чините, – то чи можна назвати це згодою з Господом?

Коли Він говорить вам щось, а ви відповідаєте: «Як це може бути?», чи думаєте ви, що це згода з Ним? Коли ви читаєте Його просте Слово, сказане вам вашою ж простою, повсякденною мовою, і відповідаєте: «Я цього не бачу, я цього

не розумію», – чи скажете ви, що це згода з Ним? У такому разі ви, звичайно, не згодні з Ним, і поки ви так стоїте, ви не можете, просто не можете йти з Ним.

Але ви скажете: «Як же я можу погодитися з Ним, поки не зрозумію, що Він говорить?» Ось тут-то і криється весь секрет: замість того щоб погоджуватися з Ним, ви хочете, щоб Він погоджувався з вами. **Замість того, щоб поступитися своїм ідеям і беззастережно прийняти те, що Він говорить, що б це не означало, ви наполягаєте на тому, що Його слова повинні бути представлені вашому розумінню, і, якщо вони узгоджуються з вашим розумінням, ви приймете їх і погодитесь з Ним; в іншому випадку ви не погодитесь. Але це зовсім не згода з Ним, це наполягання на тому, щоб Він погодився з вами.**

Усе, що потрібно знати для того, щоб погодитися з Богом, – це знати, що Він говорить. А коли ви знаєте, що Він говорить, якщо ви довіряєте Йому більше, ніж собі, якщо ви припускаєте, що Він знає про це більше, ніж ви, ви погодитесь з Ним, незалежно від того, розумієте ви це чи ні. Тому Господь каже: «Розумій, що я говорю. А Господь нехай дасть тобі розуму всьому».

Хіба ви не бачите, що розуміння Писання походить від Бога так само безсумнівно, як і саме Писання? Хіба ви не знаєте, що ви повинні відмовитися від свого розуміння, як і від усього іншого в собі? «Надійся на Господа всім своїм серцем, і не схилийся до власного розуміння» (*пер. з англ.*). **Не просіть, щоб те, що говорить Господь, було підпорядковане вашому розумінню. Ні; але підпорядкуйте своє розуміння тому, що говорить Господь.** «І всяке винесення, що підіймається проти пізнання Бога, і полонимо всяке знання на послух Христові» (2 Кор. 10:5).

Знайдіть те, що говорить Господь, це легко, тому що все сказано простою мовою. Потім прийміть це як непорушну істину, без усіляких «якщо», «і», «але», «як» та інших питань. Погодьтеся з Ним як із непорушною істиною, сказавши: «Так воно і є». Так чиніть з усім, що говориться в Біблії. Щойно ви прочитаєте або почуєте це, **скажіть без жодних вагань: «Це так». Це і тільки це і є згода з Богом.** А погоджуючись із Ним завжди і в усьому, ви будете так само вірно ходити з Ним завжди.

«І ходив Енох з Богом... триста років». Енох погоджувався з Богом, між ними не було жодних розбіжностей протягом трьохсот років. **Енох ходив з Богом тільки тому, що був згодний з Ним.** Погоджуючись з Богом, неможливо було не ходити з Ним.

Так було і так буде і з вами. Погоджуйтеся з Ним завжди, і ви будете ходити з Ним завжди. Погоджуючись із Ним, ви не можете йти окремо від Нього. **Те саме Його Слово, в якому ви погоджуєтесь з Ним, саме триматиме вас на шляху з Ним.**

Тому ми «не перестаємо молитись за вас та просити, щоб для пізнання волі Його були ви наповнені всякою мудрістю й розумом духовним» (Колос. 1:9).

Будь ласка, уважно вивчіть усе це, бо ми збираємося звернути вашу увагу на деякі речі, сказані Господом, щоб ви могли погодитися з Ним і ходити з Ним спокійно й безпечно. (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 23 листопада, 1897 р.)

Чиє серце найлукавіше?

«Людське серце найлукавіше» (Єрем. 17:9).

Чиє серце найлукавіше? Моє серце, звісно, ваше серце, серце будь-якої людини, серце кожного.

Оманливим є не серце якоїсь конкретної людини, виключаючи всіх інших, **а серце кожної конкретної людини, включаючи весь рід людський**. Цей вираз є і узагальненим, і особистим й означає саме серце, де б воно не знаходилося.

Чи згодні ви з тим, що ваше серце лукаве? Ви повинні погодитися, інакше ви не згодні з Господом. А якщо ви не згодні з Ним, як ви можете ходити з Ним? Ви не можете. Чи бажаєте ви сперечатися з Господом про знання або про істинність? Ні, ні! Нехай Бог буде правдою, хоча ця правда і показує, що кожна людина брехун.

Отже, що стосується нас із вами, то чи вирішено, що серце – ваше серце, моє серце – лукаве? Я кажу: «Так, моє серце лукаве». Чи говорите ви те ж саме? «Так».

Дуже добре, тоді давайте прочитаємо вірш далі: «Людське серце найлукавіше над все та невігойне». Чи лукаве ваше серце? Якщо не ваше, то чиє? І якщо кожен насамперед для себе вирішить, що його серце не лукаве, але що це має бути чиєсь інше серце, то виявиться в результаті, що нічиє серце не лукаве, і що тоді буде з цим текстом Святого Письма?

Більше того, коли ви говорите, що ваше серце не таке, і кожен інший каже, що його серце не таке, звідки у вас і у всіх інших взялася думка, що ваші серця не такі? О, це говорить ваше серце. Тобто ваше серце говорить вам, що воно не лукаве. Таким чином, питання про те, так це чи ні, стає просто питанням правди між Богом і вашим серцем. Господь каже, що серце – ваше серце – насамперед лукаве; серце каже: «Це не так». Кому ви повірите? Чи знає ваше серце більше, ніж знає Бог? Невже серце говорить правду, а Господь – брехню? Кому ви повірите?

Ви кажете, що «вірите Біблії». Дуже добре; це слова Біблії. Отже, ви вірите в те, що серце ваше найлукавіше над все. **Тоді ви ніколи і ні в чому не довірятимете своєму серцю і не прийматимете його думку з будь-якого питання** – воно надто брехливе, щоб йому можна було довіряти, – але ви довірятимете Богові в усьому і прийматимете Його Слово з кожного питання. Таким чином, завжди погоджуйтесь з Богом, ви завжди будете ходити з Ним.

І ще більше в цьому вірші: «Людське серце найлукавіше над все та невігойне». Тобто «надмірно, жорстоко, нестримно» лукаве. Подивіться, що говорить про це Господь Ісус: «Бо зсередини, із людського серця виходять лихі думки, розпуста, крадіж, душогубства, перелюби, здирства, лукавства, підступ, безстидства, завидющеє око, богозневага, гордощі, безум» (Марка 7:21, 22). Чи не

є серце людини воістину безнадійно злим? Ісус знає, що в людині: Він – «Свідок вірний і правдивий», і про серце Він свідчить істинно.

«Хто пізнає його?» – цілком вірно. Будучи найлукавішим над все, хто пізнає його? Хто може пізнати його лукавість? А будучи відчайдушно, надмірно, нестримно злим, хто може пізнати його? Тільки Той, Хто нескінченний у знанні, у доброті та в істині, тільки Він може пізнати його. І Він його знає. Він сам відповідає на це запитання: «Я Господь, що досліджує серце, що випробовує нирки, щоб кожному дати згідно з путтю його, за плодом учинків його» (Єрем. 17:10). **Він знає серце і розповів нам усе про нього, щоб ми не були обмануті ним і не віддалися злу через його відчайдушну порочність.**

Нехай ніхто не сумує: Той, Хто знає все про це лукаве, відчайдушно зле серце, каже вам: «І дам вам нове серце, і нового духа дам у ваше нутро, і викину камінне серце з вашого тіла, і дам вам серце із плоті» (Єзек. 36:26). Тому з цілковитою впевненістю у вірі ми, кожен із нас, можемо молитися: «Серце чисте створи мені, Боже». Бо це з Його волі. «І оце та відвага, що ми маємо до Нього, що коли чого просимо згідно волі Його, то Він слухає нас. А як знаємо, що Він слухає нас, чого тільки ми просимо, то знаємо, що одержуємо те, чого просимо від Нього» (1 Івана 5:14, 15).

Тож нехай кожен молиться: «Серце чисте створи мені, Боже, і тривалого духа в моєму нутрі віднови», і нехай кожен приймає відповідь: «І дам вам нове серцем, і нового духа дам у ваше нутро».

Присячи з волі Його, більше того, за самими словами Його, знай, що ти отримаєш прохання, якого бажав, від Нього.

«Дяка Богові за невимовний дар Його!» (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 30 листопада, 1897 р.)

Речі Божі для нас

Святий Дух дано для того, щоб показати віруючому те, що належить Богові; «бо Він візьме з Мого та й вам сповістить» (Івана 16:14).

І все це Бог покаже віруючому; нічого не приховає. «Усе, що має Отець, то Мос; через те Я й сказав, що Він візьме з Мого та й вам сповістить» (вірш 15).

У Христі Бог дав усе: Христа, найбільшого з усіх, і все інше завдяки Йому. Бо «Той же, Хто Сина Свого не пожалів, але видав Його за всіх нас, як же не дав би Він нам із Ним і всього?» (Римл. 8:32).

Зауважимо, що питання не в тому, як Він безоплатно дасть нам усе, а «як же не дав би Він нам із Ним і всього?»

Інакше кажучи, коли Бог полюбив нас і так про нас потурбувався, що не пощадив Сина Свого, але віддав Його за всіх нас, то як може Він утриматися від того, щоб не зробити всього іншого?

Давши нам цей найбільший з усіх дарів, коли ми були ворогами, як може Він не дати і всіх інших, коли ми станемо Його друзями?

І коли ми прийняли Христа, найбільший з усіх можливих дарів Божих, як може Він приховати від нас те, що належить Йому? Він не хоче цього. Він хоче, щоб ми мали все, що від Бога. І щоб ми знали, як повно і вільно все дається нам і як ми бажані для всіх, Він дав перший, найбільший, найкращий з усіх можливих дарів – Свого Однородженого Сина, Сина Своєї любові.

І кожному віруючому у Христа дається Дух Святий для того, щоб він міг пізнати ці Божі дари, які у Христі дані. «Отже, ми прийняли... Духа, Який від Бога, щоб знати, що даром дається нам від Бога» (*пер. з англ.*). І пам'ятайте, що «усе, що має Отець», все, що належить Богові, дано Ісусові; Він – «спадкоємець усього», все це дано нам безоплатно, і все це Дух бере й пропонує вірянину. Благословіть Господа!

Отже, «чого око не бачило й вухо не чуло, і що на серце людині не впало, те Бог приготував був тим, хто любить Його» (1 Кор. 2:9). І Він, Святий Дух, досліджує ці глибини Божі, щоб відкрити їх і показати вам. Слава Господу!

Тому, будь ласка, не позбавляйте себе цього великого благословення пізнання Бога. Усе це належить нам як тут і зараз, так буде належати там і тоді. Справді, «чого око не бачило й вухо не чуло, і що на серце людині не впало, те Бог приготував був тим, хто любить Його», зараз, у цей самий день. Бо «Бог відкрив це» – не відкрив це після воскресіння, але «відкрив це Своїм Духом» (вірш 10). І Дух даний нині, і царює нині, і «ми прийняли духа не світу, але Духа, що з Бога, щоб знати про речі, від Бога даровані нам», щоб знати нині те, чого око не бачило й вухо не чуло, і що на серце людині не впало, але що нині даром дано нам від

Бога. Хіба ви не любите Його? Хіба ви не чекаєте Його? Прийміть же Духа Його, щоб Він показав вам усі ці чудеса Божі, щоб ви сповнилися всієї повноти Божої.

Бажання і молитва Господа записані так: «Щоб Він дав вам за багатством слави Своєї силою зміцнитися через Духа Його в чоловікові внутрішнім, щоб Христос через віру замешкав у ваших серцях... щоб були ви наповнені всякою повнотою Божою» (Ефес. 3:16-19). Це ваше бажання і молитва? Якщо так, то ви просите з Його волі і ви знаєте, що Він чує; а знаючи, що Він чує, ви знаєте, що у вас є клопотання, якого ви бажаєте від Нього. Благословіть Його святе ім'я! (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 30 листопада, 1897 р.)

Створення

«На початку Бог створив Небо та землю. А земля була пуста та порожня, і темрява була над безоднею, і Дух Божий ширяв над поверхнею води» (Бут. 1:1, 2).

«Бо ми Його твориво, створені в Христі Ісусі на добрі діла, які Бог наперед приготував, щоб ми в них перебували» (Ефес. 2:10).

Ці два уривки Писання були написані з великою різницею в часі, і в Біблії вони стоять далеко один від одного – Бут. 1:1, 2 і Ефес. 2:10; однак перший був написаний з особливим посиленням на другий, і другий, щоб бути добре зрозумілим, має розглядатися у світлі першого.

Словом Божим через Ісуса Христа були створені небо і земля. **Словом Божим і ми створені у Христі Ісусі**, бо ми «народжені (*ред.: народжені згори, переклад КJV*) не з тлінного насіння, але з нетлінного, Словом Божим живим та тривалим» (1 Петра 1:23).

Коли Господь створив небо і землю, земля була ще порожньою, безформною масою; вона не мала форми і була порожня. І потрібно було, щоб Дух Божий зійшов на неї і простягнувся над нею, щоб привести її у форму за задумом Божим і наповнити її родючістю і красою на славу Божу.

Так і ми, будучи вперше створені у Христі Ісусі, в тому, що стосується «добрих діл, які Бог наперед приготував», не маємо форми і порожні. Життя абсолютно порожнє; звички до добра абсолютно не сформовані. І на це нове творіння необхідно, щоб прийшов і трудився Дух Божий, щоб воно могло удосконалюватися за задумом Божим і сповнюватися плодами праведності та красою святості на славу Божу.

Якби в перше творіння не прийшов Дух Божий і не почав діяти, виконуючи всі подальші слова і втілюючи цілі Бога, то воно назавжди залишилося б порожньою, безформною масою, без світла, без життя, без плоду.

Так і з нами, новоствореними у Христі: якщо на це нове творіння не прийде Дух Божий і не розплодиться (*ред.: не охопить нас у повноті, як від самого початку землю*), виконуючи всі подальші слова й цілі Божі, то і ми залишимося такими самими пустими й безформними, такими самими без світла, життя та плоду, якими було би те перше творіння, коли б на нього не прийшов Дух Божий.

Якби перше творіння залишилося без форми, позбавленим усякого світла, життя і плідності, воно ніколи не могло б прославити Бога. Це було б плямою в просторі й ганьбою для Творця, гіршою, ніж якби воно взагалі не було б створене.

І для нас, новостворених у Христі, залишатися порожніми без добрих справ, визначених Богом, і позбавленими світла, життя і плідності для Бога, також не може бути на славу Божу. Це теж пляма в духовному просторі, ганьба для Творця, і гірше, ніж не бути створеним взагалі.

Так і Господь каже: «А коли дух нечистий виходить із людини, то блукає місцями безвідними, відпочинку шукаючи, та не знаходить. Тоді він говорить: Вернуся до дому свого, звідки вийшов. А як вернеться він, то хату знаходить порожню, заметену й прибрану. Тоді він іде, та й приводить сімох духів інших, лютіших за себе, і входять вони та й живуть тут. І буде останнє людині тій гірше за перше... Так буде й лукавому родові цьому» (Матв.12:43-45).

Це була людина, створена заново у Христі. Злий дух був вигнаний силою Божою. Місце було очищене і прибране. Воно було порожнім. Це було правильно, що воно повинно було бути очищене від усього старого: тому що це було тільки злом. **Але воно було очищене тільки для того, щоб наповнитися світлом, життям і добрими справами, які були приписані Богом.** Наповнити його цим можна було тільки в присутності Духа Божого, Який дбає про людину, немов курка-сімейка, що висиджує потомство. Однак цього зроблено не було. Дух Божий не був прийнятий, збережений і не отримав належної уваги (уподобаний). Тому місце залишалося порожнім; і коли первісний дух повернувся, він знайшов його порожнім. **Крім того, він знайшов його виметеним і прибраним – набагато присмнішим для життя, ніж воно було раніше. Тому він вирішив провести час присмніше, ніж раніше, і зібрав до себе сімох товаришів, гірших за себе, і вони заповнили місце.**

Це місце було створено для того, щоб наповнитися світлом і життям, плодами і красою на славу Божу. Це могло статися тільки завдяки Духу Божому. Цей Дух не був прийнятий і не отримав можливості наповнити його. Тому місце залишилося порожнім. Але людина була створена не для того, щоб залишатися порожньою. Тому, коли місце не могло бути наповнене на славу Божу Духом Божим, воно було наповнене на ганьбу Божу злими духами.

Тепер ми знаємо, що є багато людей, які віддали себе Богові. Вони прийняли Його Слово. **Вони стали новими творіннями у Христі. Але їхнє життя не наповнене плодами праведності на славу Божу. Вони самі нарікають на порожнечу і неплідність свого життя в тому, що стосується добрих справ, визначених Богом.** Вони самі шкодують про похмуре павутиння старих звичок, які прагнуть взяти гору. Дорогі, пригнічені душі, прийміть Духа Божого! **Нехай Він рухається над цим порожнім і безформним творінням. Нехай Він розмірковує над цим порожнім, розгубленим і заплутаним життям.** Тоді це творіння не буде марним. Воно буде наповнене, сформоване і наповнене плодами

праведності, які дано Ісусом Христом, добрими ділами, які Бог **наперед приготував** нам, щоб ми в них ходили.

Тільки завдяки дбайливій і плідній присутності Духа Божого це може бути досягнуто в будь-якому творінні Божому. Тому не думайте ні на хвилину залишатися без цього Духа, завдяки Якому тільки й може бути здійснена мета Бога в будь-якому з Його творінь. Дякуйте Йому за те, що Він створив вас у Христі. Дякуйте Йому за те, що хоча це нове творіння спочатку або навіть зараз, після такого тривалого часу, не має форми, Дух Божий, що рухається і мешкає в ньому, може виконати весь великий задум Божий на славу Божу на віки віків. (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 7 грудня, 1897 р.)

До досконалості

Не робіть помилку, думаючи, що ви повинні бути абсолютно досконалими, перш ніж зможете отримати Святого Духа.

Тільки силою Святого Духа ми можемо бути приведені до досконалості. І саме для цієї мети даний Святий Дух.

Ось слово: «А кожному з нас дана благодать у міру дару Христового. Тому й сказано: Піднявшись на висоту, Ти полонених набрав і людям дав дари» (Ефес. 4:7, 8). «І Він, отожд, настановив одних за апостолів, одних за пророків, а тих за благовісників, а тих за пастирів та вчителів» (вірш 11).

Це ті дари, які були передані Святим Духом церкві в день П'ятидесятниці та після неї. Бо в іншому місці сказано: «І кожному дається виявлення Духа на користь. Одному бо Духом дається слово мудрости, а другому слово знання тим же Духом, а іншому віра тим же Духом, а іншому дари вздоровлення тим же Духом, а іншому роблення чуд, а іншому пророкування, а іншому розпізнавання духів, а тому різні мови, а іншому вияснення мов. А все оце чинить один і той Самий Дух, уділяючи кожному осібно, як Він хоче» (1 Кор. 12:7-11).

Таким чином, дари апостолів, пророків, євангелістів, пасторів, вчителів, знання, мудрости, зцілень, чудес і багато інших – все це прямі дари Святого Духа, які можна отримати, тільки прийнявши Його.

Однак яка мета всіх цих дарів? «Удосконалення святих» (Ефес. 4:12, *пер. з англ.*).

Отже, оскільки ці дари є безпосередніми дарами Святого Духа і не можуть бути отримані інакше, як через прийняття Святого Духа, і оскільки ці дари призначені для вдосконалення святих, очевидно, що **тільки сила Святого Духа може привести нас до досконалості.**

Тому замість того, щоб бути досконалими, щоб у такий спосіб отримати Святого Духа, ми повинні отримати Святого Духа, щоб бути досконалими.

І знову після згадки про дари та дії Святого Духа слово Господнє говорить, що зараз «ми знаємо частинно, і пророкуємо частинно; коли ж досконале настане, тоді зупиниться те, що частинне» (1 Кор. 13:9, 10). **Це також ясно показує, що ми повинні мати Святого Духа, щоб досягти досконалості; і що привести нас до досконалості є метою дару Святого Духа для віруючого.**

Тільки «через вічний Дух» ми можемо принести себе «непорочними Богові».

Отже, «Прийміть Духа Святого» (Івана 20:22) Прийміть Його зараз, не відкладайте.

Для того щоб прийняти Святого Духа, необхідно лише, щоб ви мали праведність Божу, тож, просячи хрещення Духом, ви не будете просити Його

хрестити гріх заради праведності. І ця праведність Божа – безкоштовний дар усім і кожному, хто вірить в Ісуса; бо немає жодної різниці між людьми.

Щоб Дух Божий міг зійти на вас і осінити ваше життя, надавши йому форму і впорядкування на славу Божу, необхідно лише, щоб Словом Божим ви були створені новими у Христі Ісусі, Словом, яке живе і перебуває навіки.

Дар Божої праведності, який дається по вірі в Ісуса Христа, захищується новонародженому, який вірить в Ісуса, ця праведність проголошується для прощення минулих гріхів, роблячи життя людини праведним від самого початку і до теперішнього моменту.

Потім дар Святого Духа, який дається по вірі в Ісуса Христа, сходить на новоствореного віруючого в Ісуса, щоб вічно перебувати в його житті, передаючи праведність Божу, щоб замість гріха життя вічно приносило плоди праведності, які даються Ісусом Христом, на славу Божу.

Отже, цей дар Святого Духа призначений для вдосконалення святих, для праці служіння, для творення церкви; і Його благословенна праця триватиме доти, доки ми всі не прийдемо до єдності віри й пізнання Сина Божого, Мужа досконалого, у міру зросту Христової повноти. (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 14 грудня 1897 р.)

ТРАВЕНЬ

Вихваляння

Величальна промова – це «промова або твір, виголошений або написаний з метою вихваляння [високої оцінки] свого об'єкта». Вихвалити людину – значить говорити про неї добре, високо оцінювати її.

Отже, брате, сестро, що б ви подумали, якби вам сказали, що Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа вихваляв вас, тобто що Він говорив і писав про вас добре, даючи найвищу оцінку? Чи не вважатимете ви, що таке твердження є абсолютно зайвим або надмірним?

Однак Господь, великий Бог, вчинив саме так. Він говорить про це у Своєму власному Слові.

Ви вірите в Христа, ви прийняли Його, ви віддали себе Йому, щоб бути Його слугою? Тоді прочитайте наступне: «Благословенний Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, що вихвалив (*ред.: одне зі значень в оригіналі – добре відгукуватися, віддавати хвалу, вихвалити*) нас усіма духовними вихваляннями на небесах у Христі» (Ефес. 1:3, в іншому перекладі).

У нашому звичайному варіанті цей текст звучить так: «Поблагословив усяким благословенням духовним...» Але слово, перекладене як «поблагословив», – це *eulogesas*, а слово, перекладене як «благословення», – це *eulogia*, грецькою мовою та за запозиченням це англійське слово *eulogy* (*ред.: похвальна промова*). Тому Господь ясно говорить вам, що **Він вихваляє вас усіма духовними словами, тобто Він добре відгукується про вас, Він високо вас оцінює.**

Що ж Він говорив про вас? Що ж Він сказав про вас із високою похвалою? Давайте подивимося. Ви прийняли Ісуса, і про це Він говорить: «А всім, що Його прийняли, їм владу дало дітьми Божими стати, тим, що вірять у Ймення Його» (Івана 1:12).

Отже, Він говорить про вас як про Свого сина. Чи добре це про вас сказано? Це висока похвала? Прочитайте ці слова й подивіться, як Він Сам ставиться до цього: «Подивіться, яку любов дав нам Отець, щоб ми були дітьми Божими» (1 Івана 3:1). **Називатися синами Божими – означає бути синами Божими. А бути синами Божими – означає бути улюбленими настільки, наскільки Він любить Ісуса, Свого Однородженого Сина; бо в Нього немає улюбленців серед Своїх синів, Він любить їх усіх однаково.** І Він хоче, щоб світ знав, що Він любить нас так само, як любить Ісуса (Івана 17:23, 26). І те, що Він так добре відгукується про нас, безсумнівно, є високою похвалою.

Знову ж таки: Він сказав про вас, що ви Його друг. Ось Його слово: «Я вже більше не буду рабами вас звати, бо не відає раб, що пан його чинить. А вас назвав друзями Я, бо Я вам об'явив усе те, що почув від Мого Отця» (Івана 15:15).

Називатися другом Бога – означає бути другом Бога. **А бути названим Самим Господом другом Бога – це не що інше, як дуже висока похвала.**

Але нам забракне часу й місця, щоб повністю перелічити всі хвалебні слова, які Господь виголошував про нас: «святі», «святі брати», «браття улюблені» та багато іншого. І не забувайте, що саме в «небесах» Він вихваляє нас усіма цими чудовими хвалебними словами. **Подумати тільки, що Високий і Піднесений, що мешкає у вічності, Цар Всесвіту, перебуваючи на небесах, серед небесних жителів, вихваляє нас!** Але ж саме це Він і зробив: Він «вихвалив нас усіма духовними вихвалюваннями на небесах у Христі».

І що ж? Звичайно, якщо Він вихвалив нас, то немає нічого особливого в тому, що ми повинні вихвалити – добре відгукуватися, прославляти – Його. І коли Він вихвалив нас на небесах, то чи не вихвалимо ми Його на землі? Коли Він вихвалив нас на небесах у Христі, чи не будемо ми вихвалити Його на землі у Христі? І чи не повинні ми таким чином, наскільки це в наших силах, зробити свою частину, як Він зробив Свою, щоб небо і земля зустрілися у Христі?

Отже, нехай кожен, хто назвався ім'ям Христа, вічно й всюди на землі вигукує: «Нехай буде вихвалений Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, що вихвалив нас усіма духовними вихвалюваннями на небесах у Христі». (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 7 грудня, 1897 р.)

Слово Христа до Івана Хрестителя

Іван Хреститель послав двох своїх учнів запитати в Ісуса: «Чи Ти Той, Хто має прийти, чи чекати нам Іншого?» (Матв. 11:3).

Іван проголосив прихід Месії. Він закликав людей шукати цього прийдешнього Месію і вірити в Нього для прощення своїх гріхів.

Перебуваючи тепер у в'язниці і не маючи змоги спостерігати за Ісусом і Його роботою особисто, і чекаючи, що в будь-який день його віддадуть на смерть, він хотів отримати від Ісуса запевнення в тому, що Він дійсно Той, Ким він Його проголосив. Іван бажав отримати докази, на підставі яких він міг би з цілковитою впевненістю, навіть на порозі смерті, стверджувати, що Ісус справді Месія – обіцяний Спаситель людей.

Ісус не вагався. Він одразу ж, «тієї ж години» (*пер. КJV*) дав потрібні докази. «А саме тоді багатьох уздоровив був Він від недугів і мук, і від духів злих, і сліпим багатьом вернув зір. І промовив Ісус їм у відповідь: Ідїть, і перекажіть Іванові, що ви бачили й чули: Сліпі прозрівають, криві ходять, очищуються слабї на проказу, і чують глухі, воскресають померлі, убогим звіщається Добра Новина» (Луки 7:21, 22).

Усе це було дано Івау як запевнення в месіанстві Ісуса, як свідчення, на які людина могла з упевненістю спиратися у своїй вірі в спасіння Ісусом. Вони були дані як запевнення в тому, що той, хто проповідував спасіння через Христа, проповідував недаремно. І сьогодні ці докази так само гарні для цих цілей, як і тоді.

Одним із цих доказів Його месіанства було і залишається те, що «убогим проповідується Євангеліє» (*пер. КJV*). Зверніть увагу на зв'язок, у якому перебуває цей факт: «Сліпі прозрівають, криві ходять, очищуються слабї на проказу, і чують глухі, воскресають померлі». Усе це вважається великими чудесами. Але в прямому зв'язку з усіма цими великими чудесами, без жодного натяку чи ознаки відмінності за своїм характером від інших, стоїть твердження про те, що «убогим проповідується Євангеліє». Це показує, що ясна, цілеспрямована проповідь Євангелія бідним є не меншим чудом, аніж усе інше, назване Христом у цьому зв'язку.

Це показує, що для проповіді Євангелія бідним потрібна та сама сила, як і для того, щоб сліпі прозріли, кульгаві ходили, глухі чули, прокажені очищалися або мертві воскресали. Це досить зрозуміло з інших місць Писання, наприклад, з того, де говориться, що Євангеліє є силою Божою; але в цьому місці воно перебуває в такому безпосередньому зв'язку з іншими, що немає жодної можливості помилитися.

І все ж це не той погляд на Євангеліє, якого сьогодні зазвичай дотримуються навіть ті, хто сповідує віру й проголошує Євангеліє. **Сьогодні на будь-який прояв сили, яка змусить сліпих прозріти, кульгавих ходити, глухих чути, очистити прокажених або воскресити мертвих, дивляться зі здивуванням, тоді як проповідь Євангелія навіть бідним вважається звичайнісінькою справою.**

Чому так відбувається? Чи тому, що люди настільки звикли до проповіді Євангелія, що вона стала черствою? Чи тому, що те, що видається за проповідь Євангелія, настільки позбавлене істотної сили Євангелія, що не може привернути серйозної уваги? **Очевидно, що правильним є останнє, тому що Євангеліє, яке проповідується з істотною силою, яка йому належить, ніколи не стане черствим; воно не більше втратить свою силу привертати увагу, ніж вчинення будь-якого іншого зі згаданих тут чудес.**

Це видно на прикладі проповіді Ісуса. У ній не було ні красномовства, ні ораторського мистецтва, ні хитрощів, ні привабливих слів людської мудрості; це були прості й зрозумілі вислови істини. І все ж народ «дивувався вченню Його» не менше, ніж іншим Його чудесам. Так було і з проповіддю Петра, Івана, Пилипа, Стефана й Павла. Їхні слова були «з силою»; і ті, хто чув їх, «побентежилися», «дивувалися» і «запалилися гнівом у серцях своїх».

Нехай Євангеліє знову проповідується у своїй первісній простоті й силі, і воно приверне до себе увагу й справить той самий ефект, що й у давні часи. І коли Євангеліє шануватимуть за те, чим воно справді є – силою Божою; коли його проповідуватимуть як силу Божу і з силою Божою бідним; **коли на дію Євангелія справді дивитимуться як на дію чудодійної сили, тоді знову виявиться, що воно не тільки приваблює й впливає на людей, як це було в ті часи, а й супроводжується проявом тієї самої сили, яка відкриває очі сліпим, змушує глухих чути, кульгавих ходити, очищає прокажених і воскрешає мертвих.**

Однак проповідувати Євангеліє можна тільки за допомогою Святого Духа, посланого з небес. Бо сказав Ісус, і так повинен говорити кожен, хто хоче проповідувати істинне Євангеліє: «На Мені Дух Господній, бо Мене Він помазав, щоб Добру Новину звіщати вбогим» (Луки 4:18).

Проповідувати Євангеліє бідним – це найвище випробування його чудодійної сили, тому що помазання Святого Духа необхідне для проповіді Євангелія бідним.

Євангельська звістка тепер виходить на дороги й на загороди, на вулиці та на завулки міські – до «вбогих, і калік, і сліпих, і кривих». Хрещення Святим Духом необхідне для проповіді Євангелія цим людям. Тому, «Як Отець послав Мене, і Я вас посылаю... прийміть Духа Святого» (Івана 20:21, 22). (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 21 грудня, 1897 р.)

Як бути терплячим

Чи було так, що ви молилися про більше терпіння, а потім дивувалися, чому вам, як ніколи раніше, важко було бути терплячим?

Якщо ви на хвилину замислитеся про це, то виявите, що замість того, щоб дивуватися, цього якраз і слід було очікувати.

Ви знаєте, що в Писанні сказано: «Утиски приносять терпеливість» (Римл. 5:3). Тобто терпіння виробляється скорботами. Воно є продуктом скорботи. Воно можливе тільки через скорботи.

Хіба ви не розумієте, що, коли ви молилися про терпіння, насправді молилися про скорботу? Тому що терпіння може прийти до вас тільки через скорботу, воно виробляється тільки скорботою.

Але ваша проблема полягала в тому, що у вас уже було більше скорбот, ніж ви були в змозі винести й проявити терпіння. То хіба не було цілком природно, що, молячись про ще більші скорботи, ви виявляли, що вам важче бути терплячими?

Звісно, про скорботи ніколи не потрібно молитися. Ні в кого в цьому світі не було так мало випробувань і неприємностей, щоб потрібно було молитися про їхню більшу кількість. Але, оскільки тільки скорбота породжує терпіння, молитися про терпіння – значить молитися про ще більшу скорботу.

Оскільки терпіння породжується скорботами, а про них нікому ніколи не потрібно молитися, бо у кожного їх достатньо, то з цього ясно випливає, що **про терпіння взагалі не потрібно молитися.**

Що ж нам робити? **Як нам молитися, коли нам потрібне терпіння?** Подивіться, чи не підказує це місце Писання істинну відповідь на ці запитання: «Зміцняючись усякою силою за могутністю слави Його для всякої витривалості й довготерпіння з радістю» (Колос. 1:11).

Нам потрібно молитися саме про силу. Про яку її кількість? «Про всю». «Зміцняючись усякою силою». Щоб постійно проявляти терпіння в цьому світі, потрібна всемогутня сила. **Ви самі розумієте, що для цього потрібно більше сили, ніж є у вас самих.** Господь прекрасно знає, що це так. Тому Він надав всемогутню силу й написав Своє «бажання», щоб ви «зміцнилися» «для всякої витривалості».

Цей світ – світ неприємностей, «бо людина народжується на страждання, як іскри, щоб угору летіти» (Йова 5:7). Іскри легко летять угору; більше того, це їхній природний шлях. **Так само легко приходять і неприємності; це природний хід речей у цьому світі, який Бог використовує для вироблення**

чесноти терпіння, яка, коли ми дозволимо їй мати «чин досконалий», зробить, щоб ми «досконалі та бездоганні були, і недостачі ні в чому не мали»...

Хоча скорботи необхідні для розвитку терпіння, але не всі, хто з ними стикається, знаходять у них терпіння. **Тільки в християнині можна знайти справжній плід роботи скорботи.** Будь-яка людина може бути світлою і приємною, коли все йде гладко; і будь-хто може злитися, скаржитися і бути дратівливим, коли все йде не так, як очікувалося. **Тільки християнин може бути світлим і приємним, коли «все йде не так»; тільки християнин може довготерпіти з радістю.** І християнин може робити це тільки тому, що він «зміцнений усякою силою», за славною силою Божою.

Тому тільки ті, в кому скорбота зустрічає всемогутню силу, можуть досягти істинної мети її роботи і виробити терпіння. **Скорбота з людського боку й всемогутня сила з Божественного боку зустрічаються у віруючому, і результатом цього є Божественна чеснота – терпіння.**

Однак скорбота приходить до нас щодня, молимося ми чи не молимося. Її справжня мета – виховати терпіння. **Але вона може по-справжньому зробити це тільки там, де її зустрічає всемогутня сила.** Ця сила «в нас, що віруємо», «кожному, хто вірує». І Господь прямо обіцяє в Слові й бажає, щоб ви зміцнювалися «усякою силою за могутністю слави Його для всякої витривалости й довготерпіння з радістю» (Колос. 1:11).

Тому висновок такий: **не моліться про терпіння, моліться про всемогутню силу. Ніколи не моліться про терпіння; завжди моліться про всемогутню силу.** І коли ви молитесь, вірте, що ви її отримаєте, і ви її матимете. **Тоді терпіння зможе здійснити свою досконалу роботу, а ви зможете бути досконалими та бездоганними, і недостачі ні в чому не матимете.** (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 21 грудня, 1897 р.)

Восьма заповідь

«Не кради» (Вих. 20:15). У цьому тексті йдеться про те, чого ми не повинні робити. Це негативна форма наказу.

Якщо ви хочете викласти його в позитивній формі, то знайдете це в 17-му вірші 12-го розділу Послання до римлян, в останній частині вірша: «Дбайте про чесне перед усіма людьми» (*пер. КJV*). Це позитивне твердження заповіді, яка в негативній формі звучить так: «Не кради»; **іншими словами, ти маєш бути чесним і щирим в очах усіх людей.**

В іншому місці говориться, що не тільки в очах людей, а й в очах Господа. Таким чином, позитивна форма восьмої заповіді звучить так: «Будь чесним перед Господом і перед людьми». **І якщо я не є чесним в очах Господа, я не можу бути чесним в очах людей. Ми повинні бути чесними перед Богом весь час.**

«Все наге та відкрите перед очима Його, Йому дамо звіт» (Євр. 4:13). Тоді який сенс намагатися щось приховати, робити щось таємно або мати якийсь таємний шлях? **Той, хто відкриє своє життя Господу, хто все своє життя буде чесний перед Богом, буде чесний перед усіма людьми так само безумовно і так само легко, як він живе перед усіма людьми, тому що його життя буде просто вираженням того, що знаходиться всередині.** А коли життя відкрите Богові, як квітка сонцю, Бог наповнює його пахощами, як сонце наповнює квітку, і воно є «запахність життява в життя» (2 Кор. 2:16).

У віршах псалма 139 йдеться про те, як Він хоче, щоб ми дивилися на це. Спочатку ми прочитаємо кілька перших віршів. Тут констатується великий факт, незалежно від того, визнаємо ми його чи ні: «Господи, випробував Ти мене та й пізнав, Ти знаєш сидіння моє та вставання моє, думку мою розумієш здалека. Дорогу мою та лежання моє виміряєш, і Ти всі путі мої знаєш, бо ще слова нема на моїм язиці, а вже, Господи, знаєш те все!» (вірші 1-4).

Звідси легко зрозуміти, що кожна людина, перш ніж вона не чесна з людьми, спочатку вона не чесна з Господом; але якщо вона чесна з Господом, то вона визнає і той факт, про який ми читали, що кожна думка, кожне слово, кожен шлях широко відкриті для Господа. **Усвідомлює людина це чи ні, але це так; і якщо вона чесна з Господом, вона визнає цей факт; і тоді, оскільки вона ніколи не намагається приховати від Господа ні думки, ні слова, ні вчинки, коли все її життя відкрите, як для Господа, її життя буде таким же відкритим і чесним і для людей. Її не хвилює, що говорять про неї люди; адже вони не можуть знати про неї нічого поганого. Вона не приховує від людей те, що робить, тому що не може зробити нічого нечесного або підлого. Така людина не буде**

робити нічого кривого, це не в її силах, бо Бог з нею, щоб виправити її життя і зробити його чистим, правильним і непорочним.

Останні два вірші псалма 139 говорять про повсякденне життя християнина: «Випробуй, Боже, мене, і пізнай моє серце, досліди Ти мене, і пізнай мої задуми, і побач, чи не йду я дорогою злою, і на вічну дорогу мене попровадь!» **Кожна людина, яка візьме перші вірші цього псалма і визнає, що це факт, а потім у щирості свого серця повторить для Господа два останні вірші, буде чесною завжди. Вона чинитиме чесно перед усіма людьми і буде християнином завжди.** Бо, коли вона відкриває своє життя Господу і просить Господа випробувати її і подивитися, чи не стоїть вона на злій дорозі, вона готова до того, що Господь зробить це й поведе її дорогою вічною; і Він неодмінно буде вести її цією дорогою. І все це сказано в заповіді, яка говорить: «Не кради». (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 28 грудня, 1897 р.)

Глибина гріха

«З глибини я взиваю до Тебе, о Господи» (Псал. 130:1). І він волав даремно. Глибини, з яких він волав, були глибинами гріха, бо він сказав: «Якщо, Господи, будеш зважати на беззаконня, хто встоїть, Владико? Бо в Тебе пробачення, щоб боялись Тебе» (вірші 3, 4). «Хай надію складає ізраїль на Господа, бо з Господом милість, і велике визволення з Ним, і ізраїля визволить Він від усіх його прогріхів» (вірші 7, 8). Так із глибини беззаконня ми можемо волати до Господа, будучи впевненими, що Він із радістю допоможе нам. Ми не можемо перебувати занадто низько, щоб Він не міг нас досягти.

Язичницька максима, яку надто багато хто цитує, немов Біблію, говорить: «Бог допомагає тому, хто допомагає собі сам». **Але істина, відкрита в Біблії, полягає в тому, що Бог допомагає людині, яка не в змозі допомогти собі сама.** Прочитайте розповідь про бурю на морі і про визволення від неї, записану в Псал. 107:23-30. Про людей, які потрапили в бурю, сказано так: «Ті, хто по морю пливе кораблями, хто чинить зайняття своє на великій воді, вони бачили чини Господні та чуда Його в глибині! Він скаже і буря зривається, і підносяться хвилі Його, до неба вони підіймаються, до безодні спадають, у небезпечі душа їхня хвилюється! Вони крутяться й ходять вперед та назад, як п'яний, і вся їхня мудрість бентежить! Та в неволі своїй вони Господа кликали, і Він визволяв їх від утисків їхніх! Він змінює бурю на тишу, і стихають їхні хвилі, і раділи, що втихли вони, і Він їх привів до бажаної пристані». Так було, коли Йосафат від імені народу сказав Господу: «Нема бо в нас сили перед цією силою силенною, що приходить на нас, і ми не знаємо, що зробимо, бо наші очі на Тебе!» (2 Хронік 20:12), і Господь послав визволення.

Усе це «написане нам на науку, щоб терпінням і потіхою з Писання ми мали надію» (Римл. 15:4). «Бо ми маємо не такого Первосвященника, що не міг би співчувати слабостям нашим, але випробуваного в усьому, подібно до нас, окрім гріха. Отож, приступаймо з відвагою до престолу благодаті, щоб прийняти милість та для своєчасної допомоги знайти благодать» (Євр. 4:15, 16). **Немічний – значить безсилий; безсилий – значить переможений гріхом.** Таким чином, ми дізнаємося, що в умовах поразки, коли нас перемагає гріх, ми можемо з відвагою прийти до Ісуса й знайти прощення та допомогу.

Бо тільки в найнижчому стані ми знаходимо зв'язок із Христом. Він прийшов закликати не праведників, а грішників до покаєння (Матв. 4:13). Оскільки Він прийшов врятувати загиблих, ми віддаємо себе на Його милість, визнаючи, що ми – загиблі грішники. Але гріх – це смерть. Тому Христос узяв на Себе наші гріхи й помер за нас. «Христос відкупив нас від прокляття Закону,

ставши прокляттям за нас, бо написано: Проклятий усякий, хто висить на дереві, щоб Авраамове благословення в Ісусі Христі поширилося на поган, щоб обітницю Духа прийняти нам вірою» (Гал. 3:13, 14). Так і в нашому жалюгідному, проклятому гріхом стані ми отримуємо допомогу від Господа.

Смерть – це найнижчий стан, який тільки можливий, і саме в Його смерті ми стаємо досконало з'єднаними з Христом, «бо ви всі, що в Христа охристилися, у Христа зодягнулися» (Гал. 3:27). Ми зодягаємося в Христа через хрещення. А що таке хрещення? «Чи ви не знаєте, що ми всі, хто христився у Христа Ісуса, у смерть Його христилися? Отож, ми поховані з Ним хрещенням у смерть, щоб, як воскрес Христос із мертвих славою Отця, так щоб і ми стали ходити в обновленні життя» (Римл. 6:3, 4).

Про що це говорить? **Про те, що ми не тільки можемо бути врятовані, перебуваючи в найнижчому стані, а й не можемо бути врятовані в будь-якому іншому стані.** Фактично всі люди перебувають у такому стані, «бо всі згрішили, і позбавлені Божої слави»; «усі повідступали, разом стали непотрібні, нема добродійця, нема ні одного» (Римл. 3:23, 12). **Але для того, щоб хтось міг отримати користь від спасіння Христом, він повинен визнати, що перебуває в такому стані.** За законом віри хвастощі недопустимі ніколи. Християнин ніколи не може хвалитися своєю добротою, бо вихваляння свідчить про відсутність віри, «а що не від віри, те гріх» (Римл. 14:23). **Християнин повинен завжди визнавати себе грішником, і тоді зможе брати участь у жертві Христа.** Тому він завжди живе тільки сьогоднішнім. Разом із Павлом він може сказати: «Вірне це слово, і гідне всякого прийняття, що Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то я» (1 Тим. 1:15). «А щодо мене, то нехай нічим не хвалюся, хіба тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа, що ним розп'ятий світ для мене, а я для світу» (Гал. 6:14). (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 4 травня, 1893 р.)

Впевненість у Богові

Ви були й залишаєтеся вдячними за те, що у вас є впевненість у Богові. Це добре, адже це велика річ, коли сумніви і непевненість зникають, а довіра до Бога утверджується в розумі і серці. Тож за те, що ви маєте таку впевненість у Богові, справді варто дякувати.

Але є і щось більше, за що можна бути вдячним, – це те, що Бог має довіру до вас.

Дійсно, саме впевненість Бога в нас є підставою для нашої впевненості в Ньому.

Тільки подумайте, ким ми були: народом, обтяженим беззаконнями, відчуженим від Бога і ворогом у своїй свідомості, який чинить зло. І все ж, коли ми були такими, Бог навмисно вклав у нас усе, що мав, – велику «ціну», Свого дорогого Сина, в Якому мешкає вся повнота Божа. Це дивовижний прояв довіри.

Він мав таку довіру до нас, що вклав у нас – чужинців і ворогів – усе, що мав, і все, чим Він є, навіть Себе, очікуючи, що Його впевненість у нас знищить відчуження, зруйнує ворожнечу й здобуде нашу довіру до Нього.

І ця доволі нерозсудлива Його впевненість у нас справді привела нас від відчуження та ворожнечі до впевненості в Ньому. Це єдине, що коли-небудь робило або могло зробити нас такими. Таким чином, Його довіра до нас є підставою для нашої довіри Йому.

І в такий спосіб утверджується й ілюструється Божественний принцип, згідно з яким упевненість породжує упевненість; дійсно, упевненість до такої міри, що здається нерозважливістю, породить упевненість навіть у тому, що здається нерозважливістю; бо жодна людина не може чесно та серйозно споглядати дивовижну упевненість, яку Бог проявив до нас, не здобувши упевненості в Богові, яка є досконалою безоглядною довірою; довірою, що є твердою та непохитною у всіх негараздах: пожежі, повені, стражданні, переслідуванні, самій смерті, – які тільки можна пізнати в цьому світі...

Дивовижний прояв упевненості Господа не обмежився тільки тим, щоб завоювати нашу упевненість у Ньому; **але коли ми здобули упевненість у Ньому, Він довірився нам, щоб ми зберегли Його власну честь у цьому світі. Він не залишився тут особисто, щоб захищати Свою честь і Свій характер.** Ні, Він пішов зі світу і залишив тут замість Себе Своїх учнів, повністю довіривши їм охорону Своєї честі та Свого характеру, «як Отець послав Мене, і Я вас

посилаю» (Івана 20:21). **Чи залишаєтесь ви вірними цій довірі, чи ви зраджуєте Його безмежну впевненість?**

Так, для нас мати довіру до Бога – це справді велика справа, але великим понад усяку міру є те, що Бог має довіру до нас – і яку довіру! Нехай ця досконала нестримана довіра Бога до нас утримає нас від того, щоб ми не виявилися байдужими до цієї довіри і ніколи не зраджували її. (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 4 січня, 1898 р.)

Воскресіння Христа як факт

Якщо взяти простий історичний факт, то немає нічого більш достовірного, ніж факт воскресіння Христа. Він був добре відомий усім людям, які жили в той час. Коли апостоли виступали перед юдеями, вони говорили про воскресіння Ісуса як про щось, що не потрібно було доводити, але про що всі були добре обізнані. Коли Павло постав перед Фестом і царем Агрипою й розповів про воскресіння Христа, Фест спробував віджартуватися, але апостол відповів, що він не божевільний, а говорить правдиві й тверезі слова, а потім додав: «Цар бо знає про це, до нього з відвагою я й промовляю. Бо не гадаю я, щоб із цього щобудь сховалось від нього, бо не в закутку діялось це» (Дії 26:26).

Справа в тому, що юдеї ніколи не сумнівалися в тому, що Ісус воскрес із мертвих після розп'яття. Про це свідчать їхні дії після воскресіння. Ангел зійшов із небес і відвалив камінь від гробу. Перед сліпучим світлом його лику вартові впали на землю як мертві. Тоді Ісус вийшов і зустрів Своїх учнів, які пішли розповісти про це іншим братам. «Коли ж вони йшли, ось дехто зо сторожі до міста прийшли та й первосвященикам розповіли все, що сталось. І, зібравшись зо старшими, вони врадили раду, і дали сторожі чимало срібняків, і сказали: Розповідайте: Його учні вночі прибули, і вкрали Його, як ми спали. Як почує ж намісник про це, то його ми переконаємо, і від клопоту визволимо вас» (Матв. 28:11-14).

Хто, знаючи хоч щось про римську дисципліну, повірить у таку історію? Який римський солдат наважився б зізнатися, що спав на варті, якби це справді було так? З першого погляду ця історія була абсурдною хоча, незважаючи на вірну смерть, яка завжди слідує за виявленням, один солдат іноді спить на варті, **неможливо, щоб уся варта заснула одночасно.** Але історія, яку розповіли підкуплені римські вартові, сама по собі була найкращим її спростуванням. **Сам факт, що їх не стратили, хоча вони сказали, що заснули на варті й дозволили вкрати тіло Христа, свідчить про те, що ніхто не повірив у цю історію.** Ті самі засоби, які використовувалися для дискредитації воскресіння Христа, підтвердили його істинність. (Е. Дж. Ваггонер, *The Present Truth*, 4 травня, 1893 р.)

Важливість воскресіння

Свідчити про воскресіння Христа було єдиною справою апостолів та їхніх співпрацівників. Найбільш повно це видно з розповіді про справу Павла, яку Фест передав Агріппі. Розповівши про бажання юдеїв провести суд над Павлом і про свою вимогу, щоб вони виступили проти нього у звичайному порядку, він сказав, що коли прийшли обвинувачі, то «не вказали вини ані жадної з тих, яких я сподівався. Та мали вони проти нього якісь суперечки про власне своє марновірство, і про якогось Ісуса померлого, про Якого Павло твердив, що живий Він» (Дії 25:18, 19). **У цьому полягала суть справи. Юдеї говорили, що Ісус мертвий, а Павло стверджував, що Він живий.** Для розуму язичницького правителя це здавалося найбезглуздішою, дріб'язковою суперечкою. Яка різниця для нього чи для когось іншого, живий Ісус чи мертвий?

Але **язичницький правитель не знав, що це просте питання було найважливішим у світі**, що від нього залежало все, навіть доля всього світу. Адже коли апостоли й учні проповідували, вони не говорили про воскресіння Ісуса як про простий історичний факт, але зупинялися на результатах цієї події. Юдейських начальників обурило те, що вони «звіщують в Ісусі воскресіння з мертвих» (Дії 4:2). **Без воскресіння Ісуса не може бути життя для людини.** Апостол Павло говорить про це так: «Коли ж про Христа проповідується, що воскрес Він із мертвих, як же дехто між вами говорять, що немає воскресення мертвих? Як немає ж воскресення мертвих, то й Христос не воскрес! коли ж бо Христос не воскрес, то проповідь наша даремна, даремна також віра ваша! Ми знайшлися б тоді неправдивими свідками Божими, бо про Бога ми свідчили, що воскресив Він Христа, Якого Він не воскресив, якщо не воскресають померлі. Бо як мертві не воскресають, то й Христос не воскрес! Коли ж бо Христос не воскрес, тоді віра ваша даремна, ви в своїх ще гріхах, тоді то загинули й ті, що в Христі упокоїлись! Коли ми надіємося на Христа тільки в цьому житті, то ми найнещасніші від усіх людей! Та нині Христос воскрес із мертвих, первісток серед покійних» (1 Кор. 15:12-20). **Вся наша надія ґрунтується на факті воскресіння Ісуса Христа.** Так, апостол Петро благословляє Бога за те, що Він віродив «нас до живої надії через воскресення з мертвих Ісуса Христа» (1 Петра 1:3).

Зверніть увагу, що в міркуваннях Павла про воскресіння говориться не тільки про те, що якщо Христос не воскрес, то ті, хто помер у Ньому, загинуть, а й про те, що «ви в своїх ще гріхах». Воскресіння Ісуса гарантує

воскресіння людей із мертвих тільки тому, що воно приносить прощення гріхів. Надія на воскресіння – це просто надія, яка приходить від праведності, здобутої через віру в Христа, «що був виданий за наші гріхи, і воскрес для виправдання нашого» (Римл. 4:25). Апостол Петро пов’язує «живу надію», до якої Бог віродив нас воскресінням Ісуса Христа з мертвих, з тим фактом, що ми зберігаємося «силою Божою через віру на спасіння» (1 Петра 1:5). (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 4 травня, 1893 р.)

Сила воскресіння

Бажання апостола Павла виражене в словах: «Тож усе я вважаю за втрату ради переважного познання Христа Ісуса, мого Господа, що я ради Нього відмовився всього, і вважаю все за сміття, щоб придбати Христа, щоб знайтися в Нім не з власною праведністю, яка від Закону, але з тією, що з віри в Христа, праведністю від Бога за вірою, щоб пізнати Його й силу Його воскресення, та участь у муках Його, уподоблюючись Його смерті» (Филп. 3:8-10). І у своїй молитві за нас він бажав, «щоб Бог Господа нашого Ісуса Христа, Отець слави, дав вам Духа премудрости та відкриття для пізнання Його, просвітив очі вашого серця, щоб ви зрозуміли, до якої надії Він вас закликає, і який багатий Його славний спадок у святих, і яка безмірна велич Його сили в нас, що віруємо за виявленням потужної сили Його, яку виявив Він у Христі, воскресивши із мертвих Його, і посадивши на небі праворуч Себе» (Ефес. 1:17-20).

Сила Христа – це сила воскресіння. Павло заявляє, що він покликаний Богом до Євангелія Божого «про Сина Свого, що тілом був із насіння Давидового, і об'явився Сином Божим у силі, за духом святости, через воскресення з мертвих, про Ісуса Христа, Господа нашого» (Римл. 1:3, 4). Христос був оживлений Духом, «хоч умертвлений тілом, але Духом оживлений» (1 Петра 3:18); а **Дух має силу давати життя, тому що він – Дух святости**, «але дух живий через праведність» (Римл. 8:10). **Життя й праведність ідентичні**, як ми дізнаємося з Римл. 8:6: «Думка духовна життя та мир»; а також із Гал. 3:21, де йдеться про те, що якби було дано закон, який міг би дати життя, то праведність прийшла б через нього: «Якби бо був даний Закон, що він міг оживляти, то праведність справді була б від Закону» (Гал. 3:21). Отже, **Дух Божий дає життя мертвим, бо Він дає грішникам праведність.**

Щоб зрозуміти, що саме цього слід навчитися з воскресіння Христа, прочитайте ще раз цитату з 1-го розділу Послання до ефесян, а потім перейдіть до 2-го розділу: «І вас, що мертві були через ваші провини й гріхи, в яких ви колись проживали за звичаєм віку цього, за волею князя, що панує в повітрі, духа, що працює тепер у неслухняних, між якими й усі ми проживали колись у пожадливостях нашого тіла, як чинили волю тіла й думок, і з природи були дітьми гніву, як і інші, Бог же, багатий на милосердя, через Свою превелику любов, що нею Він нас полюбив, і нас, що мертві були через прогріхи, оживив разом із Христом, спасені ви благодаттю, і разом із Ним воскресив, і разом із Ним посадив на небесних місцях у Христі Ісусі» (Ефес. 2:1-6). Тому **ми пізнаємо силу воскресіння Христа тільки через переживання тієї ж сили в прощенні гріхів**

і в перемозі над гріхом. Таким чином, ми вже зараз беремо участь у воскресінні Христа, і це є запорукою майбутнього воскресіння при Його приході.

Те ж саме читайте в Посланні до колосян: «І ви маєте в Нім повноту, а Він Голова всякої влади й начальства. Ви в Ньому були й обрізані нерукотворним обрізанням, скинувши людське тіло гріховне в Христовім обрізанні. Ви були з Ним поховані у хрищенні, у Ньому ви й разом воскресли через віру в силу Бога, що Він з мертвих Його воскресив. І вас, **що мертві були в гріхах та в необрізанні вашого тіла, Він оживив разом із Ним, протистивши усі гріхи**» (Колос. 2:10-13). **Усі вони говорять про одне й те саме: прощення гріхів приходить через воскресіння Христа, але не як історичну подію, що сталася вісімнадцять сотень років тому (ред.: на момент написання статті), а як теперішнє, яке ми маємо пережити з Ним кожного дня.** Таким чином, ми бачимо, що воскресіння Христа має бути головною темою християнської проповіді і зараз, як і за часів апостолів. Ми повинні нагадувати про нього не формальним дотриманням дня раз на рік, що ніколи не було заповідано, але щоденним переживанням цього процесу. (Е. Дж. Вагнер, The Present Truth, 4 травня, 1893 р.)

Свідки воскресіння

Ми, так само як і апостоли, можемо бути свідками воскресіння Христа. Бо ми повинні бути свідками так само, як і вони. Свідок – це той, хто розповідає про те, що знає, якщо він справжній свідок. В іншому разі його свідчення марне. **Він має свідчити не про те, що йому сказали, а про те, у чому він сам упевнився на власному досвіді.** Якщо тільки одна людина знає певну річ з власного досвіду і розповідає про це дюжині інших людей, а потім усі тринадцять приходять до суду й свідчать про цей факт, то свідків буде не тринадцять, а тільки один. **Одна людина просто повторила своє свідчення тринадцять разів.** Свідчення дванадцяти осіб, які повторили те, що їм було сказано, нітрохи не сильніше. Їм, можливо, краще було б мовчати. Так і зі свідками воскресіння Христа. Той, хто розповідає про це зі слів інших, не є свідком, і йому краще нічого не говорити про це. Якщо на нього сильно натиснути, він зможе сказати тільки те, що хтось йому це сказав.

Але чи може хто-небудь у наші дні засвідчити про воскресіння Христа так, як це вимагається в земних судах? Безумовно, що так. Чи можна вважати, що Бог вимагає від Своїх свідків менше правдивості, ніж земні судді від тих, хто постає перед ними? Ні в якому разі. Як вони можуть давати таке свідчення? Просто знаючи Христа і силу Його воскресіння. Питання в тому, чи живий Ісус, чи Він ще мертвий? Усі знають, що Він помер. Чи переконані ми, що Він знову живий? З великою впевненістю. **Досвід апостола Павла може бути досвідом кожного.** Юдеї говорили, що Христос мертвий, а Павло стверджував, що Він живий. З цього приводу вони постали перед судом. Як Павло доводить, що Христос живий? Ось так: **«Я розп'ятий з Христом. І живу вже не я, а Христос проживає в мені» (Гал. 2:19, 20).** Цього достатньо. **Це найкраще свідчення, яке можна дати в будь-якому суді. Кажуть, що Він помер. Я кажу, що Він живий. Запитують: «Звідки ви знаєте?» І я відповідаю: «Він живе в моєму будинку і є моїм постійним супутником».** Це і є сьогоденне свідчення світові про те, що Христос воскрес із мертвих. Тільки це свідчення може переконати невіруючих.

Отже, надія християн – це впевненість, а не сумнів. Якщо вони знають, що Христос воскрес, то точно так само знають, що і вони воскреснуть із мертвих. Таким чином, Христос через Євангеліє пролив світло на життя й безсмертя. Євангеліє сповіщає про Христа як про воскреслого Спасителя, Який живий на віки віків. Його життя проявляється в смертній плоті тих, хто вірить у Нього. Вони переходять від смерті до життя з Ним. Проте вони смертні. Спати в могилі – їхня доля, якщо тільки прихід Господа не завадить цьому. **Але оскільки вони живуть**

вірою, а не баченням, то міцно тримаються своєї віри. Тож, не сплять вони чи сплять, їхнє життя приховане з Христом у Бозі. Дух Божий, Який їм даний, – це їхнє життя й впевненість у безсмерті. Життя належить їм зараз, але безсмертя буде дароване лише з приходом Господа.

«Ось кажу я вам таємницю: не всі ми заснемо, та всі перемінимось, раптом, як оком змигнути, при останній сурмі: бо засурмить вона і мертві воскреснуть, а ми перемінимось!... Мусить бо тлінне оце зодягнутись в нетління, а смертне оце зодягтися в безсмертя» (1 Кор. 15:51-53). «Коли бо ми віруємо, що Ісус був умер і воскрес, так і покійних через Ісуса приведе Бог із Ним. Бо це ми вам кажемо словом Господнім, що ми, хто живе, хто полишений до приходу Господнього, ми не попередимо покійних. Сам бо Господь із наказом, при голосі Архангола та при Божій сурмі зійде з неба, і перше воскреснуть умерлі в Христі, потім ми, що живемо й zostались, будемо схоплені разом із ними на хмарах на зустріч Господню на повітрі, і так завсіди будемо з Господом» (1 Сол. 4:14-17). (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 4 травня, 1893 р.)

Це наша молитва

«По мові оцій Ісус очі Свої звів до неба й промовив: Прийшла, Отче, година, прослав Сина Свого, щоб і Син Твій прославив Тебе» (Івана 17:1).

Ця Його молитва може бути і нашою. Так, ця молитва має бути нашою, як і Його. Це наша частка – прославляти Бога так само, як це робив Він. Але ми не можемо прославити Бога, не молячись і не живучи цією молитвою.

Дослідімо Слово і побачимо, що кожне слово молитви в цьому вірші справді належить нам і що ми не тільки можемо, а й повинні використовувати це слово як своє власне.

По-перше, Він каже: «Отче». Хіба ми не повинні казати «Отче»? Хіба Він не наш Отець? Хіба не правда, що ми взяли «Духа синівства, що через Нього кличемо: Авва, Отче»? (Римл. 8:15) Отже, більша частина цієї молитви, безсумнівно, належить нам.

«Прийшла година». Яка година? Година «прослав Сина Свого». А хіба ми не Його діти? Багатьом, хто увірував у Нього, «владу дало дітьми Божими стати» (Івана 1:12). Ви вірите в Його ім'я. Він дав вам владу стати синами Божими, бо «ви всі сини Божі через віру в Христа Ісуса» (Гал. 3:26). І «подивіться, яку любов дав нам Отець, щоб ми були дітьми Божими» (1 Івана 3:1). Отже, «улюблені, ми тепер Божі діти» (1 Івана 3:2), і наш Отець любить нас так само, як любить Свого Сина. У Нього немає улюбленців серед Своїх дітей. Він любить нас усіх однаково, і те, що належить Одному, належить усім разом.

Ці слова молитви, «прослав Сина Свого», – наша молитва, як і молитва Ісуса. І хіба не правда, що «прийшла година», коли Він має прославити нас? У відповідь на це прочитаймо слово, яке протягом кількох років ми читаємо з особливим наголосом: «Уставай, світися, Єрусалиме, бо прийшло твоє світло, а слава Господня над тобою засяла! Бо темрява землю вкриває, а морок народи, та сяє Господь над тобою, і слава Його над тобою з'являється!» (Ісаї 60:1, 2).

Це слово належить нам тільки зараз. Бог дав його нам саме зараз. Тому, безумовно, правильно, що «прийшла година», коли Він має прославити нас. Тому кожен із нас може щиро й по-справжньому молитися цією молитвою, кожним її словом: «Прийшла, Отче, година, прослав Сина Свого».

Але чому Ісус просив і ми просимо, щоб Отець прославив нас? «Щоб і Син Твій прославив Тебе» (Івана 17:1). Ми повинні прославляти Бога. Ми були створені, щоб прославляти Бога. Сама мета нашого існування полягає в тому, щоб ми прославляли Бога. **Але це слово ясно показує, що ми не можемо прославити Його, якщо Він спершу не прославить нас:** «Прослав Сина Свого, щоб і Син Твій прославив Тебе».

Ви хотіли прославити Бога й сумували через те, що вам це не вдалося. Але це сталося тому, **що ви намагалися прославити Його перш, ніж Він прославив вас.** Ви хотіли прославити Бога в усьому і були розчаровані тим, що в багатьох речах зазнали невдачі. Але нехай Бог прославить вас у всьому, тоді ви зможете прославити Його у всьому. Хіба ви не бачите, як сильно вам потрібно щодня і завжди молитися цією молитвою? Не нехуйте ж ніколи молитвою: «Прийшла, Отче, година, прослав Сина Свого, щоб і Син Твій прославив Тебе».

Це істина, що Він повинен прославити нас, щоб ми прославили Його, бо якщо Він спершу не прославить нас, ми не зможемо прославити Його. Але тепер виникає питання: як Він прославляє нас? **Коли ми знаємо, як Він прославляє нас, ми знаємо, як прославляти Його.**

Як же Він прославляє нас? Прочитайте: «І тепер прослав, Отче, Мене Сам у Себе» (Івана 17:5). Ось як Він прославляє нас: Він робить це Своїм власним Я. Він віддає Себе нам. Він віддав Себе всьому світу і за весь світ, щоб весь світ міг прославити Його й таким чином відповідати меті свого творіння. **Якби Він не прославив світ Своїм власним Я (Самим Собою), якби Він не віддав Себе світові, то світ або будь-хто у світі назавжди втратив би можливість прославити Бога.** Але оскільки Бог прославив світ Своїм власним Я (Самим Собою), оскільки Він віддав Себе світові, то прославляти Бога не тільки можливо для кожного, а й є благословенним привілеєм кожного.

Тому, оскільки Він прославляє нас Самим Собою, віддавши Самого Себе, кожен з нас повинен прийняти Його «Я» (Його Самого), щоб Він міг прославити нас Самим Собою. **Тоді, прийнявши Його і прославившись Ним, ми зможемо прославити Його.**

І як же Він прославляє нас? Своїм власним Я (Самим Собою). Тоді як же ми прославимо Його? Його власними силами. Скільки Себе Він віддав і скільки знадобилося для прославлення світу, щоб світ міг дійсно прославити Його? «Тілесно... вся повнота Божества» (Колос. 2:9).

Скільки ж ми повинні віддати, скільки від нас вимагається, щоб прославити Його? Усе, усе, що в нас є, – дух, душу й тіло.

Він повністю віддав Себе людству, щоб люди могли робити з Ним усе, що забажають. Ми повинні віддати себе, повністю відмовитися від себе для Бога, щоб Він міг робити з нами те, що забажає.

І яка різниця! **Коли Він віддав Себе людям, вони Його розп'яли; але, коли люди віддають себе Йому, Він їх спасє.** Але Бог віддав Себе людям, навіть був розп'ятий ними, щоб прославити їх, щоб потім вони прославили Його. То невже ви не можете залишити все, віддати себе Богові, щоб бути врятованими Ним, щоб прославити Його? **Прийміть же зараз Його жертву, Його відмову від Себе заради вас, щоб Він міг прославити вас Своїм власним Я (Самим Собою).** Тоді ви зможете віддати себе Йому, і ви неодмінно прославите Його. Прийміть Його жертву заради вас завжди і в усьому, щоб Він прославив вас, тоді ви

зможете, ви будете раді віддати себе Йому завжди і в усьому, і ви неодмінно прославите Його завжди і в усьому.

Тому ця молитва, звичайно, і наша. Благословіть Господа! Нехай же кожна душа молиться зараз і завжди: «Прийшла, Отче, година, прослав Сина Свого, щоб і Син Твій прославив Тебе... І тепер прослав, Отче, мене Самим Собою», щоб і я прославив Тебе самим собою. Амінь. І весь народ нехай скаже: «Амінь».
(А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 4 січня, 1898 р.)

Суттєве та несуттєве

Дуже часто люди вважають, що істина буває двох видів – суттєва і несуттєва, важлива і неважлива. Це велика помилка. Уся істина єдина і не може бути поділена на класи. Усі пункти істини рівнозначні. Істина – від Бога, бо Ісус Христос, Якого Він послав, є істина. Але багатства Христа неможливо дослідити. Він нескінченний, тому й істина нескінченна. Але нескінченності не можна порівнювати. Принаймні для людського розуму всі нескінченності рівні. **Тому єдине, що необхідно визначити, – це істина чи ні.**

У досконалій машині найменший гвинтик так само важливий і необхідний, як і найбільший вал, з тієї причини, що без гвинтика вал був би марний. Так і в досконалому Божому Слові найменша деталь так само важлива, як і те, що називають великими істинами. **Бог не витрачає Свій час на несуттєві речі.** Він не говорить про те, що не має значення. «Кожне Боже слово очищене, щит Він для тих, хто в Нім пристановище має. До слів Його не додавай, щоб тебе не скартав Він, і щоб неправдомовцем не став ти» (Прип. 30:5, 6). (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 4 травня, 1893 р.)

Формалізм у релігії та вавилонський полон

«За третього року царювання Йоякіма, Юдиного царя, прийшов Навуходоносор, цар вавилонський, до Єрусалиму, та й обліг його. І дав Господь в його руку Йоякіма, Юдиного царя, та частину посуду Божого дому, і він віправив їх до краю вавилонського, до дому свого бога, а посуд відправив до скарбничного дому свого бога» (Дан. 1:1, 2).

Господь не бажав, щоб вавилонський цар або будь-хто інший брав в облогу Єрусалим. Господь не бажав, щоб цар Йоякім потрапив у полон до Навуходоносора. Господь не бажав, щоб священні посудини Його святого дому були забрані царем-ідолопоклонником і покладені як знаки перемоги в домі фальшивого бога. Тому нам слід вивчити причини цих небажаних наслідків. Це буде корисно й для того, щоб ми могли краще зрозуміти справжню суть книги пророка Даниїла.

Господь послав Своїх пророків, і особливо пророка Єремію, з посланнями любові, порадами та застереженнями, щоб врятувати Юдею та Єрусалим від того, що на них обрушилося. **Те, що обрушилося на них, було лише неминучим результатом причин, від яких Господь щиро намагався їх врятувати.** І таких причин було кілька, які виділяються так ясно, що їх легко відрізнити.

Першою з них і найстрашнішою був формалізм у релігії. Господь призначив у служінні Богові безліч форм і церемоній як засіб вираження релігії, яка повинна була оселитися в серці. **І коли ця релігія не перебувала в серці по-справжньому, усі форми й церемонії, незважаючи на те, що їх призначив Сам Господь, були лише безглуздом і порожнім звуком.** Однак саме таку позицію займали цар і величезна маса народу. Для них усім була форма релігії і нічим релігія серця, яка одна могла надати сенс і благодать цим формам.

Тому у повсякденному житті проявлялися всілякі беззаконня, хоча в той же час люди були надзвичайно ревними у виконанні всіх форм релігії. Коли ж посланець Господа докоряв їм за їхні беззаконня, вони все заперечували, прикриваючись ретельним виконанням форм. А оскільки храм Господній був великим центром усіх поклонінь і всіх форм, вони зробили його цитаделлю свого формального захисту від докорів Господа в їхньому глибокому нечесті.

Коли Господь через пророка сказав їм, що їхнє нечестиве життя неодмінно призведе до руйнування міста й храму та до їхнього полону, вони закричали: «Що?! Господь зруйнує Свій власний храм, у якому й зараз мешкає свята Шекіна! Святий дім, який був побудований під Його керівництвом і який при посвяченні великим Соломоном був прийнятий Ним

повним наповненям Своєї слави! Годі! Геть такі пророцтва і таких пророків! «Храм Господній, храм Господній, храм Господній отут!»»

Але Єремія отримав від Господа повеління піти та встати біля самих воріт храму й проголосити «там слово оце»: «Послухайте слово Господнє, ввесь Юдо, що ходите брамами цими вклоняться Господу. Так говорить Господь Саваот, Бог Ізраїлів: Поправте дороги свої й свої вчинки, й Я зроблю, що ви житимете на цім місці! Не надійтесь собі на слова неправдиві, щоб казати: Храм Господній, храм Господній, храм Господній отут!» (Єрем. 7:2-4).

«Ось собі ви надієтеся на слова неправдиві, які не допоможуть: Чи ви будете красти, вбивати й перелюб чинити, і присягати фальшиво, й кадити Ваалові, і ходити за іншими богами, яких ви не знаєте, а потім ви прийдете й станете перед обличчям Моїм у цім домі, що зветься Ім'ям Моїм, і скажете: Урятовані ми, щоб чинити гидоти всі ці? Чи вертепом розбійників став оцей дім, що Ім'я Моє кличеться в ньому, на ваших очах? І Я оце бачу, говорить Господь...» (вірші 8-11).

«Бо підіть но до місця Мого, що в Шіло, де Я спочатку вчинив був перебування для Ймення Свого, і побачите, що вчинив Я йому через лукавство Мого народу Ізраїлевого... Тепер же за те, що ви робите всі оці вчинки, говорить Господь, і що Я говорив був до вас, промовляючи пильно, але ви не слухали, і кликав Я вас, та ви не відказали, то зроблю цьому домові, що кликалось в ньому Ім'я Моє, що на нього надіетесь ви, і місцю цьому, що Я дав його вам та вашим батькам, так само, як Я був зробив для Шіло, і відкину Я вас від обличчя Свого, як відкинув усіх ваших братів, усе насіння Єфремове!» (вірші 12-15).

Але навіть попри все це, Господь благав їх і обіцяв: «Бо якщо ви насправді поправите ваші дороги та ваші діла, якщо один одному будете справді чинити справедливо, не будете тиснути чужинця, сироту та вдову, не будете лити невинної крові на місці цьому, і за іншими богами вслід не підете собі на біду, то зроблю, що ви пробуватимете на цім місці, у Краю, що його дав Я вашим батькам відвіку навіки!» (Єрем. 7:5-7).

Але вони не змінили своїх шляхів. Вони не припинили свого нечестя. Вони не повірили Господу. Тому прийшов неминучий результат: їхнє нечестя стало настільки великим, що земля не змогла їх витримати; їхнє місто перетворилося на купу руїн, храм був повністю зруйнований, самі вони були забрані в полон або вбиті, а їхня земля залишилася спустошеною.

Тепер цей самий стан формалізму в релігії оголошено в Слові як важливу характеристику останніх днів. Читайте: «Знай же ти це, що останніми днями настануть тяжкі часи. Будуть бо люди тоді самолюбні, грошолобні, зарозумілі, горді, богозневажники, батькам неслухняні, невдячні, непобожні, нелюбовні, запеклі, осудливі, нестримливі, жорстокі, ненависники добра, зрадники, нахабні, бундючні, що більше люблять розкоші, аніж люблять Бога, вони мають вигляд благочестя, але сили його відреклися. Відвертайсь від таких!» (2 Тим. 3:1-5).

В останні дні люди також збільшуватимуть форми релігії і посилюватимуть свою прихильність до них, у той час як у своєму нечестивому житті вони, як «люди лихі та дурисвіти матимуть успіх у злому, зводячи й зведені бувши» (2 Тим. 3:13). І так триватиме доти, доки страшний полон смерті від меча, голоду й морової виразки не забере всю безліч людей, і вся земля залишиться пустельною, без єдиного мешканця (2 Сол. 1:7-10; Об'явл. 19:11-21; Єрем. 4:23-29).

Таким чином, очевидно, що зла практика, яка призвела до руйнування Єрусалима і спустошення всієї землі, використовується Господом і записана в Його книзі для настанови і застереження людей в останні дні. А книга пророка Даниїла, написана спеціально для останніх днів, – це книга Божественних принципів, які, якщо їх приймуть усі, врятують світ від руйнування, що прийшло на Юдею та Єрусалим. **І навіть якщо ці Божественні принципи будуть відкинуті багатьма, що призведе до великої руйнації, все ж кожна людина, яка прийме ці принципи й застосує у своєму житті, безсумнівно, буде врятована у великий день, «коли башти попадають» (Ісаї 30:25).** (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 11 січня, 1898 р.)

Терпіти християнство чи любити й насолоджуватися ним?

Чи справді вам до душі християнство, чи насолоджуєтеся ви ним, чи тільки терпите його?

Це справді важливе питання, у ньому є щось більше, ніж може здатися на перший погляд.

Справді, ми зустрічали багатьох людей, які сповідують християнство і які, відповідаючи на це запитання, були змушені чесно визнати, що вони терплять його, а не насолоджуються ним.

Як же йдуть справи у вас?

Щоб у вас була можливість поглянути на це питання так, як воно є насправді, і по-справжньому відповісти на нього самому собі, ми наводимо тут два слова з їхніми визначеннями:

ТЕРПТИ – протриматися або вистояти; бути терплячими; терпіти, не опускаючись і не здаючись, не нарікаючи й не опираючись; змиритися.

НАСОЛОДА, РАДІСТЬ – відчувати або сприймати з радістю чи задоволенням; одержувати насолоду або задоволення від володіння чи досвіду; одержувати задоволення від зв'язку з чимось або від спостереження за чим-небудь; одержувати задоволення від перебування з ким-небудь або в чим-небудь. Радість – це палке щастя, що виникає від теперішнього або очікуваного блага; радісне задоволення; бадьорість духу; захоплення.

То чи насолоджуєтеся ви християнством, чи тільки терпите його?
(А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 18 січня, 1898 р.)

Причини вавилонського полону

За днів Йоякіма, царя Юдейського, формалізм настільки утвердився як у житті царя, так і в народі, що неминучим було процвітання всіляких злих звичаїв.

Форми не в змозі виправити життя. Ніякі форми не в змозі утримати людей від зла, яке закладено в людській природі. Ніщо, крім сили Божої, не може цього зробити, а сила Божа може прийти до людей і перебувати в них тільки через живу, особисту віру. Лише вона може очистити серце й реформувати життя. Його можна реформувати, тільки почавши й закінчивши серцем, з якого «походить життя» (Прип. 4:23). Очистіть джерело, і потоки, що виходять із нього, неминуче стануть чистими, бо «солодка вода не тече з солонця» (Якова 3:12). **Так само, коли серце очищене, а життя наділене силою, живою вірою в Христа, благодать дається всім формам релігії, і Господь шанується та прославляється в поклонінні, що здійснюється таким чином.**

Основне беззаконня в житті царя й народу в дні Йоякіма можна розділити на кілька частин. Поряд із загальним беззаконням убивств, перелюбства, крадіжок, неправдивих свідчень і всіх супутніх ідолопоклонству явищ, існувало:

1. Гноблення й несправедливість: «Отак промовляє Господь: Судить вранці суд і рятуйте грабованого від руки переслідника, щоб не вийшла, немов той огонь, Моя лютя, і вона запалає за зло ваших учинків, і не буде кому погасити». (Єрем. 21:12). «Так говорить Господь: Чинить правосуддя та правду, і рятуйте грабованого від руки гнобителя, чужинця ж, сироту та вдову не гноб'їть, не грабуйте, і крові невинної не проливайте на місці цьому» (Єрем. 22:3). «Якщо один одному будете справді чинити справедливо... не будете тиснути чужинця, сироту та вдову... то зроблю, що ви пробуватимете на цім місці» (Єрем. 7:5-7).

2. Гноблення й обман робітника в його заробітній платі, тоді як цар та його наближені у своєму багатстві розкошували: «Горе тому, хто несправедливістю дїм свій будує, а верхні кімнати безправ'ям, хто каже своєму ближньому працювати даремно, і платні його йому не дає, що говорить: Збудую собі дїм великий, і верхні кімнати широкі! І вікна собі повирубує, й криє кедриною, і малює червоною фарбою» (Єрем. 22:13, 14).

3. Зневага до бідних: «Чи ти зацарюєш тому, що в кедрах ти мешкаєш? Чи ж твій батько не їв та не пив? І коли правосуддя та правду чинив він, тоді було добре йому, він розсуджував справу нужденного й бідного, й тоді добре було! Чи не це Мене знати? говорить Господь. Хіба твої очі та серце твоє не обернені тільки на користь свою, та щоб проливати кров невинну, і щоб гніт та насилля чинити?» (вірші 15-17).

4. Нехтування суботою: «Так говорить Господь: Стережіться за душі свої, і не носіть тягару за суботнього дня, і не носіть його брамами Єрусалиму. І не носіть тягару з домів ваших суботнього дня, і жодної праці робити не будете, і день суботній освятите, як Я вашим батькам наказав був... І буде, якщо Мене справді ви будете слухатись, каже Господь, щоб тягару не носити в брами міста цього за суботнього дня, і щоб освятити день суботній, і щоб жодної праці в цей день не робити, то ходитимуть брамами міста цього царі та князі, що будуть сидіти на троні Давидовім, що їздити будуть колесницями й кіньми, вони й їхні правителі, юдеї та мешканці Єрусалиму, і це місто стоятиме вічно... А якщо ви Мене не послухаетесь, щоб святити день суботній і щоб тягару не носити, і щоб брамами Єрусалиму суботнього дня не ходити, то огонь підпалу в їхніх брамах, і він поїсть єрусалимські палати, і не погасне!» (Єрем. 17:21-27).

5. Поклоніння сонцю: у 8 розділі книги пророка Єзекіїля записано, що він бачив у Єрусалимі, навіть у святому храмі, коли він був перенесений туди у видіннях з місця свого полону.

Спочатку він побачив «ідола, що викликає заздрість» біля самого входу брами жертівника.

Потім в одній з кімнат храмового двору побачив «усякий вид плазуна та огидливої звірини, і всякі божки Ізраїлевого дому, накреслені на стіні навколо кругом» (вірш 10), і «сімдесят чоловіка зо старших Ізраїлевого дому» (вірш 11), кожен з яких тримав у руці кадило, приносячи пахощі.

Далі він побачив біля «входу до брами Господнього дому що на півночі, аж ось там сидять жінки, що оплакували Таммуза» (вірш 14).

Після всього цього Господь сказав йому: «Ти знову побачиш гидоти ще більші від цих. І Він запровадив мене до внутрішнього подвір'я Господнього дому. Аж ось при вході до Господнього храму, між притвором та між жертівником, було біля двадцяти й п'яти чоловіка: спини їхні до Господнього храму, а їхні обличчя на схід, і вони кланялися до сходу, до сонця» (вірші 15-16).

6. Зневага до слова Господнього в порадах і застереженнях. Сам цар Йояким зі своїми князями та радниками переслідував пророка Господнього, поки той, рятуючись від їхніх рук, не втік до Єгипту. Але цар послав за ним навіть до Єгипту, змусив його повернутися, а потім убив його. Вони також переслідували Єремію та погрожували йому смертю. Свідectво, яке Господь дав через Єремію, було зачитано перед великим зібранням у храмі. Цар наказав принести його й прочитати. «А цар сидів у зимовому домі, дев'ятого місяця, і перед ним був розпалений коминок. І сталося, коли Єгудій перечитував три чи чотири стовпці, то цар відрізував це писарським ножом та й кидав до огню, що в коминку, аж поки не згорів увесь звій на огні, що в коминку» (Єрем. 36:22, 23).

Тому Господь і порівняв Єрусалим із Содомом, оголосивши, що вони сестри, і сказав: «Як живий Я, говорить Господь Бог, не зробила Содома, сестра твоя, вона та дочки її, як зробила ти та твої дочки! Ось оце була провина твоєї сестри

Содоми: пиха, ситість їжі та преспокійний спокій були в неї та в її дочок, а руки вбогого та бідного вона не зміцняла. І запишались вони, і робили гидоти перед Моїм обличчям. І Я їх відкинув, як побачив оце» (Єзек. 16:48-50).

Після всього цього Єзекіїль побачив у видіннях чоловіка з приладом писаря, який проходив по всьому місту й ставив знаки на чолах людей, що зітхали й плакали над усіма гидотами, які там чинилися. **Шість чоловік слідували за ним зі зброєю в руках, «забиваючи дощенту» всіх, до кого вони приходили**, але не зачепили «кожної людини, що на ній цей знак» (Єзек. 9:1-7).

Усе це має паралель із подіями в останні дні. У релігії панує формалізм (2 Тим. 3:1-4); переважає загальне нечестя (Матв. 24:12; 2 Тим. 3:2-4, 13); практикується гноблення, несправедливість, обман робітника в його заробітній платі, щоб збільшити переповнену скарбницю багатих, які насолоджуються розкішшю (Якова 5:1-8); бідні нехтуються до такої міри, що Бог змушений звернути на них особливу увагу (Луки 14:21-23); нехтується субота (Ісаї 56:1,2; 58:13,14); вшановується сонце у недільний день (Дан. 7:25; Об'явл. 14:9-12); поради та застереження слова Божого щодо всього зла та близької загибелі відкидаються (2 Петра 3:3-7, 10-14; Матв. 24:37-39). Так що знову, дивлячись на все це, Бог змушений прирівняти світ до Содому, а останні дні його – до останніх днів Содому: «Так само, як було за днів Лотових... так буде й того дня, як Син Людський з'явиться... того ж дня, як Лот вийшов із Содому, огонь із сіркою з неба линув, і всіх погубив. Так буде й того дня, як Син Людський з'явиться» (Луки 17:28-30).

Й у зв'язку з усім цим під час загибелі, що насувається, святий пророк з острова Патмос бачив у видіннях небесного посланця, який проходить світом і ставить царську печатку, небесний знак, на рабах Божих (Об'явл. 7:2, 3), а за ним – посланці суду, які винищують усіх, на кому немає цього знака (див. Об'явл. 14:9, 10; 15:1; 16:1-21).

Таким чином, знову і переконливо показано, що нечестя Юди, яке призвело до полону, руйнування міста й храму та спустошення землі, є точним відображенням нечестя світу в останні дні, яке призведе до вічного полону народу та спустошення землі. І ця ситуація з давнини використовується Господом як наочний урок для попередження людей, які живуть в останні дні.

Таким чином, історія часів Даниїла є істиною для сьогодення, а Божественні принципи книги пророка Даниїла дано для того, щоб урятувати людей від нечестя, через яке були прокляті Юда та Єрусалим, зруйновані та спустошені. «Хто читає, нехай розуміє» (Матв. 24:15). (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 18 січня, 1898 р.)

Випадок із совістю

Це сталося майже 2600 років тому в провінції Вавилон. Обставини були такими: за непослух багатьох синів Ізраїлевих Господь допустив, щоб увесь народ був завойований Навуходоносором, царем Вавилонським, і багато хто з них був виведений з Єрусалима до Вавилону.

Навуходоносор був язичницьким царем, і тому за деякий час після завоювання Вавилону він «зробив був золотого боввана, заввишки йому шістдесят ліктів, завширшки йому шість ліктів. Він поставив його в долині Дура в вавилонській окрузі. І цар Навуходоносор послав зібрати сатрапів, заступників, підсатрапів, радників, суддів, вищих урядників та всіх округових володарів, щоб прийшли на посвячення боввана, якого поставив цар Навуходоносор» (Дан. 3:1-2).

Коли всі ці посадові особи царства були зібрані перед бовваном, «оповісник закликав лунким Голосом: До вас говориться, народи, люди та мови! Того часу, коли ви почуєте голос рога, сопілки, гітари, гусел, псалтиря, флейти та всілякого роду музику, падайте й поклоніться золотому бовванові, якого поставив цар Навуходоносор. А той, хто не впаде й не поклониться, тієї хвили буде вкинений до середини палахкотючої огненної печі» (вірші 4-6).

Народ знав, що цар налаштований серйозно, і тому, якими б не були особисті докори сумління у людей щодо поклоніння бовванові, вони приховали їх і принаймні зовні віддали шану золотому ідолу. **Хто з тих, хто вважає, що цивільний уряд має право видавати закони, що стосуються питань релігії, наважиться сказати, що вони вчинили неправильно? Хіба не дадуть їм відповідь, що для миру й порядку в державі необхідно, щоб у питаннях релігії панувала однаковість? А якщо це так, то хто, крім головного правителя держави, може запроваджувати форми релігії?**

Безсумнівно, знайшлися б ті, хто припустив би, що їм не слід кланятися боввану, але їх швидко змусили б замовкнути, запитавши: «Хто ти такий, щоб ставити себе знавцем більшим, ніж усі мудреці цього народу й сам цар?» Дехто міг би навіть згадати заповідь, яка говорить, що ніхто не повинен кланятися витесаним чи вилитим бовванам, але на це їм відповідали: «Якби це було неправильно, невже ви думаєте, що весь народ робив би це? Хіба не було звичаєм майже всього світу протягом століть поклонятися бовванам і зображенням? Хіба не всі наші релігійні вчителі кажуть, що це правильно? Чи не вважаєте ви, що вони знають про ці речі більше, ніж ми, прості люди?» Хто може заперечити такий аргумент?

І тоді інші говорили тим, які сумнівалися: «Ви не зобов'язані поклонятися образу у своєму серці, ви не повинні відчувати до нього благоговіння, але ви

можете схилитися перед ним, підкоряючись наказу царя. Бо відмовитися, то будете кинуті у вогняну піч, а ваша сім'я втратить підтримку. Який сенс фактично здійснювати самогубство?» І таким чином усі докори сумління були придушені.

Та не у всіх, бо у величезному зібранні знайшлися три людини, які не поклонилися бовванові. Тоді деякі халдеї підійшли до царя і, повторивши наказ, сказали: «Є юдейські мужі, яких ти призначив над справами вавилонської округи, Шадрах, Мешах та Авед-Него, ці мужі не звернули на тебе, царю, уваги: богам твоїм не служать, і золотому бовванові, якого ти поставив, не вклоняються» (вірш 12). Ще серйознішим проступком юнаків, з погляду халдеїв, було те, що вони знехтували указом царя, будучи чужинцями. Таку непокору прямому наказу не можна було пробачати, тим більше таким людям.

Тому «Навуходносор у гніві та в лютості наказав привести Шадраха, Мешаха та Авед-Него, і того часу цих людей привели перед царя. Навуходносор заговорив та й сказав їм: Шадраху, Мешаху та Авед-Него, чи це правда, що ви моїм богам не служите, а золотому бовванові, якого я поставив, не вклоняєтесь?» (вірші 13, 14) А потім з доброти свого серця він запропонував їм ще один шанс спокутувати свою провину. Він не став одразу приводити у виконання указ про те, що їх мають спалити. Але якщо на друге звучання музики вони не вклоняться, то не залишаться іншого виходу, як кинути їх у піч.

Що ж зробили ці люди? Чи стали вони вибачатися за свою помилку й обіцяти проявити покору наступного разу? Чи виправдовувалися вони, що поводитися дуже тихо у своїй непокорі закону, тож ніхто не міг образитися на їхнє нехтування бовваном? Але це не про них. Послухайте їхні сміливі слова: «Ми не потребуємо відповідати тобі на це слово. Якщо наш Бог, Якому ми служимо, може врятувати нас з палахкотючої огненної печі, то Він урятує й з твоєї руки, о царю! А якщо ні, нехай буде тобі, о царю, знане, що богам твоїм ми не служимо, а золотому бовванові, якого ти поставив, не будемо вклонятися!» (вірші 16-18).

Наслідком цього було те, що їх кинули в піч, яка була розпечена в сім разів сильніше, ніж зазвичай. Але, перш ніж ми звернемо увагу на результат, давайте подивимося, якою владою знехтували ці люди. Якщо й був коли-небудь цар, який правив за Божественним правом, то цим царем був Навуходносор. Послухайте, що сказав Сам Господь через Свого пророка: «І накажеш їм, щоб до своїх володарів говорили: Так говорить Господь Саваот, Бог Ізраїлів: Так скажете вашим володарям: Я вчинив землю й людину, і скотину, що на поверхні землі, Своєю силою великою та витягненим раменом Своїм, і дав її тому, хто сподобався в очах Моїх. А тепер **Я віддав усі ці землі в руку Навуходносора, царя вавилонського, раба Мого**, а також польову звірину дав Я йому, щоб служила йому. І будуть служити всі народи йому та синові його, і синові сина його, аж поки не прийде час також його власному краєві, і поневолять його численні народи та великі царі» (Єрем. 27:4-7).

Ці три юдеї знали про це, тому що вони були пов'язані з Даниїлом у попередньому випадку, коли він одержав тлумачення сну, що наснився цареві, у якому той сказав: «Ти, царю, цар над царями, якому Небесний Бог дав царство, владу й міць та славу. І скрізь, де мешкають людські сини, польова звірина та птаство небесне, Він дав їх у твою руку, та вчинив тебе пануючим над усіма ними. Ти голова, що з золота» (Дан. 2:37, 38).

Таким чином, Сам Бог дав Навуходоносору право царювати. Більше того, Він повелів юдеям служити Навуходоносору. Пророк Єремія, що залишився в Єрусалимі, у листі, який він написав своїм полоненим співвітчизникам за велінням Господа, сказав: «Дбайте про спокій міста, куди Я вас вигнав, і моліться за нього до Господа, бо в спокої його буде і ваш спокій» (Єрем. 29:7).

Звісно, в такому разі Бог мав би дуже розгніватися на цих трьох юдеїв за те, що вони відмовилися коритися царському сну? Ні в якому разі! Хоча вогонь був настільки сильним, що вбив тих, хто кинув трьох юдеїв у піч, самі юдеї анітрохи не постраждали від нього. Вогонь просто знищив пута, які їх тримали, і вони вільно ходили посеред печі, і Сам Господь спустився й ходив з ними, щоб показати Своє схвалення їхнього вчинку. Усю цю історію ви знайдете в 3-му розділі книги пророка Даниїла.

Сенс цієї простої історії в тому, що хоча «влади існуючі встановлені від Бога», «немає влади, як не від Бога». «Сила у Бога». Бог ніколи не встановлював жодної влади, яка була б вищою за Нього. Він не міг цього зробити, бо Він «не може зректися Самого Себе». Він ніколи не встановлював жодної влади, яка суперечила б Його владі. Ми дізнаємося, що, хоча ми повинні шукати миру в будь-якій країні, у якій живемо, і молитися за царів і за всіх, хто стоїть при владі, мир не може бути досягнутий непослухом Богові, якими б не були закони цієї країни. Якщо ми і повинні підкорятися можновладцям, то тільки заради Господа.

Жодна людина на землі не має права чинити опір владі. Навпаки, нам наказано не опиратися злу, тобто не відповідати силою на силу. Але, як ми дізналися з цієї історії, покірність і підпорядкування сильним світу цього не означає покори постановам, що суперечать Божим законам. У розглянутому нами випадку цар надав усім вибір: вони можуть поклонитися його бовванові або піти в розпечену піч. Більшість народу виявила свою покірність, поклонившись бовванові, але троє євреїв проявили непокірність, відмовившись поклонитися бовванові й увійшовши в піч. Вони не чинили опору владі. Вони не намагалися підняти повстання. Вони служили Богові, не підкоряючись царю, і показали свою повагу до царської влади, спокійно прийнявши альтернативу, яку він їм надав.

Заповіді Господні дуже прості. Їх може зрозуміти навіть дитина, «коли хоче хто волю чинити Його, той довідається про науку» (Івана 7:17). Усе, що потрібно, – це готовий до прийняття розум. Саме особистий інтерес

(корисливість) затуманює розум до заповідей Господніх. Але той, хто має наміри чи бажання виконувати Господню волю, не буде збентежений своїм обов'язком через суперечливі людські закони, а скаже, як апостоли в пізніший час: «Бога повинно слухатися більш, як людей». Тільки той, хто вирішує сумлінно служити Богові, може по праву підкорятися земній владі.

«Світло, яке осяює наш шлях, істина, яка відкривається нашому сумлінню, або засудить і погубить душу, або освятить і виправить її» (Э. Уайт, Свідоцтва для церкви, т. 1, с. 307). (Е. Дж. Ваггонер, *The Present Truth*, 4 травня, 1893 р.)

Ярмо Христа

Ісус сказав: «Бож ярмо Моє любе, а тягар Мій легкий» (Матв. 11:30). І це жива, справжня істина.

І вдень і вночі вічно істинно, що ярмо Його благає і тягар Його легкий.

Чи говорите ви, як деякі: «Я не відчув цього»? Якщо так, то проблеми у вашому випадку полягають у тому, що ви не маєте на собі ані ярма Його, ані Його тягара.

Це так само безсумнівно, як те, що два плюс два дорівнює чотири. Подивіться, ось слово Христа: «Бож ярмо Моє любе, а тягар Мій легкий». Чи скажете ви, що Він збрехав, сказавши це? Ні, ні, звичайно, ні. Він сказав правду.

Отже, якщо Він сказав правду і ви говорите, що це правда, тоді, якщо ви не відчували ярмо Його благим, а тягар – легким, то, можливо, ви просто не знайшли їх взагалі? Якщо для вас ярмо Його не благає й тягар Його не легкий, то хіба не ясно, що на вас взагалі немає Його ярма?

Від цього не ухилитися. Якщо ви відчуваєте незручності й роздратування під ярмом і падаєте під тягарем, який несете, то це не ярмо й не тягар Христа.

Тоді, люба душе, візьми Його ярмо та Його тягар. Віддай йому своє.

«Візьміть на себе ярмо Моє, і навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий, і знайдете спокій душам своїм. Бож ярмо Моє любе, а тягар Мій легкий!» (Матв. 11:29, 30).

Це правда, благословіть Господа! (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 25 січня, 1898 р.)

Алфавіт

Чи знаєте ви алфавіт?

Дивне запитання, – скажете ви, – ставити тому, хто в цю мить читає ці рядки.

Сумно, що ми швидко виростаємо і починаємо мислити стереотипами.

Ми сприймаємо як належне, що ми засвоїли дуже добре всі уроки юності, що ми вже одного разу пройшли цією стежкою і більше ніколи не мусимо повертатися. Відкинувши все дитяче, і зважаючи на нашу вищу вченість і мудрість, ми дивимося на молодість з її невіглаством і дурощами з якимось жалем, схожим на презирство. Ми забуваємо, що у своєму прагненні перерости юнацькі дурощі, у своєму бажанні стати дорослими чоловіками і жінками ми можемо загубити деякі з головних якостей християнства. Яка користь від того, що ми станемо дорослими, якщо залишимо осторонь християнство?

Схоже, що Ісус бачив таку небезпеку, бо ось слова, які Він послав нам: «Коли не навернетесь, і не станете, як ті діти, не ввійдете в Царство Небесне» (Матв. 18:3), або, як сказано в Євангелії від Луки, «хто Божого Царства не прийме, як дитя, той у нього не ввійде» (Луки 18:17).

Отже, є одна річ у дитинстві, яку ми не повинні були полишити, і наш Учитель каже, що ми маємо визнати свій гріх і змиритися, доки не будемо готові стати як діти, інакше нізащо не увійдемо до Царства Божого. Ми повинні бути готові вивчити нашу абетку і вірити, що «А» – це «А», а «Б» – це «Б», тому що так говорить наш Отець.

Батько каже синові, що всі скарби земної мудрості та знань заховані в його абетці. Якщо син тільки вивчить її досконало і буде добре нею користуватися, вона відкриє йому всю мудрість світу. Син вірить батькові на слово, вивчає абетку й переконується, що це справді так.

Саме так повинні чинити й ми: **по-дитячому повірити в християнську абетку та вивчити її, а засвоївши її, ми будемо мати все.**

Але що таке християнська абетка?

Сам Ісус говорить нам в Об'явл. 22:13: «Я Альфа й Омега, Перший і Останній, Початок і Кінець».

Альфа й Омега – це перша й остання літери грецького алфавіту. **В Ісусі ми знаходимо весь наш алфавіт, від першої літери до останньої, бо в Ньому приховані всі скарби премудрості та знання** (Колос. 2:3).

Хіба так необхідно, щоб ми знали алфавіт? Чи не достатньо того, що ми знаємо про нього?

Якби ми могли хоча б на мить побачити багатство мудрості, праведності, освячення й викуплення, приховане для нас у Христі, то хіба не захотіли б стати,

як малі діти, і провести решту наших днів, знайомлячись з цим чудом із чудес – цим Богом даним алфавітом?

Без Нього ми нічого не можемо робити (Івана. 15:5). Без Нього всі наші прагнення до мудрості, святості, життя і небес будуть так само марні, як прагнення дитини до знань без знання літер.

Отже, допоможи нам, Боже, більше пізнавати Ісуса й так ґрунтовно познайомитися з Ним, щоб Він став частиною нашого ества. Тоді ми матимемо силу Божу та премудрість Божу (1 Кор. 1:24); праведність, освячення та викуплення (1 Кор. 1:30); усі духовні благословення (Ефес. 1:3); вічне життя (Івана 17:3; 3:16); вічну спадщину (Ефес. 1:11; 1 Петра 1:4); ми будемо синами Божими (Івана 1:12), Його спадкоємцями й співспадкоємцями з Христом (Римл. 8:17). Чого ще ми можемо бажати?

Але пам'ятаймо, що Ісус – єдині Двері та єдиний Шлях. Він – Алфавіт, Альфа і Омега, Початок і Кінець, Перший та Останній. (Е. Дж. Ваггонер, *The Present Truth*, 4 травня, 1893 р.)

Насіння радості

«Світло сіється для справедливого, а для простосердих розрада» (Псал. 97:11).

Радість сіється для вас у великих справах, які здійснить Господь. «Не бійся ти, земле, а тішся й радій, бо велике Господь учинив!» (Йоїла 2:21).

Ця радість сіється для вас у злитті пізнього дощу. «А ви, сіонські сини, радійте та тіштеся Господом, Богом своїм, бо вам їжі Він дасть на спасіння, і найперше зішле вам дощу, дощу раннього й пізнього» (вірш 23, *пер. І. Огієнка*). «Отож, радійте, сини Сіону, і веселіться за Господа, Бога вашого, бо Він дав вам дощ ранній помірно [“учитель праведності за праведністю”], і Він сотворить вам дощ, ранній та пізній» (*пер. з англ.*).

Радість сіється для вас у тому, що настав час шлюбу Агнця. «Радіймо та тішмося, і даймо славу Йому, бо весілля Агнця настало, і жона Його себе приготувала» (Об'явл. 19:7).

Радість сіється для вас у славній істині про те, що Господь гряде. «Хай небо радіє, і хай веселиться земля, нехай гримить море й усе, що у нім, нехай поле радіє та все, що на ньому! Нехай заспівають тоді всі дерева лісні, перед Господнім лицем, бо гряде Він, бо землю судити гряде, Він за справедливістю буде судити вселенну, і народи по правді Своїй» (Псал. 96:11-13).

Радість сіється для вас у благословенній обітниці і вірній надії на те, що Царство Боже незабаром буде встановлене на землі, а також, що Господь керуватиме спасенними народами на землі. «Нехай веселяться і співають народи від радості, бо Ти будеш праведно судити людей і керувати народами на землі» (*пер. з англ.*). «І бачив я небо нове й нову землю, перше бо небо та перша земля проминули, і моря вже не було. І я, Іван, бачив місто святе, Новий Єрусалим, що сходив із неба від Бога, що був приготований, як невіста, прикрашена для чоловіка свого. І почув я гучний голос із престолу, який кликав: Оце оселя Бога з людьми, і Він житиме з ними! Вони будуть народом Його, і Сам Бог буде з ними, і Бог кожному сльозу з очей їхніх зітре, і не буде вже смерті. Ані смутку, ані крику, ані болю вже не буде, бо перше минулося» (Об'явл. 21:1-4). «І місто не має потреби ні в сонці, ні в місяці, щоб у ньому світили, слава бо Божа його освітила, а світільник для нього Агнець. І народи ходитимуть у світлі його, а земські царі принесуть свою славу до нього. А брами його зачинялись не будуть удень, бо там ночі не буде» (вірші 23-25).

І радість сіється для вас в обіцянці вам власної надійної й вічно непорушної спадщини та дому на цій славній землі, де «звеселиться пустиня та пуца, і радітиме степ, і зацвіте, мов троянда, розцвітаючи, буде цвісти та

радіти, буде втіха також та співання, бо дана йому буде слава Лівану, пишнота Кармелу й Сарону, вони бачитимуть славу Господа, велич нашого Бога... І Господні викупленці вернуться та до Сіону зо співом увійдуть, і радість довічна на їхній голові! Веселість та радість осягнуть вони, а журба та зідхання втечуть» (Ісаї 35:1, 2, 10). «Тож навіки радійте та тіштеся тим, що творю Я, бо ось Я створю Єрусалима на радість, а народа його на веселість» (Ісаї 65:18).

Хіба ви не будете зараз і завжди приймати в добрий ґрунт це насіння радості? Чи не будете ви дбайливо обробляти його, щоб воно росло, щоб ви могли, зараз і завжди, і на віки віків, рясно пожинати благословенний врожай радості з цих численних насінин радості, які Господь посіяв навколо вас і перед вами впродовж усієї вічності?

Хто ж не буде «служити Господеві із радістю» і приходити «перед обличчя Його... зо співом» (Псал. 100:2)?

«Я Господом буду радіти» (Псал. 104:34). І ввесь народ нехай скаже: «Амінь».
(А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 25 січня, 1898 р.)

Протестантизм істинний і хибний

Перемога істини ніколи не може бути здобута силою. Закон мафії не має нічого спільного із законом праведності. Коли християни, які сповідують свободу, потурають нетерпимим діям, вони показують себе ворогами свободи. **Жодна людина не є другом свободи, якщо вона не бажає і не прагне надати іншій людині всю ту свободу, яку вона бажає для себе.** Така людина не тільки ворог свободи, але вона навіть не знає, що таке свобода, і, отже, сама є рабом.

Вільний лише той, кого істина робить вільним (див. Івана 8:31-34). І ця свобода приходить тільки через Христа, бо тільки Він є істина (Івана. 14:6). Цю свободу дарує Дух Божий, Якого Отець посилає в ім'я Христа, бо тільки там, де Дух Господній, там свобода (2 Кор. 3:17). **Тож єдина абсолютно вільна людина у світі – це людина, якою керує Дух Божий.** Але така людина в жодному разі не може робити нічого, що могло б обмежити свободу будь-якої іншої людини, бо, оскільки Дух Господній дає свободу, той, хто керований ним, повинен давати свободу іншим, інакше він сам позбавляється її.

Істинний протестантизм не має нічого спільного з насильством у жодній формі. Щоправда, за часів Реформації люди хапалися за меч в ім'я «протестантизму» і проти католицизму, але тим самим вони переставали бути справжніми протестантами. **Папство – це всього лише сповідання християнства, підтримуваного цивільною владою і мирськими методами.** Тому, коли протестанти вдалися до меча і зробили свій протестантизм справою політики, вони тим самим показали, що ще не звільнилися від папства; а оскільки у своєму нібито протесті проти папства вони перейняли папські методи, то сам їхній протест був справжньою перемогою духу папства, хоча його зовнішня форма зазнала поразки. Протестантизм насправді є просто протестом істини проти омани; не протестом форми істини, а протестом, який життя в істині протиставляє омані. (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 4 травня, 1893 р.)

Система освіти за Навуходоносора

Безсумнівно, що нечестя царя, князів, священників і народу за часів Йоякіма, Сгоякіма та Седекії призвело до полону народу і руйнування храму та міста Єрусалима. Саме з цієї причини віддав «Господь... Йоякіма, Юдиного царя, та частину посуду Божого дому» (Дан. 1:2) до рук Навуходоносора, царя Вавилонського, який забрав усе до краю вавилонського, де вони повинні були залишатися сімдесят років.

За часів цього лиха і полону виникла книга пророка Даниїла. Вона була написана спеціально для останніх днів, бо коли Даниїл прийшов пояснити цареві Навуходоносору великі події з царського сну, він сказав, що Бог «завідомив царя Навуходоносора про те, що буде в кінці днів» (Дан. 2:28). А коли написання книги було закінчено, Даниїлу було наказано: «Заховай ці слова, і запечатай цю книгу аж до часу кінця» (Дан. 12:4); потім йому було сказано: «Іди, Даниїле, бо заховані й запечатані ці слова аж до часу кінця» (вірш 9).

Цих послань достатньо, щоб показати, що книга пророка Даниїла була написана спеціально для останніх днів.

Ми також побачили, що беззаконня народу Юди в останні дні його перебування в тій землі настільки точно паралельні подіям останніх днів, що не лишається місця для сумнівів у тому, що історія того стародавнього часу була написана й збережена для настанови і застереження в останні дні.

Отже, книга пророка Даниїла, яка виникла як наслідок стану речей, що знаходить паралель в останніх днях, і, маючи таке походження й будучи спеціально призначеною для останніх днів, безсумнівно, містить принципи, а також пророцтва, які мають особливе значення й особливе відношення до останніх днів. **Ці принципи дані для того, щоб врятувати людей світу в останні дні від лих і руйнувань**, які раніше обрушилися на Юду та Єрусалим і які були лише слабким натяком на те, що станеться в майбутньому. Нехтувати цими принципами, даними спеціально для цього часу, – значить накликає на себе руйнацію, набагато страшнішу за ту, що сталася, оскільки всевітня руйнація та остаточне знищення є більшими, ніж локальна руйнація та тимчасове розорення.

Ось і все про походження, обстановку та мету цієї книги. Тепер ми приступаємо до безпосереднього вивчення самої книги.

«І сказав цар до Ашпеназа, начальника його евнухів, щоб привести з Ізраїлевих синів, і з царського, і з шляхетського роду, юнаків, що нема в них жодної вади, і вони вродливого вигляду та розумні в усякій мудрості, і здібні до знання, і розуміють науку, і щоб у них була моторність служити в царському палаці, і щоб навчати їх книг та мови халдеїв» (Дан. 1:3, 4).

Переклад KJV: «Немає жодної тілесної вади» і «красивого вигляду». Це означає, що вони мали бути фізично здоровими, добре й пропорційно складеними.

Слова, перекладені як «мудрість», «знання» і «наука» (у вірші 4) (давньоєврейські дез (death), мадда (madda) і чокма (chokmah)), тісно пов'язані, хоча друге поняття ширше за перше, а третє – ширше за друге.

Слово, перекладене як «мудрість», означає «знання», «розуміння» і «інтелект». Воно означає здатність розрізняти, що є цінним знанням, а також здатність і спроможність здобувати такі знання.

Слово, перекладене як «знання», відноситься до «розуму» або «думки» і означає знання, набуте шляхом мислення й застосування.

Слово, перекладене як «наука», означає «майстерність», «спритність», «проникливість», «здатність судити»; воно добре передане через наше слово «наука», яке означає «вправний у знаннях», а також означає якісні та систематизовані знання.

Тому цар Навуходоносор, відбираючи цих юнаків, вимагав, щоб вони були фізично здоровими, пропорційно складеними, а в розумовому відношенні – щоб вони:

1) були здатні розрізняти, що є цінним знанням, і вміли здобувати такі знання;

2) були умілими та допитливими в набутті знань шляхом роздумів та їхнього застосування;

3) розуміли, як співвіднести, класифікувати та систематизувати знання, які вони були здатні розпізнати як цінні і які вони так уміло збирали.

І до цього всього вони повинні були мати «здатність». Те, що вони знали, не повинно було бути простими теоретичними знаннями. **Вони повинні були мати настільки натреновану здатність до спостереження та пристосування, щоб те, чого вони навчилися, могло бути практично застосоване в їх повсякденних справах. Вони повинні були мати такі здібності, такий повсякденний здоровий глузд, які дали б їм змогу використовувати свої знання з практичною користю у звичайних речах повсякденного життя, щоб вони були практичними людьми, де б вони не були; щоб вони могли пристосуватися до будь-яких обставин або ситуації й бути господарями, а не рабами ні обставин, ні ситуації.**

З чітких описів, наведених у Святому Письмі, і з ретельного вивчення, яке має бути проведене, можна дійти висновку, що все, що ми описали, було включено у вимоги царя до юнаків, які мали бути обрані. І це чимала заслуга освітніх ідей царя Навуходоносора. Дійсно, його погляди на освіту, як показано в цьому вірші Біблії, у всіх практичних цілях набагато випереджали систему освіти, яка переважає сьогодні у світі.

І все ж Даниїл, Ананія, Мисаїл та Азарія змогли успішно скласти такий іспит. Де ж вони отримали таку освіту, будучи ще зовсім юними? Відповідь на це запитання варто отримати. (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 25 січня, 1898 р.)

Страх Господній

«Страх Господній початок премудрости» (Прип. 1:7). Згідно з цим текстом, страх Господній – головна частина мудрості. Так, у Йова 28:28 нам ясно сказано: «І сказав Він людині тоді: Таж страх Господній це мудрість, а відступ від злого це розум». Але ми також читаємо: «Страх Господній лихе все ненавидіти» (Прип. 8:13). І ще: «Страх Господній відводить від злого» (Прип. 16:6). Таким чином, ми дізнаємося, що **справжня мудрість і знання випливають із праведності**. «Початок премудрости страх перед Господом, добрий розум у тих, хто виконує це, Його слава навіки стоїть» (Псал. 111:10). Це тому, що **заповідей можна дотримуватися тільки в Христі, бо Його життя – живий закон**, а в Ньому «всі скарби премудрости й пізнання заховані» (Колос. 2:3).

«Господь мудрістю землю заклав, небо розумом міцно поставив» (Прип. 3:19). «Своєю Він силою землю вчинив, Своєю премудрістю міцно поставив вселенну, і небо напнув Своїм розумом» (Єрем. 10:12). Але це лише інший спосіб сказати, що Бог «створив усе Ісусом Христом» (Ефес. 3:9, *пер. з англ.*), Який є «Божа сила та Божа мудрість» (1 Кор. 1:24). Таким чином, не лише вся сила та вся справжня мудрість перебувають тільки у Христі, а й усе знання про створення неба й землі можна отримати тільки через Христа. Той, хто вивчає природу у світлі Христа та Його праці, прийде до справжнього знання, бо «таємниця Господня з тими, хто боїться Його» (Псал. 25:14, *пер. з англ.*).

Християнство – це релігія Ісуса Христа. Ісус Христос – єдиний прояв Бога. Ніхто не знає Отця, «І Сина не знає ніхто, крім Отця, і Отця не знає ніхто, окрім Сина, та кому Син захоче відкрити» (Матв. 11:27). Тому **будь-яка релігія, яка не є релігією Ісуса Христа, не є поклонінням Богу і є язичництвом**. У світі існує тільки дві системи релігії – християнство та язичництво.

Християнство – це релігія любові. «Бог є любов», і любов – це виконання Його закону. Ісус Христос – це прояв Божої любові до людини, «так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне» (Івана 3:16). **Тому всі релігійні практики, які не випливають із любові, не є частиною християнства, а належать до язичництва.**

Але в любові немає насильства. Не можна примусити любити. «Чи любить тебе твій собака?» – запитав чоловік у юнака. «Звичайно, любить, – відповів хлопець; він знає, що я уб'ю його, якщо він цього не зробить». Така «любов» не приносить задоволення жодній зі сторін. **Примусове служіння – це не любов, а рабство.** Тому примусове релігійне служіння, яке не є служінням любові, – це не християнство, а по суті язичництво. Але закон передбачає застосування сили, бо закон без примусу не є законом. Тому абсолютно неможливо, щоб релігія за законом була християнством. **Примусові релігійні обряди, незалежно від їхнього характеру, не є частиною християнства.** (Е. Дж. Ваггонер, *The Present Truth*, 18 травня, 1893 р.)

Християнська дисципліна. Частина 1

Християнська дисципліна – це найкраще, що є у світі. Це єдина справжня дисципліна. **Вона починається з поведінки самої людини перед Богом і здійснюється в страху Божому, Словом і Духом Божим** людина підпорядковує і тримає себе в дисципліні перед Богом.

Ця дисципліна досягається не за допомогою набору правил, а за допомогою живих принципів волі Божої. Кожна людина вільна прийняти або не прийняти ці принципи. Якщо вона не приймає їх, то не може бути християнином, як би вона не старалася. А прийнявши їх і ставши християнином, вона може залишатися ним, тільки зберігаючи щиру відданість цим принципам кожну хвилину свого життя. Вона ні на хвилину не допустить, не випустить з уваги, не підморгне, не вибачиться жодною мірою за те, що в ній самій немає досконалої відповідності живим принципам волі Божої, виявленої в Слові й Дусі Божому.

Це і тільки це і є християнська дисципліна. **Це та дисципліна, яка має бути в християнській церкві. І це єдина дисципліна, яка стає церквою. Дійсно, це єдина істинна дисципліна, яка може бути в церкві; все, що відрізняється від неї, не є істинною дисципліною; наскільки вона відрізняється від неї, настільки вона не є істинною дисципліною.**

Жодну людину не можна змусити бути християнином. Це питання, яке завжди повністю залежить від її власного вільного вибору. Але, обравши шлях християнина, вона зобов'язана в силу самої своєї віри неухильно й бездоганно дотримуватися принципів цієї віри, тобто принципів Слова й Духа Божого. **І щоразу, коли людина послаблює цю дисципліну, коли допускає в собі будь-яку невірність цим принципам, коли приймає або дозволяє сповідувати будь-які інші принципи, саме тоді вона зобов'язана перед християнською вірою та перед усім світом публічно заявити, що вона більше не належить до цієї віри.** Про це повинно бути заявлено так само відкрито й публічно, як і про віру на початку.

Не робити цього – значить бути по суті нечесним; це значить знищити всі відмінності між пристойністю й правом; це значить знищити дисципліну та віддати все на поталу всякій злій роботі. Одним словом, це просто диявольщина, бо саме це диявол насамперед намагався зробити на небесах. **Люцифер, будучи на своєму первісному місці на небесах, вирішив іти своїм шляхом, у відриві від Бога; він вирішив не дотримуватися принципів Слова і Духа Божого; він вирішив не підкорятися небесній дисципліні.**

Усе це він міг робити з повною свободою. На небесах не було нічого, що змушувало б його дотримуватися принципів або підкорятися дисципліні небес.

Але, коли він обрав інші принципи, ніж небесні, і відмовився підкоритися дисципліні, єдиним правильним і чесним вчинком для нього було покинути це місце. **Однак, коли йому запропонували це, він обурився і з великою демонстрацією ображеного добродетельця повністю відкинув цю пропозицію. Йому було недостатньо того, що він міг мати свій власний шлях, він бажав мати власний шлях по-своєму – він хотів мати власний шлях саме на небесах; йому було недостатньо того, що він міг вільно прийняти принципи пекла, але бажав, щоб принципи пекла стали принципами небес.** Йому було недостатньо того, що він міг вільно відмовитися від підпорядкування небесній дисципліні і прийняти безлад і анархію пекла, але цей безлад і анархія повинні були запанувати на небесах. Коротше кажучи, самі небеса повинні були перетворитися на пекло, праведність мала поступитися місцем гріху, Бог мав поступитися місцем сатані.

Цього просто не могло бути. І оскільки бунтівник і його прихильники чинили спротив, їх довелося вигнати: «І сталась на небі війна: Михаїл та Його Анголи вчинили зо змієм війну. І змії воював та його анголи, та не втрималися, і вже не знайшлося їм місця на небі» (Об'явл. 12:7, 8).

Саме такий шлях проходить кожна людина, яка сповідує християнство, а потім нехтує принципами і послаблює дисципліну Слова і Духа Божого.

І це правильно в усьому, з чим пов'язано ім'я християнина та його сповідання. У кожній християнській церкві, у кожній християнській школі, у кожному християнському санаторії та в кожному християнському видавництві принципи мають бути суворо християнськими – принципами Слова і Духа Божого; а дисципліна має бути суворо християнською – дисципліною Слова і Духа Божого.

Ніхто не зобов'язаний ставати членом християнської церкви, учнем християнської школи, працівником християнського санаторію чи видавництва: це цілком питання особистого вільного вибору самої людини. І коли вона за своїм власним вільним вибором долучається до церкви, чи школи, чи санаторію, чи видавництва, то цим самим вона заявляє цій установі й усьому світові, що приймає принципи й підкоряється дисципліні цієї установи.

Зробивши це одного разу, людина не зобов'язана залишатися там назавжди; вона може в будь-який момент передумати й відокремитися від цієї установи. Але якщо вона з власної волі вступила в організацію і за власним вибором залишається в ній, то, **це само по собі є публічним оголошенням про те, що вона дотримується принципів і підкоряється дисципліні організації.**

І якщо вона свідомо порушує будь-які принципи або нехтує дисципліною цієї установи, а також нехтує або відмовляється виправити ситуацію і дисциплінувати себе, це саме по собі відокремлює її, і єдина чесна і правильна дія для неї в такому разі – публічно заявити про те, що вона відокремилася від установи. Для неї наполягати на тому, щоб залишатися в організації, порушуючи її принципи та нехтуючи її дисципліною, значить лише наполягати на піддриві цих принципів

і знищенні дисципліни, значить наполягати на руйнуванні організації як християнського інституту і перетворювати її на щось протилежне, як це зробив диявол на самому початку.

І коли цієї точки досягнуто, і такі люди наполягають на цьому, тоді відповідальність тих, хто призначений Небом і пов'язаний з Небом, кого Бог поставив відповідальними за інтереси цієї установи, простежити за тим, щоб було публічно відомо, що такі люди більше не визнаються як пов'язані з цією установою. І якщо ці люди будуть обурюватися або чинитимуть опір такій процедурі, то це буде ніщо інше, як зайняття тієї самої позиції, яку спочатку зайняв диявол. Далі буде... (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 25 січня, 1898 р.)

Християнська дисципліна. Частина 2

З іншого боку абсолютно ясно, що всі, хто займає відповідальні пости в будь-якій християнській церкві, або в християнській школі, або в християнському санаторії, або в християнському видавництві, повинні особисто знати, що Бог поставив їх на це місце і що вони несуть відповідальність в очах Бога у Христі.

Усі вони також повинні точно знати, що принципи, які вони представляють, є нічим іншим, як принципами Слова і Духа Божого; що дисципліна, яку вони підтримують, є нічим іншим, як дисципліною Слова і Духа Божого; і що спосіб, у який вони намагаються підтримувати цю дисципліну, – це безумовне слідування Слову Божому і Духу Божому.

Слово Боже говорить про це абсолютно ясно. Тому давайте прочитаємо: «Браття, як людина й упаде в який прогріх, то ви, духовні, виправляйте (*пер. КJV: відновлюйте*) такого духом лагідности, сам себе доглядаючи, щоб не спокусився й ти» (Гал. 6:1).

У якому становищі перебуває людина? Вона оступилася. Що мають робити духовні? «Відновити такого». Що означає «відновити»? Повернути в колишній і кращий стан. Повернути в попередній стан із занепаду та виродження. Тоді що ж зробила з людиною її провина? Відокремила її від доброго й правильного зв'язку її сповідання в тілі Христа. Отже, через свою «провину» людина вже відокремлена? Звичайно, інакше немає сенсу у виразі «відновити такого», тобто повернути його і поставити на колишнє місце. Якщо він не відокремлений, його не потрібно та й неможливо, відновлювати.

Отже, його провина, його порушення принципів відокремили його від місця, яке, як проголошує його віра, він займає. Але Господь не хоче, щоб він був відлучений від цих принципів; бо ці принципи – життя, і відлучення від них означає відлучення від життя. Господь не хоче цього, і «духовні» не хочуть цього. Тому Господь каже: «Ви, духовні, відновлюйте такого», і духовні завжди мають бажання зробити це; і, будучи «духовними», вони здатні пройти через усе це «духом лагідности».

В іншому місці Господь християн і християнських інститутів каже: «А коли прогрішишся твій брат проти тебе, іди й йому викажи поміж тобою та ним самим; як тебе він послухає, ти придбав свого брата» (Матв. 18:15).

Якщо він почує тебе, то що ти зробив? «Ти придбав» його. «Долучив» його до чого? До права, звісно; до того, від чого його «провина» відокремила його. **Він уже відокремлений; це зробила «його провина». І ви повинні знайти його, ви повинні відновити його.**

Тоді для чого ви говорите з людиною? Щоб «знайти» її, щоб «відновити» її: не для того, щоб засудити її, не для того, щоб знайти в ній недоліки, не для того, щоб відлучити її. Не потрібно нічого робити, щоб відлучити її; вона вже відлучена «своєю провиною». Усе, що робиться, робиться для того, щоб «відновити» її; усе, що говориться, робиться для того, щоб знайти її. Але якщо те, що ви можете зробити, буде зроблено не для відновлення, якщо те, що ви можете сказати, буде сказано не для набуття, тоді вам нема чого ні робити, ні говорити в цій справі; ваша роль – стати «духовним».

Але якщо грішник не почує вас, якщо він не буде відновлений, якщо він не буде знайдений, що тоді? «Візьми з собою ще одного чи двох, щоб справа всіляка ствердилась устами двох чи трьох свідків» (вірш 16).

А якщо він ще не чує, якщо він ще не відновлений, що тоді? «А коли не послухає їх, скажи Церкві» (вірш 17).

І якщо він усе ще не почує, якщо він усе ще не буде відновлений і буде триматися за свою провину, продовжуючи порушувати принципи та нехтувати дисципліною, Словом й Духом Божим, й наполягатиме на розділенні, яке він спричинив своєю провиною, що тоді? «Коли ж не послухає й Церкви, хай буде тобі, як поганин і митник» (вірш 17). «Людини еретика, по першим та другим наставленні, відрікайся, знаючи, що зіпсувся такий та грішить, і він сам себе засудив» (Тита 3:10, 11).

Оскільки він уже відокремився, а тепер зіпсувся і засудив себе сам, слід розуміти, що він зрікся принципів і дисципліни християнського сповідання, щоб саме це сповідання не було зіпсуто і засуджено за те, що воно санкціонує принципи диявола під виглядом вірності принципам Христа.

Таким є єдиний правильний курс застосування християнської дисципліни в будь-якому християнському середовищі: чи то християнська церква, християнська школа, християнський санаторій, чи християнське видавництво. І слова «скажи Церкві», коли це робиться в церковному середовищі, у принципі означають: скажіть це школі, або санаторію, або видавництву, якщо цей курс багато в чому пов'язаний з ними відповідно.

І в усій цій дискусії термін «християнська церква», «християнська школа», «християнський санаторій» і «християнське видавництво» означає церкву, або школу, або санаторій, або видавництво адвентистів сьомого дня. Деякі адвентисти сьомого дня мають хибне уявлення про те, що, оскільки вони не можуть проводити церковні слухання з їхніми наслідками – розділеннями, конфліктами й чварами, то жодної дисципліни взагалі не повинно бути, а все має бути залишено дияволу. Це велика помилка. **Істина полягає в тому, що, хоча в церкві й немає місця для судових слухань, у ній немає місця нічому, окрім власне церковної дисципліни, тобто християнської дисципліни, що ґрунтується на**

Слові й Дусі Божому. Ось для чого потрібна церква та церковні організації у світі; адже церква – це стовп і основа, опора й підтримка істини Божої у світі.

Ми твердо віримо, що присутністю Святого Духа Бог дає Своїй організації любов і практику християнської дисципліни; і церкви мають бути готові відгукнутися на цей заклик, а люди – підкоритися йому.

Церковні установи та їхня діяльність – все належить Господу. Він є Головою всього і над усім. Нехай тільки Він займе належне Йому місце, і все буде добре. (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 25 січня, 1898 р.)

Порятунок в теперішньому

Оскільки Бог мешкає у вічності, тож увесь час належить Йому, усі Його обітниці та благословення для людей дані в теперішньому часі. Для Нього не може бути майбутнього або минулого часу. Це робить Його «сьогочасною допомогою в недолях» (Псал. 46:1, *пер. з англ.*), адже ми можемо жити тільки в сьогоденні. Ми не можемо ні на хвилину зазирнути в майбутнє. Ми очікуємо чогось у майбутньому і сподіваємося на прийдешні події, але теперішнє – це все, що ми можемо мати, бо коли те, на що ми сподіваємося, прийде, воно буде теперішнім. Справді, те, на що ми маємо підстави сподіватися в майбутньому, буде лише продовженням того, що ми маємо зараз. Усе є у Христі, і Його обіцянка говорить: «І ото, Я перебуватиму з вами повсякденно аж до кінця віку» (Матв. 28:20).

Апостол Павло благословляв Бога за те, що Він «нас у Христі поблагословив усяким благословенням духовним у небесах» (Ефес. 1:3). **Божі обітниці на майбутнє мають бути для нас справжньою реальністю, якщо ми колись отримаємо від них якусь користь**, «Скільки бо Божих обітниць, то в Ньому Так, і в Ньому Амін, Богові на славу через нас» (2 Кор. 1:20). Саме завдяки цим «цінним та великим обітницям» ми «стали учасниками Божої Істоти» (2 Петра 1:4). **Слава прийдешнього світу буде лише проявом того, що ми маємо зараз в особистій присутності в нас Господа Ісуса Христа. Єдина надія слави – це Христос у нас.**

«Ісус Христос учора, і сьогодні, і навіки Той Самий» (Євр. 13:8). Слово Боже живе і перебуває навіки (1 Петра 1:23). **Нам доводиться мати справу не з мертвим словом, яке було виголошене так давно, що в ньому вже немає сили, а зі словом, яке має таке саме життя, наче його було виголошено щойно.** Дійсно, воно приносить нам користь тільки тоді, коли ми приймаємо його як звернене безпосередньо й особисто до нас. «Тому то й ми дякуємо Богові безперестанку, що, прийнявши почуте від нас Слово Боже, прийняли ви не як слово людське, але як правдиво то є Слово Боже, що й діє в вас, віруючих» (1 Сол. 2:13). «Усе Писання Богом надхнене, і корисне до навчання, до докору, до направи, до виховання в праведності» (2 Тим. 3:16). Усе це в сьогоденні.

З цієї причини ми ніколи не зможемо перерости Писання. **У Біблії немає жодного тексту, який би застарів.** Немає жодного тексту, який би християнин із найбільшим досвідом переріс так, що не мав би в ньому потреби. Немає жодного тексту, який можна було б відкласти вбік. **Текст, який привів людину до Спасителя, – це текст, який завжди потрібен, щоб утримати її там.** І це при тому, що її розум розширився, а духовний зір значно зміцнівся; **причина в тому, що кожне слово Боже має нескінченну глибину, тож у міру розширення розуму християнина слово означає для нього більше, ніж спочатку.** Всесвіт

здається астроному набагато більшим, ніж людині, яка ніколи не дивилася в телескоп. Ми дивимося на зірки неозброєним оком, і вони здаються дуже далекими. Потім ми дивимося на них у потужний телескоп, і, хоча з його допомогою ми бачимо набагато далі, відстань до зірок здається набагато більшою, ніж за нашого обмеженого зору. **Так і зі Словом Божим, чим більше людина знайомиться з ним, тим більшим воно стає. Божі обітниці, які здавалися такими великими, коли вперше постали перед нами, стають набагато більшими, що більше ми їх розглядаємо і застосовуємо.**

Слово Боже – це світло, що сяє в темному місці (2 Петра 1:19). Воно – одкровення Христа, Який є світло світу, тому воно – світильник (Псал. 118:105; Прип. 6:23). Ми всі чули про молодого матроса, якого залишили за штурвалом із вказівкою тримати курс корабля прямо на зірку, яку йому вказали, але він за кілька годин покликав капітана і сказав, що йому потрібна інша зірка, за якою буде орієнтуватися, бо він проплив повз першу, яку йому вказали. У чому ж була проблема? Він розвернув корабель і поплив геть від зірки. Так і з тими, хто каже, що переріс деякі частини Біблії. Проблема в тому, що вони відвернулися від неї.

Що таке Євангеліє? «Вона сила Бога на спасіння кожному, хто вірує» (Римл. 1:16). **Це сьогоднішня сила, що застосовується для спасіння того, хто має сьогоднішню віру. Від чого сила Бога рятує людей?** Ісус – сила Бога, і про Нього було сказано: «Бо спасе Він людей Своїх від їхніх гріхів» (Матв. 1:21). «Вірне це слово, і гідне всякого прийняття, що Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних» (1 Тим. 1:15). **Євангеліє – це сила Бога для спасіння людей від гріха. Але це сила сьогодні, бо гріх завжди присутній. Його сила діє тільки тоді, коли людина вірить.** «А праведний житиме вірою» (Римл. 1:17). **Щойно людина перестав вірити, вона стає грішником, точно так само, ніби вона ніколи не вірила. Учорашня віра не допоможе сьогодні, так само як учорашнє дихання людини не допоможе їй жити сьогодні.**

Послання Господа до церкви в дні, що безпосередньо передуватимуть Його приходу, звучить так: «Бо ти кажеш: Я багатий, і збагатів, і не потребую нічого. А не знаєш, що ти нужденний, і мізерний, і вбогий, і сліпий, і голий» (Об'явл. 3:17). Хто з нас переріс цей текст? Жоден. **Благословення приходить до того, хто визнає істинність звинувачення Господа, бо до нього Господь увійде із запасом на всі потреби.** Саме той, хто каже: «Боже, будь милостивий до мене грішного», йде у свій дім виправданим.

І тільки коли людина продовжує вимовляти цю молитву, вона отримує виправдання. «Говорю вам, що цей повернувся до дому свого більш виправданий, аніж той. Бо кожен, хто підноситься, буде понижений, хто ж понижається, той піднесеться» (Луки 18:14). Апостол каже: «Вірне це слово, і гідне всякого прийняття, що Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший то я» (1 Тим. 1:15). Зверніть увагу, що він не каже, «із яких я був першим», але «із яких перший то я». І саме тоді, коли він визнав себе першим серед грішників, у ньому, як у найпершому грішнику, проявилися милість і довготерпіння Боже.

Всяка праведність, яка тільки може проявитися в будь-якій душі, повинна бути лише Божою праведністю. Тільки та душа, яка визнає свою власну гріховність, зможе вхопитися за праведність Божу, яка дається вірою Христовою. Тільки послух одного робить праведними багатьох (Римл. 5:19). І цей один – Христос.

«Він убагання за наші гріхи, і не тільки за наші, але й за гріхи всього світу» (1 Івана 2:2). **Християнин із сорокарічним стажем так само потребує праведності, яка приходить через Христа, як і грішник, що вперше прийшов до Господа.** Тому ми знову читаємо: «Коли ж ходимо в світлі, як Сам Він у світлі, то маємо спільність один із одним, і кров Ісуса Христа, Його Сина, очищує нас від усякого гріха. Коли ж кажемо, що не маєм гріха, то себе обманюємо, і немає в нас правди» (1 Івана 1:7, 8). **Найбільше, що може сказати людина, – це те, що Христос без гріха і що Христос віддав Себе за нас.** Він від Бога «став нам мудрістю від Бога, праведністю ж, і освяченням, і відкупленням» (1 Кор. 1:30). **Але зауважте, що очищення – це процес теперішнього часу. Знання, що кров Христа очистила нас від гріха колись у минулому, не принесуть нам жодної користі. Щоб очищення тривало постійно, потрібне життя. Ми «спасемося життям Його».** (Римл. 5:10). Бо Христос є наше життя (Колос. 3:4).

Отже, «Духа Божого цим пізнавайте: кожен дух, який визнає, що Ісус Христос прийшов був у тілі, той від Бога. А кожен дух, який не визнає Ісуса, той не від Бога, але він антихристів, про якого ви чули, що йде, а тепер уже він у світі» (1 Івана 4:2, 3). Ще раз зверніть увагу на те, що мова йде в теперішньому часі (*ред.: в англійській мові використано зворот «Jesus Christ is come», що фактично означає, що Христос не просто прийшов, а й є тут зараз*) . Недостатньо сповідувати, що Ісус Христос прийшов у плоті – це не принесе нікому спасіння. **Ми повинні сповідувати на підставі ясного знання, що Ісус щойно прийшов у плоті, і тоді ми – від Бога.** Христос прийшов у плоті дві тисячі років тому тільки для того, щоб продемонструвати цю можливість. Те, що Він зробив одного разу, Він здатний зробити знову. **Той, хто заперечує можливість Його приходу у плоті до людей зараз, тим самим заперечує можливість того, що Він узагалі коли-небудь приходив у плоті.**

Тому наше завдання – зі смиренням у душі визнати, що ми грішники, що в нас немає нічого доброго. Якщо ми цього не зробимо, то істини в нас не буде, але якщо ми це зробимо, то Христос, який прийшов у світ з явною метою врятувати грішників, прийде й оселиться з нами, і тоді істина справді буде в нас. **Тоді серед недосконалості проявлятиметься досконалість. Буде повнота посеред слабкості. Бо ми «досконалі в Ньому»** (Колос. 2:10, *пер. з англ.*). Він створив усе словом сили Своєї, а тому може взяти людей, які нічого собою не являють, і створити їх «на хвалу слави благодаті Своєї» (Ефес. 1:6). «Бо все з Нього, через Нього і для Нього! Йому слава навіки. Амінь» (Римл. 11:36). (Е. Дж. Вагнер, *The Present Truth*, 18 травня, 1893 р.)

Благодіяння Бога, дані нам

Що я повинен віддати Господу за всі Його благодіяння?

Ви знаєте, що Господь обдарував вас усілякими благами, причому в незліченній кількості. Їх неможливо перерахувати. Якби я хотів оголосити їх і розповісти про них, їх було б більше, ніж можна перерахувати.

Тепер питання: **що я повинен віддати Господу за всі Його благодіяння? Як я заплачу Йому за те, що Він дарував? І відповідь: я прийму чашу спасіння й прикличу ім'я Господнє.**

Тобто те, що ви повинні віддати Господу за всі блага, які Він дав вам, – це взяти ще більше благ.

Так, більше того, те, що ви повинні віддати Господу за всі блага, які Він дав, – це взяти найбільше з усіх благ, які Він може дати.

Якщо у вас є всі ці блага, крім цього найбільшого, то все, чого Він просить від вас за всі ці блага, – це взяти найбільше з усіх.

А якщо у вас є всі вони, аж до найбільшого, то все, чого Він просить від вас на відшкодування за все це, – це щоб ви взяли ще більше з найбільшого, щоб ви ще глибше пили чашу спасіння та ще більше призивали ім'я Господа.

Така система Господа – отримувати плату за те, що Він дарує. (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 1 лютого, 1898 р.)

Два сини

У Авраама було два сини.

Один був народжений від рабині, інший – від вільної жінки.

Отже, один син був сином раби, а інший – сином вільної.

Один народився власними зусиллями, інший – за обітницею Божою.

Один народився від плоті, інший народився від Духа.

Син, народжений від рабині за бажанням людини і від плоті, був «дикою людиною». «Він буде як дикий осел між людьми, рука його на всіх, а рука всіх на нього» (Бут. 16:12).

Син, народжений від вільної жінки за обітницею і від Духа, був лагідний, як агнець. Його рука не була ні проти кого, а коли чиясь рука піднімалася проти нього, він незабаром казав: «Ми бачимо, що з тобою Господь» і «пішли від нього з миром» (Бут. 26:12-31).

«Розуміти це треба інакше», бо в Бога два сини. «Бо це два заповіти: один від гори Сінай, що в рабство народжує, а він то Агар. Бо Агар то гора Сінай в Арабії, а відповідає сучасному Єрусалимові, який у рабстві з своїми дітьми». Інший – з гори Голгофи і відповідає «вишньому Єрусалиму» і «вільний, він мати всім нам» (Гал. 4:24-26).

У давнину, навчаючи людей викупленню, Господь сказав: «Кожного перворідного людського серед синів твоїх викупиш» (Вих. 13:13) і: «Все перворідне худоби, що буде в тебе, самці для Господа» (вірш 12), **крім первістка осла.**

Первісток осла мав бути викуплений, і його мали замінити на ягня: «А кожного віслюка, що розкриває утробу, викупиш овечкою». Але якщо ж первісток осла не був викуплений, то шия його повинна була бути зламана: «А коли не викупиш, то зламай йому шию» (Вих. 13:13, 14).

Усе це було тінню реальності. Які ж реалії? Ми можемо знайти, якщо не всі, то хоча б одну.

Писання говорить, що син Авраама від Агарі «народився за тілом» і був «як дикий осел».

Писання також говорить, що Агар і її син представляють заповіт, укладений на Сінаї, і дітей цього заповіту.

Отже, це говорить про те, що ті, хто був або є в заповіті на Сінаї, були і є народжені за тілом і є «дикими ослами». І як первісток осла має бути «викуплений овечкою», це говорить про те, що кожна душа, яка коли-небудь була або є в заповіті на Сінаї, кожен, хто народжений за тілом, має бути викуплений Агнцем Божим, інакше його шия буде зламана.

«Тому Він Посередник Нового Заповіту, щоб через смерть, що була для відкуплення від переступів, учинених за першого заповіту, покликані прийняли обітницю вічного спадку» (Євр. 9:15). Це означає сказати також кожній душі з тих, хто є насінням Авраама за тілом, що вони повинні бути відкуплені ягням; і якщо вони не будуть відкуплені ягням – Ягням Божим, – вони загинуть, бо кров биків, козлів чи ягнят не може змити гріх.

Більше того, усім, хто народжений тільки за тілом, а отже, є «дикою» людиною, хто має «думку тілесну», що є «ворожнеча на Бога» і що «не кориться Законові Божому, та й не може», – усім цим також треба сказати, що вони мають бути викуплені ягням – Ягням Божим, інакше їхні шиї будуть зламані, і вони будуть знищені своїми власними гріхами.

А всі, хто перебуває в заповіді Голгофи, хто народжений від вільної жінки, від обітниці Божої та від Духа Божого, хто є насінням Авраама за обітницею, їх також буде викуплено, для них викуплення безсумнівне, адже сам Дух, від Якого ми народжені, є «завдаток нашого спадку, на викуп здобутого, на хвалу Його слави» (Ефес. 1:14). А викуп здобутого включає в себе викуплення наших тіл, які мають «зачаток Духа» (Римл. 8:11, 23).

А як у вас? Чи народжені ви тільки за тілом? Чи ви вже викуплені Агнцем, народжені від Духа й цим Духом закарбовані для викупу здобутого?

«А ви, браття, діти обітниці за Ісааком». «А коли ви Христові, то ви Авраамове насіння й за обітницею спадкоємці» – народжені за обітницею Божою, народжені від Духа Божого, діти вільні, запечатані на день викупу. Благословімо Господа! (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 1 лютого, 1898 р.)

Даниїл і школи пророків

Де Даниїл і троє його товаришів здобули освіту, яка дозволила їм успішно скласти іспит, що його вимагав цар Навуходоносор? Де вони здобули освіту, яка зробила їх «вправними в усякій мудрості, і здібними до знання, і такими, що розуміються на науках» (*пер. з англ.*), і яка дала їм «здібність» у всіх цих речах?

Слід мати на увазі, що ці слова самі по собі означають більше і для Даниїла, і для нас, ніж на той час вони означали навіть для Навуходоносора. Наприклад, слово «мудрість» для Даниїла означало й означає саме по собі «страх перед Єговою». Але Навуходоносор на той час, будучи ідолопоклонником, не поважав Єгову, тож це слово означало для нього лише повагу до богів узагалі.

Де ж вони отримували це чудове навчання й освіту? Без вагань можна відповісти: у школі пророків, божественно встановлених школах в Ізраїлі. У той час у Єрусалимі існувало «училище», або «школа пророків». Бо у вісімнадцятому році Йосії, Юдиного царя, що було лише за п'ятнадцять років до полону Даниїла, є чіткий запис про таку школу в Єрусалимі.

У вісімнадцятий рік Йосії, коли за його наказом відбувалося очищення і ремонт храму від мерзот Манасії та Амнона, священник Хілкїя знайшов книгу П'ятикнижжя, тобто «книгу Господнього Закону, даного через Мойсея» (2 Хронік 34:14). «І дав Хілкїя ту Книгу Шафанові», писареві, «і приніс Шафан ту книгу до царя» і «перечитав її перед царем». «І сталося, як цар почув слова Книги Закону, то роздер свої шати» і наказав священникові Хілкїї, і писареві Шафанові та іншим, говорячи: «Ідіть, зверніться до Господа про мене й про народ, та про всього Юду, про слова цієї знайденої книги» (2 Цар. 22).

«І пішов Хілкїя та ті, кому звелів цар, до пророчиці Хулди... Вона жила в Єрусалимі в училищі [маргінальне слово: “у школі”], і вони говорили з нею про це» (2 Хронік 34:22, *пер. з англ.*).

Тут, у Єрусалимі, була школа, в якій «жила» пророчиця. Це одразу ж вказує на те, що ця школа була школою пророків, тому що школами пророків їх робило те, що пророк жив у школі і був після Бога її головою. Цей факт розкривається у двох інших випадках, коли вони згадуються: в 1 Сам. 19:20 говориться про «громаду пророків» і «Самуїл стояв над ними». У 2 Цар. 6:1-6 ми знову зустрічаємо «пророчих синів», і пророк Єлисей живе з ними, бо написано: «І сказали пророчі сини до Єлисея: Ось те місце, де ми сидимо перед тобою, затісне для нас».

Таким чином, ми бачимо три школи пророків у трьох розділених у часі епохах: **епоха Самуїла, епоха Єлисея та епоха Йосії**, і в кожному випадку в школі мешкає пророк. Ці три уривки були написані для того, щоб дати нам

інформацію про школи пророків. По-перше, вони показують, чому ці школи називалися школами пророків: тому що пророк був главою школи; вони також показують, що школа в Єрусалимі, у якій жила пророчиця Хулда, була школою пророків, так само безсумнівно, як і школа, у якій жив пророк Єлісей або пророк Самуїл.

Отже, саме в школі пророків, у школі Господа, Даниїл і три його товариші здобули освіту, про яку ми читаємо в Дан. 1:4, освіту, яка зробила їх «вправними в усякій мудрості, і здібними до знання, і такими, що розуміються на науках» (*пер. з англ.*), і дала їм «здібність» у всьому цьому.

У школах пророків Дух Божий мав єдиний всепроникний вплив, був єдиною великою переважаючою силою. Уперше ми зустрічаємо одну з цих шкіл в 1 Сам. 10:5-12, коли Саул прийшов «на Божий горбок» і зустрів «громаду пророків, що сходять з пагірка» з музичними інструментами і пророкували, «злинув на нього Дух Божий», і «Бог змінив йому серце на інше»; він став «іншою людиною», і «пророкував серед них».

Те, що це сталося з такою людиною, як Саул, було настільки великим дивом, що народ Ізраїлю був вражений цим до такої міри, що відтепер в Ізраїлі стало прислів'ям: «Чи й Саул між пророками?» Отже, очевидно, що в цій школі пророків Дух Божий панував до такої міри, що навіть Саул, особливо важкий випадок, був навернений, потрапивши під живий вплив цього Духа в школі.

Однак це не було винятковим проявом сили Духа Божого в школі пророків; це був звичайний ступінь прояву Духа в школі. Бо після цього Саул через непослух Богові та ревності до Давида відділився від Духа й постійно прагнув убити Давида. Ми бачимо, що Давид утік, сховався і «прийшов він до Самуїла до Рами», і «пішов він та Самуїл, та й осілися в Найоті» (1 Сам. 19:18). «І розповіджено Саулові, говорячи: Ось, Давид у Найоті в Рамі» (вірш 19). Тут знаходилася школа пророків. «І послав Саул посланців, щоб узяли Давида. І вони побачили громаду пророків, що пророкувала, а Самуїл стояв над ними. І на Саулових посланців злинув Дух Божий, і пророкували й вони» (вірш 20).

Коли Саул побачив, що його перші посланці поступилися, він послав вдруге тих, хто, як він припускав, не поступиться. А коли він виявив, що й вони поступилися, то вирішив більше не довіряти посланцям і пішов сам. Тому в гніві «пішов і він до Рами» і запитав: «Де Самуїл та Давид? А запитаний відказав: Ось у Найоті в Рамі. І пішов він туди до Найоту в Рамі. І злинув Божий Дух також на нього, і він усе пророкував, аж поки не прийшов у Найот у Рамі» (вірші 22, 23).

Усе це показує, як і було написано, що Святий Дух мав всепроникний вплив і був всеконтролюючою силою в школах пророків. Це було настільки повною мірою, що суворі, жорстокосерді і навіть зовсім недуховні люди пом'якшувалися і були підкорені Його благодатним впливом щоразу, коли вступали в контакт зі школою.

Усе це також свідчить про те, що Дух Божий у цих школах проявлявся в пророцтвах. **Таким чином, саме Дух пророцтва пронизував школу й керував нею.** «Дух пророцтва» – це «засвідчення Ісусове» (Об'явл. 19:10), у пораді та настанові. **Отже, Сам Ісус Христос за допомогою Духа пророцтва був справжнім Головою шкіл пророків.** При школах перебував пророк, через якого свідоцтво Ісуса ставало відомим для спрямування школи, а Дух Божий був великим Наставником учнів.

Це не означає, що ніколи не було більше однієї такої школи в один час; адже за часів Самуїла їх було щонайменше дві; але й не значить, що, коли їх було більше однієї, у кожній школі обов'язково постійно жив пророк; адже за часів Самуїла шкіл було щонайменше дві, а пророк був тільки один – сам Самуїл. Залишається тільки сказати, що пророк був головним, незалежно від того, чи була школа одна, чи кілька; і що Дух пророцтва був великим провідником і наставником у ній, незалежно від того, чи була школа одна, чи їх було кілька.

І все це повинно навчити нас зараз, у наш час, що в школах Господа Дух пророцтва, засвідчення Ісусове, повинен бути великим провідником і наставником, і що Духа Божого слід шукати, доки Він не матиме всепроникний вплив і не стане всеконтролюючою силою в кожній школі, заснованій в ім'я Господа. (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 1 лютого, 1898 р.)

Правило більшості

«Хіба більшість не повинна правити?» Відповідь завжди має бути такою: «Ні, і меншість теж». **Ні більшість, ні меншість не повинні правити в питаннях релігії.** Що сказав Спаситель? Коли серед Його учнів виникли розбіжності, хто з них має бути більшим, «Він же промовив до них: Царі народів панують над ними, а ті, що ними володіють, добродійцями зветься. Але не так ви: хто найбільший між вами, нехай буде, як менший, а начальник як службовець» (Луки 22:25, 26).

І знову, коли двоє з них прагнули зайняти високе становище, а інші заздрили, Ісус сказав: «А Ісус їх покликав і промовив: Ви знаєте, що князі народів панують над ними, а вельможі їх тиснуть. Не так буде між вами, але хто великим із вас хоче бути, хай буде слугою він вам. А хто з вас бути першим бажає, нехай буде він вам за раба. Так само й Син Людський прийшов не на те, щоб служили Йому, а щоб послужити, і душу Свою дати на викуп за багатьох» (Матв. 20:25-28).

З цим твердженням узгоджуються слова апостола Павла: «Не робіть нічого підступом або з чванливості, але в покорі майте один одного за більшого від себе. Нехай кожен дбає не про своє, але кожен і про інших. Нехай у вас будуть ті самі думки, що й у Христі Ісусі! Він, будши в Божій подобі, не вважав за захват бути Богові рівним, але Він умалив Самого Себе, прийнявши вигляд раба, ставши подібним до людини; і подобою ставши, як людина» (Филп. 2:3-7).

Той самий Дух говорить через апостола Петра: «Також молоді, коріться старшим! А всі майте покору один до одного, бо Бог противиться гордим, а смиренним дає благодать» (1 Петра 5:5).

І знову Спаситель сказав: «А ви вчителями не звітесь, бо один вам Учитель, а ви всі брати. І не називайте нікого отцем на землі, бо один вам Отець, що на небі. І не звітесь наставниками, бо один вам Наставник, Христос. Хто між вами найбільший, хай слугою вам буде! Хто бо підноситься, буде понижений, хто ж понижується, той піднесеться» (Матв. 23:8-12).

Там, де переважає ідея, що в питаннях релігії має правити більшість, чи то більшість кількісна, чи то більшість впливу, неминуче станеться осуд меншості і застосування проти неї сили, щоб змусити її підкоритися бажанням більшості. Але ось що, за словами Господа, очікує на тих, хто втручається у справи своїх слуг: «А як той злий раб скаже у серці своїм: Забариться пан мій прийти, і зачне бити товаришів своїх, а їсти та пити з п'яницями, то пан того раба прийде дня, якого він не сподівається, і о годині, якої не знає. І він пополовині розітне його, і визначить долю йому з лицемірами, буде плач там і скрегіт зубів» (Матв. 24:48-51).

Як виходить, що лукавий раб говорить у серці своєму: «Забариться пан мій прийти»? Це відбувається через те, що він бере на себе сміливість судити й карати свого раба. Тільки Бог є Суддею, і Він передав весь суд у руки Свого Сина (Івана 5:22). Божественний припис говорить: «Тому не судіть передчасно нічого, аж поки не прийде Господь, що й висвітлить таємниці темряви та виявить задуми сердець, і тоді кожному буде похвала від Бога» (1 Кор. 4:5). І ще: «Не нарікайте один на одного, браття, щоб вас не засуджено, он Суддя стоїть перед дверима» (Якова 5:9). І ще написано: «Мені помста належить, Я відплачу, говорить Господь» (Римл. 12:19). Ті, хто бере на себе право судити й засуджувати своїх ближніх, своїми діями говорять, що Господь не прийде судити людей, але якщо така робота і буде виконуватися, то вони повинні займатися нею самі. **Таким чином, вони фактично усувають Господа від справ Його власної церкви.**

Коли Бог воскресив Ісуса з мертвих і посадив Його праворуч Себе на небесах, Він «І все впокорив Він під ноги Йому, і Його дав найвище за все за Голову Церкви, а вона Його тіло» (Ефес. 1:22, 23). «А Він є перший від усього, і все Ним стоїть. І Він Голова тіла, Церкви. Він початок, первороджений з мертвих, щоб у всьому Він мав першенство. Бо вгодно було, щоб у Нім перебувала вся повнота» (Колос. 1:17-19).

Таким чином, Христос є джерелом усієї влади в Церкві. Держава не має права встановлювати закони для церкви, бо тоді вона узурпувала б місце Христа як Глави церкви. **І церква не має права видавати закони ані для себе, ані для будь-кого іншого, бо в такому разі тіло візьме на себе функції глави, і в результаті вийде чудовисько.** Справа церкви і всіх у ній – коритися Главі, а не керувати.

І тому на закінчення можна сказати, що в питаннях релігії повинна правити більшість, бо тільки Господь є більшістю. «Таж народи як крапля з відра, а важать як порох на шальках! Таж Він острови підіймає, немов ту пилинку! І Ливана не вистачить на запаління жертовне, не стане й звір'я його на цілопалення! Насупроти Нього всі люди немов би ніщо, пороховані в Нього марнотою та порожнечєю» (Ісаї 40:15-17). **Тому нехай нікчемні люди остерегаються, якими б сміливими вони не були, привласнити собі справу Господа.**

Люди у своїй ревності до релігії кажуть, що робота в неділю неприпустима і таке терпіти не можна. Але Бог терпить усі види зла на землі. Це відбувається не тому, що Він страждає від нього менше, ніж люди, а тому, що час суду ще не настав. Там, де багато гріха, благодаті ще більше. Саме узами Своєї вічної любові Господь прагне привабити людей і відвернути їх від зла. Тому, коли люди починають говорити про нетерпимість до безбожництва, це означає, що вони не можуть терпіти тих, хто відрізняється від них. Це означає, що вони ставлять себе за еталон, і що всіх треба примусити робити так, як вони.

Отже, ми переконалися, що в основі недільних законів лежить егоїзм невідродженої людини. (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 18 травня, 1893 р.)

Релігійні закони та дотримання неділі

Ми виступаємо проти недільних законів, як і проти всіх законів, що примушують до дотримання будь-якої релігії, тому що вони суперечать Євангелію. **Їхньою єдиною тенденцією може бути зниження релігійного стандарту.** Але в цьому питанні є і щось більше, а саме те, що неділя – це зовсім не субота. Це суто людське встановлення. **І тут видно істинність твердження, що недільні закони випливають винятково з людського егоїзму. Адже вони не є проявом ревності про Бога, оскільки Бог не має нічого спільного з дотриманням неділі.** Замість того, щоб наказувати людям відпочивати в цей день, Він дав їм його як робочий день. Зверніть увагу на те, що Він каже: «Шість день працюй і роби всю працю свою, а день сьомий субота для Господа, Бога твого: не роби жодної праці» (Вих. 20:9, 10).

Але хіба Христос не воскрес у перший день тижня? Безсумнівно, але яке це має відношення до справи? Ніде в Біблії немає ні найменшого натяку на те, що Він коли-небудь хотів, щоб хтось якимось чином відзначав цей день з цього приводу. **Багато хто думає, що викуплення зайняло місце святкування Творіння, але Творіння і викуплення – це одне й те саме. Викуплення – це творіння.** Це сила Бога, якою Він створив світи, що діє в людях для їхнього спасіння. Бо Ісусом Христом усе створено, і Він є сила Бога (див. Івана 1-3 і 1 Кор. 1:24). Євангеліє – це таємниця Бога, а Христос у людях – надія слави (див. Колос. 1:26, 27). Христос від Бога став для нас премудрістю, і праведністю, і освяченням, і викупленням (див. 1 Кор. 1:30), а суботу, Господом якої Він Сам є (див. Марка 2:28), було дано людям, щоб вони знали, що Він – Господь, Котрим вони освячуються (див. Єзек. 20:12).

У всьому Новому Заповіті сьомий день тижня називається суботою, а перший день тижня відомий тільки під цим позначенням. Що це означає? Це означає, що Святий Дух призначив цим дням носити такі назви в усі часи. **Біблія – це Слово Боже, і, коли Бог дає назву чомусь, це означає, що це є саме тим, чим Він це назвав.** Так і сьомий день – субота, і так буде завжди, що б не робили люди.

Тепер прочитайте запис про те, що сталося у зв'язку з воскресінням: «День той був Приготування, і наставала субота. А жінки, що прийшли були з Ним із Галілеї, ішли слідом, і вони бачили гроба, і як покладене тіло Його. Повернувшись, вони наготували пахощів і мира, а в суботу, за заповіддю, спочивали. А дня першого в тижні прийшли вони рано вранці до гробу, несучи наготовані пахощі» (Луки 23:54-56; 24:1). У сьомий день вони відпочивали, бо «в суботу, за заповіддю, спочивали», а в ній (*ред.: заповіді*) сказано, що «день сьомий субота». І вони відновили роботу в перший день тижня.

Тепер зверніть увагу на те, що говорить Святий Дух про зв'язок першого дня тижня з суботою. В останній частині 13-го розділу Євангелія від Марка ми знаходимо те ж саме, про що докладно розповідається в 23-му розділі Євангелія від Луки. Сказавши, що жінки бачили, де було покладено Ісуса, Марк продовжує: «Як минула ж субота, Марія Магдалина, і Марія Яковова, і Саломія накупили пахощів, щоб піти й намастити Його. І на світанку дня першого в тижні, як сходило сонце, до гробу вони прибули» (Марка 16:1, 2).

Що ми можемо дізнатися з цього? Що, хоч би як рано людина встала вранці першого дня тижня, вона запізниться, щоб застати суботу. Субота вже минула. Жодна людина не може встати настільки рано вранці першого дня тижня, щоб застати хоч якусь частину суботи. Сьомий день – це субота; і як тільки сьомий день минає, субота минає. Так говорить Дух Господній. «Хто має вухо, хай чує, що Дух промовляє Церквам» (Об'явл. 2:7).

Таким чином, ми бачимо, що, коли держава з ініціативи церкви починає примушувати людей дотримуватися першого дня тижня, вона чинить подвійний гріх. Вона змушує людей відпочивати в той день, коли, за словами Бога, потрібно працювати, і таким чином побічно намагається змусити їх працювати в день, який Він призначив святим; і вона претендує на те, щоб видавати закони з питань релігії, що відносяться винятково до Бога. Держава ставить себе на місце Бога. Хоча сьомий день є суботою, жодна влада на землі не має права змушувати людей дотримуватися його. Навіть Сам Бог не прагне змусити людей коритися Йому. (Е. Дж. Ваггонер, *The Present Truth*, 18 травня, 1893 р.)

Кращий світ і бажання

Чи хочете ви піти з цього світу в кращий?

Якщо ви хочете цього, то можете отримати бажане, а якщо не хочете, то ви дуже дивна людина, і ми хотіли б дізнатися про вас більше.

Оскільки така людина була б настільки винятковою, що її справедливо було б виключити з уваги, але ми вважаємо, що ви все-таки хотіли б піти з цього світу в кращий.

Чому ви хочете піти з цього світу?

Чи не тому, що вам доводиться працювати так, що ви дуже втомилися? Тоді Ісус каже: «Прийдіть до Мене... і Я дам вам спокій» (Матв. 11:28, *пер. з англ.*).

Можливо, це тому, що ваш тягар такий великий, що ви втомилися його нести? Тоді «свого тягара поклади ти на Господа, і тебе Він підтримає» (Псал. 55:22).

Це тому, що у вас так багато турбот і ви такі спантеличені? Тоді «покладіть на Нього всю вашу журбу, бо Він опікується вами» (1 Петра 5:7).

Це тому, що у вас так багато скорбот і так багато печалей? «Він немочі наші узяв і наші болі поніс» (Ісаї 53:4).

Чи не тому, що смерть царює і тримає все під своєю владою? Але «жало ж смерти то гріх, а сила гріха то Закон. А Богові дяка, що Він Господом нашим Ісусом Христом перемогу нам дав» (1 Кор. 15:56, 57) – **перемогу над гріхом і перемогу над смертю в результаті перемоги над гріхом**. Бо Він «Живий. І був Я мертвий, а ось Я Живий на вічні віки. І маю ключі Я від смерти й від аду» (Об'явл. 1:18).

Хіба ви не бачите, що, коли ви у Христі, ви перебуваєте в іншому світі? Христос – єдиний вихід із цього світу в кращий. Якщо ви належите Христу, ви не від світу, тому що Він обрав вас зі світу.

І «Він недалеко від кожного з нас» (Дії 17:27). «Ось Я стою під дверима та стукаю: коли хто почує Мій голос і двері відчинить, Я до нього ввійду» (Об'явл. 3:20). І «Я тебе не покину, ані не відступлюся від тебе» (Євр. 13:5). І «ви маєте в Нім повноту» (Колос. 2:10).

Невже ви будете настільки непослідовні, щоб захотіти піти з цього світу в кращий, знайти шлях, і до того ж єдиний шлях, широко відкритий для вас, і потім не піти ним?

Ходімо, друзі, і разом подякуємо «Отцеві... що визволив нас із влади темряви й переставив нас до Царства Свого улюбленого Сина» (Колос. 1:12, 13). (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 8 лютого, 1898 р.)

ЧЕРВЕНЬ

Субота – день Господній (ч. 1)

Субота, як ми вже бачили, це сьомий день тижня. Це день Господній, бо Сам Бог називає його «день Мій святий» (Ісаї 58:13). «Субота Господня» повинна бути днем Господнім. Більше того, Христос оголосив Себе Господом дня суботнього (див. Матв. 12:8). Говорячи це, Він мав на увазі сьомий день тижня, день, який сповідують юдеї, адже відповідав на їхнє неправдиве звинувачення в тому, що Він і Його учні порушують суботу. Таким чином, сьомий день, субота, – єдиний день, відомий у Писанні як день Господній.

Однак стверджується, що неділя – це субота, і назва для неї – день Господній – дуже поширена. І дійсно, саме як день Господній, її дотримання нав'язується людям. Неділя приходить як узурпатор, займаючи місце суботи Господньої. Тому кожна спроба примусити до її дотримання – це пряма спроба витіснити сьомий день з його законного місця суботи Господньої і поставити на його місце перший день. **Тому щоразу, коли держава ухвалює закони, що примушують до дотримання неділі, вона ухвалює закони, прямо спрямовані проти Бога.** Вона не просто ігнорує заповідь Господа, але вчить людей, що Боже слово має ігноруватися заради слова держави.

Таким чином, у прийнятті закону про дотримання неділі ми бачимо пряме протиріччя між державою і Богом. І до того ж воно має особливу природу гріха. **Будь-який гріх – це бунт проти Бога, але не завжди це свідомий бунт.** «Думка бо тілесна ворожнеча на Бога, бо не кориться Законові Божому, та й не може» (Римл. 8:7). І люди є рабами цього плотського розуму, так що вони не можуть робити навіть те, що хотіли б (див. Івана 8:34; Римл. 7:14-20; Гал. 5:17). **Але прийняття закону про дотримання неділі – це пряме повстання проти Бога, оскільки воно завдає удару по самій основі Його влади.**

Відмінною рисою Бога, що перевершує всіх фальшивих богів, яким поклоняються, є те, що Він – Творець, «бо Господь Бог великий, і великий Він Цар над богами всіма, що в Нього в руці глибини землі, і Його верхогір'я гірські, що море Його, і вчинив Він його, і руки Його суходіл уформували» (Псал. 95:3-5), «бо великий Господь і прославлений вельми, Він грізний понад богів усіх! Бо всі боги народів божки, а Господь створив небеса» (Псал. 96:4, 5). «А Господь Бог правдивий, Він Бог Живий та Цар вічний! Від гніву Його затрясється земля, і не знесуть Його гніву народи. Отак їм скажіть: боги, що неба й землі не вчинили, погинуть з землі та з-під неба цього! Своєю Він силою землю вчинив, Своєю премудрістю міцно поставив вселенну, і небо напнув Своїм розумом» (Єрем. 10:10-12).

Усе створене Богом свідчить про Його силу й Божественність (див. Римл. 1:20). А субота – це пам'ять про Його чудесні діла, бо Він каже: «І святиті суботи Мої, і вони стануть знаком поміж Мною та між вами, щоб пізнати, що Я Господь, Бог ваш». «І також дав Я їм Свої суботи, щоб були вони знаком поміж Мною та між ними, щоб пізнати, що Я Господь, що освячує їх» (Єзек. 20:20, 12). «Великі Господні діла, вони пожадані для всіх, хто їх любить! Його діло краса та величність, а правда Його пробуває навіки! Він пам'ятку чудам Своїм учинив, милостивий та щедрий Господь» (Псал. 111:2-4).

Таким чином, субота – це те, за допомогою чого люди можуть визнати Божественну силу, оскільки вона є спогадом про творчу роботу Бога, а діла, які Бог сотворив, є знаком Його сили й Божественності. Отже, коли держава нав'язує неділю як день Господній і тим самим використовує свою владу, щоб знищити суботу Господню, вона використовує всю свою силу, щоб стерти з розуму людей знання про силу й Божественність Бога. Вона ставить себе на місце Бога, вимагаючи поклоніння.

Більше того, коли перший день тижня ставиться на місце суботи Господньої і його дотримання примушується, держава, яка цим актом ставить себе на місце церкви, підносить себе над Богом, привласнюючи собі владу, якої не має навіть Бог. Відтак, коли Бог створив світи за шість днів, Він спочив на сьомий день. Тому цей день став Його суботою. Якби Він хотів, то міг би створити землю за п'ять днів, а на шостий відпочивати. У цьому разі шостий день був би суботою. Або Він міг би створити небо й землю за чотири, три або два дні, і тоді п'ятий, четвертий або третій день тижня був би суботою. Якби Він захотів, то міг би створити небо і землю за один день, а другого дня спочити, і тоді другий день був би суботою. Але зауважте: Він у жодному разі не міг зробити перший день тижня суботою. Якби Він створив усе в перший день, то не міг би того ж дня спочивати від усіх Своїх справ, щоб зробити цей день суботнім.

Таким чином, ми бачимо, що, обравши перший день тижня як заміну суботи Господньої, сатана спонукав людину взяти на себе владу, якої Сам Бог не має. Цей факт показує, що неділя як день відпочинку є знаком влади сатани, а не Господа, бо справа сатани – поставити себе на місце Бога, а це він може зробити, тільки претендуючи на більшу владу, ніж Господь. Але сатана діє через людину. Оскільки він «бог цього віку» (2 Кор. 4:4), він діє через сили світу. Тому, коли світська влада бере на себе контроль над справами церкви та релігії, утворена в такий спосіб державна церква є церквою сатани, прямо протилежною церкві, яка є Тілом Христовим.

Введення неділі замість суботи Господньої, що ставить людину вище за Бога, природно впливає з еволюційної ідеї, що все, що є в людині, за своєю природою добре, тому людина може бути праведною завдяки своїм власним ділам. Природна релігія – релігія «знання, неправдиво названого так», – вчить, що

людина може сама від себе породити праведність. Але те, що є в людині за природою, – це гріх, і тому ідея насправді полягає в тому, **що людина може зробити праведність із гріха. Але Сам Бог не може цього зробити. Він може відкинути гріх і знищити його власною праведністю, але Він не може зробити праведність із гріха. Це означало б зректися Самого Себе.** Сатана вселив людям думку, що вони не гірші за Бога, а то й кращі, і з цієї ідеї дуже природно випливає спроба зробити суботу з неділі. Але це просто прояв «таємниці беззаконня», розвиток якої формує «беззаконника», «що противиться та несеться над усе, зване Богом чи святощами» (2 Сол. 2:3, 4).

Цей дух, що проявляється в земних урядах, представлений у Біблії у двох формах. Першу описано так: «І я став на морському піску. І я бачив звірину, що виходила з моря, яка мала десять рогів та сім голів, а на рогах її було десять вінців, а на її головах богозневажні імена. А звірина, що я її бачив, подібна до рися була, а ноги її як ведмежі, а паша її немов лев'яча паша. І змій дав їй свою силу, і престола свого, і владу велику... І їй дано уста, що говорили зухвале та богозневажне. І їй дано владу діяти сорок два місяці. І відкрила вона свої уста на зневагу проти Бога, щоб богозневажати Ім'я Його й оселю Його, та тих, хто на небі живе» (Об'явл. 13:1, 2, 5, 6).

Влада, описана таким чином, відома як папство. **У язичництві, яке до часів Костянтина було релігією всього світу, диявол керував умами людей без жодної спроби приховати це.** Це було просте поклоніння дияволу. Але Костянтин побачив у християнстві силу, яка з'явилася перед обличчям язичницьких переслідувань і стрімко перемагала їх. Тож він вирішив об'єднати свою імперію з цією силою як більш здатною забезпечити їй стабільність, ніж язичництво. Єпископи церкви, які, як каже історик Мосгайм, навмисно примножували обряди та церемонії, створюючи церкву за зразком язичницьких форм, щоб привернути до себе язичників, радо прийняли пропозицію Костянтина про союз, якщо навіть не запропонували його самі.

Таким чином, держава замість язичництва стала сповідувати християнство. Але християнство було лише формою. Релігія залишалася мирською. Влада була сатанинською. Саме від дракона, який є «диявол і сатана» (Об'явл. 12:9), **об'єднаний церковно-державний звір отримав усю свою силу й владу.** Тому папа римський, який видає себе за намісника Сина Божого, насправді є намісником сатани. Він являє собою антихриста, протиставляючи й підносячи себе над усім, що називається Богом або чому поклоняються. І це стає надто очевидним, якщо згадати, що католицька церква засновує свої домагання на відданість усіх людей на тому, що вона, всупереч Писанню, замінила першим днем тижня сьомий день – суботу Господню. (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 18 травня, 1893 р.)

Субота – день Господній (ч. 2)

Інший прояв спротиву Богові під виглядом християнства описано так: «І бачив я іншу звірину, що виходила з землі. І вона мала два роги, подібні ягнячим, та говорила, як змії. І вона виконувала всю владу першої звірини перед нею, і робила, щоб земля та ті, хто живе на ній, вклонилися першій звірині, що в неї вздоровлена була її рана смертельна. І чинить вона великі ознаки, так що й огонь зводить з неба додолу перед людьми. І зводить вона мешканців землі через ознаки, що їм дано їй чинити перед звіриною, намовляючи мешканців землі зробити образа звірини, що має рану від меча, та живе. І дано їй вкласти духа образів звірини, щоб заговорив образ звірини, і зробити, щоб усі, хто не поклониться образів звірини, побиті були. І зробить вона, щоб усім малим і великим, багатим і вбогим, вільним і рабам було дано знамено на їхню правицю або на їхні чола, щоб ніхто не міг ані купити, ані продати, якщо він не має знамена ймення звірини, або числа ймення його» (Об'явл. 13:11-17).

Тут діє та сама сила, що й у папстві, тільки трохи більш замаскована. Спочатку християнство, яке було реформацією, поєдналося з державою, створивши папство, через яке діяв сатана. **Тепер же ми маємо протестантизм, реформацію від католицизму, поєднаний з державою, так що він стає образом папства.** Як неділя є знаком сили та влади папства, так і здійснення влади першого звіра в його очах полягає в примусі до дотримання неділі з боку тих, хто сповідує протестантську релігію. Змушуючи людей дотримуватися неділі, ті, хто сповідує протестантизм, примушують їх прийняти печатку папства – беззаконника.

Таким чином, ми бачимо, що навколо питання про дотримання суботи, а саме, чи буде це сьомий день, чи перший – концентрується все питання про те, кому поклонятися – Христу чи антихристу. А оскільки це питання про те, яку владу буде визнано, Божу чи сатанинську, воно є центральним полем битви Євангелія та брехні. **Якщо суботи дотримуються як суботи Господньої, то визнається Божа влада, і ця влада – Євангеліс, що приносить спасіння. Якщо ж, знаючи факти, дотримуватися неділі, то визнається влада й сила сатани та його представника, а це сила смерті та руйнування.**

Тисячі людей не знають про це. Щиро бажаючи служити Господу, вони дотримуються неділі як суботи Господньої, не маючи ні найменшого уявлення про те, кому вони підкоряються. **Подібно до Савла з Тарса, вони думають, що служать Богові, і живуть у добрій совісті.** Але як Господь Ісус відкрив Себе Савлу, так і в наші дні Він прагне відкрити Себе всім людям. Сатана монополізував увагу майже всього світу, але йому не можна дозволяти все

робити по-своєму. У ці останні дні Христос збирається так повно явити Себе у Своїй Церкві, що всі люди дізнаються істину як вона є в Ісусі. Божий народ визнає і поклониться Йому як Творцеві. Тому остання звістка перед пришествям Господа, яка дається зараз, оскільки ми живемо в останні дні, наступна: «І побачив я іншого Ангола, що летів серед неба, і мав благовістити вічну Євангелію мешканцям землі, і кожному людові, і племені, і язику, і народові. І він говорив гучним голосом: Побійтеся Бога та славу віддайте Йому, бо настала година суду Його, і вклоніться Тому, Хто створив небо, і землю, і море, і водні джерела! А інший, другий Ангол летів слідом і казав: Упав, упав Вавилон, город великий, бо лютим вином розпусти своєї він напоїв усі народи! А інший, третій Ангол летів услід за ним, гучним голосом кажучи: Коли хто вклоняється звірині та образу її, і приймає знамено на чолі своїм чи на руці своїй, то той питиме з вина Божого гніву, вина незмішаного в чаші гніву Його, і буде мучений в огні й сірці перед Анголами святими та перед Агнцем» (Об'явл. 14:6-10). Читачу, на чий бік ти встанеш? (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 18 травня, 1893 р.)

Хрещення Святим Духом

Хрещення Святим Духом дається тільки для служіння.

Той, хто хоче отримати хрещення, або дар Святого Духа, щоб піднятися в блаженстві й залишатися так, пурхаючи, як канарейка, в захопленому піднятті духу до кінця своїх днів, ніколи не отримає його.

І все ж це приблизно те уявлення, яке тисячі людей мають про мету й дію хрещення Святим Духом.

Христос, слава Богу, ніколи не перебував у такому «стані»: а якби був, то ми були б навіки втрачені. Але багато людей думає, що саме в такому «блаженстві» і знаходяться небеса. Та якби вони справді замислилися, то миттю побачили б, що це зовсім хибне уявлення.

Ісус був на небесах. За Божественним правом навечно, Він був там володарем усього блаженства, яке тільки може бути на небесах. І все ж, володіючи всім, Він не перебував у вічному блаженстві, звеличуючи Себе.

Ні. Він залишив усе це, спустився на землю і провів тут Своє життя в служінні бідному, занепалому, обтяженому беззаконням народові, щоб принести йому пізнання Бога і всі блага, які приносить це пізнання.

І для Нього це було блаженством. Для нього це було більше, ніж бути на самому небі. Для Нього це було ні більше ні менше, ніж саме небо. Це просто були самі небеса, бо, **зійшовши на землю, Він, по суті, не залишив небеса – Він приніс їх із собою і зв'язав їх із землею вічним заповітом, який не буде забутий.**

Для Нього це було краще, ніж залишатися на небесах. Він добровільно зважився на це, тому що вважав за краще зробити це, ніж залишатися на небесах.

Таким чином, за Своїм власним вільним вибором **Він зійшов з небес на землю і залишався тут доти, доки люди дозволяли Йому залишатися.**

Поки Він міг залишатися тут і працювати для людства, Він вважав за краще робити це, а не вирушати на небеса. І це – християнство.

Для цієї славної місії Господь Ісус народився від Святого Духа, був хрещений і помазаний Святим Духом. І такою є мета народження, хрещення і помазання Святим Духом кожної душі, яка приймає Його.

«Ісуса, що був із Назарету, як помазав Його Святим Духом і силою Бог. І ходив Він, добро чинячи й усіх уздоровлюючи, кого поневолив диявол, бо Бог був із Ним» (Дії 10:38). «Дух Господа Бога на мені, бо Господь помазав Мене благовістити сумирним, послав Мене перев'язати зламаних серцем, полоненим звіщати свободу, а в'язням відчинити в'язницю» (Ісаї 61:1).

Ось чим було хрещення Святим Духом для них, і ось чим воно є навіки.

Що за дивна концепція християнства: той, хто отримав найбільшу міру Його Духа, повинен забути всіх, окрім себе, і, не думаючи ні про що, не переймаючись ані про гріх, ані про лихо, ані про нещастя безлічі загублених довкола нього, «сидіти», догоджаючи собі в піднесеному настрої, і «оспівувати себе у вічному блаженстві»!

Це не дух християнства. Це просто дух безмежно егоїстичного, несумлінного, ледачого неробства.

Дух християнства – це дух Самого Господа Ісуса, і той, хто має найбільшу міру цього духу, замість того, щоб сидіти і співати, проникаючись вічним блаженством, встає, свідомий вічного блаженства, та працює з усією силою на небі й землі, і співає, працюючи, щоб вивести всіх інших із п'їтьми й горя цього світу гріха до вічного блаженства славної свободи синів Божих.

Така людина не бажає йти на небеса, доки не закінчена її робота в цьому світі. Надайте їй вибір у будь-який день, і вона радше залишиться в цьому світі й працюватиме, ніж піде на небо. Вона знає, що у Христі, Який є її життям, небеса їй забезпечені. І, знайшовши у своєму благословенному Господі та Його Дусі зв'язок між небом і землею, для неї рай – це працювати, щоб привести інших людей до пізнання і впевненості в небі.

О, нехай ми будемо тільки такими християнами, яким був Христос у цьому світі! Тоді ми принесемо користь світові, а світ дізнається, що йому Бог послав Ісуса. (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 15 лютого, 1898 р.)

Релігійна свобода

На нещодавніх щорічних зборах Товариства звільнення релігії від державного патронажу та контролю єдиним доповідачем, який заглибився в суть питання, був доктор Паркер. Він повністю обмежився релігійною стороною питання, яка є єдиною, яку воно може мати. Він сказав, що його не хвилюють ні більшість, ні меншість, якщо навіть одна людина стоїть на боці релігійної свободи, то вона має рацію. Він сказав: «Церква Христа є такою, що держава не має нічого спільного з нею». Це правда. Мало того, Церква Христа має таку природу, що держава не може мати з нею нічого спільного. Ісус, Якого доктор Паркер назвав «найбільшим нонконформістом» (*ред.: нонконформізм – це готовність індивіда відстоювати свою особисту позицію в тих випадках, коли вона суперечить позиції більшості*), сказав: «Мое Царство не із світу цього» (Івана 18:36). Звідси випливає, що, **якщо церква й держава об'єднані в будь-якій мірі, ця церква не є церквою Христа**.

Більшість тих, хто виступає проти установлені церкви, будують свою опозицію на факті нерівності та несправедливості. Вони кажуть, що несправедливо, що англіканська церква повинна користуватися перевагою перед іншими церквами. Здебільшого в такому тоні виступали оратори на зборах Товариства звільнення, і в такому ж тоні написано більшість статей. **Але це низький, егоїстичний погляд на справу**. Насправді це не є жодною опозицією до державного патронату й контролю над релігією. Ті, хто дотримується цієї точки зору, практично кажуть, що вони не заперечували б проти державного патронату, якби воно було розподілене порівну. Доктор Паркер зайняв правильну та єдино послідовну позицію, коли сказав, що ситуація анітрохи не зміниться, якщо інакодумці будуть на рівних з пануючими. **Зв'язок держави з релігією неправильний у принципі, незалежно від того, кого це стосується**.

Світський означає такий, що належить до світу. Церква Христа не належить світу, а держава належить. Тому щоразу, коли церква вступає у зв'язок із державою, вона тим самим стає секуляризованою, тобто мирською. Церковні установи, які повністю або частково підтримуються державою, вже секуляризовані. **Але вони також романізовані, бо характерною ознакою романізації є підтримка державою християнських інститутів**. Тому природним і навіть неминучим є впровадження римських звичаїв і обрядів у будь-яку конфесію, що приймає державний патронат. Таким чином, державу просять відділитися від церкви не для того, щоб секуляризувати її, а для того, щоб звільнити її від секуляризму; коротше кажучи, для того, щоб християнізувати церкву. (Е. Дж. Ваггонер, *The Present Truth*, 18 травня, 1893 р.)

Чого вчили в школах пророків?

Чого вчили в школах пророків? Ці відомості містяться в Біблії. Вони були написані для нашого навчання. А в книзі пророка Даниїла вони написані спеціально нам для науки, «бо за нашого часу кінець віку прийшов». У цій статті нам вистачить місця тільки для того, щоб відкрити й перерахувати ці науки. Що включає в себе кожна з них, буде розглянуто нижче.

Даниїл і троє його друзів були «розумні в усякій мудрості, і здібні до знання, і розуміли науку». Цю освіту, як ми з'ясували, було здобуто в школі пророків у Єрусалимі. Таким чином, цей вислів засвідчує, що в цих школах навчали мудрості, знанням і науці.

Ще одним предметом, якого там навчали, була музика. Про це ми знаємо з того факту, що при першій зустрічі Саула з учнями такої школи ми бачимо, що у пророків була «арфа, та бубон, та сопілка, та цитра» (1 Сам. 10:5); і вони грали з таким духом і такою силою в Дусі, що будь-яка людина, котра особисто зустріла би їх, була притягнута до Бога й наведена. Таким чином, усі обставини показують, що це була натренована, гармонійна музика, яку грали учні цієї школи. І це явний доказ того, що в школах пророків викладали музику.

Ще там навчали праці, або «трудовому навчання», як би це назвали сьогодні. Про це ми знаємо із записів про ці школи за часів Єлисея: «І сказали пророчі сини до Єлисея: Ось те місце, де ми сидимо перед тобою, затісне для нас. Ходім аж до Йордану, і візьмімо звідти кожен по одній деревині, і зробимо собі місце, щоб сидіти там. А він сказав: Ідіть. І сказав один: Будь же ласкавий, і ходи зо своїми рабами! А він сказав: Я піду. І пішов він із ними, і вони прийшли до Йордану, і рубали дерево» (2 Цар. 6:1-4).

Це свідчить, що в тих школах навчали праці та прищеплювали любов до неї, адже коли будівля школи стала надто маленькою для учнів, вони самі запропонували звести новий, просторіший дім, який був потрібен. Не було жодних думок про те, щоб найняти інших людей для виконання цієї роботи або здати її за контрактом. Ні, вони самі сказали: «Зробимо собі місце, щоб сидіти там» (вірш 2).

А ще вони так любили працювати, що брали інструменти для роботи в борг, бо як одна з сокир злетіла з руків'я і впала в річку, коли один з учнів рубав, він вигукнув, звернувшись до Єлисея: «Ох, пане мій, таж вона позичена!» (вірш 5).

Більше того, навіть директор школи, Єлисей, пішов з ними на роботу й приєднався до них, бо був серед тих, хто рубав на березі річки, коли сокира полетіла у воду.

Усе це ясно показує, що праці й любові до неї, справжньої праці вчили в школах пророків – Господніх школах давніх часів.

Ще однією річчю, якої там навчали, була стриманість – здоровий спосіб життя. Про це свідчить той факт, що Даниїл і його друзі відмовилися від царських страв і царської їжі, а також від вина, яке він пив, і попросили простої їжі вегетаріанської дієти (Дан. 1:5, 12-16). **Те, що вони були навчені цьому в школі пророків, яку вони відвідували, зрозуміло з того, що для них це був глибоко обґрунтований принцип, який вони засвоїли, отримуючи освіту.** А про те, що в школах пророків було саме таке харчування, свідчить той факт, що в цій школі за часів Єлисея, навіть коли «в Краю був голод», Єлисей, даючи вказівки щодо приготування їжі, сказав: «Приставай великого горшка, і звари їжу». І, виконуючи цю вказівку, «вийшов один на поле, щоб назбирати ярини» (2 Цар. 4:38, 39). Якщо ярину збирали у відповідь на звичайну вказівку приготувати їжу, і це в той час, коли «в Краю був голод», то це, безсумнівно, є вагомим доказом того, що вегетаріанська дієта була звичною в школі. Це підтверджується і тим, що «прийшов один чоловік із Баал-Шалішу, і приніс Божому чоловікові хліб первоплоду, двадцять ячмінних хлібців та зерна в колосках у своїй торбі. І сказав Єлисей: Дай народові, і нехай вони їдять!» (вірш 42). Ось чоловік приніс в дар директору школи провізію, і приніс тільки їжу з рослинного царства.

Усе це свідчить про те, що вегетаріанська дієта була раціоном учнів і вчителів у школах пророків, що цей поміркований спосіб життя був частиною навчання і став живим принципом у житті учнів.

Ще одним предметом викладання в школі було право – постанови, справедливність і суд. Цьому було прямо наказано навчати: «Дивіться, навчив я вас постанов та законів, як наказав мені Господь, Бог мій, чинити так серед того Краю, куди ви входите, щоб посісти його. Бережіть, і виконуйте їх, бо це мудрість ваша та ваш розум на очах народів, що вислухають усіх постанов тих та й скажуть: Тільки він мудрий та розумний народ, цей великий люд! Бо хто інший такий великий народ, що мав би богів, таких йому близьких, як Господь, Бог наш, кожного разу, як ми кличемо до Нього? І хто інший такий великий народ, що має постанови й закони такі справедливі, як увесь той Закон, що я даю перед вами сьогодні? Тільки стережися, і дуже пильнуй свою душу, щоб не забув ти тих речей, що бачили очі твої, і щоб вони не повиходили з серця твого по всі дні життя твого, а ти подаси їх до відома синам твоїм та синам твоїх синів» (П. Зак. 4:5-9).

Ще одна дисципліна, якої там навчали, причому «спеціально», була мораль (моральність). Бо після того, як Мойсей закликав народ до обов'язку ретельно й старанно вчити постанови й суди Господні, він також наказав їм «особливо» навчати своїх синів і синів своїх синів Десяти заповідей, які вони почули. Він сказав: «Про той день, коли ти стояв перед Господом, Богом твоїм, при Хориві, і коли сказав Господь мені: збери до Мене народ, і Я сповіщу їм слова Мої, з яких вони навчатися боялися Мене протягом усіх днів життя свого на землі, і навчатъ

синів своїх... І говорив Господь до вас із середини вогню; голос слів *Його* ви чули, але образа не бачили, а тільки голос; і оголосив Він вам заповіт Свій, що наказав вам виконувати, десятослов'я, і написав його на двох кам'яних скрижалях» (вірші 10-13).

Ще одним предметом, який викладали в школах пророків, була історія: «Коли запитає тебе син твій колись, говорячи: Що це за свідощтва й постанови та закони, що вам наказав Господь, Бог наш? то скажеш синові своєму: Ми були раби фараонові в Єгипті, а Господь вивів нас із Єгипту сильною рукою. І дав Господь ознаки та чуда великі та страшні на Єгипет, і на фараона та весь дім його на наших очах» (П. Зак. 6:20-22). Це дослідження не обмежувалося історією визволення з Єгипту; воно охоплювало все, що було викладено у священних писаннях. Ми знаємо, що ця історія була одним із предметів вивчення Даниїла, адже форма правління з трьома правителями, один з яких був головним, яку використовував Даниїл як прем'єр-міністр за часів Дарія Мідянина, була взята буквально із записів Ізраїлю про правління Давида.

Ще одним предметом навчання була поезія. Це було невід'ємною частиною навчання музики та псалмів прославлення. Разом з усім цим, звісно ж, викладалися читання і письмо.

Отже, ми бачимо, що курс навчання в школі пророків охоплював принаймні такі предмети:

1. Мудрість.
2. Знання.
3. Наука.
4. Ручна праця.
5. Музика.
6. Поезія.
7. Поміркованість (*ред.: здоровий спосіб життя*).
8. Мораль, моральність.
9. Право.
10. Історія.
11. Читання.
12. Письмо.

Усе це написано в Біблії для нас. Усе це зосереджено й підкреслено в книзі пророка Даниїла спеціально для останніх днів. Ми зараз живемо в останні дні. Усе це спеціально для нас. Даний курс навчання в школах пророків – це настанова для шкіл Господа на всі часи. Це потрібно вивчати в кожній сучасній школі, що претендує називатися християнською. (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 8 лютого, 1898 р.)

Школа пророків. Перший предмет вивчення – мудрість

Даніїл, будучи ще зовсім юним, був «розумний в усякій мудрості». Це була головна частина його освіти. Він навчався у школі пророків. Мудрість, таким чином, була одним із головних предметів вивчення в школах пророків, тобто в школах Господа.

Що таке мудрість? Звідки вона береться? Як її досягти? І яке відношення вона має до освіти загалом?

«А мудрість ізвідки проходить, і де місце розуму? Бо вона від очей усього живого захована, і від птаства небесного скрита вона. Аваддон той і смерть промовляють: Ушима своїми ми чули про неї лиш чутку!» (Йова 28:20-22).

«Тільки Бог розуміє дорогу її, й тільки Він знає місце її! Бо Він аж на кінці землі придивляється, бачить під небом усім. Коли Він чинив вагу вітрові, а воду утворював мірою, коли Він уставу складав для дощу та дороги для блискавки грому, тоді Він побачив її та про неї повів, міцно поставив її та її дослідив! І сказав Він людині тоді: Таж страх Господній це мудрість, а відступ від злого це розум!» (Йова 28:23-28).

Таким чином, безсумнівно, що страх Господній був невід'ємною частиною освіти в школах пророків. Це саме по собі вимагало вивчення одкровення, яке Бог дав про Себе, щоб учні могли по-справжньому пізнати істинного Бога і Його атрибути. Бо вони не могли боятися – шанувати – Його, якщо б не знали Його. А вивчення одкровення, даного Господом, саме по собі означало вивчення священних писань – книг Мойсея і писань інших пророків.

Оскільки «страх Господній початок премудрости» (Прип. 9:10), можна з упевненістю сказати, що мудрість була головним предметом вивчення в школах пророків. Вона передувала всім іншим предметам. **Більше того, вона не тільки передувала будь-якому іншому вивченню, вона була провідним елементом, керівним принципом у кожному іншому вивченні.** А оскільки пізнання Бога необхідне для богобоязливості, а достеменне пізнання Бога досягається тільки через одкровення, яке Він дав про Себе і Свої атрибути, то безсумнівно, що **Святе Письмо було найважливішою основою всіх вивчень, провідником у кожному процесі дослідження і кінцевим випробуванням у кожному запитанні.**

Мудрість – це «страх Господній», а «страх Господній початок премудрости». Усе, що людина може пізнати в цьому світі без страху Господнього, через «малий час» зникне назавжди, тоді як той, хто знає страх Господній, перебуватиме вічно. **Те, що він пізнає в страху Господньому, також залишиться з ним назавжди; і назавжди для нього відкрито широкий Всесвіт із усіма його можливостями**

для збільшення знань. Таким чином, той, хто має страх Господній, має в ньому на віки вічні й усе інше, тоді як усе інше, що людина може мати без страху Божого, через деякий час зникне разом з нею самою. **Таким чином, за самою природою речей страх Господній є найважливішим з усіх речей, і тому він належним чином є початком знання, як і всього іншого.**

Є ще один дуже важливий сенс, у якому страх Господній є початком знання: якщо людина не має правильного розуміння про якусь річ, вона не впевнена ні у своєму знанні, ні в собі. Впевненість необхідна для справжнього знання. Знання, отримане із здогадок, не є істинним знанням; це всього лише здогадка. Бо все, що може бути отримано з здогадок, – це здогадки. Знання, отримане на основі «робочої гіпотези», не є справжнім знанням. Усе, що може бути отримано з гіпотези, «робочої» чи іншої, – це гіпотеза. З усім таким знанням пов'язана «болісна невизначеність», а також розуміння цього саме по собі руйнує усі його істотні якості як справжнього знання. Людей із таким пізнанням Святе Письмо влучно описує як таких, «що вони завжди вчаться, та ніколи не можуть прийти до пізнання правди» (2 Тим. 3:7).

Однак, з іншого боку, той, хто починає зі страху Господнього, той, хто починає з пізнання Бога й знання, отриманого від Бога, починає з істини. Пізнання Бога – це пізнання істини, бо Він є істина. Знання, отримане від Бога, саме по собі є істина, бо воно дається Духом, Який є «Дух істини», через Слово, яке також є тільки «істина». **Таким чином, той, хто починає з Богопізнання й страху Божого, починає з істини; і все, чого він коли-небудь дізнається, будучи навченим на цій основі та вимірним, зваженим і випробуваним за цим вищим стандартом, буде тільки істиною.** Це саме по собі є детектором помилок і випробуванням істини; тому людина відкидає помилки і приймає тільки істину, а отже, і навчається тільки істини. **І таким чином, хоча вона також завжди вчиться, вона завжди вчиться в пізнанні істини, – а не вічно вчиться і ніколи не може дійти до пізнання істини, – бо вона починає тільки з істини і вчиться тільки істині і таким чином вічно вчиться в пізнанні істини.**

Не варто казати, що це неможливо, що у світі ніколи не було такого навчання чи такого вчення. У світі було саме таке вчення і саме таке навчання. **Саме таке вчення було в школах пророків, і саме таке навчання було в Даниїла.** І цей запис про Даниїла й про школи пророків був зроблений, щоб розповісти нам про таке вчення і таке навчання. Як ми побачимо пізніше, це стосувалося й інших людей, не тільки Даниїла; але якби це стосувалося тільки Даниїла, то той факт, що Господь розглядав його «нам на науку», є достатнім доказом того, що таке навчання не є для нас неможливим.

Ми бачили зі Слова, що Святий Дух був великим Учителем у школах пророків, які були зразками всіх шкіл Господніх, тобто всіх християнських шкіл. І нам сказано словами Господа Ісуса, що Він, «Утішитель же, Дух Святий... навчить вас усього». І Він є тільки «Дух правди». Будучи Духом істини, Він не

може навчити нічому, крім істини. **Тому той, хто починає будь-яке навчання в страху Господньому, з Духом істини як вчителем і Словом істини як вищим стандартом, і сумлінно навчається за їхньою допомогою, завжди навчатиметься тільки в пізнанні істини.**

Таким чином, у найважливішому сенсі «страх Господній початок премудрости». І саме тому мудрість – **страх Господній – мав першість у кожному напрямку навчання в школах Господа.**

Слід також пам'ятати, що там чітко викладався страх Господній. Вчення богослів'я, або науки про Господа. **Вчили самого страху Господнього як відмінної риси індивідуального досвіду. Учнів навчали, що таке страх Господній, як звертатися до Бога, як молитися Йому, як підкорятися Йому, як спілкуватися з Ним, як просити Його Святого Духа, як бути веденим Духом, як жити з Богом, як ходити з Ним, як зробити так, щоб Господь мешкав у їхньому житті, як знати, що вони завжди перебувають у Його присутності, як зробити Його своїм супутником у всьому, що вони роблять у своєму повсякденному житті, одним словом, як прославляти Бога тілом, душею і духом, у кожній думці, слові та ділі.**

Усе це – вчення мудрості. Мудрість була головним і всеосяжним предметом вивчення в школі Господа. **І Даниїл представлений нам як зразок того, до чого призведе таке навчання.** (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 15 лютого, 1898 р.)

Церква і Євангеліє

Більша частина християнської роботи, яка була зроблена в цьому світі від часів Христа і до наших днів, була здійснена за рахунок пожертвувань і праці бідних. «Послухайте, мої брати любі, чи ж не вибрав Бог бідарів цього світу за багатих вірою й за спадкоємців Царства, яке обіцяв Він тим, хто любить Його?» (Якова 2:5).

Церква живого Бога – «стовп і основа [або твердиня] істини» (1 Тим. 3:15, *пер. з англ.*). **Церква – це єдина установа, призначена Богом для продовження справи Євангелія. Жодна інша установа, якими б благими намірами вона не керувалася, не може мати в собі Божий початок. Якщо в якомусь із цих об'єднань проявляється Небесна сутність, то тільки тому, що його члени або частина з них є членами Церкви Бога живого, і в такому випадку вони повинні виконувати свою роботу як прості християни, не дозволяючи людським організаціям затьмарити славу Церкви.** Побожне життя істинних послідовників Христа є найкращим і єдиним свідченням християнства для світу: «щоб були всі одно... щоб увірував світ, що Мене Ти послав» (Івана 17:21).

У нещодавно опублікованому пастирському листі єпископ Поттер із Нью-Йорка нагадує духовенству, що будь-який служитель або громада, які не використовують переглянутий і офіційний порядок молитви, визначений Генеральною конвенцією 1892 року, будуть піддані осуду. Єпископ каже, зокрема, так: «День індивідуалізму в громадському богослужінні церков минув». Тоді й Біблія має піти в минуле, бо вона має справу з людьми як індивідуумами. Євангеліє – «сила Божа на спасіння кожному, хто вірує» (Римл. 1:16). Христос залишив «кожному працю свою» (Марка 13:34). «Кожен, хто чує, хай каже: Прийди... і хто хоче, хай воду життя бере дармо» (Об'явл. 22:17, *пер. з англ.*). «А якщо кому з вас не стає мудрости, нехай просить від Бога, що всім дає просто, та не докоряє, і буде вона йому дана» (Якова 1:5). «І кожному дається виявлення Духа на користь» (1 Кор. 12:7). Дарів багато, але всіх їх дає «один і той Самий Дух, уділяючи кожному осібно, як Він хоче» (вірш 11). «Всякому чоловікові голова Христос» (1 Кор. 11:3). **Євангеліє має справу з людиною як з особистістю і підносить її; папство має справу з людьми як з церковною організацією.**

У догматах англіканської церкви немає нічого такого, що робило б її зв'язок із державою гіршим, ніж зв'язок будь-якої іншої конфесії. Релігійні догми, яких дотримується Римо-католицька церква, не роблять її зв'язок із державами більш небезпечним, ніж зв'язок будь-якої іншої секти з державою або всіх релігійних організацій без розрізнення сект. **Небезпека й зло криються в поєднанні будь-**

якої форми релігії з державою. Саме поєднання християнства з державою створило Римо-католицьку церкву. Так і в наші дні поєднання християнства, яке сповідують протестанти, з державою призведе до виникнення або римського католицизму, або його точної подоби.

Євангеліє – це «сила Бога на спасіння кожному, хто вірує» (Римл. 1:16). Запровадження або встановлення будь-якої іншої сили є перекрученням Євангелія. Сила необхідна, але вона повинна бути Божественною, а не людською. **Немає Євангелія там, де немає сили, що спасає, а в людині немає сили спасати. Тому зв'язок релігії із земними силами є руйнуванням Євангелія. Життя – у силі, і тому, хоча людина й може зберігати Євангеліє в його чистоті й досконалості, але щойно вона намагається з'єднати його зі світською владою, у цю мить життєва сила полишає її, і людина залишається без сили, тому що в неї самої її немає.** «Які на багатство своє покладають надію, і своїми достатками хваляться? Але жодна людина не викупить брата, не дасть його викупу Богові, бо викуп їхніх душ дорогий, і не перестане навіки» (Псал. 49:6-8). «Сила у Бога» (Псал. 62:12). Тому тільки Йому належить Євангеліє, навіть неміч Бога сильніша за людей (1 Кор. 1:25). Щодо Свого Євангелія Бог говорить усім земним силам: «Руки геть!». (Е. Дж. Ваггонер, *The Present Truth*, 18 травня, 1893 р.)

Святий Дух приносить нам присутність Христа

«Христос переконував Своїх учнів, що вони повинні просити Бога в молитві про дар Святого Духа; і тоді, налаштувавшись на прийняття, вони отримають усі дари, які охоплює дар Духа».

Ісус каже: «Без Мене нічого чинити не можете ви».

Але Він пішов. Його вже немає тут, як тоді, коли Він це казав.

Але це нічого, бо для нас було доцільно, щоб Він пішов.

Проте Він каже: «Я не кину вас сиротами, Я прибуду до вас» (Івана 14:18).

Ми не залишені без розради, тому що Він приходить до нас через Утішителя. А «Утішитель же, Дух Святий», «щоб із вами повік перебував».

Святий Дух приносить присутність Христа віруючому, щоб перебувати з ним вічно. «щоб Він дав вам за багатством слави Своєї силою зміцнитися через Духа Його в чоловікові внутрішнім, щоб Христос через віру замешкав у ваших серцях, щоб ви, закорінені й основані в любові, змогли зрозуміти зо всіма святими, що то ширина й довжина, і глибина й вишина, і пізнати Христову любов, яка перевищує знання, щоб були ви наповнені всякою повнотою Божою» (Ефес. 3:16-19).

Святий Дух приходить, щоб перебувати з нами вічно. Святий Дух приносить присутність Христа, щоб Він перебував із нами вічно. Тому Ісус каже: «Я перебуватиму з вами повсякденно аж до кінця віку». «Я тебе не покину, ані не відступлюся від тебе».

Ісус сказав: «Без Мене нічого чинити не можете ви». Тільки Святий Дух приводить до нас Христа. Тому ясно, як білий день, і так само правдиво, як Слово Боже, що без Святого Духа ми нічого не можемо зробити.

Сповідування релігії, приспінання до церкви, «робота в служінні» – все це «ніщо» без дару, хрещення та вічного перебування Святого Духа. «Просіть, і буде вам дано». «Прийміть Духа Святого».

Господь Ісус хоче, щоб кожен був на своєму місці. Він використовує вплив одного віруючого, багатство іншого, досягнення третього. На всьому написано: «Святе Господеві». Все освячене і призначене для святої мети. Все має співпрацювати з Богом. Розум, серце, душа і сила належать Богам. Ми належимо Йому за створенням і за відкупленням. «Ви не свої. Бо дорого куплені ви. Отож прославляйте Бога в тілі своєму та в душі своєму, що Божі вони» (1 Кор. 6:19, 20).

Коли Сайрус У. Філд, який проклав телеграфний кабель через Атлантичний океан, у віці п'ятнадцяти років залишив дім, щоб пробити собі дорогу у світ, батько сказав йому: «Сайрусе, я впевнений, що ти досягнеш успіху, адже твої

товариші ніколи не могли відволікти тебе іграми, доки не було зроблено всю роботу, за яку ти відповідав». Це достатня впевненість у тому, що будь-який хлопчик досягне успіху. **Це просто вірність. А вірність сама по собі є успіхом.**

«Хто не має достатньої віри в Христа, щоб вірити, що Він може утримати його від гріха, не має тієї віри, яка дасть йому вхід на небо». (Е. Уайт. Рукопис 161, 1897 р.). (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 22 лютого, 1898 р.)

Вибраний рід. Священство царське

«Але ви вибраний рід, священство царське, народ святий, люд власности Божої, щоб звіщали чесноти Того, Хто покликав вас із темряви до дивного світла Свого» (1 Петра 2:9). До кого звертається апостол? До тих, які «спробували, що добрий Господь». Такі, приходячи до живого наріжного каменю, Христа, стають живим камінням і «будуються в дім духовий, на священство святе, щоб приносити жертви духовні, приємні для Бога через Ісуса Христа» (1 Петра 2:5). Це стосується не якогось особливого класу християн, а всіх, «бо не дивиться Бог на обличчя».

Це означає, що весь народ Божий, незалежно від його земного положення, є священниками, здатними приносити «жертви духовні, приємні для Бога через Ісуса Христа». Але це не означає, що всі або хтось з Божих людей здатний принести жертву, яка буде до вподоби Богові, для спасіння якоїсь іншої людини або людей. Христос каже: «До Отця не приходять ніхто, якщо не через Мене» (Івана 14:6). «Один бо є Бог, і один Посередник між Богом та людьми, людина Христос Ісус» (1 Тим. 2:5). **Немає людини, яка могла б стати між Богом і людиною; і немає потреби в посередникові між людиною і Христом, тому що Він – Боголюдина.** Він є єдиною ланкою, яка з'єднує людство з Божеством. Він – Бог за природою, і Він прийняв на Себе природу людини, щоб люди могли мати вільний доступ до Нього, а через Нього – до Бога.

Тому в Церкві Христа немає особливого священницького сану. Кожна душа може прийти до Господа безпосередньо за себе. Жодна людина не може принести жертву за іншу. «Але жодна людина не викупить брата, не дасть його викупу Богові» (Псал. 49:7). Як же тоді виходить, що всі є священниками і як вони можуть приносити жертви, угодні Богові? Відповідь на це запитання міститься в тексті, де говориться, що всі є священниками: вони приносять угодні Богові жертви через Ісуса Христа. «А Він за гріхи світу приніс жертву один раз, і назавжди по Божій правиці засів» (Євр. 10:12).

«Жертва Богові зламаний дух; серцем зламаним та упокореним Ти не погордуєш, Боже» (Псал. 51:17). **Скрушене і розкайне серце – це серце, розбите на шматки і розтерте на порошок. Не дуже цінне, чи не так? На що воно годиться? Ні на що. Ось чому воно приймає Христа, Який має нескінченну цінність і є жертвою, завжди угодною Богові. Не маючи нічого в собі, воно цілком уповає на Христа.** Він є запорукою нового заповіту, і коли Він прийде, то скаже: «Позбирайте для Мене побожних Моїх, що над жертвою склали заповіта зо Мною» (Псал. 50:5). (Е. Дж. Варгонер, The Present Truth, 1 червня, 1893 р.)

Істинна мудрість, знання і наука в школі пророків (ч. 1)

Другою особливістю освіти Даниїла було те, що він був «кмітливий у пізнанні» (*пер. КJV*). Він володів знаннями, набутими в результаті досвіду або практики, – технічними знаннями.

Третя особливість його освіти полягає в тому, що він розумів науку (*пер. КJV*: «той, хто розуміє науку»). Це було лише доповненням до другого, як друге було доповненням до першого. **Мудрість, знання і наука – ось ці три складові.** Мудрість – це страх Господній, це початок знання. Даниїл був «вправний у всякій премудрості» (*пер. КJV*), був вправний у страху Господньому. Від цього початку знання Даниїл перейшов до його доповнення: спостерігав факти, вивчав речі й у такий спосіб став «кмітливим у пізнанні»; а від цього, у свою чергу, він перейшов до іншого доповнення (*ред.: до знання, пізнання*), **класифікував і систематизував свої знання й у такий спосіб досягнув науки.**

Такий Божественний порядок в освіті: **по-перше, страх Господній, по-друге, знання, по-третє, наука. По-перше, страх Господній як початок і основа всіх знань; по-друге, знання, набуті в результаті ретельного спостереження за фактами і старанного вивчення речей; по-третє, наука як результат цих знань, класифікованих і систематизованих.**

Але де Даниїл або його вчителі знайшли якусь сформульовану науку або науковий посібник, який можна було б використовувати для вивчення в школі або як матеріальну частину загальної освіти? Без вагань можна сказати, що все це було загальновідомо в Ізраїлі впродовж сотень років і принаймні принципи цього були знайдені у Святому Письмі, Біблії того часу.

Соломон жив і навчав за чотириста років до днів навчання Даниїла. Соломон «був мудріший від усякого чоловіка» (1 Цар. 4:31). І те, що Соломон знав, він не тримав при собі, замкненим у своєму розумінні, а навчав цього людей. Він навчав мудрості всіх людей, популяризуючи її. Це було так просто і ясно, що прості люди могли зрозуміти це.

Соломон добре розумів те, що зараз називається ботанікою, зоологією, орнітологією, ентомологією, іхтіологією та метеорологією. Бо «говорив він про дерева, від кедру, що на Ливані, й аж до ісопу, що росте на стіні» (1 Цар. 4:33), а це називається ботаніка. «І говорив про худобу», і це називається зоологією. Він говорив також «про птахів», і це називається орнітологія. Він говорив «про плазуюче», і це називається герпетологія. Він говорив «про рибу», і це називається іхтіологія. Він розповідав про течію вітру на «круг свій», про хмари й дощ – це метеорологія. Соломон знав про всі ці науки більше, ніж будь-яка сучасна людина

знає про будь-яку з них. І він навчив їх усіх людей, бо «говорив» про них (1 Цар. 4:33; Екл. 1:6, 7; 11:3, 4).

Ми не говоримо, що Соломон навчав ботаніки як такої, або зоології як такої, або орнітології, або ентомології, або іхтіології, або метеорології. Ми не говоримо, що він вчив «науці» в тому вигляді, як її викладають сьогодні, або в тому сенсі, який вкладається в ці гучні слова, тобто науці абстрактній. Він не говорив про ботаніку, він говорив «про дерева, від кедру, що на Ливані, й аж до ісопу, що росте на стіні». Він не говорив про зоологію, але «говорив про худобу». Він не говорив про орнітологію, але він говорив «про птахів». Він не говорив про герпетологію, але він говорив «про плазуюче»; він не говорив про іхтіологію, але він говорив «про рибу». Він не говорив про метеорологію, але він говорив про вітер, що йде «на круг свій» і про повернення «всіх потоків» з моря туди, звідки вони прийшли, щоб «знову плисти».

Тобто він не виголошував вчених і високопарних промов на ці теми; він говорив про самі речі. Вивчалися і обговорювалися самі квіти; не зірвані, розділені на частини, і кожна частина позначена майже невимовним терміном, і то, можливо, іноземною мовою, – не це, а квіти, як вони росли в саду, полі чи лісі, так, як Бог дав їм рости, вбрані в живу красу. І урок, який Бог дає через кожну квітку, можна було отримати з того, як вона виглядала; наприклад, з маленької фіалки, яка скромно росла серед трав. Так само і звірі, птахи, плазуни і риби вивчалися й обговорювалися так, як вони були, живі, перед його очима і очима тих, до кого «він говорив».

Саме так викладали й вивчали науки в Ізраїлі, де страх Господній був початком усіх знань, керівництвом у всіх дослідженнях і основою всіх наук. Це було вивчення предметів, а не філософствування про них. І саме в цьому полягає сьогоднішня різниця між правильним і неправильним способом вивчення науки. Правильний шлях – це вивчення речей, неправильний – філософствування про них. Навчаючись правильним шляхом, учень завжди чогось навчається, тоді як, навчаючись неправильним шляхом, він дізнається лише про щось. Правильний шлях дає йому практичні знання, а неправильний – лише абстрактні теорії, які він не має кмітливості звести до практики.

Ця справжня наука, якої навчав Соломон, залишилася в народі й після його смерті. Багато чого було записано, і тому стало доступним як учителям, так і учням. І, перш за все, об'єкти для цих уроків завжди були перед очима: звірі і птахи, плазуни і риби, дерева і квіти, небо і море, сонячне світло і дощ, вітер і хмари. (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 22 лютого, 1898 р.)

Істинна мудрість, знання і наука в школі пророків (ч. 2)

Ми знаємо, що прийнято вважати, що «євреї не розуміли науки», що тільки язичники досягли цього. Помилковість такої думки ясно видно з того факту, що, хоча в той час, коли Даниїла відвели в полон, Вавилон, на думку тих самих людей, стояв на чолі світу за науковими досягненнями, однак, коли цих чотирьох молодих євреїв обстежили там після трьох років навчання, «а всяку справу мудрости та розуму, що шукав від них цар, то він знайшов їх удесятеро мудрішими від усіх чарівників та заклиначів, що були в усьому його царстві» (Дан. 1:20). Ці чарівники, заклиначі та ін. були вченими Вавилону. Деякі з них були вчителями у вавилонській школі, куди Даниїл був змушений ходити вчитися. **Але, коли настав день іспиту, Даниїл і його друзі виявилися вдесятеро краще обізнаними, ніж усі вони.** Жодна людина в цьому світі не могла навчити вдесятеро більше, ніж знала сама. **Тому можна з упевненістю сказати, що Даниїл і його товариші не отримали своїх великих знань від тих учителів. Вони отримали їх зі своїх власних Писань під керівництвом Духа Божого.** Інакше кажучи, вони продовжили навчатися у Вавилоні за тією самою системою, яку раніше використовували в школі Єрусалима; і в усіх галузях знань у вавилонському навчанні це дало їм десятикратну перевагу навіть над їхніми тамтешніми вчителями.

Іншою ілюстрацією помилковості припущення, що євреї не розуміли науки, а язичники розуміли, є той факт, що в сучасних книжках, та й у стандартних шкільних підручниках написано й викладається, що грек Анаксимандр винайшов сонячний годинник приблизно 550 року до н.е., тоді як сонячний годинник використовували в Єрусалимі за царювання Ахаза, майже за двісті років до цього (Ісаї 38:8; 2 Цар. 20:11; 16:1). Можливо, для греків, які сильно запізнилися, сонячний годинник Анаксимандра був новим винаходом і великим науковим відкриттям, але ми, зі свого боку, відмовляємося вірити книжкам, навіть якщо вони є в школах адвентистів сьомого дня, які вчать, що сонячний годинник був винайдений Анаксимандром або кимось іще за двісті років після того, як він був в побуті в євреїв у Єрусалимі. **Істина полягає в тому, що тільки серед євреїв була відома найчистіша та істинна наука, яка була відома у світі, принаймні до часів Даниїла. І коли знову з'являться школи, де викладатимуть науки так, як їх викладали у школі, де навчався Даниїл, знову знайдуться Даниїли в науці, молоді люди, які знатимуть удесятеро більше, ніж навіть вчителі у школах, де страх Господній не розглядають як такий, що має якесь відношення до науки.**

Ніколи не було зроблено більшої помилки, ніколи не було понесено більших втрат ні церквою, ні світом – а вони були понесені обома, – ніж помилка, допущена при відокремленні страху Господнього – релігії – від науки.

Церква, коли вона правила світом, вважала, що страх Господній – це щось зовсім окреме, що не має нічого спільного зі спостереженням фактів і вивченням речей, і, таким чином, релігія не мала нічого спільного з наукою. Тому «найблагодетивіші», «святі» відверталися від фактів і речей, замикалися в монастирях і келіях, сідали на верхівки стовпів і проводили час у «поклонінні», випробовуючи, скільки разів вони можуть вклонитися або впасти ниць упродовж години; або ж вони проводили час, знаходячи тонкі відмінності в доктринах і викладаючи теорії богослів'я, а потім виставляли еретиками всіх, хто не підтримував їхню особливу відмінність, коли вони самі не могли чітко її сформулювати. Потім, у міру збільшення числа богословських відмінностей, ересі, звичайно ж, множилися. Коли ересі множилися, скликалися собори, щоб розібратися з ними. Розбираючись із еретиками, собори мали авторитетно тлумачити Слово Боже. Різні собори тлумачили його по-різному. Апеляції подавалися до єпископа Риму як головного єпископа «християнства». Таким чином, єпископ Риму став оракулом, через якого тільки Слово Боже могло бути правильно витлумачене і для церкви, і навіть для науки. **Так виникла непогрішність церкви, яка була лише непогрішністю єпископа Риму як головного голосу церкви, бо де б не знаходилося авторитетне тлумачення Слова Божого або претензія на нього, там знаходиться непогрішність або претензія на неї.**

З іншого боку, світ, звісно ж, вважав, що страх Господній – це щось зовсім окреме, що не має жодного стосунку до спостереження фактів і вивчення речей, і тому вважав, що релігія «не має нічого спільного з наукою».

Так зародився конфлікт між релігією і наукою. Цей конфлікт завжди існував у світі. Але з часів Реформації церква намагалася поєднати релігію та науку. **Однак у цих спробах «наука», як її розвивав світ, була взята за стандарт, і страх Господній – релігія – був змушений відповідати їй.** Але ця «наука» була побудована без страху Божого, а в багатьох випадках у прямому протиріччі з ним. **І коли вона була прийнята церквою як стандарт, якому повинен відповідати страх Господній і за яким він повинен оцінюватися, то це призвело до того, що «наука», яка помилково називається наукою, стала початком пізнання, а страх Господній – кінцем; замість того, щоб страх Господній був початком, а наука – істинна наука – кінцем. Науку зробили головою, а страх Господній – хвостом.** І таким чином Слово Боже, через яке тільки й можна здобути страх Господній, було підпорядковане церкві людською і навіть антагоністичною «наукою»; Слово Господнє повинно було бути витлумачене цією людською та антагоністичною «наукою»; і таким чином невірні та атеїсти через цю науку, якій підкорялася церква, стали оракулами, через яких

тільки й могло прийти правильно витлумачене Слово Боже навіть до церкви. І в такий спосіб швидко розвивається непогрішність «науки», яка, коли буде доведена до логічного підсумку, буде лише непогрішністю висловлювань головного голосу в науці, який говорить *ex cathedra* (ред.: з кафедри).

Вічна істина полягає в тому, що справжня релігія і справжня наука нероздільні. Ні за Соломона, ні за Даниїла не було жодного конфлікту між релігією і наукою. Ні за Соломона, ні за Даниїла не було жодного пристосування, а тим більше конфлікту між релігією і наукою. **У них обох наука була тим, чим вона завжди була, – доповненням до релігії.**

Істинна наука є доповненням істинної релігії, – і вона є лише доповненням, вона ніколи не є сутністю самою по собі. Страх Господній – це початок знання, і це тільки початок. Він не призначений бути чимось іншим, окрім як початком знання. Тому той, хто не приймає страх Господній і не використовує його для здобуття знання, робить величезну помилку. А той, хто приймає страх Господній і використовує його для набуття знань, але водночас не доводить свої знання до рівня і характеру науки, тим самим порушує справжню мету свого отримання страху Божого, для якої він був призначений. Той, хто отримує те, що є початком науки, зобов'язаний саме цим, наскільки це в ньому закладено, продовжувати і досягати кінця того, що він отримав як початок.

І таким чином, якщо страх Господній буде початком науки, а наука – невід'ємним доповненням страху Господнього, якщо Слово Боже буде засобом пізнання страху Божого, а це саме Слово – основою всієї науки, якщо Святий Дух Божий буде великим учителем і єдиним тлумачем Слова Божого, то справжня релігія та справжня наука будуть єдиними, єдиними та нероздільними, віднині й назавжди; і непогрішність буде належати Богові, автору як істинної релігії, так і істинної науки. (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 22 лютого, 1898 р.)

Бог як супутник

Свідчити неправдиво проти Бога завжди було справою сатани: «Він був душолюб споконвіку, і в правді не встояв, бо правди нема в нім. Як говорить неправду, то говорить зо свого, бо він неправдомовець і батько неправді» (Івана 8:44). Отже, це, мабуть, сатана змусив багатьох людей повірити в те, що Бог жорстокий, суворий і неприступний. Істина ж полягає в тому, що «Бог є любов» (1 Івана 4:8). Він настільки доступний, що ми можемо приступати «з відвагою до престолу благодаті, щоб прийняти милість та для своєчасної допомоги знайти благодать» (Євр. 4:16).

Фактом є те, що ніхто не може прийти до Бога інакше, як через Христа, «до Отця не приходять ніхто, якщо не через Мене» (Івана 14:6). «Бо обоє Ним маємо приступ у Дусі одним до Отця» (Ефес. 2:18). Але це не тому, що Бог недосяжний, а тому, що у Христі «тілесно живе вся повнота Божества» (Колос. 2:9). Він – Бог, і це єдиний прояв Божественності, який може бути даний людині. **Неможливо знайти Бога, окрім як у Христі. Вони єдині, і де Христос, там і Бог Отець.** «Ніхто Бога ніколи не бачив, Однороджений Син, що в лоні Отця, Той Сам виявив був» (Івана 1:18). «Назвуть Йому Ймення Еммануїл, що в перекладі є: З нами Бог» (Матв. 1:23). Коли Христос був тут, на землі, «**Бог у Христі примириє світ із Собою**» (2 Кор. 5:19). Цього само по собі має бути достатньо, щоб показати всім людям, що **Бог Отець є протилежністю всьому суворому і забороняючому.**

Ісус сказав: «Передав Мені все Мій Отець. І Сина не знає ніхто, крім Отця, і Отця не знає ніхто, окрім Сина, та кому Син захоче відкрити» (Матв. 11:27). Бог був явлений у Христі, бо Ісус сказав Пилипові, коли той попросив показати йому Отця: «Стільки часу Я з вами, ти ж не знаєш, Пилипе, Мене? Хто бачив Мене, той бачив Отця, то як же ти кажеш: Покажи нам Отця?» (Івана 14:9).

Відразу ж після слів про те, що тільки Він один може відкрити Отця, тому що Отець у Ньому, Ісус сказав: «Прийдіть до Мене, усі стружені та обтяжені, і Я вас заспокою! Візьміть на себе ярмо Моє, і навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий, і знайдете спокій душам своїм» (Матв. 11:28, 29). **Христос був лагідний і смиренний серцем, але Він був лише проявом Отця, тому таким є характер Бога.** Це здається занадто дивним, щоб бути правдою, що **Бог, великий Творець, лагідний і смиренний серцем, але тим не менш це правда.** Одна біда в тому, що ми маємо дуже мізерне уявлення про те, що таке лагідність. Яким був Христос, таким Він і залишається, бо Він «учора, і сьогодні, і навіки Той Самий» (Євр. 13:8). **Тому Бог і зараз лагідний і смиренний серцем, і саме тому Він може бути супутником для людей.**

Характер Христа, коли Він був на небесах і прославляв Отця, до заснування світу, був таким самим, як і тоді, коли Він прийшов на цю землю.

Він не приймав образ з нагоди. **Він прийшов на землю для того, щоб показати людям, Яким завжди був Отець.** Павло каже: «Нехай у вас будуть ті самі думки, що й у Христі Ісусі! Він, будучи в Божій подобі, не вважав за захват бути Богові рівним, але Він умалив Самого Себе, прийнявши вигляд раба, ставши подібним до людини; і подобою ставши, як людина» (Филп. 2:5-7). **Коли у Христа з'явився намір умалити Себе? Коли Він був з Отцем. Смирення і лагідність, які Він виявляв на землі, були Його природними рисами. Розум, який Він виявляв на землі, був тим розумом, який Він мав на небесах до Свого приходу; і це був розум Отця.**

Прийнявши на Себе вигляд раба, Він служив. «Син Людський прийшов не на те, щоб служили Йому, а щоб послужити» (Матв. 20:28). «Я серед вас, як службовець» (Луки 22:27). Якби Він прийшов на землю, одягнений у небесну славу, Він не зміг би наблизитися до грішних людей настільки, щоб служити їм. Усі боялися б Його. Тому **Він прийняв на Себе вигляд раба, але не прийняв на Себе характер слуги, бо мав його і раніше.** Хоча Він – Господь неба і землі, та живе для служіння Своїм творінням. Тому, перебуваючи тут, «ходив Він, добро чинячи й усіх уздоровлюючи, кого поневолив диявол, бо Бог був із Ним» (Дії 10:38). Зверніть увагу на вираз «Бог був із Ним». Це причина, через яку Христос ходив і творив добро, зцілюючи всіх пригноблених. Це показує характер Бога. Бог із Ним робив ці діла (див. Івана 14:10). Прийшовши на землю, Він спілкувався з жебраками, їв з митарями й грішниками, тому що «простий народ слухав Його з радістю» (Марка 12:37, *пер. з англ.*). Так Він ілюстрував слова Бога: «Бо так промовляє Високий і Піднесений, повіки Живущий, і Святий Його Ймення: Пробуваю Я на Височині та в святині, і з зламаним та з упокореним, щоб оживляти духа скромних, і щоб оживляти серця згноблених» (Ісаї 57:15). І ще: «Так говорить Господь: Небеса Мій престол, а земля то підніжок для ніг Моїх: який же то храм, що для Мене збудуєте ви, і яке ото місце Його відпочинку? Таж усе це створила рука Моя, і так все це сталося, говорить Господь! І при тому дивлюсь Я на вбогого та на розбитого духом, і на тремтячого над Моїм словом» (Ісаї 66:1, 2).

Чого ми повинні навчитися з усього цього? **Що оскільки Христос і Отець єдині, а Христос є лише проявом Отця;** і оскільки Ісус Христос учора, і сьогодні, і навіки Той самий, і Бог каже: «Я, Господь, не змінююся», то Бог буде супутником людей і сьогодні, так само, як у Христі Він був супутником бідних грішників вісімнадцять сотень років тому, за умови, що вони дозволять Йому це зробити. Про Еноха сказано, що він «ходив з Богом». І це були люди тієї ж природи, що й люди нинішнього століття. Обітниця Ісуса говорить: «Як хто любить Мене, той слово Моє берегтиме, і Отець Мій полюбить його, і Ми прийдемо до нього, і оселю закладемо в нього» (Івана 14:23). Тим, хто «нужденний, і мізерний, і вбогий, і сліпий, і голий», Він каже: «Ось Я стою під дверима та стукаю: коли хто почує Мій голос і двері відчинить, Я до нього ввійду, і буду вечеряти з ним, а він зо Мною» (Об'явл. 3:17, 20).

Але ми повинні відчинити Йому двері, визнавши, що ми бідні й нужденні. Бог мешкає з тими, хто має скрушений і смиренний дух, бо Він Сам має лагідну й смиренну вдачу. **Він не може жити з іншими, бо якби міг, то вони спробували б панувати над Ним**; і хоча Він смиренний серцем, але Він – Господь над усіма. Люди відчують себе вищими за Господа, і тому Він закликає їх прийти й навчитися в Нього. «Було тобі виявлено, о людино, що добре, і чого пожадає від тебе Господь, нічого, а тільки чинити правосуддя, і милосердя любити, і з твоїм Богом ходити сумирно» (Михея 6:8). Тільки подумайте про це! Смертні люди вважають себе занадто хорошими, щоб ходити з Творцем неба і землі! І яке диво! Якщо вони тільки залишать свою гординю, то зможуть узяти Його в супутники, і Він Сам попросить про привілей бути їхнім супутником! Чи можна уявити собі вищу честь?!

Авраам був названий другом Божим (2 Хронік 20:7; Ісаї 41:8). Це сталося тому, що **Авраам довірився Господу й прийняв Божу дружбу на Його власних умовах**. Яка головна характеристика друзів? Це те, що вони відкривають одне одному свої серця. Тому Бог сказав: «Чи Я від Авраама втаю, що Я маю зробити?» (Бут. 18:17). Оскільки Авраам був Його другом, Він відкривав йому таємниці. Бо «таємниця Господня – тим, хто боїться Його, і заповіт Свій Він відкриває їм» (Псал. 25:14, *пер. з англ.*). Так і Христос говорить нам: «Ви друзі Мої, якщо чините все, що Я вам заповідую. Я вже більше не буду рабами вас звати, бо не відає раб, що пан його чинить. А вас назвав друзями Я, бо Я вам об'явив усе те, що почув від Мого Отця» (Івана 15:14, 15).

Останній урок, який ми повинні засвоїти з цих речей: Бог великий – Творець і Владика Всесвіту, але Він лагідний і смиренний серцем. Ми дізнаємося, що справжня велич поєднується зі смиренням. «Перед славою ж скромність». Дійсно, велич Бога полягає в Його смиренні. Ми не можемо досягнути цього, але ця думка дуже підбадьорює і піднімає настрій. Ми знаємо, що Його велич полягає в Його смиренні, бо псалмист каже: «І дав Ти мені щит спасіння Свого, а правиця Твоя підпирає мене, і чинить великим мене Твоя поміч» (Псал. 18:35). Він робить нас великими, одягаючи нас у Свою лагідність, якщо ми тільки підкоримося.

Бог може жити з людьми, не втрачаючи при цьому Своєї гідності, тому що Він справді великий. Коли Христос омивав ноги учням, не забував, що Він їхній Учитель і Господь (див. Івана 13:13, 14). Його друзі та учні, з якими Він має найлюбов'язніші стосунки, не забувають, що Він – Могутній. **Саме це робить спілкування з Ним таким благословенним, тому що, хоча Він проявляє Свою ніжність і любов, вони знають, що в Нього є сила зробити все, до чого спонукає Його любов**. І на новій землі, де «оселя Бога з людьми, і Він житиме з ними! Вони будуть народом Його, і Сам Бог буде з ними», і вони побачать обличчя Його, й ім'я Його буде на чолах їхніх (Об'явл. 21:3; 22:4), ніхто у своєму піднесенні не забуде, що Він великий, і не буде зловживати Його близькістю, бо саме через смиренне підпорядкування Йому вони пізнали Його велич та м'якість. «Тож покоріться під міцну Божу руку, щоб Він вас Свого часу підвищив» (1 Петра 5:6). (Е. Дж. Ваггонер, *The Present Truth*, 1 червня, 1893 р.)

Успіх і щастя

«Те сильне відчуття, що потрібно щось зробити, є тим, що змушує робити. Я не зустрічав жодної великої людини, яка народилася б багатою. Я впевнений, що з грошима піднятися набагато важче, ніж без них», – так вважає Джозеф Чоут, провідний юрист американської адвокатури. А в наступному уривку з інтерв'ю з цим же джентльменом, опублікованому в чудовому журналі «Успіх», дається найрозумніше та найкраще визначення успіху й щастя, яке ми коли-небудь чули.

«У вас були довгі роки комфорту; чи вважаєте ви, що успіх приносить достаток і щастя?»

«Що ж, – відповів він, звівши брови з юридичною суворістю, – постійна праця – це щастя, а успіх означає просто здатність більше трудитися, робити більше справ, далекоюсяжних за своєю силою і впливом. Такий успіх приносить стільки щастя, скільки лиш може дати світ».

«Я маю на увазі, – пояснював я, – плоди того, що заведено вважати успіхом: кілька годин праці, розкішно облаштований дім, безліч друзів, оплески людей, розкішні трапези та задоволеність у неробстві, коли знаєш, що зроблено достатньо».

«Ми ніколи не знаємо, чи зроблено достатньо, – сказав адвокат. – Усе це звучить приємно, але правда в тому, що люди, завдяки зусиллям яких такі речі стали можливими для них самих, бажають їх в останню чергу. Ви описали те, що приваблює ледаря, безсилового мрійника, модного дармоїда, млявого сластолюбця. Насолода такими речами виснажила б сили і вбила б амбіції Лінкольна. Людина, яка досягла становища, коли ці речі стають можливими, – це той, чие життя було постійним спростуванням потреби в цих речах. Він той, хто проявляв стриманість, хто зберігав свої душевні та фізичні сили, живучи простим і економним життям. Він не брав більше, ніж йому було потрібно, і ніколи, якщо це було можливо, не брав менше. Його насолода полягала в роботі. Я гарантую, що ви знайдете успішних людей, які завжди будуть мати просту вдачу та прості смаки, яким розкішні бенкети набридають, а розкіш – ні до чого. **Вони можуть жити в оточенні цих речей, але особисто мало цікавляться ними, вважаючи їх просто атрибутами, які не додають нічого до характеру, але й не віднімають нічого від нього».** (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 15 лютого, 1898 р.)

Святі

Термін «святий», який використовується в Біблії, має зовсім інше значення, ніж те, яке він має у звичайному вжитку. У звичайному вживанні видно, який сильний вплив чинить римо-католицьке вчення і як сильно воно зберігається серед тих, хто найбільш «протестантський». У звичайному вживанні воно застосовується тільки до тих, кого католицька церква через своїх єпископів і папу вирішила вважати гідними цього звання. Але католицька церква не називає святими нікого, окрім тих, кому вона постановила молитися, і то лише через довгий час після їхньої смерті. Тоді як у Біблії цей термін застосовується до живих людей і ні до кого іншого, бо «знають живі, що помруть, а померлі нічого не знають, і заплати немає вже їм, бо забута і пам'ять про них, і їхнє кохання, і їхня ненависть, та заздрощі їхні загинули вже, і нема вже їм частки навіки ні в чому, що під сонцем тим діється!» (Екл. 9:5, 6). «Не мертві хвалитимуть Господа, ані ті всі, хто сходить у місце мовчання» (Псал. 115:17).

Кілька послань Павла звернені до святих, які живуть у тій чи іншій місцевості. Він писав «усім, хто знаходиться в Римі, улюбленим Божим, вибраним святим» (Римл. 1:7). І знову він писав «Божій Церкві, що в Коринті, посвяченим у Христі Ісусі, покликаним святим» (1 Кор. 1:2). Фактом є те, що Бог закликає всіх людей до спасіння, але також і те, що **ті, хто хто прислухається до Божого заклику у Христі, називаються святими.**

Той факт, що Бог покликав усіх людей бути святими, прихований католицьким звичаєм застосовувати цей термін тільки до обраних. Цей звичай є причиною запровадження хибного стандарту моралі, або, насправді, подвійного стандарту.

Він несе за собою ідею, що звичайні люди не можуть бути святими, що вони не можуть досягти тієї міри доброти, яка необхідна, щоб зробити людину святою; але щоб стати святою, вона не повинна мати нічого спільного зі звичайними справами життя й повинна повністю віддатися тому, що називається «релігійним життям». Природним наслідком цього було знеохочення християнських зусиль з боку простих людей, а також зведення християнства до форм і обрядів, а не до прояву життя Христа у всіх деталях повсякденного життя. **Цей звичай ігнорує той факт, що Ісус був Сином Божим так само, коли працював теслярем, як і тоді, коли проповідував на горі або втихомирював бурю.**

Католицька церква, проголошуючи одних людей святими, а інших зараховуючи до нижчого стану, бере на себе відповідальність, **яка належить лише Богові, судити про характер людей.** Вона лише трохи повніше реалізує принцип, яким

керується більшість протестантських організацій, оголошуючи одних людей такими, що потрапили на небеса, а інших – у пекло. Таким чином, вони не тільки передбачають Судний день, а й **повністю забирають суд з рук Бога**.

Необхідно пам'ятати, що Бог покликав усіх людей бути святими, і тому, хто приймає Христа і Його спасіння, і є святими. Тільки усвідомивши цей факт, люди будуть прагнути «до мети за нагородою високого поклику Божого в Христі Ісусі» (Филп. 3:14). Кілька текстів покажуть, що серед Божого народу немає відмінностей, але всі є святими.

Послання до ефесян було адресоване «святим, що в Ефесі» (Ефес. 1:1). Ще ясніше показує, що цей термін стосується усієї церкви, перший вірш Послання до филип'ян: «Павло й Тимофій, раби Христа Ісуса, до всіх святих у Христі Ісусі, що знаходяться в Филипах, з єпископами та дияконами». Цілком очевидно, що йдеться про всю церкву у Филипах.

І знову, завершуючи Послання до филип'ян, апостол каже: «Вітають вас усі святі, а найбільше ті, хто з кесаревого дому» (Филп. 4:22). **Це дуже важливий текст. Він показує, що при дворі Нерона, одного з найжорстокіших і наймарнотратніших правителів, які коли-небудь жили на землі, були святі.** У наш час збереглося так багато старих чернечих ідей, що люди думають, ніби для того, щоб жити по-християнськи, їм потрібно потрапити в християнське оточення, де вони навряд чи почують хоч один подих невір'я. **Людина, яка живе в оточенні невір'ючих, стає християнином і одразу ж починає думати про те, щоб потрапити туди, де в неї будуть «церковні привілеї».** Молоді чоловіки й жінки, які працюють як слуги в людей, які не є християнами, думають, що як тільки вони прийняли Христа, вони повинні шукати служіння в сім'ї віруючих. Більшої помилки, ніж ця, зробити неможливо.

Звичайно, бувають обставини, за яких для працівника стає неможливим зберігати своє становище і бути послідовним християнином, як, наприклад, коли від нього вимагають працювати в суботу. **Але в багатьох випадках зло породжується уявою.** Уявлення про те, що християни мають бути клановими, дуже часто лежить в основі проблем. Прислухайтеся до поради Писання: «Нехай кожен лишається в стані такому, в якому покликаний був. Чи покликаний був ти рабом? Не турбуйся про те. Але коли й можеш стати вільним, то використай краще це. Бо покликаний в Господі раб визволенець Господній; так само покликаний і визволенець він раб Христа» (1 Кор. 7:20-22).

Христос сказав усім Своїм послідовникам: «Ви світло для світу. Не може сховатися місто, що стоїть на верховині гори. І не запалюють світильника, щоб поставити його під посудину, але на свічник, і світить воно всім у домі. Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла, та прославляли Отця вашого, що на небі» (Матв. 5:14-16). Світло не приносить користі, якщо не світить у темряві; так і християнин не приносить користі, якщо його єдиним бажанням є втекти з темних місць землі. Спаситель також сказав:

«Ви сіль землі». Але якою б доброю не була сіль, вона марна, якщо не контактує з тим, що потребує збереження. А сіль, яка втрачає свій смак від контакту з тим, що потребує збереження, гірша, ніж відсутність солі взагалі. Так і християнство, яке має бути замкнене в монастирі чи якомусь іншому усамітненому місці, не варте того, щоб його зберігати.

Істинне християнство переживе всі зіткнення з темрявою світу. Молитва Христа звучала так: «Не благаю, щоб Ти їх зо світу забрав, але щоб зберіг їх від злого» (Івана 17:15). Йосип у домі Потіфара, Неємія при дворі Артаксеркса, Даниїл і три його друга в палаці вавилонського царя – ось яскраві приклади святих посеред найстрашнішого язичництва.

Коли Христос прийде вдруге, Він «прославитися в Своїх святих» (2 Сол. 1:10). Але Він буде прославлений у всіх, хто вірує в Нього, бо всі Його люди будуть змінені, «щоб стати подібними до славного тіла Його» (Филп. 3:21, *пер. з англ.*). Тому всі, хто вірить у Христа є Його святими. **Святий – це той, хто освячений, а Христос – освячений Спадкоємець усіх віруючих.** Він «став нам мудрістю від Бога, праведністю ж, і освяченням, і відкупленням» (1 Кор. 1:30). Христос не розділений. Він не є Кимось одним для однієї людини і Кимось іншим для іншої. Усе, Ким Він є для одного, Він є для всіх. Бог не упереджений, і тому в Нього немає особливих улюбленців серед Своїх дітей. Христос молився за всіх, хто повірить у Нього: «Щоб пізнав світ, що послав Мене Ти, і що їх полюбив Ти, як Мене полюбив» (Івана 17:23).

Про можливість для всіх і про те, до чого всі покликані, свідчить натхненна молитва й запевнення: «А Сам Бог миру нехай освятить вас цілком досконало, а непорушений дух ваш, і душа, і тіло нехай непорочно збережені будуть на прихід Господа нашого Ісуса Христа! Вірний Той, Хто вас кличе, Він і вчинить оте!» (1 Сол. 5:23, 24). (Е. Дж. Ваггонер, *The Present Truth*, 1 червня, 1893 р.)

Освячення Святим Духом

Дар Святого Духа, «посвяченням Духа» – це «на покору».

Саме непослух Богові приніс всі біди й горе всьому світу; тож діти людські водночас є дітьми «неслухняними».

Але Господь Ісус віддав Себе за нас і «постраждав був за наші гріхи, щоб привести нас до Бога, Праведний за неправедних», щоб наставити нас на шлях послуху. «Ми Його твориво, створені в Христі Ісусі на добрі діла, які Бог наперед приготував, щоб ми в них перебували».

Але «послух – це не просто зовнішнє виконання», це «служіння любові». Послух означає послух Богові. **Любов же, з якої виникає служіння, – це тільки любов Божа.** «Любов Божа вилася в наші серця Святим Духом, даним нам». «Бо то любов Божа, щоб ми додержували Його заповіді» (1 Івана 5:3).

Тому написано: «Ви очистили [освятили] душі ваші, підкоряючись істині, Духом» (1 Петра 1:22, *пер. з англ.*). **Освячення відбувається тільки «від Духа» і тільки «через істину».** Дух – це тільки «Дух істини». Заповіді Божі – це тільки «істина». **І справжній послух цій істині може бути тільки «через Духа».**

Усі спроби дотримуватися заповідей, усі спроби коритися істині, усі спроби робити що-небудь без Духа Божого абсолютно марні. «Бог є Дух, і ті, що Йому вклоняються, повинні в душі та в правді вклоняться».

«Без Мене нічого чинити не можете ви». «Прийміть Духа Святого». Тоді, укріплені силою Його Духа у внутрішній людині та сповнені всієї повноти Божої, ви і я можемо все робити через Христа, Який зміцнює нас. (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 1 березня, 1898 р.)

Слова та діла

Зазвичай кажуть, що «слово нічого не варте» і що набагато легше сказати, ніж зробити. І це справді так, якщо говорити про людей. Спаситель сказав про книжників і фарисеїв: «Говорять вони та не роблять того» (Матв. 23:3). Різниця між словами та ділами також переконливо показана апостолом Яковом, який говорить наступне: «Яка користь, брати мої, коли хто говорить, що має віру, але діл не має? Чи може спасти його віра? Коли ж брат чи сестра будуть нагі, і позбавлені денного покорму, а хтонебудь із вас до них скаже: Ідіть з миром, грійтесь та їжте, та не дасть їм потрібного тілу, що ж то pomoже? Так само й віра, коли діл не має, мертва в собі» (Якова 2:14-17).

Цінність слова залежить від того, хто їх говорить. Якщо людина жебрак, її обіцянка заплатити гроші нічого не варта. **Так, якщо в людині немає доброти, усі її обіцянки добра – лише порожній звук. А оскільки «нема добродіянця, нема ні одного», то немає жодної людини, чії обіцянки чинити правильно мали б хоч якусь цінність.** Писання говорить: «Тільки марнота сама кожна людина жива» (Псал. 39:5). **Тому найкращі обіцянки людей – це марнота.**

Для людини добре, що Бог просить її не давати обіцянки, а просто приймати Божі обітніці. Виходячи з принципу, що слово варте тільки того, чого вартий той, хто його вимовляє, слово Боже варте всього. **Його слово – це реальність; воно не просто звучить, але є сутністю.** Якщо людині легко говорити й не робити, то з Богом справа йде зовсім інакше. **З Ним говорити й робити – одне й те саме. Його слово саме по собі є ділом.** Він «кличе неіснуюче, як існуюче», тому що, коли Він говорить, слово стає буттям.

Два висловлювання Спасителя дуже переконливо показують це. Коли Пилип попросив показати йому Отця, Ісус сказав йому, що всякий, хто бачив Його, бачив Отця, а потім продовжив: «Чи не віруєш ти, що Я в Отці, а Отець у Мені? Слова, що Я вам говорю, говорю не від Себе, а Отець, що в Мені перебуває, Той чинить діла ті. Повірте Мені, що Я в Отці, а Отець у Мені! Коли ж ні, то повірте за вчинки самі» (Івана 14:10, 11).

На перший погляд може здатися, що в цьому висловлюванні Спаситель різко змінив Свою точку зору. Він почав говорити про слова, а закінчив ділами. На доказ того, що Він представляв Отця, Він сказав: «Слова, що Я вам говорю, говорю не від Себе, а Отець, що в Мені перебуває, Той чинить діла ті». Природно було б очікувати, що антитезою твердженню «Слова, що Я вам говорю, говорю не від Себе» буде: «а Отець, що в Мені перебуває, Той говорить їх». Це була б чиста правда, як ми побачимо далі; і це було насправді те, що сказав Ісус, тому що **слова Бога – це діла.**

У Євангелії від Івана 8:28 те ж саме викладено в протилежних термінах. «Тож Ісус їм сказав: Коли ви підіймете Людського Сина, тоді зрозумієте, що то Я, і що Сам Я від Себе нічого не дію, але те говорю, як Отець Мій Мене був навчив». Тут Він почав з твердження про діла, а закінчив словами. Як у попередньому тексті сказано, що слова Божі – це діла, так і тут нас навчають, що **всі діла Божі укладені в Його слові. Для Бога слово й діло – одне й те саме.** З Ним сказати – значить зробити.

Христос як єдиний представник Бога для людини говорив слова Божі. Мойсею задовго до цього було сказано: «Поставлю Пророка для них з-поміж їхніх братів, Такого, як ти, і дам Я слова Свої в уста Його, і Він їм говоритиме все, що Я накажу» (П. Зак. 18:18). Тому Христос, як Бог, має силу, описану в Посланні до римлян 4:17, Він «оживляє мертвих і кличе неіснуюче, як існуюче». Слова, які говорив Христос, оживляли мертвих. Коли вельможа прийшов до Ісуса, благаючи Його прийти й зцілити його сина, який був при смерті, Ісус не пішов, але сказав батькові: «Іди, син твій живе» (Івана 4:50), і в ту ж мить син був зцілений. Так і «Він послав Своє слово та їх уздоровив, і їх урятував з їхньої хвороби» (Псал. 107:20).

Серед усіх творінь Господа небеса виділяються найяскравіше. «Небо звіщає про Божую славу, а про чин Його рук розказує небозвід» (Псал. 19:1). «Ти, Господи, землю колись заклав, а небо то чин Твоїх рук» (Євр. 1:10). А тепер прочитайте: «Словом Господнім учинене небо, а подихом уст Його все його військо... бо сказав Він і сталось, наказав і з'явилося» (Псал. 33:6, 9). «І Він відпочив у дні сьомім від усіх діл Своїх, які був чинив» (Бут. 2:2, *пер. з англ.*). **Тут ми дізнаємося, що слова Бога – це Його діла.** Він творить, говорячи. Як тільки Він закінчив говорити, вся робота була завершена. Тому ми бачимо, що для Бога неможливо говорити і не робити. Саме тому «скільки бо Божих обітниць, то в Ньому [Христі] Так, і в Ньому Амін, Богові на славу через нас» (2 Кор. 1:20).

Але в нас є і пряме твердження, що слово Господнє діє. Апостол Павло писав: «Тому то й ми дякуємо Богові безперестанку, що, прийнявши почуте від нас Слово Боже, прийняли ви не як слово людське, але як правдиво то є Слово Боже, що й діє в вас, віруючих» (1 Сол. 2:13).

Яку міцну основу дає це для віри! З якою впевненістю ми можемо звертатися до Бога зі своїми проханнями! Ми можемо спиратися на Його Слово, знаючи, що як воно підтримує Всесвіт, так воно здатне підтримувати й нас. **Коли ми відчуваємо потребу й підносимо свої серця до Бога, Святий Дух нагадує нам деякі слова Господа. Коли ці слова приходять нам на думку, ми повинні прийняти їх як відповідь на наші молитви.** Ми повинні думати про них не просто як про обіцянку чогось, що буде зроблено в майбутньому, але як про реальне виконання всього того, про що в них йдеться. Якщо ми просимо чогось з Його волі, то знаємо, що Він чує нас; «І оце та відвага, що ми маємо до Нього, що коли чого просимо згідно волі Його, то Він слухає нас. А як знаємо, що

Він слухає нас, чого тільки ми просимо, то знаємо, що одержуємо те, чого просимо від Нього» (1 Івана 5:14, 15).

Христос, як Князь миру, прийшов, проповідуючи мир (Ефес. 2:17). «Нехай я почую, що каже Бог, Господь, бо говорить Він Мир! народові Своєму» (Псал. 85:8). **Тому, коли Господь говорить нам про мир, ми маємо Його мир. Він говорить праведність, а оскільки Його слово – це саме життя і діяння, то якщо ми приймаємо Його слово так, як Він його говорить, без жодних людських змін, ми маємо Його праведність. А праведність, яка приходить через слово, – це праведність діяльна, бо слово Господнє справді діє у всіх, хто вірує.**

Однак не слід випускати з уваги, що **тільки Слово Господнє є дією. Все інше – марнота.** Тільки життя може породити життя. Те, що мертво, може породити лише смерть. Тому ми повинні бути впевнені, що беремо тільки слово Господнє, не змінюємо його, не додаємо до нього. Усе інше загине, а слово Господнє перебуває повік. Тому «доручаю вас Богові та слову благодаті Його, Який має силу будувати та дати спадщину, серед усіх освячених» (Дії 20:32). (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 1 червня, 1893 р.)

Увічнення доброти

Як посланці Божі, ми маємо Його схвалення на нашу роботу. **Робота вірних вісників праведності повинна тривати протягом усього їхнього життя.** Стяг треба тримати високо піднятим, доки рука не стане паралізованою смертю, щоб усі могли його бачити. Коли вони заснуть у смерті, місце, яке знало їх колись, більше не знатиме їх. Церкви, в яких вони проповідували, місця, які вони відвідували, щоб промовляти слово життя з живих Слів Божих, все ще залишаються. Гори, пагорби, річі, побачені смертним зором, все ще там. Але все видиме зараз має минути. Наближається час, коли гори заваляться як картковий будиночок. Але думки, цілі, прагнення вірного трудівника для Вчителя, хоча зараз їх і не видно, знову проявляться під час великої й остаточної відплати. Усе, що зараз здається легкою справою, тоді постане як свідки або для схвалення, або для засудження.

Якщо це так, а ми знаємо, що це так, то чому самолюбство прагне до такого вивищення навіть у слуг Ісуса Христа, які стверджують, що знають Слово? Чому так багато сіється для плоті, а пожинається тільки тління? Чому кожна година не використовується тільки для Бога, в благодаті Христа й через неї? **Чому ми не вдосконалюємо себе, плекаючи в собі риси Христа, увічнюючи таким чином добро?** Любов, ввічливість, привітність ніколи не зникнуть. Коли люди переменяються зі смертних на безсмертних, усі вчинені ними діла освяченої доброти стануть явними. Ці діяння збережуться у віках. Жодне з них, навіть найнезначніше або найпростіше, ніколи не пропаде. **Завдяки заслугам поставленої праведності Христа вони зберігають свої пахощі.** (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 1 березня, 1898 р.)

Дивитись і пильнувати

«Ти слухаєш, Господи, ранком мій голос, ранком молитися буду до Тебе та буду чекати» (Псал. 5:3). У переглянутій версії перекладу KJV звучить так: «І буду пильнувати». Для чого автор рядків буде піднімати свій погляд угору і пильнувати? Очевидно, для отримання благословень, про які він молився. Він сказав: «Свої очі я зводжу на гори, звідки прийде мені допомога, мені допомога від Господа, що вчинив небо й землю» (Псал. 121:1, 2).

Багато людей звертаються до Бога зі своїми проханнями, але не пильнують, тому, хоча благословення і поширюються на них, вони їх не бачать. Господь любить, коли люди роблять Йому честь, поводячись так, що вони дійсно очікують отримати від Нього обіцяне. (Е. Дж. Ваггонер, *The Present Truth*, 27 липня, 1893 р.)

Книга Даниїла. Поміркованість. Стриманість. Харчування

Поміркованість (стриманість) – одна з найвизначніших рис юності та всього життя Даниїла. **Те, що цього його вчили в школі, яку він відвідував, і що це було важливою частиною його освіти до полону, очевидно з того факту, що на той час це вже було непорушним принципом його життя.**

Коли царські бранці дісталися Вавилону, «призначив їм цар щоденну поживу, з царської їжі та з вина, що сам його пив» (Дан. 1:5). У дослівному тексті англійської Біблії це звучить так: «І цар призначив їм щоденну провізію з царського **м'яса** та вина, яке він пив» Слово, перекладене тут як «м'ясо», означає «смаколики» й відноситься до царських наїдків, які можна було очікувати за столом такого великого царя. Звичайно, вони включали в себе і м'ясні страви, оскільки їх вживали дуже часто; **але це слово позначало всі царські ласощі** («не оскверниться їжею царя та питвом», вірш 8).

Але Даниїл відмовився від усього цього, а також від вина й вибрав інше. Читаємо в перекладі І. Огієнка: «Випробуй но своїх рабів десять день, і нехай дають нам із ярини, і ми будемо їсти, та воду і будемо пити» (вірш 12). У Біблії KJV: «Give us pulse to eat» («бобові, щоб їсти, і воду, щоб пити»). Слово, перекладене як «бобові», має широкий сенс, так само як і слово, перекладене як «м'ясо», яке відноситься до царських ласощів. Слово, перекладене як «бобові», охоплює всю сферу вегетаріанської дієти, так само як інше слово охоплює всю сферу царських страв. Даниїл просив, щоб йому і трьом його друзям замість багато приготованих і приправлених страв царського столу подавали вегетаріанську їжу й воду для пиття.

Цей вчинок тих чотирьох юнаків був лише вираженням твердого принципу, що впливає зі знання про наслідки, які спричинить царське частування. Адже Даниїл не тільки «поклав... собі на серце», що не буде приймати їжу й питво царя, але він зробив це тому, що не хотів «осквернитися» всім цим. Він відмовився від цієї їжі та пиття, бо знав про їхню осквернюючу дію на тих, хто їх вживав.

Бо дія такої їжі та пиття, безумовно, полягає в оскверненні. Повне обговорення цієї теми буде представлено в нашому розділі «Євангельська стриманість». Тут же ми пояснимо цей принцип на прикладі, настільки ясному і простому, що кожен зможе його зрозуміти.

Якщо колба вашої лампи засмітилася, світло не буде ясно світити через неї; через неї не буде проходити й половини того світла, яке вона може дати, коли буде добре очищена. Однак саме світло в колбі може бути весь час однаковим. Олія може бути найчистішою, гніт – ідеально обрізаним, у самому світлі може не

бути жодних недоліків; але, якщо колба запилена, задимлена або якимось чином завітніла, світло не світитиме ясно. Воно просто не може світити ясно через стан оболонки, через яку воно має світити.

Ви знаєте, що в таких випадках проблему потрібно шукати не у світлі, а прочистити колбу. І ви знаєте, що, коли очистите колбу, світло не тільки зможе проникати крізь нього, але й зможе світити так, як воно не могло б світити без колби. Таким чином, в буквальному сенсі це правда, що за інших рівних умов сила і ясність світла залежать від середовища, через яке воно має світити.

Так ось, віруючі в Христа – це середовище, через яке світло Боже, що виходить від Його Святого Духа, має світити світові. Це світло досконале. Неможливо, щоб у досконалому сяйві цього світла був якийсь недолік. Якщо і є недолік у досконалому сяйві, то він викликаний недоліками середовища, через яке світло має сяяти. І все, що послаблює нерви або забруднює кров, засмічує систему й перешкоджає світлу Божому, так само безумовно, як засмічена колба лампи перешкоджає світлу лампи.

Будь-який вид стимуляторів і наркотиків: вино, тютюн, пиво, кава, чай – послаблює нерви; а вся багата, довго готовлена, сильно приправлена і м'ясна їжа забруднює кров. Тож результат – затуманення системи й послаблення світла Божого, що могло би сяяти через наше життя в темряві цього світу за допомогою Його Святого Духа.

Данііл жив у найтемніший вік Древнього Ізраїлю, коли той упав під тягарем своїх власних беззаконь. Данііл також жив у найпохмуріший вік Древнього Вавилону, коли він також упав під тягарем власного беззаконня. Данііл стояв у цьому світі як один із тих людей Божих, через яких світло Боже мало засяяти в темряві тогочасного світу.

Ми живемо сьогодні в епоху, яка нагадує епоху Єрусалима і Вавилону. Сьогодні Бог закликає Свій народ вийти з Вавилону, «щоб не сталися ви спільниками гріхів його, і щоб не потрапили в карання його». Ми називаємося народом Божим, через який світло має засяяти в темряві світу. Однак сотні, боїмося, що й тисячі, так званих адвентистів сьомого дня п'ють чай, каву або інші шкідливі напої, їдять м'ясо, ласощі та занадто приправлену їжу, а потім дивуються, чому їхні сусіди «не бачать світла»! Вони просять у Господа Святого Духа, але все одно мають «так мало впливу»!

Правда полягає в тому, що їхні ближні не бачать світла: воно настільки затуманено їхнім затуманеним розумом і життям, що люди просто не можуть його ясно бачити. Господь дав Свого Святого Духа, досконале світло, воно не може світити ясніше. Але це святе світло настільки затьмарене ослабленими нервами і затуманеним розумом цих споживачів чаю, кави, м'яса та ласощів, що навіть ті, хто прагне його побачити і щиро шукає, не можуть його розгледіти. Воно не може їм засяяти.

Даниїл не став би так оскверняти себе. Він твердо дотримувався своєї місії – бути одним із Божого народу. Тому він очистив себе «від усякої нечисти тіла та духа», щоб світло Боже могло бути незамутненим і безперешкодно сяяти завдяки тому середовищу, через яке це воно повинно було світити в тій темряві, де він перебував. І все це є прикладом і написано нам на науку, бо за нашого часу кінець віку прийшов. Прошу вас, більше не співати «Сміливо будьте Даниїлом», якщо тільки ви справді не наслідуйте його.

Не важко було побачити світло там, де перебували Даниїл і його супутники. Воно сяяло ясно. **Моральна цілісність, яку вони здобули завдяки Слову й Духу Божому, проливалася своїми ясними, виразними променями в будь-якій ситуації, у якій вони опинялися.** Світло принципу стриманості й правильного життя сяяло так ясно й потужно в цих юнаках, на відміну від інших, що викликало схвалення царського начальника (Дан. 1:12-15).

Усе це саме те, що потрібно сьогодні в оточуючому нас мороці Вавилона. Хто з тих, хто сьогодні сповідує, що має світло Боже для світу, осквернить себе вавилонськими стравами й напоями тих, хто їх оточує? Хто сьогодні з усіх цих людей ділом і правдою не «наважиться бути Даниїлом»? (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 1 березня, 1898 р.)

Наш притулок

«Чи звести очі мої на гори? Звідки мені допомога? Мені допомога від Господа, що вчинив небо й землю» (Псал. 121:1, 2, *в іншому перекладі*).

Популярна гімнологія, заснована на поширеному перекладі: «Свої очі я зводжу на гори, звідки прийде мені допомога», зробила пагорби – удавані місця перебування божеств язичницької міфології – джерелом допомоги та надії для християнина; але тільки в Господі – його допомога. Як сказав пророк Єремія, «справді, неправда ті пагірки, той гомін на горах, справді, в Господі, Богові нашім, спасіння Ізраїлеве!» (Єрем. 3:23).

Бог – допомога тим, хто звертається до Нього. Він каже: «Зверніться до Мене й спасетесь, всі кінці землі, бо Я Бог, і нема більше іншого Бога» (Ісаї 45:22). **Але марно шукати спасіння, не звертаючись до Нього.** Ми повинні знати, де Він, і не шукати там, де Бога немає; адже є багато місць, які здаються святилищем Всемогутнього, але є лише обманом лукавого, мета якого – відвернути погляд людини від Бога та звернути його до самої себе. Усі земні джерела є допомогою саме такого роду. **Для грішника немає іншої допомоги, окрім як у творчій силі;** і тому його допомога приходиться тільки «від Господа, що вчинив небо й землю».

Багато людей дивляться на пагорби, на гаї та храми, своїх удаваних божеств, але вони не відчувають дії творчої сили. **Тільки Бог може послати творчу силу в серце й відповісти на прагнення обтяженої гріхом душі до нового творіння.** Тільки Він може відповісти на молитву: «Серце чисте створи мені, Боже, і тривалого духа в моєму нутрі віднови» (Псал. 51:10). Цю силу ми відчуваємо, коли звертаємося до вірного Джерела допомоги. Якщо ми не відчуваємо її, значить, ми шукаємо не так, як слід.

Пагорби й гори розтануть і зникнуть разом з усім земним і людським, і тільки Бог буде надією і притулком Свого народу. Того дня буде сказано: «Бог для нас охорона та сила, допомога в недолях, що часто трапляються, тому не лякаємось ми, як трясеться земля, і коли гори зсуваються в серце морів» (Псал. 46:1, 2). Незабаром здійсниться пророцтво, що віщує передачу царств цієї землі в руки Того, Хто «повбиває залізним жезлом, потовче їх, як посуд ганчарський» (Псал. 2:8, 9). «А тепер помудрійте, царі, навчіться ви, судді землі» (вірш 10). **Не сподівайтесь на силу людини, а зверніться до Того, Хто є джерелом усякої влади й сили та притулком для Своїх дітей.** «Шануйте Сина, щоб Він не розгнівався, і щоб вам не загинути в дорозі, бо гнів Його незабаром запалиться. Блаженні усі, хто на Нього надіється» (Псал. 2:12). (Е. Дж. Вагонер, *The Present Truth*, 28 вересня, 1893 р.)

Чи є у вас Святий Дух

«А коли хто не має Христового Духа, той не Його» (Римл. 8:9).

Чи маєте ви Дух Христа? Чи відповісте, що не знаєте?

Якщо ви не знаєте, чи є у вас Дух Христа, то знайте, що у вас його точно немає.

Невже ви вважаєте, що таке важливе питання, як це, від якого залежить ваша вічна доля, може бути настільки туманним і невизначеним, що вам потрібно перебувати в якійсь невизначеності щодо нього?

Таке припущення неправильне. **Ви можете знати, що у вас є Дух Христа, так само точно, як ви знаєте, що ви живі.** «Ми знаємо, що ми перейшли від смерти в життя, бо любимо братів» (1 Івана 3:14).

Що таке Дух Христа? Це Дух Божий. Це Дух Божої любові. **Мати Дух Христа – означає мати вдачу, природу, характер Бога, передані вам.** А: «Бог милосердний, і милостивий, довготерпеливий, і многомилостивий та правдивий, що дотримує милість для тисяч, що вибачає провину й переступ та гріх» (Вих. 34:6, 7).

«Милосердний» – означає бути схильним ставитися до кривдників краще, ніж вони того заслуговують. Чи такими ви є? «Будьте ж милосердні, як і Отець ваш милосердний».

«Милостивий» – це той, хто виявляє прихильність до всіх людей. Чи так ви чините? Чи у вас є свої симпатії й антипатії до людей? Чи є у вас улюбленці?

«Довготерпеливий». Чи є у вашому житті схильність до того, щоб терпляче зносити численні й довготривалі образи? Чи ви ображаєтеся на все, що вас зачіпає? Чи думаєте, що вами нехтують, що вас ображають і що ви «не потерпите цього»?

«Що вибачає провину й переступ та гріх». Чи маєте ви у своєму досвіді таке ставлення до інших? Чи прощаєте ви тих, хто згрішив проти вас, чи може ви готові пробачити, тільки якщо вони спочатку все виправлять і пообіцяють більше так не робити?

Усе це – Господнє ставлення до вас, бо Він милостивий до вас, довготерпеливий і сповнений доброти й істини стосовно вас; Він прощає вас зараз, саме зараз. Таким є Його ставлення до вас і до всіх людей. Чи так ви ставитеся до інших? Чи маєте ви Його Духа?

Передати вам цю «Божественну природу» прихильності до людей – ось мета дару Святого Духа. (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 8 березня, 1898 р.)

Милосердя Боже

«Дякуйте Господу, добрий бо Він, бо навіки Його милосердя» (Псал. 136:1).

Милосердя Боже перебуває повік, тому що воно є Його сутністю. Як Він нескінченний у силі та знанні, величі та справедливості, так Він нескінченний і в милосерді. І маючи милосердя як одну зі Своїх властивостей, Він проявляє його завжди, бо інакше Він відрікся б від Себе. Він не може зректися Свого характеру і йти всупереч Своїй природі.

Тому було необхідно, щоб з Адамом, який згрішив, вчинили милосердно. Необхідно було передбачити план спасіння, за яким можна було б отримати прощення гріха й уникнути наслідків переступу. Якби Бог одразу знищив грішника й викреслив його з буття, Всесвіт, можливо, завмер би в побожному трепеті та визнав справедливість цього вчинку, але не побачив би в Ньому милосердя. Небожителі не пізнали б Його істинного імені: «Господь, Господь, Бог милосердний, і милостивий, довготерпеливий, і багатомилостивий та правдивий, що дотримує милість для тисяч, що вибачає провину й переступ та гріх» (Вих. 34:6, 7).

Кожна дія Бога – це дія милосердя, бо Він не може діяти всупереч одній із Своїх властивостей. Він ніколи не може діяти так, щоб це не відповідало Його безмежному милосердю. Кожна властивість Бога проявляється в усьому, що Він робить. Ми ніколи не читали про дію нескінченної сили, яка не була б також дією нескінченної мудрості, або навпаки. Ми ніколи не бачимо, щоб Він виявляв нескінченну доброту, не демонструючи при цьому Свою нескінченну мудрість і силу. Прояв однієї властивості нескінченною мірою вимагає прояву всіх інших.

Будучи нескінченно справедливим до людини, Бог має бути також нескінченно милосердним, а будучи нескінченно милосердним, Він має бути також нескінченно справедливим. І саме це ми бачимо в чудовому плані спасіння. Смерть Христа, яка була великим центральним актом цього плану, красномовно говорить як про Божу справедливість, так і про Його милість. Про Його милість, коли Він віддав Свого Сина на смерть, щоби людина не загинула; і про Його справедливість, коли Він не залишив поза увагою гріх, навіть коли це вартувало би життя Його Однородженого Сина.

Псалом 136, з якого ми навели перший вірш, ясно представляє нам цю ідею. У ньому йдеться про численні діяння Бога, як про суди, так і про милості, і кожне з них пов'язується з думкою про Його доброту й милосердя. «Дякуйте Господу, добрий бо Він, бо навіки Його милосердя! Дякуйте Богу богів, бо навіки Його милосердя! Дякуйте Владиці владик, бо навіки Його милосердя! Тому, хто чуда великі Єдиний вчиняє, бо навіки Його милосердя! Хто розумом небо вчинив, бо навіки Його милосердя! Хто землю простяг над водою, бо навіки Його милосердя!

Хто світила великі вчинив, бо навіки Його милосердя! сонце, щоб вдень панувало воно, бо навіки Його милосердя! місяця й зорі, щоб вони панували вночі, бо навіки Його милосердя! Хто Єгипет побив був у їхніх перворідних, бо навіки Його милосердя! і ізраїля вивів з-між них, бо навіки Його милосердя! рукою міцною й раменом простягненим, бо навіки Його милосердя! Хто море Червоне розтяв на частини, бо навіки Його милосердя! і серед нього ізраїля перепровадив, бо навіки Його милосердя!» (вірші 1-14) і далі за текстом. Весь псалом – це заява про те, що нескінченна справедливість і нескінченне милосердя узгоджуються одне з одним і в діях Бога пов'язані воедино.

Нескінченне милосердя до Божих створінь вимагає покарання за гріх. Воно вимагає, щоб із гріхом розправлялися з нескінченною суворістю. Кому потрібен Бог, Який не був би суворий до гріха? Як могли б бути щасливими чисті й безгрішні істоти, якби до гріха ставилися легковажно? Щось, що настільки суперечить за своєю суттю природі Бога й всіх безгрішних істот, не могло б існувати, не порушуючи миру Всесвіту й не вносячи розлад у щастя й гармонію, що мають бути безперервними в усі часи.

Справедливість по відношенню до грішника – це і справедливість по відношенню до святого. Поразка первістків Єгипту, потоплення фараона і його війська в Червоному морі та інші суди, згадані в цьому псалмі, – це акти милосердя до народу Божого й до всіх, хто в такий спосіб мав би змогу отримати повчання й навернутися від своїх злих шляхів до Господа. Знищення грішників – це теж милість до них самих, оскільки воно рятує їх від подальшого нещастя. Адже грішник не може винести присутності Бога й ніде не буде більш нещаснішим, ніж на небесах. А оскільки життя для нього не означає нічого, крім страждань (адже гріх і страждання нероздільні), то його смерть – лише милість для нього.

«А милість Господня від віку й до віку на тих, хто боїться Його, і правда Його над синами синів» (Псал. 103:17). Вона не тільки триває до нескінченності, але існує від вічності. Ось чому Його завіт із праведниками називається «вічним заповітом» (див. Євр. 13:20). У Божому розумі від вічності існував завіт благодаті, за яким той, хто згрішив, міг бути помилуваний і відновлений у своєму положенні Божої прихильності. І коли Адам упав, Бог привів у дію цей завіт й продемонстрував усьому Всесвіту, що Він володіє властивістю милосердя до грішника. Він проголосив Себе не тільки Богом справедливості, а й Богом милосердя. І відтоді всіма Своїми діями стосовно грішної людини, Він поводить Себе таким самим чином і робитиме так в усіх Своїх стосунках як зі святыми, так і з грішниками до кінця часів.

«Дякуйте Господу, добрий бо Він, бо навіки Його милосердя! Нехай скаже ізраїль, бо навіки Його милосердя! Нехай скаже дім Ааронів, бо навіки Його милосердя! Нехай скажуть ті, хто боїться Господа, бо навіки Його милосердя» (Псал. 118:1-4). (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 5 жовтня, 1893 р.)

Закон без Христа і з Христом

Якби закон розуміли окремо від Христа, він мав би нищівну силу для грішних людей, стираючи їх з лиця землі.

Це означає, що людина, яка без Христа намагається зрозуміти Божий закон, йде до знищення. У Біблії цей принцип виражений так: «Закон чинить гнів» (Римл. 4:15). І все ж Біблія говорить про людей, які заспокоюють себе законом й хваляться Богом. «Ось ти звешся юдеєм, і спираєшся на Закона, і хвалишся Богом» (Римл. 2:17). Але людина, яка покладається на Закон, покладається на гнів; вона подібна до того, хто спочиває на вулкані. Така людина не може похвалитися ні Богом, ні чимось іншим, крім власної загибелі.

Однак, по суті, закон Божий неможливо зрозуміти у відриві від Христа. «Я бачив кінець усього досконалого, але Твоя заповідь вельми широка» (Псал. 119:96). Цей закон – розшифрування Божественного розуму, нескінченної волі. І для смертної людини намагатися власними зусиллями зрозуміти те, що нескінченно, безплідне завдання.

Тільки в Христі можна зрозуміти Закон. Христос – це Божий виклад і пояснення Його власного закону. Ніхто, крім Бога, не може досягнути або розкрити широкий зміст Його закону. У Христі Бог зробив це. Тому той, хто хоче зрозуміти Божий закон, повинен вивчати не закон, а Христа, не закон, яким він є сам по собі, а закон, яким він є у Христі. Вивчати закон, яким він є сам по собі, – значить накликати на себе загибель. Вивчати закон, яким він є у Христі, – значить шукати спасіння.

«Але, розуміючи Закон у зв'язку з Христом, приймаючи Христа вірою як свого Заступника й Поручителя, людина знаходить надію. Істина, як вона є в Ісусі, – це знання святого, справедливого й доброго Закону Божого, оскільки цей Закон піднесений, і його непорушність виявлена в Христі» (Е. Уайт, LNU 158).

Христос – це Боже власне пояснення всіх законів: моральних, церемоніальних, природних чи якихось інших. Тоді вивчайте Христа й тільки Христа. Вивчаючи Його і тільки Його, ви вивчаєте все, що може бути коли-небудь пізнане; бо Він – істина, і «в Ньому тілесно живе вся повнота Божества. І ви маєте в Нім повноту». (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 8 березня, 1898 р.)

Здійснення задуму Бога через полон Даниїла

Господь вивів Ізраїль з Єгипту, щоб він став Його власним народом у цьому світі. Перш ніж вони увійшли в землю Ханаанську, Господь сказав про них: «Бо я бачу його з вершка скель, і з пагірків його оглядаю, тож народ пробуває самотно, а серед людей не рахується» (Чис. 23:9). Таким чином, **Бог ніколи не припускав, що Його народ утворюватиме царство або уряд, як інші народи.** Спочатку вони були «церквою в пустелі» (Дії 7:38, *пер. з англ.*); і **Він мав намір, щоб вони були тільки церквою, а не державою, коли оселяться на землі.**

Формою правління в Ізраїлі мала бути теократія в чистому і простому вигляді: Бог – їхній єдиний Цар, Правитель і Законодавець. Система, сформована в пустелі Мойсеєм і продовжена в Ханаані Ісусом Навином, мала бути вічною. Але Ізраїль забажав мати царя, державу, «як у інших народів». Вони не розуміли, що бути в цьому відношенні несхожим на інші народи – особливий привілей і благословення. Бог виділив ізраїльтян з усіх інших народів, щоб зробити їх Своїм особливим скарбом. Але вони, нехтуючи цією високою честю, пристрасно бажали наслідувати приклад язичників.

Ізраїль зарахували б до народів. Вони вперто бажали мати царя. Хоча це передбачало відкинути Бога, вони наполягали на цьому. **І, відкинувши Бога, щоб бути як усі народи, вони стали як усі народи, що відкинули Бога.** Їхнє царство зійшло нанівець, їхній уряд загинув, а сам народ був розсіяний серед інших народів.

Бог поселив їх у Палестині, яка в той час і протягом багатьох століть після цього була центром усього відомого світу. Саме тут Він помістив Свій народ, щоб той був світлом для всіх народів для пізнання істинного Бога. Перебуваючи з ними, Він хотів, щоб Його народ впливав на всіх інших на благо. Але вони не тільки стали такими ж, як усі народи, вони стали навіть «гіршими за язичників». Земля більше не могла їх виносити; вона повинна була вивергнути їх, як вона була змушена зробити з народом до них.

Оскільки вони не виконали Божого наміру просвітити всі народи в тій землі, де Він їх поселив, Він виконає Свій намір й просвітить через них усі народи в землях, куди їх розсіяв. **Оскільки вони втратили здатність привертати увагу всіх народів, щоб ті замислилися про Бога і Його чудесні шляхи, тепер Він використає їх, щоб просвітити тих, хто набув здатності привертати увагу всіх народів, і в такий спосіб примусить усі народи замислитися про чудесні шляхи та діла Божі по відношенню до дітей людських.** У цьому полягає вся філософія полону Юди й становища Даниїла у Вавилоні. Це стане очевидним, коли ми перейдемо до вивчення книги Даниїла.

Бог привів Навуходоносора до влади над усіма народами. За два роки до того, як Даниїла забрали в полон до Вавилону, пророкові Єремії було слово Господнє, в якому говорилося: «Так сказав був до мене Господь: Зроби собі поворожки та ярма, і надінь їх на шию свою. І пошлеш їх до царя Едому, і до царя Моаву, і до царя синів Аммону, і до царя Тиру, і до царя Сидону через послів, що приходять до Єрусалиму до Седекії, царя Юдиного. І накажеш їм, щоб до своїх володарів говорили: Так говорить Господь Саваот, Бог Ізраїлів: Так скажете вашим володарям: Я вчинив землю й людину, і скотину, що на поверхні землі, Своєю силою великою та витягненим раменом Своїм, і дав її тому, хто сподобався в очах Моїх. А тепер Я віддав усі ці землі в руку Навуходоносора, царя вавилонського, раба Мого, а також польову звірину дав Я йому, щоб служила йому. І будуть служити всі народи йому та синів його, і синів сина його, аж поки не прийде час також його власному краєві, і поневолять його численні народи та великі царі. І станеться, той народ і те царство, що не будуть служити йому, Навуходоносорові, цареві вавилонському, і того, хто не дасть шиї своєї в ярмо вавилонського царя, покараю Я народ цей мечем, і голодом, і заразою, говорить Господь, аж поки не зроблю їм кінця рукою його... А народ, що вкладе свою шию в ярмо вавилонського царя й буде служити йому, то залишу його на його землі, говорить Господь, і він буде її обробляти, і буде сидіти на ній» (Єрем. 27:2-8, 11).

Але Навуходоносор ще не знав Господа. Йому мала бути надана можливість пізнати Його. **Визнавши Бога, він, маючи владу над усіма народами, зможе звернути увагу всіх народів на Господа, Якого він сам пізнав. І таким чином пізнання Бога через Його народ, що перебуває у вавилонському полоні, буде доведено до відома всіх народів.**

Завдяки видатній освіченості та здібностям юнака Даниїла й трьох його супутників їх було представлено Навуходоносору; «вони ставали перед царським обличчям». Таким чином, полонений народ Божий став засобом Божественного просвітлення для тих, хто правив світом, щоб просвітити увесь світ. Але Ізраїль міг би зробити це і сам, перебуваючи в центрі світу, у своїй власній землі, якби тільки вони завжди шанували Господа у своїй власній землі, як ці юнаки шанували Його, перебуваючи в полоні. (А. Т. Джоунс, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 8 березня, 1898 р.)

Праведний суд

Щоразу, коли говорять про доброту й милосердя Господа, щоб спонукати грішників довіритися Йому, хтось обов'язково втрутиться із запереченням: «Так, але в Біблії сказано, що Бог щодня гнівається на нечестивих». Звісно, природною для душі, яка сумнівається і тремтить, буде думка: «Я знаю, що я нечестивий, і тому Бог гнівається на мене»; а далі буде або почуття апатії, або марні зусилля зробити щось, щоб заспокоїти уявний гнів Божий. Таким чином мета ворога душ досягається.

Пам'ятаючи, що «Бог є любов», що «Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне» (Івана 3:16), і що це була жертва з боку Самого Бога, бо «Слово в Бога було, і Бог було Слово» (Івана 1:1), і «Бог у Христі примирив світ із Собою Самим» (2 Кор. 5:19), давайте розглянемо місце Писання, у якому, як припускається, міститься заява про постійний гнів Бога на всіх людей, «бо всі згрішили». Це записано в сьомому псалмі, і ми будемо вивчати його цілком.

У наведеній нижче цитаті з псалма ми не дотримувалися якогось одного перекладу, але об'єднали кілька, щоб дати найбільш буквальну і яскраву передачу івриту. Як видно, псалом можна умовно розділити на шість частин, остання з яких складається всього з одного вірша. Перший розділ являє собою картину того, як людина, переслідувана ворогом, волає: «Господи, Боже мій, на Тебе я сподіваюся; врятуй мене від усіх гонителів моїх, і визволи мене, нехай не вирве він, як лев, душі моєї, мучачи, коли немає того, що визволить» (вірш 2, *пер. з англ.*).

Це крик душі людини, яка перебуває у великій небезпеці. Її переслідує ворог, подібний до розлюченого лева, який розірве її на шматки, якщо вона не знайде безпечного місця. Від самого початку зрозуміло, що перед нами крик душі, яку переслідує сатана, великий руйнівник, адже «ваш супротивник диявол ходить, ричучи, як лев, що шукає пожерти кого» (1 Петра 5:8).

Наступні три вірші показують несправедливість ворожої атаки: «Господи, Боже мій, коли я щось зробив, коли є беззаконня в долонях моїх, коли я платив злом тому, хто був зі мною в мирі, – я, що спасав навіть того, хто без причини став моїм ворогом, – то нехай ворог переслідує душу мою, і нехай дожене, і нехай до землі він потопче життя моє, і хай мою славу оберне на порошок» (вірші 3-5, *пер. з англ.*).

Лева не хвилює той факт, що його здобич не є небезпечною і не заподіяла йому жодної шкоди. Сповнений бажання руйнувати, він вбиває, щоб задовольнити свою пристрасть до руйнування. Так диявол підстерігає невинних, як це було показано в його вчинку з нашими першими батьками в Едемському саду. Дух, який свідомо планує духовну загибель невинної душі, є суто сатанинським. Такий ступінь нечестя огидний для будь-якої душі, котра ще не

зовсім зіпсута, і тому псалмоспівець закликає до суду: «Устань же, о Господи, в гніві Своїм, піднімися проти люті моїх ворогів, і розбуди для мене суд, який Ти заповідав! і громада людей стане довкола Тебе, і над нею піднімися на висоту» (вірші 6, 7, *пер. з англ.*).

Прочитаний у світлі першої частини віршів псалма, цей крик про помсту не видається таким уже й мстивим, як це іноді здається неуважному читачеві. Це не вимога однієї людини помститися іншим ворожим їй людям, але заклик до суду над головним ворогом. Більше того, цей заклик натхненний Святим Духом, тому в ньому немає елемента людської пристрасті. Порівняйте цю частину віршів, та й увесь псалом із псалмом 34.

У віршах 6 і 7 (цитованих вище) перед нами коротко представлений останній суд і його результати. Коли суд здійсниться Богом і буде спрямований «проти піднебесних духів злоби» (Ефес. 6:12), народ оточуватиме Господа, коли Він повернеться на висоту, щоб «зацарювати на Сіонській горі та в Єрусалимі, а перед старішими слава Його» (Ісаї 24:23).

У наступних текстах записано твердження про суд: «Господь судить людей, суди ж мене, Господи, за моєю правотою й за моєю невинністю. Нехай злоба безбожних скінчиться, а Ти зміцни праведного, бо вивідеш Ти серця й нирки, о праведний Боже! Щит мій у Бозі, Який чистих серцем спасає. Бог Суддя справедливий, і щоденно на злого Бог гнівається, коли хто не навернеться, буде гострити меча Свого Він, Свого лука натягне й наставить його, і йому приготував смертельні зброя, Він зробить огнистими стріли Свої» (вірші 8-13).

Чи є тут хоч крапля самоправедності? Ні, бо Господь говорить про Свій народ: «Праведність їхня від Мене» (Ісаї 54:17, *пер. з англ.*). Пам'ятайте, що це молитва того, хто сховався у Христі, а «хто у Христі, той – нове створіння; давнє минуло, тепер усе нове. Все ж від Бога» (2 Кор. 5:17, 18). **Праведність, яка є в такій людині, є праведність Божа, і саме відповідно до неї псалмоспівець буде судимий.** Душа, яка робить Бога своїм прихистком, може дивитися на суди без страху, бо Бог перебуває там, звідки вони приходять, тож вони не можуть бути небезпечними для такої людини.

Саме в цій частині псалма міститься вірш, який у побуті звучить так: «Щоденно на злого Бог гнівається» (вірш 11). Те, що слова виділені курсивом, однак, показує, що вони були додані перекладачами. Навіть якщо ми приймемо текст у тому вигляді, у якому він наведений у загальноприйнятій версії перекладу KJV, то не виникне жодних труднощів, оскільки ми бачимо, що «нечестиві» – це не грішники на випробувальному терміні, а диявол і все його воїнство, як ангели, так і люди, що продалися йому, аби переслідувати благочестивих.

«Бог Суддя справедливий, і щоденно на злого Бог гнівається» (вірш 11). Хіба це не добре? Хіба не втішає те, що ми не залишені на самоті й не забуті? Що зусилля ворога, які спрямовані на нашу загибель, пробуджують обурення могутнього Бога? Навіть коли люті сатани діє через людей, у яких немає страху Божого перед очима, ми можемо знати, що Бог розглядає її як спрямовану проти Нього. І це справді так,

коли ми звертаємося до Нього за захистом. **Він робить нашу справу Своєю.** Коли діти Ізраїлю йшли до Ханаану, амаликитяни вийшли битися проти них, але насправді вони билися проти Бога. У Вих. 17:16 ми читаємо: «Бо рука на Господньому прапорі: Господеві війна з Амаліком із роду в рід».

В останній частині псалма, який ми щойно розглянули, є явний натяк на нечестивих і слова «коли хто не навернеться» (вірш 12). Якщо нечестивий не навернеться, Бог приготував для нього знаряддя знищення. Прочитайте Йова 38:22, 23: «Чи доходив коли ти до схованок снігу, і схованки граду ти бачив, які Я тримаю на час лихоліття, на день бою й війни?».

У наступній частині псалма – опис переслідувача, що показує справедливість його покарання: «Ото, беззаконня зачне нечестивий, і завагітніє безправ'ям, і породить неправду. Він рова копав, і його викопав, і впав сам до ями, яку приготував, обернеться зло його на його голову, і на маківку зійде його беззаконня!» (вірші 14-16).

На суді з'ясується, що Бог чистий. Він є любов, і все ж є покарання для нечестивих і «гнів палючий, що має пожерти противників» (Євр. 10:27). І це тому, що Він є любов. Ми не можемо зараз заглиблюватися в деталі, окрім як звернути увагу на той очевидний факт, що для **Бога не було б ознакою ні любові, ні справедливості дозволити нечестивим нищити невинних.** Але не слід забувати, що всі покарання, які коли-небудь отримає будь-яка нечестива людина, будуть тільки тими, які вона накликає на себе сама і яких могла б уникнути, якби захотіла. «Або погорджуеш багатством Його доброти, лагідности та довготерпіння, не знаючи, що Божа добрість провадить тебе до покаяння? Та через жорстокість свою й нерозкаяність серця збираєш собі гнів на день гніву та об'явлення справедливого суду Бога» (Римл. 2:4, 5).

Так само ми читаємо в останній частині першого розділу Книги притч Соломонових, що нечестиві у своїй загибелі «їдять... з плоду дороги своєї» (Прип. 1:31). «Всі, хто мене ненавидить, ті смерть покохали» (Прип. 8:36). Таким чином, в уривку, який ми розглядаємо, нечестиві отримують тільки те, що вони самі накоїли; вони потрапляють у свої власні тенета й падають у яму, яку риють для іншого. **Ті, хто любить прокляття, отримують їх, бо Бог дасть кожній людині те, що їй найбільше подобається.**

Остання частина псалма – це піднесення хвали Богові: «Я ж Господа буду хвалити за Його правдою, і буду виспівувати Ймення Всевишнього Господа» (вірш 17).

Таким чином, ми виявляємо, як і завжди, що частина Писання, яку сатана використовує для того, щоб збентежити людей, насправді є тією, що сповнена втіхи для них. Якщо ми не невігласи щодо хитрощів сатани і не забуваємо про доброту Божу, то щоразу, коли нам здається, що якийсь текст слугує для того, щоб віддалити нас від Бога, ми знатимемо, що просто не розуміємо його і вивчатимемо його з молитвою, щоб Святий Дух навчив нас істини, як вона є в Ісусі. (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 9 листопада, 1893 р.)

Троїстий союз у період полону Даниїла

До приходу до влади Навуходоносора, царя Вавилонської імперії, світом правила імперія Ассирія.

У 625 році до н. е. відбулося повстання країн Мідії, Вавилону та Єгипту, причому всіх одразу. Ассирійський цар особисто очолив придушення повстання в Мідії, а свого довіреного полководця Набопаласара послав знову підкорити Вавилон. Обидві кампанії були цілком успішними, причому Набопаласар виконав свою роль настільки добре, що заслужив і отримав від свого государя почесний титул «цар Вавилону». Цей Набопаласар був батьком Навуходоносора.

Справи в уряді Ассирії йшли дедалі гірше й гірше, тож 612 року до н. е. відбулося ще одне грандіозне повстання з боку тих же трьох країн, очолив його цього разу сам Набопаласар. Воно було цілковито успішним: Ніневія перетворилася на купу руїн, а Ассирійську імперію було поділено на три великі частини: Мідія – північний схід і північ, Вавилон – Елам і всі рівнини й долини Євфрату й Тигру, а Єгипет – уся країна на захід від Євфрату. Печаткою цього союзу між Вавилоном і Мідією став шлюб дочки мідійського царя з Навуходоносором, сином Набопаласара.

Коли при виконанні своєї ролі у союзі проти Ассирії, фараон Нехо, цар Єгипту, виступив проти царя Ассирії, щоб воювати в Каркеміші над Євфратом, сталося, що цар Юдеї Йосія вийшов на бій з ним і був убитий при Мегіддо (2 Цар. 23:29; 2 Хронік 35:20-22). Оскільки вся ця західна територія належала єгипетському цареві, то для здійснення свого законного суверенітету внаслідок завоювання він змістив Єгоахаза, сина Йосії, з посади царя Юдеї, призначив замість нього Ел'якіма, перейменувавши його на Єгоякіма, і обклав землю податком (1 Хронік 3:15; 2 Цар. 23:31-35).

Фараону Нехо, однак, недовго залишалося насолоджуватися своєю часткою зруйнованої Ассирійської імперії. У 607 році до н. е. Набопаласар приєднав Навуходоносора до себе як царя і відправив його в експедицію для вторгнення на територію фараона Нехо. Таким чином, «за третього року царювання Йоякіма [607 р. до Р. Х.], Юдиного царя, прийшов Навуходоносор, цар вавилонський, до Єрусалиму, та й обліг його», взяв частину посуду дому Божого та багато бранців, серед яких був Даниїл, і повів їх до Вавилону.

Це, звісно, викликало невдоволення фараона Нехо. Тому «четвертого року Єгоякіма» він вийшов з Єгипту в похід проти Вавилону. Однак він не дійшов до Каркеміша, бо там його зустрів Навуходоносор, про що йдеться в Єрем. 46:1-10. «Нехо був переможений і змушений тікати; одна-єдина битва позбавила його всіх завоювань і змусила повернутися до Єгипту» (Ленормант). «І більше вже не

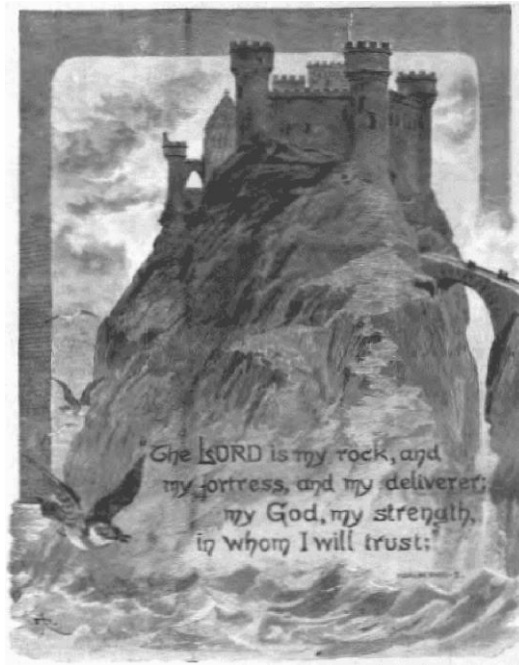
виходив єгипетський цар зо свого краю, бо вавилонський цар забрав усе від Єгипетського потоку аж до річки Ефрату, усе, що належало єгипетському цареві» (2 Цар. 24:7).

У той час, коли Кіаксар з Мідії, Набопаласар з Вавилону та Нехо з Єгипту створили свій потрійний союз для знищення Ассирійської імперії, Навуходоносор, син Набопаласара, одружився з Амітіс, донькою Кіаксара. **Незабаром після руйнування Ніневії та Ассирійської імперії розпочалася війна між Мідією та Лідією**, але під час великого бою сталося затемнення сонця, яке настільки приголомшило обидві армії, що вони припинили боротьбу. Цим затишшям скористався Набопаласар, щоб втрутитися і попросити обох царів дійти згоди з поваги до богів, які так явно проявили своє невдоволення, затьмаривши сонце. Йому вдалося домогтися успіху. Було встановлено мир, і угоду було скріплено шлюбом дочки царя Лідії з сином царя Мідії. Так Вавилон завдяки престижу свого древнього й могутнього імені та добрим послугам Набопаласара зміцнився на позиції контролюючого впливу над двома сильними царствами – Мідією і Лідією. А коли незабаром після цього Навуходоносор, син Набопаласара, переміг Нехо з Єгипту в Каркеміші біля Євфрату, вигнав його назад до Єгипту й заволодів усіма його територіями, аж до самої річки Єгипет, Вавилон став явно переважаючою силою над усіма.

Так йшли справи, коли 604 року Набопаласар помер, і його одразу ж змінив Навуходоносор, який уже продемонстрував свої здібності у війні, перемігши царя Єгипту та завоювавши усю Палестину й Сирію, легко зберіг велич і перевагу Вавилону перед усіма народами. Крім того, родинні зв'язки Вавилону з Мідією та Лідією були тепер тіснішими, ніж раніше, адже Навуходоносор, цар Вавилону, був зятем царя Мідії та шурином спадкоємця престолу Мідії, що був зятем царя Лісії. Усі ці впливи забезпечили Вавилону на самому початку правління Навуходоносора легку перевагу, яка тільки зміцнювалася на кожному кроці протягом усього довгого царювання могутнього Навуходоносора.

Таким було становище Вавилону перед усім світом наприкінці трирічного навчання Даниїла у Вавилоні, коли він успішно склав останній іспит і був обраний разом з трьома своїми товаришами «стати перед царем». (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 15 березня, 1898 р.)

Бог – скеля і притулок

Фотографія, що додається, являє собою вражаючу подобу стародавньої фортеці, про що можуть свідчити ті, хто бачив багато зруйнованих замків Європи. Розташована на самісінькій вершині самотньої гори, боки якої були майже такими ж крутими, як і стіни самого замку, така твердиня була практично недосяжною для ворога.

Схожим на фортецю, зображену вище, є замок Вартбург у Німеччині.

Саме в цей замок Лютер був доставлений своїми друзями, коли повертався з Вормського сейму, оголошений поза законом за віру. У ньому він перебував протягом десяти місяців, ховаючись від переслідування ворогів, які намагалися позбавити його життя. Замок був знайомий Лютеру з дитинства, оскільки він відвідував школу в Айзенаху, біля підніжжя гори. Безсумнівно, саме цей замок послужив поштовхом до написання його знаменитого гімну «Ein est Burg ist Unser Gott» («Могутня фортеця – наш Бог», або «Наш Бог – фортеця»).

Бо Бог представлений у Біблії як висока вежа і надійний притулок, у якому люди можуть сховатися в безпеці. Так, ми читаємо: «Господне Ім'я сильна башта: до неї втече справедливий і буде безпечний» (Прип. 18:10). «Господь моя скеля й твердиня моя, і Він мій Спаситель! Мій Бог моя скеля, сховаюся я в ній, Він щит мій, і ріг Він спасіння мого, Він башта моя!» (Псал. 18:2).

У процитованому уривку слово «сховаюся» походить від слова, яке в багатьох місцях у переглянутій версії Біблії KJV перекладено як «ховатися» (*ред.: саме такий є переклад І. Огієнка*). Це строго буквальний переклад, який робить картину набагато чіткішою. Ми будемо так перекладати це слово в наступних уривках. Це узгоджується з ідеєю, вираженою в Прип. 18:10, процитованій вище. У псалмі 18 читаємо: «Бог непорочна дорога Його, слово Господне очищене, щит Він для всіх, хто вдається до Нього!» (Псал. 18:30).

Як Лютер знайшов притулок у Вартбурзі від ворогів, які хотіли вбити його, так і ми можемо знайти захист у Господі від ворогів наших душ. Прочитаємо Псал. 31:19-21: «Яка величезна Твоя доброта, яку заховав Ти для тих, хто боїться Тебе, яку приготував для тих, хто на Тебе надіється перед людськими синами! Ти їх у заслоні обличчя Свого захищаєш від людських тенет (*пер. KJV: “Ти сховаєси їх у таємниці присутності Своєї від гордості людської”*), Ти їх від лихих язиків у наметі сховаєш! Благословенний Господь, що вчинив мені милість чудовну Свою в оборонному місті!»

Наведемо низку уточнень у перекладі KJV: «**Ти сховаєси їх у таємниці присутності Своєї від гордості людської, будеш зберігати їх таємно в наметі від сперечання язиків**» (вірш 20).

Зверніть увагу, що ті, хто ховається в Господі, повинні бути збережені в таємниці Його присутності від людської гордості. **Не від гордості людей, а від людської гордості; тобто кожен від своєї власної гордості.** Саме гордість приводить людину до загибелі (Прип. 16:18: «Перед загибеллю гордість буває»), але Господь лагідний і смиренний серцем (Матв. 11:29), і **ті, хто ховається в Ньому, захищені від руйнівної гордості, будучи охоплені Його смиренням. Вони стають учасниками Його праведності, яка є спасінням.**

Крім того, вони мають бути таємно сховані в наметі від пересудів. **Жодна людина не може постраждати від пересудів, у яких вона не бере участі особисто.** Язик – це непокірне зло, сповнене смертельної отрути. «Язик... запалює круг життя, і сам запалюється від геєнни» (Якова 3:6). Але від цього

Господь пропонує надійний притулок. Язик людини, яка перебуває в Ньому, не буде вимовляти ні благословення, ні прокляття, але «благословлятиме Господа кожного часу», кажучи: «Благословенний Господь, що вчинив мені милість чудовну Свою в оборонному місті!» (Псал. 31:21). «Яка дорога Твоя милість, о Боже, і ховаються людські сини в тіні Твоїх крил» (Псал. 36:7).

І знову прочитайте ці втішні слова: «Хто живе під покровом Всевишнього, хто в тіні Всемогутнього мешкає, той скаже до Господа: Охороно моя та твердине моя, Боже мій, я надіюсь на Нього! Бо Він тебе вирве з тенет птахолова, з моровиці згубної, Він пером Своїм вкриє тебе, і під крильми Його захираєшся ти! Щит та лук Його правда» (Псал. 91:1-4). І ще: «Помилуй мене, Боже, помилуй мене, бо до Тебе вдається душа моя, і в тіні Твоїх крил я сховаюсь, аж поки нещастя мине! Я кличу до Бога Всевишнього, до Бога, що чинить для мене добро» (Псал. 57:1, 2). Земні замки ніколи не могли бути абсолютно безпечним притулком, тому що існувала можливість їх захоплення; але «ті, хто надію складає на Господа, вони як Сіонська гора, яка не захитається, яка буде стояти повік! Єрусалим, гори круг нього, а Господь круг народу Свого відтепер й аж навіки!» (Псал. 125:1, 2).

Ось ще одне втішне запевнення: «Добрий Господь, пристановище Він у день утиску, і знає Він тих, хто на Нього надіється» (Наума 1:7). Ми читаємо, що «лихе замишляє безбожний на праведного, і скрегоче на нього своїми зубами», але «спасіння праведних від Господа, Він їхня твердиня за час лихоліття, і Господь їм допоможе та їх порятує, визволить їх від безбожних і їх збереже, бо вдавались до Нього вони» (Псал. 37:12, 39, 40).

Ці речі не є образними висловами, але вони реальні. Навіть зараз ми можемо знати, що присутність Господа для захисту є такою ж реальною, як будь-яка кам'яна стіна, що коли-небудь була збудована, і нескінченно безпечнішою. І благословення всього цього в тому, що кожен може отримати цей притулок. Віра спорудить стіну захисту заввишки до самих небес – захист не тільки від духовних ворогів, а й від фізичних. **Але віра проявляється у впевненості та прославленні. Той, хто боїться, не має віри, бо страх народжується із сумніву.** Тому псалмоспівець звертається до Господа: «Ти покрово моя, Ти від утиску будеш мене стерегти, Ти обгорнеш мене радістю спасіння» (Псал. 32:7). Як народ Ізраїлю був врятований від нездоланної для них сили, коли почав співати, кажучи: «Дякуйте Господу, бо навіки Його милосердя!» (2 Хронік 20:21, 22), так і народ Божий завжди буде врятований, коли співатиме пісні віри й хвали. Тому під час найбільшої небезпеки вони співають: «Оце, Бог спасіння мое! Безпечний я, і не боюсь, бо Господь, Господь сила моя та мій спів, і спасінням для мене Він став» (Ісаї 12:2). (Е. Дж. Ваггонер, *The Present Truth*, 9 листопада, 1893 р.)

Даниїл і сон Навуходоносора

Ізраїль не зміг виконати Божого задуму: передати всім народам пізнання Бога, перебуваючи на тому місці, де Він поселив їх, щоб вони могли це зробити. Бог був змушений відправити їх у полон і розсіяти серед народів, зруйнувати їхній храм і знищити їхнє давно встановлене поклоніння, щоб у своєму стражданні вони могли щиро шукати Господа і в такий спосіб стати світлом у темряві.

Навуходоносор, цар Вавилону, досяг верховенства у світі та мав владу над усіма народами. **І тепер Господь йому передасть знання про істинного Бога й використає його становище, щоб передати всім народам знання про Бога.**

Але цар Навуходоносор був ідолопоклонником. Він поклонявся багатьом богам, навіть воїнству небесному, але зовсім не знав істинного Бога. Йому потрібно було відкрити знання про Бога. **А щоб зробити це найефективніше, потрібно було відділити його від усіх фальшивих богів і знищити всю його віру в них.** Коли його розум очиститься від усіх цих фальшивих поглядів, істинні погляди буде видно ясно. І все це було ретельно зроблено.

На другому році правління, 603 року до н. е., «приснилися Навуходоносорові сні. І занепокоївся дух його, і сон його утік від нього» (Дан. 2:1). Ці сні справили на нього сильне враження, вони його дуже зацікавили, але він ніяк не міг їх згадати. Тому «сказав цар покликати чарівників та заклиначів, і чаклунів та халдеїв, щоб розповіли цареві його сні. І вони поприходили, і поставали перед царським обличчям» (вірш 2).

Він попросив їх розповісти те, що йому наснилося, і вони відповіли, що нехай він розповість їм сон, а вони дадуть тлумачення. Але цар не просив ніякого тлумачення. Він хотів лише дізнатися, що йому наснилося. Якби він сам знав сон, то міг би дати йому тлумачення так само легко, як і вони. Але сам сон пішов від нього, коли він прокинувся, однак враження від того, що йому наснилося щось дивовижне, так і залишилося з ним і не давало спокою. Тому він знову сказав їм: «Моє слово невідкличне». **Потім зажадав від них розповісти йому і сон, і його тлумачення.** Вони ж повторили своє прохання: «Цар перше розкаже сон своїм рабам, а ми об'явимо розв'язку» (вірш 7).

До цього часу цар зрозумів істинну суть ситуації і сказав їм: «Тому розкажіть мені сон, і я пізнаю, що ви об'явите мені, і його розв'язку» (вірш 9). Це було їхнє випробування, і воно було справедливим, бо якщо вони справді були здатні розтлумачити сон, якби знали його, то вони змогли б відкрити його, коли цар не знав його; а якщо вони не змогли відкрити його і розповісти цареві так, щоб він впізнав у ньому те, що йому наснилося, то це було достатнім доказом того, що будь-яке їхнє тлумачення, навіть якби вони знали його, було би лише здогадкою.

Тому вони здалися, заявивши: «Нема на суходолі людини, що могла б об'явити цареву справу» (вірш 10).

Виправдовуючи себе, вони кинули виклик царю, сказавши: «Бо жоден великий та панівний цар не питався такої речі від жодного чарівника й заклинача та халдея» (вірш 10). Більше того, вони знову видали свою справу, заявивши не тільки, що це «справа, про яку питається цар, тяжка», і що «немає таких, що об'явили б її перед царем, окрім богів, що не мають своїх мешкань разом із тілом» (вірш 11).

Суть професії цих магів, астрологів і халдеїв полягала в тому, що вони були настільки пов'язані з богами, що їхньою особливою прерогативою було дізнаватися їхню волю і повідомляти її як царю, так і народу.

Маги претендували і вважалися тлумачами та пояснювачами божественних речей. Вони претендували на те, що можуть за допомогою свого мистецтва – магії – «керувати діями духовних або надлюдських істот».

Астрологи претендували і, як передбачалося, могли оголошувати волю богів за зірками. Слово «астролог» походить від *aster*, «зірка», і *logos*, «слово», – слово, або повчання, зірок. І оскільки зірки були богами, а астрологи – тими, хто претендував на те, щоб оголошувати слово зірок, вони просто претендували на те, щоб оголошувати слово й волю богів.

Чаклуни були того ж порядку, що й маги, тільки вони мали більш специфічне ставлення до злих духів.

Халдеї були кастою священників, які контролювали книжки, що містили настанови з магії, чаклунства й усього, що стосується богів. Таким чином, вони були наставниками в усій мудрості та знаннях богів. Вони були головними претендентами на божественне знання; вони ж були і головними хранителями цього знання. Якщо й можна було припустити, що хтось із людей здатний сповіщати таємне і божественне, то це були саме вони.

І ось, коли всі вони разом заявили, що ніхто, крім богів, не може розповісти про те, що потрібно, і що боги не настільки близькі до людей, щоб дозволити зрозуміти сон, **це означало не що інше, як визнання того, що вся їхня професія була обманом.** А це означало ще більше визнання того, що всі їхні заклинання, ворожіння, магія, чаклунство й «одкровення» в минулі часи були просто обманом і самозванством щодо царя і народу.

Коли ця істина промайнула у свідомості Навуходносора, й він ясно побачив, що його, його народ і їхні батьки до них були систематично й постійно ошукані цими людьми, то був настільки розлючений, принижений і обурений, що єдиним правильним вчинком для нього було негайно стерти з лиця землі всю цю компанію самозванців. Тому він негайно «наказав вигубити всіх вавилонських мудреців» (вірш 12). І вийшов указ, щоб мудреців було вбито.

Даниїл і його друзі перебували в школі цих самозванців і, справді, були зараховані до них; тому було «шукано Даниїла та його товаришів, щоб повбивати». Коли Арїох, начальник варті, знайшов їх і розповів, що має бути зроблено, Даниїл сказав йому: «Чому такий поспішний указ царя?» (вірш 15, *пер. КЛВ*). Арїох розповів йому всю історію. «І Даниїл увійшов, і просив просити від царя, щоб дав йому часу, і він об'явить цареві розв'язку сна. Тоді Даниїл пішов до свого дому, і завідомив про справу товаришів своїх, Ананію, Мисаїла та Азарію, щоб просили милости від Небесного Бога на цю таємницю, щоб не вигубили Даниїла та товаришів його разом з рештою вавилонських мудреців. Тоді Даниїлові відкрита була таємниця в нічному видінні, і Даниїл прославив Небесного Бога» (вірші 16-19).

Подякувавши Богові за те, що Він відкрив їм «справу цареву», «Даниїл пішов до Арїоха, якого цар призначив вигубити вавилонських мудреців» (вірш 24), і сказав йому: «Не губи вавилонських мудреців! Заведи мене перед царя, і я об'явлю цареві розв'язку сна» (там само). Арїох поспішив до царя і сказав йому: «Знайшов я мужа з синів Юдиного вигнання, що об'явить цареві розв'язку сна» (вірш 25). Даниїла покликали, і цар запитав його: «Чи ти можеш об'явити мені сон, якого я бачив, та його розв'язку?» (вірш 26)

Тоді «Даниїл відповів перед царем та й сказав: Таємниці, про яку питається цар, не можуть об'явити цареві ані мудреці, ані заклиначі, ані чарівники, ані віщуні. Але є на небесах Бог, що відкриває таємниці, і Він завідомив царя Навуходносора про те, що буде в кінці днів. Твій сон та видіння твоєї голови на ложі твоїм оце вони» (вірші 27, 28).

«Ти, царю, бачив, аж ось один великий бовван, бовван цей величезний, а блиск його дуже сильний; він стояв перед тобою, а вигляд його був страшний. Цей бовван такий: голова його з чистого золота, груди його та рамена його з срібла, нутро його та стегно його з міді, голінки його з заліза, ноги його частинно з заліза, а частинно з глини. Ти бачив, аж ось одірвався камінь сам, не через руки, і вдарив боввана по ногах його, що з заліза та з глини, і розторощив їх. Того часу розторощилося, як одне, залізо, глина, мідь, срібло та золото, і вони стали, немов та полова з току жнив, а вітер їх розвіяв, і не знайшлося по них жодного сліду; а камінь, що вдарив того боввана, став великою горою, і наповнив усю землю» (вірші 31-35).

«Оце той сон, а його розв'язку зараз скажемо перед царем. Ти, царю, цар над царями, якому Небесний Бог дав царство, владу й міць та славу. І скрізь, де мешкають людські сини, польова звірина та птаство небесне, Він дав їх у твою руку, та вчинив тебе пануючим над усіма ними. Ти голова, що з золота. А по тобі постане інше царство, нижче від тебе, і царство третє, інше, що з міді, яке буде панувати над усією землею. А царство четверте буде сильне, як залізо, бо залізо товче й розбиває все, так і воно стовче й розіб'є, як залізо, що все розбиває. А що ти бачив ноги та пальці частинно з ганчарської глини, частинно з заліза, то це буде

поділене царство, і в ньому буде трохи залізної міцї, бо ти бачив залїзо, змішане з глейкою глиною. А пальці нїг частинно з залїза, а частинно з глини, то й частина царства буде сильна, а частина буде ламлива. А що бачив ти залїзо, змішане з глейкою глиною, то вони змішанї будуть людським насінням, а не будуть прилягати одне до одного, як залїзо не змішується з глиною. А за днїв тих царїв Небесний Бог поставить царство, що навїки не зруйнується, і те царство не буде віддане іншому народові. Воно потовче й покінчить усі ті царства, а само буде стояти навїки. Бо ти бачив, що з гори відірвався камїнь сам, не руками, і потовк залїзо, мідь, глину, сїбло та золото. Великий Бог об'явив цареві те, що станеться потїм. А сон цей певний, і певна його розв'язка!..» (вїрші 36-45).

«Тодї цар Навуходоносор упав на своє обличчя й поклонився Даниїлові, і наказав приносити йому хлїбну жертву та любї пахощі! Цар вїдповів Даниїлові та й сказав: Направду, що ваш Бог це Бог над богами та Пан над царями, і Вїн вїдкриває таємниці, коли мїг ти вїдкрити оцю таємницю! Тодї цар звеличив Даниїла, і дав йому численнї дарунки, і вчинив його паном над усім вавилонським краєм, і великим провїдником над усіма вавилонськими мудрецьями. А Даниїл просив вїд царя, і вїн призначив над справами вавилонського краю Шадраха, Мешаха та Авед-Него, а Даниїл був при царському дворі» (вїрші 46-49). (А. Т. Джоунс, The Advent Review and Sabbath Herald, 22 березня, 1898 р.)

Христос і Мойсей (ч. 1)

«Закон бо через Мойсея був даний, а благодать та правда з'явилися через Ісуса Христа» (Івана 1:17). Схоже, що у великій кількості тих, хто сповідує релігію, існує дивне упередження щодо Мойсея. Якщо щось цитується з його писань, у відповідь лунає: «О, це було написано Мойсеєм» або «Це є в законі Мойсея», ніби цей факт є достатньою підставою для підриву його авторитету.

Безсумнівно, причина цього упередження криється в цитованому вище тексті: «Закон бо через Мойсея був даний». Упередження проти Мойсея спрямовані не на нього самого, а на закон, з яким він був так тісно пов'язаний. Ми не бачимо, щоб люди робили винятки з інших частин Писання на підставі їхнього авторства. Люди не кажуть: «О, це було дано Павлом» або «Це є в писаннях Єремії», коли цитують уривки цих авторів. **Причина, безсумнівно, у тому, що в писаннях Мойсея містяться речі, які безпосередньо зачіпають духовне й практичне життя людини.** «Закон бо через Мойсея був даний», і тому Мойсей дискредитується. Закон зневажається не тому, що його написав Мойсей, а Мойсей дискредитується тому, що він написав закон.

Незалежно від того, що люди можуть думати про Мойсея і його писання, ні він, ні вони анітрохи не дискредитовані в Біблії. Тим, хто невтішно відгукувався про Мойсея, Господь сказав: «Послухайте ж ви Моїх слів: Якщо буде між вами пророк, то Я, Господь, дамся пізнати в видінні йому, у сні говорити з ним буду. Не так раб мій Мойсей: у всім домі Моїм він довірений! Говорю Я з ним уста до уст, а не видінням і не загадками, і Образ Господа він оглядає. І чому не боялися ви нарікати на Мойсея, Мойого раба?» (Чис. 12:6-8).

Знову ж таки, після смерті Мойсея записано: «І не появився вже в Ізраїлі пророк, як Мойсей, що знав його Господь обличчя-в-обличчя, щодо всіх ознак та чуд, що Господь послав його чинити в єгипетським краї фараонові й усім рабам його та всьому його красві, і щодо всієї тієї сильної руки, і щодо всього того страху великого, що Мойсей чинив на очах усього Ізраїля» (П. Зак. 34:10-12).

Майже останні слова Старого Заповіту відносяться до останніх днів історії землі, коли «діла, що на ній, погорять», а праведники врятуються; і до людей того часу дається такий заклик: «Згадайте Закона Мойсея, Мого раба, що йому наказав на Хориві устами й права щодо всього Ізраїля» (Мал. 4:4). А потім обіцяно пророка Іллю, який прийде, щоб нагадати про все це, щоб земля не була повністю знищена.

Наведений вище текст показує, що закон не є чимось, що виникло завдяки Мойсеєві. «Згадайте Закона Мойсея, Мого раба, що йому наказав на Хориві устами й права щодо всього Ізраїля». У всіх книгах Мойсея ми знаходимо вчення, яке починається так: «І промовив Господь до Мойсея». А Мойсей відтак казав до

Ізраїлевих синів: «Дивіться, навчив я вас постанов та законів, як наказав мені Господь, Бог мій, чинити так серед того Краю, куди ви входите, щоб посісти його. Бережіть, і виконуйте їх, бо це мудрість ваша та ваш розум на очах народів, що вислухають усіх постанов тих та й скажуть: Тільки він мудрий та розумний народ, цей великий люд!» (П. Зак. 4:5, 6).

Отже, ми бачимо, що Мойсей, як і всі інші пророки, говорив тільки слова Господа. Він нічого не стверджував від себе, і ніщо не виходило від нього. Прийнято говорити про нього як про великого законодавця, але він був таким тільки тому, що виступав у ролі глашатая Господа. **Закон був даний Мойсеєм точно так само, як і настанови інших пророків і апостолів.** Петро, зокрема й про себе, сказав: «Щоб ви пам'ятали слова, що святі пророки давніше звістили їх вам, і заповідь Господа й Спасителя, що одержали через ваших апостолів» (2 Петра 3:2). Апостол Павло сказав: «Коли хто вважає себе за пророка або за духовного, нехай розуміє, що я пишу вам, бо Господня це заповідь!» (1 Кор. 14:37). Він дякував Богові за те, що солуняни прийняли слово, яке він проповідував, не як слово людське, «але як правдиво то є Слово Боже» (1 Сол. 2:13). Апостоли давали заповіді не з власної волі, а від Бога.

У той час, як Господь Сам проголосив Десять заповідей і це чув увесь народ, **подробіці закону були передані тільки через Мойсея.** Саме він записав їх у книгу для постійного використання народом (бо ніхто не міг поглянути на кам'яні скрижалі в ковчезі); і завдяки йому ми знаємо, що вони колись були вимовлені Господом.

Паплюжити Мойсея – значить паплюжити Христа. Господь так говорив Мойсееві про Христа: «Поставлю Пророка для них з-поміж їхніх братів, Такого, як ти, і дам Я слова Свої в уста Його, і Він їм говоритиме все, що Я накажу. І станеться, кожен, хто не слухатиме слів Моїх, що Той Пророк говоритиме Моїм Ім'ям, Я покараю того» (П. Зак. 18:18, 19). І Христос сказав тим, хто не вірив Йому, але сповідував віру в Мойсея: «Коли б ви Мойсееві вірили, то й Мені б ви повірили, бо про Мене писав він. Якщо писанням його ви не вірите, то як віри поймете словам Моїм?» (Івана 5:46, 47). Тому той, хто відкидає Мойсея, відкидає і Христа.

Звернімося ще раз до твердження, що закон був даний Мойсеєм, а благодать та істина прийшли через Ісуса Христа. Це не натяк на те, що існує контраст між законом та істиною, бо закон – це істина, як ми читаємо: «Правда Твоя правда вічна, а Закон Твій то істина» (Псал. 119:142). **Різниця між владою Мойсея і владою Христа** така ж, як між Христом і будь-якою іншою людиною. **Найвеличніший з тих, хто коли-небудь жив, – лише людина, тоді як Христос – Бог, що має життя в Самому Собі.**

Щоб зрозуміти всю силу слів, які ми процитували з 1-го розділу Євангелія від Івана, нам слід прочитати з 14-го вірша по 18-й. З ними пов'язаний 1-й вірш. «І Слово сталося тілом, і перебувало між нами, повне благодаті та правди, і ми

бачили славу Його, славу як Однородженого від Отця. Іван свідчить про Нього, і кликав, говорячи: Це був Той, що про Нього казав я: Той, Хто прийде за мною, існував передо мною, бо був перше, ніж я. А з Його повноти ми одержали всі, а то благодать на благодать. Закон бо через Мойсея був даний, а благодать та правда з'явилися через Ісуса Христа. Ніхто Бога ніколи не бачив, Однороджений Син, що в лоні Отця, Той Сам виявив був».

Ні Мойсей, ні будь-хто інший не може вкласти істину в серця людей. Божа праведність – це те, що ми покликані шукати (Матв. 6:33), і вона виражена в законі Божому (Ісаї 51:5-7). Христос є дорога, істина і життя. **Люди можуть проповідувати, але тільки Він один може вкласти праведність та істину Божу в серця людей. Закон був даний Мойсеєм; але хоча закон – це праведність та істина, жодна людина ще не отримала їх від закону. Усе, що може зробити закон, – це сказати нам, що ми мусимо робити; але він не виконує свої власні вимоги до нас і в нас. Це велика справа – проголошувати людям закон; це найчудовіша справа – бути використаним як оратор для Бога, правильно проголошувати Його Слово; але найкраща людина, що коли-небудь жила, не змогла врятувати жодної душі.**

«А благодать та правда з'явилися через Ісуса Христа». Пам'ятайте, що закон – це істина (Псал. 119:142). Отже, закон приходить через Ісуса Христа, але разом із ним приходить і благодать. Він каже, що закон перебуває в Його серці (Псал. 40:8), тож коли Він оселяється в серці вірою (Ефес. 3:17), закон обов'язково перебуває там; і в такий спосіб істина перебуває всередині, як того бажає Господь. **Більше того, оскільки в Ньому – життя, очевидно, що, коли закон входить у нас у Христі, він стає для нас життям.** «Бо закон духа життя в Христі Ісусі визволив мене від закону гріха й смерті» (Римл. 8:2).

Христос – це об'явлення Бога. Він закликає нас: «Отож, будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний» (Матв. 5:48). Бог каже: «Будьте святі, бо Я святий» (*пер. з англ.*). Але Бога ніхто не бачив, тоді як ми можемо знати, як бути святими, як Він святий? «Однороджений Син, що в лоні Отця, Той Сам виявив був» (Івана 1:18). **Христос перебуває в лоні Отця. Це Його дім. Він із Богом, тому що Він – Бог.** Усі атрибути Божества належать Йому: «Бо в Ньому тілесно живе вся повнота Божества» (Колос. 2:9). «А з Його повноти ми одержали всі, а то благодать на благодать». Тобто у Христі нам передана вся повнота Божа (Ефес. 3:17-19), а отже, і вся праведність Божа.

Тепер очевидно, що жодна людина, хоч би якою доброю вона була, не може зробити це для нас, тому що, по-перше, жодна людина не може мати доброти, окрім тієї, яка необхідна для неї самої, і, по-друге, жодна людина не може жити в іншій. Жодна людина не може прожити життя іншої. Тільки Христос, який віддав Себе за нас і здатний жити в нас, може привнести в наше життя праведність Божу, зробивши Своє життя нашим власним. (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 30 листопада, 1893 р.)

Христос і Мойсей (ч. 2)

І тепер виникає найважливіше питання: коли благодать та істина прийшли через Ісуса Христа? У який саме час в історії світу Христос приніс праведність Закону в серця віруючих? Чи тільки з часу Його першого пришествя й воскресіння? Невже до приходу Христа Бог поклав на людей тягар здобуття праведності за законом їхніми власними зусиллями й тільки після Його розп'яття дарував людям благословення праведності через Христа? Що говорить Писання? Першого розділу Євангелія від Івана достатньо, щоб відповісти на це питання.

«Споконвіку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово. Воно в Бога було споконвіку. Усе було створено Ним, і без Нього не було створено ніщо з того, що було створено. І життя було в Нім, а життя було Світлом людей... І Слово сталося тілом, і перебувало між нами, повне благодаті та правди, і ми бачили славу Його, славу як Однородженого від Отця... А з Його повноти ми одержали всі, а то благодать на благодать. Закон бо через Мойсея був даний, а благодать та правда з'явилися через Ісуса Христа. Ніхто Бога ніколи не бачив, Однороджений Син, що в лоні Отця, Той Сам виявив був» (Івана 1:1-18, *пер. з англ.*).

Що є Слово? Бог було Слово. Хто є Слово? Христос є Слово. Коли було Слово? «Споконвіку було Слово». Як далеко це простягається? «А ти, Віфлеєме-Єфрате, хоч малий ти у тисячах Юди, із тебе Мені вийде Той, що буде Владика в Ізраїлі, і віддавна постання Його, від днів віковічних» (Михея 5:2). Де завжди перебуває Христос? Він «в лоні Отця». Що завжди перебуває в Ньому? Він завжди «повний благодаті та правди». Закон завжди в Його серці. «Ісус Христос учора, і сьогодні, і навіки Той Самий» (Євр. 13:8). Який же тоді напрошується висновок? Простий: **від початку існування людини ніколи не було такого часу, коли праведність закону не могла б виповнитися в кожному, хто дозволив би Христу оселитися в його серці вірою.**

Тепер конкретизуємо. Візьмемо дні Мойсея і сам час дарування закону. Звичайно, якщо ми зможемо встановити, що праведність закону прийшла до Христа тоді й тільки через Нього, то питання буде вирішено на всі часи. «Закон бо через Мойсея був даний, а благодать та правда з'явилися через Ісуса Христа». Стефан, сповнений Святого Духа, сказав про Мойсея: «Це той, що в пустині на зборах був з Анголом, який промовляв йому на Сінайській горі, та з отцями нашими, і що прийняв він живі слова, щоб їх нам передати» (Дії 7:38). Ангел, який говорив із Мойсеєм на горі Сінай, був Ангелом, у Якому Ім'я Боже (Вих. 23:20-23), тобто Господь Ісус Христос. Цей Ангел мав іти перед синами Ізраїлю і вести їх у Землю обітовану; і ми читаємо, що «і пили всі той самий духовний напій, бо пили від духовної скелі, що йшла вслід за ними, а та скеля був Христос»

(1 Кор. 10:4). Закон був встановлений ангелами, «рукою посередника» (Гал. 3:19), і є тільки один «Посередник між Богом та людьми, людина Христос Ісус» (1 Тим. 2:5). Отже, Христос був на горі Сінай і дав закон Мойсеєві, щоб той передав його народу.

«Закон же прийшов, щоб збільшився переступ. А де збільшився гріх, там зарясніла благодать, щоб, як гріх панував через смерть, так само й благодать запанувала через праведність для життя вічного Ісусом Христом, Господом нашим» (Римл. 5:20, 21). Закон міг лише зробити гріх «вкрай гріховним» (Римл. 7:13, *пер. з англ.*). «Законом бо гріх пізнається» (Римл. 3:20). **Тому прийняття закону могло лише зробити явними гріхи, які вже існували за законом.** «Жало ж смерти то гріх, а сила гріха то Закон» (1 Кор. 15:56). **Закон робить гріх більшим, але не тому, що закон – це гріх, а тому, що він є проголошенням досконалої праведності.**

«А де збільшився гріх, там зарясніла благодать» (Римл. 5:20). Де примножився гріх? Там, де є закон. А де був закон? Найяскравіше він був на Сінаї. Коли ж гріх став рясніти? Звичайно ж, на Сінаї. Але що переважає там, де переважає гріх? «Де збільшився гріх, там зарясніла благодать». Що ж було в безмежному недостатку на Сінаї? Благодать Божа, дана Ісусом Христом. І що робить благодать? «Спасені ви благодаттю» (Ефес. 2:8). «Він нас спас не з діл праведности, що ми їх учинили були, а з Своєї милости через купіль відродження й оновлення Духом Святим, Якого Він щедро вилив на нас через Христа Ісуса, Спасителя нашого, щоб ми виправдались Його благодаттю, і стали спадкоємцями за надією на вічне життя» (Тита 3:5-7).

Отже, ми бачимо, що в самому даруванні закону, через який пізнається гріх, була присутня благодать Божа, що приносить спасіння від гріха. Бо там був Христос, який дав закон Мойсеєві, а Він завжди сповнений благодаті; благодать та істина приходять через Ісуса Христа.

Дуже переконливо звучать слова апостола Павла до коринтян з цього приводу. Він каже, що Бог зробив нас бути здатними служителями Нового Заповіту; не букви, а Духа, бо буква вбиває, а Дух оживляє (2 Кор. 3:6). Люди причетні до Христа у справі спасіння. «Оце ми як послі замість Христа, ніби Бог благає через нас, благаємо замість Христа: примиріться з Богом» (2 Кор. 5:20). «Не тому, що ми здібні помислити щось із себе, як від себе, але наша здібність від Бога» (2 Кор. 3:5). Бог робить роботу; апостол говорить про своє бажання представити всяку людину досконалою у Христі Ісусі: «У тому й працюю я, борючися силою Його, яка сильно діє в мені» (Колос. 1:29).

Слідом за 3-м віршем третього розділу Другого послання до коринтян ми бачимо, що апостол проводить контраст між служінням смерті та служінням життя, служінням осуду і служінням праведності. **Закон був смертю, і таким він залишається для кожного грішника. Мойсей передавав людям тільки закон, і тому його служіння було служінням смерті.** Однак воно було зі славою: коли

він говорив із народом, його обличчя сяяло так, що вони не могли на нього дивитися (див. 2 Кор. 3:7; Вих. 34:29-35).

Але служіння праведності також було там, бо Христос був там у Своїй славі, з благодаттю «за багатством слави Своєї». Тому ми читаємо: «Тож, мавши надію таку, ми вживаємо великої сміливості, а не як Мойсей, що покривало клав на обличчя своє, щоб Ізраїлеві сини не дивилися на кінець того, що минає. Але засліпилися їхні думки, бо те саме покривало аж до сьогодні лишилось незняте в читанні Старого Заповіту, бо зникає воно Христом» (2 Кор. 3:12-14). **Покривало на обличчі Мойсея вказувало на покривало, яке було на їхніх серцях.** Якби їхні серця не були запечатані невір'ям, йому не потрібно було б закривати від них своє обличчя.

«Бо зникає воно Христом». Не тільки зараз, але щоразу, коли серце звертається до Господа. **У той самий час воно було зняте Христом.** Адже Мойсей, що «був непохитний, як той, хто Невидимого бачить» і розмовляв з Богом віч-на-віч, робив це без покривала на обличчі. **Він зняв покривало, коли зійшов на гору, щоб поговорити з Господом.** Те, що було можливим для Мойсея, було можливим для всіх людей, якби вони володіли такою ж вірою, як і він. Прочитайте, що говорить апостол далі: «Господь же то Дух, а де Дух Господній, там воля. Ми ж відкритим обличчям, як у дзеркало, дивимося всі на славу Господню, і змінюємося в той же образ від слави на славу, як від Духа Господнього» (2 Кор. 3:17, 18).

Замість «відкритим обличчям» читається «незакритим обличчям», як у переглянутій версії Біблії KJV, і думка зберігається, оскільки згадується обличчя Мойсея, яке було закрите. Однак, як ми бачили, покривало було через синів Ізраїлю. Мойсей поклав покривало на своє обличчя, щоб позбавити їх від необхідності покласти покривало на всі свої обличчя. Це було так само, як якби весь народ мав покривало на обличчі. Для нього самого не було необхідності в покривалі, тому що він говорив із Господом із незакритим обличчям. Про те, що покривало означало невір'я, яке було в їхніх серцях, і було необхідне через це невір'я, ми дізнаємося з наступного розділу, де апостол каже: «Коли ж наша Євангелія й закрита, то закрита для тих, хто гине, для невіруючих, яким бог цього віку засліпив розум, щоб для них не засяяло світло Євангелії слави Христа, а Він образ Божий» (2 Кор. 4:3, 4).

Покривало, таким чином, – це невіра, і це було великою бідою ізраїльтян. (див. Євр. 3:18, 19, 4:1, 2). Христос був із ними, «повний благодаті та правди», але вони не вірили, і тому не були врятовані. Мойсей повірив, увійшов у тісне спілкування з Господом, і його обличчя змінилося від небесної слави. Якби вони повірили, то змогли б побачити славу обличчя Мойсея, і навіть більшу славу, бо прогрес іде «від слави на славу», у все більшій мірі.

У чому полягає слава Божа? У Його праведності. «Бо всі згрішили, і позбавлені Божою славою» (Римл. 3:23). **Гріх – це позбавлення слави Божої; тому**

праведність – це досягнення Його слави. У розповіді про перше чудо, яке здійснив Ісус на початку Свого земного служіння, ми читаємо: «Такий початок чудам зробив Ісус у Кані Галілейській, і виявив славу Свою» (Івана 2:11). Це чудо, як і всі інші, які Він здійснив, було чудом допомоги. **Воно було здійснене для того, щоб задовольнити потребу. Тому ми дізнаємося, що слава Божа проявляється в допомозі нужденним.** Слава Божа проявляється в Його милості. Іван говорить що Слово, яке перебувало серед нас, було «повне благодаті та правди, і ми бачили славу Його». Ті, хто стають дітьми Божими, «на хвалу слави благодаті Своєї» (Ефес. 1:6).

Тому слава Божа, що змінила обличчя Мойсея, була вказівкою на зміну характеру, яка відбудеться під впливом слави Його благодаті в усіх віруючих. Сам Мойсей отримав закон не тільки в руки, а й у серце, з благодаті Христа, з Яким він розмовляв на горі. Якби сини Ізраїлю мали таку саму віру, вони б теж здобули ту саму благодать та істину через Ісуса Христа. Тоді Мойсей був би таким самим служителем нового заповіту, яким може бути будь-яка людина. Не всі ізраїльтяни були невіруючими. Було сімдесят старійшин, яким було дозволено бачити славу Божу, і вони принаймні могли поглянути на обличчя Мойсея. Тому Бог зробив його, як і апостолів, гідним для служіння благодаті.

Насамкінець відзначимо той факт, що закон був установлений «рукою посередника», а саме Христа, Який є «один Посередник між Богом та людьми». Що це означає? Просто те, що, хоча закон сам по собі є смертю для будь-якої людини, Бог не залишив людей справлятися з ним самотужки. Він не дав їм закон через Мойсея, просто залишивши їх зустрічати його віч-на-віч своїми силами; **Він дав його їм у Христі, у Якому він є життям, якщо тільки вони приймуть Його.** Христос знову приймає на Себе прокляття закону й передає його благословення всім, хто вірить у Нього. Він видаляє з нього жало смерті, так що в Ньому він стає «законом Духа життя».

Закон знаходиться в серці Христа. Із серця виходять джерела життя (Прип. 4:23). **Тому життя Христа – це закон Божий. Воно не замінює закон Божий, але є самим законом Божим. Його життя на землі було проявом закону як життя; воно було зразком того життя, яким Він житиме в кожному, хто прийме Його.** Він не змінюється. Він «учора, і сьогодні, і навіки Той Самий». Тому Його життя сьогодні те саме, що й вісімнадцять сотень років тому. Дивлячись на Сінай, ми бачимо виклад закону, Посередником якого є Христос; дивлячись на Юдею, ми бачимо той самий закон у дії; дивлячись на Голгофу, ми бачимо життя, яке тече для нас, за допомогою якого закон може жити в нас. Він – Посередник нового заповіту, щоб записати закон у серцях людей, бо Він мешкає в серці Своїм Духом і таким чином стає Засобом, через який праведність закону виконується в людях. (Е. Дж. Ваггонер, The Present Truth, 30 листопада, 1893 р.)

Е. Дж. Ваггонер, А. Т. Джоунс

ЗВІСТКА ДЛЯ ОСТАННЬОГО ПОКОЛІННЯ

Формат 70x100/16. Усл. печ. л. 34,45. Тираж 150 экз.

Контактные данные и информация:
Адрес эл. почты: an.bokertov@gmail.com
Сайт: <https://zhazhda-cerkov.com>